ព្រះ
ត្រៃបិដកបាឡី
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
វិនយបិដក បរិវារ
ទុតិយភាគ
១៣

ខន្ធកបុច្ឆា ឯកុត្តរិកៈ ឧបោសថាទិបុច្ឆាវិសជ្ជនា
អត្ថវសេ បករណៈ គាថាសង្គណិកៈ
និងអធិករណភេទ ជាដើម

ផ្សព្វផ្សាយដោយសម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឃរាជាធិបតី បួរ គ្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជនៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ
នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ព. ស. ២៥៥៣

Vinayapiṭaka

Parivāra Dutiyabhāga

13

Khandhakapucchā Ekuttarika

Uposathādipucchāvisajjanā

Atthavase Pakaraṇa

Gāthāsaṅgaṇika & Adhikaraṇabheda

សម្តេចព្រះអភិសិរីសុគន្ធាមហាសង្ឃរាជាធិបតី បួរ គ្រី
សម្តេចព្រះមហាសង្ឃរាជ នៃគណៈធម្មយុត្តិកនិកាយ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

និយមវចនៈ

ព្រះត្រៃបិដកត្រូវបានបង្កើតឡើង ប្រមាណ៥០០ឆ្នាំថ្វាយ ក្រោយអំពីការរំលត់ព្រះខន្ធចូលកាន់ព្រះបរមនិព្វានរបស់សម្តេចព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះបរមគ្រូជាអម្ចាស់នៃយើងគ្រប់គ្នា ។ គ្រប់ប្រទេសអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា និងប្រទេសខ្លះមួយចំនួនមិនមែនអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា គ្រប់អង្គការពុទ្ធិកសមាគម និងតាមបណ្ណាល័យជាតិធំ ៗ តែងតែបានទទួលយកមកតម្កល់ទុកធ្វើជាគ្រឹះ ដើម្បីធ្វើការស្រាវជ្រាវសិក្សាស្វែងយល់ តាមអ្វីដែលហៅថាព្រះពុទ្ធវាចា (ពុទ្ធធម៌) ។ កាលដើមឡើយគេនាំគ្នាកត់ត្រាលើស្លឹករឹត ព្រមទាំងសរសេរចារឹកលើផែនថ្ម និងលើផែនលោហៈក៏មាន លុះចំណេរតមកក៏បាននាំគ្នាបោះពុម្ពលើក្រដាសចងក្រងជាសៀវភៅ (គម្ពីរ) រហូតបច្ចុប្បន្ននេះ បច្ចេកវិជ្ជាកាន់តែចម្រើនឡើង គេបានវាយបញ្ចូលក្នុងកុំព្យូទ័រ តែទោះបីជាបច្ចេកទេសម៉ាស៊ីនចម្រើនឡើងយ៉ាងណាក៏នៅមិនអាចបោះបង់សៀវភៅចោលបានឡើយ ដូច្នេះហើយទើបយើងខ្ញុំបានខិតខំធ្វើឲ្យកើតមានឡើងនូវក្រុមអក្សរព្រះត្រៃបិដក ដើម្បីជួយធ្វើឲ្យអក្ខរៈខ្លះដែលរលុបមិនអាចអានច្បាស់បាន ឲ្យមានការច្បាស់តាមតួអក្ខរៈឡើងវិញ ។

ដោយសទ្ធាជ្រះថ្លាដ៏មុតមាំដែលមានចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយក៏ជាកាតព្វកិច្ចមួយដ៏ធំក្នុងតួនាទីជាពុទ្ធបរិស័ទ ដែលបានប្រគល់កាយថ្វាយជីវិត អ្នកធ្វើដំណើរតាមស្នាមព្រះបាទសម្តេចព្រះពុទ្ធអង្គ រួមកម្លាំងទ្រទ្រង់ បានធ្វើការលះបង់កម្លាំងកាយ វាចា ចិត្ត ទ្រព្យធនផ្ទាល់ ព្រមទាំងបបួលពុទ្ធបរិស័ទ ញាតិមិត្តជិតឆ្ងាយ ក្នុងនិងក្រៅប្រទេសធ្វើឡើង ដើម្បីជាពុទ្ធបូជា ធម្មបូជា សង្ឃបូជា ។

សូមសេចក្តីឧស្សាហ៍ក្នុងការជាកុសលនេះ សម្រេចប្រយោជន៍ជូនដល់ព្រះពុទ្ធសាសនាជូនដល់ពុទ្ធបរិស័ទ សូមបានប្រកបតែនឹងសេចក្តីសុខចម្រើនរុងរឿង ក្នុងលោកនេះផង និងលោកដទៃខាងមុខទៀតផង ជាកិយ្យោភាពតរៀងទៅ ។

វត្តបទុមវ. ថ្ងៃទី ០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩

បួរ-គ្រី

VATT Botum Dhammavutt Sangkat Chatumuk Khan Daun Penh P.Penh

Printed and donated for free distribution by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.
Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415
Email: overseas@budaedu.org
Website:http://www.budaedu.org
This book is strictly for free distribution, it is not for sale.
សំរាប់ជាធម្មទានតែប៉ុណ្ណោះ

សេចក្ដីណែនាំក្នុងការអាន

១ ប្រសិនបើលោកអ្នកអាន បានឃើញពាក្យទាំងឡាយណា ដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកបានឃើញព្យញ្ជនៈមួយតួទៀតនៅខាងចុងពាក្យនោះ សូមមេត្តាកត់សម្គាល់ថា ព្យញ្ជនៈដែលនៅខាងចុងនោះគឺជាជើងរបស់ព្យញ្ជនៈដែលមានសញ្ញាលេខបូកនៅពីខាងក្រោម ដោយកំហុសបច្ចេកទេសកុំព្យូទ័រ ។

ឧទាហរណ៍

-ពាក្យខ្មែរៈ **សម្ល** ក្នុងពាក្យនេះ ព្យញ្ជនៈ **ល** គឺជាជើងរបស់ព្យញ្ជនៈ **ម** ដូច្នេះពាក្យនេះគឺ **សម្ល** ។

-ពាក្យបាលីៈ **តស្ស** គឺ **តស្ស** ។

២ ចំពោះពាក្យខ្មែរ យើងសម្រេចយកតាមវចនានុក្រមខ្មែរ របស់សម្ដេចព្រះសង្ឃរាជជោតញ្ញាណោ (**ជួន-ណាត**) ជាគោល ។ ប៉ុន្តែបើពាក្យទាំងឡាយណា ដែលអាចសរសេរតាមបែបបុរាណក៏ត្រឹមត្រូវដែរនោះ យើងខ្ញុំសូមរក្សានូវពាក្យទាំងនោះទុកដដែល ។

៣ ចំពោះ **សព្ទិកាច្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ** ដែលមាននៅផ្នែកខាងចុងនៃព្រះត្រៃបិដកច្បាប់ដើម ក្រុមយើងខ្ញុំសូមមិនដាក់ទៀតទេ ព្រោះក្រុមការងារយើងបានកែតម្រូវតាមនោះរួចរាល់ហើយ ។

វិនយបិដក បរិវារៈ

ទុតិយភាគ

១៣

ខន្ធកបុច្ឆា ឯកុត្តរិកៈ ឧបោសថាទិបុច្ឆាវិសជ្ជនា

អត្ថវសេ បករណៈ គាថាសង្គណិកៈ

និង អធិករណភេទ ជាដើម

ខន្ធកបុច្ឆា

[១] ឧបសម្បទំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ឧបសម្បទំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាបត្តិយោ ។

[២] ឧបោសថំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ឧបោសថំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

[៣] វស្សូបនាយិកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

វស្សូបនាយិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

ខន្ធកបុច្ឆា

[១] ខ្ញុំនឹងសួរឧបសម្បទាខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន (ហេតុដែលទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ) ប្រកបដោយនិទ្ទេស (សំដែងអំពីបុគ្គលជាដើម) អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ[១] មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយឧបសម្បទាខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ២ ។

[២] ខ្ញុំនឹងសួរឧបោសថក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយឧបោសថក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

[៣] ខ្ញុំនឹងសួរវស្សូបនាយិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយវស្សូបនាយិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

---

១ បទដែលព្រះអង្គទ្រង់ហាមមិនឲ្យភិក្ខុឲ្យឧបសម្បទាដល់បុគ្គលមានអាយុមិនគ្រប់ ២០ ឆ្នាំជាដើម ។

[៤] បវារណំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

បវារណំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋ-
បទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

[៥] ចម្មសញ្ញុត្តំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ
សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ចម្មសញ្ញុត្តំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

[៦] ភេសជ្ជំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ភេសជ្ជំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋ-
បទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

[៧] កឋិនកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

កឋិនកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-
មុក្កដ្ឋបទានំ នត្ថិ តត្ថ អាបត្តិ ។

[៤] ខ្ញុំនឹងសួរបវារណាខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយបវារណាខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

[៥] ខ្ញុំនឹងសួរចម្មសញ្ញត្ត (ចម្មក្ខន្ធកៈ) ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយចម្មសញ្ញត្ត ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

[៦] ខ្ញុំនឹងសួរភេសជ្ជក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយភេសជ្ជក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

[៧] ខ្ញុំនឹងសួរកឋិនក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយកឋិនក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស ឯអាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មិនមានក្នុងកឋិនក្ខន្ធកៈនោះទេ ។

៣

ខន្ធកបុច្ឆាចីវរសញ្ញត្តាទិ បុច្ឆាវិសជ្ជនា

[៨] ចីវរសញ្ញត្តំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ចីវរសញ្ញត្តំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-មុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

[៩] ចម្មេយ្យកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ចម្មេយ្យកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-មុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

[១០] កោសម្ពិកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

កោសម្ពិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-មុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

[១១] កម្មក្ខន្ធកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

កម្មក្ខន្ធកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-មុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

ខន្ធកបុច្ឆា បុច្ឆាវិសជ្ជនាអំពីចីវរសញ្ញុត្តជាដើម

[៨] ខ្ញុំនឹងសួរចីវរសញ្ញុត្ត (ចីវរក្ខន្ធកៈ) ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយចីវរសញ្ញុត្ត ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

[៩] ខ្ញុំនឹងសួរចម្មេយ្យក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយចម្មេយ្យក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

[១០] ខ្ញុំនឹងសួរកោសម្ពិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយកោសម្ពិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

[១១] ខ្ញុំនឹងសួរកម្មក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយកម្មក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

[១២] ចារិកាសិកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ចារិកាសិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-មុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

[១៣] សមុច្ចយំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

សមុច្ចយំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-មុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

[១៤] សមថំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-មុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

សមថំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្ក-ដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាបត្តិយោ ។

[១៥] ខុទ្ទកវត្ថុកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ខុទ្ទកវត្ថុកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ ស-មុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

[១២] ខ្ញុំនឹងសួរបរិវាសិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយបរិវាសិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

[១៣] ខ្ញុំនឹងសួរសមុច្ចយក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសមុច្ចយក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

[១៤] ខ្ញុំនឹងសួរសមថក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសមថក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ២ ។

[១៥] ខ្ញុំនឹងសួរខុទ្ទកវត្ថុក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយខុទ្ទកវត្ថុក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

៤

ខន្ធកបុច្ឆា សេនាសនាទិបុច្ឆាវិសជ្ជនា

[១៦] សេនាសនំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

សេនាសនំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ តិស្សោ អាបត្តិយោ ។

[១៧] សង្ឃភេទំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

សង្ឃភេទំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាបត្តិយោ ។

[១៨] សមាចារំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

សមាចារំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

[១៩] ឋបនំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ឋបនំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ ឯកា អាបត្តិ ។

ខន្ធកបុច្ឆា បុច្ឆាវិសជ្ជនាអំពីសេនាសនក្ខន្ធកៈ ជាដើម

[១៦] ខ្ញុំនឹងសួរសេនាសនក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសេនាសនក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ៣ ។

[១៧] ខ្ញុំនឹងសួរសង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ២ ។

[១៨] ខ្ញុំនឹងសួរសមាចារ (វត្តក្ខន្ធកៈ) ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសមាចារ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

[១៩] ខ្ញុំនឹងសួរបាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយបាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ១ ។

[២០] ភិក្ខុនីខន្ធកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

ភិក្ខុនីខន្ធកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ ទ្វេ អាបត្តិយោ ។

[២១] បញ្ចសតិកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

បញ្ចសតិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ នត្ថិ តត្ថ[១] អាបត្តិ ។

[២២] សត្តសតិកំ បុច្ឆិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ កតិ អាបត្តិយោ ។

សត្តសតិកំ វិស្សជ្ជិស្សំ សនិទានំ សនិទ្ទេសំ សមុក្កដ្ឋបទានំ នត្ថិ តត្ថ[២] អាបត្តីតិ ។

ខន្ធកបុច្ឆា[៣] និដ្ឋិតា បឋមា ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៣] ឧបសម្បទុបោសថំ[៤]

វស្សូបនា បវារណា[៥]

១-២ ឱ. ម. ន កតមា ។ ៣ ឱ. ខន្ធកបុច្ឆាវារំ ។ ៤ ឱ. ម. ឧសម្បទូ-បោសថោ ។ ៥ ឱ. ម. វស្សុបនាយិកបវារណា ។

[២០] ខ្ញុំនឹងសួរភិក្ខុនីខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយភិក្ខុនីខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មាន ២ ។

[២១] ខ្ញុំនឹងសួរបញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយបញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មិនមានក្នុងបញ្ចសតិកក្ខន្ធកៈនោះទេ ។

[២២] ខ្ញុំនឹងសួរសត្តសតិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មានប៉ុន្មាន ។

ខ្ញុំនឹងឆ្លើយសត្តសតិកក្ខន្ធកៈ ដែលប្រកបដោយនិទាន ប្រកបដោយនិទ្ទេស អាបត្តិរបស់បទឧក្រិដ្ឋ មិនមានក្នុងសត្តសតិកក្ខន្ធកៈនោះទេ ។

ចប់ ខន្ធកបុច្ឆា ទី ១ ។

ឧទ្ទាន គឺ បញ្ជីរឿងនៃពាក្យសួរអំពីខន្ធកៈនោះ

[២៣] (ខន្ធកៈ ២២ គឺ) ឧបសម្បទាខន្ធកៈ ១ ឧបោសថក្ខន្ធកៈ ១ វស្សូបនាយិកក្ខន្ធកៈ ១ បវារណាខន្ធកៈ ១

៧

ខន្ធកបុច្ឆា ឧទ្ទានគាថា

ចម្មភេសជ្ជកឋិនា

ចីវរំ ចម្បេយ្យកេន ច

កោសម្ពិក្ខន្ធកំ កម្មំ

ចារិវាសិសមុច្ចយា

សមថា ខុទ្ទកា សេនា

សង្ឃភេទសមាចារា[1] ។

ឋបនំ ភិក្ខុនីនញ្ច

បញ្ចសត្តសតេន ចាតិ ។

---

១ ឱ. ម. សង្ឃភេទ សមាចារោ ។

ខន្ធកបុច្ឆា ឧទ្ទានគាថា

ចម្មក្ខន្ធកៈ ១ ភេសជ្ជក្ខន្ធកៈ ១ កឋិនក្ខន្ធកៈ ១ ចីវរក្ខន្ធកៈ ១ ចម្បេយ្យក្ខន្ធកៈ ១ កោសម្ពិកក្ខន្ធកៈ ១ កម្មក្ខន្ធកៈ ១ បរិវាសិក-ក្ខន្ធកៈ ១ សមុច្ចយក្ខន្ធកៈ ១ សមថក្ខន្ធកៈ ១ ខុទ្ទកវត្ថុក្ខន្ធកៈ ១ សេនាសនក្ខន្ធកៈ ១ សង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ ១ សមាចារ គឺវត្ត-ក្ខន្ធកៈ ១ ៗ បាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកៈ ១ ភិក្ខុនីខន្ធកៈ ១ បញ្ចសតិ-កក្ខន្ធកៈ ១ សត្តសតិកក្ខន្ធកៈ ១ ៗ

ឯកុត្តរិកំ

[២៤] អាបត្តិករា ធម្មា ជានិតព្វា ។ អនាបត្តិ-ករា ធម្មា ជានិតព្វា ។ អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ អនាបត្តិ ជានិតព្វា ។ លហុកា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ គរុកា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ សាវសេសា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ អនវសេសា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិ ជា-និតព្វា ។ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ សប្បដិកម្មា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ អប្បដិកម្មា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ ទេសនាគាមិនី អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ អទេសនាគាមិនី អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ អន្តរាយិកា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។

ឯកុត្តរិកៈ

[២៤] ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ធម៌ ដែលធ្វើឲ្យមានអាបត្តិ[១] ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ធម៌ដែលធ្វើមិនឲ្យមានអាបត្តិ[២] ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ[៣] ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អនាបត្តិ[៤] ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់លហុកាបត្តិ (អាបត្តិស្រាល) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់គរុកាបត្តិ (អាបត្តិធ្ងន់) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់សាវសេសាបត្តិ (លើកតែអាបត្តិបារាជិកចេញ) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អនវសេសាបត្តិ (អាបត្តិបារាជិក) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិ គឺ អាបត្តិ ២ កង៏ខាង៏ដើម ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អទុដ្ឋុល្លាបត្តិ គឺអាបត្តិ ៥ កង៏ខាង៏ចុង ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិសំដែង៏ចេញបាន ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិសំដែង៏ចេញមិនបាន ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលជាទេសនាគាមិនី ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលមិនមែនជាទេសនាគាមិនី ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ ដែលធ្វើនូវសេចក្ដីអន្តរាយ[៥] ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា សមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ៦ ហៅថា ធម៌ធ្វើឲ្យមានអាបត្តិ ព្រោះភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិនោះ ដោយសមុដ្ឋាន ៦ នេះឯង ។ ២ សមថៈទាំង ៧ ហៅថាធម៌ធ្វើមិនឲ្យមានអាបត្តិ ។ ៣ គឺត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលមានក្នុងសិក្ខាបទនោះៗ និងក្នុងវិភង្គ ។ ៤ គឺត្រូវស្គាល់អនាបត្តិដោយន័យថា បើភិក្ខុមិនត្រេកអរក៏មិនមានអាបត្តិ ដូច្នេះជាដើម ។ ៥ អាបត្តិណាដែលភិក្ខុក្លែងកន្លងហើយ តែងធ្វើសេចក្ដីអន្តរាយដល់ឋានសួគ៌និងព្រះនិព្វាន អាបត្តិនោះឈ្មោះថាធ្វើសេចក្ដីអន្តរាយ ។

៩

ឯកុត្តរិកំ ឯកកំ

អនន្តរាយិកា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ សាវជ្ជប្បញ្ញត្តិ អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ អនវជ្ជប្បញ្ញត្តិ អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ កិរិយតោ សមុដ្ឋិតា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ អកិរិយតោ សមុដ្ឋិតា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ កិរិយាកិរិយតោ សមុដ្ឋិតា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ បុព្វាបត្តិ ជានិតព្វា ។ អបរាបត្តិ ជានិតព្វា ។ បុព្វាបត្តីនំ អន្តរាបត្តិ ជានិតព្វា ។ អបរាបត្តីនំ អន្តរាបត្តិ ជានិតព្វា ។ ទេសិតា គណនុបគា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ ទេសិតា ន គណ-

ឯកុត្តរិកៈ ឯកកៈ (ពួកមួយ ៗ)

ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ ដែលមិនធ្វើនូវសេចក្ដីអន្តរាយ[១] ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ ដែលជាសាវជ្ជប្បញ្ញត្តិ[២] ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលជាអនវជ្ជប្បញ្ញត្តិ[៣] ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ ដែលតាំងឡើងអំពីការធ្វើ (ដូចយ៉ាងបារាជិកាបត្តិ) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ ដែលតាំងឡើងអំពីការមិនធ្វើ (ដូចជាភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ព្រោះមិនអធិដ្ឋានចីវរ) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ ដែលតាំងឡើងអំពីការធ្វើនិងការមិនធ្វើ (ដូចក្នុងកុដិការសិក្ខាបទ) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិខាងដើម គឺអាបត្តិដែលភិក្ខុត្រូវមុន ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិខាងចុង គឺអាបត្តិដែលត្រូវបន្ទាប់គ្នាមក ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិជាចន្លោះនៃអាបត្តិខាងដើម[៤] ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិជាចន្លោះនៃអាបត្តិខាងចុង[៥] ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលខ្ជួនសំដែងហើយ ជាអាបត្តិគួរដល់កិរិយារាប់ គឺដាក់ធុរៈចេញបាន ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិ

---

១ អាបត្តិដែលជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ បើភិក្ខុកន្លងដោយមិនដឹង ក៏មិនធ្វើសេចក្ដីអន្តរាយដល់សួគ៌និងព្រះនិព្វានឡើយ ។ ២ សាវជ្ជប្បញ្ញត្តិ គឺអាបត្តិដែលជាលោកវជ្ជៈ ។ ៣ អនវជ្ជប្បញ្ញត្តិ គឺអាបត្តិជាបណ្ណត្តិវជ្ជៈ ។ ៤ អាបត្តិជាចន្លោះនៃមូលវិសុទ្ធិ គឺបរិសុទ្ធ ព្រោះមូលាយបដិកស្សនៈ ។ ៥ អាបត្តិជាចន្លោះនៃអគ្ឃវិសុទ្ធិ គឺ បរិសុទ្ធព្រោះបានទទួលអគ្ឃសមោធាន តែក្នុងអដ្ឋកថា កុរុន្ទី ពន្យល់ថា អាបត្តិជាចន្លោះនៃអាបត្តិខាងដើមនោះ គឺអាបត្តិដែលភិក្ខុត្រូវក្នុងបរិវាស ឯអាបត្តិជាចន្លោះនៃអាបត្តិខាងចុងនោះ គឺភិក្ខុត្រូវក្នុងវេលាប្រព្រឹត្តមានត្ត ។

ឆុបកា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ បញ្ញត្តិ ជានិតព្វា ។ អ-
នុប្បញ្ញត្តិ ជានិតព្វា ។ អនុប្បន្នប្បញ្ញត្តិ ជានិតព្វា ។
សព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ ជានិតព្វា ។ បទេសប្បញ្ញត្តិ ជានិតព្វា ។
សាធារណាប្បញ្ញត្តិ ជានិតព្វា ។ អសាធារណាប្បញ្ញត្តិ
ជានិតព្វា ។ ឯកតោបញ្ញត្តិ ជានិតព្វា ។ ឧភតោ-
បញ្ញត្តិ ជានិតព្វា ។ ថុល្លវជ្ជា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។
អថុល្លវជ្ជា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ គិហិប្បដិសញ្ញុត្តា
អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ ន គិហិប្បដិសញ្ញុត្តា អាបត្តិ ជានិ-
តព្វា ។ និយតា អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ អនិយតា អា-
បត្តិ ជានិតព្វា ។ អាទិករោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។
អនាទិករោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ អចិរាបត្តិកោ
បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ អភិណ្ហាបត្តិកោ បុគ្គលោ ជា-
និតព្វោ ។ ចោទកោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ ចុទិតកោ
បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ អធម្មចោទកោ បុគ្គលោ ជា-
និតព្វោ ។ អធម្មចុទិតកោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។

ដែលខ្លួនសំដែងហើយ តែមិនគួរដល់កិរិយាពប់ (ដាក់ធុរៈចេញបាន) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អនុប្បញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អនុប្បន្នប្បញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់សព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បទេសប្បញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់សាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អសាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ឯកតោបញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់ ឧភតោបញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិមានទោសធ្ងន់ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិមិនមានទោសធ្ងន់ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលបដិសំយុត្តដោយគ្រហស្ថ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលមិនបដិសំយុត្តដោយគ្រហស្ថ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលទៀង គឺអនន្តរិយកម្ម ៥ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អាបត្តិដែលមិនទៀង គឺក្រៅអំពីអនន្តរិយកម្ម ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គល ដែលធ្វើខុសខាងដើមបញ្ញត្តិ (អាទិកម្មិកបុគ្គល) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលមិនធ្វើខុសខាងដើមបញ្ញត្តិ (អនុប្បញ្ញត្តិការកបុគ្គល) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលអ្នកត្រូវអាបត្តិមិនបានជានិច្ច (ត្រូវអាបត្តិម្តង ៗ) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលអ្នកត្រូវអាបត្តិរឿយ ៗ (ត្រូវជានិច្ច) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលអ្នកចោទ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលគេចោទ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលអ្នកចោទមិនត្រូវតាមធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលគេចោទមិនត្រូវតាមធម៌ ។

១១

ឯកុត្តរិកំ ឧទ្ទានគាថា

ជម្មចោទកោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ ជម្មចុទិតកោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ និយតោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ អនិយតោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ ភព្វាបត្តិកោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ អភព្វាបត្តិកោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ ឧក្ខិត្តកោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ អនុក្ខិត្តកោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ នាសិតកោ បុគ្គលោ ជានិ-តព្វោ ។ អនាសិតកោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ ស-មានសំវាសកោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ នានាសំវា-សកោ បុគ្គលោ ជានិតព្វោ ។ ឋបនំ ជានិតព្វន្តិ ។

ឯកកំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៥] កោវា អាបត្តិ លហុកា
សាវសេសា ច ទុដ្ឋុល្លា
បដិកាម្មទេសនា ច

ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលអ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលគេចោទត្រូវតាមធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់និយតបុគ្គល (ដែលប្រកបដោយមិច្ឆត្ត-និយតធម៌ ឬសម្មត្តនិយតធម៌) ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់អនិយតបុគ្គល ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលគួរដល់អាបត្តិ គឺពួកសាវ័ក ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលមិនគួរដល់អាបត្តិ គឺព្រះពុទ្ធនិងព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលសង្ឃធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលសង្ឃមិនបានធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលសង្ឃឲ្យវិនាសចេញហើយ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលដែលសង្ឃមិនបានឲ្យវិនាសចេញ ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលមានសំវាសស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់បុគ្គលមានសំវាសផ្សេង ៗ គ្នា ។ ភិក្ខុត្រូវស្គាល់វិធីបញ្ញប់បាតិមោក្ខ ។

ចប់ ឯកកៈ (ពួកមួយ ១) ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃឯកកៈ (ពួកមួយ ៗ) នោះដូច្នេះ

[២៥] ហេតុដែលធ្វើឲ្យមានអាបត្តិ ១ លហុកាបត្តិ ១ សា-
វសេសាបត្តិ ១ ទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ អាបត្តិដែលគួរសំដែងចេញ
បាន ១ អាបត្តិដែលជាទេសនាគាមិនី ១ អាបត្តិដែលធ្វើ

អន្តរាវជ្ជកីរិយា[១]
កិរិយាកិរិយា[២] បុព្វា
អន្តរា តណានូបគា
បញ្ញត្តានុប្បន្នា[៣] សព្វា
សាធារណា ច ឯកតោ
ទុដ្ឋុល្លា តិហិ និយតា ច
អានិអនិច្ចចោទកោ
អធម្មធម្មនិយតោ
អភព្វោក្ខិត្តធាសកោ ។
សមានំ បបនញ្ចេវ
ឧក្ខានំ ឯកតោ[៤] ឥទន្តិ ។

[២៦] អត្ថាបត្តិ សញ្ញាវិមោក្ខា អត្ថាបត្តិ ន សញ្ញាវិមោក្ខា ។ អត្ថាបត្តិ លទ្ធសមាបត្តិកស្ស អត្ថាបត្តិ ន លទ្ធសមាបត្តិកស្ស ។ អត្ថាបត្តិ សទ្ធម្មប្បដិសញ្ញុត្តា អត្ថាបត្តិ អសទ្ធម្មប្បដិសញ្ញុត្តា ។

---

១ ឱ. ម. អន្តរាវជ្ជកិរិយំ ។ ២ ឱ. កិរិយាកិរិយបុព្វា ។ ម. កិរិយាកិរិយំ បុព្វា ។ ៣ ឱ. បញ្ញត្តិ អនានុប្បន្នា ។ ៤ ឱ. ម. ឯកកេ ។

សេចក្តីអន្តរាយ ១ អាបត្តិដែលជាសាវជ្ជប្បញ្ញត្តិ ១ អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីការធ្វើ ១ អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីការធ្វើនិងការមិនធ្វើ ១ អាបត្តិខាងដើម ១ អាបត្តិជាចន្លោះ ១ អាបត្តិគួរដល់កិរិយារាប់ ១ បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បន្នប្បញ្ញត្តិ ១ សព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ ១ សាធារណប្បញ្ញត្តិ ១ អសាធារណប្បញ្ញត្តិ ១ ឯកតោបញ្ញត្តិ ១ ទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ អាបត្តិដែលបដិសំយុត្តដោយគ្រហស្ថ ១ អាបត្តិទៀង ១ អាទិកម្មិកបុគ្គល ១ បុគ្គលអ្នកត្រូវអាបត្តិមិនជានិច្ច ១ បុគ្គលអ្នកចោទ ១ បុគ្គលអ្នកចោទមិនតាមធម៌ ១ ចោទតាមធម៌ ១ និយតបុគ្គល ១ បុគ្គលមិនគួរដល់អាបត្តិ ១ បុគ្គលដែលសង្ឃធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ១ បុគ្គលដែលសង្ឃឲ្យវិនាស ១ បុគ្គលមានសំវាសស្មើគ្នា ១ វិធីបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ១ នេះជាឧទ្ទានក្នុងពួកមួយ ៗ ។

[២៦] អាបត្តិជាសញ្ញាវិមោក្ខ (សចិត្តកៈ) ក៏មាន អាបត្តិជានោសញ្ញាវិមោក្ខ (អចិត្តកៈ) ក៏មាន ។ អាបត្តិត្រូវដល់ភិក្ខុដែលបានសមាបត្តិក៏មាន អាបត្តិត្រូវដល់ភិក្ខុដែលមិនបានសមាបត្តិក៏មាន ។ អាបត្តិដែលប្រកបនឹងព្រះសទ្ធម្មក៏មាន អាបត្តិដែលប្រកបនឹងអសទ្ធម្មក៏មាន ។

១៣

ឯកុត្តរិកំ ទុកំ សបរិក្ខារប្បដិសញ្ញុត្តាទិកា

អត្ថាបត្តិ សបរិក្ខារប្បដិសញ្ញុត្តា អត្ថាបត្តិ បរបរិក្ខារប្ប-ដិសញ្ញុត្តា ។ អត្ថាបត្តិ សបុគ្គលប្បដិសញ្ញុត្តា អត្ថាបត្តិ បរបុគ្គលប្បដិសញ្ញុត្តា ។ អត្ថិ សច្ចំ ភណន្តោ គរុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អត្ថិ មុសា ភណន្តោ លហុកំ អា-បត្តឹ អាបជ្ជតិ ។ អត្ថិ មុសា ភណន្តោ គរុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អត្ថិ សច្ចំ ភណន្តោ លហុកំ អាបត្តឹ អា-បជ្ជតិ ។ អត្ថាបត្តិ ភូមិគតោ អាបជ្ជតិ នោ វេហាសគ-តោ អត្ថាបត្តិ វេហាសគតោ អាបជ្ជតិ នោ ភូមិគតោ ។ អត្ថាបត្តិ និក្ខមន្តោ អាបជ្ជតិ នោ បវិសន្តោ អត្ថាបត្តិ បវិសន្តោ អាបជ្ជតិ នោ និក្ខមន្តោ ។ អត្ថាបត្តិ អា-ទិយន្តោ អាបជ្ជតិ អត្ថាបត្តិ អនាទិយន្តោ អាបជ្ជតិ ។ អត្ថាបត្តិ សមាទិយន្តោ អាបជ្ជតិ អត្ថាបត្តិ ន សមា-ទិយន្តោ អាបជ្ជតិ ។ អត្ថាបត្តិ ករោន្តោ អាបជ្ជតិ អត្ថាបត្តិ ន ករោន្តោ អាបជ្ជតិ ។ អត្ថាបត្តិ ទេន្តោ អាបជ្ជតិ អត្ថាបត្តិ ន ទេន្តោ អាបជ្ជតិ ។ អត្ថាបត្តិ បដិគ្គណ្ហន្តោ អាបជ្ជតិ អត្ថាបត្តិ ន បដិគ្គណ្ហន្តោ អាបជ្ជតិ ។ អត្ថាបត្តិ បរិភោគេន អាបជ្ជតិ អត្ថាបត្តិ

ឯកុត្តរិកៈ ទុកៈ (ពួកពីរ) អាបត្តិដែលប្រកបនឹងគ្រឿងបរិក្ខារជាដើម

អាបត្តិដែលប្រកបនឹងគ្រឿងបរិក្ខាររបស់ខ្លួនក៏មាន អាបត្តិដែលប្រកបនឹងគ្រឿងបរិក្ខាររបស់បុគ្គលដទៃក៏មាន ។ អាបត្តិដែលប្រកបនឹងបុគ្គល គឺខ្លួនឯងក៏មាន ។ អាបត្តិដែលប្រកបនឹងបុគ្គល គឺអ្នកដទៃក៏មាន ។ ភិក្ខុនិយាយពាក្យសច្ចៈត្រូវគរុកាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុនិយាយពាក្យមុសាត្រូវលហុកាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុនិយាយពាក្យមុសាត្រូវគរុកាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុនិយាយពាក្យសច្ចៈត្រូវលហុកាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុនៅលើផែនដីត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅលើអាកាសមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅលើអាកាសត្រូវអាបត្តិ នៅលើផែនដីមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុដើរចេញទៅត្រូវអាបត្តិ ដើរចូលមកមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ដើរចូលមកត្រូវអាបត្តិ ដើរចេញទៅមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុកាន់យកត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនកាន់យកត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុសមាទាន (វត្ត) ត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនសមាទាន (វត្ត) ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុធ្វើត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនធ្វើត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុឲ្យត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនឲ្យត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុទទួលត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនទទួលត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិព្រោះបរិភោគក៏មាន ត្រូវ

ន បរិភោគេន អាបជ្ជតិ ។ អត្ថាបត្តិ រត្តឹ អាបជ្ជតិ នោ ទិវា អត្ថាបត្តិ ទិវា អាបជ្ជតិ នោ រត្តឹ ។ អត្ថាបត្តិ អរុណុគ្គេ អាបជ្ជតិ អត្ថាបត្តិ ន អរុណុគ្គេ អាបជ្ជតិ ។ អត្ថាបត្តិ ឆិន្ទន្តោ អាបជ្ជតិ អត្ថាបត្តិ ន ឆិន្ទន្តោ អាបជ្ជតិ ។ អត្ថាបត្តិ ឆាទេន្តោ អាបជ្ជតិ អត្ថាបត្តិ ន ឆាទេន្តោ អាបជ្ជតិ ។ អត្ថាបត្តិ ធារេន្តោ អាបជ្ជតិ អត្ថាបត្តិ ន ធារេន្តោ អាបជ្ជតិ ។

[២៧] ទ្វេ ឧបោសថា ចាតុទ្ទសិកោ ច បណ្ណរសិកោ ច[១] ។ ទ្វេ បវារណា ចាតុទ្ទសិកា ច បណ្ណរសិកា ច ។ ទ្វេ កម្មានិ អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ ។ អបរានិបិ ទ្វេ កម្មានិ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ ។ ទ្វេ កម្មវត្ថូនិ អបលោកនកម្មស្ស វត្ថុ ញត្តិកម្មស្ស វត្ថុ ។ អបរានិបិ ទ្វេ កម្មវត្ថូនិ ញត្តិទុតិយកម្មស្ស វត្ថុ ញត្តិចតុត្ថកម្មស្ស វត្ថុ ។ ទ្វេ កម្មទោសា អបលោកនកម្មស្ស ទោសោ ញត្តិកម្មស្ស ទោសោ ។ អបរេបិ ទ្វេ កម្មទោសា ញត្តិទុតិយកម្មស្ស ទោសោ ញត្តិចតុត្ថកម្មស្ស ទោសោ ។

១ ចាតុទ្ទសិយោ ច បណ្ណរសិយោ ចាតិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

អាបត្តិព្រោះមិនបរិភោគក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងវេលាយប់ មិនត្រូវអាបត្តិក្នុងវេលាថ្ងៃក៏មាន ត្រូវអាបត្តិតែក្នុងវេលាថ្ងៃ មិនត្រូវក្នុងវេលាយប់ក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងពេលអរុណរះក៏មាន ត្រូវអាបត្តិក្នុងពេលអរុណមិនទាន់រះក៏មាន ។ ភិក្ខុកាត់ត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនកាត់ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុបិទបាំងត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនបិទបាំងត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុទ្រទ្រង់ត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនទ្រទ្រង់ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។

[២៧] ឧបោសថមាន ២ យ៉ាង គឺ ចាតុទ្ទសីឧបោសថ ១ បណ្ណរសីឧបោសថ ១ ។ បវារណាមាន ២ យ៉ាង គឺ ចាតុទ្ទសីបវារណា ១ បណ្ណរសីបវារណា ១ ។ កម្មមាន ២ យ៉ាង គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ។ កម្មមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ ញត្តិទុតិយកម្ម ១ ញត្តិចតុត្ថកម្ម ១ ។ ទីកើតនៃកម្មមាន ២ យ៉ាង គឺ ទីកើតនៃអបលោកនកម្ម ១ ទីកើតនៃញត្តិកម្ម ១ ។ ទីកើតនៃកម្មមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ ទីកើតនៃញត្តិទុតិយកម្ម ១ ទីកើតនៃញត្តិចតុត្ថកម្ម ១ ។ ទោសរបស់កម្មមាន ២ យ៉ាង គឺ ទោសនៃអបលោកនកម្ម ១ ទោសនៃញត្តិកម្ម ១ ។ ទោសរបស់កម្មមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ ទោសនៃញត្តិទុតិយកម្ម ១ ទោសនៃញត្តិចតុត្ថកម្ម ១ ។

ទេ្វ កម្មសម្បត្តិយោ អបលោកនកម្មស្ស សម្បត្តិ ញត្តិកម្មស្ស សម្បត្តិ ។ អបរាបិ ទេ្វ កម្មសម្បត្តិយោ ញត្តិទុតិយកម្មស្ស សម្បត្តិ ញត្តិចតុត្ថកម្មស្ស សម្បត្តិ ។ ទេ្វ នានាសំវាសកភូមិយោ អត្តនា វា អត្តានំ នានាសំវាសកំ ករោតិ សមគ្គោ វា នំ សង្ឃោ ឧក្ខិបតិ អទស្សនេ វា អប្បដិកម្មេ វា អប្បដិនិស្សគ្គេ វា ។ ទេ្វ សមានសំវាសកភូមិយោ អត្តនា វា អត្តានំ សមានសំវាសកំ ករោតិ សមគ្គោ វា នំ សង្ឃោ ឧក្ខិត្តំ ឱសារេតិ អទស្សនេ វា អប្បដិកម្មេ វា អប្បដិនិស្សគ្គេ វា ។

[២៨] ទេ្វ បារាជិកា ភិក្ខូនញ្ច ភិក្ខុនីនញ្ច ។ ទេ្វ សង្ឃាទិសេសា ទេ្វ ថុល្លច្ចយា ទេ្វ បាចិត្តិយា ទេ្វ បាដិទេសនីយា ទេ្វ ទុក្កដា ទេ្វ ទុព្ភាសិតា ភិក្ខូនញ្ច ភិក្ខុនីនញ្ច សត្ត អាបត្តិយោ សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា ។ ទ្វីហាការេហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ កម្មេន វា សលាកគ្គាហេន វា ។

សម្បត្តិរបស់កម្មមាន ២ យ៉ាង គឺ សម្បត្តិនៃអបលោកនកម្ម ១ សម្បត្តិនៃញត្តិកម្ម ១ ។ សម្បត្តិរបស់កម្មមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ សម្បត្តិនៃញត្តិទុតិយកម្ម ១ សម្បត្តិនៃញត្តិចតុត្ថកម្ម ១ ។ ភូមិនៃភិក្ខុមានសំវាសផ្សេង ៗ គ្នាមាន ២ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឲ្យមានសំវាសផ្សេងគ្នា ដោយខ្លួនឯង ១ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់) ក្តី ១ ។ ភូមិនៃភិក្ខុមានសំវាសស្មើគ្នាមាន ២ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុធ្វើខ្លួនឲ្យមានសំវាសស្មើគ្នា ដោយខ្លួនឯង ១ សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាសូត្រឱសារណកម្ម ចំពោះភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្តហើយនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិក្តី ព្រោះមិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់) ក្តី ១ ។

[២៨] បារាជិកមាន ២ យ៉ាង គឺ បារាជិករបស់ពួកភិក្ខុ ១ បារាជិករបស់ពួកភិក្ខុនី ១ ។ សង្ឃាទិសេសមាន ២ ថុល្លច្ច័យមាន ២ បាចិត្តិយៈមាន ២ បាដិទេសនីយៈមាន ២ ទុក្កដមាន ២ ទុព្ភាសិតមាន ២ គឺរបស់ភិក្ខុ ១ របស់ភិក្ខុនី ១ រួមជាអាបត្តិ ៧ គឺ កងនៃអាបត្តិទាំង ៧ ។ សង្ឃបែកធ្លាយ ដោយអាការ ២ គឺ ដោយកម្ម ១ ដោយការចាប់ស្លាក ១ ។

[២៩] ទ្វេ បុគ្គលា ន ឧបសម្បាទេតព្វា អទ្ធានហីនោ អង្គហីនោ ។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ន ឧបសម្បាទេតព្វា វត្ថុវិបន្នោ ករណទុក្កដកោ ។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ន ឧបសម្បាទេតព្វា អបរិបូរោ បរិបូរោ[១] នោ ច យាចតិ ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ និស្សាយ ន វត្ថព្វំ អលជ្ជិស្ស ច ពា-លស្ស ច ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ ន និស្សយោ ទាតព្វោ[២] អ-លជ្ជិស្ស ច លជ្ជិនោ ច ន យាចតិ ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ និស្ស-យោ ទាតព្វោ ពាលស្ស ច លជ្ជិស្ស ច យាចតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា អភព្វា អាបត្តឹ អាបជ្ជិតុំ ពុទ្ធា ច បច្ចេកពុទ្ធា ច ។ ទ្វេ បុគ្គលា ភព្វា អាបត្តឹ អាបជ្ជិតុំ ភិក្ខូ ច ភិក្ខុនិ-យោ ច ។ ទ្វេ បុគ្គលា អភព្វា សញ្ចិច្ច អាបត្តឹ អាបជ្ជិតុំ ភិក្ខូ ច ភិក្ខុនិយោ ច អរិយបុគ្គលា ។ ទ្វេ បុគ្គលា ភព្វា សញ្ចិច្ច អាបត្តឹ អាបជ្ជិតុំ ភិក្ខូ ច ភិក្ខុនិយោ ច បុថុជ្ជនា ។ ទ្វេ បុគ្គលា អភព្វា សញ្ចិច្ច សាតិសារំ វត្ថុំ អជ្ឈាចរិតុំ ភិក្ខូ ច ភិក្ខុនិយោ ច អរិយបុគ្គលា ។ ទ្វេ បុគ្គលា ភព្វា សញ្ចិច្ច សាតិសារំ វត្ថុំ អជ្ឈាចរិតុំ ភិក្ខូ ច ភិក្ខុនិយោ ច បុថុជ្ជនា ។

---

១ ឱ. ម. សបរិបូរោ ។ ២ ឱ. ម. និស្សយោ ន ទាតព្វោ ។

[២៩] បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាមាន ២ ពួក គឺ បុគ្គលសាបសូន្យចាកកាល ១ បុគ្គលសាបសូន្យចាកអវយវៈ ១ ។ បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា មាន ២ ពួកដទៃទៀត គឺបុគ្គលជាវត្ថុវិបត្តិ ១ បុគ្គលធ្លាប់ធ្វើអំពើអាក្រក់ ១ ។ បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាមាន ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គលមាន (បរិក្ខារ) មិនគ្រប់គ្រាន់ ១ បុគ្គលមាន (បរិក្ខារ) គ្រប់គ្រាន់ហើយ តែមិនសូម (ឧបសម្បទា) ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវនៅអាស្រ័យនឹងបុគ្គល ២ ពួក គឺបុគ្គលជាអលជ្ជី ១ បុគ្គលពាល ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺបុគ្គលជា អលជ្ជី ១ បុគ្គលជាលជ្ជី តែមិនបានសូម ១ ។ ភិក្ខុត្រូវឲ្យនិស្ស័យដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គលល្ងង់ ១ បុគ្គលជាលជ្ជីហើយបានសូម ១ ។ បុគ្គលដែលមិនគួរត្រូវអាបត្តិមាន ២ គឺ ព្រះពុទ្ធ ១ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ១ ។ បុគ្គលដែលគួរនឹងត្រូវអាបត្តិមាន ២ គឺ ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនី ១ ។ បុគ្គលមិនគួរនឹងត្រូវអាបត្តិ ព្រោះក្ងែងមាន ២ គឺ ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនី ១ ដែលជាអរិយបុគ្គល ។ បុគ្គលដែលគួរនឹងត្រូវអាបត្តិ ព្រោះក្ងែងមាន ២ គឺ ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនី ១ ដែលជាបុថុជ្ជន ។ បុគ្គលមិនគួរនឹងប្រព្រឹត្តកន្ទង់វត្ថុដែលប្រកបដោយទោសយ៉ាងធំ ព្រោះក្ងែងមាន ២ គឺ ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនី ១ ដែលជាព្រះអរិយបុគ្គល ។ បុគ្គលគួរនឹងប្រព្រឹត្តកន្ទង់នូវវត្ថុ ដែលប្រកបដោយទោសយ៉ាងធំ ព្រោះក្ងែងមាន ២ គឺ ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនី ១ ដែលជាបុថុជ្ជន ។

ឯកុត្តរិកំ ទុកំ ទ្វេ បដិក្កោសនាទយោ

[៣០] ទ្វេ បដិក្កោសនា កាយេន វា បដិក្កោសតិ វាចាយ វា បដិក្កោសតិ ។ ទ្វេ និស្សារណា អត្ថិ បុគ្គ-លោ អប្បត្តោ និស្សារណំ តញ្ចេ សង្ឃោ និស្សារេតិ ឯកច្ចោ សុនិស្សារិតោ ឯកច្ចោ ទុន្និស្សារិតោ ។ ទ្វេ ឱសារណា អត្ថិ បុគ្គលោ អប្បត្តោ ឱសារណំ តញ្ចេ សង្ឃោ ឱសារេតិ ឯកច្ចោ សោសារិតោ ឯកច្ចោ ទោ-សារិតោ ។ ទ្វេ បដិញ្ញា កាយេន វា បដិជានាតិ វាចាយ វា បដិជានាតិ ។ ទ្វេ បដិគ្គហា កាយេន វា បដិគ្គណ្ហាតិ កាយប្បដិពទ្ធេន វា បដិគ្គណ្ហាតិ ។ ទ្វេ បដិក្ខេបា កាយេន វា បដិក្ខិបតិ វាចាយ វា បដិក្ខិ-បតិ ។ ទ្វេ ឧបឃាតិកា សិក្ខូបឃាតិកា ច ភោគុ-បឃាតិកា ច ។ ទ្វេ ចោទនា កាយេន វា ចោទេតិ វាចាយ វា ចោទេតិ ។

ឯកុត្តរិកៈ ទុកៈ ការហាមឃាត់មានពីរយ៉ាងជាដើម

[៣០] ការហាមឃាត់មាន ២ យ៉ាង គឺ ហាមឃាត់ដោយកាយ ១ ហាមឃាត់ដោយវាចា ១ ។ ការសូត្រនិស្សារណាកម្មមាន ២ យ៉ាង គឺបុគ្គលមិនដល់និស្សារណាកម្មនៅឡើយ តែបើសង្ឃសូត្រនិស្សារណាកម្ម ចំពោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលពួកខ្លះឈ្មោះថាសង្ឃសូត្រនិស្សារណាកម្មហើយដោយល្អ ១ បុគ្គលពួកខ្លះឈ្មោះថាសង្ឃសូត្រនិស្សារណាកម្មដោយអាក្រក់ ១ ។ ការសូត្រឱសារណាកម្មមាន ២ យ៉ាង គឺ បុគ្គលមិនទាន់ដល់ឱសារណាកម្មនៅឡើយ តែបើសង្ឃសូត្រឱសារណាកម្ម ចំពោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលពួកខ្លះឈ្មោះថាសង្ឃសូត្រឱសារណាកម្មហើយដោយល្អ ១ បុគ្គលខ្លះឈ្មោះថាសង្ឃសូត្រឱសារណាកម្មហើយដោយអាក្រក់ ១ ។ ការប្ដេជ្ញាមាន ២ យ៉ាង គឺប្ដេជ្ញាដោយកាយ ១ ប្ដេជ្ញាដោយវាចា ១ ។ ការទទួលមាន ២ យ៉ាងគឺទទួលដោយកាយ ១ ទទួលដោយវត្ថុដែលជាប់នឹងកាយ ១ ។ ការឃាត់មាន ២ យ៉ាង គឺ ឃាត់ដោយកាយ ១ ឃាត់ដោយវាចា ១ ។ ការបៀតបៀនមាន ២ យ៉ាង គឺ បៀតបៀនសិក្ខា ១ បៀតបៀនគ្រឿងបរិភោគ (ជារបស់សង្ឃ ឬបុគ្គល) ១ ។ ការចោទមាន ២ យ៉ាង គឺ ចោទដោយកាយ ១ ចោទដោយវាចា ១ ។

[៣១] ទ្វេ កឋិនស្ស បលិពោធា អាវាសបលិពោធោ ច ចីវរបលិពោធោ ច ។ ទ្វេ កឋិនស្ស អបលិពោធា អាវាសាបលិពោធោ ច ចីវរាបលិពោធោ ច ។ ទ្វេ ចីវរានិ គហបតិកញ្ច បំសុកូលិកញ្ច ។ ទ្វេ បត្តា អយោបត្តោ ច មត្តិកាបត្តោ ច ។ ទ្វេ មណ្ឌលានិ តិបុមយញ្ច សីសមយញ្ច(១) ។ ទ្វេ បត្តស្ស អធិដ្ឋានា កាយេន វា អធិដ្ឋេតិ វាចាយ វា អធិដ្ឋេតិ ។ ទ្វេ ចីវរស្ស អធិដ្ឋានា កាយេន វា អធិដ្ឋេតិ វាចាយ វា អធិដ្ឋេតិ ។ ទ្វេ វិកប្បនា សម្មុខាវិកប្បនា ច បរម្មុខាវិកប្បនា ច ។ ទ្វេ វិនយា ភិក្ខូនញ្ច ភិក្ខុនីនញ្ច ។ ទ្វេ វេនយិកា បញ្ញត្តញ្ច បញ្ញត្តានុលោមញ្ច ។ ទ្វេ វិនយស្ស សល្លេខា អកប្បិយេ សេតុឃាតោ កប្បិយេ មត្តការិតា ។

[៣២] ទ្វីហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ កាយេន វា អាបជ្ជតិ វាចាយ វា អាបជ្ជតិ ។ ទ្វីហាការេហិ

១ ឱ. ម. តិបុមយំ សីសមយំ ។

[៣១] បលិពោធនៃកឋិនមាន ២ យ៉ាង គឺ អាវាសបលិពោធ ១ ចីវរបលិពោធ ១ ។ ការមិនមានបលិពោធនៃកឋិនមាន ២ យ៉ាង គឺ មិនមានបលិពោធនឹងអាវាស ១ មិនមានបលិពោធនឹងចីវរ ១ ។ ចីវរមាន ២ យ៉ាងគឺ គហបតីចីវរ ១ បំសុកូលចីវរ ១ ។ បាត្រមាន ២ យ៉ាង គឺ បាត្រដែក ១ បាត្រដី ១ ។ មណ្ឌលគឺជើងបាត្រមាន ២ យ៉ាង គឺ ជើងបាត្រដែលគេធ្វើដោយសំណប៉ាហាំង ១ ធ្វើដោយសំណភក់ ១ ។ ការអធិដ្ឋានបាត្រមាន ២ យ៉ាង គឺអធិដ្ឋានដោយកាយ ១ អធិដ្ឋានដោយវាចា ១ ។ ការអធិដ្ឋានចីវរមាន ២ យ៉ាង គឺ អធិដ្ឋានដោយកាយ ១ អធិដ្ឋានដោយវាចា ១ ។ ការវិកប្បមាន ២ យ៉ាង គឺ វិកប្បក្នុងទីចំពោះមុខ ១ វិកប្បក្នុងទីកំបាំងមុខ ១ ។ វិន័យមាន ២ យ៉ាង គឺ វិន័យរបស់ពួកភិក្ខុ ១ របស់ពួកភិក្ខុនី ១ ។ អត្ថរបស់វិន័យមាន ២ យ៉ាង គឺ បញ្ញត្ត ១ បញ្ញត្តានុលោម (គឺមហាបទេស ៤) ១ ។ សេចក្តីផូរផង់នៃវិន័យមាន ២ យ៉ាង គឺសម្លាប់នូវបច្ច័យក្នុងអកប្បិយវត្ថុ ១ ការធ្វើនូវប្រមាណក្នុងកប្បិយវត្ថុ ១ ។

[៣២] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ដោយអាការ ២ យ៉ាង គឺត្រូវដោយកាយ ១ ត្រូវដោយវាចា ១ ។ ភិក្ខុចេញចាកអាបត្តិដោយអាការ ២ យ៉ាង គឺ ចេញ

អាបត្តិយា វុដ្ឋាតិ កាយេន វា វុដ្ឋាតិ វាចាយ វា វុដ្ឋាតិ ។ ទ្វេ បរិវាសា បដិច្ឆន្នបរិវាសោ ច អប្បដិច្ឆន្នបរិវាសោ ច ។ អបរេបិ ទ្វេ បរិវាសា សុទ្ធន្តបរិវាសោ ច សមោធានបរិវាសោ ច ។ ទ្វេ មានត្តា បដិច្ឆន្នមានត្តញ្ច អប្បដិច្ឆន្នមានត្តញ្ច(១) ។ អបរេបិ ទ្វេ មានត្តា បក្ខមានត្តញ្ច សមោធានមានត្តញ្ច ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ រត្តិច្ឆេទោ បារិវាសិកស្ស ច មានត្តចារិកស្ស ច ។

[៣៣] ទ្វេ អនាទរិយានិ បុគ្គលានាទរិយញ្ច ធម្មានាទរិយញ្ច ។ ទ្វេ លោហានិ ជាតិមយញ្ច ខារិមយញ្ច(២) ។ អបរានិបិ ទ្វេ លោហានិ សាមុទ្ទញ្ច កាឡលោហញ្ច ។ អបរានិបិ ទ្វេ លោហានិ សិង្គវញ្ច ឧត្តិនញ្ច ។ អបរានិបិ ទ្វេ លោហានិ ពោមកញ្ច បក្ខលុកញ្ច ។ ទ្វេ បរិភោគា អព្ភន្តរបរិភោគោ ច

---

១ ឱ. ម. បដិច្ឆន្នមានត្តំ អប្បដិច្ឆន្នមានត្តំ ។ ២ ឱ. ម. ការិមយញ្ច ។

ចាកដោយកាយ ១ចេញចាកដោយវាចា ១ ។ បរិវាសមាន ២ យ៉ាង គឺ បដិច្ឆន្នបរិវាស ១ អប្បដិច្ឆន្នបរិវាស ១ ។ បរិវាសមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ សុទ្ធន្តបរិវាស ១ សមោធានបរិវាស ១ ។ មានត្ត មាន ២ យ៉ាង គឺ បដិច្ឆន្នមានត្ត ១ អប្បដិច្ឆន្នមានត្ត ១ ។ មានត្ត មាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ បក្ខមានត្ត ១ សមោធានមានត្ត ១ ។ ការដាច់រាត្រីរបស់បុគ្គល ២ ពួក គឺ ភិក្ខុកំពុងនៅបរិវាស ១ ភិក្ខុកំពុងប្រព្រឹត្តមានត្ត ១ ។

[៣៣] ការមិនអើពើមាន ២ យ៉ាង គឺមិនអើពើនឹងបុគ្គល ១ មិនអើពើនឹងធម៌ ១ ។ អំបិលមាន ២ បែប គឺអំបិលកើតឯង ១ អំបិលកើតអំពីជាតិដីប្រៃ ១ ។ អំបិលមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺអំបិលកើតពីទឹកសមុទ្រ ១ អំបិលខ្មៅ ១ ។ អំបិលមាន ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ អំបិលសិន្ធវៈ (អំបិលមានសម្បុរសដុះលើភ្នំ) ១ អំបិលឧព្ភិទៈ (អំបិលដុះជាពន្លក ៗ ឡើងពីផែនដី) ១ ។ អំបិល ២ យ៉ាងដទៃទៀត គឺអំបិលឈ្មោះរោមកៈ (អបិលកើតក្នុងរោមជនបទ) ១ អំបិលឈ្មោះបក្ខល្វកៈ (អំបិលកើតពីទឹកក្បុងដែលធ្វើអំពីស្រូវដំណើប) ១ ។ បរិភោគមាន ២ គឺ អព្ភន្តរបរិភោគ

ពាហិរបរិភោគោ ច ។ ទ្វេ អក្កោសា ហីនោ ច អក្កោសោ ឧក្កដ្ឋោ ច អក្កោសោ ។ ទ្វីហាការេហិ បេសុញ្ញំ ហោតិ បិយកម្យស្ស វា ភេទាធិប្បាយស្ស វា ។ ទ្វីហាការេហិ គណភោជនំ បសវតិ និមន្តនតោ វា វិញ្ញត្តិតោ វា ។ ទ្វេ វស្សូបនាយិកា បុរិមិកា ច បច្ឆិមិកា ច ។ ទ្វេ អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។ ទ្វេ ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ(១) ។

[៣៤] ទ្វេ បុគ្គលា ពាលាយោ ច អនាគតំ ភារំ វហតិ យោ ច អាគតំ ភារំ ន វហតិ ។ ទ្វេ បុគ្គលា បណ្ឌិតា យោ ច អនាគតំ ភារំ ន វហតិ យោ ច អាគតំ ភារំ វហតិ ។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា យោ ច អកប្បិយេ កប្បិយសញ្ញី យោ ច កប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញី ។ ទ្វេ បុគ្គលា បណ្ឌិតា យោ ច អកប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញី យោ ច កប្បិយេ កប្បិយសញ្ញី ។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា យោ ច

១ ទ្វេ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានីតិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

(បរិភោគលេបចូលទៅ) ១ ពាហិរបរិភោគ (ប្រើប្រាស់ខាងក្រៅ) ១ ។ ការជេរមាន ២ យ៉ាងគឺ ជេរយ៉ាងថោកទាប ១ ជេរយ៉ាងឧក្រិដ្ឋ ១ ។ ការញុះញង់កើតដោយអាការ ២ យ៉ាងគឺ ប៉ងដើម្បីឲ្យគេស្រឡាញ់ខ្លួន ១ ប៉ងដើម្បីបំបែកគ្នា ១ ។ ភិក្ខុទទួលគណភោជនបានដោយអាការ ២ យ៉ាង គឺ ដោយគេនិមន្ត ១ ដោយការសូមគេ ១ ។ ការចូលវស្សាមាន ២ យ៉ាង គឺ បុរិមិកាវស្សា ១ បច្ឆិមិកាវស្សា ១ ។ ការឃាត់ហាមបាតិមោក្ខ ដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ២ យ៉ាង ។ ការឃាត់ហាមបាតិមោក្ខដែលប្រកបដោយធម៌មាន ២ យ៉ាង ។

[៣៤] បុគ្គលពាលមាន ២ ពួកគឺ បុគ្គលដែលនាំភារៈ (កិច្ចមានអាពាធនាធម៌ជាដើម) មិនទាន់មានមក ១ បុគ្គលដែលមិននាំភារៈដែលមានមកហើយ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួកគឺ បុគ្គលដែលមិននាំភារៈមិនទាន់មកដល់ ១ បុគ្គលដែលនាំភារៈមានមកហើយ ១ ។ បុគ្គលពាលមាន ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអកប្បិយវត្ថុ ថាជាកប្បិយវត្ថុ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកប្បិយវត្ថុ ថាជាអកប្បិយ-វត្ថុ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក គឺបុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ ក្នុងអកប្បិយវត្ថុ ថាជាអកប្បិយវត្ថុ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ ក្នុងកប្បិយ-វត្ថុ ថាជាកប្បិយវត្ថុ ១ ។ បុគ្គលពាលមាន ២ ពួកដទៃទៀតគឺ បុគ្គល

ឯកុត្តរិកំ ទុកំ ទ្វេ បុគ្គលាទយោ

អនាបត្តិយា អាបត្តិសញ្ញី យោ ច អាបត្តិយា អនាបត្តិសញ្ញី ។ ទ្វេ បុគ្គលា បណ្ឌិតា យោ ច អាបត្តិយា អាបត្តិសញ្ញី យោ ច អនាបត្តិយា អនាបត្តិសញ្ញី ។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា យោ ច អធម្មេ ធម្មសញ្ញី យោ ច ធម្មេ អធម្មសញ្ញី ។ ទ្វេ បុគ្គលា បណ្ឌិតា យោ ច អធម្មេ អធម្មសញ្ញី យោ ច ធម្មេ ធម្មសញ្ញី ។ អបរេបិ ទ្វេ បុគ្គលា ពាលា យោ ច អវិនយេ វិនយសញ្ញី យោ ច វិនយេ អវិនយសញ្ញី ។ ទ្វេ បុគ្គលា បណ្ឌិតា យោ ច អវិនយេ អវិនយសញ្ញី យោ ច វិនយេ វិនយសញ្ញី ។

[៣៥] ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ យោ ច ន កុក្កុច្ចាយិតព្វំ កុក្កុច្ចាយតិ យោ ច កុក្កុច្ចាយិតព្វំ ន កុក្កុច្ចាយតិ ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វឌ្ឍន្តិ យោ ច ន កុក្កុច្ចាយិតព្វំ ន កុក្កុច្ចាយតិ យោ ច

មានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងអនាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ ១ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំ-គាល់ក្នុងអាបត្តិ ថាជាអនាបត្តិ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក គឺបុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងអាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ ១ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងអនាបត្តិ ថាជាអនាបត្តិ ១ ។ បុគ្គលពាលមាន ២ ពួកដទៃទៀត គឺបុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ ក្នុងសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ ១ មានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក គឺបុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ ក្នុងសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ ១ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាធម៌ ថាជាធម៌ ១ ។ បុគ្គលពាលមាន ២ ពួកដទៃទៀត គឺបុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាជាវិន័យ ១ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាវិន័យ ថាមិនមែនវិន័យ ១ ។ បុគ្គលជាបណ្ឌិតមាន ២ ពួក គឺបុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែនជាវិន័យ ថាមិនមែនជាវិន័យ ១ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ ក្នុងសភាវៈជាវិន័យ ថាជាវិន័យ ១ ។

[៣៩] អាសវៈទាំងឡាយតែងចម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺបុគ្គលដែលសង្ស័យចំពោះហេតុដែលមិនគួរសង្ស័យ ១ បុគ្គលដែលមិនសង្ស័យចំពោះហេតុដែលគួរសង្ស័យ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយរមែងមិនចម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គលដែលមិនសង្ស័យចំពោះហេតុដែលមិនគួរសង្ស័យ ១

កុក្កុច្ចាយិតព្វំ កុក្កុច្ចាយតិ ។ អបរេសម្បិ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ យោ ច អកប្បិយេ កប្បិយសញ្ញី យោ ច កប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញី ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វឌ្ឍន្តិ យោ ច អកប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញី យោ ច កប្បិយេ កប្បិយសញ្ញី ។ អបរេសម្បិ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ យោ ច អនាបត្តិយា អាបត្តិសញ្ញី យោ ច អាបត្តិយា អនាបត្តិសញ្ញី ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វឌ្ឍន្តិ យោ ច អនាបត្តិយា អនាបត្តិសញ្ញី យោ ច អាបត្តិយា អាបត្តិសញ្ញី ។ អបរេសម្បិ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ យោ ច អធម្មេ ធម្មសញ្ញី យោ ច ធម្មេ អធម្មសញ្ញី ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន វឌ្ឍន្តិ យោ ច អធម្មេ អធម្មសញ្ញី យោ ច ធម្មេ ធម្មសញ្ញី ។ អបរេសម្បិ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា វឌ្ឍន្តិ យោ ច អវិនយេ វិនយសញ្ញី យោ ច វិនយេ អវិនយសញ្ញី ។ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អាសវា ន

សង្ស័យចំពោះហេតុដែលគួរសង្ស័យ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយតែងចម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួកដទៃទៀត គឺបុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអកប្បិយវត្ថុ ថាជាកប្បិយវត្ថុ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកប្បិយវត្ថុថាជាអកប្បិយវត្ថុ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយរមែងមិនចម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺបុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអកប្បិយវត្ថុ ថាជាអកប្បិយវត្ថុ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកប្បិយវត្ថុ ថាជាកប្បិយវត្ថុ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយរមែងចម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួកដទៃទៀត គឺបុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអនាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអាបត្តិ ថាជាអនាបត្តិ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយរមែងមិនចម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួកគឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអនាបត្តិ ថាជាអនាបត្តិ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងអាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយរមែងចម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយរមែងមិនចម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួក គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនជាធម៌ ១ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាធម៌ ថាជាធម៌ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយរមែងចម្រើនដល់បុគ្គល ២ ពួកដទៃទៀត គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាជាវិន័យ ១ បុគ្គល

ឯកុត្តរិកំ ទុកំ ឧទ្ទានគាថា

វទ្ធន្តិ យោ ច អវិនយេ អវិនយសញ្ញី យោ ច វិនយេ វិនយសញ្ញី ។

ទុកំ និដ្ឋិតំ[១] ។

តស្សុទ្ទានំ

[៣៦] សញ្ញា លទ្ធា ច សទ្ធម្មា
បរិក្ខារា ច បុគ្គលា
សច្ចំ ភូមិ និក្ខមន្តោ
អាទិយន្តោ សមាទិយំ
កាមេន្តោ ទេន្តោ គណ្ហន្តោ
បរិភោគេន រត្តិ ច
អរុណា ឆិន្នំ ឆាទេន្តោ
ធារេន្តោ ច ឧចោសថា
បវារណា កម្មាបរា

១ ឱ. ម. ទុកា និដ្ឋិតា ។

មានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាវិន័យ ថាមិនមែនជាវិន័យ ១ ។ អាសវៈទាំងឡាយ រមែងមិនចម្រើនដល់បុគ្គលពីរពួក គឺ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាមិនមែនវិន័យ ១ បុគ្គលមានសេចក្ដីសំគាល់ក្នុងសភាវៈជាវិន័យ ថាជាវិន័យ ១ ។

ចប់ ទុកៈ (ពួកពីរ ៗ) ។

ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿងនៃទុកៈ (ពួកពីរ ៗ) នោះដូច្នេះ

[៣៦] អាបត្តិជាសញ្ញាវិមោក្ខ ១ អាបត្តិនៃភិក្ខុ ដែលបានសមាបត្តិ ១ អាបត្តិប្រកបដោយព្រះសទ្ធម្ម ១ អាបត្តិប្រកបដោយបរិក្ខារ ១ អាបត្តិប្រកបដោយបុគ្គល ១ ភិក្ខុនិយាយពាក្យសច្ចៈត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុនៅលើផែនដីត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុចេញទៅត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុកាន់យកត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុសមាទានត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុផ្ញើត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុកាលឲ្យត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុកាលទទួលត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិព្រោះបរិភោគ ១ ត្រូវអាបត្តិក្នុងវេលាយប់ ១ ត្រូវអាបត្តិក្នុងវេលាអរុណរះ ១ ភិក្ខុកាត់ត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុបិទបាំងត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុទ្រទ្រង់ត្រូវអាបត្តិ ១ ឧបោសថ ១ បវារណា ១ កម្ម ១ កម្មដទៃទៀត ១

វត្ថុ អបរា ទោសា ច
អបរា ទ្វេ ច សម្បត្តិ
នានា សមានមេវ ច
បារាជិ សង្ឃា ថុល្លច្ចំ[១]
បាចិត្តិ បាដិទេសនី
ទុក្កដា ភាសិតញ្ចេវ[២]
សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធកា[៣]
ភិជ្ជតិ ឧបសម្បទា
តថេវ អបរេ ទុវេ
ន វត្តព្វំ ន នាតព្វំ
អភព្វាភព្វមេវ ច
សញ្ចិច្ច សាតិសារា ច
បដិក្កោសា និស្សារណា
ឱសារណា បដិញ្ញា ច
បដិគ្គហា បដិក្ខិបា
ឧបឃាតិ ចោទនា ច

១ ឱ. ថុល្លច្ចយំ ។ ២ ឱ. ទុព្ភាសិតា ចេវ ។ ៣ ឱ.ម. សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា ច ។

វត្ថុនៃកម្ម ១ វត្ថុនៃកម្មដទៃទៀត ១ ទោសនៃកម្ម ១ ទោសនៃកម្មដទៃទៀត ១ សម្បត្តិនៃកម្ម ២ យ៉ាង ១ ភូមិនៃភិក្ខុមានសំវាសផ្សេង ៗ គ្នា ១ ភូមិនៃភិក្ខុមានសំវាសស្មើគ្នា ១ បារាជិក ១ សង្ឃាទិសេស ១ ថុល្លច្ច័យ ១ បាចិត្តិយៈ ១ បាដិទេសនីយៈ ១ ទុក្កដ ១ ទុព្ភាសិត ១ រួមជាកង់នៃអាបត្តិ ៧ សង្ឃបែកគ្នា ១ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ១ មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាចំពោះបុគ្គលពីរពួកដទៃទៀត ១ ភិក្ខុមិនត្រូវអាស្រ័យនៅ ១ មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ ១ បុគ្គលមិនគួរនឹងត្រូវអាបត្តិ ១ បុគ្គលគួរត្រូវអាបត្តិព្រោះក្លែង ១ បុគ្គលគួរនឹងត្រូវអាបត្តិព្រោះប្រព្រឹត្តកន្លងវត្ថុដែលប្រកបដោយទោសយ៉ាងធំ ១ ការហាមឃាត់ ១ ការសូត្រនិស្សារណាកម្ម ១ ការសូត្រឱសារណាកម្ម ១ ការបេ្តជ្ញា ១ ការទទួល ១ ការឃាត់ ១ ការបៀតបៀន ១ ការចោទ ១

២៤

ឯកុត្តរិកំ ទុកំ ឧទ្ទានគាថា

កឋិនា ច ទុវេ តថា
ចីវរា បត្តមណ្ឌលា
អធិដ្ឋានា តថា ទុវេ[១]
វិកប្បនា ច វិនយា
វេនយិកា សល្លេក្ខកា[២]
អាបជ្ជតិ ច វុដ្ឋាតិ
បរិវាសាបរេ ទុវេ[៣]
ទ្វេ មានត្តា អបរេ ច
រត្តិច្ឆេទោ អនាទរិ
ទ្វេ លោណា តយោ អបរេ
បរិភោគា អក្កោសនា[៤]
បេសុញ្ញំ ច គណា វស្សំ[៥]
បបនា ភារកប្បិយា
អនាបត្តិ អធម្មេ[៦] ច
វិនយេ អាសវេ តថាតិ ។

---

១ ឱ.ម. តថេវ ទ្វេ ។ ២ ឱ. វេនយិកា ច សល្លេខា ។ ៣ ឱ. ម. អបរេ ទ្វេ ។ ៤ ឱ.ម. បរិភោគក្កោសេន ច ។ ៥ ឱ.ម. វស្ស ។ ម. បេសុញ្ញោ ច គណា វស្ស ។ ៦ ឱ. ម. អធម្មធម្មា ។

ឯកុត្តរិកៈ ទុកៈ ឧទ្ទានគាថា

បលិពោធនៃកឋិន ២ យ៉ាង ១ មិនមានបលិពោធនៃកឋិន ២ យ៉ាងដូចគ្នា ១ ចីវរ ១ បាត្រនិងជើងទ្របាត្រ ១ ការអធិដ្ឋានបាត្រ ២ យ៉ាង ១ ការអធិដ្ឋានចីវរ ២ យ៉ាងដូចគ្នា ១ ការវិកប្ប ១ វិន័យ ១ អត្ថនៃវិន័យ ១ សេចក្តីផូរផង់ (នៃវិន័យ) ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ (ដោយអាការ ២ យ៉ាង) ១ ចេញចាកអាបត្តិ (ដោយអាការ ២ យ៉ាង) ១ បរិវាស ២ យ៉ាង ១ បរិវាស ២ យ៉ាងដទៃទៀត ១ មានត្ត ២ យ៉ាង ១ មានត្ត ២ យ៉ាងដទៃទៀត ១ ការដាច់រាត្រី ១ សេចក្តីមិនអើពើ ១ អំបិលមាន ២ យ៉ាង មាន ៣ ពួកតទៅទៀត ១ ការបរិភោគ ១ ការជេរ ១ បេសុញ្ញវាទ ១ ការទទួលគណភោជន ១ ការចូលវស្សា ១ ការបញ្ឈប់នូវបាតិមោក្ខ ១ បុគ្គលពាលនាំភារៈ ១ កប្បិយវត្ថុ ១ អនាបត្តិ ១ អធម្មកម្ម ១ វិន័យកម្ម ១ អាសវៈទាំងឡាយ ១ ។

[៣៧] អត្ថាបត្តិ តិដ្ឋន្តេ ភគវតិ អាបជ្ជតិ នោ បរិនិព្វុតេ អត្ថាបត្តិ បរិនិព្វុតេ ភគវតិ អាបជ្ជតិ នោ តិដ្ឋន្តេ អត្ថាបត្តិ តិដ្ឋន្តេបិ ភគវតិ អាបជ្ជតិ បរិនិព្វុតេបិ ។ អត្ថាបត្តិ កាលេ អាបជ្ជតិ នោ វិកាលេ អត្ថាបត្តិ វិកាលេ អាបជ្ជតិ នោ កាលេ អត្ថាបត្តិ កាលេ ចេវ អាបជ្ជតិ វិកាលេ ច ។ អត្ថាបត្តិ រត្តឹ អាបជ្ជតិ នោ ទិវា អត្ថាបត្តិ ទិវា អាបជ្ជតិ នោ រត្តឹ អត្ថាបត្តិ រត្តិញ្ចេវ អាបជ្ជតិ ទិវា ច ។ អត្ថាបត្តិ ទសវស្សោ អាបជ្ជតិ នោ ឩនទសវស្សោ អត្ថាបត្តិ ឩនទសវស្សោ អាបជ្ជតិ នោ ទសវស្សោ អត្ថាបត្តិ ទសវស្សោ ចេវ អាបជ្ជតិ ឩនទសវស្សោ ច ។ អត្ថាបត្តិ បញ្ចវស្សោ អាបជ្ជតិ នោ ឩនបញ្ចវស្សោ អត្ថាបត្តិ ឩនបញ្ចវស្សោ អាបជ្ជតិ នោ បញ្ចវស្សោ អត្ថាបត្តិ បញ្ចវស្សោ ចេវ អាបជ្ជតិ ឩនបញ្ចវស្សោ ច ។ អត្ថាបត្តិ កុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ នោ អកុសលចិត្តោ អត្ថាបត្តិ អកុសល-

[៣៧] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ តែក្នុងកាលដែលព្រះមានព្រះភាគគង់នៅ កាលដែលព្រះអង្គបរិនិព្វានហើយមិនត្រូវក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងកាលដែលព្រះមានព្រះភាគបរិនិព្វានហើយ កាលដែលព្រះអង្គគង់នៅឡើយមិនត្រូវក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទាំងក្នុងកាលដែលព្រះអង្គគង់នៅ ទាំងក្នុងកាលដែលព្រះអង្គបរិនិព្វានហើយក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងកាលមិនត្រូវក្នុងវិកាលក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងវិកាល មិនត្រូវក្នុងកាលក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទាំងក្នុងកាល ទាំងក្នុងវិកាលក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងវេលាយប់ មិនត្រូវក្នុងវេលាថ្ងៃក៏មាន ត្រូវអាបត្តិតែក្នុងវេលាថ្ងៃ មិនត្រូវក្នុងវេលាយប់ក៏មាន ត្រូវអាបត្តិទាំងវេលាយប់ ទាំងវេលាថ្ងៃក៏មាន ។ ភិក្ខុមានវស្សា ១០ ត្រូវអាបត្តិ មានវស្សាខ្វះពី ១០ មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុមានវស្សាខ្វះពី ១០ ត្រូវអាបត្តិ មានវស្សា ១០ មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងភិក្ខុមានវស្សា ១០ ទាំងភិក្ខុមានវស្សាខ្វះពី ១០ ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុមានវស្សា ៥ ត្រូវអាបត្តិ មានវស្សាខ្វះពី ៥ មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុមានវស្សាខ្វះពី ៥ ត្រូវអាបត្តិ មានវស្សាគ្រប់ ៥ មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងភិក្ខុមានវស្សា ៥ ទាំងភិក្ខុមានវស្សាខ្វះពី ៥ ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុមានចិត្តជាកុសលត្រូវអាបត្តិ មានចិត្តជា

ចិត្តោ អាបជ្ជតិ ដោ កុសលចិត្តោ អត្ថាបត្តិ អព្យាកតចិត្តោ អាបជ្ជតិ ។ អត្ថាបត្តិ សុខវេទនាសមង្គី អាបជ្ជតិ អត្ថាបត្តិ ទុក្ខវេទនាសមង្គី អាបជ្ជតិ អត្ថាបត្តិ អទុក្ខមសុខវេទនាសមង្គី អាបជ្ជតិ ។

[៣៨] តីណិ ចោទនាវត្ថូនិ ទិដ្ឋេន សុតេន បរិសង្កាយ ។ តយោ សលាកគ្គាហា គូឡ្ហកោ វិវដកោ សកណ្ណជប្បកោ ។ តយោ បដិក្ខេបា មហិច្ឆតា អសន្តុដ្ឋតា អសល្លេខតា ។ តយោ អនុញ្ញាតា អប្បិច្ឆតា សន្តុដ្ឋតា សល្លេខតា ។ អបរេបិ តយោ បដិក្ខេបា មហិច្ឆតា អសន្តុដ្ឋតា អមត្តញ្ញុតា ។ តយោ អនុញ្ញាតា អប្បិច្ឆតា សន្តុដ្ឋតា មត្តញ្ញុតា ។ តិស្សោ បញ្ញត្តិយោ បញ្ញត្តិ អនុប្បញ្ញត្តិ អនុប្បន្នប្បញ្ញត្តិ ។ អបរាបិ តិស្សោ បញ្ញត្តិយោ សព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ បទេសប្បញ្ញត្តិ សាធារណប្បញ្ញត្តិ ។ អបរាបិ តិស្សោ បញ្ញត្តិយោ អសាធារណប្បញ្ញត្តិ ឯកតោបញ្ញត្តិ ឧភតោបញ្ញត្តិ ។

អកុសលមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុមានចិត្តជាអកុសលត្រូវអាបត្តិ មានចិត្តជាកុសល មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុមានចិត្តជាអព្យាក្រឹតត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុមានចិត្តប្រកបដោយសុខវេទនាត្រូវអាបត្តិក៏មាន មានចិត្តប្រកបដោយទុក្ខវេទនាត្រូវអាបត្តិក៏មាន មានចិត្តប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។

[៣៨] ចោទនាវត្ថុ (វត្ថុជាគ្រឿងចោទ) មាន ៣ យ៉ាង គឺ ដោយឃើញ ១ ឮ ១ រង្កៀស ១ ។ ការចាប់ស្លាកមាន ៣ យ៉ាង គឺ គូឡ្ហក: (ស្លាកបិទ) ១ វិវដ្ដក: (ស្លាកបើក) ១ សកណ្ណជប្បក: (ការខ្សឹបជិតត្រចៀកជាស្លាក) ១ ។ បម្រាមមាន ៣ យ៉ាង គឺ សេចក្ដីប្រាថ្នាធំ ១ សេចក្ដីមិនសន្ដោស ១ សេចក្ដីមិនផូរផង់ចិត្ត ១ ។ អនុញ្ញាតមាន ៣ យ៉ាង គឺ សេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ១ សេចក្ដីសន្ដោស ១ សេចក្ដីផូរផង់ចិត្ត ១ ។ បម្រាមមាន ៣ យ៉ាងដទៃទៀត គឺសេចក្ដីប្រាថ្នាធំ ១ សេចក្ដីមិនសន្ដោស ១ សេចក្ដីមិនដឹងប្រមាណ ១ ។ អនុញ្ញាតមាន ៣ យ៉ាង គឺ សេចក្ដីប្រាថ្នាតិច ១ សេចក្ដីសន្ដោស ១ សេចក្ដីដឹងប្រមាណ ១ ។ បញ្ញត្តិមាន ៣ យ៉ាង គឺ បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ អនុប្បន្នប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បញ្ញត្តិមាន ៣ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ សព្វត្ថប្បញ្ញត្តិ ១ បទេសប្បញ្ញត្តិ ១ សាធារណប្បញ្ញត្តិ ១ ។ បញ្ញត្តិមាន ៣ យ៉ាង ដោយឡែកទៀត គឺ អសាធារណប្បញ្ញត្តិ ១ ឯក-តោបញ្ញត្តិ ១ ឧភតោបញ្ញត្តិ ១ ។

[៣៩] អត្ថាបត្តិ ពាលោ អាបជ្ជតិ នោ បណ្ឌិតោ អត្ថាបត្តិ បណ្ឌិតោ អាបជ្ជតិ នោ ពាលោ អត្ថាបត្តិ ពាលោ ចេវ អាបជ្ជតិ បណ្ឌិតោ ច ។ អត្ថាបត្តិ កាឡេ អាបជ្ជតិ នោ ជុណ្ហេ អត្ថាបត្តិ ជុណ្ហេ អាបជ្ជតិ នោ កាឡេ អត្ថាបត្តិ កាឡេ ចេវ អាបជ្ជតិ ជុណ្ហេ ច ។ អត្ថិ កាឡេ កប្បតិ នោ ជុណ្ហេ អត្ថិ ជុណ្ហេ កប្បតិ នោ កាឡេ អត្ថិ កាឡេ ចេវ កប្បតិ ជុណ្ហេ ច ។ អត្ថាបត្តិ ហេមន្តេ អាបជ្ជតិ នោ ច គិម្ហេ នោ ច វស្សេ អត្ថាបត្តិ គិម្ហេ អាបជ្ជតិ នោ ច ហេមន្តេ នោ ច វស្សេ អត្ថាបត្តិ វស្សេ អាបជ្ជតិ នោ ច គិម្ហេ នោ ច ហេមន្តេ ។ អត្ថាបត្តិ សង្ឃោ អាបជ្ជតិ នោ គណោ នោ បុគ្គលោ អត្ថាបត្តិ គណោ អាបជ្ជតិ នោ សង្ឃោ នោ បុគ្គលោ អត្ថាបត្តិ បុគ្គលោ អាបជ្ជតិ នោ សង្ឃោ នោ គណោ ។ អត្ថិ សង្ឃស្ស កប្បតិ ន គណស្ស ន បុគ្គលស្ស អត្ថិ គណស្ស កប្បតិ ន សង្ឃស្ស ន បុគ្គលស្ស អត្ថិ បុគ្គលស្ស កប្បតិ ន សង្ឃស្ស ន គណស្ស ។

[៣៩] ភិក្ខុពាលត្រូវអាបត្តិ ភិក្ខុជាបណ្ឌិតមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុជាបណ្ឌិតត្រូវអាបត្តិ ភិក្ខុពាលមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុពាលក្តី ជាបណ្ឌិតក្តី ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងកាឡប័ក្ខ (រនោច) មិនត្រូវក្នុងជុណ្ហប័ក្ខ (ខ្នើត) ក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងជុណ្ហប័ក្ខ មិនត្រូវក្នុងកាឡប័ក្ខក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទាំងក្នុងកាឡប័ក្ខ ទាំងក្នុងជុណ្ហប័ក្ខក៏មាន ។ សេចក្តីអនុញ្ញាតគួរតែក្នុងកាឡប័ក្ខ មិនគួរក្នុងជុណ្ហប័ក្ខក៏មាន គួរតែក្នុងជុណ្ហប័ក្ខ មិនគួរក្នុងកាឡប័ក្ខក៏មាន គួរទាំងក្នុងកាឡប័ក្ខ ទាំងជុណ្ហប័ក្ខក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងហេមន្តរដូវ មិនត្រូវក្នុងគិម្ហរដូវទាំងមិនត្រូវអាបត្តិក្នុងវស្សានរដូវក៏មាន ត្រូវអាបត្តិក្នុងគិម្ហរដូវ មិនត្រូវអាបត្តិ ក្នុងហេមន្តរដូវ មិនត្រូវអាបត្តិក្នុង វស្សានរដូវផងក៏មាន ត្រូវអាបត្តិក្នុងវស្សាន-រដូវ មិនត្រូវអាបត្តិក្នុងគិម្ហរដូវផង មិនត្រូវអាបត្តិក្នុងហេមន្តរដូវផងក៏មាន ។ សង្ឃត្រូវអាបត្តិ គណៈមិនត្រូវអាបត្តិ បុគ្គលមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន គណៈត្រូវអាបត្តិ សង្ឃមិនត្រូវអាបត្តិ បុគ្គលមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន បុគ្គលត្រូវអាបត្តិ សង្ឃមិនត្រូវអាបត្តិ គណៈមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ សេចក្តីអនុញ្ញាតគួរដល់សង្ឃ មិនគួរដល់គណៈ មិនគួរដល់បុគ្គលក៏មាន គួរដល់គណៈ មិនគួរដល់សង្ឃ មិនគួរដល់បុគ្គលក៏មាន គួរដល់បុគ្គល មិនគួរដល់សង្ឃ មិនគួរដល់គណៈក៏មាន ។

២៩

ឯកុត្តរិកំ តិកំ តិស្សោ ឆាទនាទយោ

[៤០] តិស្សោ ឆាទនា វត្ថុំ ឆាទេតិ នោ អាបត្តឹ អាបត្តឹ ឆាទេតិ នោ វត្ថុំ វត្ថុញ្ចេវ ឆាទេតិ អាបត្តិញ្ច ។ តិស្សោ បដិច្ឆាទិយោ ជន្តាឃរប្បដិច្ឆាទិ ឧទកប្បដិច្ឆាទិ វត្ថប្បដិច្ឆាទិ ។ តីណិ បដិច្ឆន្នានិ វហន្តិ នោ វិវដានិ មាតុគ្គាមោ បដិច្ឆន្នោ វហតិ នោ វិវដោ ព្រាហ្មណានំ មន្តា បដិច្ឆន្នា វហន្តិ នោ វិវដា មិច្ឆាទិដ្ឋិ បដិច្ឆន្នា វហតិ នោ វិវដា ។ តីណិ វិវដានិ វិរោចន្តិ នោ បដិច្ឆន្នានិ ចន្ទមណ្ឌលំ វិវដំ វិរោចតិ នោ បដិច្ឆន្នំ សុរិយមណ្ឌលំ វិវដំ វិរោចតិ នោ បដិច្ឆន្នំ តថាគតប្បវេទិតោ ធម្មវិនយោ វិវដោ វិរោចតិ នោ បដិច្ឆន្នោ ។ តយោ សេនាសនគ្គាហា បុរិមកោ បច្ឆិមកោ អន្តរាមុត្តកោ ។

[៤១] អត្ថាបត្តិ គិលានោ អាបជ្ជតិ នោ អគិលានោ អត្ថាបត្តិ អគិលានោ អាបជ្ជតិ នោ គិលានោ អត្ថាបត្តិ គិលានោ ចេវ អាបជ្ជតិ អគិលានោ ច ។

ឯកុត្តរិកៈ តិកៈ ការបិទបាំងមាន ៣ យ៉ាងជាដើម

[៤០] ការបិទបាំងមាន ៣ យ៉ាង គឺ ភិក្ខុបិទបាំងវត្ថុ មិនបិទបាំងអាបត្តិ ១ បិទបាំងអាបត្តិ មិនបិទបាំងវត្ថុ ១ បិទបាំងទាំងវត្ថុ ទាំងអាបត្តិ ១ ។ គ្រឿងបិទបាំងមាន ៣ យ៉ាងគឺ គ្រឿងបិទបាំងគឺផ្ទះជាទីរក្សាកាយ ១ គ្រឿងបិទបាំងគឺទឹក ១ គ្រឿងបិទបាំងគឺសម្ពត់ ១ ។ វត្ថុ ៣ យ៉ាងដែលបិទបាំងទុកទើបប្រព្រឹត្តទៅស្រួល តែបើកឡើងប្រព្រឹត្តទៅមិនស្រួល គឺ មាតុគ្រាមមានវត្ថុបិទបាំងទើបប្រព្រឹត្តទៅស្រួល តែមិនមានវត្ថុបិទបាំងប្រព្រឹត្តទៅមិនស្រួល ១ មន្តរបស់ពួកព្រាហ្មណ៍បិទបាំងទុកទើបប្រព្រឹត្តទៅស្រួល បើកឡើងប្រព្រឹត្តទៅមិនស្រួល ១ មិច្ឆាទិដ្ឋិបិទបាំងទុកទើបប្រព្រឹត្តទៅស្រួល តែបើកឡើងប្រព្រឹត្តទៅមិនស្រួល ១ ។ វត្ថុ ៣ យ៉ាងបើកចេញទើបរុងរឿង បិទទុកមិនរុងរឿងឡើយ គឺមណ្ឌលព្រះចន្ទបើកឡើងទើបរុងរឿង តែបិទបាំងទុកមិនរុងរឿង ១ មណ្ឌលព្រះអាទិត្យបើកឡើងទើបរុងរឿង តែបិទបាំងទុកមិនរុងរឿង ១ ធម្មវិន័យដែលតថាគតសំដែងហើយបើកឡើងទើបរុងរឿង បិទបាំងទុកមិនរុងរឿង ១ ។ ការកាន់យកសេនាសេនៈមាន ៣ យ៉ាងគឺ បុរិមកៈ ១ បច្ឆិមកៈ ១ អន្តរាមុត្តកៈ ១ ។

[៤១] ភិក្ខុឈឺត្រូវអាបត្តិ ភិក្ខុឥតឈឺមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុមិនឈឺត្រូវអាបត្តិ ភិក្ខុឈឺមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងភិក្ខុឈឺ ទាំងភិក្ខុមិនឈឺត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។

[៤២] តីណិ អធម្មិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។ តីណិ ធម្មិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។ តយោ បរិវាសា បដិច្ឆន្នបរិវាសោ អប្បដិច្ឆន្នបរិវាសោ សុទ្ធន្តបរិវាសោ ។ តយោ មានត្តា បដិច្ឆន្នមានត្តំ អប្បដិច្ឆន្នមានត្តំ បក្ខ-មានត្តំ ។ តយោ ចារិវាសិកស្ស ភិក្ខុនោ រត្តិច្ឆេទា សហវាសោ វិប្បវាសោ អនារោចនា ។

[៤៣] អត្ថាបត្តិ អន្តោ អាបជ្ជតិ នោ ពហិ អត្ថា-បត្តិ ពហិ អាបជ្ជតិ នោ អន្តោ អត្ថាបត្តិ អន្តោ ចេវ អាបជ្ជតិ ពហិ ច ។ អត្ថាបត្តិ អន្តោសីមាយ អាបជ្ជតិ នោ ពហិសីមាយ អត្ថាបត្តិ ពហិសីមាយ អាបជ្ជតិ នោ អន្តោសីមាយ អត្ថាបត្តិ អន្តោសីមាយ ចេវ អា-បជ្ជតិ ពហិសីមាយ ច ។

[៤៤] តីហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ កាយេន អាបជ្ជតិ វាចាយ អាបជ្ជតិ កាយេន វាចាយ អាបជ្ជតិ ។ អបរេហិបិ តីហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ សង្ឃមជ្ឈេ គណមជ្ឈេ បុគ្គលស្ស សន្តិកេ ។ តីហាការេហិ អាបត្តិ-យា វុដ្ឋាតិ កាយេន វុដ្ឋាតិ វាចាយ វុដ្ឋាតិ កាយេន

[៤២] ការបញ្ញប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ មាន ៣ យ៉ាង ។ ការបញ្ញប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។ បរិវាសមាន ៣ យ៉ាង គឺ បដិច្ឆន្នបរិវាស ១ អប្បដិច្ឆន្នបរិវាស ១ សុទ្ធន្តបរិវាស ១ ។ មានត្តមាន ៣ យ៉ាង គឺ បដិច្ឆន្នមានត្ត ១ អប្បដិច្ឆន្នមានត្ត ១ បក្ខមានត្ត ១ ។ ការដាច់រាត្រីរបស់ភិក្ខុដែលនៅបរិវាសមាន ៣ យ៉ាង គឺ ការនៅរួម ១ ការមិននៅរួម ១ ការមិនបានប្រាប់ ១ ។

[៤៣] ភិក្ខុនៅខាងក្នុងត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅមិនត្រូវក៏មាន នៅខាងក្រៅត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្នុងមិនត្រូវក៏មាន ត្រូវអាបត្តិទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅក៏មាន ។ ភិក្ខុនៅខាងក្នុងសីមាត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅសីមាមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្រៅសីមាត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្នុងសីមា មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ត្រូវអាបត្តិ ទាំងខាងក្នុងសីមាទាំងខាងក្រៅសីមាក៏មាន ។

[៤៤] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៣ យ៉ាង គឺ ត្រូវដោយកាយ ១ ត្រូវដោយវាចា ១ ត្រូវដោយកាយនិងវាចា ១ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៣ យ៉ាងដទៃទៀត គឺត្រូវក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ១ ត្រូវក្នុងកណ្តាលគណៈ ១ ត្រូវក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល ១ ។ ភិក្ខុចេញចាកអាបត្តិដោយអាការ ៣ យ៉ាង គឺចេញចាកដោយកាយ ១ ចេញចាកដោយវាចា ១ ចេញចាក

វាចាយ វុដ្ឋាតិ ។ អបរេហិបិ តីហាការេហិ អាបត្តិយា វុដ្ឋាតិ សង្ឃមជ្ឈេ គណមជ្ឈេ បុគ្គលស្ស សន្តិកេ ។ តីណិ អជម្មិកានិ អម្ហុឡ្ហវិនយស្ស ឆាឆានិ ។ តីណិ ជម្មិកានិ អម្ហុឡ្ហវិនយស្ស ឆាឆានិ ។

[៤៩] តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ តជ្ជនីយកម្មំ ករេយ្យ ភណ្ឌនការកោ ហោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការកោ សង្ឃេ អធិករណការកោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ គិហិសំសដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិកេហិ គិហិសំសគ្គេហិ ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ និយស្សកម្មំ ករេយ្យ ភណ្ឌនការកោ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃេ អធិករណការកោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ គិហិសំសដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិកេហិ គិហិសំសគ្គេហិ ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ បព្វាជនីយកម្មំ ករេយ្យ ភណ្ឌនការកោ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃេ

ដោយកាយនិងវាចា ១ ។ ភិក្ខុចេញចាកអាបត្តិដោយអាការ ៣ យ៉ាង ដទៃទៀត គឺ ចេញចាកក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ១ ក្នុងកណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល ១ ។ ការឲ្យអមូឡ្ហវិន័យ មិនប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។ ការឲ្យអមូឡ្ហវិន័យប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។

[៤៥] កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា គប្បីធ្វើតជ្ជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្កហេតុ បង្កជំលោះ បង្កវិវាទ បង្កតិរច្ឆានកថា បង្កអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ច្រើនដោយអាបត្តិ មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១ ជាបុគ្គលនៅច្រឡូកច្រឡំដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្រឡូកច្រឡំមិនសមគួរ ១ ។ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា គប្បីធ្វើនិយស្សកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺភិក្ខុអ្នកបង្កហេតុ ។ បេ ។ បង្កអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ច្រើនដោយអាបត្តិ មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១ ជាអ្នកនៅច្រឡូកច្រឡំដោយគ្រហស្ថ ដោយការច្រឡូកច្រឡំមិនសមគួរ ១ ។ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា គប្បីធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺភិក្ខុអ្នកបង្កហេតុ ។ បេ ។ ជា

អធិករណាការកោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ កុលទូសកោ ហោតិ ចាបសមាចារោ[១] ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ បដិសារណីយកម្មំ ករេយ្យ ភណ្ឌនការកោ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃេ អធិករណការកោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ គិហីនំ[២] អក្កោសតិ បរិភាសតិ ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករេយ្យ ភណ្ឌនការកោ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃេ អធិករណការកោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តឹ បស្សិតុំ ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ អាបត្តិយា អប្បដិកម្មេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករេយ្យ ភណ្ឌនការកោ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃេ អធិករណការកោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ

---

១ ឥតោ បរំ ឱរោបិយបោត្ថកេ បាបសមាចារា ទិស្សន្តិ ចេវ សុយ្យន្តិ ចាតិ បាលិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. គិហី ។

អ្នកបង្កអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ច្រើនដោយអាបត្តិ មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ជាអ្នកមានមារយាទអាក្រក់ ១ ។ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា គប្បីធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺភិក្ខុជាអ្នកបង្កហេតុ ។ បេ ។ អ្នកបង្កអធិ-ករណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ច្រើនដោយអាបត្តិ មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១ ជេរគម្រាមគ្រហស្ថ ១ ។ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា គប្បីធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ គឺភិក្ខុជាអ្នកបង្កហេតុ ។ បេ ។ ជាអ្នកបង្កអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ច្រើនដោយអាបត្តិ មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១ ត្រូវអាបត្តិហើយមិនប្រាថ្នាដើម្បីឃើញអាបត្តិ ១ ។ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា គប្បីធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្កហេតុ ។ បេ ។ ជាអ្នកបង្កអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ច្រើនដោយអាបត្តិ មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១

៣៣

អាបត្តឹ អាបជ្ជិត្វា ន ឥច្ឆតិ អាបត្តឹ បដិកាតុំ ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បដិនិស្សគ្គេ ឧក្ខេបនីយកម្មំ ករេយ្យ ភណ្ឌនការកោ ហោតិ ។ បេ ។ សង្ឃេ អធិករណការកោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ ន ឥច្ឆតិ ចាបិកំ ទិដ្ឋឹ បដិនិស្សជ្ជិតុំ ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អាកង្ខមានោ សង្ឃោ អាគាឡ្ហាយ ចេតេយ្យ ភណ្ឌនការកោ ហោតិ កលហការកោ វិវាទការកោ ភស្សការកោ សង្ឃេ អធិករណការកោ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ អាបត្តិពហុលោ អនបទានោ គិហិសំសដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិកេហិ គិហិសំសគ្គេហិ ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ អបរេហិបិ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ អធិសីលេ សីលវិបន្នោ ហោតិ អជ្ឈាចារេ

ត្រូវអាបត្តិហើយ មិនប្រាថ្នាដើម្បីសំដែងអាបត្តិចេញ ១ ។ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា គប្បីធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺភិក្ខុជាអ្នកបង្កហេតុ ។ បេ ។ ជាអ្នកបង្កអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ច្រើនដោយអាបត្តិ មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១ មិនប្រាថ្នានឹងលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ១ ។ កាលបើសង្ឃប្រាថ្នា គប្បីលៃលក ដើម្បីសេចក្ដីមាំមួន[១] ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកបង្កហេតុ បង្កជំលោះ បង្កវិវាទ បង្កតិរច្ឆានកថា បង្កអធិករណ៍ក្នុងសង្ឃ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ច្រើនដោយអាបត្តិ មិនមានការកំណត់អាបត្តិ ១ ជាអ្នកនៅច្រឡូកច្រឡំដោយគ្រហស្ថដោយការច្រឡូកច្រឡំមិនសមគួរ ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺភិក្ខុជាអ្នកឥតមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដទៃទៀត គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមានសីលវិបត្តិក្នុងអធិសីល ១ មានអាចារវិបត្តិក្នុងអជ្ឈាចារ ១

---

១ អដ្ឋកថាពន្យល់ថា បើសង្ឃត្រូវការក៏គប្បីធ្វើឧក្ខេបនីយកម្មបន្ថែមដល់ភិក្ខុដែលសង្ឃបានដាក់កម្មមានតជ្ជនីយកម្មជាដើមហើយ មិនបំពេញវត្ត (តាមអាជ្ញាសង្ឃ) ។

អាចារវិបន្នោ ហោតិ អតិទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិវិបន្នោ ហោតិ ។ អបរេហិបិ តីហាការេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ កាយិកេន ទវេន សមន្នាគតោ ហោតិ វាចសិកេន ទវេន សមន្នាគតោ ហោតិ កាយិកវាចសិកេន ទវេន សមន្នាគតោ ហោតិ ។ អបរេហិបិ តីហាការេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ កាយិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ វាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ កាយិកវាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ ។ អបរេហិបិ តីហាការេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ កាយិកេន ឧបឃាតិកេន សមន្នាគតោ ហោតិ វាចសិកេន ឧបឃាតិកេន សមន្នាគតោ ហោតិ កាយិកវាចសិកេន ឧបឃាតិកេន សមន្នាគតោ ហោតិ ។ អបរេហិបិ តីហាការេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ កាយិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្នាគតោ ហោតិ វាចសិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្នាគតោ ហោតិ

មានទិដ្ឋិវិបត្តិ ក្នុងអតិទិដ្ឋិ ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដោយឡែកទៀត គឺ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបខាងល្បែងដោយកាយ ១ ជាអ្នកប្រកបខាងល្បែង ដោយវាចា ១ ជាអ្នកប្រកបខាងល្បែង ដោយកាយនិងវាចា ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដោយឡែកទៀត គឺភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយមារយាទ មិនមានសណ្ដាប់ធ្នាប់ដោយកាយ ១ ជាអ្នកប្រកបដោយមារយាទ មិនមានសណ្ដាប់ធ្នាប់ដោយវាចា ១ ជាអ្នកប្រកបដោយមារយាទ មិនមានសណ្ដាប់ធ្នាប់ដោយកាយនិងវាចា ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដោយឡែកទៀត គឺភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយការបៀតបៀនដោយកាយ ១ ជាអ្នកប្រកបដោយការបៀតបៀនដោយវាចា ១ ជាអ្នកប្រកបដោយការបៀតបៀនដោយកាយនិងវាចា ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដោយឡែកទៀត គឺ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយមិច្ឆាជីវៈដោយកាយ ១ ជាអ្នកប្រកបដោយមិច្ឆាជីវៈដោយវាចា ១ ជាអ្នកប្រកបដោយ

ឯកុត្តរិកំ តិកំ ឧបសម្បាទាបនាទីនិ

កាយិកវាចសិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្នាគតោ ហោតិ ។ អបរេហិបិ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ អាបត្តឹ អាបន្នោ កម្មកតោ ឧបសម្បាទេតិ និស្សយំ ទេតិ សាមណេរំ ឧបដ្ឋាបេតិ ។ អបរេហិបិ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ យាយ អាបត្តិយា សង្ឃេន កម្មំ កតំ ហោតិ តំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អញ្ញំ វា តាទិសិកំ តតោ វា បាបិដ្ឋតរំ ។ អបរេហិបិ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ពុទ្ធស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ ធម្មស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ សង្ឃស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ ឋបេន្តស្ស អលំ ភិក្ខុ មា ភណ្ឌនំ មា កលហំ មា វិគ្គហំ មា វិវាទន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ កាតព្វោ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ បវារណំ ឋបេន្តស្ស អលំ ភិក្ខុ មា ភណ្ឌនំ មា កលហំ

មិច្ឆាជីវៈដោយកាយនិងវាចា ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកប ដោយអង្គ ៣ ដោយឡែកទៀត គឺ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ សង្ឃបានធ្វើកម្ម ហើយនៅតែឲ្យឧបសម្បទា (ដល់កុលបុត្រ) ១ ឲ្យនិស្ស័យ (ដល់កុលបុត្រ) ១ ឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្ម ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ អង្គ ៣ ដោយឡែកទៀត គឺ កម្មដែលសង្ឃធ្វើហើយដោយអាបត្តិណា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដដែលនោះ ១ ឬត្រូវអាបត្តិដទៃប្រហែលគ្នានឹងអាបត្តិនោះ ១ ឬអាបត្តិដែលធ្ងន់ជាងអាបត្តិនោះទៅទៀត ១ ។ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដោយឡែកទៀតគឺ ភិក្ខុពោលតិះដៀលព្រះ ពុទ្ធ ១ ពោលតិះដៀលព្រះធម៌ ១ ពោលតិះដៀលព្រះសង្ឃ ១ ។ កាល បើមានភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុមិនមានអៀនខ្មាស ១ ភិក្ខុពាល ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ មកបញ្ឈប់នូវឧបោសថ ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ៗ ត្រូវហាមប្រាមដោយពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុ មិនគួរទេ អ្នកកុំបង្កហេតុ កុំឈ្លោះ កុំប្រកាន់ផ្សេងគ្នា កុំទាស់ទែងគ្នាដូច្នេះរួចហើយសឹមធ្វើឧបោសថ ។ កាល បើភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺភិក្ខុដែលមិនមានអៀនខ្មាស ១ ភិក្ខុពាល ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ មកបញ្ឈប់បវារណាក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ៗ ត្រូវ ហាមប្រាមដោយពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុ មិនគួរទេ អ្នកកុំបង្កហេតុ កុំឈ្លោះ

មា វិគ្គហំ មា វិវាទន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន បវារេតព្វំ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ន កាចិ សង្ឃសម្មុតិ ទាតព្វា អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃោ ន វោហារិតព្វោ[១] អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ន កិស្មិញ្ចិ បច្ចេកដ្ឋានេ ឋបេតព្វោ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ និស្សាយ ន វត្ថព្វំ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ និស្សយោ ន ទាតព្វោ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសំ[២] ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុំ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សវចនីយំ នាទាតព្វំ

---

១ ឱ. ម. សង្ឃោ ន វោហារិតព្វំ ។ ២ ឱ. ម. ឱកាសកម្មំ ។

គ្នា កុំប្រកាន់ផ្សេងគ្នា កុំទាស់ទែងគ្នា ដូច្នេះរួចហើយសឹមបវារណា ។ សង្ឃសម្មតិណាមួយ សង្ឃមិនត្រូវឲ្យដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៣ មិនត្រូវស្តីពោលរកសង្ឃ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ សង្ឃមិនត្រូវតម្កល់ទុកក្នុងតំណែងផ្សេងណាមួយ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវអាស្រ័យនៅនឹងភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវធ្វើឱកាសកម្មដល់ភិក្ខុ ដែលមកសូមឱកាស ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបក-តត្ត ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវជឿស្តាប់ពាក្យរបស់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣

ឯកុត្តរិកំ តិកំ អលជ្ជិអាទយោ

អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ រិងយោ ន ឋុច្ឆិ-តព្វោ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា រិងយោ ន ឋុច្ឆិតព្វោ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អប-កតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ រិងយោ ន វិស្សជ្ជេតព្វោ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា រិងយោ ន វិស្សជ្ជេតព្វោ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ន ធាតព្វោ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគ-តេន ភិក្ខុនា សទ្ធឹ រិងយោ ន សាកច្ឆិតព្វោ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។ តីហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្វំ ន និស្ស-យោ ធាតព្វោ ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ។

ឯកុត្តរិក តិក: មានភិក្ខុមិនមានខ្មាសជាដើម

គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសួរវិន័យចំពោះភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ មិនត្រូវសួរវិន័យ (នឹងភិក្ខុណាមួយ) គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវដោះស្រាយវិន័យចំពោះភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ មិនត្រូវដោះស្រាយវិន័យនឹងភិក្ខុណាមួយ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យការសាកសួរដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបក-តត្ត ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសាកច្ឆាវិន័យជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ មិនត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនមានខ្មាស ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ។

[៤៦] តយោ ឧបោសថា ចាតុទ្ទសិកោ បណ្ណរសិកោ សាមគ្គីឧបោសថោ ។ អបរេបិ តយោ ឧបោសថា សង្ឃេ ឧបោសថោ គណេ ឧបោសថោ បុគ្គលេ ឧបោសថោ ។ អបរេបិ តយោ ឧបោសថា សុត្តុទ្ទេសោ[១] បារិសុទ្ធិឧបោសថោ អធិដ្ឋានុបោសថោ ។ តិស្សោ បវារណា ចាតុទ្ទសិកា បណ្ណរសិកា សាមគ្គីបវារណា ។ អបរាបិ តិស្សោ បវារណា សង្ឃេ បវារណា គណេ បវារណា បុគ្គលេ បវារណា ។ អបរាបិ តិស្សោ បវារណា តេវាចិកា បវារណា ទ្វេវាចិកា បវារណា សមានវស្សិកា បវារណា ។ តយោ អាបាយិកា នេរយិកា ឥទមប្បហាយ យោ ច អព្រហ្មចារី ព្រហ្មចារិប្បដិញ្ញោ យោ ច សុទ្ធំ ព្រហ្មចារឹ សុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ[២] ចរន្តំ អមូលកេន អព្រហ្មចរិយេន អនុទ្ធំសេតិ យោ ចាយំ ឯវំវាទី ឯវំទិដ្ឋិ នត្ថិ កាមេសុ ទោសោតិ សោ កាមេសុ បាតព្យតំ អាបជ្ជតិ ។ តីណិ អកុសលមូលានិ លោភោ អកុសលមូលំ ទោសោ

---
១ ឱ. ម. សុត្តុទ្ទេសោ ឧបោសថោ ។ ២ ឱ. ម. អសុទ្ធព្រហ្មចារី បរិសុទ្ធព្រហ្មចរិយំ ។

[៤៦] ឧបោសថមាន ៣ យ៉ាង គឺចាតុទ្ទសីឧបោសថ ១ បណ្ណរសីឧបោសថ ១ សាមគ្គីឧបោសថ ១ ។ ឧបោសថមាន ៣ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ សង្ឃឧបោសថ ១ គណឧបោសថ ១ បុគ្គលឧបោសថ ១ ។ ឧបោសថមាន ៣ យ៉ាងដទៃទៀត គឺសុត្តុទ្ទេសឧបោសថ ១ បារិសុទ្ធិឧបោសថ ១ អធិដ្ឋានឧបោសថ ១ ។ បវារណាមាន ៣ យ៉ាង គឺចាតុទ្ទសីបវារណា ១ បណ្ណរសីបវារណា ១ សាមគ្គីបវារណា ១ ។ បវារណាមាន ៣ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ សង្ឃប្បវារណា ១ គណប្បវារណា ១ បុគ្គលប្បវារណា ១ បវារណាមាន ៣ យ៉ាងដោយឡែកទៀត គឺ តេវាចិកាបវារណា ១ ទ្វេវាចិកាបវារណា ១ សមានវស្សិកាបវារណា ១ ។ បុគ្គលឈមមុខទៅកាន់អបាយ ទៅកាន់នរក មាន ៣ ពួក គឺបុគ្គលមិនមែនជាអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ តែប្តេជ្ញាថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ ១ បុគ្គលចោទព្រហ្មចារីបុគ្គលដ៏បរិសុទ្ធ[១] ដែលជាអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធដោយអព្រហ្មចរិយធម៌មិនមានមូល ១ បុគ្គលណាមួយមានវាទៈយ៉ាងនេះ មានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា ទោសក្នុងកាមគុណមិនមានដូច្នេះ បុគ្គលនោះតែងដល់នូវការសេពគប់នូវកាមទាំងឡាយ ១ ព្រោះមិនលះលទ្ធិនេះចេញ ។ មូលនៃអកុសលមាន ៣ យ៉ាង គឺលោភៈជាមូលនៃអកុសល ១ ទោសៈ

១ អដ្ឋកថា សំដៅយកព្រះខីណាស្រព ។

ឯកុត្តរិកំ តិកំ តីណិ កុសលមូលាទីនិ

អកុសលមូលំ មោហោ អកុសលមូលំ ។ តីណិ កុសលមូលានិ អលោភោ កុសលមូលំ អទោសោ កុសលមូលំ អមោហោ កុសលមូលំ ។ តីណិ ទុច្ចរិតានិ កាយទុច្ចរិតំ វចីទុច្ចរិតំ មនោទុច្ចរិតំ ។ តីណិ សុចរិតានិ កាយសុចរិតំ វចីសុចរិតំ មនោសុចរិតំ ។ តយោ អត្ថវសេ បដិច្ច ភគវតា កុលេសុ តិកភោជនំ បញ្ញត្តំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ មា បាបិច្ឆា បក្ខំ និស្សាយ សង្ឃំ ភិន្ទេយ្យុំ កុលានុទ្ទយតាយ ច ។ តីហិ អសទ្ធម្មេហិ អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ ទេវទត្តោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ បាបិច្ឆតា បាបមិត្តតា ឱរមត្តកេន វិសេសាធិគមេន អន្តរា វោសានំ អាបាទិ ។ តិស្សោ សម្មុតិយោ ទណ្ឌសម្មុតិ សិក្កាសម្មុតិ ទណ្ឌសិក្កាសម្មុតិ ។ តិស្សោ បាទុកា ធុវដ្ឋានិយា អសង្កមនីយា វច្ចបាទុកា បស្សាវបាទុកា

ជាមូលនៃអកុសល ១ មោហ:ជាមូលនៃអកុសល ១ ។ មូលនៃកុសលមាន ៣ យ៉ាង គឺ អលោភ:ជាមូលនៃកុសល ១ អទោស:ជាមូលនៃកុសល ១ អមោហ:ជាមូលនៃកុសល ១ ។ ទុច្ចរិតមាន ៣ យ៉ាង គឺ កាយទុច្ចរិត ១ វចីទុច្ចរិត ១ មនោទុច្ចរិត ១ ។ សុចរិតមាន ៣ យ៉ាង គឺ កាយ-សុចរិត ១ វចីសុចរិត ១ មនោសុចរិត ១ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តតិកភោជនសិក្ខាបទ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ៣ យ៉ាង គឺ ដើម្បីផ្ចញ់ផ្ចាល់បុគ្គលឥតខ្មាស ១ ដើម្បីនៅសប្បាយដល់ភិក្ខុ អ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ដោយទ្រង់ត្រិះរិះថា ភិក្ខុប្រាថ្នាលាមកទាំងឡាយកុំទម្លាយទម្លាយសង្ឃព្រោះអាស្រ័យពួក ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ត្រកូល ១ ។ ទេវទត្តត្រូវអសទ្ធម្ម ៣ ប្រការគ្របសង្កត់រួបរិតចិត្តហើយក៏ទៅកាន់អបាយ ទៅកាន់នរក តាំងនៅអស់កល្បកែខ្លួនលែងបាន (អសទ្ធម្ម ៣ ប្រការនោះគឺ) សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ១ មានមិត្រលាមក ១ ទេវទត្តនោះបានសម្រេចគុណវិសេសត្រឹមជាន់ទាបតែដល់នូវសេចក្តីសាបសូន្យក្នុងចន្លោះវិញ ១ ។ សម្មតិមាន ៣ យ៉ាង គឺ ទណ្ឌសម្មតិ ១ សិក្កាសម្មតិ ១ ទណ្ឌសិក្កាសម្មតិ ១ ។ ទ្រនាប់ជើងដែលសម្រាប់តម្កល់ទុកជានិច្ច មិនត្រូវធ្វើឲ្យឃ្លាតចាកកន្លែងមាន ៣ គឺ ទ្រនាប់សម្រាប់បន្ទោបង់វច្ចៈ ១ ទ្រនាប់សម្រាប់បន្ទោបង់បស្សាវៈ ១

អាចមនចាទុកា ។ តិស្សោ ចាទយំសនិយោ សក្ខរា កាថលា សមុទ្ទជេណាកាតិ[១] ។

តិកំ និដ្ឋិតំ[២] ។

តស្សុទ្ទានំ

[៤៧] តិដ្ឋន្តេ កាលេ រត្តី ច
ឌស បញ្ច ច កុសលា[៣]
វេឌនា ចោទនាវត្ថូ
សលាកា ទ្វេ បដិក្ខិថា
បញ្ញត្តិ អបរេ ទ្វេ ច
ពាលោ កាលេ ច កប្បតិ
ហោមន្តេ សង្ឃោ សង្ឃស្ស
ឆាឌជា ច បដិច្ឆនិ[៤]
បដិច្ឆន្នា វិវដ្ដា ច
សេជាសនតិលាយជា

១ ឱ. ម. សមុទ្ទផេណកោតិ ។ ២ ឱ. តិកា និដ្ឋិតា ។ ៣ ឱ. ម. ទស បញ្ច កុស-លេន ។ ៤ ឱ. ម. បដិច្ឆាទិ ។

ទូនាប់សំរាប់ជម្រះអាចមន៍ ១ ។ ទូនាប់សំរាប់ជូតជើង មាន ៣ គឺ ទូនាប់ថ្ម ១ ទូនាប់ក្បឿង ១ ទូនាប់អណ្ដាតសមុទ្រ ១ ។

ចប់តិកៈ (ពួកបី ៗ) ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃតិកៈ (ពួកបី ៗ) នោះដូច្នេះ

[៤៧] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងកាលដែលព្រះមានព្រះភាគគង់ព្រះជន្មនៅ ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងកាលគួរ ១ ក្នុងរាត្រី ១ ភិក្ខុមានវស្សា ១០ ត្រូវអាបត្តិ ១ មានវស្សា ៥ ក៏ត្រូវអាបត្តិ ១ មានកុសលចិត្តក៏ត្រូវអាបត្តិ ១ ប្រកបដោយវេទនាត្រូវអាបត្តិ ១ ចោទនវត្ថុ ១ ការចាប់ស្លាក ១ ការឃាត់មានពីរលើក ១ បញ្ញត្តិ ១ បញ្ញត្តិពីរលើកដទៃទៀត ១ ភិក្ខុពាលត្រូវអាបត្តិក៏មាន ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងកាឡប័ក្ខ ១ ការចូលវស្សាគួរក្នុងកាឡប័ក្ខ ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងហេមន្តរដូវក៏មាន ១ សង្ឃត្រូវអាបត្តិ ១ ឧបោសថនិងបវារណាគួរដល់សង្ឃ ១ ការបិទបាំង ១ គ្រឿងបិទបាំង ១ វត្ថុដែលបិទបាំងទុក ១ វត្ថុដែលបើកឡើង ១ ការកាន់យកសេនាសនៈ ១ ភិក្ខុឈឺត្រូវ

ឯកុត្តរិកំ តិកំ ឧទ្ទានគាថា

បាតិមោក្ខបរិវាសា[១]
មានត្តា បារិវាសិកា
អន្តោ អន្តោ ច សីមាយ
អាបជ្ជតិ បុនាបរេ
វុដ្ឋាតិ អបរេ ចេវ
អមូឡ្ហវិនយា ទុវេ
តជ្ជនិយា និយស្សា ច
បព្វាជបដិសារណី[២]
អទស្សនាបដិក្កម្មេ
អនិស្សគ្គេ ច ទិដ្ឋិយា
អាគាឡ្ហកម្មាធិសីលេ
ទវាជាបារយាតិកា
អាជីវបដ្ឋា តាទិសិកា
អវណ្ណុបោសថេន ច
បវារណា សម្មតិ ច
វោហារបច្ចកេន[៣] ច
ន វត្ថព្វំ ន ជាតព្វំ

១ ឱ. ម. បាតិមោក្ខំ បរិវាសំ ។ ២ ឱ. បព្វាជនីយបដិសារណី ។ ៣ ឱ. វោហារបច្ចេកេន ។

អាបត្តិ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ១ បរិវាស ១ មានត្ត ១ ភិក្ខុកំពុងនៅបរិវាស ១ ភិក្ខុនៅខាងក្នុងត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិខាងក្នុងសីមា ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៣ ដទៃទៀត ១ ភិក្ខុចេញចាកអាបត្តិដោយអាការ ៣ ដទៃទៀត ១ ការឲ្យអមូឡ្ហវិន័យ ២ យ៉ាង ១ សង្ឃធ្វើតជ្ជនីយកម្ម ១ និយស្សកម្ម ១ បព្វាជនីយកម្ម ១ បដិសារណីយកម្ម ១ សង្ឃធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិ ១ ព្រោះមិនសំដែងអាបត្តិ ១ ព្រោះមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ ១ សង្ឃលៃលកដើម្បីសេចក្តីមាំមួន ១ សង្ឃគប្បីធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុ ១ អធិសីល ១ ល្បែង ១ ភិក្ខុមានមារយាទមិនមានសណ្តាប់ធ្នាប់ ១ ការបៀតបៀន ១ មិច្ឆាជីវៈ ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយនៅតែឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប្រហែលនឹងអាបត្តិមុននោះ ១ ភិក្ខុតិះដៀលព្រះរតនត្រ័យ ១ ហាមឧបោសថ ១ ហាមបវារណា ១ សង្ឃសម្មតិ ១ ភិក្ខុល្ងង់មិនគប្បីស្តីរកសង្ឃ ១ សង្ឃមិនត្រូវតម្កល់ភិក្ខុល្ងង់ទុកក្នុងតំណែងផ្សេងណាមួយ ១ មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ ១

ឱកាសំ ន ការេ តថា
ន ការេ សវចនីយំ
ន បុច្ឆិតព្វកា ទុវេ
ន វិស្សជ្ជេ ទុវេ ចេវ
អនុយោគម្បិ នោ ទទេ
សាកច្ឆា ឧបសម្បទា
និស្សាយ សាមណេរ[១] ច
ឧបោសថតិកា តីណិ
បវារណាតិកា តយោ
អាទាយិកា អកុសលា
កុសលា ចរិតេន[២] ច
តិកភោជនសទ្ធម្មេ
សម្មតិ ទានុកោន ច
ទានយំ សនិកា ចេវ
ឧទ្ទានំ តិកកោ ឥទន្តិ ។

១ ឱ. ម. សាមណេរា ច ។ ២ ឱ. ម. ចរិតា ទុវេ ។

មិនត្រូវបើកឱកាសឲ្យ ១ មិនត្រូវជឿស្តាប់ពាក្យ ១ មិនត្រូវសួរវិន័យមានពីរលើក ១ មិនត្រូវឆ្លើយវិន័យមានពីរលើក ១ មិនត្រូវឲ្យការសាកសួរ ១ មិនត្រូវសាកច្ឆាវិន័យ ១ មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ១ មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ ១ មិនត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន ១ ឧបោសថមាន ៣ យ៉ាង ១ បវារណាមាន ៣ យ៉ាង ១ ជន ៣ ពួកទៅកាន់អបាយ ១ អកុសលមូល ១ កុសលមូល ១ ទុច្ចរិតនិងសុចរិត ១ តិកភោជនសិក្ខាបទ ១ ទេវទត្តត្រូវអសទ្ធម្មគ្របសង្កត់ ១ សម្មតិ ១ ទ្រនាប់ជើង ១ ទ្រនាប់សម្រាប់ជូតជើង ១ ពាក្យដែលពោលមកនេះ ជាឧទ្ទានក្នុងតិកបទ ។

៤៣

ឯកុត្តរិកំ ចតុក្កំ អាបត្តិអាបជ្ជនវុដ្ឋានាទយោ

[៤៨] អត្ថាបត្តិ សកវាចាយ អាបជ្ជតិ បរវាចាយ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ បរវាចាយ អាបជ្ជតិ សកវាចាយ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ សកវាចាយ អាបជ្ជតិ សកវាចាយ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ បរវាចាយ អាបជ្ជតិ បរវាចាយ វុដ្ឋាតិ ។ អត្ថាបត្តិ កាយេន អាបជ្ជតិ វាចាយ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ វាចាយ អាបជ្ជតិ កាយេន វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ កាយេន អាបជ្ជតិ កាយេន វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ វាចាយ អាបជ្ជតិ វាចាយ វុដ្ឋាតិ ។ អត្ថាបត្តិ បសុត្តោ អាបជ្ជតិ បដិពុទ្ធោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ បដិពុទ្ធោ អាបជ្ជតិ បសុត្តោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ បសុត្តោ អាបជ្ជតិ បសុត្តោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ បដិពុទ្ធោ អាបជ្ជតិ បដិពុទ្ធោ វុដ្ឋាតិ ។ អត្ថាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជតិ សចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ សចិត្តកោ អាបជ្ជតិ អចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជតិ អចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ សចិត្តកោ អាបជ្ជតិ សចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ ។ អត្ថាបត្តិ អាបជ្ជន្តោ ទេសេតិ ទេសេន្តោ អាបជ្ជតិ អត្ថាបត្តិ អាបជ្ជន្តោ វុដ្ឋាតិ

ឯកុត្តរិកៈ ចតុក្កៈ ការត្រូវនិងការចេញចាកអាបត្តិជាដើម

[៤៨] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយវាចារបស់ខ្លួន ចេញចាកអាបត្តិដោយវាចារបស់អ្នកដទៃក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយវាចារបស់អ្នកដទៃ ចេញចាកអាបត្តិដោយវាចារបស់ខ្លួនក៏មាន ត្រូវអាបត្តិដោយវាចារបស់ខ្លួន ចេញចាកអាបត្តិដោយវាចារបស់ខ្លួនក៏មាន ត្រូវអាបត្តិដោយវាចារបស់អ្នកដទៃ ចេញចាកអាបត្តិដោយវាចារបស់អ្នកដទៃក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយកាយ ចេញចាកអាបត្តិដោយវាចាក៏មាន ត្រូវអាបត្តិដោយវាចា ចេញចាកអាបត្តិដោយកាយក៏មាន ត្រូវអាបត្តិដោយកាយ ចេញចាកអាបត្តិដោយកាយក៏មាន ត្រូវអាបត្តិដោយវាចា ចេញចាកអាបត្តិដោយវាចាក៏មាន ។ ភិក្ខុដេកលក់ត្រូវអាបត្តិ ភ្ញាក់ឡើងចេញចាកអាបត្តិក៏មាន ភ្ញាក់ឡើងត្រូវអាបត្តិ ដេកលក់ទៅវិញចេញចាកអាបត្តិក៏មាន ដេកលក់ត្រូវអាបត្តិ ដេកលក់ចេញចាកអាបត្តិក៏មាន ភ្ញាក់ឡើងត្រូវអាបត្តិ ភ្ញាក់ឡើងចេញចាកអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុមិនមានចិត្តត្រូវអាបត្តិ ប្រកបដោយចិត្តចេញចាកអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុប្រកបដោយចិត្តត្រូវអាបត្តិ មិនមានចិត្តចេញចាកអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុមិនមានចិត្តត្រូវអាបត្តិ មិនមានចិត្តចេញចាកអាបត្តិក៏មាន ភិក្ខុប្រកបដោយចិត្តត្រូវអាបត្តិ ប្រកបដោយចិត្តចេញចាកអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយសំដែង កំពុងតែសំដែងត្រូវអាបត្តិទៀតក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយចេញចាកអាបត្តិ កំពុងចេញចាកអាបត្តិ ត្រូវអាបត្តិ

វុដ្ឋហេត្វា អាបជ្ជតិ ។ អត្ថាបត្តិ កាយេន អាបជ្ជតិ អកាយេន វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ អកាយេន អាបជ្ជតិ កាយេន វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ កាយេន អាបជ្ជតិ កាយេន វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ អកាយេន អាបជ្ជតិ អកាយេន វុដ្ឋាតិ ។

[៤៩] ចត្តារោ អនរិយវោហារា អទិដ្ឋេ ទិដ្ឋវាទិតា អស្សុតេ សុតវាទិតា អមុតេ មុតវាទិតា អវិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវាទិតា ។ ចត្តារោ អរិយវោហារា អទិដ្ឋេ អទិដ្ឋវា-ទិតា អស្សុតេ អស្សុតវាទិតា អមុតេ អមុតវាទិតា អវិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទិតា ។ អបរេបិ ចត្តារោ អនរិយ-វោហារា ទិដ្ឋេ អទិដ្ឋវាទិតា សុតេ អស្សុតវាទិតា មុតេ អមុតវាទិតា វិញ្ញាតេ អវិញ្ញាតវាទិតា ។ ចត្តារោ អរិយ-

ទៀតក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយកម្ម ចេញចាកអាបត្តិដោយមិនមែនកម្មក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយមិនមែនកម្ម ចេញចាកអាបត្តិដោយកម្មក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយកម្ម ចេញចាកអាបត្តិដោយកម្មក៏មាន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយមិនមែនកម្ម ចេញចាកអាបត្តិដោយមិនមែនកម្មក៏មាន ។

[៤៩] អនរិយវោហារ (វោហារមិនប្រសើរ) មាន ៤ គឺ ការពោលថាបានឃើញក្នុងហេតុ ដែលខ្លួនមិនបានឃើញ ១ ការពោលថាបានឮក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានឮ ១ ការពោលថាបានពាល់ត្រូវក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានពាល់ត្រូវ ១ ការពោលថាដឹងច្បាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនដឹងច្បាស់ ១ ។ អរិយវោហារ (វោហារដ៏ប្រសើរ) មាន ៤ គឺការពោលថាមិនបានឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានឃើញ ១ ការពោលថាមិនបានឮក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានឮ ១ ការពោលថាមិនបានពាល់ត្រូវក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានពាល់ត្រូវ ១ ការពោលថាមិនបានដឹងច្បាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានដឹងច្បាស់ ១ ។ អនរិយវោហារមាន ៤ ដទៃទៀត គឺ ការពោលថាមិនបានឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានឃើញ ១ ការពោលថាមិនបានឮក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានឮ ១ ការពោលថាមិនបានពាល់ត្រូវក្នុងហេតុដែលខ្លួនពាល់ត្រូវ ១ ការពោលថាមិនបានដឹងច្បាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនដឹងច្បាស់ ១ ។ អរិយវោហារមាន ៤ គឺការពោលថា

វោហារា ទិដ្ឋេ ទិដ្ឋវាទិតា សុតេ សុតវាទិតា មុតេ មុតវាទិតា វិញ្ញាតេ វិញ្ញាតវាទិតា ។ ចត្តារោ បារាជិកា ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីហិ សាធារណា ។ ចត្តារោ បារាជិកា ភិក្ខុនីនំ ភិក្ខូហិ អសាធារណា ។ ចត្តារោ បរិក្ខារា អត្ថិ បរិក្ខារោ រក្ខិតព្វោ គោបេតព្វោ មមាយិតព្វោ បរិភុញ្ជិតព្វោ អត្ថិ បរិក្ខារោ រក្ខិតព្វោ គោបេតព្វោ ន មមាយិតព្វោ បរិភុញ្ជិតព្វោ អត្ថិ បរិក្ខារោ រក្ខិ-តព្វោ គោបេតព្វោ ន មមាយិតព្វោ ន បរិភុញ្ជិតព្វោ អត្ថិ បរិក្ខារោ ន រក្ខិតព្វោ ន គោបេតព្វោ ន មមា-យិតព្វោ ន បរិភុញ្ជិតព្វោ ។

[៤០] អត្ថាបត្តិ សម្មុខា អាបជ្ជតិ បរម្មុខា វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ បរម្មុខា អាបជ្ជតិ សម្មុខា វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ សម្មុខា អាបជ្ជតិ សម្មុខា វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ បរម្មុខា អាបជ្ជតិ បរម្មុខា វុដ្ឋាតិ ។ អត្ថាបត្តិ អជានន្តោ អា-បជ្ជតិ ជានន្តោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ ជានន្តោ អាបជ្ជតិ

បានឃើញក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានឃើញ ១ ការពោលថាបានឮក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានឮ ១ ការពោលថាបានពាល់ត្រូវក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានពាល់ត្រូវ ១ ការពោលថាបានដឹងច្បាស់ក្នុងហេតុដែលខ្លួនបានដឹងច្បាស់ ១ ។ បារាជិកាបត្តិទាំង ៤ របស់ភិក្ខុ សាធារណ៍ទៅដល់ពួកភិក្ខុនីផង ។ បារាជិកាបត្តិទាំង ៤ របស់ភិក្ខុនី មិនបានសាធារណ៍ទៅដល់ពួកភិក្ខុផងទេ ។ បរិក្ខារ ៤ គឺបរិក្ខារដែលភិក្ខុគួររក្សា គួរគ្រប់គ្រង គួរប្រកាន់ថាជារបស់អាត្មាអញ គួរប្រើប្រាស់ក៏មាន បរិក្ខារដែលភិក្ខុគួររក្សា គួរគ្រប់គ្រង មិនគួរប្រកាន់ថាជារបស់អាត្មាអញ តែគួរប្រើប្រាស់ក៏មាន បរិក្ខារដែលភិក្ខុគួររក្សា គួរគ្រប់គ្រង តែមិនគួរប្រកាន់ថាជារបស់អាត្មាអញ មិនគួរប្រើប្រាស់ក៏មាន បរិក្ខារដែលភិក្ខុមិនគួររក្សា មិនគួរគ្រប់គ្រង មិនគួរប្រកាន់ថាជារបស់អាត្មាអញ មិនគួរប្រើប្រាស់ក៏មាន ។

[៥០] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក្នុងទីចំពោះមុខ ចេញចាកអាបត្តិក្នុងទីកំបាំងមុខក៏មាន ត្រូវអាបត្តិក្នុងទីកំបាំងមុខ ចេញចាកអាបត្តិក្នុងទីចំពោះមុខក៏មាន ត្រូវអាបត្តិក្នុងទីចំពោះមុខ ចេញចាកអាបត្តិក្នុងទីចំពោះមុខក៏មាន ត្រូវអាបត្តិក្នុងទីកំបាំងមុខ ចេញចាកអាបត្តិក្នុងទីកំបាំងមុខក៏មាន ។ ភិក្ខុកាលមិនដឹងត្រូវអាបត្តិ កាលដឹងចេញចាកអាបត្តិក៏មាន កាលដឹងត្រូវអាបត្តិ

អដ្ឋានេ្ត វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ ដានេ្ត អាបជ្ជតិ ដានេ្ត វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ អដានេ្ត អាបជ្ជតិ អដានេ្ត វុដ្ឋាតិ ។

[៤១] ចតូហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ កាយេន អាបជ្ជតិ វាចាយ អាបជ្ជតិ កាយេន វាចាយ អាបជ្ជតិ កម្មវាចាយ អាបជ្ជតិ ។ អបរេហិបិ ចតូហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ សង្ឃមជ្ឈេ គណមជ្ឈេ បុគ្គលស្ស សន្តិកេ លិង្គចាតុភាវេន ។ ចតូហាការេហិ អាបត្តិយា វុដ្ឋាតិ កាយេន វុដ្ឋាតិ វាចាយ វុដ្ឋាតិ កាយេន វាចា-យ វុដ្ឋាតិ កម្មវាចាយ វុដ្ឋាតិ ។ អបរេហិបិ ចតូហា-ការេហិ អាបត្តិយា វុដ្ឋាតិ សង្ឃមជ្ឈេ គណមជ្ឈេ បុគ្គ-លស្ស សន្តិកេ លិង្គចាតុភាវេន ។ សហ បដិលាភេន បុរិមំ ជហាតិ[១] បច្ឆិមេ បតិដ្ឋាតិ វិញ្ញត្តិយោ បដិប្បស្សម្ភន្តិ បណ្ណត្តិយោ និរុជ្ឈន្តិ ។ សហ បដិលាភេន បច្ឆិមំ ជហាតិ បុរិមេ បតិដ្ឋាតិ វិញ្ញត្តិយោ បដិប្បស្សម្ភន្តិ បណ្ណត្តិយោ និរុជ្ឈន្តិ ។ ចតស្សោ ចោទនា សីលវិបត្តិយា ចោទេតិ អាចារវិបត្តិយា ចោទេតិ

១ ឱ. ម. ជហតិ ។

កាលមិនដឹងចេញចាកអាបត្តិក៏មាន កាលដឹងត្រូវអាបត្តិ កាលដឹងចេញចាកអាបត្តិក៏មាន កាលមិនដឹងត្រូវអាបត្តិ កាលមិនដឹងចេញចាកអាបត្តិក៏មាន ។

[៥១] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៤ យ៉ាង គឺត្រូវដោយកាយ ១ ដោយវាចា ១ ដោយកាយនិងវាចា ១ ដោយកម្មវាចា ១ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៤ យ៉ាងដទៃទៀត គឺត្រូវក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ ក្នុងកណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល ១ ដោយក្លាយភេទ ១ ។ ភិក្ខុចេញចាកអាបត្តិដោយអាការ ៤ យ៉ាងគឺ ចេញចាកដោយកាយ ១ ចេញចាកដោយវាចា ១ ចេញចាកដោយកាយនិងវាចា ១ ចេញចាកដោយកម្មវាចា ១ ។ ភិក្ខុចេញចាកអាបត្តិដោយអាការ ៤ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ ចេញចាកអាបត្តិក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ ក្នុងកណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល ១ ដោយក្លាយភេទ ១ ។ ភិក្ខុលះបង់បុរិមភេទ (ភេទប្រុស) ព្រមទាំងការបានចំពោះភេទ (ថ្មី) ឋិតនៅក្នុងបច្ឆិមភេទ (ភេទស្រី) វិញ្ញត្តិទាំងឡាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ទៅ បណ្ណត្តិទាំងឡាយក៏រលត់បាត់ទៅ ។ ភិក្ខុនីលះបង់បច្ឆិមភេទព្រមទាំងការបានចំពោះភេទ (ថ្មី) ឋិតនៅក្នុងបុរិមភេទ វិញ្ញត្តិទាំងឡាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់បាត់ទៅ បណ្ណត្តិទាំងឡាយក៏រលត់ទៅ ។ ការចោទមាន ៤ យ៉ាងគឺ ចោទដោយសីលវិបត្តិ ១ ចោទដោយអាចារវិបត្តិ ១

៤៧

ឯកុត្តរិកំ ចតុក្កំ ចតុបរិវាសាទយោ

ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ចោទេតិ អាជីវវិបត្តិយា ចោទេតិ ។ ចត្តារោ បរិវាសា បដិច្ឆន្នបរិវាសោ អប្បដិច្ឆន្នបរិវាសោ សុទ្ធន្តប-រិវាសោ សមោធានបរិវាសោ ។ ចត្តារោ មានត្តា បដិច្ឆ-ន្នមានត្តំ អប្បដិច្ឆន្នមានត្តំ បក្ខមានត្តំ សមោធានមា-នត្តំ ។ ចត្តារោ មានត្តចារិកស្ស ភិក្ខុនោ រត្តិច្ឆេទា សហវាសោ វិប្បវាសោ អនារោចនា ឩនេ គណេ ចរតិ ។ ចត្តារោ សាមុក្កំសា ។ ចត្តារោ បដិគ្គហិត-បរិភោគា យាវកាលិកំ យាមកាលិកំ សត្តាហកា-លិកំ យាវជីវិកំ ។ ចត្តារិ មហាវិកដានិ គូថោ មុត្តំ ឆារិកា មត្តិកា ។ ចត្តារិ កម្មានិ អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ ។ អបរានិបិ ចត្តារិ កម្មានិ អធម្មេន វគ្គកម្មំ អធម្មេន សមគ្គកម្មំ ធម្មេន វគ្គកម្មំ ធម្មេន សមគ្គកម្មំ ។ ចតស្សោ វិ-បត្តិយោ សីលវិបត្តិ អាចារវិបត្តិ ទិដ្ឋិវិបត្តិ អាជីវវិបត្តិ ។ ចត្តារិ អធិករណានិ វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ កិច្ចាធិករណំ ។ ចត្តារោ បរិសទូ-សនា ភិក្ខុ ទុស្សីលោ បាបធម្មោ បរិសទូសនោ

ចោទដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ១ ចោទដោយអាជីវវិបត្តិ ១ ។ បរិវាសមាន ៤ យ៉ាង គឺ បដិច្ឆន្នបរិវាស ១ អប្បដិច្ឆន្នបរិវាស ១ សុទ្ធន្តបរិវាស ១ សមោធានបរិវាស ១ ។ មានត្តមាន ៤ យ៉ាងគឺ បដិច្ឆន្នមានត្ត ១ អប្បដិច្ឆន្នមានត្ត ១ បក្ខមានត្ត ១ សមោធានមានត្ត ១ ។ ការដែលដាច់រាត្រីរបស់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តមានត្តមាន ៤ យ៉ាងគឺ ការនៅរួម ១ ការមិននៅរួម ១ ការមិនប្រាប់ ១ ប្រព្រឹត្តវត្តក្នុងទីមិនគ្រប់គណៈសង្ឃ ១ ។ គ្រឿងអាង (មហាបទេស) មាន ៤ ។ គ្រឿងបរិភោគដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនមាន ៤ គឺយាវកាលិក ១ យាមកាលិក ១ សត្តាហកាលិក ១ យាវជីវិក ១ ។ ថ្នាំមហាវិកដមាន ៤ គឺ គូថៈ ១ មូត្រ ១ ផេះ ១ ដី ១ ។ កម្មមាន ៤ គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុតិយកម្ម ១ ញត្តិចតុត្ថកម្ម ១ ។ កម្ម ៤ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ កម្មជាពួកមិនប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មព្រមព្រៀងគ្នាមិនប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មជាពួកតែប្រកបដោយធម៌ ១ កម្មព្រមព្រៀងគ្នាទាំងប្រកបដោយធម៌ ១ ។ វិបត្តិមាន ៤ គឺ សីលវិបត្តិ ១ អាចារវិបត្តិ ១ ទិដ្ឋិវិបត្តិ ១ អាជីវវិបត្តិ ១ ។ អធិករណ៍មាន ៤ គឺ វិវាទាធិករណ៍ ១ អនុវាទាធិករណ៍ ១ អាបត្តាធិករណ៍ ១ កិច្ចាធិករណ៍ ១ ។ អ្នកញុំាងបរិសទ្យឲ្យអាក្រក់មាន ៤ គឺ ភិក្ខុទ្រុស្តសីលមានធម៌ដ៏លាមក ចាត់ជាអ្នកញុំាងបរិសទ្យឲ្យអាក្រក់ ១

ភិក្ខុនី ទុស្សីលា ចាបធម្មា បរិសទូសនា ឧបាសកោ ទុស្សីលោ ចាបធម្មោ បរិសទូសនោ ឧបាសិកា ទុស្សីលា ចាបធម្មា បរិសទូសនា ។ ចត្តារោ បរិស-សោភណា ភិក្ខុ សីលវា កល្យាណធម្មោ បរិសសោ-ភណោ ភិក្ខុនី សីលវតី កល្យាណធម្មា បរិសសោ-ភណា ឧបាសកោ សីលវា កល្យាណធម្មោ បរិស-សោភណោ ឧបាសិកា សីលវតី កល្យាណធម្មា បរិសសោភណា ។

[៤២] អត្ថាបត្តិ អាគន្តុកោ អាបជ្ជតិ នោ អាវា-សិកោ អត្ថាបត្តិ អាវាសិកោ អាបជ្ជតិ នោ អាគន្តុ-កោ អត្ថាបត្តិ អាគន្តុកោ ចេវ អាបជ្ជតិ អាវាសិកោ ច អត្ថាបត្តិ នេវ អាគន្តុកោ អាបជ្ជតិ នោ អាវាសិ-កោ ។ អត្ថាបត្តិ គមិកោ អាបជ្ជតិ នោ អាវាសិកោ អត្ថាបត្តិ អាវាសិកោ អាបជ្ជតិ នោ គមិកោ អត្ថាបត្តិ គមិកោ ចេវ អាបជ្ជតិ អាវាសិកោ ច អត្ថាបត្តិ នេវ គមិកោ អាបជ្ជតិ នោ អាវាសិកោ ។

ភិក្ខុនីទ្រុស្តសីលមានធម៌ដ៏លាមក ចាត់ជាអ្នកញុាំងបរិសទ្យឲ្យអាក្រក់ ១ ឧបាសកទ្រុស្តសីល មានធម៌ដ៏លាមក ចាត់ជាអ្នកញុាំងបរិសទ្យឲ្យអា-ក្រក់ ១ ឧបាសិកាទ្រុស្តសីល មានធម៌ដ៏លាមក ចាត់ជាអ្នកញុាំងបរិសទ្យឲ្យអាក្រក់ ១ ។ អ្នកញុាំងបរិសទ្យឲ្យល្អមាន ៤ គឺ ភិក្ខុមានសីលមានធម៌ល្អ ចាត់ជាអ្នកញុាំងបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ ភិក្ខុនីមានសីលមានធម៌ល្អ ចាត់ជាអ្នកញុាំងបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ ឧបាសកមានសីលមានធម៌ល្អ ចាត់ជាអ្នកញុាំងបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ ឧបាសិកាមានសីលមានធម៌ល្អ ចាត់ជាអ្នកញុាំងបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ ។

[៥២] អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ អាវាសិកភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន អាវាសិកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ អាគន្តុកភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងអាគន្តុកភិក្ខុ ទាំងអាវាសិកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងអាគន្តុកភិក្ខុ ទាំងអាវាសិកភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ គមិកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ អាវាសិកភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន អាវាសិកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ គមិកភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងគមិក-ភិក្ខុ ទាំងអាវាសិកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងគមិកភិក្ខុ ទាំងអាវាសិកភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។

ឯកុត្តរិកំ ចតុក្កំ វត្ថុនានត្តតាទយោ

[៤៣] អត្ថិ វត្ថុជានត្តតា នោ អាបត្តិជានត្តតា អត្ថាបត្តិជានត្តតា នោ វត្ថុជានត្តតា អត្ថិ វត្ថុជានត្តតា ចេវ អាបត្តិជានត្តតា ច អត្ថិ នេវ វត្ថុជានត្តតា នោ អាបត្តិជានត្តតា ។ អត្ថិ វត្ថុសភាគតា នោ អាបត្តិសភាគតា អត្ថិ អាបត្តិសភាគតា នោ វត្ថុសភាគតា អត្ថិ វត្ថុសភាគតា ចេវ អាបត្តិសភាគតា ច អត្ថិ នេវ វត្ថុសភាគតា នោ អាបត្តិសភាគតា ។

[៤៤] អត្ថាបត្តិ ឧបជ្ឈាយោ អាបជ្ជតិ នោ សទ្ធិវិហារិកោ អត្ថាបត្តិ សទ្ធិវិហារិកោ អាបជ្ជតិ នោ ឧបជ្ឈាយោ អត្ថាបត្តិ ឧបជ្ឈាយោ ចេវ អាបជ្ជតិ សទ្ធិវិហារិកោ ច អត្ថាបត្តិ នេវ ឧបជ្ឈាយោ អាបជ្ជតិ នោ សទ្ធិវិហារិកោ ។ អត្ថាបត្តិ អាចរិយោ អាបជ្ជតិ នោ អន្តេវាសិកោ អត្ថាបត្តិ អន្តេវាសិកោ អាបជ្ជតិ នោ អាចរិយោ អត្ថាបត្តិ អាចរិយោ ចេវ អាបជ្ជតិ អន្តេវាសិកោ ច អត្ថាបត្តិ នេវ អាចរិយោ អាបជ្ជតិ នោ អន្តេវាសិកោ ។

ឯកុត្តរិកៈ ចតុក្កៈ សេចក្តីផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុជាដើម

[៤៣] សេចក្តីផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុ តែមិនផ្សេងគ្នាដោយអាបត្តិក៏មាន ផ្សេងគ្នាដោយអាបត្តិ តែមិនផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុក៏មាន ផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុផង ផ្សេងគ្នាដោយអាបត្តិផងក៏មាន មិនផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុ មិនផ្សេងគ្នាដោយអាបត្តិក៏មាន ។ សភាវៈមានចំណែកស្មើគ្នាដោយវត្ថុ តែមិនមានចំណែកស្មើគ្នាដោយអាបត្តិក៏មាន មានចំណែកស្មើគ្នាដោយអាបត្តិ តែមិនមានចំណែកស្មើគ្នាដោយវត្ថុក៏មាន មានចំណែកស្មើគ្នាដោយវត្ថុ មានចំណែកស្មើគ្នាដោយអាបត្តិក៏មាន មិនមានចំណែកស្មើគ្នាដោយវត្ថុ មិនមានចំណែកស្មើគ្នាដោយអាបត្តិក៏មាន ។

[៤៤] ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវអាបត្តិ សទ្ធិវិហារិកមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន សទ្ធិវិហារិកត្រូវអាបត្តិ ឧបជ្ឈាយ៍មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងឧបជ្ឈាយ៍ទាំងសទ្ធិវិហារិកត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងឧបជ្ឈាយ៍ ទាំងសទ្ធិវិហារិក មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ អាចារ្យត្រូវអាបត្តិ អន្តេវាសិកមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន អន្តេវាសិកត្រូវអាបត្តិ អាចារ្យមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងអាចារ្យ ទាំងអន្តេវាសិកត្រូវអាបត្តិក៏មាន ទាំងអាចារ្យ ទាំងអន្តេវាសិកមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។

[៤៥] ចត្តារោ បច្ចយា អនាបត្តិវស្សច្ឆេទស្ស សង្ឃោ វា ភិន្នោ ហោតិ សង្ឃំ វា ភិន្ទិតុកាមា ហោន្តិ ជីវិតន្តរាយោ វា ហោតិ ព្រហ្មចរិយន្តរាយោ វា ហោតិ ។ ចត្តារិ វចីទុច្ចរិតានិ មុសាវាទោ បិសុណាវាចា ផរុសវាចា សម្ផប្បលាបោ ។ ចត្តារិ វចីសុចរិតានិ សច្ចវាចា អបិសុណាវាចា សណ្ហាវាចា មត្តភាសា[១] ។

[៤៦] អត្ថិ អាទិយន្តោ គរុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ បយោជេន្តោ លហុកំ អត្ថិ អាទិយន្តោ លហុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ បយោជេន្តោ គរុកំ អត្ថិ អាទិយន្តោបិ បយោជេន្តោបិ គរុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អត្ថិ អាទិយន្តោបិ បយោជេន្តោបិ លហុកំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ ។ អត្ថិ បុគ្គលោ អភិវាទនារហោ ន បច្ចុដ្ឋានារហោ អត្ថិ បុគ្គលោ បច្ចុដ្ឋានារហោ ន អភិវាទនារហោ អត្ថិ បុគ្គលោ អភិវាទនារហោ ចេវ បច្ចុដ្ឋានារហោ ច អត្ថិ បុគ្គលោ នេវ អភិវាទនារហោ ន បច្ចុដ្ឋានារហោ ។ អត្ថិ បុគ្គលោ អាសនារហោ ន អភិវាទនារហោ អត្ថិ បុគ្គលោ អភិវាទនារហោ ន អាសនារហោ អត្ថិ បុគ្គលោ

១ ឱ. ម. មន្តាភាសា ។

[៩៥] ហេតុនៃការដាច់វស្សាតែមិនត្រូវអាបត្តិមាន ៤ យ៉ាង គឺ សង្ឃបែកគ្នា ១ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាថ្នាទម្លាយសង្ឃ ១ មានអន្តរាយដល់ជីវិត ១ មានអន្តរាយដល់ព្រហ្មចារ្យ ១ ។ វចីទុច្ចរិតមាន ៤ យ៉ាងគឺ មុសាវាទ ១ បិសុណាវាទ ១ ផរុសវាទ ១ សម្ផប្បលាបៈ ១ ។ វចីសុចរិតមាន ៤ យ៉ាងគឺ សច្ចវាចា (និយាយពាក្យពិត) ១ អបិសុណាវាចា (មិននិយាយពាក្យស៊ិកសៀត) ១ សណ្ហវាចា (និយាយពាក្យពីរោះ) ១ មត្តភាសា (និយាយពាក្យគួរដល់ប្រមាណ) ១ ។

[៩៦] ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យគេដោយខ្លួនឯង ត្រូវគរុកាបត្តិ ប្រើគេឲ្យកាន់យក ត្រូវលហុកាបត្តិក៏មាន កាន់យកទ្រព្យគេដោយខ្លួនឯង ត្រូវលហុកាបត្តិ ប្រើឲ្យគេកាន់យក ត្រូវគរុកាបត្តិក៏មាន កាន់យកទ្រព្យគេដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យកាន់យកក្តី ត្រូវគរុកាបត្តិក៏មាន កាន់យកទ្រព្យគេដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យកាន់យកក្តី ត្រូវលហុកាបត្តិក៏មាន ។ បុគ្គលគួរដល់ការអភិវាទ មិនគួរដល់ការក្រោកទទួលក៏មាន បុគ្គលគួរដល់ការក្រោកទទួល មិនគួរដល់ការអភិវាទក៏មាន បុគ្គលគួរដល់ការអភិវាទផង គួរដល់ការក្រោកទទួលផងក៏មាន បុគ្គលមិនគួរដល់ការអភិវាទ មិនគួរដល់ការក្រោកទទួលក៏មាន ។ បុគ្គលគួរដល់អាសនៈ មិនគួរដល់ការអភិវាទក៏មាន បុគ្គលគួរដល់ការអភិវាទ មិនគួរដល់អាសនៈក៏មាន បុគ្គល

អាសនារហោ ចេវ អភិវាទនារហោ ច អត្ថិ បុគ្គលោ នេវ អាសនារហោ នោ អភិវាទនារហោ ។

[៤៧] អត្ថាបត្តិ កាលេ អាបជ្ជតិ នោ វិកាលេ អត្ថាបត្តិ វិកាលេ អាបជ្ជតិ នោ កាលេ អត្ថាបត្តិ កាលេ ចេវ អាបជ្ជតិ វិកាលេ ច អត្ថាបត្តិ នេវ កាលេ អាបជ្ជតិ នោ វិកាលេ ។ អត្ថិ បដិក្ខិត្តំ កាលេ កប្បតិ នោ វិកាលេ អត្ថិ បដិក្ខិត្តំ វិកាលេ កប្បតិ នោ កាលេ អត្ថិ បដិក្ខិត្តំ កាលេ ចេវ កប្បតិ វិកាលេ ច អត្ថិ បដិក្ខិត្តំ នេវ កាលេ កប្បតិ នោ វិកាលេ ។ អត្ថាបត្តិ បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ អាបជ្ជតិ នោ មជ្ឈិមេសុ អត្ថាបត្តិ មជ្ឈិមេសុ ជនបទេ-សុ អាបជ្ជតិ នោ បច្ចន្តិមេសុ អត្ថាបត្តិ បច្ចន្តិមេសុ ចេវ ជនបទេសុ អាបជ្ជតិ មជ្ឈិមេសុ ច អត្ថាបត្តិ នេវ បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ អាបជ្ជតិ នោ មជ្ឈិមេសុ ។ អត្ថិ បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ កប្បតិ នោ មជ្ឈិមេសុ អត្ថិ មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសុ កប្បតិ នោ បច្ចន្តិមេសុ អត្ថិ បច្ចន្តិមេសុ ចេវ ជនបទេសុ កប្បតិ មជ្ឈិមេសុ ច អត្ថិ

គួរដល់អាសនៈផង គួរដល់ការអភិវាទផងក៏មាន បុគ្គលមិនគួរដល់អាសនៈ មិនគួរដល់ការអភិវាទក៏មាន ។

[៥៧] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងកាល មិនត្រូវក្នុងវិកាលក៏មាន ត្រូវអាបត្តិតែក្នុងវិកាល មិនត្រូវក្នុងកាលក៏មាន ត្រូវអាបត្តិទាំងក្នុងកាល ទាំងក្នុងវិកាលក៏មាន មិនត្រូវអាបត្តិទាំងក្នុងកាល ទាំងក្នុងវិកាលក៏មាន ។ វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនហើយ គួរតែក្នុងកាល មិនគួរក្នុងវិកាលក៏មាន វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនហើយ គួរក្នុងវិកាល មិនគួរក្នុងកាលក៏មាន វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនហើយ គួរក្នុងកាលផង គួរក្នុងវិកាលផងក៏មាន វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនហើយ មិនគួរក្នុងកាល មិនគួរក្នុងវិកាលក៏មាន ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងបច្ចន្តិមជនបទ មិនត្រូវក្នុងមជ្ឈិមជនបទក៏មាន ត្រូវអាបត្តិតែក្នុងមជ្ឈិមជនបទ មិនត្រូវក្នុងបច្ចន្តិមជនបទក៏មាន ត្រូវអាបត្តិទាំងក្នុងបច្ចន្តិមជនបទ ទាំងក្នុងមជ្ឈិមជនបទក៏មាន មិនត្រូវអាបត្តិទាំងក្នុងបច្ចន្តិមជនបទ ទាំងក្នុងមជ្ឈិមជនបទក៏មាន ។ វត្ថុគួរតែក្នុងបច្ចន្តិមជនបទ មិនគួរក្នុងមជ្ឈិមជនបទក៏មាន គួរតែក្នុងមជ្ឈិមជនបទ មិនគួរក្នុងបច្ចន្តិមជនបទក៏មាន គួរទាំងក្នុងបច្ចន្តិមជនបទ ទាំងក្នុងមជ្ឈិមជនបទក៏មាន

នេវ បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ កប្បតិ នោ មជ្ឈិមេសុ ។ អត្ថាបត្តិ អន្តោ អាបជ្ជតិ នោ ពហិ អត្ថាបត្តិ ពហិ អាបជ្ជតិ នោ អន្តោ អត្ថាបត្តិ អន្តោ ចេវ អាបជ្ជតិ ពហិ ច អត្ថាបត្តិ នេវ អន្តោ អាបជ្ជតិ នោ ពហិ ។ អត្ថាបត្តិ អន្តោសីមាយ អាបជ្ជតិ នោ ពហិសីមាយ អត្ថាបត្តិ ពហិសីមាយ អាបជ្ជតិ នោ អន្តោសីមាយ អត្ថាបត្តិ អន្តោសីមាយ ចេវ អាបជ្ជតិ ពហិសីមាយ ច អត្ថាបត្តិ នេវ អន្តោសីមាយ អាបជ្ជតិ នោ ពហិសីមាយ ។ អត្ថាបត្តិ គាមេ អាបជ្ជតិ នោ អរញ្ញេ អត្ថាបត្តិ អរញ្ញេ អាបជ្ជតិ នោ គាមេ អត្ថាបត្តិ គាមេ ចេវ អាបជ្ជតិ អរញ្ញេ ច អត្ថាបត្តិ នេវ គាមេ អាបជ្ជតិ នោ អរញ្ញេ ។

[៤៨] ចតស្សោ ចោទនា វត្ថុសន្ទស្សនា អាបត្តិសន្ទស្សនា សំវាសប្បដិក្ខេបោ សាមីចិប្បដិក្ខេបោ ។ ចត្តារោ បុព្វកិច្ចា[១] ។ ចត្តារោ បត្តកល្លា ។ ចត្តារិ អនញ្ញាចាចិត្តិយានិ ។ ចតស្សោ ភិក្ខុសម្មតិយោ ។ ចត្តារិ អគតិគមនានិ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ

១ បុព្វករណានិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

មិនគួរទាំងក្នុងបច្ចន្តិមជនបទ មិនគួរទាំងក្នុងមជ្ឈិមជនបទក៏មាន ។ ភិក្ខុនៅខាងក្នុងត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្រៅត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្នុងមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្នុងក៏ត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅក៏ត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្នុងក៏មិនត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅក៏មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុនៅខាងក្នុងសីមាត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅសីមាមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្រៅសីមាត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្នុងសីមាមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្នុងសីមាក៏ត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅសីមាក៏ត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅខាងក្នុងសីមាក៏មិនត្រូវអាបត្តិ នៅខាងក្រៅសីមាក៏មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។ ភិក្ខុនៅក្នុងស្រុកត្រូវអាបត្តិ នៅក្នុងព្រៃមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅក្នុងព្រៃត្រូវអាបត្តិ នៅក្នុងស្រុកមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅក្នុងស្រុកក៏ត្រូវអាបត្តិ នៅក្នុងព្រៃក៏ត្រូវអាបត្តិក៏មាន នៅក្នុងស្រុកក៏មិនត្រូវអាបត្តិ នៅក្នុងព្រៃក៏មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។

[៥៨] ការចោទមាន ៤ យ៉ាង គឺចង្អុលចំពោះវត្ថុ ១ ចង្អុលចំពោះអាបត្តិ ១ ឃាត់សំវាស ១ ឃាត់សាមីចិកម្ម ១ ។ បុព្វកិច្ចមាន ៤ ។ កម្មមានកាលដ៏គួរមាន ៤ ។ អនញ្ញាបាចិត្តិយៈមាន ៤ ។ ភិក្ខុសម្មតិមាន ៤ ។ ការលុះអគតិមាន ៤ គឺ លុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លុះទៅខាងទោសាគតិ ១

៨៣

ឯកុត្តរិកំ ចតុក្កំ ចតុនាគតិគមនាទីនិ

មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ចត្តារិ នាគតិគមនានិ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតោ អលជ្ជី ភិក្ខុ សង្ឃំ ភិន្ទតិ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ ទោសាគតឹ គច្ឆន្តោ មោហាគតឹ គច្ឆន្តោ ភយាគតឹ គច្ឆន្តោ ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតោ បេសលោ ភិក្ខុ ភិន្នំ សង្ឃំ សមគ្គំ ករោតិ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ ន ទោសាគតឹ គច្ឆន្តោ ន មោហាគតឹ គច្ឆន្តោ ន ភយាគតឹ គច្ឆន្តោ ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ វិនយោ ន បុច្ឆិតព្វោ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា វិនយោ ន បុច្ឆិតព្វោ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ វិនយោ ន វិស្សជ្ជេតព្វោ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ

លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះទៅខាងភយាគតិ ១ ។ ការមិនលុះអគតិមាន ៤ គឺ មិនលុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទៅខាងទោសាគតិ ១ មិនលុះទៅខាងមោហាគតិ ១ មិនលុះទៅខាងភយាគតិ ១ ។ អលជ្ជីភិក្ខុដែលប្រកបដោយ អង្គ ៤ គឺ លុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លុះទៅខាងទោសាគតិ ១ លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះទៅខាងភយាគតិ ១ រមែងទម្លាយនូវសង្ឃ ។ ភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់ប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ មិនលុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទៅខាងទោសាគតិ ១ មិនលុះទៅខាងមោហាគតិ ១ មិនលុះទៅខាងភយាគតិ ១ រមែងធ្វើសង្ឃដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យព្រមព្រៀងគ្នាវិញ ។ ភិក្ខុមិនគួរសួរវិន័យចំពោះភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ ភិក្ខុលុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លុះទៅខាងទោសាគតិ ១ លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះទៅខាងភយាគតិ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ ភិក្ខុលុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លុះទៅខាងទោសាគតិ ១ លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះទៅខាងភយាគតិ ១ ក៏មិនគួរសួរវិន័យឡើយ ។ ភិក្ខុមិនគួរដោះស្រាយវិន័យចំពោះភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ ភិក្ខុលុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លុះទៅខាងទោសាគតិ ១ លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះទៅខាង

ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា វិនយោ ន វិស្សជ្ជេតព្វោ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ន ទាតព្វោ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធឹ វិនយោ ន សាកច្ឆិតព្វោ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។

[៥៩] អត្ថាបត្តិ គិលានោ អាបជ្ជតិ នោ អគិលានោ អត្ថាបត្តិ អគិលានោ អាបជ្ជតិ នោ គិលានោ អត្ថាបត្តិ គិលានោ ចេវ អាបជ្ជតិ អគិលានោ ច អត្ថាបត្តិ នេវ គិលានោ អាបជ្ជតិ នោ អគិលានោ ។

[៦០] ចត្តារិ អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។ ចត្តារិ ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានីតិ ។

ចតុក្កំ និដ្ឋិតំ ។

ភយាគតិ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ ភិក្ខុលុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លុះទៅខាងទោសាគតិ ១ លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះទៅខាងភយា-គតិ ១ ក៏មិនត្រូវដោះស្រាយវិន័យ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យការសាកសួរ ចំពោះភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ ភិក្ខុលុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លុះទៅខាងទោ-សាគតិ ១ លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះទៅខាងភយាគតិ ១ ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសាកច្ឆាវិន័យជាមួយនឹងភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺ ភិក្ខុលុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លុះទៅខាងទោសាគតិ ១ លុះទៅខាងមោហាគតិ ១ លុះទៅខាងភយាគតិ ១ ។

[៥៩] ភិក្ខុឈឺត្រូវអាបត្តិ មិនឈឺមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន មិនឈឺត្រូវអាបត្តិ ឈឺមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ឈឺត្រូវអាបត្តិ មិនឈឺក៏ត្រូវអាបត្តិក៏មាន ឈឺមិនត្រូវអាបត្តិ មិនឈឺមិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន ។

[៦០] ការបញ្ញត្តបន្ថែមនូវបាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៤ យ៉ាង ។ ការបញ្ញត្តបន្ថែមនូវបាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌មាន ៤ យ៉ាង ។

ចប់ចតុក្កៈ (ពួកបួន ១) ។

តស្សុទ្ទានំ

[៦១] សកវាចាយ កាយេន
បសុត្តោ ច អចិត្តតោ
អាបជ្ជន្តោ ច កម្មេន
វោហារា ចតុរោ តថា
ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនញ្ច
បរិក្ខារោ ច សម្មុខា
អជានកាយេ មជ្ឈេ ច
វុដ្ឋាតិ ទុវិធោ(១) តថា
បដិលាភា(២) ច ចោទនា
បរិវាសា ច វុច្ចតិ
មានត្តចារិកា ចាបិ
សមុក្កំសា បដិក្កហា(៣)
មហាវិកដកម្មានិ
បុន កម្មវិបត្តិយោ
អធិករណោ ទុស្សីលា ច

១ ឱ. ម. ទុវិធា ។ ២ ឱ. ម. បដិលាភេន ។ ៣ ឱ. ម. បដិគ្គហិ ។

ឯកុត្តរិក: ចតុក្ក: ឧទ្ទានគាថា

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃចតុក្កៈ (ពួកបួន ៗ) នោះដូច្នេះ

[៦១] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយវាចារបស់ខ្លួន ១ ដោយកាយ ១ ដេកលក់ត្រូវអាបត្តិ ១ មិនមានចិត្តក្លែងត្រូវអាបត្តិ ១ ត្រូវអាបត្តិកំពុងសំដែងអាបត្តិ ១ ត្រូវអាបត្តិដោយកម្ម ១ អនរិយវោហារមាន ៤ យ៉ាង ១ អរិយវោហារមាន ៤ យ៉ាងដូចគ្នា ១ បារាជិក ៤ របស់ភិក្ខុ ទួទៅទាំងពួកភិក្ខុ ទាំងពួកភិក្ខុនី ១ ភិក្ខុគួររក្សាបរិក្ខារទុក ១ នៅក្នុងទីចំពោះមុខត្រូវអាបត្តិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងត្រូវអាបត្តិ ១ ត្រូវអាបត្តិដោយកាយ ១ ត្រូវអាបត្តិក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ ចេញចាកអាបត្តិដោយអាការ ៤ យ៉ាងមាន ២ លើក ១ លះបង់បុរិមភេទព្រមទាំងការបានភេទថ្មី ១ ការចោទ ១ បរិវាស ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តមានត្ត ១ គ្រឿងអាង ១ គ្រឿងបរិភោគដែលភិក្ខុទទួលប្រគេន ១ ថ្នាំមហាវិកដ ១ កម្ម ៤ យ៉ាងដទៃទៀត ១ វិបត្តិ ១ អធិករណ៍ ១ បុគ្គលអ្នកញុំាង

សោភណាគន្តុកេន ច
គមិកោ វត្តុជានត្តា
សភាគុបជ្ឈយេន[១] ច
អាចរិយោ បច្ចយា វា
ទុច្ចរិតំ សុចារិតំ[២]
អាធិយន្តោ បុគ្គលោ ច
អរហា អាសនេន ច
កាលេ ច កប្បតិ ចេវ
បច្ចន្តិមេសុ[៣] កប្បតិ
អន្តោ អន្តោ ច សីមាយ
គាមេ ច ចោទនាយ ច
បុព្វកិច្ចំ បត្តកល្លំ
អនញ្ញកា ច សម្មតិ[៤]
អគតិ ជាគតិ ចេវ
អលជ្ជិ បេសលេន ច

១ ឱ. ម. សភាគុបជ្ឈាយេន ។ ២ ឱ. ម. សុចរិតំ ។ ៣ ឱ. ម. បច្ចន្តិមេ ច ។ ៤ ឱ. ម. អនញ្ញា សម្មុតិយា ច ។

បរិសទ្យឲ្យអាក្រក់ ១ ភិក្ខុញុំាំងបរិសទ្យឲ្យល្អ ១ អាគន្តុកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ គមិកភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ សភាវៈផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុ ១ សភាវៈស្មើគ្នាដោយវត្ថុ ១ ឧបជ្ឈាយ៍ត្រូវអាបត្តិ ១ អាចារ្យត្រូវអាបត្តិ ១ ហេតុនៃការដាច់វស្សាតែមិនត្រូវអាបត្តិ ១ ទុច្ចរិត ១ សុចរិត ១ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យគេត្រូវអាបត្តិ ១ បុគ្គលគួរដល់ការអភិវាទ ១ បុគ្គលគួរដល់អាសនៈ ១ វត្ថុដែលភិក្ខុទទួលប្រគេនគួរក្នុងកាល ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិតែក្នុងបច្ចន្តិមជនបទ ១ វត្ថុដែលគួរតែក្នុងបច្ចន្តិមជនបទ ១ ត្រូវអាបត្តិតែក្នុងខាងក្នុង ១ ត្រូវអាបត្តិតែក្នុងសីមា ១ ត្រូវអាបត្តិតែក្នុងស្រុក ១ ការចោទ ១ បុព្វកិច្ច ១ កម្មមានកាលដ៏គួរ ១ អនញ្ញាបាចិត្តិយៈ ១ សម្មុតិ ១ អគតិ ១ មិនគួរដល់នូវអគតិ ១ អលជ្ជីភិក្ខុ ១ ភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១

៤៧

បុច្ឆិតព្វា ទុវេ ចេវ
វិស្សជ្ជេយ្យ តថា ទុវេ
អនុយោគោ ច សាកច្ឆា
កិលានោ ឋបនេន ជាតិ ។

[៦២] បញ្ច អាបត្តិយោ ។ បញ្ច អាបត្តិក្ខន្ធា ។ បញ្ច វិនីតវត្ថូនិ ។ បញ្ច កម្មានិ អនន្តរិកានិ ។ បញ្ច បុគ្គលា និយតា ។ បញ្ច ឆេទនកា អាបត្តិយោ ។ បញ្ចហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ ។ បញ្ចាបត្តិយោ មុសាវាទប្បច្ចយា ។ បញ្ចហាការេហិ កម្មំ ន ឧបេតិ សយំ វា កម្មំ ន ករោតិ បរំ វា នាជ្ឈេសតិ ឆន្ទំ វា បារិសុទ្ធឹ វា ន ទេតិ កយិរមានេ កម្មេ បដិក្កោសតិ កតេ វា បន កម្មេ អធម្មទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បញ្ចហាការេហិ កម្មំ ឧបេតិ សយំ វា កម្មំ ករោតិ បរំ វា អជ្ឈេសតិ ឆន្ទំ វា បារិសុទ្ធឹ វា ទេតិ កយិរមានេ កម្មេ នប្បដិក្កោ-សតិ កតេ វា បន កម្មេ ធម្មទិដ្ឋិ ហោតិ ។ បញ្ច

ភិក្ខុមិនគួរសួរវិន័យចំពោះភិក្ខុ ២ ពួក ១ មិនគួរដោះស្រាយវិន័យចំពោះភិក្ខុ ២ ពួកដូចគ្នា ១ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យការសាកសួរ ១ មិនត្រូវសាកច្ឆា ១ ភិក្ខុឈឺត្រូវអាបត្តិ ១ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ ១ ។

[៦២] អាបត្តិមាន ៥ យ៉ាង ។ កងនៃអាបត្តិមាន ៥ យ៉ាង ។ វិនីតវត្ថុ (វត្ថុដែលព្រះមានព្រះភាគបានជម្រះហើយ) មាន ៥ យ៉ាង ។ អនន្តរិកកម្ម (កម្មដែលឲ្យផលក្នុងអត្តភាពជាបន្ទាប់) មាន ៥ យ៉ាង ។ និយតបុគ្គល (បុគ្គលដែលទៀង) មាន ៥ ពួក ។ ឆេទនកាបត្តិ (អាបត្តិដែលមានការកាត់ជាវិនយកម្ម) មាន ៥ យ៉ាង ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៥ យ៉ាង ។ អាបត្តិ ៥ យ៉ាងមានមុសាវាទជាបច្ច័យ ។ ភិក្ខុមិនគួរដល់សង្ឃកម្មដោយអាការ ៥ យ៉ាងគឺមិនធ្វើកម្មដោយខ្លួនឯង ១ មិនអារាធនាភិក្ខុឯទៀត ១ មិនឲ្យឆន្ទៈ ១ មិនឲ្យបារិសុទ្ធិ ១ ហាមឃាត់កម្មដែលសង្ឃកំពុងធ្វើ ឬមានសេចក្តីយល់ឃើញថា មិនត្រូវតាមធម៌ក្នុងកម្មដែលសង្ឃបានធ្វើរួចហើយ ១ ។ ភិក្ខុគួរដល់កម្មដោយអាការ ៥ យ៉ាង គឺភិក្ខុធ្វើកម្មដោយខ្លួនឯង ១ អារាធនាភិក្ខុឯទៀត ១ ឲ្យឆន្ទៈ ១ ឲ្យបារិសុទ្ធិ ១ មិនហាមឃាត់កម្មដែលសង្ឃកំពុងធ្វើ ឬមានសេចក្តីយល់ឃើញថា ត្រូវតាមធម៌ក្នុងកម្មដែលសង្ឃបានធ្វើរួចហើយ ១ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងតែងសម្រេច

បិណ្ឌបាតិកស្ស ភិក្ខុនោ កប្បតិ អនាមន្តចារោ គណភោជនំ បរម្បរភោជនំ អនធិដ្ឋានំ អវិកប្បនា ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧស្សង្កិតបរិសង្កិតោ[១] ហោតិ បាបភិក្ខុបិ អកុប្បធម្មោបិ វេសិយាគោចរោ វា ហោតិ វិធវាគោចរោ វា ហោតិ ថុល្លកុមារីគោចរោ វា ហោតិ បណ្ឌកគោចរោ វា ហោតិ ភិក្ខុនីគោចរោ វា ហោតិ ។ បញ្ច តេលានិ តិលតេលំ សាសបតេលំ មធុកតេលំ ឯរណ្ឌកតេលំ វសាតេលំ ។ បញ្ច វសានិ អច្ឆវសំ មច្ឆវសំ សុសុការវសំ សូករវសំ គទ្រភវសំ ។ បញ្ច ព្យសនានិ ញាតិព្យសនំ ភោគព្យសនំ រោគព្យសនំ សីលព្យសនំ ទិដ្ឋិព្យសនំ ។ បញ្ច សម្បទា ញាតិសម្បទា ភោគសម្បទា អរោគសម្បទា សីលសម្បទា ទិដ្ឋិសម្បទា ។ បញ្ច និស្សយប្បដិប្បស្សទ្ធិយោ ឧបជ្ឈាយម្ហា ឧបជ្ឈាយោ បក្កន្តោ វា ហោតិ វិព្ភន្តោ វា កាលកតោ វា បក្ខសង្កន្តោ វា អាណត្តិយេវ បញ្ចមី ។ បញ្ច បុគ្គលា ន ឧបសម្បាទេតព្វា អទ្ធានហី-

១ សង្កិតបរិសង្កិតោតិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

ដល់ភិក្ខុជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ គឺត្រាច់ទៅក្នុងត្រកូល ដោយមិនបាច់លាភិក្ខុផងគ្នា ១ ឆាន់គណភោជនបាន ១ ឆាន់បរម្បរភោជនបាន ១ មិនអធិដ្ឋានចីវរក៏បាន ១ មិនវិកប្បចីវរក៏បាន ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទុកជាភិក្ខុបាប ឬជាភិក្ខុមានធម៌មិនបានកម្រើក ក៏គួរឲ្យគេរង្កៀសសង្ស័យបាន គឺការត្រាច់ទៅក្នុងលំនៅស្រីផ្កាមាស ១ ការត្រាច់ទៅក្នុងលំនៅស្រីមេម៉ាយ ១ ការត្រាច់ទៅក្នុងលំនៅស្រីក្រមុំចាស់ ១ ការត្រាច់ទៅក្នុងលំនៅមនុស្សខ្ទើយ ១ ការត្រាច់ទៅក្នុងលំនៅភិក្ខុនី ១ ។ ប្រេងមាន ៥ យ៉ាង គឺប្រេងល្ង ១ ប្រេងស្ពៃ ១ ប្រេងស្រគំ ១ ប្រេងល្ហុងខ្វៃ ១ ប្រេងខ្លាញ់ ១ ។ ខ្លាញ់មាន ៥ យ៉ាងគឺ ខ្លាញ់ខ្លាឃ្មុំ ១ ខ្លាញ់ត្រី ១ ខ្លាញ់ឆ្លាម ១ ខ្លាញ់ជ្រូក ១ ខ្លាញ់លា ១ ។ សេចក្តីវិនាសមាន ៥ យ៉ាង គឺវិនាសញាតិ ១ វិនាសភោគៈ ១ វិនាសព្រោះរោគ ១ វិនាសសីល ១ វិនាសព្រោះទិដ្ឋិ ១ ។ សេចក្តីបរិបូណ៌មាន ៥ យ៉ាង គឺបរិបូរណ៌ដោយញាតិ ១ បរិបូរណ៌ដោយភោគៈ ១ បរិបូរណ៌ដោយសេចក្តីមិនមានរោគ ១ បរិបូរណ៌ដោយសីល ១ បរិបូរណ៌ដោយទិដ្ឋិ ១ ។ ការរម្ងាប់និស្ស័យចាកឧបជ្ឈាយ៍មាន ៥ យ៉ាងគឺ ឧបជ្ឈាយ៍ចៀសចេញទៅ ១ សឹកចេញទៅ ១ ស្លាប់ទៅ ១ ទៅចូលពួក (តិរ្ថិយ) ១ ឧបជ្ឈាយ៍បណ្តេញចាកនិស្ស័យ ១ ជាគម្រប់ ៥ ។ បុគ្គលដែលមិនគួរឲ្យឧបសម្បទា មាន ៥ ពួកគឺបុគ្គលខ្វះខាត

៤៩

ដោ អង្គហីនោ វត្ថុវិបន្នោ ការណទុក្កដកោ អបរិបូរោ ។ បញ្ច បំសុកូលានិ សោសានិកំ អាបណិកំ[១] ឧន្ទុរក្ខាយិតំ ឧបចិកក្ខាយិតំ[២] អគ្គិទឌ្ឍំ ។ អបរានិបិ បញ្ច បំសុកូលានិ គោខាយិតំ អជក្ខាយិតំ[៣] ថូបចីវរំ អភិសេកិកំ គតប្បដិយាគតំ ។ បញ្ច អវហារា ថេយ្យាវហារោ បសយ្ហាវហារោ បរិកប្បាវហារោ បដិច្ឆន្នាវហារោ កុសាវហារោ ។ បញ្ច មហាចោរា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ បញ្ច អវិស្សជ្ជនីយានិ ។ បញ្ច អវេភង្គិយានិ ។ បញ្ចាបត្តិយោ កាយតោ សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ ។ បញ្ចាបត្តិយោ កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន ចិត្តតោ ។ បញ្ចាបត្តិយោ ទេសនាគាមិនិយោ ។ បញ្ច សង្ឃា ។ បញ្ច ចាតិមោក្ខុទ្ទេសា ។

---

១ ឱ. ម. បាបណិកំ ។ ២ ម. ឧន្ទុរក្ខាយិកំ ឧបចិកក្ខាយិកំ ។ ៣ ម. គោខាយិកំ អជក្ខាយិកំ ។

កាល (មានឆ្នាំមិនគ្រប់ម្ភៃ) ១ បុគ្គលខ្វះខាតអវយវៈ (មានដាច់ដៃជាដើម) ១ បុគ្គលជាវត្ថុវិបត្តិ (មានខ្ទើយជាដើម) ១ បុគ្គលធ្វើអំពើអាក្រក់បានដល់អកព្វបុគ្គល ៨ យ៉ាង (មានថេយ្យសំវាសជាដើម) ១ បុគ្គលមានបាត្រនិងចីវរមិនគ្រប់ ១ ។ សំពត់បំសុកូលមាន ៥ យ៉ាង គឺសំពត់ដែលធ្លាក់ចុះក្នុងព្រៃស្មសាន ១ សំពត់ដែលធ្លាក់ចុះទៀបរានផ្សារ ១ សំពត់ដែលកណ្ដុរកាត់ ១ សំពត់ដែលកណ្ដៀរកោរ ១ សំពត់ដែលភ្លើងឆេះ ១ ។ សំពត់បំសុកូលមាន ៥ យ៉ាងដទៃទៀត គឺសំពត់ដែលគោទំពាស៊ី ១ សំពត់ដែលពពែទំពាស៊ី ១ សំពត់ដែលគេរុំដំបូកធ្វើពលិកម្ម ១ សំពត់ដែលគេចោលត្រង់កន្លែងអភិសេកស្ដេច ១ សំពត់ដែលគេទៅកាន់ព្រៃស្មសានលុះត្រឡប់មកវិញហើយគេផ្លាស់ចោល ១ ។ ការលួចមាន ៥ យ៉ាង គឺលួចដោយបញ្ឆោត ១ លួចដោយកំហែង ១ លួចដោយកំណត់ទ្រព្យនឹងទីកន្លែង ១ លួចដោយបំបិទបំបាំង ១ លួចដោយផ្លាស់ប្ដូរស្លាក ១ ។ មហាចោរ ៥ ពួក រមែងមាននៅក្នុងលោក ។ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនគួរលះបង់មាន ៥ ពួក ។ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនគួរចែកមាន ៥ ពួក ។ អាបត្តិ ៥ យ៉ាងតាំងឡើងអំពីកាយ មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្ត ។ អាបត្តិ ៥ យ៉ាងតាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចា មិនបានតាំងឡើងអំពីចិត្ត ។ អាបត្តិ ៥ កងជាទេសនាគាមិនី ។ សង្ឃមាន ៥ ពួក ។ បាតិមោក្ខុទ្ទេសមាន ៥ យ៉ាង ។

សព្វបច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ វិនយធរបញ្ចមេន គណេន ឧបសម្បាទេតព្វំ ។ បញ្ចានិសំសា កឋិនត្ថារេ ។ បញ្ច កម្មានិ ។ យាវតតិយកោ បញ្ច អាបត្តិយោ ។ បញ្ច- ហាការេហិ អទិន្នំ អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ បារាជិកស្ស ។ បញ្ចហាការេហិ អទិន្នំ អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ ថុល្លច្ច- យស្ស ។ បញ្ចហាការេហិ អទិន្នំ អាទិយន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ បញ្ច អកប្បិយានិ ន បរិភុញ្ជិតព្វានិ អទិន្នញ្ច ហោតិ អវិទិតញ្ច ហោតិ អកប្បិយញ្ច ហោតិ អប្បដិគ្គហិតញ្ច ហោតិ អកតាតិរិត្តញ្ច ហោតិ ។ បញ្ច កប្បិយានិ បរិភុញ្ជិតព្វានិ ទិន្នញ្ច ហោតិ វិទិតញ្ច ហោតិ កប្បិយញ្ច ហោតិ បដិគ្គហិតញ្ច ហោតិ ក- តាតិរិត្តញ្ច ហោតិ ។ បញ្ច ទានានិ អបុញ្ញានិ បុញ្ញ- សម្មតានិ លោកស្ស[១] មជ្ជទានំ សមជ្ជទានំ ឥត្ថីទានំ ឧសភទានំ ចិត្តកម្មទានំ ។ បញ្ច ឧប្បន្នា ទុប្បដិវិ- នោទិយា ឧប្បន្នោ រាគោ ទុប្បដិវិនោទិយោ ឧប្បន្នោ

១ ម. លោកស្មឹ ។

គណៈសង្ឃមានវិនយធរជាគម្រប់ ៥ គួរឲ្យឧបសម្បទាក្នុងបច្ចន្តិមជនបទទាំងពួង ។ អានិសង្សក្នុងការក្រាលកឋិនមាន ៥ យ៉ាង ។ កម្មមាន ៥ យ៉ាង ។ អាបត្តិ ៥ យ៉ាងត្រូវក្នុងខណៈ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មជាគម្រប់ ៣ ដងចប់ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យដោយអាការ ៥ យ៉ាងត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យដោយអាការ ៥ យ៉ាងត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ ភិក្ខុកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យដោយអាការ ៥ យ៉ាងត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។ របស់ដែលជាអកប្បិយៈមាន ៥ យ៉ាងភិក្ខុមិនគួរឆាន់ គឺរបស់ដែលគេមិនបានឲ្យ ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនស្គាល់ជាក់លាក់ ១ របស់ដែលមិនគួរ ១ របស់ដែលមិនបានទទួលប្រគេន ១ របស់ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើវិនយកម្ម ១ ។ របស់ដែលជាកប្បិយៈមាន ៥ យ៉ាងភិក្ខុគួរឆាន់គឺរបស់ដែលគេបានឲ្យ ១ របស់ដែលភិក្ខុស្គាល់ជាក់លាក់ ១ របស់ដែលគួរ ១ របស់ដែលបានទទួលប្រគេន ១ របស់ដែលភិក្ខុបានធ្វើវិនយកម្ម ១ ។ ទាន ៥ យ៉ាងមិនមែនជាបុណ្យទេ តែសត្វលោកសន្មតថាជាបុណ្យ គឺឲ្យទឹកស្រវឹង ១ ឲ្យមហោស្រព ១ ឲ្យស្ត្រី (ដល់បុរស) ១ ឲ្យគោឈ្មោល (ដល់គោញី) ១ ឲ្យរូបគំនូរ (ដែលប្រកបដោយមេថុន) ១ ។ សភាវៈ ៥ យ៉ាងដែលកើតឡើងហើយ មិនងាយនឹងបន្ទោបង់ចេញបាន គឺ រាគៈកើតឡើងហើយ មិនងាយនឹងបន្ទោបង់ចេញបាន ១

ទោសោ ទុប្បដិវិនោទិយោ ឧប្បន្នោ មោហោ ទុប្បដិវិនោទិយោ ឧប្បន្នំ បដិភាណំ ទុប្បដិវិនោទិយំ ឧប្បន្នំ គមិយចិត្តំ ទុប្បដិវិនោទិយំ ។ បញ្ចានិសំសា សម្មជ្ជនិយា សកចិត្តំ បសីទតិ បរចិត្តំ បសីទតិ ទេវតា អត្តមនា ហោន្តិ បសាទិកសំវត្តនិយំ កម្មំ ឧបចិនតិ[១] កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ អបរេបិ បញ្ចានិសំសា សម្មជ្ជនិយា សកចិត្តំ បសីទតិ បរចិត្តំ បសីទតិ ទេវតា អត្តមនា ហោន្តិ សត្ថុសាសនំ កតំ ហោតិ បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជតិ ។

[៦៣] បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ ន ឧគ្គណ្ហាតិ បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ន ឧគ្គណ្ហាតិ អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ អនុគ្គហេត្វា បរស្ស ភាសបរិយន្តំ អនុគ្គហេត្វា អធម្មេន ការេតិ អប្បដិញ្ញាយ ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខ្យំ

១ កម្មំ ឧបចិតន្តិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

ឯកុត្តរិកៈ បញ្ចកៈ អង្គ ៥ របស់វិន័យធរ

ទោសៈកើតឡើងហើយ មិនងាយនឹងបន្ទោបង់ចេញបាន ១ មោហៈកើតឡើងហើយមិនងាយនឹងបន្ទោបង់ចេញបាន ១ បដិភាណ (សេចក្តីឈ្លាស) កើតឡើងហើយមិនងាយនឹងបន្ទោបង់ចេញបាន ១ ចិត្តរបស់បុគ្គលដែលប្រាថ្នានឹងដើរចេញទៅ កើតឡើងហើយមិនងាយនឹងបន្ទោបង់ចេញបាន ១ ។ អានិសង្សការបោសមាន ៥ យ៉ាង គឺចិត្តរបស់ខ្លួនក៏ជ្រះថ្លា ១ ចិត្តរបស់អ្នកដទៃក៏ជ្រះថ្លា ១ ពួកទេវតាតែងពេញចិត្ត ១ អ្នកបោសរមែងសន្សំនូវការដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លា ១ លុះដល់បែកធ្លាយរាងកាយ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ ក៏រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ ទេវលោក ១ ។ អានិសង្សការបោសមាន ៥ យ៉ាងដទៃទៀត គឺចិត្តរបស់ខ្លួនជ្រះថ្លា ១ ចិត្តរបស់អ្នកដទៃក៏ជ្រះថ្លា ១ ពួកទេវតាតែងពេញចិត្ត ១ ឈ្មោះថាធ្វើតាមសាសនារបស់ព្រះសាស្តា ១ ប្រជុំជនជាខាងក្រោយនឹងយកតម្រាប់តាម ១ ។

[៦៣] វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ខ្លួន ១ មិនរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ជាតិដទៃ ១ លុះមិនរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ខ្លួនហើយក៏កាត់សេចក្តីដោយមិនត្រូវតាមធម៌ ១ លុះមិនរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ជាតិដទៃហើយ ក៏កាត់សេចក្តីដោយមិនត្រូវតាមធម៌ ១ កាត់សេចក្តីមិនត្រូវតាមពាក្យប្តេជ្ញា ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថា

គច្ឆតិ អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គណ្ហាតិ បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គណ្ហាតិ អត្តនោ ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គហេត្វា បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គហេត្វា ធម្មេន ការេតិ បដិញ្ញាយ ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ អាបត្តឹ ន ជានាតិ អាបត្តិយា មូលំ ន ជានាតិ អាបត្តិសមុទយំ ន ជានាតិ អាបត្តិនិរោធំ ន ជានាតិ អាបត្តិនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ន ជានាតិ ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ អាបត្តឹ ជានាតិ អាបត្តិយា មូលំ ជានាតិ អាបត្តិសមុទយំ ជានាតិ អាបត្តិនិរោធំ ជានាតិ អាបត្តិនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ជានាតិ ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ អធិករណំ ន ជានាតិ អធិករណស្ស មូលំ ន ជានាតិ អធិករណសមុទយំ ន ជានាតិ អធិករណនិរោធំ ន ជានាតិ អធិករណនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ន ជានាតិ ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ

ជាបណ្ឌិត គឺរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ខ្លួន ១ រៀនទីកំណត់ភាសារបស់ជាតិដទៃ ១ លុះរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ខ្លួនហើយ ទើបកាត់សេចក្តីដោយត្រូវតាមធម៌ ១ លុះរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ជាតិដទៃហើយ ទើបកាត់សេចក្តីដោយត្រូវតាមធម៌ ១ កាត់សេចក្តីត្រូវតាមពាក្យប្តេជ្ញា ១ ។ វិនយធរប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់មូលរបស់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ហេតុដែលកើតអាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សេចក្តីរលត់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់បដិបទាឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់អាបត្តិ ១ ។ វិនយធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់មូលរបស់អាបត្តិ ១ ស្គាល់ហេតុដែលកើតអាបត្តិ ១ ស្គាល់សេចក្តីរលត់អាបត្តិ ១ ស្គាល់បដិបទាឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់អាបត្តិ ១ ។ វិនយធរប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់អធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់មូលរបស់អធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់ហេតុដែលកើតអធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់សេចក្តីរលត់អធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់បដិបទា ឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់អធិករណ៍ ១ ។ វិនយធរប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត

៦៣

ឯកុត្តរិកំ បញ្ចកំ វិនយធរស្ស បញ្ចង្គានិ

គច្ឆតិ អធិករណំ ជានាតិ អធិករណស្ស មូលំ ជានាតិ អធិករណសមុទយំ ជានាតិ អធិករណនិរោធំ ជានាតិ អធិករណនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ជានាតិ ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ វត្ថុំ ន ជានាតិ និទានំ ន ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ន ជានាតិ អនុប្បញ្ញត្តឹ ន ជានាតិ អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ វត្ថុំ ជានាតិ និទានំ ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ជានាតិ អនុប្បញ្ញត្តឹ ជានាតិ អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ញត្តឹ ន ជានាតិ ញត្តិយា ករណំ ន ជានាតិ ន បុព្វកុសលោ ហោតិ ន អបរកុសលោ ហោតិ អកាលញ្ញូ ច ហោតិ ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ញត្តឹ ជានាតិ ញត្តិយា ករណំ ជានាតិ

ឯកុត្តរិកៈ បញ្ចកៈ អង្គ ៥ របស់វិន័យធរ

គឺស្គាល់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់មូលរបស់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់ហេតុដែលកើតអធិករណ៍ ១ ស្គាល់សេចក្តីរលត់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់បដិបទាឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់អធិករណ៍ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់វត្ថុ ១ មិនស្គាល់និទាន ១ មិនស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ មិនស្គាល់អនុប្បញ្ញត្តិ ១ មិនស្គាល់គន្លងនៃពាក្យដែលតគ្នា ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត គឺស្គាល់វត្ថុ ១ ស្គាល់និទាន ១ ស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ ស្គាល់អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ស្គាល់គន្លងនៃពាក្យដែលតគ្នា ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់ញត្តិ ១ មិនស្គាល់កិរិយាធ្វើញត្តិ ១ មិនឈ្លាសក្នុងកិច្ចខាងដើម ១ មិនឈ្លាសក្នុងកិច្ចខាងចុង ១ មិនស្គាល់កាលគួរ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត គឺស្គាល់ញត្តិ ១ ស្គាល់កិរិយាធ្វើញត្តិ ១

បុព្វកុសលោ ហោតិ អបរកុសលោ ហោតិ កាលញ្ញូ ច ហោតិ ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ អាបត្តានាបត្តឹ ន ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ អាចរិយបរម្បរា ខោ បនស្ស ន សុគ្គហិតា ហោតិ ន សុមនសិកតា ន សូបធារិតា ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ អាបត្តានាបត្តឹ ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ជានាតិ អាចរិយបរម្បរា ខោ បនស្ស សុគ្គហិតា ហោតិ សុមនសិកតា សូបធារិតា ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ អាបត្តានាបត្តឹ ន ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ

ឈ្លាសក្នុងកិច្ចខាងដើម ១ ឈ្លាសក្នុងកិច្ចខាងចុង ១ ស្គាល់កាលគួរ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកា-បត្តិ ១ មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទុដ្ឋុ-ល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ វិន័យធម៌នោះមិនរៀនតំណអាចារ្យ ហើយនិងមិនយកចិត្តទុកដាក់មិនពិចារណាដោយល្អ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត គឺស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ វិន័យធរនោះបានរៀនតំណអាចារ្យ ហើយនិងយកចិត្តទុកដាក់ពិចារណាដោយល្អ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀតដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សាវ-សេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១

ឧភយានិ ខោ បនស្ស ចាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ន ស្វាគតានិ[១] ហោន្តិ ន សុវិភត្តានិ ន សុប្បវត្តីនិ ន សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ ។ បញ្ចហង្គេ-ហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោតេ្វវ សង្ខំ គច្ឆតិ អាបត្តានាបត្តឹ ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ជានាតិ ទុដ្ឋុ-ល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ជានាតិ ឧភយានិ ខោ បនស្ស ចា-តិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពា-លោតេ្វវ សង្ខំ គច្ឆតិ អាបត្តានាបត្តឹ ន ជានាតិ ល-ហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ អធិករណេ ច ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ បញ្ច-ហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោតេ្វវ ស-ង្ខំ គច្ឆតិ អាបត្តានាបត្តឹ ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ជានាតិ

១ ឱ. ម. បាតិមោក្ខានិ ន វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ។

ឯកុត្តរិកៈ បញ្ចកៈ អង្គ ៥ របស់វិន័យធរ

វិន័យធរនោះមិនបានចេះចាំបាតិមោក្ខទាំងពីរយ៉ាងដោយពិស្តារ មិនចេះចែកបទភាជនៈដោយប្រពៃ មិនបានចាំស្ទាត់រត់មាត់ដោយប្រពៃ មិនចេះកាត់សេចក្តីដោយប្រពៃតាមសុត្តៈគឺខន្ធកៈនិងបរិវារៈ តាមអនុព្យញ្ជនៈគឺអក្ខរៈនិងបទ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត គឺស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ វិន័យធរនោះបានចេះចាំបាតិមោក្ខទាំងពីរយ៉ាង ដោយពិស្តារ ចេះចែកបទភាជនៈដោយប្រពៃ បានចាំស្ទាត់រត់មាត់ដោយប្រពៃ ចេះកាត់សេចក្តីដោយប្រពៃតាមសុត្តៈ តាមអនុព្យញ្ជនៈ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងការកាត់សេចក្តីក្នុងអធិករណ៍ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត គឺ ស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១

ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ជានាតិ អធិករណេ ច វិនិច្ឆយ-កុសលោ ហោតិ ។

[៦៤] បញ្ច អារញ្ញកា មន្ទត្តា មោមូហត្តា អារញ្ញកោ ហោតិ បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អារញ្ញកោ ហោតិ ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេបា អារញ្ញកោ ហោតិ វណ្ណិតោ[១] ពុទ្ធេហិ ពុទ្ធសាវកេហីតិ អារញ្ញកោ ហោតិ អបិច អប្បិច្ឆញ្ញេវ និស្សាយ សន្តុដ្ឋិញ្ញេវ និស្សាយ សល្លេ-ខញ្ញេវ និស្សាយ បវិវេកញ្ញេវ និស្សាយ ឥទមដ្ឋិតញ្ញេវ និស្សាយ អារញ្ញកោ ហោតិ ។ បញ្ច បិណ្ឌបាតិកា ។ បញ្ច បំសុកូលិកា ។ បញ្ច រុក្ខមូលិកា ។ បញ្ច សោសានិកា ។ បញ្ច អព្ភោកាសិកា ។ បញ្ច តេចី-វរិកា ។ បញ្ច សបទានចារិកា ។ បញ្ច នេសជ្ជិកា ។

១ ឱ. ម. វណ្ណិតំ ។

ស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងការកាត់សេចក្តី ក្នុងអធិករណ៍ ១ ។

[៦៤] ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តអារញ្ញកធុតង្គ (ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃជាវត្ត) មាន ៥ ពួក គឺ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តអារញ្ញកធុតង្គ ដោយសេចក្តីល្ងង់សេចក្តីវង្វេង ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តអារញ្ញកធុតង្គ មានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមកជ្រុលជ្រប់ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នា ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តអារញ្ញកធុតង្គ ព្រោះសេចក្តីឆ្កួតនិងអណ្តែតអណ្តូងចិត្ត ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តអារញ្ញកធុតង្គដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តអារញ្ញកធុតង្គ ព្រះពុទ្ធនិងពុទ្ធសាវ័កតែងសរសើរ ១ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុប្រព្រឹត្តអារញ្ញកធុតង្គ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាតិចផង អាស្រ័យសេចក្តីសន្តោសផង អាស្រ័យការជុសខាត់ចិត្តផង អាស្រ័យសេចក្តីស្ងាត់កាយស្ងាត់ចិត្តផង អាស្រ័យសេចក្តីប្រតិបត្តិដែលមានប្រយោជន៍ផង ១ ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុកូលិកធុតង្គ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តរុក្ខមូលិកធុតង្គ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តអព្ភោកាសិកធុតង្គ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តតេចីវរិកធុតង្គ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តសបទានចារិកធុតង្គ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តនេសជ្ជិកធុតង្គ មាន ៥ ពួក

បញ្ច យថាសន្ថតិកា ។ បញ្ច ឯកាសនិកា ។ បញ្ច ខលុបច្ឆាភត្តិកា ។ បញ្ច បត្តបិណ្ឌិកា មន្ទត្តា មោ-មូហត្តា បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេបា បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ វណ្ណិតោ ពុទ្ធេហិ ពុទ្ធសាវកេហីតិ បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ អបិច អប្បិច្ឆញ្ញេវ និស្សាយ សន្តុដ្ឋិញ្ញេវ និស្សាយ សល្លេខញ្ញេវ និស្សាយ បវិវេកញ្ញេវ និស្សាយ ឥទមដ្ឋិតញ្ញេវ និស្សាយ បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ ។

[៦៨] បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នា-និស្សិតេន វត្ថព្វំ ឧបោសថំ ន ជានាតិ ឧបោសថកម្មំ ន ជានាតិ បាតិមោក្ខំ ន ជានាតិ បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជានាតិ ឩនបញ្ចវស្សោ ហោតិ ។ បញ្ចហង្គេហិ ស-មន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនិស្សិតេន វត្ថព្វំ ឧបោសថំ ជា-នាតិ ឧបោសថកម្មំ ជានាតិ បាតិមោក្ខំ ជានាតិ បា-តិមោក្ខុទ្ទេសំ ជានាតិ បញ្ចវស្សោ វា ហោតិ អតិរេ-

ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តយថាសន្ថតិកធុតង្គ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តឯកាសនិកធុតង្គ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តខលុបច្ឆាភត្តិកធុតង្គមាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបត្តបិណ្ឌិកធុតង្គមាន ៥ ពួក គឺភិក្ខុប្រព្រឹត្តបត្តបិណ្ឌិកធុតង្គដោយសេចក្ដីល្ងង់សេចក្ដីវង្វេង ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបត្តបិណ្ឌិកធុតង្គមានសេចក្ដីប្រាថ្នាលាមកជ្រុលជ្រប់ដោយសេចក្ដីប្រាថ្នា ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ ព្រោះសេចក្ដីឆ្កួតសេចក្ដីអណ្ដែតអណ្ដូងចិត្ត ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបត្តបិណ្ឌិកធុតង្គដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ ព្រះពុទ្ធនិងពុទ្ធសាវ័កតែងសរសើរ ១ ម្យ៉ាងទៀតភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្ដីប្រាថ្នាតិចផង អាស្រ័យសេចក្ដីសន្ដោសផង អាស្រ័យការដុសខាត់ចិត្តផង អាស្រ័យសេចក្ដីស្ងាត់កាយស្ងាត់ចិត្តផង អាស្រ័យសេចក្ដីប្រតិបត្តិដែលមានប្រយោជន៍ផង ១ ។

[៦៥] ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យទេ គឺ ភិក្ខុមិនស្គាល់ឧបោសថ (ថ្ងៃឧបោសថ) ១ មិនស្គាល់ឧបោសថកម្ម ១ មិនចេះបាតិមោក្ខ ១ មិនចេះឧទ្ទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន គឺភិក្ខុស្គាល់ឧបោសថ ១ ស្គាល់ឧបោសថកម្ម ១ ចេះបាតិមោក្ខ ១ ចេះឧទ្ទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ ឬមាន

កាបញ្ញវីសេហ្ស រា ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នា-
គតេន ភិក្ខុនា ជានិស្សិតេន វត្ថព្វំ បវារណំ ន ជានាតិ
បវារណាកម្មំ ន ជានាតិ ចាតិមោក្ខំ ន ជានាតិ
ចាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជានាតិ ឩនបញ្ញវីសេហ្ស ហោតិ ។
បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនិស្សិតេន វត្ថព្វំ
បវារណំ ជានាតិ បវារណាកម្មំ ជានាតិ ចាតិមោក្ខំ
ជានាតិ ចាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ជានាតិ បញ្ញវីសេហ្ស រា ហោតិ
អតិរេកបញ្ញវីសេហ្ស រា ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ ស-
មន្នាគតេន ភិក្ខុនា ជានិស្សិតេន វត្ថព្វំ អាបត្តានាបត្តឹ ន
ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ សាវសេសាន-
វសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន
ជានាតិ ឩនបញ្ញវីសេហ្ស ហោតិ ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នា-
គតេន ភិក្ខុនា អនិស្សិតេន វត្ថព្វំ អាបត្តានាបត្តឹ ជានា-
តិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ
អាបត្តឹ ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ជានាតិ បញ្ញ-
វីសេហ្ស រា ហោតិ អតិរេកបញ្ញវីសេហ្ស រា ។ បញ្ចហង្គេហិ

វស្សាលើសអំពីប្រាំឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យដែរ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់បវារណា (ថ្ងៃបវារណា) ១ មិនស្គាល់បវារណាកម្ម ១ មិនចេះបាតិមោក្ខ ១ មិនចេះឧទ្ទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន គឺភិក្ខុស្គាល់បវារណា ១ ស្គាល់បវារណាកម្ម ១ ចេះបាតិមោក្ខ ១ ចេះឧទ្ទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ ឬមានវស្សាលើសអំពីប្រាំឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យដែរ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន គឺភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិ និងអនវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ ឬមានវស្សាលើសអំពីប្រាំឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥

ឯកុត្តរិកំ បញ្ចកំ អនិស្សិតានានិស្សិតាយ បញ្ចង្គានិ

សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា នានិស្សិតាយ វត្ថព្វំ ឧបោ-សថំ ន ជានាតិ ឧបោសថកម្មំ ន ជានាតិ បាតិមោក្ខំ ន ជានាតិ បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជានាតិ ឩនបញ្ចវស្សា ហោតិ ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា អ-និស្សិតាយ វត្ថព្វំ ឧបោសថំ ជានាតិ ឧបោសថកម្មំ ជានាតិ បាតិមោក្ខំ ជានាតិ បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ជានាតិ បញ្ចវស្សា វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សា វា ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា នានិស្សិតាយ វត្ថព្វំ បវារណំ ន ជានាតិ បវារណាកម្មំ ន ជានាតិ បាតិមោក្ខំ ន ជានាតិ បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជានាតិ ឩនបញ្ចវស្សា ហោតិ ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា អនិស្សិតាយ វត្ថព្វំ បវារណំ ជានាតិ បវា-រណាកម្មំ ជានាតិ បាតិមោក្ខំ ជានាតិ បាតិមោក្ខុ-ទ្ទេសំ ជានាតិ បញ្ចវស្សា វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សា វា ។ អបរេហិបិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុ-និយា នានិស្សិតាយ វត្ថព្វំ អាបត្តានាបត្តឹ ន ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ

មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យទេ គឺភិក្ខុនីមិនស្គាល់ឧបោសថ ១ មិនស្គាល់ឧបោសថកម្ម ១ មិនចេះបាតិមោក្ខ ១ មិនចេះឧទ្ទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន គឺ ភិក្ខុនីស្គាល់ឧបោសថ ១ ស្គាល់ឧបោសថកម្ម ១ ចេះបាតិមោក្ខ ១ ចេះឧទ្ទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ ឬមានវស្សាលើសអំពីប្រាំឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យដែរ គឺ ភិក្ខុនីមិនស្គាល់បវារណា ១ មិនស្គាល់បវារណាកម្ម ១ មិនចេះបាតិមោក្ខ ១ មិនចេះឧទ្ទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន គឺភិក្ខុនីស្គាល់បវារណា ១ ស្គាល់បវារណាកម្ម ១ ចេះបាតិមោក្ខ ១ ចេះឧទ្ទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១ មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ ឬមានវស្សាលើសអំពីប្រាំឡើងទៅ ១ ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យដែរ គឺ ភិក្ខុនីមិនស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិង

ឩនបញ្ចវស្សា ហោតិ ។ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា អនិស្សិតាយ វត្ថព្វំ អាបត្តានាបត្តឹ ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ជានាតិ បញ្ចវស្សា វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សា វា ។

[៦៦] បញ្ច អាទីនវា អបាសាទិកេ អត្តាបិ អត្តានំ ឧបវទតិ អនុវិច្ចបិ វិញ្ញូ គរហន្តិ បាបកោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ សម្មូឡ្ហោ កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបជ្ជតិ ។ បញ្ចានិសំសា បាសាទិកេ អត្តាបិ អត្តានំ ន ឧបវទតិ អនុវិច្ចបិ វិញ្ញូ បសំសន្តិ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ អសម្មូឡ្ហោ កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ អបរេបិ បញ្ច អាទីនវា អបាសាទិកេ

អទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនៅដោយឥតនិស្ស័យបាន គឺភិក្ខុនីស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ មានវស្សាគ្រប់ប្រាំ ឬមានវស្សាលើសអំពីប្រាំឡើងទៅ ១ ។

[៦៦] អំពើមិនជាទីញុំាងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត រមែងមានទោស ៥ យ៉ាង គឺខ្លួនឯងតិះដៀលខ្លួនឯង ១ អ្នកប្រាជ្ញសង្កេតមើលហើយតែងតិះដៀល ១ កិត្តិស័ព្ទអាក្រក់ រមែងផ្សាយទៅ ១ បុគ្គលនោះមានសេចក្តីវង្វេងធ្វើមរណកាល ១ លុះរំលាងកាយ បន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក ១ ។ អំពើដែលញុំាងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើតរមែងមានអានិសង្ស ៥ គឺខ្លួនឯងតិះដៀលខ្លួនឯងមិនបាន ១ អ្នកប្រាជ្ញសង្កេតហើយតែងសរសើរ ១ កិត្តិស័ព្ទល្អ រមែងផ្សាយទៅ ១ បុគ្គលនោះមិនមានសេចក្តីវង្វេងធ្វើមរណកាល ១ លុះរំលាងកាយបន្ទាប់អំពីសេចក្តីស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ទេវលោក ១ ។ អំពើមិនជាទីញុំាងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត រមែងមានទោស ៥ យ៉ាងដទៃ

៧១

ឯកុត្តរិកំ បញ្ចកំ បញ្ចានិសំសា បញ្ចាទីនវា

អប្បសន្នា នប្បសីទន្តិ បសន្នានំ ឯកច្ចានំ អញ្ញថត្តំ ហោតិ សត្ថុសាសនំ អកតំ ហោតិ បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជតិ ចិត្តមស្ស នប្បសីទតិ ។ បញ្ចានិសំសា ចាសាទិកោ អប្បសន្នា បសីទន្តិ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវោ ហោតិ សត្ថុសាសនំ កតំ ហោតិ បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជតិ ចិត្តមស្ស បសីទតិ ។ បញ្ច អាទីនវា កុលុបកោ អនាមន្តចារេ អាបជ្ជតិ រហោនិសជ្ជាយ អាបជ្ជតិ បដិច្ឆន្នេ អាសនេ អាបជ្ជតិ មាតុគាមស្ស ឧត្តរិឆប្បញ្ចវាចាហិ ធម្មំ ទេសេន្តោ អាបជ្ជតិ កាមសង្កប្បពហុលោ ច វិហរតិ ។ បញ្ច អាទីនវា កុលុបកស្ស ភិក្ខុនោ អតិវេលំ កុលេសុ សំសដ្ឋស្ស វិហរតោ មាតុគាមស្ស អភិណ្ហទស្សនំ ទស្សនេ សតិ សំសគ្គោ សំសគ្គេ សតិ វិស្សាសោ វិស្សាសេ សតិ

ទៀត គឺពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាក៏ខានជ្រះថ្លា ១ ជនពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ក៏បែរជាបាត់ជ្រះថ្លាទៅវិញ ១ ឈ្មោះថាមិនធ្វើតាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ១ ប្រជុំជនជាខាងក្រោយ រមែងយកតម្រាប់តាម ១ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះក៏មិនជ្រះថ្លា ១ ។ អំពើដែលញុំាងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើតរមែងមានអានិសង្ស ៥ យ៉ាង គឺពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាក៏ជ្រះថ្លាឡើង ១ ពួកជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ក៏រឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង ១ ឈ្មោះថាធ្វើតាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ១ ប្រជុំជនជាខាងក្រោយរមែងយកតម្រាប់តាម ១ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះក៏ជ្រះថ្លា ១ ។ ភិក្ខុអ្នកទៅកាន់ត្រកូលរមែងមានទោស ៥ យ៉ាង គឺ ត្រូវអាបត្តិព្រោះមិនបានប្រាប់ភិក្ខុដែលមាននៅក្នុងអាវាសហើយត្រេចទៅ ១ ត្រូវអាបត្តិព្រោះអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ១ ត្រូវអាបត្តិក្នុងអាសនៈដែលកំបាំង ១ សំដែងធម៌ដល់មាតុគ្រាមលើសជាងប្រាំ ប្រាំមួយម៉ាត់ឡើងទៅត្រូវអាបត្តិ ១ មានសេចក្តីត្រិះរិះជាច្រើនក្នុងកាមគុណ ១ ។ ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូលនៅប្រឡូកប្រឡំក្នុងត្រកូលហួសវេលា រមែងមានទោស ៥ យ៉ាង គឺក្រឡេកមើលមាតុគ្រាមរឿយ ៗ ១ កាលបើមើលហើយនឹងមានសេចក្តីជាប់ជំពាក់ ១ កាលបើមានសេចក្តីជាប់ជំពាក់ហើយនឹងកើតសេចក្តីស្និទ្ធស្នាល ១ កាល

ឱតារោ[១] ឱតិណ្ណាចិត្តស្សេតំ ភិក្ខុនោ ចាជិកាន្ដំ អន-
ភិរតោ វា ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សតិ អញ្ញតរំ វា សំកិលិដ្ឋំ
អាបត្តឹ អាបជ្ជិស្សតិ សិក្ខំ វា បច្ចក្ខាយ ហីនា-
យាវត្តិស្សតិ ។

[៦៧] បញ្ចា ពីជជាតានិ មូលពីជំ ខន្ធពីជំ ផឡុ-
ពីជំ អគ្គពីជំ ពីជពីជញ្ញេវ បញ្ចមំ ។ បញ្ចហិ សម-
ណកប្បេហិ ផលំ បរិភុញ្ជិតព្វំ អគ្គិបរិចិតំ សត្ថបរិចិតំ
នខបរិចិតំ អពីជំ និព្វដពីជញ្ញេវ បញ្ចមំ ។

[៦៨] បញ្ច វិសុទ្ធិយោ និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ
សុតេន សាវេតព្វំ អយំ បឋមា វិសុទ្ធិ និទានំ ឧទ្ទិសិ-
ត្វា ចត្តារិ ចារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន
សាវេតព្វំ អយំ ទុតិយា វិសុទ្ធិ និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា ចត្តា-
រិ ចារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្វា តេរស សង្ឃាទិសេសេ ឧទ្ទិ-
សិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្វំ អយំ តតិយា

---

១ ឱតារោតិ កិលេសានំ អន្តោ ឱតរណន្តិ អដ្ឋកថា ។

បើមានសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលហើយ នឹងកើតមានរាគៈ គ្របសង្កត់ចិត្ត ១ ទោសជាតនេះតែងកើតមាន ចំពោះតែភិក្ខុដែលមានចិត្ត ត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់ហើយ គឺភិក្ខុនោះនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងសេចក្តីអផ្សុក ឬនឹងត្រូវអាបត្តិដែលសៅហ្មងឯណានីមួយ ឬនឹងពោលលាសិក្ខាត្រឡប់មកកាន់ភេទគ្រហស្ថវិញ ១ ។

[៦៧] ពូជមាន ៥ យ៉ាង គឺពូជឫសឬមើម ១ ពូជដើម ១ ពូជថ្នាំង ១ ពូជត្រួយឬចុង ១ រួមពូជគ្រាប់ ១ ផង ជាគម្រប់ ៥ ។ ផ្លែឈើដែលភិក្ខុគួរឆាន់បានដោយសមណកប្បមាន ៥ យ៉ាងគឺផ្លែឈើដែលគេសម្រេចដោយភ្លើង ១ គេសម្រេចដោយសស្ត្រា ១ គេសម្រេចដោយក្រចក ១ ផ្លែឈើដែលគ្មានគ្រាប់ ១ ផ្លែឈើដែលគេយកគ្រាប់ចេញ ១ ជាគម្រប់ ៥ ។

[៦៨] វិសុទ្ធិមាន ៥ គឺ សំដែងនូវនិទានហើយសូត្រនូវឧទ្ទេសដែលសល់អំពីនិទាននោះដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិទី ១ សំដែងនូវនិទានរួចសំដែងនូវបារាជិកទាំង ៤ ហើយសូត្រនូវឧទ្ទេសដែលសល់អំពីបារាជិកនោះដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិទី ២ សំដែងនូវនិទានហើយសំដែងនូវបារាជិកទាំង ៤ រួចសំដែងនូវសង្ឃាទិសេសទាំង ១៣ ហើយសូត្រនូវឧទ្ទេសដែលសល់អំពីសង្ឃាទិសេសនោះដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិទី ៣

វិសុទ្ធិ និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា ចត្តារិ ចារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្វា តេរស សង្ឃាទិសេសេ ឧទ្ទិសិត្វា ទ្វេ អនិយតេ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្វំ អយំ ចតុត្ថា វិសុទ្ធិ ។ វិត្ថារេនេវ បញ្ចមី ។ អបរាបិ បញ្ច វិសុទ្ធិយោ សុត្តុទ្ទេសោ ចារិសុទ្ធិឧទោសថោ អធិដ្ឋានុទោសថោ សាមគ្គីឧទោសថោ បវារណាយេវ បញ្ចមា[១] ។

[៦៩] បញ្ចានិសំសា វិនយធរេ អត្តនោ សីលក្ខន្ធោ សុគុត្តោ ហោតិ សុរក្ខិតោ កុក្កុច្ចប្បកតានំ បដិសរណំ ហោតិ វិសារទោ សង្ឃមជ្ឈេ វោហរតិ បច្ចត្ថិកេ សហធម្មេន សុនិគ្គហិតំ និគ្គណ្ហាតិ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា បដិបន្នោ ហោតិ ។ បញ្ច អធម្មិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។ បញ្ច ធម្មិកានិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបនានីតិ ។

បញ្ចកំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ ឱ. ម. អធិដ្ឋានុបោសថោ បវារណា សាមគ្គីឧបោសថោ យេវ បញ្ចមោ ។

សំដែងនូវនិទានហើយសំដែងនូវបារាជិកទាំង ៤ សំដែងនូវសង្ឃាទិសេសទាំង ១៣ រួចសំដែងអនិយ័តទាំង ២ ហើយសូត្រនូវឧទ្ទេសដែលសល់អំពីអនិយ័តនោះដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិទី ៤ ។ (ការសំដែង) ដោយពិស្តារ ចាត់ជាវិសុទ្ធិទី ៥ ។ វិសុទ្ធិ ៥ យ៉ាងដទៃទៀត គឺ ឧបោសថដែលភិក្ខុធ្វើដោយសំដែងបាតិមោក្ខ ១ ឧបោសថដែលភិក្ខុធ្វើដោយប្រាប់បាវិសុទ្ធិ ១ ឧបោសថដែលភិក្ខុធ្វើដោយអធិដ្ឋាន ១ ឧបោសថដែលភិក្ខុធ្វើដោយសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ១ បវារណា ១ ជាគម្រប់ ៥ ។

[៦៩] ភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ តែងបានអានិសង្ស ៥ ប្រការ គឺសីលក្ខន្ធរបស់ខ្លួន ឈ្មោះថាភិក្ខុនោះបានគ្រប់គ្រងរក្សាដោយល្អ ១ ភិក្ខុនោះតែងជាទីពឹងនៃពួកភិក្ខុដែលមានសេចក្តីសង្ស័យជាប្រក្រតី ១ ភិក្ខុនោះជាអ្នកក្លៀវក្លានិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ ភិក្ខុនោះរមែងសង្កត់សង្កិនដោយល្អនូវពួកសត្រូវដោយសហធម៌ គឺសិក្ខាបទ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តទុក ១ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីញុំាងព្រះសទ្ធម្មឲ្យតាំងនៅមាំ ១ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៥ ប្រការ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌មាន ៥ ប្រការ ។

ចប់ បញ្ចក: (ពួក ៥ ៗ) ។

តស្សុទ្ទានំ

[៧០] អាបត្តិ អាបត្តិក្ខន្ធា
វិនីតានន្តរេន ច
បុគ្គលា ឆេឧជា ចេវ
អាបជ្ជតិ ច បច្ចយា
ន ឧបេតិ ឧបេតិ ច
កប្បន្តុស្សង្គិ តេល ច[១]
វសេព្យសនសម្បទា[២]
បស្សទ្ធិ បុគ្គលេន ច
សោសានិ គោខាយិតញ្ច
ថេយ្យំ ចោរោ ច វុច្ចតិ
អវិស្សជ្ជិ អវេភង្គិ
កាយតោ កាយវាចតោ
ទេសនា សង្ឃុឧទ្ទេសា[៣]
បច្ចន្តិ កបិលេន ច
កម្មានិ យាវតតិយំ

១ ឱ. ម. តេលញ្ច ។ ២ ឱ. វសំ ព្យសនំ សម្បទា ។ ម. វសំ ព្យាសនា សម្បទា ។
៣ ឱ. ម. សង្ឃំ ឧទ្ទេសំ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃបញ្ចកៈ (ពួកប្រាំ ៗ) នោះដូច្នេះ

[៧០] និយាយអំពីអាបត្តិ ១ កងនៃអាបត្តិ ១ វិនីតវត្ថុ ១ អានន្តរិកកម្ម ១ និយតបុគ្គល ១ អាបត្តិមានកិរិយាកាត់ជាវិនយកម្ម ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ អាបត្តិមានមុសាវាទជាបច្ច័យ ១ ភិក្ខុមិនគួរដល់កម្ម ១ ភិក្ខុដែលគួរដល់កម្ម ១ ធម៌ ៥ យ៉ាងតែងសម្រេចដល់ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ១ ភិក្ខុដែលគួរឲ្យគេរង្កៀសសង្ស័យ ១ ប្រេង ១ ខ្លាញ់ ១ សេចក្តីវិនាស ១ សម្បទា ១ រម្ងាប់ចាកនិស្ស័យ ១ បុគ្គល ១ សំពត់បំសុកូលឈ្មោះសោសានិក ១ សំពត់បំសុកូលឈ្មោះគោខាយិត ១ ការលួច ១ មហាចោរ ១ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនគួរលះបង់ ១ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនគួរចែក ១ អាបត្តិតាំងឡើងអំពីកាយ ១ អាបត្តិតាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចា ១ អាបត្តិជាទេសនាគាមិនី ១ សង្ឃ ១ ឧទ្ទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១ ឲ្យឧបសម្បទាក្នុងបច្ចន្តប្រទេស ១ អានិសង្សកឋិន ១ សង្ឃកម្ម ១ អាបត្តិជាយាវតតិយកា ១

៧៤

ឯកុត្តរិកំ បញ្ចកំ ឧទ្ទានគាថា

បារាជិកថុល្លទុក្កដំ[១]
អកប្បិយំ កប្បិយញ្ច
អបុញ្ញា ទុវិនោទិយា[២]
សម្មជ្ជនី អបរេ ច
ភាសំ អាបត្តិមេវ ច
អធិករណំ វត្ថុំ[៣] ញត្តិ
អាបត្តិ ឧភយានិ ច
លហុកដ្ឋមកា ឃតេ
កណ្ហាសុក្កា វិជានថ
អរញ្ញំ[៤] បិណ្ឌបាតញ្ច
បំសុរុក្ខសុសានិកា[៥]
អព្ភោកាសោ[៦] ចីវរញ្ច
សបទានោ និសជ្ជិកោ
សន្ថតិខលុបច្ឆាបិ
បត្តបិណ្ឌិកមេវ ច

១ ម. បារាជិថុល្លទុក្កដំ ។ ២ ឱ. ម. ទុរិនោទយា ។ ៣ ម. វត្ថុ ។ ៤ ម. អរញ្ញ ។ ៥ ឱ. ម. បំសុរុក្ខសោសានិកា ។ ៦ ឱ. អពោកាសេ ។

លួចត្រូវអាបត្តិបារាជិក ១ លួចត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ១ លួចត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ១ វត្ថុមិនគួរធាន់ ១ វត្ថុគួរធាន់ ១ ទានមិនមែនជាបុណ្យ ១ ធម៌មិនងាយនឹងបន្ទោបង់បាន ១ អានិសង្សបោស ១ អានិសង្សបោសដទៃទៀត ១ វិនយធរមិនរៀននិងរៀនទីកំណត់ភាសា ១ មិនស្គាល់និងស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់និងស្គាល់អធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់និងស្គាល់វត្ថុ ១ មិនស្គាល់និងស្គាល់ញត្តិ ១ មិនស្គាល់និងស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនចេះនិងចេះបាតិមោក្ខទាំងពីរ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ ជាគម្រប់ ៨ អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងនូវធម៌ (ដែលជាអង្គរបស់វិន័យធរ) ទាំង ៨ នេះ ថាជាធម៌ខ្មៅនិងស (អាក្រក់និងល្អ ឬមិនចេះនិងចេះ) រឿងភិក្ខុប្រព្រឹត្តអារញ្ញកធុតង្គ ១ បិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ១ បំសុកូលិកធុតង្គ ១ រុក្ខមូលិកធុតង្គ ១ សោសានិកធុតង្គ ១ អព្ភោកាសិកធុតង្គ ១ តេចីវរិកធុតង្គ ១ សបទានចារិកធុតង្គ ១ នេសជ្ជិកធុតង្គ ១ យថាសន្ថតិកធុតង្គ ១ ខលុបច្ឆាភត្តិកធុតង្គ ១ បត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ ១

ឧបោសថំ បវារណំ
អាបត្តានាបត្តិបិ ច
កណ្ហសុក្កបទា ឯតេ
ភិក្ខុនីនំបិ តេ តថា
អចាសានិកចាសានិ
តថេវ អបរេ ទុវេ
កុលុបកេ អតិវេលំ
ពីជំ សមណកប្បំ ច
វិសុទ្ធិ អបរេ ចេវ
វិនយាធម្មិកានិ[1] ច
ធម្មិកា ច តថា វុត្តា
និដ្ឋិតា សុទ្ធិបញ្ចកាតិ[2] ។

[៧១] ឆ អគារវា ។ ឆ គារវា ។ ឆ វិនីតវត្ថូនិ ។ ឆ សាមីចិយោ ។ ឆ អាបត្តិសមុដ្ឋានា ។ ឆ ឆេទនកា អាបត្តិយោ ។ ឆហាការេហិ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ ។ ឆ

១ ឱ. ម. វិនយាធម្មិកេន ច ។ ២ ឱ. សុភបញ្ចកាតិ ។

ឧបោសថ ១ បវារណា ១ អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ ធម៌ទាំងនេះមានចំណែកខ្មៅនិងស (អាក្រក់និងល្អ) ធម៌ទាំងអម្បាលនោះមានដល់ភិក្ខុនីដូចជាភិក្ខុដែរ រឿងទោសនៃអំពើមិនជាទីញ៉ាំងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត ១ អានិសង្សនៃអំពើដែលញ៉ាំងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត ១ ទោសនិងអានិសង្សនៃអំពើទាំងពីរដទៃទៀត ១ ធម៌ទាំងនេះមានចំណែកខ្មៅនិងសដូចគ្នាដែរ រឿងទោសដែលមានក្នុងភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល ១ ទោសភិក្ខុដែលនៅប្រ-ឡូកប្រឡំក្នុងត្រកូលហួសវេលា ១ អំពីពូជ ១ ផ្លែឈើដែលភិក្ខុគួរឆាន់បានដោយសមណកប្ប ១ វិសុទ្ធិ ១ វិសុទ្ធិដទៃទៀត ១ អានិសង្សនៃភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ ១ បញ្ញប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ១ បញ្ញប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ១ ធម៌ទាំងនេះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហើយ ថាមានចំណែកខ្មៅនិងសដូចគ្នា ចប់បញ្ចកសុទ្ធិ តែប៉ុណ្ណោះ ។

[៧១] អគារវៈមាន ៦ យ៉ាង ។ គារវៈមាន ៦ យ៉ាង ។ វិនីតវត្ថុមាន ៦ យ៉ាង ។ សិក្ខាបទដែលមានពាក្យថាប្រព្រឹត្តដោយសមគួរមាន ៦ ។ សមុដ្ឋាននៃអាបត្តិមាន ៦ យ៉ាង ។ អាបត្តិដែលមានកិរិយាកាត់ជាវិន័យកម្មមាន ៦ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៦ យ៉ាង ។ ភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ

៧៧

ឯកុត្តរិកំ ឆក្កំ ឧបជ្ឈាយស្ស ឆឡង្គានិ

អានិសំសា វិនយធរេ ។ ឆ បរមានិ ។ ធារេតុំ តិចីវរេន វិប្បវសិតុំ ។ ឆ ចីវរានិ ។ ឆ រជនានិ ។ ឆ អាបត្តិយោ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ ។ ឆ អាបត្តិយោ វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ ។ ឆ អាបត្តិយោ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ។ ឆ កម្មានិ ។ ឆ វិវាទមូលានិ ។ ឆ អនុវាទមូលានិ ។ ឆ សារាណីយា ធម្មា[១] ។ ទីឃសោ ឆ វិទត្ថិយោ សុគតវិទត្ថិយា តិរិយំ ឆ វិទត្ថិយោ ។ ឆ និស្សយប្បដិប្បស្សទ្ធិយោ អាចរិយម្ហា ។ ឆហានេ អនុប្បញ្ញត្តិយោ ។ វិប្បកតចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ វិប្បកតចីវរំ សមាទាយ បក្កមតិ ។

[៧២] ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ

---

១ ឥទំ បាឋទ្វយំ អតិរេកំ វិយ ទិស្សតិ ឧទ្ធានេ អនាគតត្តា ។ ឱរោបិយបោត្ថកេបិ ន ទិស្សតិ ។

តែងបានអានិសង្ស ៦ ប្រការ ។ សិក្ខាបទដែលមានទីកំណត់មាន ៦ ។ ភិក្ខុគួរនៅប្រាសចាកត្រៃចីវរបានត្រឹម ៦ រាត្រី ។ ចីវរមាន ៦ យ៉ាង ។ ទឹកជ្រលក់មាន ៦ យ៉ាង ។ អាបត្តិ ៦ យ៉ាងតាំងឡើងតែអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចា ។ អាបត្តិ ៦ យ៉ាងតាំងឡើងតែអំពីវាចានិង ចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយ ។ អាបត្តិ ៦ យ៉ាងតាំងឡើងអំពីកាយ វាចានិងចិត្ត ។ សង្ឃកម្មមាន ៦ យ៉ាង ។ វិវាទមូល (ដើមហេតុវិវាទ) មាន ៦ យ៉ាង ។ អនុវាទមូល (ដើមហេតុនៃការចោទប្រកាន់) មាន ៦ យ៉ាង ។ សារាណីយធម៌មាន ៦ យ៉ាង ។ បណ្តោយ ៦ ចំអាម ទទឹង ៦ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ ការរម្ងាប់និស្ស័យចាកអាចារ្យមាន ៦ យ៉ាង ។ អនុប្បញ្ញត្តិក្នុងនហានសិក្ខាបទមាន ៦ លើក ។ ភិក្ខុកាន់យកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចហើយចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចហើយចៀសចេញទៅ ។

[៧២] ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៦ គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺភិក្ខុប្រកបដោយកងសីលជារបស់អសេក្ខ-បុគ្គល ១ ប្រកបដោយកងសមាធិជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ប្រកបដោយ

អសេក្ខេន បញ្ញាខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា ។ អបរេហិបិ ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ អត្តនា អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ បរំ អសេក្ខេ សីលក្ខន្ធេ សមាទបេតា អត្តនា អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ បរំ អសេក្ខេ សមាធិក្ខន្ធេ សមាទបេតា អត្តនា អសេក្ខេន បញ្ញាខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ បរំ អសេក្ខេ បញ្ញាខន្ធេ សមាទបេតា អត្តនា អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ បរំ អសេក្ខេ វិមុត្តិក្ខន្ធេ សមាទបេតា អត្តនា អសេក្ខេន វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ បរំ អសេក្ខេ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធេ សមាទបេតា ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា ។ អបរេហិបិ ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ

កងបញ្ញាជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ប្រកបដោយកងវិមុត្តិជារបស់អសេក្ខ-បុគ្គល ១ ប្រកបដោយកងវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ (បច្ចវេក្ខណញ្ញាណ) ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាលើសអំពី ១០ ឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀត ក៏គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺប្រកបដោយកងសីលជារបស់អសេក្ខបុគ្គលដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹកនាំអ្នកដទៃ (ឲ្យប្រកប) ក្នុងកងសីលជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ប្រកបដោយកងសមាធិជារបស់អសេក្ខបុគ្គលដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹកនាំអ្នកដទៃក្នុងកងសមាធិជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ប្រកបដោយកងបញ្ញាជារបស់អសេក្ខបុគ្គលដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹកនាំអ្នកដទៃក្នុងកងបញ្ញាជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ប្រកបដោយកងវិមុត្តិជារបស់អសេក្ខបុគ្គលដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹកនាំអ្នកដទៃក្នុងកងវិមុត្តិជារបស់អសេក្ខ-បុគ្គល ១ ប្រកបដោយកងវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈជារបស់អសេក្ខបុគ្គលដោយខ្លួនឯង ទាំងដឹកនាំអ្នកដទៃក្នុងកងវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាលើសអំពី ១០ ឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀត ក៏គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ

៧៩

ឯកុត្តរិកំ ឆក្កំ ឧបជ្ឈាយស្ស ឆឡង្គានិ

សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ សទ្ធោ ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱត្តប្បី ហោតិ អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ ឧបដ្ឋិតស្សតិ ហោតិ ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា ។ អបរេ-ហិបិ ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ន អធិ-សីលេ សីលវិបន្នោ ហោតិ ន អជ្ឈាចារេ អាចារវិបន្នោ ហោតិ ន អតិទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិវិបន្នោ ហោតិ ពហុស្សុតោ ហោតិ បញ្ញវា ហោតិ ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទស-វស្សោ វា ។ អបរេហិបិ ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ សាមណេរោ ឧ-បដ្ឋាបេតព្វោ បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសឹ វា សទ្ធិវិហារឹ វា គិលានំ ឧបដ្ឋាតុំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា ឧប្បន្នំ អនភិរតឹ វូបកាសេតុំ វា វូបកាសាបេតុំ វា ឧប្បន្នំ កុក្កុច្ចំ ធម្មតោ វិនោទេតុំ វា វិនោទាបេតុំ វា អាបត្តឹ ជានាតិ អាបត្តិយា វុដ្ឋានំ ជានាតិ ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិ-រេកទសវស្សោ វា ។ អបរេហិបិ ឆហង្គេហិ សមន្នា-គតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ

ឯកុត្តរិកៈ ឆក្កៈ អង្គ ៦ របស់ឧបជ្ឈាយ៍

គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺជាភិក្ខុមានសេចក្តីជឿត្រូវ ១ មានសេចក្តីខ្មាសបាប ១ មានសេចក្តីក្រែងខ្លាចបាប ១ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ១ មានសតិខ្ជាប់ខ្ជួន ១ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាលើសអំពី ១០ ឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀតក៏គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺភិក្ខុមិនវិបត្តិចាកសីលក្នុងអធិសីល ១ មិនវិបត្តិចាកមារយាទក្នុងអជ្ឈាចារៈ ១ មិនវិបត្តិចាកទិដ្ឋិក្នុងអតិទិដ្ឋិ ១ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ១ មានប្រាជ្ញា ១ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាលើសអំពី ១០ ឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀត ក៏គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺភិក្ខុជាអ្នកអាចនឹងបម្រើ ឬប្រើគេឲ្យបម្រើនូវអន្តេវាសិកក្តី សទ្ធិវិហារិកក្តីដែលមានជំងឺ ១ អាចនឹងបំបាត់ឬប្រើគេឲ្យបំបាត់នូវសេចក្តីអផ្សុកដែលកើតឡើង ១ អាចនឹងបន្ទោបង់ ឬប្រើគេឲ្យបន្ទោបង់តាមធម៌នូវសេចក្តីសង្ស័យដែលកើតឡើង ១ ស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់ការចេញចាកអាបត្តិ ១ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាច្រើនជាង ១០ ឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀត ក៏គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យ

សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសឹ វា សទ្ធិវិហារឹ វា អភិសមាចារិកាយ សិក្ខាយ សិក្ខាបេតុំ អាទិព្រហ្មចរិយកាយ សិក្ខាយ វិនេតុំ អភិធម្មេ វិនេតុំ អភិវិនយេ វិនេតុំ ឧប្បន្នំ ទិដ្ឋិគតំ ធម្មតោ វិវេចេតុំ ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា ។ អបរេហិបិ ឆហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ អាបត្តឹ ជានាតិ អនាបត្តឹ ជានាតិ លហុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ គរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ ទសវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកទសវស្សោ វា ។

[៧៣] ន អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។ ន ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានីតិ ។

ឆក្កំ និដ្ឋិតំ ។

សាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺភិក្ខុជាអ្នកអាចឲ្យអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិក សិក្សាក្នុងអភិសមាចារិកាសិក្ខាបាន ១ អាចទូន្មានក្នុងអាទិព្រហ្មចរិយកា-សិក្ខា ១ អាចទូន្មានក្នុងអភិធម៌ ១ អាចទូន្មានក្នុងអភិវិន័យ ១ អាចដោះតាមធម៌នូវទិដ្ឋិខុសដែលកើតឡើង ១ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាច្រើនជាង ១០ ឡើងទៅ ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៦ ដទៃទៀតក៏គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន គឺភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ ភិក្ខុនោះចេះបាតិមោក្ខទាំងពីរដោយពិស្តារ ចេះចែកបទភាជនៈ ដោយប្រពៃ ចាំស្ទាត់រត់មាត់ដោយប្រពៃ កាត់សេចក្តីដោយប្រពៃ តាមសុត្តៈ គឺ ខន្ធកៈនិងបរិវារៈ តាមអនុព្យញ្ជនៈ គឺអក្ខរៈនិងបទ ១ មានវស្សា ១០ ឬមានវស្សាច្រើនជាង ១០ ឡើងទៅ ១ ។

[៧៣] ការបញ្ញប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៦ ។ ការបញ្ញប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌មាន ៦ ។

ចប់ ឆក្កៈ (ពួកប្រាំមួយ ៗ) ។

៨១

ឯកុត្តរិកំ ឆក្កំ ឧទ្ទានគាថា

តស្សុទ្ទានំ

[៧៤] អគារវា គារវា ច
វិនីតា សាមិចីបិ ច
សម្មុខា ឆេទនា ចេវ
អការានិសំសេន ច
បរមានិ ច ឆារត្តំ
ចីវរំ រជនានិ ច(១)
កាយតោ ចិត្តតោ ចាបិ
វាចតោ ចិត្តតោបិ ច(២)
កាយវាចាចិត្តតោ ច
កម្មវិវាទមេវ ច
អនុវាទា ទីឃសោ ច
តិរិយំ និស្សយេន ច
អនុប្បញ្ញត្តិ អាទាយ
សមាទាយ តថេវ ច
អសេខេ សមាទបេតា

១-២ ឱ. ឆ ។

ឯកុត្តរិកៈ ឆក្កៈ ឧទ្ទានគាថា

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃឆក្កៈនោះដូច្នេះ

[៧៤] និយាយអំពីអគារវៈ ១ គារវៈ ១ វិនីតវត្ថុ ១ សិក្ខាបទដែលមានពាក្យថាប្រព្រឹត្តដោយសមគួរ ១ សមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ១ អាបត្តិមានកិរិយាកាត់ជាវិនយកម្ម ១ អាការដែលត្រូវអាបត្តិ ១ អានិសង្ស ១ សិក្ខាបទដែលមានទីកំណត់ ១ នៅប្រាសចាកត្រៃចីវរ ៦ រាត្រី ១ ចីវរ ១ ទឹកជ្រលក់ ១ អាបត្តិតាំងឡើងតែអំពីកាយនិងចិត្ត ១ អាបត្តិតាំងឡើងតែអំពីវាចានិងចិត្ត ១ អាបត្តិតាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្ត ១ សង្ឃកម្ម ១ វិវាទមូល ១ អនុវាទមូល ១ ប្រមាណបណ្តោយនិងប្រមាណទទឹង ១ ការរម្ងាប់ចាកនិស្ស័យ ១ អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ភិក្ខុកាន់យកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចហើយចៀសចេញទៅ ១ ភិក្ខុប្រមូលយកចីវរដែលធ្វើមិនទាន់ស្រេចហើយចៀសចេញទៅ ១ ភិក្ខុដឹកនាំអ្នកដទៃក្នុងសីលជារបស់អសេក្ខបុគ្គលជាដើម ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីជឿត្រូវ ១

សទ្ធោ អធិសីលេន ច
តិលាណាភិសមាចារិ
អាបត្តាធម្មធម្មិកាតិ ។

[៧៨] សត្ត អាបត្តិយោ ។ សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា ។ សត្ត វិនីតវត្ថូនិ ។ សត្ត សាមីចិយោ ។ សត្ត អធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា ។ សត្ត ធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា ។ សត្តន្នំ អនាបត្តិ សត្តាហករណីយេន គន្តុំ ។ សត្តានិសំសា វិនយធរេ ។ សត្ត បរមានិ ។ សត្ត អរុណុគ្គមនេ និស្សគ្គិយំ ហោតិ ។ សត្ត សមថា ។ សត្ត កម្មានិ ។ សត្ត អាមកធញ្ញានិ ។ តិរិយំ សត្តន្តរា ។ សត្ត គណភោជនេ អនុប្បញ្ញត្តិយោ ។ ភេសជ្ជានិ បដិគ្គហេត្វា សត្តាហបរមំ សន្និធិការកំ បរិភុញ្ជិតព្វានិ ។ កតចីវរំ អាទាយ បក្កមតិ ។ កតចីវរំ

ភិក្ខុប្រកបដោយអធិសីល ១ ភិក្ខុអាចបម្រើកូនសិស្សដែលមានជំងឺបាន ១ ភិក្ខុអាចបង្រៀនកូនសិស្សក្នុងអភិសមាចារិកាសិក្ខា ១ ភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិ ១ បញ្ញប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ១ បញ្ញប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ១ ។

[៧៩] អាបត្តិមាន ៧ យ៉ាង ។ កងនៃអាបត្តិមាន ៧ ។ វិនីតវត្ថុមាន ៧ យ៉ាង ។ សិក្ខាបទដែលមាន ពាក្យថាប្រព្រឹត្តដោយសមគួរមាន ៧ ។ សមថៈឈ្មោះបដិញ្ញាតករណៈ មិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។ សមថៈឈ្មោះបដិញ្ញាតករណៈប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។ ភិក្ខុទៅដោយសត្តាហកិច្ចមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះអាស្រ័យបុគ្គល ៧ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យតែងបានអានិសង្ស ៧ យ៉ាង ។ សិក្ខាបទដែលមានទីកំណត់មាន ៧ យ៉ាង ។ វត្ថុដែលជានិស្សគ្គិយៈក្នុងខណៈអរុណរះឡើងមាន ៧ យ៉ាង ។ សមថៈមាន ៧ យ៉ាង ។ សង្ឃកម្មមាន ៧ យ៉ាង ។ ស្រូវស្រស់មាន ៧ ប្រការ ។ ខ្នាតទទឹងកុដិ ៧ ចំអាម (ត្រូវវាស់ខាងក្នុងជញ្ជាំង) ។ អនុប្បញ្ញត្តិក្នុងគណភោជនសិក្ខាបទមាន ៧ លើក ។ ភេសជ្ជៈ (ដែលជាសត្តាហកាលិក) ភិក្ខុត្រូវទទួលសន្សំទុកធាន់បានតែត្រឹម ៧ ថ្ងៃ ។ ភិក្ខុកាន់យកចីវរដែលធ្វើស្រេចហើយចៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុប្រមូលយកចីវរ

សមាទាយ បក្កមតិ ។ ភិក្ខុស្ស ន ហោតិ អាបត្តិ ឧទ្ធព្វា ។ ភិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ ឧទ្ធព្វា ។ ភិក្ខុស្ស ហោតិ អាបត្តិ បដិកាតព្វា ។ សត្ត អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។ សត្ត ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។

[៧៦] សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ វិនយធរោ ហោតិ អាបត្តឹ ជានាតិ អនាបត្តឹ ជានាតិ លហុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ គរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ សីលវា ហោតិ បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ វិហរតិ អាចារគោចរសម្បន្នោ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អបរេហិបិ សត្តហង្គេហិ

ដែលធ្វើស្រេចហើយចៀសចេញទៅ ។ អាបត្តិដែលមិនមានដល់ភិក្ខុបណ្ឌិតគប្បីឃើញ ។ អាបត្តិដែលមានដល់ភិក្ខុ ក៏បណ្ឌិតគប្បីឃើញ ។ អាបត្តិដែលមានដល់ភិក្ខុ បណ្ឌិតគប្បីរម្ងាប់ចេញ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៧ យ៉ាង ។

[៧៦] ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ បានឈ្មោះថាជាវិន័យធរ គឺ ស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ ជាអ្នកមានសីលនិងសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវរៈ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈនិងគោចរៈ ឃើញភ័យក្នុងទោសសូម្បីបន្តិចបន្តួច ហើយសមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទ ១ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយធំទូលាយ នូវឈានទាំង ៤ ដែលអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាឈាននាំឲ្យនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈហើយ ដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិយាបទទាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ដទៃទៀត បាន

សមន្នាគតោ ភិក្ខុ វិនយធរោ ហោតិ អាបត្តឹ ជានាតិ អនាបត្តឹ ជានាតិ លហុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ គរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ តថារូបាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា ហោតិ ធតា វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អបរេហិបិ សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ វិនយធរោ ហោតិ អាបត្តឹ ជានាតិ អនាបត្តឹ ជានាតិ លហុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ គរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ

ឈ្មោះថាជាវិន័យធរ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធវចនៈ សន្សំនូវពុទ្ធវចនៈ ធម៌ដែលពីរោះខាងដើម ពីរោះកណ្តាល ពីរោះខាងចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអត្ថនិងព្យញ្ជនៈដ៏ពេញបរិបូណ៌បរិសុទ្ធគ្រប់គ្រាន់ទាំងអស់ ធម៌ដែលមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះបានចេះដឹងច្រើន បានទ្រទ្រង់ បានចាំស្ទាត់រត់មាត់ បានចូលចិត្តច្បាស់លាស់ បានយល់ជ្រាលជ្រៅដោយទិដ្ឋិ គឺបញ្ញា ១ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នាបានដោយមិនលំបាក បានដោយធំទូលាយនូវឈានទាំង ៤ ដែលអាអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាឈានទាំឲ្យនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិយាបថទាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ដទៃទៀតបានឈ្មោះថាជាវិន័យធរ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ ភិក្ខុនោះចេះចាំបាតិមោក្ខទាំងពីរដោយពិស្តារ ចេះចែកបទភាជនៈដោយប្រពៃ ចាំស្ទាត់រត់មាត់ដោយប្រពៃ ចេះកាត់សេចក្តីដោយប្រពៃ តាមសុត្តៈគឺខន្ធកៈនិងបរិវារៈតាមអនុព្យញ្ជនៈគឺអក្ខរៈនិងបទ ១

ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អបរេហិបិ សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ វិនយធរោ ហោតិ អាបត្តឹ ជានាតិ អនាបត្តឹ ជានាតិ លហុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ គរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ សេយ្យថីទំ ឯកម្បិ ជាតឹ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ។ បេ ។ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្បិ ជាតិយោ តឹសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាឡីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសតសហស្សម្បិ អនេកេបិ សំវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ វិវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ សំវដ្ដវិវដ្ដកប្បេ អមុត្រាសឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទឹ តត្រាបាសឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ

ឯកុត្តរិក: សត្តក: អង្គ ៧ របស់ភិក្ខុជាវិន័យធរ

ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយធំទូលាយនូវឈានទាំង ៤ ដែលអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាឈាននាំឲ្យនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិយាបថទាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ដទៃទៀត បានឈ្មោះថាជាវិនយធរ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ រលឹកឃើញនូវចំណែកខន្ធដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុន មានច្រើនប្រការ គឺរលឹកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១០០០ ជាតិខ្លះ ១០០០០០ (១ សែន) ជាតិខ្លះ សំវដ្តកប្បជាច្រើនខ្លះ វិវដ្តកប្បជាច្រើនខ្លះ សំវដ្តវិវដ្តកប្បជាច្រើនខ្លះ ថាអាត្មាអញកើតក្នុងទីឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនោះ មានគោត្រយ៉ាងនោះ មានសម្បុរយ៉ាងនោះ មានអាហារយ៉ាងនោះ ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនោះ មានអាយុកំណត់ប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញច្យុតចាកទីនោះហើយ ទៅកើតក្នុងទីឯណោះទៀត ដែលអាត្មាអញបានកើតក្នុងទីនោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនោះ មានគោត្រយ៉ាងនោះ មានសម្បុរយ៉ាងនោះ មានអាហារយ៉ាងនោះ

ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោតិ ឥតិសាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មុបគេ សត្តេ បជានាតិ ឥមេ វត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា ឥមេ វា បន ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នាតិ ឥតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន

ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនោះ មានអាយុកំណត់ប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញច្យុតចាកទីនោះហើយ ទើបបានមកកើតក្នុងទីនេះ ភិក្ខុនោះរលឹកនូវចំណែកខន្ធដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនមានច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នេះ ១ ភិក្ខុនោះមានចក្ខុទិព្វដ៏បរិសុទ្ធកន្លងហួសចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា បានឃើញពួកសត្វដែលច្យុតដែលកើត ជាសត្វថោកទាបខ្លះ ឧត្តមខ្លះ មានសម្បុរល្អខ្លះ មានសម្បុរអាក្រក់ខ្លះ មានគតិល្អខ្លះ មានគតិអាក្រក់ខ្លះ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួនថា អើហ្ន៎ សត្វពួកនេះប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នកតិះដៀលព្រះអរិយបុគ្គល ជាអ្នកយល់ខុស ប្រកាន់ស៊ប់នូវអំពើតាមសេចក្តីយល់ខុស សត្វពួកនោះ លុះមានរាងកាយបែកធ្លាយទៅ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ រមែងទៅកើតក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក ម្យ៉ាងទៀតថា អើហ្ន៎ សត្វពួកនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកបដោយវចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាអ្នកមិនតិះដៀលព្រះអរិយបុគ្គល ជាអ្នកយល់ត្រូវ ប្រកាន់ស៊ប់នូវកម្មតាមសេចក្តីយល់ត្រូវ សត្វពួកនោះ លុះមានរាងកាយបែកធ្លាយទៅ ខាងមុខអំពីសេចក្តីស្លាប់ រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ និងឋានសួគ៌ទេវលោក ភិក្ខុនោះមានចក្ខុទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា

៨៧

ឯកុត្តរិកំ សត្តកំ វិនយធរស្ស សត្តង្គានិ

សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានាតិ អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោ-វិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ សោភតិ អាបត្តឹ ជានាតិ អនាបត្តឹ ជានាតិ លហុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ គរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ សីលវា ហោតិ ។ បេ ។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារា-នំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អបរេហិបិ សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិន-យធរោ សោភតិ អាបត្តឹ ជានាតិ អនាបត្តឹ ជានាតិ លហុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ គរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ ពហុស្សុតោ ហោតិ ។ បេ ។ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា

ឯកុត្តរិក: សត្តក: អង្គ ៧ របស់ភិក្ខុជាវិន័យធរ

បានឃើញពួកសត្វ ដែលច្យុតដែលកើត ជាសត្វថោកទាបខ្លះ ឧត្តមខ្លះ មានសម្បុរល្អខ្លះ មានសម្បុរអាក្រក់ខ្លះ មានគតិល្អខ្លះ មានគតិអាក្រក់ខ្លះ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួន ដោយប្រការដូច្នេះ ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិយាបថទាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ រមែងល្អ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ ជាអ្នកមានសីល ១ ។ បេ ។ សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយទូលាយនូវឈានទាំង ៤ ដែលអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាឈាននាំឲ្យនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិយាបថទាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ដទៃទៀតរមែងល្អ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ ជាអ្នកចេះចាំច្រើន ។ បេ ។ បានយល់ជ្រាលជ្រៅ

ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អបរេហិបិ សត្តហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ សោភតិ អាបត្តឹ ជានាតិ អនាបត្តឹ ជានាតិ លហុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ គរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ អបរេហិបិ សត្តហង្គេហិ

ដោយទិដ្ឋិគឺបញ្ញា ១ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយធំទូលាយ នូវឈានទាំង ៤ ដែលអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាឈាននាំឲ្យនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិយាបថទាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ វិន័យធរប្រកបដោយអង្គ ៧ ដទៃទៀត ក៏រមែងល្អ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ ភិក្ខុនោះចេះចាំបាតិមោក្ខទាំងពីរដោយពិស្តារ ចេះចែកបទភាជនៈដោយប្រពៃ ចាំស្ទាត់រត់មាត់ដោយប្រពៃ ចេះកាត់សេចក្តីដោយប្រពៃ តាមសុត្តៈគឺខន្ធកៈនិងបរិវារៈតាមអនុព្យញ្ជនៈគឺអក្ខរៈនិងបទ ១ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយធំទូលាយ នូវឈានទាំង ៤ ដែលអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាឈាននាំឲ្យនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិយាបថទាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ៧ ដទៃទៀត

៨៩

ឯកុត្តរិកំ សត្តកំ សត្ត អសទ្ធម្មា សត្ត សទ្ធម្មា

សមន្នាគតោ វិនយធរោ សោភតិ អាបត្តឹ ជានាតិ អនាបត្តឹ ជានាតិ លហុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ គរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរតិ ។ បេ ។ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សតិ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មុបគេ សត្តេ បជានាតិ ។ បេ ។ អាសវានញ្ច ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេ វ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។

[៧៧] សត្ត អសទ្ធម្មា អស្សទ្ធោ ហោតិ អហិរិកោ ហោតិ អនោត្តប្បី ហោតិ អប្បស្សុតោ ហោតិ កុសិតោ ហោតិ មុដ្ឋស្សតិ ហោតិ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ ។ សត្ត សទ្ធម្មា សទ្ធោ ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱត្តប្បី ហោតិ ពហុស្សុតោ ហោតិ អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ ឧបដ្ឋិតស្សតិ ហោតិ បញ្ញវា ហោតីតិ ។

សត្តកំ និដ្ឋិតំ ។

រមែងល្អ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ រលឹកឃើញនូវចំណែកខន្ធ ដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុនមានច្រើនប្រការ ១ ។ បេ ។ មានចក្ខុទិព្វដ៏បរិសុទ្ធកន្លងហួសចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ឃើញពួកសត្វដែលច្យុតដែលកើត ជាសត្វថោកទាបខ្លះ ឧត្តមខ្លះ មានសម្បុរល្អខ្លះ មានសម្បុរអាក្រក់ខ្លះ មានគតិល្អខ្លះ មានគតិអាក្រក់ខ្លះ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្មរបស់ខ្លួន ១ ។ បេ ។ បានធ្វើអោយជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈហើយដោយបញ្ញាខ្លួនឯង ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ (ដោយឥរិយាបថទាំង ៤) ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។

[៧៧] អសទ្ធម្មមាន ៧ យ៉ាង គឺបុគ្គលមិនមានសទ្ធា ១ មិនខ្មាសបាប ១ មិនរអែងនឹងបាប ១ ចេះដឹងតិច ១ ខ្ជិលច្រអូស ១ ភ្លេចស្មារតី ១ ឥតប្រាជ្ញា ១ ។ ព្រះសទ្ធម្មមាន ៧ យ៉ាង គឺបុគ្គលមានសទ្ធា ១ ខ្មាសបាប ១ រអែងនឹងបាប ១ ចេះដឹងច្រើន ១ ប្រារព្ធព្យាយាម ១ មានស្មារតីខ្ជាប់ខ្ជួន ១ មានប្រាជ្ញា ១ ។

ចប់សត្តកៈ (ពួកប្រាំពីរ ៗ) ។

តស្សុទ្ទានំ

[៧៨] អាបត្តិ អាបត្តិក្ខន្ធា
វិនីតា សាមិចីបិ ច
អធម្មិកា ធម្មិកា ច
អនាបត្តិ ច សត្តហំ
អានិសំសា បរមានិ
អរុណាសមថេន ច
កម្មា អាមកធញ្ញា ច
តិរិយំ គណភោជនេ
សត្តាហបរមាទាយ
សមាទាយ តថេវ ច
ន ហោតិ ហោតិ ហោតិ ច
អធម្មធម្មិកានិ[១] ច
ចត្តារោ វិនយធរា
ចតុភិក្ខុ ច សោភណោ
សត្ត ចេវ អសទ្ធម្មា
សត្ត សទ្ធម្មទេសិតាតិ[២] ។

១ ឱ. ម. អធម្មា ធម្មិកានិ ច ។ ២ សទ្ធម្មា ទេសិតាតិបិ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃសត្តកៈ (ពួកប្រាំពីរ ៗ) នោះដូច្នេះ [៧៨] និយាយអំពីអាបត្តិ ១ កងនៃអាបត្តិ ១ វិនីតវត្ថុ ១ សិក្ខាបទមានពាក្យថាប្រព្រឹត្តដោយសមគួរ ១ បដិញ្ញាតករ-ណៈមិនប្រកបដោយធម៌ ១ បដិញ្ញាតករណៈប្រកបដោយធម៌ ១ ទៅដោយសត្តាហកិច្ចមិនមានអាបត្តិ ១ អានិសង្សវិន័យធរ ១ សិក្ខាបទដែលមានទីកំណត់ ១ វត្ថុជានិស្សគ្គិយៈក្នុងខណៈដែលអរុណរះឡើង ១ សមថៈ ១ កម្ម ១ ស្រូវស្រស់ ១ ខ្នាតទទឹងកុដិ ១ អនុប្បញ្ញត្តិក្នុងគណភោជនសិក្ខាបទ ១ ភេសជ្ជៈភិក្ខុគួរទទួលទុកធាន់បានកំណត់ ៧ ថ្ងៃ ១ ភិក្ខុកាន់យកចីវរដែលសម្រេចហើយចៀសចេញទៅ ១ ភិក្ខុប្រមូលយកចីវរដែលសម្រេចហើយចៀសចេញទៅ ១ អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុ ១ អាបត្តិមានដល់ភិក្ខុ ១ អាបត្តិដែលមានដល់ភិក្ខុបណ្ឌិតគប្បីរម្ងាប់ចេញ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ១ បញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ១ ភិក្ខុដែលបានឈ្មោះថាជាវិន័យធរ ៤ ពួក ១ ភិក្ខុ ៤ ពួកដែលល្អ ១ អសទ្ធម្ម ៧ ប្រការ ១ ព្រះសទ្ធម្ម ៧ ប្រការ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទេសនាហើយ ១ ។

ឯកុត្តរិកំ អដ្ឋកំ អដ្ឋានិសំសាទយោ

[៧៩] អដ្ឋានិសំសេ សម្បស្សមានេន ន សោ ភិក្ខុ អាបត្តិយា អទស្សនេ ឧក្ខិបិតព្វោ ។ អដ្ឋានិសំសេ សម្បស្សមានេន បរេសំបិ សទ្ធាយ សា អាបត្តិ ទេសេតព្វា ។ អដ្ឋ យាវតតិយកា ។ អដ្ឋហាការេហិ កុលានិ ទូសេតិ ។ អដ្ឋ មាតិកា ចីវរស្ស ឧប្បាទាយ ។ អដ្ឋ មាតិកា កឋិនស្ស ឧព្ភារាយ ។ អដ្ឋ បានានិ ។ អដ្ឋហិ អសទ្ធម្មេហិ អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ ទេវទត្តោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។ អដ្ឋ លោកធម្មា ។ អដ្ឋ គរុធម្មា ។ អដ្ឋ បាដិទេសនីយា ។ អដ្ឋង្គិកោ មុសាវាទោ ។ អដ្ឋ ឧបោសថង្គានិ ។ អដ្ឋ ទូតេយ្យង្គានិ ។ អដ្ឋ តិត្ថិយវត្តានិ ។ អដ្ឋ អច្ឆរិយា អព្ភុតា ធម្មា មហាសមុទ្ទេ ។ អដ្ឋ អច្ឆរិយា អព្ភុតា ធម្មា ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ ។ អដ្ឋ អនតិរិត្តា ។ អដ្ឋ អតិរិត្តា ។ អដ្ឋមេ អរុណុគ្គមនេ និស្សគ្គិយំ ហោតិ ។ អដ្ឋ បារាជិកា ។ អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរេន្តី នាសេតព្វា ។ អដ្ឋមំ វត្ថុំ បរិបូរេន្តិយា ទេសិតាបិ អទេសិតាបិ[១] ហោតិ ។

១ ឱ. ម. ទេសិតំបិ អទេសិតំបិ ។

ឯកុត្តរិកៈ អដ្ឋកៈ អានិសង្ស ៨ ប្រការ ជាដើម

[៧៩] កាលបើភិក្ខុបានឃើញច្បាស់នូវអានិសង្ស ៨ ប្រការហើយ មិនត្រូវលើកវត្តភិក្ខុនោះ ព្រោះមិនឃើញអាបត្តិឡើយ ។ កាលបើភិក្ខុបានឃើញនូវអានិសង្ស ៨ ប្រការហើយ ត្រូវសំដែងអាបត្តិនោះចេញដោយសេចក្តីជឿពាក្យភិក្ខុឯទៀត ។ សិក្ខាបទជាយាវតតិយកាមាន ៨ ។ ភិក្ខុទ្រុស្តត្រកូលដោយប្រការ ៨ យ៉ាង ។ មាតិកា ៨ យ៉ាងនាំឲ្យកើតចីវរ ។ មាតិកា ៨ យ៉ាងនាំឲ្យដោះកឋិន ។ ទឹកបានមាន ៨ យ៉ាង ។ ទេវទត្តត្រូវអសទ្ធម្ម ៨ ប្រការគ្របសង្កត់ហើយ មានចិត្តគឺអសទ្ធម្មរួបរឹតហើយក៏ធ្លាក់ទៅក្នុងទីមិនចម្រើន ធ្លាក់ទៅនរក តាំងនៅអស់ ១ កប្ប រកអ្នកណាកែមិនកើត ។ លោកធម៌មាន ៨ ប្រការ ។ គរុធម៌មាន ៨ ប្រការ ។ បាដិទេសនីយសិក្ខាបទមាន ៨ ។ មុសាវាទប្រកបដោយអង្គ ៨ ។ អង្គរបស់ឧបោសថមាន ៨ ។ អង្គរបស់ភិក្ខុដែលជាទូត (អ្នកទទួលបម្រើ) មាន ៨ ។ វត្តរបស់ពួកតិរ្ថិយមាន ៨ ។ ធម៌ជាអស្ចារ្យចម្លែកក្នុងមហាសមុទ្ទមាន ៨ ។ ធម៌ជាអស្ចារ្យចម្លែកក្នុងធម៌វិន័យនេះមាន ៨ ។ អនតិរិត្តភោជនមាន ៨ ។ អតិរិត្តភោជនមាន ៨ ។ វត្ថុដែលជានិស្សគ្គិយៈក្នុងខណៈអរុណរះឡើងជាគម្រប់ ៨ ។ បារាជិកសិក្ខាបទមាន ៨ ។ ភិក្ខុនីធ្វើវត្ថុទី ៨ ឲ្យពេញ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាស ។ អាបត្តិដែលភិក្ខុនីធ្វើវត្ថុទី ៨ ឲ្យពេញ សំដែងចេញបានក៏មាន សំដែងចេញមិនបានក៏មាន ។

អដ្ឋវាចិកា ឧបសម្បទា ។ អដ្ឋន្នំ បច្ចុដ្ឋាតព្វំ ។ អដ្ឋន្នំ អាសនំ ទាតព្វំ ។ ឧបាសិកា អដ្ឋ វរានិ យាចិ ។ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនោវាទកោ សម្ម-ន្និតព្វោ ។ អដ្ឋានិសំសា វិនយធរេ ។ អដ្ឋ បរមានិ ។ តស្សបាបិយសិកាកម្មកតេន ភិក្ខុនា អដ្ឋសុ ធម្មេ-សុ សម្មាវត្តិតព្វំ ។ អដ្ឋ អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនា-និ ។ អដ្ឋ អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានីតិ ។

អដ្ឋកំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

[៨០] ន សោ ភិក្ខុ បវេសម្បិ
យាវតតិយទូសនា[១] ។
មាតិកា កឋិនុព្ភារា
បាទា អភិភូតេន ច
លោកធម្មា គរុធម្មា
បាដិទេសនីយា មុសា
ឧបោសថា ច ទូតង្គា

១ ឱ. យាវតតិយំ ទូសនា ។

ឧបសម្បទាប្រកបដោយកម្មវាចា ៨ លើក ។ ត្រូវក្រោកទៅទទួលបុគ្គល ៨ ពួក ។ ត្រូវឲ្យអាសនៈដល់បុគ្គល ៨ ពួក ។ ឧបាសិកាបានសូមពរទាំង ៨ ប្រការ ។ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៨ សង្ឃគួរសន្មតឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី ។ អានិសង្សវិន័យធរមាន ៨ ។ សិក្ខាបទដែលមានទីកំណត់មាន ៨ ។ ភិក្ខុដែលសង្ឃធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្មហើយ គួរប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៨ ប្រការ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៨ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៨ ។

ចប់ អដ្ឋកៈ (ពួកប្រាំបី ៗ) ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃអដ្ឋកៈ (ពួកប្រាំបី ៗ) នោះដូច្នេះ

[៨០] និយាយអំពីភិក្ខុមិនត្រូវលើកវត្តភិក្ខុនោះ ១ ភិក្ខុគួរសំដែងអាបត្តិដោយជឿពាក្យភិក្ខុឯទៀត ១ សិក្ខាបទជាយាវតតិយកា ១ ភិក្ខុទ្រុស្តត្រកូល ១ ។ មាតិកានាំឲ្យកើតចីវរ ១ មាតិកានាំឲ្យដោះកឋិន ១ ទឹកបាន ១ ទេវទត្តត្រូវអសទ្ធម្ម គ្របសង្កត់ ១ លោកធម៌ ១ គរុធម៌ ១ បាដិទេសនីយសិក្ខាបទ ១ មុសាវាទ ១ ឧបោសថ ១ អង្គរបស់ភិក្ខុជាទូត ១

៩៣

ឯកុត្តរិកំ នវកំ នវាឃាតវត្ថុអាទីនិ

តិត្ថិកា សមុទ្ទេបិ ច
អព្ភុតា អនតិវត្តំ
អតិវត្តំ និស្សគ្គិយំ
ចាពជិកជ្ជមំ វត្ថុំ
អទេសិត្វបសម្បជា
បច្ចុដ្ឋានាសនញ្ចេវ
វរំ ឱវាទគោន ច
អានិសំសា បរមានិ
អជ្ឈធម្មេសុ វត្តនា
អធម្មិកា ធម្មិកា ច
អដ្ឋកា សុប្បកាសិតាតិ ។

[៨១] នវ អាឃាតវត្ថូនិ ។ នវ អាឃាតប្បដិវិនយា ។ នវ វិនីតវត្ថូនិ ។ នវ បឋមាបត្តិកា ។ នវហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ ។ នវ បណីតភោជនានិ ។ នវមំសេហិ ទុក្កដំ ។ នវ ចាតិមោក្ខុទ្ទេសា ។ នវ បរមានិ ។ នវ តណ្ហាមូលកា ធម្មា ។ នវវិធមានា ។ នវ ចីវរានិ

វត្តតិវ្ថិយ ១ ធម៌ជាអស្ចារ្យចម្លែកក្នុងមហាសមុទ្ទ ១ អនតិរិត្ត-ភោជន ១ អតិរិត្តភោជន ១ និស្សគ្គិយវត្ថុ ១ បាចិត្តិយសិក្ខា-បទ ១ ភិក្ខុនីធ្វើវត្ថុទី ៨ ឲ្យពេញ ១ អាបត្តិដែលភិក្ខុនីសំដែង មិនបាន ១ ឧបសម្បទា ១ ការក្រោកទទួល ១ ឲ្យអាសនៈ ១ ឧបាសិកាសូមពរ ១ ភិក្ខុដែលសង្ឃគួរសន្មតឲ្យប្រដៅភិក្ខុនី ១ អានិសង្សវិន័យធរ ១ សិក្ខាបទដែលមានទីកំណត់ ១ ភិក្ខុគួរ ប្រព្រឹត្តក្នុងធម៌ ៨ ប្រការ ១ បញ្ញប់បាតិមោក្ខមិនប្រកប ដោយធម៌ ១ បញ្ញប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ១ ពួកធម៌ប្រាំ-បី ៗ (នេះ) ព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែងទុកមកដោយល្អហើយ ។

[៨១] អាឃាតវត្ថុ គឺវត្ថុជាទីកើតនៃគំនុំមាន ៩ ។ ធម៌សម្រាប់ កម្ចាត់នូវគំនុំមាន ៩ ។ វិនីតវត្ថុមាន ៩ ។ អាបត្តិជាបឋមាបត្តិកា (ដែល ត្រូវជាដំបូង) មាន ៩ ។ សង្ឃបែកគ្នាដោយធម៌ ៩ ប្រការ ។ ភោជន ឧត្តមមាន ៩ យ៉ាង ។ ភិក្ខុត្រូវទុក្កដព្រោះឆាន់សាច់ ៩ យ៉ាង ។ ឧទ្ទេស របស់បាតិមោក្ខមាន ៩ ។ សិក្ខាបទដែលមានទីកំណត់មាន ៩ ។ ធម៌ ដែលមានតណ្ហាជាមូលមាន ៩ ។ មានះមាន ៩ ប្រការ ។ ចីវរ ៩ ប្រការ

អធិដ្ឋាតព្វានិ ។ នវ ចីវរានិ ន វិកប្បេតព្វានិ ។ ធីយសោ នវ វិធត្តិយោ សុគតវិធត្តិយា ។ នវ អធម្មិ-
កានិ ទានានិ ។ នវ អធម្មិកា បដិគ្គហា ។ នវ អ-
ធម្មិកា បរិភោគា ។ តីណិ ធម្មិកានិ ទានានិ ។
តយោ ធម្មិកា បដិគ្គហា ។ តយោ ធម្មិកា បរិភោ-
គា ។ នវ អធម្មិកា សញ្ញត្តិយោ ។ នវ ធម្មិកា
សញ្ញត្តិយោ ។ អធម្មកម្មេ ទ្វេ នវកានិ ។ ធម្មកម្មេ
ទ្វេ នវកានិ ។ នវ អធម្មិកានិ ធាតិមោក្ខដ្ឋប-
នានិ ។ នវ ធម្មិកានិ ធាតិមោក្ខដ្ឋបនានីតិ ។

នវកំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

[៨២] អាឃាតវត្ថុវិនយា(១)

វិនីតា បឋមេន ច

ភិជ្ជតិ ច បណីតញ្ច

មំសុទ្ធសបរមានិ ច

១ ឱ. អាឃាតវត្ថូនិ វិនយា ។

ភិក្ខុគួរអធិដ្ឋាន ។ ចីវរ ៩ ប្រការ ភិក្ខុមិនគួរវិកប្ប ។ បណ្ដាយ (ចីវរព្រះសុគត) ៩ ចំអាម ដោយចំអាមព្រះសុគត ។ ទានដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៩ យ៉ាង ។ ការទទួលដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៩ យ៉ាង ។ បរិភោគដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៩ យ៉ាង ។ ទានដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។ ការទទួលដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។ បរិភោគដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៣ យ៉ាង ។ ការពន្យល់ ឬបញ្ញាក់ដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៩ យ៉ាង ។ ការពន្យល់ ឬបញ្ញាក់ដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៩ យ៉ាង ។ នវកៈមាន ២ ក្នុងកម្មដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ។ នវកៈមាន ២ ក្នុងកម្មដែលប្រកបដោយធម៌ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៩ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៩ ។

ចប់ នវកៈ (ពួកប្រាំបួន ៗ) ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃនវកៈ (ពួកប្រាំបួន ៗ) នោះដូច្នេះ

[៨២] និយាយអំពីវត្ថុជាទីកើតគំនុំ ១ ធម៌សម្រាប់កម្ចាត់គំនុំ ១ វិនីតវត្ថុ ១ អាបត្តិជាបឋមាបត្តិកា ១ សង្ឃបែកគ្នា ១ ភោជនឧត្ដម ១ ភិក្ខុត្រូវទុក្កដព្រោះឆាន់សាច់ ១ ឧទ្ទេសរបស់បាតិមោក្ខ ១ សិក្ខាបទដែលមានទីកំណត់ ១ ធម៌ដែល

ឯកុត្តរិកំ ទសកំ ទសាឃាតវត្ថុអាទីនិ

តណ្ហា មានា អភិជ្ឈានា
វិកប្បេ ច វិវត្តិយោ
នានា បដិគ្គហា ភោគា
តិវិធា បុន ធម្មិកា
អធម្មធម្មសញ្ញត្តិ[១]
ទុវេ ទ្វេ នវកានិ ច
បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ
អធម្មធម្មិកានិ ចាតិ[២] ។

[៨៣] ទស អាឃាតវត្ថូនិ ។ ទស អាឃាតប្បដិវិនយា ។ ទសវិនីតវត្ថូនិ ។ ទសវត្ថុកា មិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ ទសវត្ថុកា សម្មាទិដ្ឋិ ។ ទស អន្តគ្គាហិកា ទិដ្ឋិ ។ ទស មិច្ឆត្តា ។ ទស សម្មត្តា ។ ទស អកុសលកម្មបថា ។ ទស កុសលកម្មបថា ។ ទស អធម្មិកា សលាកគ្គាហា ។ ទស ធម្មិកា សលាកគ្គាហា ។ សាមណេរានំ ទស សិក្ខាបទានិ ។ ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ សាមណេរោ នាសេតព្វោ ។

១ ឱ. អធម្មំ ធម្មសញ្ញត្តិ ។ ម. អធម្មធម្មបញ្ញត្តិ ។ ២ ឱ. បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ច អធម្មិកា ធម្មិកានិ ចាតិ ។

មានតណ្ហាជាមូល ១ មានះ ១ អធិដ្ឋាន ១ វិកប្ប ១ ចំអាមព្រះសុគត ១ ទាន ១ ការទទួល ១ ការបរិភោគ ១ ទាននិងការទទួលនិងការបរិភោគ ដែលប្រកបដោយធម៌ មាន ៣ ប្រការ ១ ពន្យល់ឬបញ្ជាក់មិនប្រកបដោយធម៌ ១ ពន្យល់ឬបញ្ជាក់ប្រកបដោយធម៌ ១ នវកៈពីរពួក ២ ដង ១ ការបញ្ញត្តិបាតិមោក្ខមិនប្រកបដោយធម៌ ១ ការបញ្ញត្តិបាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ១ ។

[៨៣] វត្ថុជាទីកើតគំនុំមាន ១០ ។ ធម៌សម្រាប់កម្ចាត់នូវគំនុំមាន ១០ ។ វិនីតវត្ថុមាន ១០ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិមានវត្ថុ ១០ ។ សម្មាទិដ្ឋិមានវត្ថុ ១០ ។ ទិដ្ឋិឈ្មោះអន្តគ្គាហិកាមាន ១០ ។ មិច្ឆត្តធម៌មាន ១០ ។ សម្មត្តធម៌មាន ១០ ។ អកុសលកម្មបថមាន ១០ ។ កុសលកម្មបថមាន ១០ ។ ការចាប់ស្លាកដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ១០ ។ ការចាប់ស្លាកដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ ។ សិក្ខាបទរបស់សាមណេរមាន ១០ ។ សាមណេរប្រកបដោយអង្គ ១០ គួរឲ្យវិនាស ។

[៨៤] ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ អត្ថតោ ភាសបរិយន្តំ ន ឧគ្គណ្ហាតិ បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ន ឧគ្គណ្ហាតិ អត្ថតោ ភាសបរិយន្តំ អនុគ្គហេត្វា បរស្ស ភាសបរិយន្តំ អនុគ្គហេត្វា អធម្មេន ការេតិ អប្បដិញ្ញាយ អាបត្តឹ ន ជានាតិ អាបត្តិយា មូលំ ន ជានាតិ អាបត្តិសមុទយំ ន ជានាតិ អាបត្តិនិរោធំ ន ជានាតិ អាបត្តិនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ន ជានាតិ ។ ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆតិ អត្ថតោ ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គណ្ហាតិ បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គណ្ហាតិ អត្ថតោ ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គហេត្វា បរស្ស ភាសបរិយន្តំ ឧគ្គហេត្វា ធម្មេន ការេតិ បដិញ្ញាយ អាបត្តឹ ជានាតិ អាបត្តិយា មូលំ ជានាតិ អាបត្តិសមុទយំ ជានាតិ អាបត្តិនិរោធំ ជានាតិ អាបត្តិនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ជានាតិ ។ អបរេហិបិ ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោត្វេវ

[៨៤] វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល គឺមិនរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ខ្លួន ១ មិនរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ជាតិដទៃទៀត ១ លុះមិនរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ខ្លួនហើយ កាត់សេចក្តីមិនត្រូវតាមធម៌ ១ លុះមិនរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ជាតិដទៃហើយ កាត់សេចក្តីមិនត្រូវតាមធម៌ ១ កាត់សេចក្តីមិនត្រូវតាមពាក្យប្តេជ្ញា ១ មិនស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់មូលនៃអាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ហេតុឲ្យកើតអាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សេចក្តីរលត់នៃអាបត្តិ ១ មិនស្គាល់បដិបទាឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់នៃអាបត្តិ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ដល់នូវការរាប់ថាជាបណ្ឌិត គឺរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ខ្លួន ១ រៀនទីកំណត់ភាសារបស់ជាតិដទៃ ១ លុះរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ខ្លួនហើយ កាត់សេចក្តីត្រូវតាមធម៌ ១ លុះរៀនទីកំណត់ភាសារបស់ជាតិដទៃហើយ កាត់សេចក្តីត្រូវតាមធម៌ ១ កាត់សេចក្តីត្រូវតាមពាក្យប្តេជ្ញា ១ ស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់មូលនៃអាបត្តិ ១ ស្គាល់ហេតុឲ្យកើតអាបត្តិ ១ ស្គាល់សេចក្តីរលត់នៃអាបត្តិ ១ ស្គាល់បដិបទាឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់នៃអាបត្តិ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ដទៃទៀត ក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាបុគ្គលពាល

៩៧

ឯកុត្តរិកំ ទសកំ វិនយធរស្ស ទសង្គានិ

សង្ខំ គច្ឆតិ អធិករណំ ន ជានាតិ អធិករណស្ស មូលំ ន ជានាតិ អធិករណសមុទយំ ន ជានាតិ អធិករណនិរោធំ ន ជានាតិ អធិករណនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ន ជានាតិ វត្ថុំ ន ជានាតិ និទានំ ន ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ន ជានាតិ អនុប្បញ្ញត្តឹ ន ជានាតិ អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ ។ ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ អធិករណំ ជានាតិ អធិករណស្ស មូលំ ជានាតិ អធិករណសមុទយំ ជានាតិ អធិករណនិរោធំ ជានាតិ អធិករណនិរោធគាមិនឹ បដិបទំ ជានាតិ វត្ថុំ ជានាតិ និទានំ ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ជានាតិ អនុប្បញ្ញត្តឹ ជានាតិ អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ ។ អបរេហិបិ ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ញត្តឹ ន ជានាតិ ញត្តិយា ករណំ ន ជានាតិ ន បុព្វកុសលោ ហោតិ ន អបរកុសលោ ហោតិ អកាលញ្ញូ ច ហោតិ អាបត្តានាបត្តឹ ន ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ

គឺមិនស្គាល់អធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់មូលនៃអធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់ហេតុឲ្យកើតអធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់សេចក្តីរលត់នៃអធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់បដិបទាឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់នៃអធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់វត្ថុ ១ មិនស្គាល់និទាន ១ មិនស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ មិនស្គាល់អនុប្បញ្ញត្តិ ១ មិនស្គាល់គន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ដល់នូវការរាប់ថា ជាបណ្ឌិតគឺស្គាល់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់មូលនៃអធិករណ៍ ១ ស្គាល់ហេតុឲ្យកើតអធិករណ៍ ១ ស្គាល់សេចក្តីរលត់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់បដិបទាឲ្យដល់នូវសេចក្តីរលត់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់វត្ថុ ១ ស្គាល់និទាន ១ ស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ ស្គាល់អនុប្បញ្ញត្តិ ១ ស្គាល់គន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ដទៃទៀត ក៏ដល់នូវការរាប់ថា ជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់ញត្តិ ១ មិនស្គាល់ការធ្វើញត្តិ ១ មិនឈ្លាសក្នុងកិច្ចខាងដើម ១ មិនឈ្លាសក្នុងកិច្ចខាងចុង ១ មិនស្គាល់កាល ១ មិនស្គាល់អាបត្តិ និងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិ និងគរុកាបត្តិ ១

សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ អាចរិយបរម្បរា ខោ បនស្ស ន សុគ្គហិតា ហោតិ ន សុមនសិកតា ន សូបធារិតា ។ ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ញត្តឹ ជានាតិ ញត្តិយា ករណំ ជានាតិ បុព្វកុសលោ ហោតិ អបរកុសលោ ហោតិ កាលញ្ញូ ច ហោតិ អាបត្តានាបត្តឹ ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ជានាតិ អាចរិយបរម្បរា ខោ បនស្ស សុគ្គហិតា ហោតិ សុមនសិកតា សូបធារិតា ។ អបរេហិបិ ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ អាបត្តានាបត្តឹ ន ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ឧភយានិ ខោ បនស្ស ចាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ន ស្វាគតានិ ហោន្តិ ន សុវិភត្តានិ ន សុប្បវត្តីនិ ន សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ

មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិង អទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ វិន័យធរនោះ មិនរៀនតំណអាចារ្យ ទាំងមិនយកចិត្តទុកដាក់ មិនពិចារណាដោយល្អ ១ ។ វិន័យធរដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ដល់នូវការរាប់ថា ជាបណ្ឌិត គឺស្គាល់ញត្តិ ១ ស្គាល់ការធ្វើញត្តិ ១ ឈ្លាសក្នុងកិច្ចខាងដើម ១ ឈ្លាសក្នុងកិច្ចខាងចុង ១ ស្គាល់កាល ១ ស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិ និងអទុដ្ឋុល្លា-បត្តិ ១ វិន័យធរនោះ បានរៀនតំណអាចារ្យទាំងបានយកចិត្តទុកដាក់ បានពិចារណាដោយល្អ ១ ។ វិនយធរដែលប្រកបដោយអង្គ ១០ ដទៃទៀត ក៏ដល់នូវការរាប់ថា ជាបុគ្គលពាល គឺមិនស្គាល់អាបត្តិនិងអនា-បត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ វិន័យ-ធរនោះ មិនចេះចាំបាតិមោក្ខទាំងពីរដោយពិស្តារ មិនចេះចែកបទភាជនៈដោយប្រពៃ មិនបានចាំស្ទាត់រត់មាត់ដោយប្រពៃ មិនចេះកាត់សេចក្តីដោយប្រពៃ តាមសុត្តៈ គឺខន្ធកៈនិងបរិវារៈ តាមអនុព្យញ្ជនៈគឺអក្ខរៈនិងបទ ១

ឯកុត្តរិកំ ទសកំ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្វភិក្ខុនោ ទសង្គាទីនិ

អាបត្តានាបត្តឹ ន ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ អធិករណេ ច ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ វិនយធរោ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ អាបត្តានាបត្តឹ ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ជានាតិ ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ អាបត្តានាបត្តឹ ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ជានាតិ អធិករណេ ច វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។

[៨៤] ទសហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្វោ ។ ទស អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទស អាទីនវា រាជន្តេបុរប្បវេសនេ ។ ទស ទានវត្ថូនិ ។ ទស រតនានិ ។

មិនស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ មិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ វិន័យធរប្រកបដោយអង្គ ១០ ដល់នូវការរាប់អានថា ជាបណ្ឌិត គឺស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ វិន័យធរនោះ ចេះចាំបាតិមោក្ខទាំងពីរដោយពិស្តារ ចេះចែកបទភាជនៈដោយប្រពៃ ចាំស្ទាត់រត់មាត់ដោយប្រពៃ ចេះកាត់សេចក្ដីដោយប្រពៃ តាមសុត្តៈ តាមអនុព្យញ្ជនៈ ១ ស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ ឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។

[៨៥] ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ១០ សង្ឃគួរសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្ម[១] ។ ព្រះតថាគត អាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ទាំង ១០ ទើបបញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់សាវ័កទាំងឡាយ ។ ទោសក្នុងការចូលទៅក្នុងព្រះរាជវាំងមាន ១០ យ៉ាង ។ ទានវត្ថុមាន ១០ យ៉ាង ។ រតនៈមាន ១០ យ៉ាង ។

១ ឧព្វាហិកាកម្មនេះ លោកបានពោលទុកក្នុងសមថក្ខន្ធកៈរួចហើយ ។

ទសវគ្គោ ភិក្ខុសង្ឃោ ។ ទសវគ្គេន គណេន ឧបសម្បាទេតព្វំ ។ ទស បំសុកូលានិ ។ ទស ចីវរធារណានិ[១] ។ ទសាហបរមំ អតិរេកចីវរំ ធារេតព្វំ ។ ទស សុក្កានិ ។ ទស ឥត្ថិយោ ។ ទស ភរិយាយោ ។ វេសាលិយំ[២] ទស វត្ថូនិ ទីបេន្តិ ។ ទស បុគ្គលា អវន្ទិយា ។ ទស អក្កោសវត្ថូនិ ។ ទសហាការេហិ បេសុញ្ញំ ឧបសំហរតិ ។ ទស សេនាសនានិ ។ ទស វរានិ យាចឹសុ ។ ទស អធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។ ទស ធម្មិកានិ បាតិមោក្ខដ្ឋបនានិ ។ ទសានិសំសា យាគុយា ។ ទស មំសា អកប្បិយា ។ ទស បរមានិ ។ ទសវស្សេន ភិក្ខុនា ព្យត្តេន បដិពលេន បព្វាជេតព្វំ ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ។ ទសវស្សាយ ភិក្ខុនិយា ព្យត្តាយ បដិពលាយ បព្វាជេតព្វំ ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ

---

១ ឱ. ម. ចីវរធារណា ។ ២ ឱ. ម. វេសាលិយា ។

ភិក្ខុសង្ឃមានពួក ១០ ។ គណៈសង្ឃពួក ១០ គួរឲ្យឧបសម្បទាបាន ។ សំពត់បំសុកូលមាន ១០ យ៉ាង ។ ការទ្រទ្រង់ចីវរមាន ១០ យ៉ាង ។ អតិរេកចីវរ ភិក្ខុត្រូវប្រើប្រាស់បាន កំណត់ត្រឹម ១០ ថ្ងៃ ។ ទឹកសុក្កៈមាន-១០ យ៉ាង ។ ស្រីមាន ១០ ពួក ។ ភរិយាមាន ១០ ពួក ។ វជ្ជីបុត្តក-ភិក្ខុទាំងឡាយសំដែងវត្ថុទាំង ១០ ប្រការ ក្នុងក្រុងវេសាលី ។ អវន្ទិយ-បុគ្គលមាន ១០ ពួក ។ អក្កោសវត្ថុមាន ១០ យ៉ាង ។ ភិក្ខុនាំពាក្យញុះ-ញង់ដោយអាការ ១០ ។ សេនាសនៈមាន ១០ យ៉ាង ។ ជនទាំងឡាយ បានសូមពរទាំង ១០ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលមិនប្រ-កបដោយធម៌មាន ១០ ។ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ ។ អានិសង្សបបរមាន ១០ យ៉ាង ។ សាច់ដែលភិក្ខុមិនគួរឆាន់មាន ១០ យ៉ាង ។ សិក្ខាបទដែលមានទីកំណត់មាន ១០ ។ ភិក្ខុមានវស្សាគ្រប់ ១០ ដែលឈ្លាសប្រតិពលទើបគួរឲ្យបព្វជ្ជា គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ គួរឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន ។ ភិក្ខុនីមានវស្សាគ្រប់ ១០ ដែលឈ្លាសប្រតិពលទើបគួរឲ្យបព្វជ្ជា គួរឲ្យឧបសម្បទា គួរឲ្យនិស្ស័យ

ឯកុត្តរិកំ ទសកំ ឧទ្ទានគាថា

សាមណេរី ឧបដ្ឋាបេតព្វា ។ ទសវស្សាយ ភិក្ខុនិយា ព្យត្តាយ បដិពលាយ វុដ្ឋាបនសម្មុតិ សាទិតព្វា ។ ទសវស្សាយ គិហិគតាយ សិក្ខា ទាតព្វាតិ ។

ទសកំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

[៨៦] អាឃាតវិនយា[១] វត្ថុ
មិច្ឆា សម្មា ច អន្តគ្គា
មិច្ឆត្តា ចេវ សម្មត្តា
អកុសលា កុសលាបិ ច
សលាកាធម្មធម្មា ច
សាមណេរា ច នាសនា
ភាសាធិករណញ្ចេវ
ញត្តិ លហុកមេវ ច
លហុកា គរុកា ឯតេ

១ ឱ. ម. អាឃាតំ វិនយំ ។

គួរឲ្យសាមណេរីបម្រើខ្លួនបាន ។ ភិក្ខុនីដែលឈ្លាសប្រតិពល មានវស្សាគ្រប់ ១០ ទើបគួរត្រេកអរនឹងការសន្មតឲ្យបំបួសគេបាន ។ ភិក្ខុនីគប្បីឲ្យសិក្ខា[១] ដល់ស្រីគិហិគតា[២] មានវស្សាគ្រប់ ១០ ។

ចប់ ទសកៈ (ពួកដប់ ៗ) ។

ឧទ្ទាន គឺ បញ្ជីរឿងនៃទសកៈ (ពួកដប់ ៗ) នោះដូច្នេះ

[៨៦] និយាយអំពីវត្ថុជាទីកើតគំនុំ ១ ធម៌សម្រាប់កម្ចាត់គំនុំ ១ វិនីតវត្ថុ ១ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ១ សម្មាទិដ្ឋិ ១ អន្តគ្គាហិកាទិដ្ឋិ ១ មិច្ឆត្តធម៌ ១ សម្មត្តធម៌ ១ អកុសលកម្មបថ ១ កុសលកម្មបថ ១ ការចាប់ស្លាកមិនប្រកបដោយធម៌ ១ ការចាប់ស្លាកប្រកបដោយធម៌ ១ សិក្ខាបទរបស់សាមណេរ ១ សាមណេរដែលគួរឲ្យវិនាស ១ ទីកំណត់ភាសា ១ អធិករណ៍ ១ ញត្តិ ១ លហុកាបត្តិ ១ លហុកាបត្តិម្យ៉ាងទៀត ១ គរុកាបត្តិ ១ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងធម៌ទាំងអម្បាលនេះ ថាជាធម៌

---

១ សិក្ខាក្នុងទីនេះសំដៅយកធម៌ ៦ ប្រការដែលសាមណេរីត្រូវសិក្សាអស់ ២ ឆ្នាំទៅទៀត ។
២ ស្រីដែលល្មមមានប្តីហើយទើបចូលបួសជាសាមណេរីបាន ។

កណ្ហាសុក្កា វិជានថ
ឧជ្ឈាហិកា ច សិក្ខា ច
អឌ្ឍបុរា ច វត្ថូនិ
រតនំ ទសវគ្គោ ច
តថេវ ឧបសម្បទា
បំសុកូលធារណា ច
ទសាហាសុក្កឥត្តិយោ
ករិយា ទស វត្ថូនិ
អវន្ទិយក្កោសេន ច
បេសុញ្ញញ្ចេវ[១] សេនា ច
វានិ ច អធម្មិកា
ធម្មិកា យាគុ មំសា ច
បរមា ភិក្ខុ ភិក្ខុនី
វុដ្ឋាបនា តិហិកតា
ទសកា សុប្បកាសិតាតិ ។

១ ឱ. បេសុញ្ញា ។ ម. បេសុញ្ញា ចេវ សេនានិ ។

មានចំណែកខ្មៅនិងស ភិក្ខុដែលសង្ឃត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្ម ១ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ ១ ទោសក្នុងការចូលទៅក្នុងព្រះរាជវាំង ១ ទានវត្ថុ ១ រតនៈ ១ សង្ឃពួកដប់ ១ ការឲ្យឧបសម្បទាដោយសង្ឃពួក ១០ ដូចគ្នា ១ សំពត់បំសុកូល ១ ការប្រើប្រាស់ចីវរ ១ អតិរេកចីវរ គួរប្រើប្រាស់បានត្រឹមតែកំណត់ ១០ ថ្ងៃ ១ ទឹកសុក្កៈ ១០ យ៉ាង ១ ស្រី ១០ ពួក ១ ភរិយា ១០ ពួក ១ វត្ថុ ១០ យ៉ាង ១ អវន្ទិយបុគ្គល ១ អក្កោសវត្ថុ ១ ភិក្ខុនាំការញុះញង់ ១ សេនាសនៈ ១ ការសូមពរ ១ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខដែលមិនប្រកបដោយធម៌ ១ ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខប្រកបដោយធម៌ ១ អានិសង្សបបរ ១ សាច់មិនគួរឆាន់ ១ សិក្ខាបទដែលមានទីកំណត់ ១ ភិក្ខុដែលគួរឲ្យបព្វជ្ជាជាដើម ១ ភិក្ខុនីដែលគួរឲ្យបព្វជ្ជាជាដើម ១ ភិក្ខុនីគួរត្រេកអរនឹងការសន្មតបព្វជ្ជា ១ ស្រីគិហិគតា ១ ធម៌ពួកដប់ ៗ នេះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់សំដែងហើយ ដោយប្រពៃ ។

ឯកុត្តរិកំ   ឯកាទសកំ   ឯកាទសបុគ្គលាទយោ

[៨៧] ឯកាទស បុគ្គលា អនុបសម្បន្នា ន ឧបសម្បាទេតព្វា ឧបសម្បន្នា នាសេតព្វា ។ ឯកាទស បាទុកា អកប្បិយា ។ ឯកាទស បត្តា អកប្បិយា ។ ឯកាទស ចីវរានិ អកប្បិយានិ ។ ឯកាទស យាវតតិយកា ។ ភិក្ខុនីនំ ឯកាទស អន្តរាយិកា ធម្មា បុច្ឆិតព្វា ។ ឯកាទស ចីវរានិ អធិដ្ឋាតព្វានិ ។ ឯកាទស ចីវរានិ ន វិកប្បេតព្វានិ ។ ឯកាទសេ អរុណុគ្គមនេ និស្សគ្គិយំ ហោតិ ។ ឯកាទស គណ្ឋិកា កប្បិយា ។ ឯកាទស វីថា កប្បិយា ។ ឯកាទស បថវិយោ អកប្បិយា ។ ឯកាទស បថវិយោ កប្បិយា ។ ឯកាទស និស្សយប្បដិប្បស្សទ្ធិយោ ។ ឯកាទស បុគ្គលា អវន្ទិយា ។ ឯកាទស បរមានិ ។ ឯកាទស វារានិ យាចិំសុ ។ ឯកាទស សីមាទោសា ។ អក្កោសកបរិភាសកេ បុគ្គលេ ឯកាទសអាទីនវា បាដិកង្ខា ។ មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា អាសេវិតាយ ភាវិតាយ ពហុលីកតាយ យានីកតាយ វត្ថុកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិតាយ សុសមារទ្ធាយ ឯកាទសានិសំសា

ឯកុត្តរិកៈ ឯកាទសកៈ បុគ្គល ១១ ជាដើម

[៨៧] បុគ្គល ១១ ពួកបើនៅជាអនុបសម្បន្ននៅឡើយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាទុកជាបានឧបសម្បទារួចហើយ ភិក្ខុត្រូវឲ្យវិនាសចេញ ។ ទ្រនាប់ជើងដែលភិក្ខុមិនគួរប្រើប្រាស់មាន ១១ យ៉ាង ។ បាត្រដែលភិក្ខុមិនគួរប្រើប្រាស់មាន ១១ យ៉ាង ។ ចីវរដែលភិក្ខុមិនគួរប្រើប្រាស់មាន ១១ យ៉ាង ។ អាបត្តិ ជាយាវតតិយកាមាន ១១ ។ អន្តរាយិកធម៌ ១១ ប្រការរបស់ពួកភិក្ខុនី ភិក្ខុត្រូវសួរ ។ ចីវរដែលភិក្ខុគួរអធិដ្ឋានមាន ១១ យ៉ាង ។ ចីវរដែលភិក្ខុមិនគួរវិកប្បមាន ១១ យ៉ាង ។ វត្ថុដែលនិស្សគ្គិយៈ ក្នុងពេលអរុណរះឡើងជាគម្រប់ ១១ ។ ឡេវក្តុំដែលជាកប្បិយៈ (គួរប្រើប្រាស់បាន) មាន ១១ យ៉ាង ។ ក្រវិលក្តុំដែលជាកប្បិយៈមាន ១១ យ៉ាង ។ ផែនដីជាអកប្បិយៈ (ភិក្ខុមិនគួរជីក)មាន ១១ យ៉ាង ។ ផែនដីជាកប្បិយៈមាន ១១ យ៉ាង ។ សេចក្តីរម្ងាប់ចាកនិស្ស័យមាន ១១ ប្រការ ។ អវន្ទិយបុគ្គលមាន ១១ ពួក ។ សិក្ខាបទមានទីកំណត់មាន ១១ ។ ពួកជនបានសូមពរ ១១ ប្រការ ។ ទោសរបស់សីមាមាន ១១ ប្រការ ។ ទោស ១១ ប្រការ រមែងកើតប្រាកដដល់បុគ្គលជាអ្នកជេរនិងជាអ្នកគម្រាម ។ មេត្តាចេតោវិមុត្តិដែលបុគ្គលធ្វើឲ្យថ្មឹកហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលហើយ ធ្វើឲ្យដូចជាយានជំនិះហើយ ធ្វើឲ្យជាទីនៅហើយ ឲ្យតាំងនៅញឹកញយហើយ សន្សំទុកមិនឲ្យបាត់ ប្រារព្ធដោយល្អហើយ នឹងមានអានិសង្ស ១១ ប្រការ

បាដិកង្ខា សុខំ សុបតិ សុខំ បដិពុជ្ឈតិ ន បាបកំ សុបិនំ បស្សតិ មនុស្សានំ បិយោ ហោតិ អមនុស្សានំ បិយោ ហោតិ ទេវតា រក្ខន្តិ នាស្ស អគ្គិ វា វិសំ វា សត្ថំ វា កមតិ តុវដំ ចិត្តំ សមាធិយតិ មុខវណ្ណោ វិប្បសីទតិ អសម្មូឡ្ហោ កាលំ ករោតិ ឧត្តរឹ អប្បដិវិជ្ឈន្តោ ព្រហ្ម-លោកុបគោ ហោតិ មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា អា-សេវិតាយ ភាវិតាយ ពហុលីកតាយ យានីកតាយ វត្ថុកតាយ អនុដ្ឋិតាយ បរិចិតាយ សុសមារទ្ធាយ ឥមេ ឯកាទសានិសំសា បាដិកង្ខាតិ ។

ឯកាទសកំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

[៨៨] នាសេតព្វា បាទុកា ច
បត្តា ច ចីវរានិ ច
តតិយា បុច្ឆិតព្វា ច
អធិដ្ឋានវិកប្បនា

ជាពិតប្រាកដ គឺបុគ្គលនោះដេកលក់ជាសុខ ១ ភ្ញាក់ឡើងជាសុខ ១ មិនយល់សប្តិអាក្រក់ ១ ជាទីស្រឡាញ់របស់ពួកមនុស្ស ១ ជាទីស្រឡាញ់របស់ពួកអមនុស្ស ១ ពួកទេវតាតែងរក្សា ១ ភ្លើងក្តី ថ្នាំពិសក្តី គ្រឿងសស្ត្រាវុធក្តី ក៏មិនប៉ះពាល់ដល់បុគ្គលនោះ ១ ចិត្តបុគ្គលនោះ រមែងចូលកាន់សមាធិដោយរួសរាន់ ១ បុគ្គលនោះ មានពណ៌សម្បុរមុខស្រស់បស់ ១ បុគ្គលនោះ មិនបានវង្វេង ធ្វើមរណកាល ១ កាលបើមិនទាន់បានត្រាស់ដឹងនូវគុណធម៌ជាន់ខ្ពស់ទេ ជាអ្នកបានទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោក ១ មេត្តាចេតោវិមុត្តិដែលបុគ្គលធ្វើឲ្យថ្នឹកហើយ ចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យក្រាស់ក្រែលហើយ ធ្វើឲ្យដូចជាយានជំនិះហើយ ធ្វើឲ្យជាទីនៅហើយ ឲ្យតាំងនៅញឹកញយហើយ សន្សំទុកមិនឲ្យបាត់ ប្រារព្ធដោយល្អហើយ អានិសង្ស ១១ ប្រការនេះ នឹងកើតប្រាកដ ។

ចប់ ឯកាទសកៈ (ពួកដប់មួយ ៗ) ។

ឧទ្ទាន គឺ បញ្ជីរឿងនៃឯកាទសកៈ (ពួកដប់មួយ ៗ) នោះដូច្នេះ

[៨៨] និយាយអំពីឧបសម្បន្នដែលសង្ឃគួរឲ្យវិនាស ១ ទ្រនាប់ជើង ១ បាត្រ ១ ចីវរ ១ អាបត្តិ ជាយាវតតិយកា ១ អន្តរាយិកធម៌ដែលវិន័យធរត្រូវសួរ ១ ចីវរគួរអធិដ្ឋាន ១ ចីវរ

ឯកុត្តរិកំ ឯកាទសកំ ឧទ្ទានគាថា

អរុណា កណ្ហិកា វីថា
អកប្បិយា ច កប្បិយំ
និស្សយាវដ្ដិយា ចេវ
បរមានិ វរានិ ច
សីមាតោសា ច អក្កោសា
មេត្តាយេកាទសា កតាតិ ។

ឯកុត្តរិកំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

[៨៩] ឯកកា ច ទុកា ចេវ
តិកា ច ចតុបញ្ចកា
ឆសត្តដ្ឋនវកា ច
ទសឯកាទសានិ ច
ហិតាយ សព្វសត្តានំ
ញាតធម្មេន តាទិនា
ឯកុត្តរិកា វិមលា
មហាវិរេន ទេសិតាតិ ។

គូវិកប្ប ១ វត្ថុជានិស្សគ្គិយៈក្នុងវេលាអរុណរះឡើង ១ ឡេវក្តុំ ១ ក្រវិលក្ដុំ ១ ដីជាអកប្បិយៈ ១ ដីជាកប្បិយៈ ១ សេចក្ដីរម្ងាប់ចាកនិស្ស័យ ១ អវន្ទិយបុគ្គល ១ សិក្ខាបទដែលមានទីកំណត់ ១ ការសូមពរ ១ ទោសរបស់សីមា ១ ការជេរ ១ អានិសង្សមេត្តាមាន ១១ ប្រការ ១ ។

ចប់ ឯកុត្តរិកៈ (ការស្រង់យកសេចក្ដីតាំងពីពួកមួយ ៗ ឡើងទៅ)

ឧទ្ទាននៃឯកុត្តរិកៈនោះដូច្នេះ

[៨៩] ពួកធម៌មួយ ១ ពួកធម៌ពីរ ១ ពួកធម៌បី ១ ពួកធម៌បួន ១ ពួកធម៌ប្រាំ ១ ពួកធម៌ប្រាំមួយ ១ ពួកធម៌ប្រាំពីរ ១ ពួកធម៌ប្រាំបី ១ ពួកធម៌ប្រាំបួន ១ ពួកធម៌ដប់ ១ ពួកធម៌ដប់មួយ ១ ឈ្មោះថា ឯកុត្តរិកៈ ជារបស់ប្រាសចាកមន្ទិលដែលព្រះពុទ្ធជាតាទិបុគ្គលទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវធម៌ ទ្រង់ប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាមច្រើន ទ្រង់សំដែងទុកមក ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់សព្វសត្វទាំងឡាយ ។

ឧបោសថាទិបុច្ឆាវិសជ្ជនា

[៩០] ឧបោសថកម្មស្ស កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានំ ។ បវារណាកម្មស្ស កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានំ ។ តជ្ជនីយកម្មស្ស ។ បេ ។ និយស្សកម្មស្ស ។ បេ ។ បព្វាជនីយកម្មស្ស ។ បេ ។ បដិសារណីយកម្មស្ស ។ បេ ។ ឧក្ខេបនីយកម្មស្ស ។ បេ ។ បរិវាសទានស្ស ។ បេ ។ មូលាយ បដិកស្សនាយ ។ បេ ។ មានត្តទានស្ស ។ បេ ។ អព្ភានស្ស ។ បេ ។ ឧបសម្បទាកម្មស្ស កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានំ ។ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានំ ។ និយស្សកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា ។ បេ ។ បព្វាជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា ។ បេ ។ បដិសារណីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា ។ បេ ។ ឧក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានំ ។ សតិវិនយស្ស កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានំ ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិនយស្ស ។ បេ ។ តស្សបាបិយសិ-

បុច្ឆាវិសជ្ជនាអំពីឧបោសថកម្មជាដើម

[៩០] *ឧបោសថកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ បវារណាកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ តជ្ជនីយកម្ម ។ បេ ។ និយស្សកម្ម ។ បេ ។ បព្វាជនីយកម្ម ។ បេ ។ បដិសារណីយកម្ម ។ បេ ។ ឧក្ខេបនីយកម្ម ។ បេ ។ បរិវាសទាន (ការឲ្យបរិវាស) ។ បេ ។ មូលាយប្បដិកស្សនា ។ បេ ។ មានត្តទាន ។ បេ ។ អព្ភាន ។ បេ ។ ឧបសម្បទាកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការរម្ងាប់និយស្សកម្ម ។ បេ ។ ការរម្ងាប់បព្វាជនីយកម្ម ។ បេ ។ ការរម្ងាប់បដិសារណីយកម្ម ។ បេ ។ ការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ សតិវិន័យ មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិន័យ ។ បេ ។ តស្សបាបិយសិកា*

កាយ ។ បេ ។ តិណវត្ថារកស្ស ។ បេ ។ ភិក្ខុនោវាទកសម្មតិយា ។ បេ ។ តិចីវរេន អវិប្បវាសសម្មតិយា ។ បេ ។ សន្ថតសម្មតិយា ។ បេ ។ រូបិយឆឌ្ឌកសម្មតិយា ។ បេ ។ សាដិយគ្គាហាបកសម្មតិយា ។ បេ ។ បត្តគ្គាហាបកសម្មតិយា ។ បេ ។ ទណ្ឌសម្មតិយា ។ បេ ។ សិក្កាសម្មតិយា ។ បេ ។ ទណ្ឌសិក្កាសម្មតិយា កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានំ ។

[៩០] ឧបោសថកម្មស្ស កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានន្តិ ។ ឧបោសថកម្មស្ស សាមគ្គី អាទិ កិរិយា មជ្ឈេ និដ្ឋានំ បរិយោសានំ ។ បវារណាកម្មស្ស កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានន្តិ ។ បវារណាកម្មស្ស សាមគ្គី អាទិ កិរិយា មជ្ឈេ និដ្ឋានំ បរិយោសានំ ។ តជ្ជនីយកម្មស្ស កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានន្តិ ។ តជ្ជនីយកម្មស្ស វត្ថុ ច បុគ្គលោ ច អាទិ ញត្តិ មជ្ឈេ កម្មវាចា បរិយោសានំ ។ និយស្សកម្មស្ស ។ បេ ។ បព្វាជនីយកម្មស្ស បដិសារណីយកម្មស្ស ឧក្ខេបនីយកម្មស្ស បរិវាសទានស្ស មូលាយ

ៗ បេ ៗ តិណវត្ថារកៈ ៗ បេ ៗ ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី ៗ បេ ៗ ការសន្មតភិក្ខុឲ្យនៅប្រាសចាកត្រៃចីវរ ៗ បេ ៗ ការសន្មតសន្ថ័ត ៗ បេ ៗ ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកចោលរូបិយៈ ៗ បេ ៗ ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកប្រគល់សាដក ៗ បេ ៗ ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកប្រគល់បាត្រ ៗ បេ ៗ ការសន្មតឈើច្រត់ ៗ បេ ៗ ការសន្មតសង្រែក ៗ បេ ៗ ការសន្មតឈើច្រត់និងសង្រែក មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ៗ

[៩១] សួរថា ឧបោសថកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ៗ ឆ្លើយថា ឧបោសថកម្ម មានសេចក្តីព្រមព្រៀងជាខាងដើម មានការធ្វើជាកណ្តាល មានការចប់ជាទីបំផុត ៗ បវារណាកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ៗ បវារណាកម្ម មានសេចក្តីព្រមព្រៀងជាខាងដើម មានការធ្វើជាកណ្តាល មានការចប់ជាទីបំផុត ៗ តជ្ជនីយកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ៗ តជ្ជនីយកម្ម មានវត្ថុនិងបុគ្គលជាខាងដើម មានញត្តិជាកណ្តាល មានកម្មវាចាជាទីបំផុត ៗ និយស្សកម្ម ៗ បេ ៗ បព្វាជនីយកម្ម បដិសារណីយកម្ម ឧក្ខេបនីយកម្ម បរិវាសទាន មូលាយ-

បដិកស្សនាយ មានត្តទានស្ស អព្ភានស្ស កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានន្តិ ។ អព្ភានស្ស វត្ថុ ច បុគ្គ-លោ ច អាទិ ញត្តិ មជ្ឈេ កម្មវាចា បរិយោសានំ ។ ឧប-សម្បទាកម្មស្ស កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសា-នន្តិ ។ ឧបសម្បទាកម្មស្ស បុគ្គលោ អាទិ ញត្តិ មជ្ឈេ កម្មវាចា បរិយោសានំ ។ តជ្ជនីយកម្មស្ស បដិប្បស្ស-ទ្ធិយា កោ អាទិ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានន្តិ ។ តជ្ជនី-យកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា សម្មាវត្តនា អាទិ ញត្តិ មជ្ឈេ កម្មវាចា បរិយោសានំ ។ និយស្សកម្មស្ស ។ បេ ។ បព្វាជនីយកម្មស្ស បដិសារណីយកម្មស្ស ឧក្ខេបនី-យកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានន្តិ ។ ឧក្ខេបនីយកម្មស្ស បដិប្បស្សទ្ធិយា សម្មាវត្តនា អាទិ ញត្តិ មជ្ឈេ កម្មវាចា បរិយោសា-នំ ។ សតិវិនយស្ស កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិ-យោសានន្តិ ។ សតិវិនយស្ស វត្ថុ ច បុគ្គលោ ច អាទិ ញត្តិ មជ្ឈេ កម្មវាចា បរិយោសានំ ។ អមូឡ្ហវិន-យស្ស ។ បេ ។ តស្សបាបិយសិកាយ តិណវត្ថារកស្ស

ប្បដិកស្សនា មានត្តទាន អញ្ញាន មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ អញ្ញាន មានវត្ថុនិងបុគ្គលជាខាងដើម មានញត្តិជាកណ្តាល មានកម្មវាចាជាទីបំផុត ។ ឧបសម្បទាកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ឧបសម្បទាកម្ម មានបុគ្គលជាខាងដើម មានញត្តិជាកណ្តាល មានកម្មវាចាជាទីបំផុត ។ ការរម្ងាប់តជ្ជនីយកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការរម្ងាប់តជ្ជ-នីយកម្ម មានការប្រព្រឹត្តវត្តដោយល្អជាខាងដើម មានញត្តិជាកណ្តាល មានកម្មវាចាជាទីបំផុត ។ ការរម្ងាប់និយស្សកម្ម ។ បេ ។ បព្វាជនីយកម្ម បដិសារណីយកម្ម ឧក្ខេបនីយកម្ម មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការរម្ងាប់ឧក្ខេបនីយកម្ម មានការប្រព្រឹត្តវត្តដោយល្អជាខាងដើម មានញត្តិជាកណ្តាល មានកម្មវាចាជាទីបំផុត ។ សតិវិន័យ មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ សតិវិន័យមានវត្ថុនិងបុគ្គលជាខាងដើម មានញត្តិជាកណ្តាល មានកម្មវាចាជាទីបំផុត ។ អមូឡ្ហវិន័យ ។ បេ ។ តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកៈ ការសន្មត

១០៩

ឧបោសថាទិបុច្ឆាវិសជ្ជនា ភិក្ខុនោវាទកសម្មតិអាទីនិ

ភិក្ខុនោវាទកសម្មតិយា តិចីវរេ អវិប្បវាសសម្មតិយា សន្ថតសម្មតិយា រូបិយឆឌ្ឌកសម្មតិយា សាដិយគ្គាហាបកសម្មតិយា បត្តគ្គាហាបកសម្មតិយា ទណ្ឌសម្មតិយា សិក្កាសម្មតិយា ទណ្ឌសិក្កាសម្មតិយា កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានន្តិ ។ ទណ្ឌសិក្កាសម្មតិយា វត្ថុ ច បុគ្គលោ ច អាទិ ញត្តិ មជ្ឈេ កម្មវាចា បរិយោសានំ ។

ភិក្ខុឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី ការសន្មតភិក្ខុឲ្យនៅប្រាសចាកត្រៃចីវរ ការសន្មតសន្ថ័ត ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកចោលរូបិយៈ ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកប្រគល់សាដក ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកប្រគល់បាត្រ ការសន្មតឈើច្រត់ ការសន្មតសង្រែក ការសន្មតឈើច្រត់និងសង្រែក មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាទីបំផុត ។ ការសន្មតឈើច្រត់និងសង្រែកមានវត្ថុនិងបុគ្គលជាខាងដើម មានញត្តិជាកណ្តាល មានកម្មវាចាជាទីបំផុត ។

អត្ថវសេបករណំ

[៩២] ទស អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ សង្ឃសុដ្ឋុតាយ សង្ឃផាសុតាយ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ អប្បសន្នានំ បសាទាយ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិនយានុគ្គហាយ ។

[៩៣] យំ សង្ឃសុដ្ឋុ តំ សង្ឃផាសុ យំ សង្ឃផាសុ តំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ យំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ តំ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ

បករណៈសំដែងអំពីអំណាចប្រយោជន៍

[៩២] ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់សាវ័កទាំងឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង ។ គឺ ដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីនៅសប្បាយដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ១ ដើម្បីនៅជាសុខស្រួល ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ដើម្បីរារាំងនូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកម្ចាត់បង់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក ១ ដើម្បីញុំាងបុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីញុំាងបុគ្គលទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីតម្កល់នៅមាំនៃព្រះសទ្ធម្ម ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ១ ។

[៩៣] អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា សប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍ណា សប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីនៅជាសុខស្រួល ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែល

១១១

អត្ថវសេបករណំ មហាវគ្គំ ទស អត្ថវសា

យំ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ តំ ទិដ្ឋធម្មិ-

កានំ អាសវានំ សំវរាយ យំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាស-

វានំ សំវរាយ តំ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិ-

ឃាតាយ យំ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតា-

យ តំ អប្បសន្នានំ បសាទាយ យំ អប្បសន្នានំ

បសាទាយ តំ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ យំ បសន្នានំ

ភិយ្យោភាវាយ តំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា យំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា

តំ វិនយានុគ្គហាយ ។

មានសីលជាទីស្រឡាញ់ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីរាំងអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីរាំងនូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកម្ចាត់បង់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកម្ចាត់បង់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញុំាងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញុំាងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញុំាងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញុំាងបុគ្គលទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីតម្កល់នៅមាំនៃព្រះសទ្ធម្ម អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីតម្កល់នៅមាំនៃព្រះសទ្ធម្ម អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ។

[៩៤] យំ សង្ឃ៍សុង្ក តំ សង្ឃ៍ជាសុ យំ សង្ឃ៍សុង្ក តំ ទុម្មង្គ្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ យំ សង្ឃ៍សុង្ក តំ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ យំ សង្ឃ៍សុង្ក តំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ យំ សង្ឃ៍សុង្ក តំ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃា-តាយ យំ សង្ឃ៍សុង្ក តំ អប្បសន្នានំ បសាទាយ យំ សង្ឃ៍សុង្ក តំ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ

[៩៤] អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា សប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីនៅជាសុខស្រួល ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីរារាំងនូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកម្ចាត់បង់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង

យំ សង្ឃសុដ្ឋុ តំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា យំ សង្ឃសុដ្ឋុ តំ វិនយានុគ្គហាយ ។

[៩៨] យំ សង្ឃផាសុ តំ ទុម្មង្គូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ យំ សង្ឃផាសុ តំ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ យំ សង្ឃផាសុ តំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ យំ សង្ឃផាសុ តំ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ យំ សង្ឃផាសុ តំ អប្បសន្នានំ បសាទាយ

អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីតម្កល់នៅមាំនៃព្រះសទ្ធម្ម អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ។

[៩៥] អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីពាំងនូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកម្ចាត់បង់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា

យំ សង្ឃផាសុ តំ បសដ្ឋានំ ភិយ្យោភាវាយ យំ សង្ឃផាសុ តំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា យំ សង្ឃផាសុ តំ វិនយានុគ្គហាយ យំ សង្ឃផាសុ តំ សង្ឃសុដ្ឋុ ។

[៩៦] យំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ ។ បេ ។ យំ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ ។ បេ ។ យំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ ។ បេ ។ យំ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ ។ បេ ។ យំ

ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីតម្កល់នៅមាំនៃព្រះសទ្ធម្ម អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយ ដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍ណា ដែលជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា ជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ។

[៩៦] អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ។ បេ ។ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។ បេ ។ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីរារាំងនូវអាសវធម៌ទាំងឡាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បេ ។ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីកម្ចាត់បង់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក ។ បេ ។ អំណាចប្រយោជន៍ណា

អប្បសន្នានំ បសាទាយ ។ បេ ។ យំ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ យំ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា ។ បេ ។ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ សង្ឃសុដ្ឋុ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ សង្ឃផាសុ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ

(ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ។ បេ ។ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង ។ បេ ។ អំណាចប្រ-យោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីតម្កល់នៅមាំនៃព្រះសទ្ធម្ម ។ បេ ។ អំ-ណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា ជាសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា ជាសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីនៅជាសុខស្រួលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលមានសីលជាទីស្រ-ឡាញ់ អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីពាំងនូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ)

សម្បាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ យំ វិនយានុគ្គ-
ហាយ តំ អប្បសន្នានំ បសាទាយ យំ វិនយានុគ្គហាយ
តំ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ យំ វិនយានុគ្គហាយ តំ
សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា ។

[៩៧] អត្ថសតំ ធម្មសតំ ទ្វេ ច និរុត្តិសតានិ
ចត្តារិ ញាណសតានិ អត្ថវសេ បករណេតិ ។

អត្ថវសេបករណំ និដ្ឋិតំ ។

មហាវគ្គំ និដ្ឋិតំ ។

ដើម្បីកម្ចាត់បង់នូវអាសវធម៌ទាំងឡាយក្នុងបរលោក អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងជនទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់ជ្រះ-ថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីញ៉ាំងជនទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង អំណាចប្រយោជន៍ណា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិន័យ អំណាចប្រយោជន៍នោះ ឈ្មោះថា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីតម្កល់នៅមាំនៃព្រះសទ្ធម្ម ។

[៩៧] ក្នុងបករណៈសំដែងអំណាចប្រយោជន៍ (នេះ) បណ្ឌិតត្រូវដឹងថា មានអត្ថ ១ រយ ធម៌ ១ រយ និរុត្តិ ២ រយ និងញាណ ៤ រយ ។

ចប់ បករណៈ អំពីអំណាចប្រយោជន៍ ។

ចប់ មហាវគ្គ (ពួកធំ ១) ។

១១៧

អត្ថវសេបករណំ មហាវគ្គំ ឧទ្ទានគាថា

តស្សុទ្ទានំ

[៩៨] បឋមំ អដ្ឋ បុច្ឆាយ

បច្ចយេសុ បុនដ្ឋ ច

ភិក្ខូនំ សោឡសា ឯតេ

ភិក្ខុនីនញ្ច សោឡស

បេយ្យាលអន្តរាភេទា

ឯកុត្តរិកមេវ ច

បវារណាត្ថវសិកា

មហាវគ្គស្ស សង្គហោតិ ។

ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿងនៃបករណៈអំពីអំណាចប្រយោជន៍នោះដូច្នេះ

[៩៨] មុនដំបូងនិយាយអំពីបុច្ឆាក្នុងវារៈ ៨ យ៉ាង ១ តមកទៀត និយាយអំពីវិសជ្ជនាក្នុងវារៈ ៨ យ៉ាង ក្នុងបច្ច័យទាំងឡាយ ១ និយាយអំពីវារៈ ១៦ របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ១ និយាយអំពីវារៈ ១៦ របស់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ១ និយាយអំពីប្រភេទជាចន្លោះនៃ បេយ្យាលៈ ១ និយាយអំពីការស្រង់សេចក្តីមួយ ៗ ឡើងទៅ ១ និយាយអំពីបវារណា ១ និយាយអំពីអំណាចប្រយោជន៍ ១ និយាយអំពីការរួបរួមសេចក្តីដែលជាពួកធំ ៗ ១ ។

គាថាសង្គណិកំ

[៩៩] ឯកំសំ ចីវរំ កត្វា
បគ្គណ្ហិត្វាន អញ្ជលី
អាសីសមានរូបោ[១] វ
កិស្ស ត្វំ ឥធមាគតោ[២] ។
ទ្វីសុ វិនយេសុ បញ្ញត្តា
ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ
កតិ តេ សិក្ខាបទា ហោន្តិ
កតីសុ នគរេសុ បញ្ញត្តា ។
ភទ្ទកោ តេ ឧម្មង្គោ
យោនិសោ បរិបុច្ឆសិ
តគ្ឃ តេ អហាមក្ខិស្សំ
យថាបិ កុសលោ តថា ។
ទ្វីសុ វិនយេសុ បញ្ញត្តា[៣]
ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ
អឌ្ឍុឌ្ឍសតានិ តេ ហោន្តិ
សត្តសុ នគរេសុ បញ្ញត្តា ។

---

១ ម. អាសិសមានរូបោ វ ។ ២-៣ ម. យេ បញ្ញត្តា ។

គាថាសង្គណិកៈ[១]

[៩៩] ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះឧបាលិត្ថេរដ៏មានអាយុថា អ្នកធ្វើចីវរឆៀងស្មាម្ខាង រួចប្រណម្យអញ្ជលីធ្វើហាក់ដូចជាមានបំណង (អ្វីមួយ) មកក្នុងទីនេះ ដើម្បីអ្វី ។ ព្រះឧបាលិត្ថេរ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ដែលព្រះអង្គបានបញ្ញត្តទុកក្នុងវិន័យទាំងពីរ តែងមកកាន់ឧទ្ទេសរាល់ៗថ្ងៃឧបោសថ សិក្ខាបទទាំងនោះ មានប៉ុន្មាន ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងនគរណាខ្លះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់តបថា អ្នកមានប្រាជ្ញាមោះមុតល្អហើយ អ្នកសួរដោយឧបាយ ព្រោះហេតុនោះ តថាគតនឹងប្រាប់អ្នក តាមទំនងដែលតថាគតជាអ្នកឈ្លាសវៃ ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ដែលតថាគតបញ្ញត្តទុកក្នុងវិន័យទាំងពីរ តែងមកកាន់ឧទ្ទេសរាល់ ៗ ថ្ងៃឧបោសថ សិក្ខាបទនោះ មាន ៣៥០ សិក្ខាបទ តថាគតបញ្ញត្តក្នុងនគរទាំង ៧ ។

---

១ អដ្ឋកថា ហៅថា បឋមគាថាសង្គណិកៈ (គាថាឆ្លកឆ្លាស់ជាដំបូង) ។

គាថាសង្គណិកំ បញ្ហាព្យាករណំ

[១០០] កតមេសុ សត្តសុ នគរេសុ បញ្ញត្តា ។
ឥច្ឆ្យ មេ តំ(១) ព្យាករណំ ។
តរ(២) វេចនបថំ និសាមយិត្វា
បដិបជ្ជេម ហិតាយ នោ សិយា ។
វេសាលិយា រាជគហេ
សាវត្ថិយា ច អាឡវិយា
កោសម្ពិយា ច សក្កេសុ
ភគ្គេសុ ចេវ បញ្ញត្តា ។

[១០១] កតិ វេសាលិយា បញ្ញត្តា
កតិ រាជគហេ កតា
សាវត្ថិយា កតិ ហោន្តិ(៣)
កតិ អាឡវិយា កតា
កតិ កោសម្ពិយា បញ្ញត្តា
កតិ សក្កេសុ វុច្ចន្តិ
កតិ ភគ្គេសុ បញ្ញត្តា
តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ ។

---

១ ឱ. ម. តំ ។ ២ ឱ. ម. តំ ។ ៣ បញ្ញត្តា ។

[១០០] ព្រះឧបាលិត្ថេរ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា សិក្ខាបទដែលទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងនគរទាំង ៧ នោះ តើនគរណាខ្លះ ។ សូមព្រះអង្គដោះស្រាយនូវប្រស្នានោះ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ យើងខ្ញុំទាំងឡាយនឹងពិចារណា នូវគន្លងពាក្យរបស់ព្រះអង្គ ហើយប្រតិបត្តិតាម ការប្រតិបត្តិតាមនោះ នឹងជាប្រយោជន៍ដល់យើងខ្ញុំទាំងឡាយ ។ ឯសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដែលតថាគតបញ្ញត្ត (ក្នុងនគរទាំង ៧ នោះ) គឺ នគរវេសាលី ១ រាជគ្រឹះ ១ សាវត្ថី ១ អាឡវី ១ កោសម្ពី ១ ដែនសក្កៈ ១ ដែនភគ្គៈ ១ ។

[១០១] ព្រះឧបាលិត្ថេរ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា សិក្ខាបទប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ញត្ត ក្នុងនគរវេសាលី សិក្ខាបទប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ញត្ត ក្នុងនគររាជគ្រឹះ សិក្ខាបទប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ញត្ត ក្នុងនគរសាវត្ថី សិក្ខាបទប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ញត្ត ក្នុងនគរអាឡវី សិក្ខាបទប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ញត្ត ក្នុងនគរកោសម្ពី សិក្ខាបទប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ញត្ត ក្នុងដែនសក្កៈ សិក្ខាបទប៉ុន្មានដែលទ្រង់បញ្ញត្ត ក្នុងភគ្គជនបទ ខ្ញុំព្រះអង្គសួរនូវសេចក្តីណា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោសប្រាប់សេចក្តីនោះ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

ទស វេសាលិយា បញ្ញត្តា
ឯកវីសា[១] រាជគហេ កតា
ឆ ឩនតីណិ សតានិ
សព្វេ សាវត្ថិយា កតា
ឆ អាឡវិយា បញ្ញត្តា
អដ្ឋ កោសម្ពិយា កតា
អដ្ឋ សក្កេសុ វុច្ចន្តិ
តយោ ភគ្គេសុ បញ្ញត្តា ។
យេ វេសាលិយា បញ្ញត្តា
តេ សុណោហិ យថាកថំ[២] ។
មេថុនំ វិគ្គហុត្តរិ[៣]
អតិរេកញ្ច កាឡកំ
ភូតំ បរម្បរភត្តំ
ទន្តបោណេន អចេលកោ
ភិក្ខុនីសុ ច អក្កោសោ
ទសេតេ វេសាលិយា កតា ។
យេ រាជគហេ បញ្ញត្តា

១ ឱ. ឯកវីសំ ។ ម. ឯកវីស ។ ២ ឱ. ម. យថាតថំ ។ ៣ ឱ. មេថុនវិគ្គហុត្តរិ ។ ម. មេថុនវិគ្គហំ ឧត្តរិធម្មោ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា តថាគតបញ្ញត្តសិក្ខាបទ ១០ ក្នុងនគរវេលាសី តថាគតបញ្ញត្តសិក្ខាបទ ២១ ក្នុងនគររាជគ្រឹះ តថាគតបញ្ញត្តសិក្ខាបទទាំងអស់ ២៩៤ ក្នុងគនរសាវត្ថី តថាគតបញ្ញត្តសិក្ខាបទ ៦ ក្នុងនគរអាឡវី តថាគតបញ្ញត្តសិក្ខាបទ ៨ ក្នុងនគរកោសម្ពី តថាគតបញ្ញត្តសិក្ខាបទ ៨ ក្នុងដែនសក្កៈ តថាគតបញ្ញត្តសិក្ខាបទ ៣ ក្នុងដែនភគ្គៈ ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ដែលតថាគតបញ្ញត្ត ក្នុងនគរវេសាលី អ្នកចូរប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ មេថុនធម្មសិក្ខាបទ ១ មនុស្សវិគ្គហសិក្ខាបទ ១ ឧត្តរិមនុស្សធម្មសិក្ខាបទ ១ អតិរេកសិក្ខាបទ[១] ១ កាឡកសិក្ខាបទ ១ ភូតគាមសិក្ខាបទ ១ បរម្បរាកត្តសិក្ខាបទ ១ ទន្តបោណសិក្ខាបទ ១ អចេលកសិក្ខាបទ ១ ភិក្ខុនីសុអក្កោសកសិក្ខាបទ ១ ទាំង ១០ សិក្ខាបទនេះ តថាគតបញ្ញត្ត ក្នុងនគរវេសាលី ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ដែលតថាគតបញ្ញត្ត ក្នុងនគររាជគ្រឹះ អ្នកចូរប្រុង

១ បឋមកឋិនសិក្ខាបទ ។

១២១

គាថាសង្គណិកំ បញ្ហាព្យាករណំ

តេ សុណោហិ យថាកថំ ។
អធិដ្ឋាទានំ រាជគហេ
ទ្វេ ច អនុទ្ធំសទា
ទ្វេបិ ច ភេទា អន្តរវាសកំ
រូបិយំ សុត្តំ ឧជ្ឈាបនកេន ច
បាចិតបិណ្ឌំ គណភោជនំ វិកាលេ
ចារិត្តំ ន្ហានំ ឩនវីស
ចីវរំ ទត្វា វោសាសន្តី
ឯតេ រាជគហេ កតា ។
គិរគ្គចរិយា តត្ថេវ[១]
ឆន្ទទានេន ឯកវីសតិ ។
យេ សាវត្ថិយា បញ្ញត្តា
តេ សុណោហិ យថាកថំ ។
បារាជិកានិ ចត្តារិ

១ ឱ. តថេវ ។

ស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ អទិន្នាទានសិក្ខាបទ ១ (សញ្ចរិត្តសិក្ខាបទ[១] ១) អនុទ្ធំសនសិក្ខាបទទាំងពីរ ភេទសិក្ខាបទទាំងពីរ អន្តរវាសកសិក្ខាបទ[២] ១ រូបិយសិក្ខាបទ ១ សុត្តវិញ្ញត្តិសិក្ខាបទ ១ ឧជ្ឈាបនកសិក្ខាបទ ១ បាចិតបិណ្ឌសិក្ខាបទ[៣] ១ គណភោជនសិក្ខាបទ ១ វិកាលភោជនសិក្ខាបទ ១ ចារិត្តសិក្ខាបទ ១ នហានសិក្ខាបទ ១ ឩនវីសសិក្ខាបទ ១ ចីវរទានសិក្ខាបទ[៤] ១ វោសាសន្តិសិក្ខាបទ[៥] ១ សិក្ខាបទទាំងនេះ តថាគតបញ្ញត្ត ក្នុងនគររាជគ្រឹះ ។ គិរគ្គសិក្ខាបទ ១ ចារិកសិក្ខាបទ ១ ឆន្ទទានសិក្ខា-[៦]បទ ១ (សិក្ខាបទទាំងនេះ រួមពីលើមកត្រូវជា) ២១ សិក្ខាបទ តថាគតបញ្ញត្ត ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះនោះដែរ ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ដែលតថាគតបញ្ញត្ត ក្នុងក្រុងសាវត្ថី អ្នកចូរប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ បារាជិកសិក្ខាបទ ៤

---

១ ក្នុងទីនេះមានកំណត់ថា សិក្ខាបទដែលទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ២១ សិក្ខាបទ តែបានរាប់តាមបាលីទៅឃើញតែ ២០ សិក្ខាបទ លុះពិនិត្យមើលក្នុងមហាវិភង្គឃើញថា សញ្ចរិត្តសិក្ខាបទនេះ ក៏ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះដែរ ។ ២ ចីវរប្បដិគ្គហាណសិក្ខាបទ ។ ៣ បរិបាចនសិក្ខាបទ ។ ៤ ខិយ្យធម្មសិក្ខាបទ ។ ៥ កុលេសុនិមន្តិតសិក្ខាបទ ។ ៦ បីសិក្ខាបទខាងចុងនេះជាសិក្ខាបទភិក្ខុនី ។

១២២

សង្ឃាទិសេសា ភវន្តិ តេរស
អនិយតា ទ្វេ[១] ហោន្តិ
និស្សគ្គិយា ចតុត្តឹសតិ[២]
ឆប្បញ្ញាសសតញ្ចេវ
ខុទ្ទកានិ បវុច្ចរេ[៣]
ទសគារយ្ហា ទ្វេសត្តតិ សេខិយា[៤] ។
ឆឩនតីណិ សតានិ សព្វេ សាវត្ថិយា កតា ។
យេ អាឡវិយា បញ្ញត្តា
តេ សុណោហិ យថាតថំ ។
កុដិកោសិយសេយ្យា ច
ខណនេ គច្ឆ ទេវតេ
សប្បាណកញ្ច សិញ្ចន្តិ
ឆ ឯតេ អាឡវិយា កតា ។
យេ កោសម្ពិយា បញ្ញត្តា
តេ សុណោហិ យថាតថំ ។

---

១ ម. អនិយតា ច ទ្វេ ហោន្តិ ។ ២ ចតុវីសតីតិ ឱ.ម. បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។ ចតុត្តឹសតីតិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។ យុត្តតរមេវេតំ ។ មហាវិភង្គេ បន សព្វេសំ សិក្ខាបទានំ បមាណំ អម្ហេហិ វិចិនិតំ ។ តស្មឹ ហិ ចតុត្តឹសប្បមាណានិ និស្សគ្គិយសិក្ខាបទានិ សាវត្ថិយំ បញ្ញត្តានិ ហោន្តិ ។ ៣ ឱ.ម. បវុច្ចន្តិ ។ ៤ ម. ទសយេវ ច គារយ្ហា ទ្វេសត្តតិ ច សេខិយា ។

សង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទ ១៦ អនិយតសិក្ខាបទ ២ និស្សគ្គិយ-សិក្ខាបទ ៣៤[១] សិក្ខាបទ ១៥៦ ដែលតថាគតហៅថា ខុទ្ទក-សិក្ខាបទ គារយ្ហសិក្ខាបទ ១០ និងសេខិយវត្ត ៧២ ។ រួមទាំងអស់ ត្រូវជាសិក្ខាបទ ២៩៤ ដែលតថាគតបញ្ញត្ត ក្នុងនគរសាវត្ថី ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ដែលតថាគតបញ្ញត្តក្នុងនគរអាឡវី ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ កុដិការសិក្ខាបទ ១ កោសិយសិក្ខាបទ ១ បឋមសហសេយ្យសិក្ខាបទ ១ បឋវីខណនសិក្ខាបទ ១ ភូតគាមសិក្ខាបទ ១ សប្បាណកសិក្ខាបទ ១ សិក្ខាបទទាំង ៦ នេះ តថាគតបញ្ញត្តក្នុងនគរអាឡវី ។ សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតបញ្ញត្តក្នុងនគរកោសម្ពី ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។

---

១ ឃើញក្នុងគម្ពីរឱរុបនិងគម្ពីរភូមាថា ២៤ ។ ឃើញក្នុងគម្ពីរ (ស្លឹករឹត) ខ្លះថា ៣៤ ។ ពាក្យថា ៣៤ នេះគួរជាង ។ ដ្បិតចំនួនសិក្ខាបទទាំងអស់ក្នុងមហាវិភង្គ យើងបានជ្រើសរើសរួចហើយ ។ សេចក្តីពិតថា ក្នុងមហាវិភង្គនោះ មាននិស្សគ្គិយសិក្ខាបទចំនួន ៣៤ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។

១២៣

គាថាសង្គណិកំ បញ្ហាព្យាករណំ

មហាវិហារេ ចោរចស្សំ
អញ្ញំ ទ្វារំ សុភាយ ច
អជានរិយំ សហាជម្មោ ច
បយោចានេន អជ្ឈមំ ។
យេ សក្កេសុ បញ្ញត្តា
តេ សុណោហិ យថាកថំ ។
ឯឡកលោមានិ បត្តោ ច
ឱភាចោបិ ច[១] ភេសជ្ជំ
សូចិ អារញ្ញកោ ចេវ
ឆ ឯតេ កាបិលវត្ថវេ[២] ។
ឧជកោ សុទ្ធិយា ឱភាជា
ភិក្ខុនីសុ បវុច្ចតិ ។
យេ ភគ្គេសុ បញ្ញត្តា
តេ សុណោហិ យថាកថំ ។
សមានហិត្វា វិសិព្វេន្តិ
សាមិសេន សសិត្ថកំ ។
ចាភជិកានិ ចត្តារិ

---

១ ឱ. ម. ឱភាទោ ចេវ ។ ២ កាបិលវត្ថុកេតិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

មហល្លកសិក្ខាបទ[១] ១ ទុព្វចជាតិកសិក្ខាបទ ១ អញ្ញវាទកសិក្ខាបទ ១ មហល្លកសិក្ខាបទ[២] ១ សុរាបានសិក្ខាបទ ១ អនាទរិយសិក្ខាបទ ១ សហធម្មិកសិក្ខាបទ ១ សុរុសុរុការកសិក្ខាបទ ១ ជាគម្រប់ ៨ ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយណា ដែលតថាគតបញ្ញត្ត ក្នុងដែនសក្កៈ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ ឯឡកលោមធោវាបនសិក្ខាបទ ១ បត្តសិក្ខាបទ[៣] ១ ឱវាទសិក្ខាបទ[៤] ១ ភេសជ្ជសិក្ខាបទ[៥] ១ សូចិឃរសិក្ខាបទ ១ អរញ្ញកសេនាសនសិក្ខាបទ ១ ទាំង ៦ សិក្ខាបទនេះ តថាគតបញ្ញត្ត ក្នុងក្រុងកបិលព័ស្តុ ។ ឧទកសុទ្ធិយសិក្ខាបទនិងឱវាទុបសង្កមនសិក្ខាបទ ក្នុងភិក្ខុនីវិភង្គ ក៏តថាគតបញ្ញត្ត (ក្នុងដែនសក្កៈដែរ) ។ សិក្ខាបទទាំងឡាយណា[៥] ដែលតថាគតបញ្ញត្ត ក្នុងដែនភគ្គៈ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ ជោតិសមាទហានវិសិព្វនសិក្ខាបទ ១ សាមិសសិក្ខាបទ ១ សសិត្ថកសិក្ខាបទ ១ ។ បារាជិកសិក្ខាបទ ៤

១ ក្នុងតេរសកណ្ឌ (សង្ឃាទិសេស) ។ ២ ក្នុងបាចិត្តយកណ្ឌ (ភូតគាមវគ្គ) ។ ៣ ឧនបញ្ចពន្ធនសិក្ខាបទ ។ ៤ ភិក្ខុនូបស្សយសិក្ខាបទ ។ ៥ មហានាមសិក្ខាបទ ។

សង្ឃាទិសេសានិ ភវន្តិ សត្ត
និស្សគ្គិយានិ អដ្ឋ
ទ្វត្តឹសតិ ច ខុទ្ទកា(១)
ទ្វេ គារយ្ហា តយោ សេខា ឆបញ្ញាស
ឆសុ ឋានេសុ បញ្ញត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
ឆឡាតីណិ សតានិ
សព្វេ សាវត្ថិយា កតា
គោតមេន យសស្សិនា(២) ។

[១០២] យន្តំ អបុច្ឆិម្ហា អកិត្តយី នោ(៣)
តន្តំ(៤) ព្យាកតំ អនញ្ញថា ។
អញ្ញន្តំ បុច្ឆាម(៥) តទិង្ឃ ព្រូហិ ។
គរុកំ លហុកំ ចាបិ
សាវសេសំ អនវសេសំ
ទុដ្ឋុល្លញ្ច អទុដ្ឋុល្លំ

---

១ ឱ. ម. ទ្វត្តឹស ខុទ្ទកា ។ ២ ឱ. ម. ការុណិកេន ពុទ្ធេន គោតមេន យសស្សិ-
នា ។ ៣ ម. យន្តំ បុច្ឆិម្ហ អកិត្តយិនោ ។ ៤ ម. តំ តំ ។ ៥ ឱ.ម. បុច្ឆាមិ ។

សង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទ ៧ និស្សគ្គិយសិក្ខាបទ ៨ ខុទ្ទកសិក្ខា-បទ ៣២ បាដិទេសនីយសិក្ខាបទ ២ សេខិយសិក្ខាបទ ៣ ទាំង ៥៦ សិក្ខាបទ (នេះ) ព្រះពុទ្ធដែលជាអាទិច្ចពន្ធុ ទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងនគរទាំង ៦ សិក្ខាបទទាំងអស់មាន ២៩៤ ព្រះគោតមដ៏មានយសទ្រង់បញ្ញត្ត ក្នុងនគរសាវត្ថី ។

[១០២] ខ្ញុំព្រះអង្គបានសួរហើយ នូវប្រស្នាណា ព្រះអង្គក៏បានសំដែងហើយដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ (មួយទៀត) ពាក្យណាដែលខ្ញុំព្រះអង្គ បានទូលសួរហើយ ព្រះអង្គក៏បានព្យាករពាក្យនោះ ដោយមិនមានលើសខ្វះ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសួរនូវប្រស្នាដោយឡែកទៀត សូមទ្រង់សំដែងនូវប្រស្នានោះមក ។ សូមសួរថា គរុកាបត្តិក្តី លហុកាបត្តិក្តី សាវសេសាបត្តិក្តី អនវសេសាបត្តិក្តី ទុដ្ឋុល្លាបត្តិក្តី អទុដ្ឋុល្លាបត្តិក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយ

១២៤

គាថាសង្គណិកំ យាវតតិយកាទិព្យាករណំ

យេ ច យាវតតិយកា
សាធារណំ អសាធារណំ
វិបត្តិយោ ច យេហិ សមថេហិ សម្មន្តិ
សព្វានិ បេតានិ វិយាករោហិ ។
ហន្ទ ភាក្យំ សុណោម តេ ។
ឯកត្តឹសា យេ គរុកា
អដ្ឋេត្ថ អនវសេសា
យេ គរុកា តេ ទុដ្ឋុល្លា
យេ ទុដ្ឋុល្លា សា សីលវិបត្តិ ។
ចាភជិកំ សង្ឃាទិសេសោ
សីលវិបត្តីតិ វុច្ចតិ ។
ថុល្លច្ចយំ ចាចិត្តិយំ
ចាដិទេសនីយំ ទុក្កដំ
ទុព្ភាសិតំ យោចាយំ
អក្កោសតិ ហស្សាធិប្បាយោ ។
អយំ សា អាចារវិបត្តិសម្មតា ។

ដែលត្រូវអាបត្តិជាយាវតតិយកាក្តី (សិក្ខាបទ) ដែលជាសាធារណបញ្ញត្តិក្តី ជាអសាធារណបញ្ញត្តិក្តី វិបត្តិទាំងឡាយតែងរម្ងាប់ ដោយសមថៈទាំងឡាយណាក្តី សូមព្រះអង្គព្យាករនូវពាក្យទាំងឡាយមានអាបត្តិជាដើមនេះ ។ ហ៎ យើងទាំងឡាយនឹងស្តាប់នូវព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះអង្គ ។ អាបត្តិទាំងឡាយ ដែលចាត់ជាគរុកាបត្តិមាន ៣១[១] អាបត្តិទាំងឡាយដែលចាត់ជាអនវសេសាបត្តិមាន ៨ មកក្នុងទីនេះ អាបត្តិទាំងឡាយណា ជាគរុកាបត្តិក្តី អាបត្តិទាំងនោះ ហៅថាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ អាបត្តិទាំងឡាយណា ជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ អាបត្តិទាំងនោះ ហៅថា សីលវិបត្តិ ។ បារាជិកាបត្តិនិងសង្ឃាទិសេសាបត្តិ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ហៅថា សីលវិបត្តិ ។ ថុល្លច្ចយាបត្តិ បាចិត្តិយាបត្តិ បាដិទេសនីយាបត្តិ ទុក្កដាបត្តិ និងទុព្ភាសិតាបត្តិ ដូចយ៉ាងភិក្ខុណា មានសេចក្តីប៉ុនប៉ងនឹងសើចលេងហើយដេរ ។ អាបត្តិទាំងនេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថាជាអាចារវិបត្តិ ។

---

១ រាប់យកបារាជិកាបត្តិរបស់ភិក្ខុ ៤ របស់ភិក្ខុនី ៤ ទាំងរាប់សង្ឃាទិសេសាបត្តិរបស់ភិក្ខុ ១៣ របស់ភិក្ខុនី ១០ មកបូកផ្សំគ្នា ត្រូវជាគរុកាបត្តិមាន ៣១ ។

[១០៣] វិបរីតទិដ្ឋី គណ្ហន្តិ
អសទ្ធម្មេហិ បុរក្ខតា
អព្ភាចិក្ខន្តិ សម្ពុទ្ធំ
ទុប្បញ្ញា មោហចារុតា
អយំ សា ទិដ្ឋិវិបត្តិសម្មតា ។

[១០៤] អាជីវហេតុ អាជីវការណា បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អសន្តំ អភូតំ ឧត្តរិមនុស្សធម្មំ ឧល្លបតិ អាជីវហេតុ អាជីវការណា សញ្ចរិត្តំ សមាបជ្ជតិ អាជីវហេតុ អាជីវការណា យោ តេ វិហារេ វសតិ សោ ភិក្ខុ អរហាតិ ភណតិ អាជីវហេតុ អាជីវការណា ភិក្ខុ បណីតភោជនានិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ អាជីវហេតុ អាជីវការណា ភិក្ខុនី បណីតភោជនានិ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ អាជីវហេតុ អាជីវការណា ភិក្ខុ សូបំ វា ឱទនំ វា អគិលានោ អត្តនោ អត្ថាយ វិញ្ញាបេត្វា ភុញ្ជតិ ។ អយំ សា អាជីវវិបត្តិសម្មតា ។

[១០៣] ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលអសទ្ធម្មរួបរឹត ជាអ្នកអាប់ប្រាជ្ញា ដែលមោហៈបិទបាំង ប្រកាន់ទិដ្ឋិខុស តែងពោលបង្អាប់នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនេះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ជាទិដ្ឋិវិបត្តិ ។

[១០៤] ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ លុះក្នុងអំណាចសេចក្តីប្រាថ្នា ពោលអួតឧត្តរិមនុស្សធម្ម ដែលមិនមាន (ក្នុងខ្លួន) ដែលមិនពិត ព្រោះហេតុតែអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ជាភិក្ខុប្រព្រឹត្តនិយាយដឹកនាំបុរសឲ្យស្ត្រី ដឹកនាំស្ត្រីឲ្យបុរស ព្រោះហេតុតែអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ភិក្ខុពោលថា ភិក្ខុណានៅក្នុងវិហាររបស់អ្នក ភិក្ខុនោះ ឯងជាព្រះអរហន្ត ព្រោះហេតុតែអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ភិក្ខុសូមបណីតភោជនទាំងឡាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនមកបរិភោគ ព្រោះហេតុតែអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ភិក្ខុនីសូមបណីតភោជនទាំងឡាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនយកមកបរិភោគ ព្រោះហេតុតែអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ភិក្ខុដែលមិនមានជំងឺ សូមសម្លក្តី បាយក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនយកមកបរិភោគ ព្រោះហេតុតែអាជីវៈ ព្រោះដំណើរអាជីវៈ ។ នេះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា ជាអាជីវវិបត្តិ ។

គាថាសង្គណិកំ ឯកាទសាទិព្យាករណំ

[១០៥] ឯកាទស យាវតតិយកា
តេ សុណោហិ យថាកថំ
ឧក្ខិត្តានុវត្តិកា
អដ្ឋ យាវតតិយកា
អរិដ្ឋោ ចណ្ឌកាលី ច
ឥមេ តេ យាវតតិយកា ។

[១០៦] កតិ ឆេទនកានិ កតិ ភេទនកានិ កតិ ឧទ្ទាលនកានិ កតិ អនញ្ញាចាចិត្តិយានិ កតិ ភិក្ខុ-សម្មុតិយោ កតិ សាមីចិយោ កតិ បរមានិ

កតិ ជានន្តិ បញ្ញត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា ។

[១០៥] បុគ្គល ១១ រូប (ត្រូវអាបត្តិក្នុងខណៈដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម) ចប់ ជាគម្រប់ ៣ ដង ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់នូវសេចក្តីនៃបុគ្គលទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ គឺ ឧក្ខិត្តានុវត្តិកភិក្ខុមួយពួក (ភិក្ខុដែលត្រូវអាបត្តិក្នុងខណៈដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម) ចប់ ជាគម្រប់ ៣ ដង ៨ រូប អរិដ្ឋភិក្ខុមួយរូប ចណ្ឌកាលីភិក្ខុនីមួយរូប បុគ្គលទាំងប៉ុណ្ណោះ (ត្រូវអាបត្តិក្នុងខណៈដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម) ចប់ ជាគម្រប់ ៣ ដង ។

[១០៦] សួរថា ព្រះពុទ្ធដែលជាអាទិច្ចពន្ធុទ្រង់បញ្ញត្តថា សិក្ខាបទដែលមានកិរិយាកាត់ចេញជាវិនយកម្ម មានប៉ុន្មាន សិក្ខាបទដែលមានកិរិយាបំបែកចេញជាវិនយកម្ម មានប៉ុន្មាន សិក្ខាបទដែលមានកិរិយាកកាយចេញជាវិនយកម្ម មានប៉ុន្មាន អនញ្ញបាចិត្តិយសិក្ខាបទ គឺបាចិត្តិយៈដែលមានពាក្យថា មិនមែនហេតុដទៃ មានប៉ុន្មាន សិក្ខាបទដែលនិយាយពីការសន្មតភិក្ខុ មានប៉ុន្មាន សិក្ខាបទដែលនិយាយពីសាមីចិកម្ម មានប៉ុន្មាន សិក្ខាបទដែលនិយាយពីកំណត់ មានប៉ុន្មាន

សិក្ខាបទដែលមានពាក្យថា ដឹង មានប៉ុន្មាន ។

ឆ ឆេទនកានិ ឯកំ ភេទនកំ ឯកំ ឧទ្ទាលនកំ ចត្តារិ អនញ្ញចាចិត្តិយានិ ចតស្សោ ភិក្ខុសម្មតិយោ សត្តសាមីចិយោ ចុទ្ទស បរមានិ

សោឡស ជានន្តិ បញ្ញត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា ។

[១០៧] វីសំ ទ្វេ សតានិ ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទានិ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ តីណិ សតានិ ចត្តារិ ភិក្ខុនីនំ សិក្ខាបទានិ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ ។

ឆ ចត្តាឡីស[១] ភិក្ខូនំ
ភិក្ខុនីហិ អសាធារណា
សតំ តីសា ច ភិក្ខុនីនំ
ភិក្ខូហិ អសាធារណា
សតំ សត្តតិ ឆ ចេវ
ឧភិន្នំ អសាធារណា
សតំ សត្តតិ ចត្តារិ
ឧភិន្នំ សមសិក្ខាតា ។

១ ម. ឆចត្តារីសា ។

ឆ្លើយថា ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចពន្ធុទ្រង់បញ្ញត្តថា សិក្ខាបទដែលមានកិរិយាកាត់ចេញជាវិនយកម្ម មាន ៦ សិក្ខាបទដែលមានកិរិយាបំបែកចេញជាវិនយកម្ម មាន ១ សិក្ខាបទដែលមានកិរិយាកកាយចេញជាវិនយកម្ម មាន ១ អនញ្ញបាចិត្តិយសិក្ខាបទ មាន ៤ សិក្ខាបទដែលនិយាយពីការសន្មតភិក្ខុ មាន ៤ សិក្ខាបទដែលនិយាយពីសាមីចិកម្ម មាន ៧ សិក្ខាបទដែលនិយាយពីកំណត់ មាន ១៤

សិក្ខាបទដែលមានពាក្យថា ដឹង មាន ១៦ ។

[១០៧] សិក្ខាបទរបស់ ភិក្ខុ មាន ២២០ ដែលមកកាន់ឧទ្ទេសរាល់ ៗ ថ្ងៃឧបោសថ សិក្ខាបទភិក្ខុនី មាន ៣០៤ ដែលមកកាន់ឧទ្ទេសរាល់ ៗ ថ្ងៃឧបោសថ ។

សិក្ខាបទ ៤៦ របស់ភិក្ខុមិនបានទួទៅដល់ពួកភិក្ខុនី សិក្ខាបទ
១៣០ របស់ភិក្ខុនី មិនបានទួទៅដល់ពួកភិក្ខុ បូករួមត្រូវ
ជា ១៧៦ សិក្ខាបទ ជាសិក្ខាបទមិនទួទៅដល់បុគ្គលទាំងពីរ
ពួក គឺភិក្ខុនិងភិក្ខុនីទេ សិក្ខាបទ ១៧៤ ដែលបុគ្គលទាំងពីរ
ពួកត្រូវសិក្សាស្មើភាគគ្នា ។

១២៩

គាថាសង្គណិកំ វីសទ្វិសតសិក្ខាបទព្យាករណំ

[១០៨] វីសំ ទ្វេ សតានិ
ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទានិ
ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ
តេ សុណោហិ យថាកថំ ។
បារាជិកានិ ចត្តារិ
សង្ឃាទិសេសានិ ភវន្តិ តេរស
អនិយតានិ ទ្វេ ហោន្តិ
និស្សគ្គិយានិ តឹសេវ
ទ្វេនវុតិ ច ខុទ្ទកា
ចត្តារោ បាដិទេសនីយា
បញ្ចសត្តតិ សេខិយា

វីសំ ទ្វេ សតានិ ចិមេ ហោន្តិ ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទានិ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ ។

[១០៩] តីណិ សតានិ ចត្តារិ
ភិក្ខុនីនំ សិក្ខាបទានិ
ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ

គាថាសង្គណិកៈ ការទ្រង់ព្យាករណ៍សិក្ខាបទ ២២០

[១០៨] សិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុ មាន ២២០ តែងមកកាន់ឧទ្ទេសក្នុងថ្ងៃឧបោសថទាំងឡាយ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ បារាជិក ៤ សង្ឃាទិសេស ១៣ អនិយត ២ និស្សគ្គិយៈ ៣០ ខុទ្ទកៈ (បាចិត្តិយៈ) ៩២ បាដិទេសនីយៈ ៤ សេក្ខិយៈ ៧៥ ទាំង ២២០ នេះ ជាសិក្ខាបទរបស់ភិក្ខុ តែងមកកាន់ឧទ្ទេសរាល់ ៗ ថ្ងៃឧបោសថ ។

[១០៩] សិក្ខាបទ របស់ភិក្ខុនី មាន ៣០៤ តែងមកកាន់ ឧទ្ទេសរាល់ ៗ ថ្ងៃឧបោសថ

តេ សុណោហិ យថាតថំ ។
បារាជិកានិ អដ្ឋ
សង្ឃាទិសេសានិ ភវន្តិ សត្តរស
និស្សគ្គិយានិ តឹសេវ
សតំ សដ្ឋី ច ឆ ចេវ
ខុទ្ទកានិ បវុច្ចន្តិ
អដ្ឋ បាដិទេសនីយា

បញ្ចសត្តតិ សេខិយា តីណិ សតានិ ចត្តារិ ចិមេ ហោន្តិ ភិក្ខុនីនំ សិក្ខាបទានិ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តិ ឧបោសថេសុ ។

[១១០] ឆចត្តាឡីស[១] ភិក្ខូនំ
ភិក្ខុនីហិ អសាធារណា
តេ សុណោហិ យថាតថំ ។
ឆ សង្ឃាទិសេសា ទ្វីហិ អនិយតេហិ
អដ្ឋ និស្សគ្គិយា ទ្វាទស តេហិ
តេ ហោន្តិ វីសតិ ទ្វេវីសតិ ខុទ្ទកា

១ ឱ. ឆចត្តារីស ។

ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់នូវសិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងទៅនេះ ។ បារាជិក ៨ សង្ឃាទិសេស ១៧ និស្សគ្គិយៈ ៣០ ខុទ្ទកៈ (បាចិត្តិយៈ) ១៦៦ បាដិទេសនីយៈ ៨ សេក្ខិយៈ ៧៥ ទាំង ៣០៤ នេះ ជាសិក្ខាបទរបស់ពួកភិក្ខុនី ដែលមកកាន់ឧទ្ទេសរាល់ ៗ ថ្ងៃឧបោសថ ។

[១១០] សិក្ខាបទរបស់ពួកភិក្ខុមាន ៤៦ ដែលមិនបានទូទៅដល់ពួកភិក្ខុនី ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ សង្ឃាទិសេស ៦ អនិយត ២ ត្រូវជា ៨ សិក្ខាបទនិស្សគ្គិយៈ ១២ ទៀតត្រូវជា ២០ សិក្ខាបទខុទ្ទកៈ ២២

១៣១

គាថាសង្គណិកំ អសាធារណសិក្ខាបទព្យាករណំ

ចត្តារោ ចាជិនេសនីយា

ឆចត្តាឡីស(១) ចិមេ ហោន្តិ ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីហិ អសាធារណា ។

[១១១] សតំ តឹសា ភិក្ខុនីនំ
ភិក្ខូហិ អសាធារណា
តេ សុណោហិ យថាកថំ ។
ចារាជិកានិ ចត្តារិ
សង្ឃម្ហា ទស និស្សរេ
និស្សគ្គិយានិ ទ្វាទស
ឆន្នវុតិ ច ខុទ្ទកា
អដ្ឋ ចាជិនេសនីយា

សតំ តឹសា ចិមេ ហោន្តិ ភិក្ខុនីនំ ភិក្ខូហិ អសា-ធារណា ។

[១១២] សតំ សត្តតិ ឆ ចេវ
ឧភិន្នំ អសាធារណា
តេ សុណោហិ យថាកថំ ។

១ ម. ឆ ចត្តារីសា ។

គាថាសង្គណិកៈ ការទ្រង់ព្យាករណ៍សិក្ខាបទដែលជាអសាធារណៈ

និងបាដិទេសនីយៈ ៤ ទាំង ៤៦ នេះ ជាសិក្ខាបទរបស់ពួកភិក្ខុ មិនបានទួទៅដល់ពួកភិក្ខុនីទេ ។

[១១១] សិក្ខាបទរបស់ពួកភិក្ខុនី មាន ១៣០ ដែលមិនបានទួទៅដល់ពួកភិក្ខុ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ បារាជិក ៤ សង្ឃាទិសេស ១០ និស្សគ្គិយៈ ១២ ខុទ្ទកៈ ៩៦ បាដិទេសនីយៈ ៨ ទាំង ១៣០ នេះ ជាសិក្ខាបទរបស់ពួកភិក្ខុនី មិនទួទៅដល់ភិក្ខុទាំងឡាយទេ ។

[១១២] សិក្ខាបទ ១៧៦[១] ដែលមិនទួទៅដល់បុគ្គលទាំងពីរពួក ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។

---

១ សិក្ខាបទទាំង ១៧៦ នេះ មិនទួទៅដល់ជនទាំងពីរពួក គឺ ភិក្ខុនិងភិក្ខុនីទាំងអស់ទេ គឺទួទៅដល់ភិក្ខុ ៤៦ សិក្ខាបទ ទួទៅដល់ភិក្ខុនី ១៣០ សិក្ខាបទ ។ នេះគ្រាន់តែបូករួមសេចក្តីក្នុងបព្វៈ ១១០ និង ១១១ ខាងដើមប៉ុណ្ណោះ ។

ចារាជិកានិ ចត្តារិ

សង្ឃាទិសេសានិ ភវន្តិ សោឡស

អនិយតានិ ទ្វេ ហោន្តិ

និស្សគ្គិយា ចតុវីសតិ

សតំ អដ្ឋារស ចេវ

ខុទ្ទកានិ បវុច្ចន្តិ

ទ្វាទស ចាដិទេសនីយា

សតំ សត្តតិ ឆ ចេវិមេ ហោន្តិ ឧភិន្នំ អសាធារណា ។

[១១៣] សតំ សត្តតិ ចត្តារិ

ឧភិន្នំ សមសិក្ខាតា

តេ សុណោហិ យថាកថំ ។

ចារាជិកានិ ចត្តារិ

សង្ឃាទិសេសានិ ភវន្តិ សត្ត

និស្សគ្គិយានិ អដ្ឋារស

បារាជិក ៤ សង្ឃាទិសេស ១៦ អនិយត ២ និស្សគ្គិយៈ ២៤ ខុទ្ទកៈ ១១៨ បាដិទេសនីយៈ ១២ ទាំង ១៧៦ នេះ មិនបាន ទូទៅដល់បុគ្គលទាំងពីរពួកទេ ។

[១១៣] សិក្ខាបទដែលបុគ្គលទាំងពីរពួកត្រូវសិក្សាស្មើភាគ គ្នាមាន ១៧៤ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទទាំងនោះ ដូច សំដែងតទៅនេះ ។ បារាជិក ៤ សង្ឃាទិសេស ៧ និស្សគ្គិយៈ ១៨

១៣៣

គាថាសង្គណិកំ អដ្ឋបារាជិកូបមាទិ

សមសត្តតិ ខុទ្ទកា

បញ្ចសត្តតិ សេក្ខិយា

សតំ សត្តតិ ចត្តារិ ចិមេ ហោន្តិ ឧភិន្នំ សមសិក្ខាតា ។

[១១៤] អដ្ឋេវ បារាជិកា យេ

ទុរាសទា តាលវត្ថុសមូបមា

បណ្ឌុបលាសោ បុថុសិលា

សីសច្ឆិន្នោវ(១) សោ នរោ

តាលោវ មត្ថកច្ឆិន្នោ

អវិរុឡ្ហិ ភវន្តិ តេ ។

[១១៥] តេវីសំ(២) សង្ឃាទិសេសា

ទ្វេ អនិយតា ទ្វេចត្តាឡីស និស្សគ្គិយា

អដ្ឋាសីតិសតំ បាចិត្តិយា

ទ្វាទស បាដិទេសនីយា

បញ្ចសត្តតិ សេក្ខិយា

---

១ ម. សីសច្ឆិន្នោ ច ។ ២ ម. តេវីសតិ ។

គាថាសង្គណិកៈ សេចក្ដីឧបមានៃបារាជិក ៨ ជាដើម

ខុទ្ទកៈ ៧០ គត់សេក្ខិយៈ ៧៥ ដែលបុគ្គលទាំងពីរពួក ត្រូវសិក្សាស្មើភាគគ្នា ។

[១១៤] បុគ្គល គឺ ភិក្ខុនិងភិក្ខុនីទាំងឡាយណា ត្រូវអាបត្តិបារាជិកទាំង ៨ ហើយ បុគ្គលទាំងនោះ ជាអ្នកមានកិត្តិសព្ទអាក្រក់ មិនបានលូតលាស់ចម្រើនឡើងទេ ជននោះ ឧបមាដូចដើមត្នោត ដែលគេគាស់រំលើង ដូចស្លឹកឈើទុំ (ដែលជ្រុះចាកទង) ដូចថ្មតាន់ (ដែលបែកដាច់ពីគ្នា) ដូចមនុស្សកំបុតក្បាល ដូចដើមត្នោតកំបុតក ។

[១១៥] សង្ឃាទិសេស ២៣ អនិយតៈ ២ និស្សគ្គិយៈ ៤២ បាចិត្តិយៈ ១៨៨ បាដិទេសនីយៈ ១២ សេក្ខិយៈ ៧៥

តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ
សម្មុខា វ បដិញ្ញាយ
តិណវត្ថារកេន ច ។

[១១៦] ទ្វេ ឧបោសថា ទ្វេ បវារណា
ចត្តារិ កម្មានិ ជិនេន ទេសិតា
បញ្ចេវ ឧទ្ទេសា ចតុរោ ភវន្តិ អនញ្ញថា
អាបត្តិក្ខន្ធា ច ភវន្តិ សត្ត ។

[១១៧] អធិករណានិ ចត្តារិ
សត្តហិ សមថេហិ សម្មន្តិ
ទ្វីហិ ចតូហិ តីហិ
កិច្ចំ ឯកេន សម្មតិ ។

[១១៨] បារាជិកន្តិ យំ វុត្តំ
តំ សុណោហិ យថាតថំ ។
ចុតោ បរទ្ធោ ភដ្ឋោ ច
សទ្ធម្មេហិ និរង្កតោ
សំវាសោបិ ច តហឹ នត្ថិ
តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។

រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ យ៉ាង គឺ សម្មុខាវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ តិណវត្ថារកៈ ១ ។

[១១៦] ឧបោសថមាន ២ យ៉ាង បវារណាមាន ២ យ៉ាង សង្ឃកម្មមាន ៤ យ៉ាង ដែលព្រះជិនស្រីទ្រង់សំដែងទុកមក ឧទ្ទេស (របស់ភិក្ខុ) មាន ៥ ឧទ្ទេស (របស់ភិក្ខុនី) មាន ៤ មិនមានក្រៅពីនេះទៅទៀតទេ ឯកងនៃអាបត្តិមាន ៧ ។

[១១៧] អធិករណ៍ ៤ យ៉ាង រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៧ គឺរម្ងាប់ដោយសមថៈ ២ ខ្លះ ៤ ខ្លះ ៣ ខ្លះ ឯ កិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ១ ។

[១១៨] សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតហៅថា បារាជិក ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ បុគ្គលដែលឃ្លាតខុសភ្លាត់របូត ចាកព្រះសទ្ធម្មទាំងឡាយហើយ សំវាសមិនមានក្នុងបុគ្គលនោះឡើយ ព្រោះហេតុនោះ សិក្ខាបទនុ៎ះ តថាគតហៅថា បារាជិក ។

គាថាសង្គណិកំ សង្ឃាទិសេសាបត្តិអាទយោ

[១១៩] សង្ឃាទិសេសោតិ យំ វុត្តំ
តំ សុណោហិ យថាកថំ ។
សង្ឃោវ ទេតិ បរិវាសំ
មូលាយ បដិកស្សតិ
មានត្តំ ទេតិ អព្ភេតិ
តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។

[១២០] អនិយតោតិ យំ វុត្តំ
តំ សុណោហិ យថាកថំ ។
អនិយតោ ន និយតោ
អនេកំសិកតំ បទំ
តិណ្ណមញ្ញតរំ ឋានំ
អនិយតោតិ បវុច្ចតិ ។

[១២១] ថុល្លច្ចយន្តិ យំ វុត្តំ
តំ សុណោហិ យថាកថំ ។
ឯកស្ស មូលេ យោ ទេសេតិ

គាថាសង្គណិកៈ អាបត្តិមានអាបត្តិសង្ឃាទិសេសជាដើម

[១១៩] សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតហៅថា សង្ឃាទិសេស ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ សង្ឃឲ្យបរិវាសទាញមក ដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ឲ្យមានត្ត ឲ្យអព្ភាន ព្រោះហេតុនោះ សិក្ខាបទនុ៎ះ តថាគតហៅថា សង្ឃាទិសេស ។

[១២០] សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតហៅថា អនិយតៈ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ ពាក្យថា អនិយតៈ បានសេចក្តីថា មិនទៀង មានចំណែកមិនតែមួយទេ បណ្តាអាបត្តិទាំង ៣ យ៉ាង (វិន័យធរគប្បីកាត់តាម) អាបត្តិណាមួយ ដែលតថាគតហៅថា អនិយតៈ ។

[១២១] សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតហៅថា ថុល្លច្ច័យ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ ភិក្ខុណាសំដែង (អាបត្តិ) ក្នុងទីជិតនៃភិក្ខុមួយរូប

យោ ច តំ បដិក្កណ្ហាតិ

អច្ចយោ តេន សមោ នត្ថិ

តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។

[១២២] និស្សគ្គិយន្តិ យំ វុត្តំ

តំ សុណោហិ យថាកថំ ។

សង្ឃមជ្ឈេ គណមជ្ឈេ

ឯកកស្សេវ ឯកតោ

និស្សជ្ជិត្វា យំ ទេសេតិ

តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។

[១២៣] បាចិត្តិយន្តិ យំ វុត្តំ

តំ សុណោហិ យថាកថំ ។

បាតេតិ កុសលំ ធម្មំ

អរិយមគ្គំ អបរជ្ឈតិ

ចិត្តសមោហនដ្ឋានំ

តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។

[១២៤] បាដិទេសនីយន្តិ យំ វុត្តំ

តំ សុណោហិ យថាកថំ ។

ឬក៏ភិក្ខុណាទទួលអាបត្តិនោះ ទោស (របស់ភិក្ខុអ្នកទទួល) មិនមែនមានដូចជាភិក្ខុអ្នកសំដែងនោះឡើយ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាបទនុ៎ះ ទើបតថាគតហៅថា ថុល្លច្ច័យ ។

[១២២] សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតហៅថា និស្សគ្គិយៈ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ ភិក្ខុលះបង់ (វត្ថុណាមួយ) ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ឬកណ្តាលគណៈ ពុំនោះសោត ចំពោះបុគ្គលមួយរូប ក្នុងទីជាមួយគ្នា រួចហើយទើបសំដែងអាបត្តិចេញ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាបទនុ៎ះទើបតថាគតហៅថា និស្សគ្គិយៈ ។

[១២៣] សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតហៅថា បាចិត្តិយៈ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ សិក្ខាបទណា ញុំាងកុសលធម៌ឲ្យធ្លាក់ចុះ ប្រទូស្តចំពោះអរិយមគ្គ ជាហេតុធ្វើចិត្តឲ្យវង្វេង ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាបទនុ៎ះ ទើបតថាគតហៅថា បាចិត្តិយៈ ។

[១២៤] សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតហៅថា បាដិទេសនីយៈ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។

១៣៧

គាថាសង្គណិកំ គារយ្ហបាដិទេសនីយាបត្តិ

ភិក្ខុ អញ្ញាតកោ សន្តោ
គិច្ឆា លទ្ធាយ ភោជនំ
សាមំ គហេត្វា ភុញ្ជេយ្យ
គារយ្ហន្តិ បវុច្ចតិ ។
និមន្តនាសុ ភុញ្ជន្តោ
ឆន្ទាយ វោសាសតិ តត្ថ ភិក្ខុនី
អនិវារេត្វា តហឹ ភុញ្ជេ
គារយ្ហន្តិ បវុច្ចតិ ។
សទ្ធាចិត្តំ កុលំ គន្ត្វា
អប្បភោគំ អនាឝ្ហិយំ
អគិលានោ តហឹ ភុញ្ជេ
គារយ្ហន្តិ បវុច្ចតិ ។
យោ ចេ អរញ្ញេ វិហរន្តោ
សាសង្កេ សភយានកេ
អវិទិតំ តហឹ ភុញ្ជេ
គារយ្ហន្តិ បវុច្ចតិ ។
ភិក្ខុនី អញ្ញាតិកា សន្តា

គាថាសង្គណិកៈ អាបត្តិបាដិទេសនីយៈជាគារយ្ហៈ

ភិក្ខុមិនមែនជាញាតិទទួលភោជនខ្លួនឯង (អំពីដៃភិក្ខុនី) ដែលរកបានដោយកម្រ ហើយបរិភោគ សិក្ខាបទនុ៎ះ តថាគតហៅថា គារយ្ហៈ (បាដិទេសនីយៈ) ។ ភិក្ខុកំពុងឆាន់ក្នុងទីដែលគេនិមន្ត បើមានភិក្ខុនីបង្គាប់គេឲ្យចាត់ចែង (ភោជន) តាមសេចក្តីពេញចិត្ត (ខ្លួន) ក្នុងទីនោះ ហើយភិក្ខុមិនហាមឃាត់ ចេះតែឆាន់ក្នុងទីនោះ សិក្ខាបទនុ៎ះ តថាគតហៅថា គារយ្ហៈ ។ ភិក្ខុមិនមានជំងឺ ទៅកាន់ត្រកូលដែលមានចិត្តសទ្ធា តែមានភោគៈតិច ដែលគេមិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ ហើយបរិភោគក្នុងផ្ទះនៃត្រកូលនោះ សិក្ខាបទនុ៎ះ តថាគតហៅថា គារយ្ហៈ ។ បើភិក្ខុ (មិនមានជំងឺ) នៅក្នុងព្រៃ ដែលប្រកបដោយរង្កៀស ប្រកបដោយភ័យ (ទទួលខាទនីយភោជនីយាហារ) ដែលគេមិនបានឲ្យដំណឹងជាមុន ហើយបរិភោគក្នុងទីនោះ សិក្ខា-បទនុ៎ះ តថាគតហៅថា គារយ្ហៈ ។ ភិក្ខុនីមិនមែនជាញាតិ ទៅ

យំ បរេសំ មមាយិតំ
សប្បិ តេលំ មធុ ផាណិតំ
មច្ឆមំសំ អថោបិ ខីរំ ទធឹ
សយំ វិញ្ញាបេយ្យ ភិក្ខុនី
ការយ្ហបត្តា សុគតស្ស សាសនេ ។

[១២៥] ទុក្កដន្តិ យំ វុត្តំ
តំ សុណោហិ យថាកថំ ។
អបរទ្ធំ វិរទ្ធញ្ច
ខលិតំ យញ្ច ទុក្កដំ
យំ មនុស្សោ ករេ បាបំ
អាវិ វា យទិ វា រហោ
ទុក្កដន្តិ បវេទេន្តិ
តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។

[១២៦] ទុព្ភាសិតន្តិ យំ វុត្តំ
តំ សុណោហិ យថាកថំ ។
ទុព្ភាសិតំ ទុរាភដ្ឋំ
សង្កិលិដ្ឋញ្ច យំ បទំ

សូមវត្ថុដែលពួកជនដទៃ តែងរាប់អានថា ជារបស់អញ ទោះជាទឹកដោះថ្លាក្តី ប្រេងក្តី ទឹកឃ្មុំក្តី ទឹកអំពៅក្តី ត្រីសាច់ក្តី ទឹកដោះស្រស់ ឬទឹកដោះជូរក្តី ដោយខ្លួនឯង ភិក្ខុនី (នោះ) ដល់ហើយនូវសេចក្តីតិះដៀល ក្នុងសាសនាព្រះសុគត គឺត្រូវបាដិទេសនីយៈ ។

[១២៥] សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតហៅថា ទុក្កដ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ អំពើអាក្រក់ណា ទោះខុសក្តី ធ្លាំធ្លង់ក្តី ភ្លាំងភ្លាត់ក្តី មនុស្សធ្វើអំពើបាបណាមួយ ទោះក្នុងទីចំពោះមុខក្តី ក្នុងទីកំបាំងមុខក្តី អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយតែងហៅថា អំពើអាក្រក់ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាបទនុ៎ះ តថាគតហៅថា ទុក្កដ ។

[១២៦] សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតហៅថា ទុព្ភាសិត ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ បទណាដែលបុគ្គលពោលអាក្រក់ក្តី ភ្លាំងភ្លាត់ក្តី សៅហ្មងក្តី

១៣៩

គាថាសង្គណិកំ សេក្ខិយសិក្ខាបទំ

យញ្ច វិញ្ញូ គរហន្តិ
តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។
[១២៧] សេក្ខិយន្តិ យំ វុត្តំ
តំ សុណោហិ យថាកថំ ។
សេក្ខស្ស សិក្ខមានស្ស
ឧជុមគ្គានុសារិនោ
អាទិ ចេតំ ចរណញ្ច
មុខំ សញ្ញមសំវរោ
សិក្ខា ឯតាទិសា នត្ថិ
តេនេតំ ឥតិ វុច្ចតិ ។
ឆន្នមតិវស្សតិ
វិវដំ នាតិវស្សតិ
តស្មា ឆន្នំ វិវរេថ
ឯវន្តំ នាតិវស្សតិ ។
គតិ មិគានំ បវនំ

គាថាសង្គណិកៈ សេក្ខិយសិក្ខាបទ

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយតែងតិះដៀលនូវបទ (ទាំងនោះ) ណាមួយ ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាបទនុ៎ះ តថាគតហៅថា ទុក្កដាសិត ។

[១២៧] សិក្ខាបទណា ដែលតថាគតហៅថា សេក្ខិយៈ ចូរអ្នកប្រុងស្តាប់សិក្ខាបទនោះ ដូចសំដែងតទៅនេះ ។ ការប្រព្រឹត្តជាដើមអាទិ៍នុ៎ះក្តី សេចក្តីសង្រួមប្រយ័ត្នមុខមាត់ក្តី រមែងជារបស់បុគ្គល ដែលសិក្សាហើយ ដែលកំពុងសិក្សា កំពុងប្រព្រឹត្តតាមលំអានផ្លូវត្រង់ តែការសិក្សាប្រាកដដូច្នោះមិនមាន ព្រោះហេតុដូច្នោះ សិក្ខាបទនុ៎ះ តថាគតហៅថា សេក្ខិយៈ ។ ភិក្ខុដែលបិទបាំង (មូលាបត្តិ) ទុក នឹងត្រឡប់ត្រូវអាបត្តិថ្មីទៀត ភិក្ខុដែលបើក (ប្រាប់មូលាបត្តិ) នឹងមិនត្រូវអាបត្តិថ្មីទៀតឡើយ ព្រោះហេតុដូច្នោះ គួរបើកនូវមូលាបត្តិដែលខ្លួនបិទបាំងទុក ធ្វើយ៉ាងនេះទើបបានមិនត្រូវអាបត្តិថ្មីនោះទៀត ។ ព្រៃជាដំណើររបស់ពួកម្រឹគ

អាកាសោ បក្ខិនំ គតិ

វិភវោ គតិ ធម្មានំ

និព្វានំ អរហតោ គតីតិ ។

គាថាសង្គណិកំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

[១២៨] សត្តនគរេសុ បញ្ញត្តា

វិបត្តិ ចតុរោបិ ច

ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនញ្ច

សាធារណា អសាធារណា

សាសនំ អនុគ្គហាយ

គាថាសង្គណិកំ ឥទន្តិ ។

អាកាសជាដំណើររបស់ពួកបក្សី សេចក្ដីវិនាសជាដំណើររបស់សង្ខតធម៌ទាំងឡាយ ព្រះនិព្វានជាដំណើររបស់ព្រះអរហន្ត ។

ចប់ គាថាសង្គណិកៈ (គាថាឆ្លូកឆ្លាស់គ្នា) ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃគាថាសង្គណិកៈនោះដូច្នេះ

[១២៨] សំដែងអំពីសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដែលទ្រង់បញ្ញត្តក្នុងនគរទាំងប្រាំពីរ ១ សំដែងអំពីវិបត្តិ ៤ យ៉ាង របស់ភិក្ខុនិងភិក្ខុនី ១ សំដែងអំពីសិក្ខាបទជាសាធារណៈនិងអសាធារណៈរបស់ពួកភិក្ខុនិងភិក្ខុនី ១ គាថាសង្គណិកៈ (គាថាឆ្លូកឆ្លាស់គ្នា) នេះ លោកសំដែង ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះសាសនា ។

អធិករណភេទំ

[១២៩] ចត្តារិ អធិករណានិ វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ កិច្ចាធិករណំ ។ ឥមានិ ចត្តារិ អធិករណានិ ។ ឥមេសំ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតិ ឧក្កោដា ។ ឥមេសំ ចតុន្នំ អធិករណានំ ទស ឧក្កោដា វិវាទាធិករណស្ស ទ្វេ ឧក្កោដា អនុវាទាធិករណស្ស ចត្តារោ ឧក្កោដា អាបត្តាធិករណស្ស តយោ ឧក្កោដា កិច្ចាធិករណស្ស ឯកោ ឧក្កោដោ ។ ឥមេសំ ចតុន្នំ អធិករណានំ ឥមេ ទស ឧក្កោដា ។ វិវាទាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ កតិ សមថេ ឧក្កោដេតិ អនុវាទាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ កតិ សមថេ ឧក្កោដេតិ អាបត្តាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ កតិ សមថេ ឧក្កោដេតិ កិច្ចាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ កតិ សមថេ ឧក្កោដេតិ ។ វិវាទាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ ទ្វេ សមថេ ឧក្កោដេតិ អនុវាទាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ ចត្តារោ សមថេ ឧក្កោដេតិ អាបត្តាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ តយោ សមថេ ឧក្កោដេតិ កិច្ចាធិករណំ ឧក្កោដេន្តោ ឯកំ សមថំ ឧក្កោដេតិ ។

អធិករណភេទ

[១២៩] អធិករណ៍មាន ៤ យ៉ាង គឺ វិវាទាធិករណ៍ ១ អនុវាទាធិ-ករណ៍ ១ អាបត្តាធិករណ៍ ១ កិច្ចាអធិករណ៍ ១ ។ នេះហៅថា អធិករណ៍ ៤ យ៉ាង ។ អធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ មានការសើរើ គឺហាមឃាត់ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ អធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ មានការសើរើ ១០ យ៉ាង គឺ វិវាទាធិករណ៍ មានការសើរើ ២ យ៉ាង អនុវាទាអធិករណ៍ មានការសើរើ ៤ យ៉ាង អាបត្តាធិករណ៍ មានការសើរើ ៣ យ៉ាង កិច្ចាធិករណ៍ មានការសើរើតែ ១ ។ អធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាងនេះ មានការសើរើទាំង ១០ នេះឯង ។ កាលបើសើរើវិវាទាធិករណ៍ តែងសើរើនូវសមថៈប៉ុន្មាន កាលបើសើរើអនុវាទាធិករណ៍ តែងសើរើនូវសមថៈប៉ុន្មាន កាលបើសើរើអាបត្តាធិការណ៍ តែងសើរើនូវសមថៈប៉ុន្មាន កាលបើសើរើកិច្ចាធិករណ៍ តែងសើរើនូវសមថៈប៉ុន្មាន ។ កាលបើសើរើវិវាទាធិករណ៍ តែងសើរើនូវសមថៈ ២ យ៉ាង កាលបើសើរើអនុវាទាធិករណ៍ តែងសើរើនូវសមថៈ ៤ យ៉ាង កាលបើសើរើអាបត្តាធិករណ៍ តែងសើរើនូវសមថៈ ៣ យ៉ាង កាលបើសើរើកិច្ចាធិករណ៍ តែងសើរើនូវសមថៈ ១ យ៉ាង ។

[១៣០] កតិ ឧក្កោដា កតីហាការេហិ ឧក្កោដនំ បសវតិ កតីហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ កតិ បុគ្គលា អធិករណំ ឧក្កោដេន្តា អាបត្តឹ អាបជ្ជន្តិ ។ ទ្វាទស ឧក្កោដា ទសហាការេហិ ឧក្កោដនំ បសវតិ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ ចត្តារោ បុគ្គលា អធិករណំ ឧក្កោដេន្តា អាបត្តឹ អាបជ្ជន្តិ ។ កតមេ ទ្វាទស ឧក្កោដា ។ អកតំ កម្មំ ទុក្កដំ កម្មំ បុន កាតព្វំ កម្មំ អនីហតំ ទុន្នីហតំ បុន នីហនិតព្វំ អវិនិច្ឆិតំ ទុវិនិច្ឆិតំ បុន វិនិច្ឆិតព្វំ អវូបសន្តំ ទុវូបសន្តំ បុន វូបសមេតព្វន្តិ ឥមេ ទ្វាទស ឧក្កោដា ។ កតមេហិ ទសហាការេហិ ឧក្កោដនំ

[១៣០] ការសើរើមានប៉ុន្មាន ភិក្ខុបាននូវការសើរើ ដោយអាការប៉ុន្មាន បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ទើបសើរើអធិករណ៍បាន បុគ្គលប៉ុន្មានពួក កាលសើរើអធិករណ៍ទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯង) ។ ការសើរើមាន ១២ យ៉ាង ភិក្ខុបាននូវការសើរើ ដោយអាការ ១០ យ៉ាង បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ទើបសើរើនូវអធិករណ៍បាន បុគ្គល ៤ ពួក កាលបើសើរើអធិករណ៍ទៅហើយ តែងត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯងវិញ) ។ ការសើរើទាំង ១២ នោះ ដូចម្តេចខ្លះ ។ ការសើរើទាំង ១២ នោះ គឺ កម្មដែលសង្ឃមិនទាន់ធ្វើ ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើមិនត្រឹមត្រូវ ១ កម្មដែលសង្ឃត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត ១ កម្មដែលសង្ឃមិនទាន់សម្រេច ១ កម្មដែលសង្ឃសម្រេចហើយមិនត្រឹមត្រូវ ១ កម្មដែលសង្ឃត្រូវសម្រេចជាថ្មីទៀត ១ កម្មដែលសង្ឃមិនទាន់វិនិច្ឆ័យ ១ កម្មដែលសង្ឃវិនិច្ឆ័យហើយ មិនត្រឹមត្រូវ ១ កម្មដែលសង្ឃត្រូវវិនិច្ឆ័យជាថ្មីទៀត ១ កម្មដែលសង្ឃមិនទាន់បានរម្ងាប់ ១ កម្មដែលសង្ឃរម្ងាប់ហើយមិនត្រឹមត្រូវ ១ កម្មដែលសង្ឃត្រូវរម្ងាប់ជាថ្មីទៀត[១] ១ ។ ភិក្ខុបាននូវការសើរើ ដោយអាការ ១០ (នោះ)

១ ការសើរើ ទី ១-២-៣ បានចំពោះតែអនុវាទាធិករណ៍ ទី ៤-៥-៦ បានចំពោះតែវិវាទាធិករណ៍ ទី ៧-៨-៩ បានចំពោះតែអាបត្តាធិករណ៍ ទី ១០-១១-១២ បានចំពោះតែកិច្ចាធិករណ៍ ។ ម្យ៉ាងទៀត ការសើរើទាំង ១២ (នេះ) លោកពោលថាបានចំពោះតែអធិករណ៍មួយ ៗ ក៏បាន ។ អដ្ឋកថា ។

បសវតិ ។ តត្ថ ជាតកំ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ តត្ថ ជាតកំ វូបសន្តំ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ អន្តរាមគ្គេ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ អន្តរាមគ្គេ វូបសន្តំ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ តត្ថ គតំ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ តត្ថ គតំ វូបសន្តំ អធិ-ករណំ ឧក្កោដេតិ សតិវិនយំ ឧក្កោដេតិ អមូឡ្ហវិនយំ ឧក្កោដេតិ តស្សបាបិយសិកំ ឧក្កោដេតិ តិណវត្ថារកំ ឧក្កោដេតិ ។ ឥមេហិ ទសហាការេហិ ឧក្កោដនំ បសវ-តិ ។ កតមេហិ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អ-ធិករណំ ឧក្កោដេតិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ ទោសាគតឹ ។ បេ ។ មោហាគតឹ ភយាគតឹ គច្ឆន្តោ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ ។ ឥមេហិ ចតូហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អធិករណំ ឧក្កោដេតិ ។ ក-តមេ ចត្តារោ បុគ្គលា អធិករណំ ឧក្កោដេន្តា អា-បត្តឹ អាបជ្ជន្តិ ។ តទហុបសម្បន្នោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោ-ដនកំ បាចិត្តិយំ អាគន្តុកោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដនកំ បាចិត្តិយំ ការកោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដនកំ បាចិត្តិយំ

ដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុសើរើនូវអធិករណ៍ដែលកើតក្នុងទីនោះ ១ សើរើនូវអធិករណ៍ដែលកើតក្នុងទីនោះ ហើយរម្ងាប់ទៅវិញ ១ សើរើនូវអធិករណ៍ក្នុងទីពាក់កណ្តាលផ្លូវ ១ សើរើនូវអធិករណ៍ដែលស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ក្នុងទីពាក់កណ្តាលផ្លូវ ១ សើរើនូវអធិករណ៍ដែលដល់ហើយក្នុងទីនោះ ១ សើរើនូវអធិករណ៍ដែលដល់ក្នុងទីនោះ ហើយស្ងប់រម្ងាប់ ១ សើរើនូវសតិវិន័យ ១ សើរើនូវអមូឡ្ហវិន័យ ១ សើរើនូវតស្សបាបិយសិកា ១ សើរើនូវតិណ-វត្ថារកៈ ១ ។ ភិក្ខុបាននូវការសើរើ ដោយអាការ ១០ យ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ដូចម្តេច ខ្លះ ទើបសើរើនូវអធិករណ៍ ។ បុគ្គលលុះឆន្ទាគតិ ១ ទើបសើរើនូវអធិករណ៍ លុះទោសាគតិ ១ ។ បេ ។ លុះមោហាគតិ ១ លុះភយាគតិ ១ ទើបសើរើនូវអធិករណ៍ ។ បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ប្រការនេះឯង ទើបសើរើនូវអធិករណ៍ ។ បុគ្គល ៤ ពួកដូចម្តេចខ្លះ កាលបើសើរើនូវអធិករណ៍ តែងត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯងវិញ) ។ បុគ្គលទើបនឹងបានឧបសម្បទាក្នុងថ្ងៃនោះ សើរើត្រូវឧក្កោដនក-បាចិត្តិយៈ ១ បុគ្គលដែលទើបមកថ្មីសើរើត្រូវឧក្កោដនកបាចិត្តិយៈ ១ បុគ្គលជាអ្នកធ្វើការ (រម្ងាប់អធិករណ៍នោះ ៗ) សើរើ ត្រូវឧក្កោដនកបាចិត្តិយៈ ១

ឆន្ទាយកោ ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដនកំ ចាចិត្តិយំ ។ ឥមេ ចត្តារោ បុគ្គលា អធិករណំ ឧក្កោដេន្តា អាបត្តឹ អាបជ្ជន្តិ ។

[១៣១] វិវាទាធិករណំ កឹនិទានំ កឹសមុទយំ កឹជាតិកំ កឹបភវំ កឹសម្ភារំ កឹសមុដ្ឋានំ ។ អនុវាទាធិករណំ កឹនិទានំ កឹសមុទយំ កឹជាតិកំ កឹបភវំ កឹសម្ភារំ កឹសមុដ្ឋានំ ។ អាបត្តាធិករណំ កឹនិទានំ កឹសមុទយំ កឹជាតិកំ កឹបភវំ កឹសម្ភារំ កឹសមុដ្ឋានំ ។ កិច្ចាធិករណំ កឹនិទានំ កឹសមុទយំ កឹជាតិកំ កឹបភវំ កឹសម្ភារំ កឹសមុដ្ឋានំ ។ វិវាទាធិករណំ វិវាទនិទានំ វិវាទសមុទយំ វិវាទជាតិកំ វិវាទប្បភវំ វិវាទសម្ភារំ វិវាទសមុដ្ឋានំ ។ អនុវាទាធិករណំ អនុវាទនិទានំ អនុវាទសមុទយំ អនុវាទជាតិកំ អនុវាទប្បភវំ អនុវាទសម្ភារំ អនុវាទសមុដ្ឋានំ ។ អា-

បុគ្គលអ្នកឲ្យឆន្ទៈ សើរើ ត្រូវឧក្កោដនកបាចិត្តិយៈ ១ ។ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកនេះ កាលបើសើរើអធិករណ៍ តែងត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯងវិញ) ។

[១៣១] វិវាទាធិករណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ អនុវាទាធិករណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ អាបត្តាធិករណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ កិច្ចាធិករណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រ-គល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ វិវាទាធិករណ៍ មានសេចក្តីទាស់ទែងជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានសេចក្តីទាស់ទែងជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានសេចក្តីទាស់ទែងជាកំណើត មានសេចក្តីទាស់ទែងជាដែន មានសេចក្តីទាស់ទែងជាអង្គ មានសេចក្តីទាស់ទែងជាសមុដ្ឋាន ។ អនុ-វាទាធិករណ៍ មានការចោទជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានការចោទជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានការចោទជាកំណើត មានការចោទជាដែន មានការចោទជាអង្គ មានការចោទជាសមុដ្ឋាន ។ អាបត្តាធិករណ៍ មានអាបត្តិ

បត្តាធិករណំ អាបត្តិនិទានំ អាបត្តិសមុទយំ អាបត្តិ-ជាតិកំ អាបត្តិប្បភវំ អាបត្តិសម្ភារំ អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ។ កិច្ចាធិករណំ កិច្ចនិទានំ កិច្ចសមុទយំ កិច្ចជាតិកំ កិច្ចប្បភវំ កិច្ចសម្ភារំ កិច្ចសមុដ្ឋានំ ។ វិវាទាធិករណំ កឹនិទានំ កឹសមុទយំ កឹជាតិកំ កឹបភវំ កឹសម្ភារំ កឹសមុដ្ឋានំ ។ អនុវាទាធិករណំ ។ បេ ។ អាបត្តាធិ-ករណំ កិច្ចាធិករណំ កឹនិទានំ កឹសមុទយំ កឹជា-តិកំ កឹបភវំ កឹសម្ភារំ កឹសមុដ្ឋានំ ។ វិវាទាធិករណំ ហេតុនិទានំ ហេតុសមុទយំ ហេតុជាតិកំ ហេតុប្បភវំ ហេតុសម្ភារំ ហេតុសមុដ្ឋានំ ។ អនុវាទាធិករណំ ។ បេ ។ អាបត្តាធិករណំ កិច្ចាធិករណំ ហេតុនិទានំ ហេតុ-សមុទយំ ហេតុជាតិកំ ហេតុប្បភវំ ហេតុសម្ភារំ ហេ-តុសមុដ្ឋានំ ។ វិវាទាធិករណំ កឹនិទានំ កឹសមុទយំ

ជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអាបត្តិជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអាបត្តិជាកំណើត មានអាបត្តិជាដែន មានអាបត្តិជាអង្គ មានអាបត្តិជាសមុដ្ឋាន ។ កិច្ចាធិករណ៍ មានកិច្ចដែលសង្ឃត្រូវធ្វើជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានកិច្ចដែលសង្ឃត្រូវធ្វើជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានកិច្ចដែលសង្ឃត្រូវធ្វើជាកំណើត មានកិច្ចដែលសង្ឃត្រូវធ្វើជាដែន មានកិច្ចដែលសង្ឃត្រូវធ្វើជាអង្គ មានកិច្ចដែលសង្ឃត្រូវធ្វើជាសមុដ្ឋាន ។ វិវាទាធិករណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ អនុវាទាធិករណ៍ ។ បេ ។ អាបត្តាធិករណ៍ កិច្ចាធិករណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ វិវាទាធិករណ៍ មានហេតុជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានហេតុជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានហេតុជាកំណើត មានហេតុជាដែន មានហេតុជាអង្គ មានហេតុជាសមុដ្ឋាន ។ អនុវាទាធិករណ៍ ។ បេ ។ អាបត្តាធិករណ៍ កិច្ចាធិករណ៍ មានហេតុជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានហេតុជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានហេតុជាកំណើត មានហេតុជាដែន មានហេតុជាអង្គ មានហេតុជាសមុដ្ឋាន ។ វិវាទាធិករណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង

កឹជាតិកំ កឹបភវំ កឹសម្ភារំ កឹសមុដ្ឋានំ ។ អនុវាទាធិករណំ ។ បេ ។ អាបត្តាធិករណំ កិច្ចាធិករណំ កឹនិទានំ កឹសមុទយំ កឹជាតិកំ កឹបភវំ កឹសម្ភារំ កឹសមុដ្ឋានំ ។ វិវាទាធិករណំ បច្ចយនិទានំ បច្ចយសមុទយំ បច្ចយជាតិកំ បច្ចយប្បភវំ បច្ចយសម្ភារំ បច្ចយសមុដ្ឋានំ ។ អនុវាទាធិករណំ ។ បេ ។ អាបត្តាធិករណំ កិច្ចាធិករណំ បច្ចយនិទានំ បច្ចយសមុទយំ បច្ចយជាតិកំ បច្ចយប្បភវំ បច្ចយសម្ភារំ បច្ចយសមុដ្ឋានំ ។

[១៣២] ចតុន្នំ អធិករណានំ កតិ មូលានិ កតិ សមុដ្ឋានា ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ តេត្តឹស មូលានិ តេត្តឹស សមុដ្ឋានា ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមានិ តេត្តឹស មូលានិ ។ វិវាទាធិករណស្ស ទ្វាទស មូលានិ អនុវាទាធិករណស្ស ចុទ្ទស មូលានិ អាបត្តាធិករណស្ស ឆ មូលានិ កិច្ចាធិករណស្ស ឯកំ មូលំ សង្ឃោ ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ ឥមានិ តេត្តឹស មូលានិ ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមេ តេត្តឹស សមុដ្ឋានា ។

មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ អនុវាទាធិករណ៍ ។ បេ ។ អាបត្តាធិករណ៍ កិច្ចាធិករណ៍ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ វិវាទាធិករណ៍ មានបច្ច័យជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានបច្ច័យជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានបច្ច័យជាកំណើត មានបច្ច័យជាដែន មានបច្ច័យជាអង្គ មានបច្ច័យជាសមុដ្ឋាន ។ អនុវាទាធិករណ៍ ។ បេ ។ អាបត្តាធិករណ៍ កិច្ចាធិករណ៍ មានបច្ច័យជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានបច្ច័យជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានបច្ច័យជាកំណើត មានបច្ច័យជាដែន មានបច្ច័យជាអង្គ មានបច្ច័យជាសមុដ្ឋាន ។

[១៣២] អធិករណ៍ ៤ យ៉ាង មានមូលប៉ុន្មាន មានសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អធិករណ៍ ៤ យ៉ាង មានមូល ៣៣ មានសមុដ្ឋាន ៣៣ ។ អធិករណ៍ ៤ យ៉ាង មានមូល ៣៣ ដូចម្តេច ។ វិវាទាធិករណ៍ មានមូល ១២ អនុវា-ទាធិករណ៍ មានមូល ១៤ អាបត្តាធិករណ៍ មានមូល ៦ កិច្ចាធិករណ៍ មានមូល ១ គឺសង្ឃ ។ អធិករណ៍ ៤ យ៉ាង មានមូល ៣៣ (ដូចរាប់មក) នេះឯង ។ អធិករណ៍ ៤ យ៉ាង មានសមុដ្ឋាន ៣៣ ដូចម្តេចខ្លះ ។

វិវាទាធិករណស្ស អដ្ឋារស ភេទករវត្ថូនិ សមុដ្ឋានា អនុវាទាធិករណស្ស ចតស្សោ វិបត្តិយោ សមុដ្ឋានា អាបត្តាធិករណស្ស សត្ត អាបត្តិក្ខន្ធា សមុដ្ឋានា កិច្ចាធិករណស្ស ចត្តារិ កម្មានិ សមុដ្ឋានា ។ ចតុន្នំ អធិករណានំ ឥមេ តេត្តឹស សមុដ្ឋានា ។

[១៣៣] វិវាទាធិករណំ អាបត្តាបត្តីតិ ។ វិវាទាធិករណំ ន អាបត្តិ ។ កឹ បន វិវាទាធិករណប្បច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យាតិ ។ អាម វិវាទាធិករណប្បច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យ ។ វិវាទាធិករណប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ វិវាទាធិករណប្បច្ចយា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ឧបសម្បន្នំ ឱមសតិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស អនុបសម្បន្នំ ឱមសតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។ វិវាទាធិករណប្បច្ចយា ឥមា ទ្វេ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិវិបត្តិយោ ភជន្តិ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិ-

វិវាទាធិករណ៍ មានភេទករវត្ថុទាំង ១៨ ជាសមុដ្ឋាន អនុវាទាធិករណ៍ មានវិបត្តិទាំង ៤ ជាសមុដ្ឋាន អាបត្តាធិករណ៍ មានកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ ជាសមុដ្ឋាន កិច្ចាធិករណ៍ មានកម្មទាំង ៤ ជាសមុដ្ឋាន ។ អធិករណ៍ ៤ យ៉ាង មានសមុដ្ឋាន ៣៣ (ដូចរាប់មក) នេះឯង ។

[១៣៣] សួរថា វិវាទាធិករណ៍ជាអាបត្តិ ឬជាអនាបត្តិ ។ ឆ្លើយថា វិវាទាធិករណ៍ មិនមែនជាអាបត្តិទេ ។ ចុះភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទាធិករណ៍មានដែរឬទេ ។ អើ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទាធិករណ៍ក៏មានដែរ ។ ចុះភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន ព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទាធិករណ៍ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ២ យ៉ាង ព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទាធិករណ៍ (គឺភិក្ខុ) ជេរប្រទេចឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ១ ជេរប្រទេចអនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ១ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ២ យ៉ាងនេះ ព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទាធិករណ៍ ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូលនឹងវិបត្តិប៉ុន្មាន បណ្តាអធិករណ៍ ៤ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) ចាត់ជាអធិករណ៍ណា បណ្តាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ (អាបត្តិទាំងនោះ) លោកសង្គ្រោះដោយកងនៃអាបត្តិ

តា ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ ស-
មុដ្ឋហន្តិ កតីហិ អធិករណេហិ កតីសុ ឋានេសុ ក-
តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ
ឯកំ វិបត្តឹ ភជន្តិ អាចារវិបត្តឹ ចតុន្នំ អធិករណានំ
អាបត្តាធិករណំ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ទ្វីហិ អាបត្តិ-
ក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន សិ-
យា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ
សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ ឯកេន អធិករណេន កិច្ចា-
ធិករណេន តីសុ ឋានេសុ សង្ឃមជ្ឈេ គណមជ្ឈេ
បុគ្គលស្ស សន្តិកេ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ សិយា
សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សម្មុ-
ខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច ។

[១៣៤] អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធាបត្តីតិ ។ អ-
នុវាទាធិករណំ ន អាបត្តិ ។ កឹ បន អនុវាទាធិករ-
ណប្បច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យាតិ ។ អាម អនុវាទាធិ-
ករណប្បច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យ ។ អនុវាទាធិករ-
ណប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ អនុវាទាធិ-

ប៉ុន្មាន បណ្តាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) តាំងឡើង អំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន រម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ប៉ុន្មាន រម្ងាប់ក្នុងទីដូចម្តេច រម្ងាប់ដោយសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូលនឹងវិបត្តិ ១ គឺអាចារវិបត្តិ បណ្តាអធិករណ៍ ៤ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) ចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ បណ្តាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ (អាបត្តិទាំងនោះ) លោកសង្គ្រោះដោយកងនៃអាបត្តិ ២ គឺ កងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន កងនៃអាបត្តិទុក្កដក៏មាន បណ្តាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣ រម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ ១ គឺកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ក្នុងទីទាំង ៣ គឺកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ កណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល ១ និងរម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ សម្មុខាវិន័យនិងបដិញ្ញាតករណៈក៏មានខ្លះ សម្មុខាវិន័យនិងតិណវត្ថារកៈក៏មានខ្លះ ។

[១៣៤] អនុវាទាធិករណ៍ ជាអាបត្តិ ឬជាអនាបត្តិ ។ អនុវាទាធិករណ៍ មិនមែនជាអាបត្តិទេ ។ ចុះភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវាទាធិករណ៍ មានដែរឬទេ ។ អើ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវាទាធិករណ៍ មានដែរ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវាទាធិករណ៍ ។ ភិក្ខុ

១៤៩

ករណប្បច្ចយា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ភិក្ខុំ អមូលកេន ចាភជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេតិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស អមូលកេន សង្ឃាទិសេសេន អនុទ្ធំសេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស អមូលិកាយ អាចារវិបត្តិយា អនុទ្ធំសេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អនុវាទាធិករណប្បច្ចយា ឥមា តិស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ កតីហិ អធិករណេហិ កតីសុ ឋានេសុ កតីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ សិយា សីលវិបត្តឹ សិយា អាចារវិបត្តឹ ចតុន្នំ អធិករណានំ អាបត្តាធិករណំ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ តីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន សិយា ចាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ

ត្រូវអាបត្តិ ៣ ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវាទាធិករណ៍ (គឺភិក្ខុ) ចោទបង្កាច់ភិក្ខុផងគ្នា ដោយអាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ចោទបង្កាច់ដោយអាបត្តិសង្ឃាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ចោទបង្កាច់ដោយអាចារវិបត្តិមិនមានមូល ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៣ យ៉ាងនេះឯង ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវាទាធិករណ៍ ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូលនឹងវិបត្តិប៉ុន្មាន បណ្តាអធិករណ៍ ៤ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) រួមចូលនឹងអធិករណ៍ណា បណ្តាកងនៃអាបត្តិ ៧ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) លោកសង្គ្រោះដោយកងនៃអាបត្តិប៉ុន្មាន បណ្តាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន និងរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ប៉ុន្មាន រម្ងាប់ក្នុងទីដូចម្តេច រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូលនឹងវិបត្តិ ២ គឺ សីលវិបត្តិក៏មាន អាចារវិបត្តិក៏មាន បណ្តាអធិករណ៍ ៤ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) ចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ បណ្តាកងនៃអាបត្តិ ៧ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) លោកសង្គ្រោះ ដោយកងនៃអាបត្តិ ៣ គឺ កងនៃអាបត្តិសង្ឃាទិសេសក៏មាន កងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន កងនៃអាបត្តិទុក្កដក៏មាន បណ្តាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣

យា សា អាបត្តិ គរុកា សា អាបត្តិ ឯកេន អធិករណេន កិច្ចាធិករណេន ឯកម្ហិ ឋានេ សង្ឃមជ្ឈេ ទ្វីហិ សមថេហិ សម្មតិ សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច យា តា អាបត្តិយោ លហុកា តា អាបត្តិយោ ឯកេន អធិករណេន កិច្ចាធិករណេន តីសុ ឋានេសុ សង្ឃមជ្ឈេ គណមជ្ឈេ បុគ្គលស្ស សន្តិកេ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច ។

[១៣៨] អាបត្តាធិករណំ អាបត្តាធាបត្តីតិ ។ អាបត្តាធិករណំ ន អាបត្តិ ។ កឹ បន អាបត្តាធិករណប្បច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យាតិ ។ អាម អាបត្តាធិករណប្បច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យ ។ អាបត្តាធិករណប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ អាបត្តាធិករណប្បច្ចយា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ភិក្ខុនី ជានំ បារាជិកំ ធម្មំ អជ្ឈាបន្នំ បដិច្ឆាទេតិ អាបត្តិ បារាជិកស្ស វេមតិកា បដិច្ឆាទេតិ អាបត្តិ ថុល្លច្ចយស្ស

អាបត្តិណា ជាគរុកាបត្តិ អាបត្តិនោះ តែងរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ ១ គឺ កិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ក្នុងទី ១ គឺកណ្តាលជំនុំសង្ឃ និងរម្ងាប់ដោយសមថៈ ២ គឺ សម្មុខាវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ អាបត្តិទាំងឡាយណា ជាលហុ-កាបត្តិ អាបត្តិទាំងនោះ តែងរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ ១ គឺ កិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ក្នុងទីទាំង ៣ គឺ កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ កណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំ-ណាក់នៃបុគ្គល ១ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ សម្មុខាវិន័យ និងបដិញ្ញាត-ករណៈក៏មានខ្លះ សម្មុខាវិន័យនិងតិណវត្ថារកៈក៏មានខ្លះ ។

[១៣៥] អាបត្តាធិករណ៍ ជាអាបត្តិ ឬជាអនាបត្តិ ។ អាបត្តាធិក-រណ៍ មិនមែនជាអាបត្តិទេ ។ ចុះភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តាធិករ-ណ៍ មានដែរឬទេ ។ អើ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តាធិករណ៍ ក៏មានដែរ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តាធិករណ៍ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៤ យ៉ាង ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តាធិករណ៍ គឺ ភិក្ខុនីដឹងថា (ភិក្ខុនីផងគ្នា) ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ហើយជួយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុនីមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបិទបាំងទុក ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ

១៤១

អធិករណភេទំ អធិករណប្បច្ចយា អាបត្តិអាបជ្ជនំ

ភិក្ខុ[១] សង្ឃាទិសេសំ បដិច្ឆាទេតិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស អាចារវិបត្តឹ បដិច្ឆាទេតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស អាបត្តាធិករណប្បច្ចយា ឥមា ចតស្សោ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ កតីហិ អធិករណេហិ កតីសុ ឋានេសុ កតីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ សិយា សីលវិបត្តឹ សិយា អាចារវិបត្តឹ ចតុន្នំ អធិករណានំ អាបត្តាធិករណំ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ ចតូហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន សិយា ថុល្លច្ចយាបត្តិក្ខន្ធេន សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន សិយា ទុក្កដាបត្តិក្ខន្ធេន ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋហន្តិ

១ ភិក្ខុស្ស ជានន្តិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

ភិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ បើបិទបាំងអាចារវិបត្តិទុក ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ភិក្ខុនិងភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិទាំង ៤ យ៉ាងនេះ ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តាធិករណ៍ ។ បណ្តាវិបត្តិ ៤ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូលនឹងវិបត្តិប៉ុន្មាន បណ្តាអធិករណ៍ ៤ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) រួមចូលនឹងអធិករណ៍ណា បណ្តាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ (អាបត្តិទាំងនោះ) លោកសង្គ្រោះដោយកងនៃអាបត្តិប៉ុន្មាន បណ្តាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ៦ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន រម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ប៉ុន្មាន រម្ងាប់ក្នុងទីដូចម្តេច រម្ងាប់ដោយសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ បណ្តាវិបត្តិទាំង ៤ អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូលនឹងវិបត្តិ ២ គឺ សីលវិបត្តិក៏មាន អាចារវិបត្តិក៏មាន បណ្តាអធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) រួមចូលនឹងអាបត្តាធិករណ៍ បណ្តាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ (អាបត្តិទាំងនោះ) លោកសង្គ្រោះដោយកងនៃអាបត្តិ ៤ យ៉ាង គឺ កងនៃអាបត្តិបារាជិកក៏មាន កងនៃអាបត្តិថុល្លច្ច័យក៏មាន កងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន កងនៃអាបត្តិទុក្កដក៏មាន បណ្តាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង (អាបត្តិទាំងនោះ) តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ១ គឺ

កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ យា សា អាបត្តិ អនវសេសា សា អាបត្តិ ន កតមេន អធិករណេន ន កតមម្ហិ ឋានេ ន កតមេន សមថេន សម្មតិ យា តា អាបត្តិយោ លហុកា តា អាបត្តិយោ ឯកេន អធិករណេន កិច្ចាធិករណេន តីសុ ឋានេសុ សង្ឃមជ្ឈេ គណមជ្ឈេ បុគ្គលស្ស សន្តិកេ តីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច ។

[១៣៦] កិច្ចាធិករណំ អាបត្តាធាបត្តីតិ ។ កិច្ចាធិករណំ ន អាបត្តិ ។ កឹ បន កិច្ចាធិករណប្បច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យាតិ ។ អាម កិច្ចាធិករណប្បច្ចយា អាបត្តឹ អាបជ្ជេយ្យ ។ កិច្ចាធិករណប្បច្ចយា កតិ អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ កិច្ចាធិករណប្បច្ចយា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ឧក្ខិត្តានុវត្តិកា ភិក្ខុនី យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ នប្បដិនិស្សជ្ជតិ ញត្តិយា

តាំងឡើងអំពីកាយ វាចា ចិត្ត អាបត្តិណា ជាអនវសេសាបត្តិ អាបត្តិនោះ មិនរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ណាទេ មិនរម្ងាប់ក្នុងទីណាទេ មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈណាទេ អាបត្តិទាំងឡាយណា ជាលហុកាបត្តិ អាបត្តិទាំងនោះ តែងរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ ១ គឺ កិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ក្នុងទីទាំង ៣ គឺ កណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ កណ្តាលគណៈ ១ ក្នុងសំណាក់បុគ្គល ១ និងរម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ គឺ សម្មុខាវិន័យនិងបដិញ្ញាតករណៈក៏មានខ្លះ សម្មុខាវិន័យនិងតិណវត្ថារកៈក៏មានខ្លះ ។

[១៣៦] កិច្ចាធិករណ៍ ជាអាបត្តិ ឬ ជាអនាបត្តិ ។ កិច្ចាធិករណ៍មិនមែនជាអាបត្តិទេ ។ ចុះភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃកិច្ចាធិករណ៍ មានដែរឬទេ ។ អើ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ព្រោះបច្ច័យនៃកិច្ចាធិករណ៍ក៏មានដែរ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មានយ៉ាង ព្រោះបច្ច័យនៃកិច្ចាធិករណ៍ ។ ភិក្ខុនិងភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិ ៥ យ៉ាង ព្រោះបច្ច័យនៃកិច្ចាធិករណ៍ គឺភិក្ខុនីប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុនី ដែលភិក្ខុនីសង្ឃលើកវត្ត កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ចប់ជាគម្រប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់ (កម្មនោះចេញ)

១៨៣

អធិករណភេទំ អធិករណប្បច្ចយា អាបត្តិអាបជ្ជនំ

ទុក្កដំ ទ្វីហិ កម្មវាចាហិ ថុល្លច្ចយា កម្មវាចាបរិយោសានេ អាបត្តិ បារាជិកស្ស ភេទកានុវត្តកា ភិក្ខូ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ នប្បដិនិស្សជ្ជន្តិ អាបត្តិ សង្ឃាទិសេសស្ស បាបិកាយ ទិដ្ឋិយា យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ នប្បដិនិស្សជ្ជន្តិ អាបត្តិ បាចិត្តិយស្ស កិច្ចាធិករណប្បច្ចយា ឥមា បញ្ច អាបត្តិយោ អាបជ្ជតិ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ កតិ វិបត្តិយោ ភជន្តិ ចតុន្នំ អធិករណានំ កតមំ អធិករណំ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ កតីហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ កតីហិ អធិករណេហិ កតីសុ ឋានេសុ កតីហិ សមថេហិ សម្មន្តិ ។ តា អាបត្តិយោ ចតុន្នំ វិបត្តីនំ ទ្វេ វិបត្តិយោ ភជន្តិ សិយា សីលវិបត្តឹ សិយា អាចារវិបត្តឹ ចតុន្នំ អធិករណានំ អាបត្តាធិករណំ សត្តន្នំ អាបត្តិក្ខន្ធានំ បញ្ចហិ អាបត្តិក្ខន្ធេហិ សង្គហិតា សិយា បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធេន

ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ក្នុងខណៈដែលចប់ញត្តិ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យទាំងឡាយ ក្នុងខណៈដែលចប់កម្មវាចាពីរលើក ត្រូវអាបត្តិបារាជិកក្នុងខណៈដែលចប់កម្មវាចាស្រេច ភិក្ខុទាំងឡាយដែលប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចប់ជាគម្រប់ ៣ ដងហើយនៅតែមិនលះបង់ (កម្មនោះចេញ) ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ភិក្ខុទាំងឡាយដែលប្រកាន់ទិដ្ឋិអាក្រក់ កាលបើសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចប់ជាគម្រប់ ៣ ដងហើយនៅតែមិនលះបង់ទិដ្ឋិអាក្រក់ចេញ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៥ យ៉ាងនេះ ព្រោះបច្ច័យនៃកិច្ចាធិករណ៍ ។ បណ្ដាវិបត្តិទាំង ៤ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូលនឹងវិបត្តិប៉ុន្មាន បណ្ដាអធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូលនឹងអធិករណ៍ណា បណ្ដាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ អាបត្តិទាំងនោះ លោកសង្គ្រោះដោយកងនៃអាបត្តិណា បណ្ដាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ តាំងឡើង អំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មានយ៉ាង រម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ប៉ុន្មាន រម្ងាប់ក្នុងទីដូចម្ដេច រម្ងាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មាន ។ បណ្ដាវិបត្តិទាំង ៤ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូលនឹងវិបត្តិ ២ យ៉ាងគឺ សីលវិបត្តិក៏មាន អាចារវិបត្តិក៏មាន បណ្ដាអធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ រួមចូលនឹងអាបត្តាធិករណ៍ បណ្ដាកងនៃអាបត្តិទាំង ៧ អាបត្តិទាំងនោះ សង្គ្រោះដោយកងនៃអាបត្តិ ៥ គឺកងនៃអាបត្តិបារាជិកក៏មាន

សិយា សង្ឃាទិសេសាបត្តិក្ខន្ធេន សិយា ថុល្លច្ចយា-
បត្តិក្ខន្ធេន សិយា បាចិត្តិយាបត្តិក្ខន្ធេន សិយា ទុក្ក-
ដាបត្តិក្ខន្ធេន ឆន្នំ អាបត្តិសមុដ្ឋានានំ ឯកេន ស-
មុដ្ឋានេន សមុដ្ឋហន្តិ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ
ច សមុដ្ឋហន្តិ យា សា អាបត្តិ អនវសេសា សា
អាបត្តិ ន កតមេន អធិករណេន ន កតមម្ហិ ឋានេ
ន កតមេន សមថេន សម្មតិ យា សា អាបត្តិ
គរុកា សា អាបត្តិ ឯកេន អធិករណេន កិច្ចាធិ-
ករណេន ឯកម្ហិ ឋានេ សង្ឃមជ្ឈេ ទ្វីហិ សមថេហិ
សម្មតិ សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច យា
តា អាបត្តិយោ លហុកា តា អាបត្តិយោ ឯកេន
អធិករណេន កិច្ចាធិករណេន តីសុ ឋានេសុ សង្ឃ-
មជ្ឈេ គណមជ្ឈេ បុគ្គលស្ស សន្តិកេ តីហិ សមថេ-
ហិ សម្មន្តិ សិយា សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករ-
ណេន ច សិយា សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន
ច ។

កងនៃអាបត្តិសង្ឃាទិសេសក៏មាន កងនៃអាបត្តិថុល្លច្ច័យក៏មាន កងនៃអាបត្តិបាចិត្តិយៈក៏មាន កងនៃអាបត្តិទុក្កដក៏មាន បណ្ដាសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំង ៦ យ៉ាង អាបត្តិទាំងនោះ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ វាចា ចិត្ត អាបត្តិណា ជាអនវសេសាបត្តិ អាបត្តិនោះ មិនរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ណាទេ មិនរម្ងាប់ក្នុងទីណាមួយទេ មិនរម្ងាប់ដោយសមថៈណាទេ អាបត្តិណាជាគរុកាបត្តិ អាបត្តិនោះ តែងរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ ១ គឺកិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ក្នុងទី ១ គឺក្នុងកណ្ដាលជំនុំសង្ឃ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ២ គឺ សម្មុខាវិន័យ ១ បដិញ្ញាតករណៈ ១ អាបត្តិទាំងឡាយណា ជាលហុកាបត្តិ អាបត្តិទាំងឡាយនោះ តែងរម្ងាប់ដោយអធិករណ៍ ១ គឺ កិច្ចាធិករណ៍ រម្ងាប់ក្នុងទីទាំង ៣ គឺក្នុងកណ្ដាលជំនុំសង្ឃ ១ កណ្ដាលគណៈ ១ ក្នុងសំណាក់នៃបុគ្គល ១ រម្ងាប់ដោយសមថៈ ៣ យ៉ាង គឺ សម្មុខាវិន័យនិងបដិញ្ញាតករណៈក៏មានខ្លះ សម្មុខាវិន័យនិងតិណវត្ថារកៈក៏មានខ្លះ ។

អធិករណភេទំ វិវាទាធិករណាទិអធិប្បាយោ

[១៣៧] វិវាទាធិករណំ ហោតិ អនុវាទាធិករណំ ហោតិ អាបត្តាធិករណំ ហោតិ កិច្ចាធិករណំ ។ វិវាទាធិករណំ ន ហោតិ អនុវាទាធិករណំ ន ហោតិ អាបត្តាធិករណំ ន ហោតិ កិច្ចាធិករណំ ។ អបិច វិវាទាធិករណប្បច្ចយា ហោតិ អនុវាទាធិករណំ ហោតិ អាបត្តាធិករណំ ហោតិ កិច្ចាធិករណំ ។ យថាកថំ វិយ ។ ឥធ ភិក្ខូ វិវទន្តិ ធម្មោតិ វា អធម្មោតិ វា ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ វា អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ វា យំ តត្ថ ភណ្ឌនំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ នានាវាទោ អញ្ញថាវាទោ វិបច្ចតាយ វោហារោ មេធគំ[១] ឥទំ វុច្ចតិ វិវាទាធិករណំ ។ វិវាទាធិករណេ សង្ឃោ វិវទតិ វិវាទាធិករណំ ។ វិវទមានោ អនុវទតិ អនុវាទាធិករណំ ។ អនុវទមានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណំ ។ តាយ អាបត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ កិច្ចាធិករណំ ។ ឯវំ វិវាទាធិករណប្បច្ចយា ហោតិ អនុវាទាធិករណំ ហោតិ អាបត្តាធិករណំ ហោតិ កិច្ចាធិករណំ ។

១ ម. មេធគំ ។

អធិករណភេទ សេចក្តីអធិប្បាយនៃអធិករណ៍មានវិវាទាធិករណ៍ជាដើម

[១៣៧] *វិវាទាធិករណ៍ ទៅជាអនុវាទាធិករណ៍ ទៅជាអាបត្តាធិករណ៍ ទៅជាកិច្ចាធិករណ៍ មានដែរឬទេ ។ វិវាទាធិករណ៍ មិនទៅជាអនុវាទាធិករណ៍ទេ មិនទៅជាអាបត្តាធិករណ៍ទេ មិនទៅជាកិច្ចាធិករណ៍ទេ ។ ប៉ុន្តែអនុវាទាធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍ និងកិច្ចាធិករណ៍ មានឡើង ព្រោះបច្ច័យនៃវិវាទាធិករណ៍ ។ មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ។* (មានសេចក្តីអធិប្បាយថា) *ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ជជែកគ្នាថា សភាវៈនេះ ជាធម៌ក្តី ថាសភាវៈនេះ មិនមែនជាធម៌ក្តី ។ បេ ។ ថាទុដ្ឋុល្លាបត្តិក្តី ថាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិក្តី សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ជម្លោះ សេចក្តីប្រកាន់ខុស សេចក្តីជជែក ការនិយាយបែកផ្សេងពីគ្នា ការនិយាយផ្តេសផ្តាស ការនិយាយដើម្បីឲ្យគេព្រួយចិត្ត សេចក្តីប្រកែកប្រណាំងណា ក្នុងសភាវៈទាំងនោះ នេះដែលព្រះសាស្តាត្រាស់ហៅថា វិវាទាធិករណ៍ ។ សង្ឃជជែកគ្នា ព្រោះវិវាទាធិករណ៍ ហៅថា វិវាទាធិករណ៍ ។ កាលដែលសង្ឃជជែកគ្នាទាំងចោទផង ហៅថា អនុវាទាធិករណ៍ ។ កាលដែលសង្ឃចោទត្រូវអាបត្តិ* (ខ្លួនឯង) *ហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ ។ សង្ឃធ្វើកម្ម ព្រោះអាបត្តិនោះ ហៅថា កិច្ចាធិករណ៍ ។ អនុវាទាធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍ និងកិច្ចាធិករណ៍ កើតមាន ព្រោះតែបច្ច័យនៃវិវាទាធិករណ៍ ដូចបានអធិប្បាយមកនេះ ។*

[១៣៨] អធិករណំ ហោតិ អាបត្តាធិករណំ ហោតិ កិច្ចាធិករណំ ហោតិ វិវាទាធិករណំ ។ អនុវាទាធិករណំ ន ហោតិ អាបត្តាធិករណំ ន ហោតិ កិច្ចាធិករណំ ន ហោតិ វិវាទាធិករណំ ។ អបិច អនុវាទាធិករណប្បច្ចយា ហោតិ អាបត្តាធិករណំ ហោតិ កិច្ចាធិករណំ ហោតិ វិវាទាធិករណំ ។ យថាកថំ វិយ ។ ឥធ ភិក្ខូ ភិក្ខុំ អនុវទន្តិ សីលវិបត្តិយា វា អាចារវិបត្តិយា វា ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា អាជីវវិបត្តិយា វា យោ តត្ថ អនុវាទោ អនុវទនា អនុល្លបនា អនុភណនា អនុសម្បវង្កតា អព្ភុស្សហនតា អនុពលប្បទានំ ឥទំ វុច្ចតិ អនុវាទាធិករណំ ។ អនុវាទាធិករណេ សង្ឃោ វិវទតិ វិវាទាធិករណំ ។ វិវទមានោ អនុវទតិ អនុវាទាធិករណំ ។ អនុវទមានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណំ ។ តាយ អាបត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ កិច្ចាធិករណំ ។ ឯវំ អនុវាទាធិករណប្បច្ចយា ហោតិ អាបត្តាធិករណំ ហោតិ កិច្ចាធិករណំ ហោតិ វិវាទាធិករណំ ។

[១៣៨] អនុវាទាធិករណ៍ ទៅជាអាបត្តាធិករណ៍ ទៅជាកិច្ចាធិករណ៍ ទៅជាវិវាទាធិករណ៍ មានដែរឬទេ ។ អនុវាទាធិករណ៍ មិនទៅជាអាបត្តាធិករណ៍ មិនទៅជាកិច្ចាធិករណ៍ មិនទៅជាវិវាទាធិករណ៍ទេ ។ ប៉ុន្តែអាបត្តាធិករណ៍ កិច្ចាធិករណ៍ និងវិវាទាធិករណ៍ តែងកើតមាន ព្រោះតែបច្ច័យនៃអនុវាទាធិករណ៍ ។ មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ។ (មានសេចក្តីអធិប្បាយថា) ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ចោទភិក្ខុផងគ្នា ដោយសីលវិបត្តិក្តី[១] ដោយអាចារវិបត្តិក្តី[២] ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិក្តី[៣] ដោយអាជីវវិបត្តិក្តី[៤] ការចោទ សេចក្តីប្រកាន់ ការពោលជដែក ការពោលតវ៉ា ការពោលបង្អាច់ ការខំពោលបង្ខូច ការបន្ថែមកម្លាំងណា ក្នុងវិបត្តិទាំងនោះ នេះដែលព្រះសាស្តាត្រាស់ហៅថា អនុវាទាធិករណ៍ ។ សង្ឃជជែកគ្នា ព្រោះអនុវាទាធិករណ៍ ហៅថា វិវាទាធិករណ៍ ។ កាលដែលជជែកទាំងចោទផង ហៅថា អនុវាទាធិករណ៍ ។ កាលដែលចោទត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯង) ហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ ។ សង្ឃធ្វើកម្ម ព្រោះអាបត្តិនោះ ហៅថា កិច្ចាធិករណ៍ ។ អាបត្តាធិករណ៍ កិច្ចាធិករណ៍ និងវិវាទាធិករណ៍ តែងកើតមាន ព្រោះបច្ច័យនៃអនុវាទាធិករណ៍ ដូចបានអធិប្បាយមកនេះឯង ។

---

១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិពីរកង គឺ បារាជិក ១ សង្ឃាទិសេស ១ ចាត់ជាសីលវិបត្តិ ។ ២ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ៥ កង គឺ ថុល្លច្ច័យ ១ បាចិត្តិយៈ ១ បាដិទេសនីយៈ ១ ទុក្កដ ១ ទុព្ភាសិត ១ ចាត់ជាអាចារវិបត្តិ ។ ៣ ភិក្ខុប្រកាន់ទិដ្ឋិអាក្រក់ ចាត់ជាទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ ៤ ភិក្ខុចិញ្ចឹមជីវិតដោយអនេសនៈ ចាត់ជាអាជីវវិបត្តិ ។

អធិករណភេទំ អាបត្តាធិករណាទិអធិប្បាយោ

[១៣៩] អាបត្តាធិករណំ ហោតិ កិច្ចាធិករណំ ហោតិ វិវាទាធិករណំ ហោតិ អនុវាទាធិករណំ ។ អាបត្តាធិករណំ ន ហោតិ កិច្ចាធិករណំ ន ហោតិ វិវាទាធិករណំ ន ហោតិ អនុវាទាធិករណំ ។ អបិច អាបត្តាធិករណប្បច្ចយា ហោតិ កិច្ចាធិករណំ ហោតិ វិវាទាធិករណំ ហោតិ អនុវាទាធិករណំ ។ យថាកថំ វិយ ។ បញ្ចបិ អាបត្តិក្ខន្ធា អាបត្តាធិករណំ សត្តបិ អាបត្តិក្ខន្ធា អាបត្តាធិករណំ ឥទំ វុច្ចតិ អាបត្តាធិករណំ ។ អាបត្តាធិករណេ សង្ឃោ វិវទតិ វិវាទាធិករណំ ។ វិវទមានោ អនុវទតិ អនុវាទាធិករណំ ។ អនុវទមានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណំ ។ តាយ អាបត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ កិច្ចាធិករណំ ។ ឯវំ អាបត្តាធិករណប្បច្ចយា ហោតិ កិច្ចាធិករណំ ហោតិ វិវាទាធិករណំ ហោតិ អនុវាទាធិករណំ ។

អធិករណភេទ សេចក្តីអធិប្បាយនៃអធិករណ៍មានអាបត្តាធិករណ៍ជាដើម

[១៣៩] អាបត្តាធិករណ៍ ទៅជាកិច្ចាធិករណ៍ ទៅជាវិវាទា-ធិករណ៍ ទៅជាអនុវាទាធិករណ៍ មានដែរឬទេ ។ អាបត្តាធិករណ៍ មិនទៅជាកិច្ចាធិករណ៍ មិនទៅជាវិវាទាធិករណ៍ មិនទៅជាអនុវាទាធិករណ៍ទេ ។ ប៉ុន្តែកិច្ចាធិករណ៍ វិវាទាធិករណ៍ និងអនុវាទាធិករណ៍ តែងកើតមាន ព្រោះតែបច្ច័យនៃអាបត្តាធិករណ៍ ។ មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ។ (មានសេចក្តីអធិប្បាយថា) កងនៃអាបត្តិទាំង ៥ ក៏ហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ កងនៃអាបត្តិទាំង ៧ ក៏ហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ នេះដែលព្រះសាស្តាត្រាស់ហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ ។ សង្ឃជជែកគ្នា ព្រោះអាបត្តាធិករណ៍ ហៅថា វិវាទាធិករណ៍ ។ កាលដែលជជែកទាំងចោទផង ហៅថា អនុវា-ទាធិករណ៍ ។ កាលដែលចោទត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯង) ហៅថា អាបត្តា-ធិករណ៍ ។ សង្ឃធ្វើកម្ម ព្រោះអាបត្តិនោះ ហៅថា កិច្ចាធិករណ៍ ។ កិច្ចាធិករណ៍ វិវាទាធិករណ៍ និងអនុវាទាធិករណ៍ តែងកើតមាន ព្រោះបច្ច័យនៃអាបត្តាធិករណ៍ ដូចបានអធិប្បាយមកយ៉ាងនេះ ។

[១៤០] កិច្ចាធិករណំ ហោតិ វិវាទាធិករណំ ហោតិ អនុវាទាធិករណំ ហោតិ អាបត្តាធិករណំ ។ កិច្ចាធិករណំ ន ហោតិ វិវាទាធិករណំ ន ហោតិ អនុវាទាធិករណំ ន ហោតិ អាបត្តាធិករណំ ។ អបិច កិច្ចាធិករណប្បច្ចយា ហោតិ វិវាទាធិករណំ ហោតិ អនុវាទាធិករណំ ហោតិ អាបត្តាធិករណំ ។ យថា-កថំ វិយ ។ យា សង្ឃស្ស កិច្ចយតា ករណីយតា អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិច-តុត្ថកម្មំ ឥទំ វុច្ចតិ កិច្ចាធិករណំ ។ កិច្ចាធិករណេ សង្ឃោ វិវទតិ វិវាទាធិករណំ ។ វិវទមានោ អនុវទតិ អនុវាទាធិករណំ ។ អនុវទមានោ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អាបត្តាធិករណំ ។ តាយ អាបត្តិយា សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ កិច្ចាធិករណំ ។ ឯវំ កិច្ចាធិករណប្បច្ចយា ហោតិ វិវាទាធិករណំ ហោតិ អនុវាទាធិករណំ ហោតិ អាបត្តាធិករណំ ។

[១៤០] កិច្ចាធិករណ៍ ទៅជាវិវាទាធិករណ៍ ទៅជាអនុវាទាធិករណ៍ ទៅជាអាបត្តាធិករណ៍ មានដែរឬទេ ។ កិច្ចាធិករណ៍ មិនទៅជាវិវាទាធិករណ៍ មិនទៅជាអនុវាទាធិករណ៍ មិនទៅជាអាបត្តាធិករណ៍ទេ ។ ប៉ុន្តែវិវាទាធិករណ៍ អនុវាទាធិករណ៍ និងអាបត្តាធិករណ៍ តែងកើតមានព្រោះតែបច្ច័យនៃកិច្ចាធិករណ៍ ។ មានសេចក្តីអធិប្បាយដូចម្តេច ។ (មានសេចក្តីអធិប្បាយថា) កិច្ចរបស់សង្ឃ ឬ កម្មដែលសង្ឃត្រូវធ្វើណា គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុតិយកម្ម ១ ញត្តិចតុត្ថកម្ម ១ នេះដែលព្រះសាស្តាត្រាស់ហៅថា កិច្ចាធិករណ៍ ។ សង្ឃជជែកគ្នា ព្រោះកិច្ចាធិករណ៍ ហៅថា វិវាទាធិករណ៍ ។ កាលដែលជជែកទាំងចោទផង ហៅថា អនុវាទាធិករណ៍ ។ កាលដែលចោទ ត្រូវអាបត្តិ (ខ្លួនឯង) ហៅថា អាបត្តាធិករណ៍ ។ សង្ឃធ្វើកម្ម ព្រោះអាបត្តិនោះ ហៅថា កិច្ចាធិករណ៍ ។ វិវាទាធិករណ៍ អនុវាទាធិករណ៍ និងអាបត្តាធិករណ៍ តែងកើតមាន ព្រោះបច្ច័យនៃកិច្ចាធិករណ៍ ដូចបានអធិប្បាយមកយ៉ាងនេះ ។

អធិករណភេទំ យត្ថ សតិវិនយោតិអាទិ

[១៤១] យត្ថ សតិវិនយោ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ សតិវិនយោ ។ យត្ថ អមូ-ឡ្ហវិនយោ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ ។ យត្ថ បដិញ្ញាតករណំ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ បដិញ្ញាត-ករណំ ។ យត្ថ យេភុយ្យសិកា តត្ថ សម្មុខាវិនយោ យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ យេភុយ្យសិកា ។ យត្ថ តស្សបាបិយសិកា តត្ថ សម្មុខាវិនយោ យត្ថ សម្មុខា-វិនយោ តត្ថ តស្សបាបិយសិកា ។ យត្ថ តិណវត្ថារ-កោ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ តិណវត្ថារកោ ។

[១៤២] យស្មឹ សមយេ សម្មុខាវិនយេន ច សតិ-វិនយេន ច អធិករណំ វូបសម្មតិ យត្ថ សតិវិនយោ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ សតិវិ-នយោ ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ

អធិករណភេទ សំដែងអំពីពាក្យថា សតិវិន័យមានក្នុងទីណាដូច្នេះជាដើម

[១៤១] *សតិវិន័យ* (មាន) *ក្នុងទីណា សម្មុខាវិន័យ* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះដែរ សម្មុខាវិន័យ* (មាន) *ក្នុងទីណា សតិវិន័យ* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះដែរ ។ អមូឡ្ហវិន័យ* (មាន) *ក្នុងទីណា សម្មុខាវិន័យ* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះដែរ សម្មុខាវិន័យ* (មាន) *ក្នុងទីណា អមូឡ្ហវិន័យ* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះដែរ ។ បដិញ្ញាតករណៈ* (មាន) *ក្នុងទីណា សម្មុខាវិន័យ* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះដែរ សម្មុខាវិន័យ* (មាន) *ក្នុងទីណា បដិញ្ញាតករណៈ* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះដែរ ។ យេភុយ្យសិកា* (មាន) *ក្នុងទីណា សម្មុខាវិន័យ* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះដែរ សម្មុខាវិន័យ* (មាន) *ក្នុងទីណា យេភុយ្យសិកា* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះដែរ ។ តស្សបាបិយសិកា* (មាន) *ក្នុងទីណា សម្មុខាវិន័យ* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះដែរ សម្មុខាវិន័យ* (មាន) *ក្នុងទីណា តស្សបាបិយសិកា* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះដែរ ។ តិណវត្ថារកៈ* (មាន) *ក្នុងទីណា សម្មុខាវិន័យ* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះដែរ សម្មុខាវិន័យ* (មាន) *ក្នុងទីណា តិណវត្ថារកៈ* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះដែរ ។*

[១៤២] *ក្នុងសម័យណា អធិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្មុខាវិន័យ និងសតិវិន័យ សតិវិន័យ* (មាន) *ក្នុងទីណា សម្មុខាវិន័យ* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះ សម្មុខាវិន័យ* (មាន) *ក្នុងទីណា សតិវិន័យ* (ក៏មាន) *ក្នុងទីនោះដែរ អមូឡ្ហវិន័យ* មិនមានក្នុងទីនោះទេ បដិញ្ញាតករណៈមិនមានក្នុងទីនោះទេ

ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា ន តត្ថ តិណវត្ថារកោ ។ យស្មឹ សមយេ សម្មុខាវិនយេន ច អមូឡ្ហវិនយេន ច ។ បេ ។ សម្មុខាវិនយេន ច បដិញ្ញាតករណេន ច ។ បេ ។ សម្មុខាវិនយេន ច យេភុយ្យសិកាយ ច ។ បេ ។ សម្មុខាវិនយេន ច តស្សបាបិយសិកាយ ច ។ បេ ។ សម្មុខាវិនយេន ច តិណវត្ថារកេន ច អធិករណំ វូបសម្មតិ យត្ថ តិណវត្ថារកោ តត្ថ សម្មុខាវិនយោ យត្ថ សម្មុខាវិនយោ តត្ថ តិណវត្ថារកោ ន តត្ថ សតិវិនយោ ន តត្ថ អមូឡ្ហវិនយោ ន តត្ថ បដិញ្ញាតករណំ ន តត្ថ យេភុយ្យសិកា ន តត្ថ តស្សបាបិយសិកា ។

[១៤៣] សម្មុខាវិនយោតិ វា សតិវិនយោតិ វា ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា ឧទាហុ វិសំសដ្ឋា លព្ភា ច បនិមេសំ ធម្មានំ វិនិព្ភុជិត្វា វិនិព្ភុជិត្វា នានាករណំ បញ្ញាបេតុំ ។ សម្មុខាវិនយោតិ វា អមូឡ្ហវិនយោតិ វា ។ បេ ។ សម្មុខាវិនយោតិ វា បដិញ្ញាតករណន្តិ វា សម្មុខាវិនយោតិ វា យេភុយ្យសិកាតិ វា សម្មុខាវិន-

យេភុយ្យសិកា មិនមានក្នុងទីនោះទេ តស្សបាបិយសិកា មិនមានក្នុងទីនោះទេ តិណវត្ថារកៈ មិនមានក្នុងទីនោះទេ ។ សម័យណា អធិករណ៍រម្ងាប់ដោយសម្មុខាវិន័យ និងអមូឡ្ហវិន័យ ។ បេ ។ ដោយសម្មុខាវិន័យ និងបដិញ្ញាតករណៈ ។ បេ ។ ដោយសម្មុខាវិន័យ និងយេភុយ្យសិកា ។ បេ ។ ដោយសម្មុខាវិន័យ និងតស្សបាបិយសិកា ។ បេ ។ ដោយសម្មុខាវិន័យ និងតិណវត្ថារកៈ តិណវត្ថារកៈ (មាន) ក្នុងទីណា សម្មុខាវិន័យ (ក៏មាន) ក្នុងទីនោះ សម្មុខាវិន័យ (មាន) ក្នុងទីណា តិណវត្ថារកៈ (ក៏មាន) ក្នុងទីនោះ សតិវិន័យ មិនមានក្នុងទីនោះទេ អមូឡ្ហវិន័យ មិនមានក្នុងទីនោះទេ បដិញ្ញាតករណៈ មិនមានក្នុងទីនោះទេ យេភុយ្យសិកា មិនមានក្នុងទីនោះទេ តស្សបាបិយសិកាមិនមានក្នុងទីនោះទេ ។

[១៨៣] សួរថា សម្មុខាវិន័យនិងសតិវិន័យ ធម៌ទាំងនេះ លាយប្រឡំគ្នា ឬមិនប្រឡំគ្នាទេ មួយទៀត លោកចែករំលែកធម៌ទាំងឡាយនេះ ហើយបញ្ញត្តឲ្យផ្សេងពីគ្នាបានឬទេ ។ សម្មុខាវិន័យនិងអមូឡ្ហវិន័យ ។ បេ ។ សម្មុខាវិន័យនិងបដិញ្ញាតករណៈ សម្មុខាវិន័យនិងយេភុយ្យសិកា សម្មុខា-

យោតិ វា តស្សបាបិយសិកាតិ វា សម្មុខាវិនយោតិ វា តិណវត្ថារកោតិ វា ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា ឧទាហុ វិសំសដ្ឋា លព្ភា ច បនិមេសំ ធម្មានំ វិនិព្ភុជិត្វា វិនិព្ភុជិត្វា នានាករណំ បញ្ញាបេតុំ ។ សម្មុខាវិនយោតិ វា សតិវិនយោតិ វា ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា នោ វិសំសដ្ឋា ន ច លព្ភា ឥមេសំ ធម្មានំ វិនិព្ភុជិត្វា វិនិព្ភុជិត្វា នានាករណំ បញ្ញាបេតុំ ។ សម្មុខាវិនយោតិ វា អមូឡ្ហវិនយោតិ វា ។ បេ ។ សម្មុខាវិនយោតិ វា បដិញ្ញាតករណន្តិ វា សម្មុខាវិនយោតិ វា យេភុយ្យសិកាតិ វា សម្មុខាវិនយោតិ វា តស្សបាបិយសិកាតិ វា សម្មុខាវិនយោតិ វា តិណវត្ថារកោតិ វា ឥមេ ធម្មា សំសដ្ឋា នោ វិសំសដ្ឋា ន ច លព្ភា ឥមេសំ ធម្មានំ វិនិព្ភុជិត្វា វិនិព្ភុជិត្វា នានាករណំ បញ្ញាបេតុំ ។

[១៨៨] សម្មុខាវិនយោ កឹនិទានោ កឹសមុទយោ កឹជាតិកោ កឹបភវោ កឹសម្ភារោ កឹសមុដ្ឋានោ ។ សតិវិនយោ ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិនយោ បដិញ្ញាតករណំ

វិន័យនិងតស្សបាបិយសិកា សម្មុខាវិន័យនិងតិណវត្ថារកៈ ធម៌ទាំងនេះ លាយប្រឡំគ្នា ឬមិនលាយប្រឡំគ្នាទេ មួយទៀត លោកចែករំលែកធម៌ទាំងនេះ ហើយបញ្ញត្តឲ្យផ្សេងគ្នាបានឬទេ ។ ឆ្លើយថា សម្មុខាវិន័យនិងសតិវិន័យ ធម៌ទាំងនេះ លាយប្រឡំគ្នា មិនមែនផ្សេងគ្នាទេ មួយទៀត លោកមិនបានចែករំលែកធម៌ទាំងនេះ ហើយបញ្ញត្តឲ្យផ្សេងពីគ្នាទេ ។ សម្មុខាវិន័យនិងអមូឡ្ហវិន័យ ។ បេ ។ សម្មុខាវិន័យនិងបដិញ្ញាតករណៈ សម្មុខាវិន័យនិងយេភុយ្យសិកា សម្មុខាវិន័យនិងតស្សបាបិយសិកា សម្មុខាវិន័យនិងតិណវត្ថារកៈ ធម៌ទាំងនេះ លាយប្រឡំគ្នា មិនមែនមិនលាយប្រឡំគ្នាទេ មួយទៀត លោកមិនបានចែករំលែកធម៌ទាំងនេះ ហើយបញ្ញត្តឲ្យផ្សេងពីគ្នាទេ ។

[១៤៤] សម្មុខាវិន័យ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ សតិវិន័យ ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ

យេកុយ្យសិកា តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកោ កឹនិទានោ កឹសមុទយោ កឹជាតិកោ កឹបភវោ កឹសម្ភារោ កឹសមុដ្ឋានោ ។ សម្មុខាវិនយោ និទាន-និទានោ និទានសមុទយោ និទានជាតិកោ និទា-នប្បភវោ និទានសម្ភារោ និទានសមុដ្ឋានោ ។ សតិ-វិនយោ ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិនយោ បដិញ្ញាតករណំ យេកុយ្យសិកា តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកោ និទាននិទានោ និទានសមុទយោ និទានជាតិកោ និ-ទានប្បភវោ និទានសម្ភារោ និទានសមុដ្ឋានោ ។ សម្មុខាវិនយោ កឹនិទានោ កឹសមុទយោ កឹជាតិកោ កឹបភវោ កឹសម្ភារោ កឹសមុដ្ឋានោ ។ សតិវិនយោ ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិនយោ បដិញ្ញាតករណំ យេកុយ្យសិ-កា តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកោ កឹនិទានោ កឹសមុទយោ កឹជាតិកោ កឹបភវោ កឹសម្ភារោ កឹ-សមុដ្ឋានោ ។ សម្មុខាវិនយោ ហេតុនិទានោ ហេតុ-សមុទយោ ហេតុជាតិកោ ហេតុប្បភវោ ហេតុសម្ភារោ

យេភុយ្យសិកា តស្សបាបិយសិកា និងតិណវត្ថារកៈ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ សម្មុខាវិន័យ មាននិទានជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មាននិទានជាហេតុឲ្យកើតឡើង មាននិទានជាកំណើត មាននិទានជាដែន មាននិទានជាអង្គ មាននិទានជាសមុដ្ឋាន ។ សតិវិន័យ ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ យេភុយ្យសិកា តស្ស-បាបិយសិកា និងតិណវត្ថារកៈ មាននិទានជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មាននិទានជាហេតុឲ្យកើតឡើង មាននិទានជាកំណើត មាននិទានជាដែន មាននិទានជាអង្គ មាននិទានជាសមុដ្ឋាន ។ សម្មុខាវិន័យ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ សតិវិន័យ ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ យេភុយ្យសិកា តស្សបាបិយសិកា និងតិ-ណវត្ថារកៈ មានអ្វីជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ សម្មុខាវិន័យ មានហេតុជាគ្រឿងប្រគល់ឲ្យនូវផល មានហេតុជាហេតុឲ្យកើតឡើង មានហេតុជាកំណើត មានហេតុជាដែន មានហេតុជាអង្គ

ហេតុសមុដ្ឋានោ ។ សតិវិនយោ ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិនយោ បដិញ្ញាតករណំ យេភុយ្យសិកា តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកោ ហេតុនិទានោ ហេតុសមុទយោ ហេតុជាតិកោ ហេតុប្បភវោ ហេតុសម្ភារោ ហេតុសមុដ្ឋានោ ។ សម្មុខាវិនយោ កឹនិទានោ កឹសមុទយោ កឹជាតិកោ កឹបភវោ កឹសម្ភារោ កឹសមុដ្ឋានោ ។ សតិវិនយោ ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិនយោ បដិញ្ញាតករណំ យេភុយ្យសិកា តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកោ កឹនិទានោ កឹសមុទយោ កឹជាតិកោ កឹបភវោ កឹសម្ភារោ កឹសមុដ្ឋានោ ។ សម្មុខាវិនយោ បច្ចយនិទានោ បច្ចយសមុទយោ បច្ចយជាតិកោ បច្ចយប្បភវោ បច្ចយសម្ភារោ បច្ចយសមុដ្ឋានោ ។ សតិវិនយោ ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិនយោ បដិញ្ញាតករណំ យេភុយ្យសិកា តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកោ បច្ចយនិទានោ បច្ចយសមុទយោ បច្ចយជាតិកោ បច្ចយប្បភវោ បច្ចយសម្ភារោ បច្ចយសមុដ្ឋានោ ។

មានហេតុជាសមុដ្ឋាន ។ សតិវិន័យ ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិន័យ បដិញ្ញាតករណ: យេភុយ្យសិកា តស្សបាបិយសិកា និង៍តិណវត្ថារក: មានហេតុជាគ្រឿង៍ប្រគល់ឲ្យនូវផល មានហេតុជាហេតុឲ្យកើតឡើង៍ មានហេតុជាកំណើត មានហេតុជាដែន មានហេតុជាអង្គ មានហេតុជាសមុដ្ឋាន ។ សម្មុខាវិន័យ មានអ្វីជាគ្រឿង៍ប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង៍ មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ សតិវិន័យ ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិន័យ បដិញ្ញាតករណ: យេភុយ្យសិកា តស្សបាបិយសិកា និង៍តិណវត្ថារក: មានអ្វីជាគ្រឿង៍ប្រគល់ឲ្យនូវផល មានអ្វីជាហេតុឲ្យកើតឡើង៍ មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែន មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ សម្មុខាវិន័យ មានបច្ច័យជាគ្រឿង៍ប្រគល់ឲ្យនូវផល មានបច្ច័យជាហេតុឲ្យកើតឡើង៍ មានបច្ច័យជាកំណើត មានបច្ច័យជាដែន មានបច្ច័យជាអង្គ មានបច្ច័យជាសមុដ្ឋាន ។ សតិវិន័យ ។ បេ ។ អមូឡ្ហវិន័យ បដិញ្ញាតករណ: យេភុយ្យសិកា តស្សបាបិយសិកា និង៍តិណវត្ថារក: មានបច្ច័យជាគ្រឿង៍ប្រគល់ឲ្យនូវផល មានបច្ច័យជាហេតុឲ្យកើតឡើង៍ មានបច្ច័យជាកំណើត មានបច្ច័យជាដែន មានបច្ច័យជាអង្គ មានបច្ច័យជាសមុដ្ឋាន ។

[១៤៥] សត្តន្នំ សមថានំ កតិ មូលានិ កតិ ស-
មុដ្ឋានា ។ សត្តន្នំ សមថានំ ឆព្វីស មូលានិ ឆត្តឹស
សមុដ្ឋានា ។ សត្តន្នំ សមថានំ កតមានិ ឆព្វីស
មូលានិ ។ សម្មុខាវិនយស្ស ចត្តារិ មូលានិ សង្ឃ-
សម្មុខតា ធម្មសម្មុខតា វិនយសម្មុខតា បុគ្គលសម្មុខ-
តា ។ សតិវិនយស្ស ចត្តារិ មូលានិ ។ អមូឡ្ហវិនយស្ស
ចត្តារិ មូលានិ ។ បដិញ្ញាតករណស្ស ទ្វេ មូលានិ
យោ ច ទេសេតិ យស្ស ច ទេសេតិ ។ យេភុយ្យសិ-
កាយ ចត្តារិ មូលានិ តស្សបាបិយសិកាយ ចត្តារិ
មូលានិ ។ តិណវត្ថារកស្ស ចត្តារិ មូលានិ សង្ឃសម្មុ-
ខតា ធម្មសម្មុខតា វិនយសម្មុខតា បុគ្គលសម្មុខ-
តា ។ សត្តន្នំ សមថានំ ឥមានិ ឆព្វីស មូលានិ ។
សត្តន្នំ សមថានំ កតមេ ឆត្តឹស សមុដ្ឋានា ។
សតិវិនយស្ស កម្មស្ស កិរិយា ករណំ ឧបគ-
មនំ អជ្ឈុបគមនំ អធិវាសនា អប្បដិក្កោសនា ។
អមូឡ្ហវិនយស្ស កម្មស្ស ។ បេ ។ បដិញ្ញាតករណស្ស
កម្មស្ស ។ បេ ។ យេភុយ្យសិកាយ កម្មស្ស ។ បេ ។

[១៤៥] សមថៈទាំង ៧ មានមូលប៉ុន្មាន មានសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ សមថៈទាំង ៧ មានមូល ២៦ មានសមុដ្ឋាន ៣៦ ។ សមថៈទាំង ៧ មានមូល ២៦ (នោះ) ដូចម្តេច ។ សម្មុខាវិន័យមានមូល ៤ គឺចំពោះមុខសង្ឃ ១ ចំពោះមុខធម៌ ១ ចំពោះមុខវិន័យ ១ ចំពោះមុខបុគ្គល ១ ។ សតិវិន័យមានមូល ៤ ។ អមូឡ្ហវិន័យមានមូល ៤ ។ បដិញ្ញាតករណៈមានមូល ២ គឺ បុគ្គលណាសំដែង ១ សំដែងចំពោះបុគ្គលណា ១ ។ យេភុយ្យសិកាមានមូល ៤ តស្សបាបិយសិកាមានមូល ៤ ។ តិណវត្ថារកៈមានមូល ៤ គឺ ចំពោះមុខសង្ឃ ១ ចំពោះមុខធម៌ ១ ចំពោះមុខវិន័យ ១ ចំពោះមុខបុគ្គល ១ ។ នេះ ជាមូល ២៦ របស់សមថៈទាំង ៧ ។ សមថៈទាំង[១] ៧ មានសមុដ្ឋាន ៣៦ (នោះ) ដូចម្តេចខ្លះ ។ ការធ្វើញត្តិ ការបញ្ឈប់ញត្តិ ការចូលទៅធ្វើដោយខ្លួនឯង ការបង្គាប់ឲ្យគេចូលទៅធ្វើ ការទទួលបង្គាប់ ការមិនហាមឃាត់នូវសង្ឃកម្ម គឺ សតិវិន័យ ។ នូវសង្ឃកម្ម គឺ អមូឡ្ហវិន័យ ។ បេ ។ នូវសង្ឃកម្ម គឺបដិញ្ញាតករណៈ ។ បេ ។ នូវសង្ឃកម្ម គឺ យេភុយ្យសិកា ។ បេ ។

១ អដ្ឋកថាពន្យល់ថា ត្រង់ពាក្យបុច្ឆាអំពីសមុដ្ឋាន ដែលលោកពោលថា សមថៈទាំង ៧ មានសមុដ្ឋាន ៣៦ នោះ តើដូចម្តេច ដូច្នេះ ក៏មែនពិតហើយ តែបានជាលោកចែកតែសមថៈ ៦ ក្នុងសមថៈមួយ ៗ មានសមុដ្ឋានប្រាំមួយ ៗ ដូច្នេះវិញ ព្រោះសម្មុខាវិន័យមិនមានសមុដ្ឋានទេ ដោយមិនបានសង្គ្រោះចូលក្នុងកម្ម ។

តស្សបាបិយសិកាយ កម្មស្ស ។ បេ ។ តិណវត្ថារ-កស្ស កម្មស្ស កិរិយា ករណំ ឧបគមនំ អជ្ឈុ-បគមនំ អធិវាសនា អប្បដិក្កោសនា ។ សត្តន្នំ សមថានំ ឥមេ ធម្មា សមុដ្ឋានា ។

[១៤៦] សម្មុខាវិនយោតិ វា សតិវិនយោតិ វា ឥមេ ធម្មា នានត្ថា នានាព្យញ្ជនា ឧទាហុ ឯកត្ថា ព្យញ្ជន-មេវ នានំ ។ សម្មុខាវិនយោតិ វា អមូឡ្ហវិនយោតិ វា ។ បេ ។ សម្មុខាវិនយោតិ វា បដិញ្ញាតករណន្តិ វា សម្មុខាវិនយោតិ វា យេភុយ្យសិកាតិ វា សម្មុខាវិន-យោតិ វា តស្សបាបិយសិកាតិ វា សម្មុខាវិនយោតិ វា តិណវត្ថារកោតិ វា ឥមេ ធម្មា នានត្ថា នានាព្យញ្ជនា ឧទាហុ ឯកត្ថា ព្យញ្ជនមេវ នានំ ។ សម្មុខាវិនយោតិ វា សតិវិនយោតិ វា ឥមេ ធម្មា នានត្ថា ចេវ នានា-ព្យញ្ជនា ច ។ សម្មុខាវិនយោតិ វា អមូឡ្ហវិនយោតិ វា ។ បេ ។ សម្មុខាវិនយោតិ វា បដិញ្ញាតករណន្តិ វា សម្មុខាវិនយោតិ វា យេភុយ្យសិកាតិ វា សម្មុខាវិន-

នូវសង្ឃកម្ម គឺ តស្សបាបិយសិកា ។ បេ ។ ការធ្វើញត្តិ ការបញ្ឈប់ញត្តិ ការចូលទៅធ្វើដោយខ្លួនឯង ការបង្គាប់ឲ្យគេចូលទៅធ្វើ ការទទួលបង្គាប់ ការមិនហាមឃាត់ នូវសង្ឃកម្ម គឺ តិណវត្ថារកៈ ។ នេះ ជាសមុដ្ឋាន ៣៦ របស់សមថៈ ៧ ។

[១៨៦] សម្មុខាវិន័យនិងសតិវិន័យ ធម៌ទាំងនេះ មានអត្ថផ្សេង ៗ គ្នា មានព្យញ្ជនៈផ្សេង ៗ គ្នា ឬ ក៏មានអត្ថជាមួយគ្នា ផ្សេងគ្នាតែព្យញ្ជនៈប៉ុណ្ណោះទេ ។ សម្មុខាវិន័យនិងអមូឡ្ហវិន័យ ។ បេ ។ សម្មុខាវិន័យនិងបដិញ្ញាតករណៈ សម្មុខាវិន័យនិងយេភុយ្យសិកា សម្មុខាវិន័យនិងតស្ស-បាបិយសិកា សម្មុខាវិន័យនិងតិណវត្ថារកៈ ធម៌ទាំងនេះ មានអត្ថផ្សេង ៗ គ្នា មានព្យញ្ជនៈផ្សេង ៗ គ្នា ឬក៏មានអត្ថជាមួយគ្នា ផ្សេងគ្នាតែព្យញ្ជនៈប៉ុណ្ណោះទេ ។ សម្មុខាវិន័យ និងសតិវិន័យ ធម៌ទាំងនេះ មានអត្ថក៏ផ្សេងគ្នា មានព្យញ្ជនៈ ក៏ផ្សេងគ្នាដែរ ។ សម្មុខាវិន័យនិងអមូឡ្ហវិន័យ ។ បេ ។ សម្មុខា-វិន័យនិងបដិញ្ញាតករណៈ សម្មុខាវិន័យនិងយេភុយ្យសិកា សម្មុខាវិន័យ

យោតិ វា តស្សបាបិយសិកាតិ វា សម្មុខាវិនយោតិ វា តិណវត្ថារកោតិ វា ឥមេ ធម្មា ធាតត្ថា ចេវ នានា-ព្យញ្ជនា ច ។

[១៤៧] វិវាទោ វិវាទាធិករណំ វិវាទោ នោ អធិក-រណំ អធិករណំ នោ វិវាទោ អធិករណញ្ចេវ វិវាទោ ច សិយា វិវាទោ វិវាទាធិករណំ សិយា វិវាទោ នោ អធិ-ករណំ សិយា អធិករណំ នោ វិវាទោ សិយា អធិករ-ណញ្ចេវ វិវាទោ ច ។ តត្ថ កតមោ វិវាទោ វិវាទាធិករ-ណំ ។ ឥធ ភិក្ខូ វិវទន្តិ ធម្មោតិ វា អធម្មោតិ វា ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ វា អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ វា យំ តត្ថ ភណ្ឌនំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ នានាវាទោ អញ្ញថាវាទោ វិបច្ចតាយ[១] វោហារោ មេធកំ[២] អយំ វិវាទោ វិវាទាធិករណំ ។ តត្ថ កតមោ វិវាទោ នោ អធិករណំ ។ មាតាបិ បុត្តេន វិវទតិ បុត្តោបិ មាតរា វិវទតិ បិតាបិ បុត្តេន វិវទតិ បុត្តោបិ បិតរា វិវទតិ ភា-តាបិ ភាតរា វិវទតិ ភាតាបិ ភគិនិយា វិវទតិ ភគិនីបិ ភាតរា វិវទតិ សហាយោបិ សហាយេន វិវទតិ អយំ

១ ម. វិបច្ចយតាយ ។ ២ ម. មេធគំ ។

និងតស្សបាបិយសិកា សម្មុខាវិន័យនិងតិណវត្ថារកៈ ធម៌ទាំងនេះ មាន អត្ថផ្សេង ៗ គ្នា មានព្យញ្ជនៈក៏ផ្សេង ៗ គ្នាដែរ ។

[១៤៧] វិវាទ ចាត់ជាវិវាទាធិករណ៍ វិវាទ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ អធិករណ៍ មិនចាត់ជាវិវាទ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាវិវាទផង វិវាទ ចាត់ជាវិ-វាទាធិករណ៍ក៏មាន វិវាទ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ក៏មាន អធិករណ៍ មិនចាត់ជាវិវាទក៏មាន ចាត់ជាអធិករណ៍ផង វិវាទផងក៏មាន ។ បណ្ដាធម៌ទាំងនោះ វិវាទដូចម្ដេច ដែលចាត់ជាវិវាទាធិករណ៍ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ជជែកគ្នា ថាសភាវៈនេះ ជាធម៌ក្ដី មិនមែនជាធម៌ក្ដី ។ បេ ។ ជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិក្ដី ជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិក្ដី សេចក្ដីប្រកួតប្រកាន់ ជម្លោះ សេចក្ដីប្រកាន់ខុស សេចក្ដីជជែក ការនិយាយបែកផ្សេងពីគ្នា ការនិយាយផ្ដេសផ្ដាស ការនិយាយដើម្បីឲ្យគេព្រួយចិត្ត សេចក្ដីប្រកែកប្រណាំងណា ក្នុងសភាវៈទាំងនោះ វិវាទនេះ ចាត់ជាវិវាទាធិករណ៍ ។ បណ្ដាធម៌ទាំងនោះ វិវាទដូចម្ដេច ដែលមិនចាត់ជាអធិករណ៍ ។ មាតាទាស់ទែងនឹងបុត្តក្ដី បុត្តទាស់ទែងនឹងមា-តាក្ដី បិតាទាស់ទែងនឹងបុត្តក្ដី បុត្តទាស់ទែងនឹងបិតាក្ដី បងប្អូនប្រុសទាស់ទែងនឹងបងប្អូនប្រុសក្ដី បងប្អូនប្រុសទាស់ទែងនឹងបងប្អូនស្រីក្ដី បងប្អូនស្រីទាស់ទែងនឹងបងប្អូនប្រុសក្ដី សំឡាញ់ទាស់ទែងនឹងសំឡាញ់ផងគ្នាក្ដី

វិវាទោ នោ អធិករណំ ។ តត្ថ កតមំ អធិករណំ នោ វិវាទោ ។ អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ កិច្ចាធិ-ករណំ ឥទំ អធិករណំ នោ វិវាទោ ។ តត្ថ កតមំ អធិករណញ្ចេវ វិវាទោ ច ។ វិវាទាធិករណំ អធិក-រណញ្ចេវ វិវាទោ ច ។

[១៦៨] អនុវាទោ អនុវាទាធិករណំ អនុវាទោ នោ អធិករណំ អធិករណំ នោ អនុវាទោ អធិករ-ណញ្ចេវ អនុវាទោ ច សិយា អនុវាទោ អនុវាទាធិក-រណំ សិយា អនុវាទោ នោ អធិករណំ សិយា អធិ-ករណំ នោ អនុវាទោ សិយា អធិករណញ្ចេវ អនុវាទោ ច ។ តត្ថ កតមោ អនុវាទោ អនុវាទាធិករណំ ។ ឥធ ភិក្ខូ ភិក្ខុំ អនុវទន្តិ សីលវិបត្តិយា វា អាចារវិ-បត្តិយា វា ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា អាជីវវិបត្តិយា វា យោ តត្ថ អនុវាទោ អនុវទនា អនុល្លបនា អនុភណនា អនុសម្ប-វង្កតា អព្ភុស្សហនតា អនុពលប្បទានំ អយំ អនុវាទោ អនុវាទាធិករណំ ។ តត្ថ កតមោ អនុវាទោ នោ អធិករណំ ។ មាតាបិ បុត្តំ អនុវទតិ បុត្តោបិ មាតរំ

វិវាទនេះ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ទេ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ អធិករណ៍ដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាវិវាទ ។ អនុវាទាធិករណ៍ អាបត្តាធិករណ៍ និងកិច្ចាធិករណ៍ អធិករណ៍នេះ មិនចាត់ជាវិវាទទេ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ អធិករណ៍ដូចម្តេច ដែលចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាវិវាទផង ។ វិវាទាធិករណ៍ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាវិវាទផង ។

[១៤៨] ការចោទ ចាត់ជាអនុវាទាធិករណ៍ ការចោទ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ អធិករណ៍មិនចាត់ជាការចោទ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាការចោទផង ការចោទចាត់ជាអនុវាទាធិករណ៍ក៏មាន ការចោទមិនចាត់ជាអធិករណ៍ក៏មាន អធិករណ៍ មិនចាត់ជាការចោទក៏មាន ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាការចោទផងក៏មាន ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការចោទដូចម្តេច ដែលចាត់ជាអនុវាទាធិករណ៍ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ចោទភិក្ខុផងគ្នា ដោយសីលវិបត្តិក្តី ដោយអាចារវិបត្តិក្តី ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិក្តី ដោយអាជីវវិបត្តិក្តី ការចោទ សេចក្តីប្រកាន់ ការពោលដដែក ការពោលតវ៉ា ការពោលបង្អាប់ ការខំពោលបង្ខូច ការបន្ថែមកម្លាំងណា ក្នុងវិបត្តិទាំងនោះ ការចោទនេះ ចាត់ជាអនុវាទាធិករណ៍ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការចោទដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាអធិករណ៍ ។ មាតាចោទបុត្តក្តី បុត្តចោទ

អនុវទតិ បិតាបិ បុត្តំ អនុវទតិ បុត្តោបិ បិតរំ អនុវទតិ ភាតាបិ ភាតរំ អនុវទតិ ភាតាបិ ភគិនឹ អនុវទតិ ភគិនីបិ ភាតរំ អនុវទតិ សហាយោបិ សហាយំ អនុវទតិ អយំ អនុវាទោ នោ អធិករណំ ។ តត្ថ កតមំ អធិករណំ នោ អនុវាទោ ។ អាបត្តាធិករណំ កិច្ចាធិករណំ វិវាទាធិករណំ ឥទំ អធិករណំ នោ អនុវាទោ ។ តត្ថ កតមំ អធិករណញ្ចេវ អនុវាទោ ច ។ អនុ-វាទាធិករណំ អធិករណញ្ចេវ អនុវាទោ ច ។

[១៤៩] អាបត្តិ អាបត្តាធិករណំ អាបត្តិ នោ អ-ធិករណំ អធិករណំ នោ អាបត្តិ អធិករណញ្ចេវ អាបត្តិ ច សិយា អាបត្តិ អាបត្តាធិករណំ សិយា អាបត្តិ នោ អធិករណំ សិយា អធិករណំ នោ អា-បត្តិ សិយា អធិករណញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ តត្ថ កត-មា អាបត្តិ អាបត្តាធិករណំ ។ បញ្ចបិ អាបត្តិក្ខន្ធា អាបត្តាធិករណំ សត្តបិ អាបត្តិក្ខន្ធា អាបត្តាធិក-រណំ អយំ អាបត្តិ អាបត្តាធិករណំ ។ តត្ថ កតមា អាបត្តិ នោ អធិករណំ ។ សោតាបត្តិ សមាបត្តិ

មាតាក្តី បិតាចោទបុត្តក្តី បុត្តចោទបិតាក្តី បងប្អូនប្រុសចោទបងប្អូនប្រុសផងគ្នាក្តី បងប្អូនប្រុសចោទបងប្អូនស្រីក្តី បងប្អូនស្រីចោទបងប្អូនប្រុសក្តី សំឡាញ់ចោទសំឡាញ់ផងគ្នាក្តី ការចោទនេះ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ អធិករណ៍ដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាការចោទ ។ អាបត្តាធិករណ៍ កិច្ចាធិករណ៍ និងវិវាទាធិករណ៍ អធិករណ៍នេះ មិនចាត់ជាការចោទទេ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ អធិករណ៍ដូចម្តេច ដែលចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាការចោទផង ។ អនុវាទាធិករណ៍ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាការចោទផង ។

[១៤៩] អាបត្តិ ចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ អាបត្តិ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ អធិករណ៍ មិនចាត់ជាអាបត្តិ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាអាបត្តិផង អាបត្តិចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ក៏មាន អាបត្តិ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ក៏មាន អធិករណ៍មិនចាត់ជាអាបត្តិក៏មាន ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាអាបត្តិផងក៏មាន ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ អាបត្តិដូចម្តេច ដែលចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ ។ កងនៃអាបត្តិទាំង ៥ ក៏ចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ កងនៃអាបត្តិទាំង ៧ ក៏ចាត់ជាអាបត្តា-ធិករណ៍ អាបត្តិទាំងនេះ ទើបចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ អាបត្តិដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាអធិករណ៍ ។ សោតាបត្តិ និងសមាបត្តិ

អធិករណភេទំ កិច្ចាធិករណំ

អយំ អាបត្តិ នោ អធិករណំ ។ តត្ថ កាតមំ អធិករណំ នោ អាបត្តិ ។ កិច្ចាធិករណំ វិវាទាធិករណំ អនុវាទាធិករណំ ឥទំ អធិករណំ នោ អាបត្តិ ។ តត្ថ កាតមំ អធិករណញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ អាបត្តាធិករណំ អធិករណញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។

[១៨០] កិច្ចំ កិច្ចាធិករណំ កិច្ចំ នោ អធិករណំ អធិករណំ នោ កិច្ចំ កិច្ចញ្ចេវ អធិករណញ្ច(១) សិយា កិច្ចំ កិច្ចាធិករណំ សិយា កិច្ចំ នោ អធិករណំ សិយា អធិករណំ នោ កិច្ចំ សិយា អធិករណញ្ចេវ កិច្ចញ្ច ។ តត្ថ កាតមំ កិច្ចំ កិច្ចាធិករណំ ។ យា សង្ឃស្ស កិច្ចយតា ករណីយតា អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ ឥទំ កិច្ចំ កិច្ចាធិករណំ ។ តត្ថ កាតមំ កិច្ចំ នោ អធិករណំ អាចរិយកិច្ចំ ឧបជ្ឈាយកិច្ចំ សមានុបជ្ឈាយកិច្ចំ សមានាចរិយកិច្ចំ ឥទំ កិច្ចំ នោ អធិករណំ ។ តត្ថ កាតមំ អធិករណំ នោ កិច្ចំ ។ វិវាទាធិករណំ

១ ម. អធិករណញ្ចេវ កិច្ចញ្ច ។

អាបត្តិ[១]នេះ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ទេ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ អធិករណ៍ ដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាអាបត្តិ ។ កិច្ចាធិករណ៍ វិវាទាធិករណ៍ និងអនុវាទាធិករណ៍ អធិករណ៍នេះ មិនចាត់ជាអាបត្តិទេ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ អធិករណ៍ដូចម្តេច ដែលចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាអាបត្តិផង ។ អាបត្តាធិករណ៍ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាអាបត្តិផង ។

[១៥០] កិច្ច ចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍ កិច្ច មិនចាត់ជាអធិករណ៍ អធិករណ៍ មិនចាត់ជាកិច្ច ចាត់ជាកិច្ចផង ជាអធិករណ៍ផង កិច្ចចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍ក៏មាន កិច្ច មិនចាត់ជាអធិករណ៍ក៏មាន អធិករណ៍ មិនចាត់ជាកិច្ចក៏មាន ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាកិច្ចផងក៏មាន ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ កិច្ចដូចម្តេច ដែលចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍ ។ កិច្ចរបស់សង្ឃ ឬកម្មដែលសង្ឃត្រូវធ្វើណា គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុតិយកម្ម ១ ញត្តិចតុត្ថកម្ម ១ កិច្ចនេះ ទើបចាត់ជាកិច្ចាធិករណ៍បាន ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ កិច្ចដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាអធិករណ៍ ។ កិច្ចដែលអន្តេវាសិកត្រូវធ្វើដល់អាចារ្យ កិច្ចដែលសទ្ធិវិហារិកត្រូវធ្វើដល់ឧបជ្ឈាយ៍ កិច្ចដែលភិក្ខុត្រូវធ្វើដល់ភិក្ខុដែលមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា កិច្ចដែលភិក្ខុត្រូវធ្វើដល់ភិក្ខុដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា កិច្ចនេះ មិនចាត់ជាអធិករណ៍ទេ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ អធិករណ៍ដូចម្តេច ដែលមិនចាត់ជាកិច្ច ។ វិវាទាធិករណ៍

---

១ ប្រែថា កិរិយាដល់ មិនប្រែថា កិរិយាត្រូវនូវអាបត្តិ ដូចក្នុងសិក្ខាបទនោះទេ ។

អនុវាទាធិករណំ អាបត្តាធិករណំ ឥទំ អធិករណំ
នោ កិច្ចំ ។ តត្ថ កតមំ អធិករណំ កិច្ចញ្ច ។
កិច្ចាធិករណំ អធិករណញ្ចេវ កិច្ចញ្ចាតិ ។

អធិករណភេទំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

[១៩១] អធិករណំ ឧក្កោដា
អាការា បុគ្គលេន ច
និទានហេតុប្បច្ចយា
មូលំ សមុដ្ឋានេន ច
អាបត្តិ ហោតិ យត្ថ ច
សំសដ្ឋា និទានេន ច[១]
ហេតុប្បច្ចយមូលានិ
សមុដ្ឋានេន ព្យញ្ជនា
វិវាទោ អធិករណន្តិ
ភេទាធិករណោ ឥនន្តិ ។

១ បកវាតិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

អនុវាទាធិករណ៍ និងអាបត្តាធិករណ៍ អធិករណ៍នេះ មិនចាត់ជាកិច្ចទេ ។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ កិច្ចដូចម្តេច ដែលចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាកិច្ចផង ។ កិច្ចាធិករណ៍ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ជាកិច្ចផង ។

ចប់ អធិករណភេទ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃអធិករណភេទនោះដូច្នេះ

[១៥១] និយាយអំពីការសើរើអធិករណ៍ ១ ភិក្ខុបាននូវការសើរើដោយអាការ ១០ យ៉ាង ១ បុគ្គល គឺ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ទើបសើរើអធិករណ៍បាន ១ និទាន ហេតុ បច្ច័យ មូល និងសមុដ្ឋាន (នៃអធិករណ៍) ១ អធិករណ៍ដែលចាត់ជាអាបត្តិ និងអនាបត្តិ ១ សមថៈទាំង ៧ មានសតិ-វិន័យជាដើម កើតក្នុងទីណា ១ សមថៈទាំង ៧ មានសម្មុខា-វិន័យជាដើម លាយច្រឡំគ្នាឬមិនច្រឡំគ្នា ១ និទាន ហេតុ បច្ច័យ មូល និងសមុដ្ឋាន (នៃសមថៈទាំង ៧ ប្រការ) ១ សមថៈទាំង ៧ ប្រការ មានអត្ថនិងព្យញ្ជនៈ (ផ្សេង ៗ គ្នា) ១ ធម៌ទាំងឡាយ មានវិវាទជាដើម ដែលចាត់ជាអធិករណ៍ និងមិនចាត់ជាអធិករណ៍ ១ នេះ ជាឧទ្ទានក្នុងអធិករណភេទ ។

អបរំ គាថាសង្គណិកំ

[១៨២] ចោទនា កិមត្ថាយ
សារណា កិស្ស ការណា
សង្ឃោ កិមត្ថាយ
មតិកម្មំ បន កិស្ស ការណា ។
ចោទនា សារណត្ថាយ
និគ្គហត្ថាយ សារណា
សង្ឃោ បរិគ្គហត្ថាយ[១]
មតិកម្មំ បន បាដិយេក្កំ ។
មា ខោ តុរិតោ អភណិ
មា ខោ ចណ្ឌិកតោភណិ[២]
មា ខោ បដិឃំ ជនយិ
សចេ អនុវិជ្ជកោ តុវំ
មា ខោ សហសា អភណិ
កថំ វិគ្គាហិកំ អនត្ថសញ្ហិតំ

១ ម. បរិគ្គហត្ថាយ ។ ២ ម. អភណិ ។

គាថាសង្គណិកៈ ជាតំណាមក(១)

[១៩២] សួរថា ការចោទដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ការរំលឹកទោសដើម្បីហេតុអ្វី ប្រជុំសង្ឃដើម្បីប្រយោជន៍អ្វីម្យ៉ាងទៀត មតិកម្ម គឺការរៀនមន្តដើម្បីហេតុអ្វី ។ ឆ្លើយថា ការចោទ ដើម្បីរំលឹកទោស ការរំលឹកទោស ដើម្បីនឹងសង្កត់សង្កិន (បុគ្គលនោះឲ្យរាងចាល) ប្រជុំសង្ឃដើម្បីពិនិត្យរកនូវការវិនិច្ឆ័យ ឯមតិកម្ម គឺការរៀនមន្តផ្សេង ៗ គ្នា (ដើម្បីឲ្យចូលចិត្តនូវការកាត់សេចក្តី) ។ បើលោកធ្វើជាវិន័យធរត្រូវកុំនិយាយរួសរាន់ពេក កុំនិយាយទាំងកំណាច កុំធ្វើសេចក្តីថ្នាំងថ្នាក់ចិត្តឲ្យកើតឡើង (ចំពោះអ្នកដែលត្រូវចោទ ឬអ្នកដែលចោទ) កុំនិយាយពាក្យសង្កត់សង្កិនឥតប្រយោជន៍ ដោយ

១ អដ្ឋកថា ហៅថា ទុតិយគាថាសង្គណិកៈ គាថាឆ្លងឆ្លាស់ទី ២ ។

សុត្តេ វិនយេ អនុលោមេ
បញ្ញត្តេ អនុលោមិកេ
អនុយោគវត្តំ និសាមយ[១]
កុសលេន ពុទ្ធិមតា កតំ
សុវុត្តំ សិក្ខាបទានុលោមិកំ
គតឹ ន នាសេន្តោ សម្បរាយិកំ ។
ហិតេសី អនុយុញ្ជស្សុ
កាលេនត្ថុបសញ្ហិតំ
ចុទិតស្ស ច ចោទកស្ស ច
សហសា វោហារំ មា បធារេសិ ។
ចោទកោ អាហ អាបន្នោតិ
ចុទិតកោ អាហ អនាបន្នោតិ
ឧភោ អនុក្ខិបន្តោ
បដិញ្ញានុសន្ធិតេន ការយេ ។
បដិញ្ញា លជ្ជីសុ វុត្តា[២]
អលជ្ជីសុ ឯតំ[៣] ន វិជ្ជតិ

១ និសាមេថាតិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។ និសាមេថាតិយេវ អដ្ឋកថាយំ ។
២ ឱ. ម. កតា ។ ៣ ឱ. ម. ឯវំ ។

រួសរាន់ ត្រូវលោកពិចារណានូវវត្តដែលគួរប្រព្រឹត្តតាម ជាអនុ-លោមរបស់សិក្ខាបទដែលព្រះសម្ពុទ្ធ ជាអ្នកប្រាជ្ញឆ្ងៀវឆ្លាស ទ្រង់ធ្វើ គឺ បាននាំមកតម្កល់ទុក ទ្រង់ពោលទុកមកដោយល្អ ក្នុងសុត្តៈ គឺឧភតោវិភង្គ ក្នុងវិន័យ គឺ ខន្ធកៈ ក្នុងអនុលោម គឺបរិវារៈ ក្នុងបញ្ញត្តិ គឺ វិន័យបិដកទាំងអស់ ក្នុងអនុលោមិកៈ គឺមហាបទេស ៤ ហើយនឹងបានញុំាងគតិរបស់ខ្លួន ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបរលោក មិនឲ្យវិនាសបាន ។ លោកកាលស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ គប្បីប្រកបតាមធម្មជាត ដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍តាមកាលដ៏គួរ លោកកុំអាលជឿសំដី របស់អ្នកជាប់ចោទនិងអ្នកចោទ ដោយរហ័សឡើយ ។ (បើ) អ្នកចោទនិយាយថា លោកត្រូវអាបត្តិហើយ លោកអ្នកជាប់ចោទប្រកែកថា ខ្ញុំមិនត្រូវអាបត្តិទេ (វិន័យធរ) កុំអាលលើកលែងបុគ្គលទាំង ២ (នោះ) គប្បីវិនិច្ឆ័យតាមតំ-ណពាក្យដែលប្តេជ្ញា ។ ពាក្យប្តេជ្ញា (ណា) ដែលវិន័យធរពោលចំពោះពួកបុគ្គលដែលមានសេចក្តីខ្មាស ពាក្យប្តេជ្ញានុ៎ះ មិនមានក្នុងពួកបុគ្គល ដែលឥតសេចក្តីខ្មាសទេ (ព្រោះថា)

១៧៣

អបរំ គាថាសង្គណិកំ អលជ្ជិអាទិបុច្ឆាវិសជ្ជនា

ពហុម្បិ អលជ្ជី ភាសេយ្យ
វត្ថានុសន្ធិតេន ការយេ ។
[១៨៣] អលជ្ជី កីទិសោ ហោតិ
បដិញ្ញា យស្ស ច រូហតិ
ឯតញ្ច[១] តាហំ បុច្ឆាមិ
កីទិសោ វុច្ចតិ អលជ្ជិបុគ្គលោ ។
សញ្ចិច្ច អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ
អាបត្តឹ បរិគូហតិ
អគតិគមនញ្ច គច្ឆតិ
ឯទិសោ វុច្ចតិ អលជ្ជិបុគ្គលោ ។
[១៨៤] សច្ចំ អហម្បិ ជានាមិ
ឯទិសោ អលជ្ជិបុគ្គលោ
អញ្ញញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
កីទិសោ វុច្ចតិ លជ្ជិបុគ្គលោ ។
សញ្ចិច្ច អាបត្តឹ នាបជ្ជតិ
អាបត្តឹ ន បរិគូហតិ

---

១ ឱ. ម. ឯវញ្ច ។

បុគ្គលដែលឥតសេចក្ដីខ្មាស សូម្បីពោលពាក្យច្រើនក្ដី (វិន័យធរ) គប្បីវិនិច្ឆ័យតាមពាក្យប្ដេជ្ញា ដែលជាប់មកជាមួយនឹងវត្តប្រតិបត្តិរបស់បុគ្គលនោះ ។

[១៩៣] សួរថា អលជ្ជីបុគ្គល តើដូចម្ដេច សេចក្ដីប្ដេជ្ញាមិនលូតលាស់ដល់បុគ្គលណា ខ្ញុំសួរចំពោះបុគ្គលនុ៎ះ ដូច្នេះថា បុគ្គលយ៉ាងណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅថា អលជ្ជីបុគ្គល ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលមានចិត្តក្លែងត្រូវអាបត្តិ រួចបិទបាំងអាបត្តិទុកក្ដី លុះតាមអំណាចអគតិក្ដី បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅថា អលជ្ជីបុគ្គល ។

[១៩៤] ខ្ញុំដឹងពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ហៅថា អលជ្ជីបុគ្គល ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួររកបុគ្គលដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ ហៅថា លជ្ជីបុគ្គល ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលមិនក្លែងឲ្យត្រូវអាបត្តិ មិនបានបិទបាំងអាបត្តិ

អគតិគមនំ ន គច្ឆតិ
ឯទិសោ វុច្ចតិ លជ្ជិបុគ្គលោ ។
[១៩៥] សច្ចំ អហម្បិ ជានាមិ
ឯទិសោ វុច្ចតិ លជ្ជិបុគ្គលោ
អញ្ញញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
កីទិសោ វុច្ចតិ អធម្មចោទកោ ។
អកាលេន ចោទេតិ អភូតេន
ផរុសេន អនត្ថសញ្ហិតេន
ទោសន្តរោ ចោទេតិ នោ មេត្តចិត្តោ
ឯទិសោ វុច្ចតិ អធម្មចោទកោ ។
[១៩៦] សច្ចំ អហម្បិ ជានាមិ
ឯទិសោ វុច្ចតិ អធម្មចោទកោ
អញ្ញញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
កីទិសោ វុច្ចតិ ធម្មចោទកោ ។
កាលេន ចោទេតិ ភូតេន
សណ្ហេន អត្ថសញ្ហិតេន

មិនលុះអំណាចអគតិ បុគ្គលយ៉ាងនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅថា លជ្ជីបុគ្គល ។

[១៩៥] ខ្ញុំដឹងពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ហៅថា លជ្ជីបុគ្គល ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួររកបុគ្គលដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទមិនត្រូវតាមធម៌ ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលដែលចោទដោយមិនត្រូវតាមកាល ១ ដោយពាក្យមិនពិត ១ ដោយពាក្យទ្រគោះ ១ ដោយពាក្យមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ ចោទដោយសេចក្តីស្អប់មិនចោទដោយមេត្តាចិត្ត ១ បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ។

[១៩៦] ខ្ញុំដឹងពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទមិនប្រកបដោយធម៌ ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួររកបុគ្គលដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា ដែលព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលដែលចោទត្រូវតាមកាល ១ ដោយពាក្យពិត ១ ដោយពាក្យផ្អែមល្ហែម ១ ដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១

អបរំ គាថាសង្គណិកំ ធម្មចោទកាទិបុច្ឆាវិសជ្ជនា

មេត្តចិត្តោ ចោទេតិ នោ ទោសន្តរោ
ឯទិសោ វុច្ចតិ ធម្មចោទកោ ។
[១៨៧] សច្ចំ អហម្បិ ជានាមិ
ឯទិសោ វុច្ចតិ ធម្មចោទកោ
អញ្ញញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
កីទិសោ វុច្ចតិ ពាលចោទកោ ។
បុព្វាបរំ ន ជានាតិ បុព្វាបរស្ស អកោវិទោ
អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ
អនុសន្ធិវចនបថស្ស អកោវិទោ
ឯទិសោ វុច្ចតិ ពាលចោទកោ ។
[១៨៨] សច្ចំ អហម្បិ ជានាមិ
ឯទិសោ វុច្ចតិ ពាលចោទកោ
អញ្ញញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
កីទិសោ វុច្ចតិ បណ្ឌិតចោទកោ ។
បុព្វាបរំបិ ជានាតិ បុព្វាបរស្ស កោវិទោ
អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ

ចោទដោយមេត្តាចិត្ត មិនចោទដោយស្អប់ ១ បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ ។

[១៥៧] ខ្ញុំដឹងពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួររកបុគ្គលដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបុគ្គលពាល ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលមិនដឹងពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង មិនយល់ដល់ពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង មិនដឹងគន្លងពាក្យតគ្នា មិនយល់ដល់គន្លងពាក្យតគ្នា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបុគ្គលពាល ។

[១៥៨] ខ្ញុំដឹងពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបុគ្គលពាល ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួររកបុគ្គលដទៃទៀតនឹងអ្នកថា បុគ្គលយ៉ាងណា ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបណ្ឌិត ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលដែលដឹងពាក្យខាងដើម និងពាក្យខាងចុង យល់ដល់ពាក្យខាងដើម និងពាក្យខាងចុង ដឹងគន្លងពាក្យតគ្នា

អនុសន្ធិវចនបថស្ស កោវិទោ
ឯទិសោ វុច្ចតិ បណ្ឌិតចោទកោ ។
[១៥៩] សច្ចំ អហាម្បិ ជាជាមិ
ឯទិសោ វុច្ចតិ បណ្ឌិតចោទកោ
អញ្ញញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
ចោទនា កិន្តិ វុច្ចតិ ។
សីលវិបត្តិយា ចោទេតិ
អថោ អាចារទិដ្ឋិយា
អាជីវេនបិ ចោទេតិ
ចោទនា តេន វុច្ចតិ ។

អបរំ គាថាសង្គណិកំ និដ្ឋិតំ ។

យល់ដល់គន្ធងពាក្យតគ្នា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបណ្ឌិត ។

[១៥៩] ខ្ញុំដឹងពិតថា បុគ្គលយ៉ាងនេះ ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា អ្នកចោទជាបណ្ឌិត ប៉ុន្តែខ្ញុំសូមសួររកហេតុដទៃទៀតនឹងអ្នកថា ដូចម្តេច ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា ការចោទ ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលចោទដោយសីលវិបត្តិក្តី ពុំនោះសោត ដោយអាចារវិបត្តិក្តី ទិដ្ឋិវិបត្តិក្តី ចោទដោយអាជីវវិបត្តិក្តី ការចោទដោយសីលវិបត្តិជាដើមនោះ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហៅថា ការចោទ ។

ចប់ គាថាសង្គណិកៈ (គាថាឆ្លូកឆ្លាស់គ្នា) ជាតំណមក ។

ចោទនាកណ្ឌំ

[១៦០] អនុវិជ្ជកេន ចោទកោ បុច្ឆិតព្វោ យំ ខោ ត្វំ អាវុសោ ឥមំ ភិក្ខុំ ចោទេសិ កិម្ហិ នំ ចោទេសិ សីលវិបត្តិយា ចោទេសិ អាចារវិបត្តិយា ចោទេសិ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ចោទេសីតិ ។ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ សីលវិបត្តិយា វា ចោទេមិ អាចារវិបត្តិយា វា ចោទេមិ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា ចោទេមីតិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ ជានាតិ បនាយស្មា សីលវិបត្តឹ ជានាតិ អាចារវិបត្តឹ ជានាតិ ទិដ្ឋិវិបត្តិន្តិ ។ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ ជានាមិ ខោ អហំ អាវុសោ សីលវិបត្តឹ ជានាមិ អាចារវិបត្តឹ ជានាមិ ទិដ្ឋិវិបត្តិន្តិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ កតមា បនាវុសោ សីលវិបត្តិ កតមា អាចារវិបត្តិ កតមា ទិដ្ឋិវិបត្តីតិ ។ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ ចត្តារិ បារាជិកានិ តេរសសង្ឃាទិសេសា អយំ សីលវិបត្តិ ថុល្លច្ចយំ បាចិត្តិយំ បាដិទេសនីយំ ទុក្កដំ ទុព្ភាសិតំ អយំ អាចារវិបត្តិ

ចោទនាកណ្ឌ

[១៦០] វិន័យធរ ត្រូវសួរភិក្ខុអ្នកចោទថា ម្នាលអាវុសោ លោកចោទភិក្ខុនេះ ដោយហេតុណា លោកចោទភិក្ខុនោះ ព្រោះទោសអ្វី លោកចោទដោយសីលវិបត្តិ ដោយអាចារវិបត្តិ ឬចោទដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំចោទដោយសីលវិបត្តិក្តី ខ្ញុំចោទដោយអាចារវិបត្តិក្តី ខ្ញុំចោទដោយទិដ្ឋិវិបត្តិក្តី ។ ត្រូវវិន័យធរសួរភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់អាចារ-វិបត្តិ ស្គាល់ទិដ្ឋិវិបត្តិដែរឬទេ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់អាចារវិបត្តិ ស្គាល់ទិដ្ឋិវិ-បត្តិដែរ ។ ត្រូវវិន័យធរសួរភិក្ខុអ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុ-សោ ចុះដូចម្តេច ហៅថា សីលវិបត្តិ ដូចម្តេច ហៅថា អាចារវិបត្តិ ដូចម្តេចហៅថា ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា បារាជិក ៤ និងសង្ឃាទិសេស ១៣ នេះ ហៅថា សីលវិបត្តិ ថុល្លច្ច័យ បាចិត្តិយៈ បាដិទេសនីយៈ ទុក្កដ និងទុព្ភាសិត នេះហៅថា អាចារវិបត្តិ

មិច្ឆាទិដ្ឋិ អន្តគ្គាហិកា ទិដ្ឋិ អយំ ទិដ្ឋិវិបត្តីតិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ យំ ខោ ត្វំ អាវុសោ ឥមំ ភិក្ខុំ ចោទេសិ ទិដ្ឋេន ចោទេសិ សុតេន ចោទេសិ បរិសង្កាយ ចោទេសីតិ ។ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ ទិដ្ឋេន វា ចោទេមិ សុតេន វា ចោទេមិ បរិសង្កាយ វា ចោទេមីតិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ យំ ខោ ត្វំ អាវុសោ ឥមំ ភិក្ខុំ ទិដ្ឋេន ចោទេសិ កិន្តេ ទិដ្ឋំ កិន្តិ តេ ទិដ្ឋំ កទា តេ ទិដ្ឋំ កត្ថ តេ ទិដ្ឋំ បារាជិកំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ ថុល្លច្ចយំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ បាចិត្តិយំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ បាដិទេសនីយំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ ទុក្កដំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ទិដ្ឋោ កត្ថ ច ត្វំ អហោសិ កត្ថ ចាយំ ភិក្ខុ អហោសិ កិញ្ច ត្វំ ករោសិ កិញ្ចាយំ ភិក្ខុ ករោតីតិ ។ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ ន ខោ អហំ អាវុសោ ឥមំ ភិក្ខុំ ទិដ្ឋេន ចោទេមិ អបិច សុតេន ចោទេមីតិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ យំ ខោ ត្វំ អាវុសោ ឥមំ ភិក្ខុំ សុតេន ចោទេ-

មិច្ឆាទិដ្ឋិ និងអន្តគ្គាហិកាទិដ្ឋិ នេះហៅថា ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ ត្រូវវិន័យធរ សួរភិក្ខុអ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកចោទភិក្ខុនេះ ដោយហេតុណា លោកចោទដោយឃើញ ដោយឮ ឬក៏ចោទដោយ រង្កៀសទេ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំចោទដោយ ឃើញក្តី ចោទដោយឮក្តី ចោទដោយរង្កៀសក្តី ។ ត្រូវវិន័យធរ សួរភិក្ខុ អ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកចោទភិក្ខុនេះ ដោយឃើញ ហេតុណា លោកបានឃើញទោសដូចម្តេច លោកបានឃើញហេតុដូច ម្តេច លោកបានឃើញពីកាលណា លោកបានឃើញក្នុងទីណា កាល ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-ទិសេស លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ លោកបាន ឃើញដែរឬ កាលត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវ អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវអាបត្តិទុក្កដ លោក បានឃើញដែរឬ មួយទៀត លោកនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុនេះនៅក្នុងទីណា ចំណែកខាងលោកកំពុងធ្វើអ្វី ឯភិក្ខុនេះកំពុងធ្វើអ្វី ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនបានចោទភិក្ខុនោះ ដោយការ ឃើញទេ ខ្ញុំចោទដោយគ្រាន់តែបានឮ ។ ត្រូវវិន័យធរសួរភិក្ខុអ្នក ចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកចោទភិក្ខុនេះ ដោយបានឮ

១៧៩

សិ កិម្ហិ សុតំ កិន្តិ តេ សុតំ កទា តេ សុតំ កត្ថ តេ សុតំ បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ ថុល្លច្ចយំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ បាចិត្តិយំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ បាដិទេសនីយំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ ទុព្ភាសិតំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ ភិក្ខុស្ស សុតំ ភិក្ខុនិយា សុតំ សិក្ខមានាយ សុតំ សាមណេរស្ស សុតំ សាមណេរិយា សុតំ ឧបាសកស្ស សុតំ ឧបាសិកាយ សុតំ រាជូនំ សុតំ រាជមហាមត្តានំ សុតំ តិត្ថិយានំ សុតំ តិត្ថិយសាវកានំ សុតន្តិ ។ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ ន ខោ អហំ អាវុសោ ឥមំ ភិក្ខុំ សុតេន ចោទេមិ អបិច បរិសង្កាយ ចោទេមីតិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ យំ ខោ ត្វំ អាវុសោ ឥមំ ភិក្ខុំ បរិសង្កាយ ចោទេសិ កឹ បរិសង្កសិ កិន្តិ បរិសង្កសិ កទា បរិសង្កសិ កត្ថ បរិសង្កសិ បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបន្នោតិ

ដោយហេតុណា លោកបានឮដូចម្ដេច លោកបានឮហេតុដូចម្ដេច លោកបានឮក្នុងកាលណា លោកបានឮក្នុងទីណា លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបារាជិក លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិទុព្ភាសិត លោកបានឮពាក្យភិក្ខុ លោកបានឮពាក្យភិក្ខុនី លោកបានឮពាក្យសិក្ខ-មានា លោកបានឮពាក្យសាមណេរ លោកបានឮពាក្យសាមណេរី លោកបានឮពាក្យឧបាសក លោកបានឮពាក្យឧបាសិកា លោកបានឮពាក្យពួកស្ដេច លោកបានឮពាក្យពួករាជមហាមាត្រ លោកបានឮពាក្យពួកតិរ្ថិយ លោកបានឮពាក្យពួកសាវ័កតិរ្ថិយឬ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនបានចោទភិក្ខុនេះ ដោយបានឮទេ ខ្ញុំចោទដោយត្រឹមតែសេចក្ដីរង្កៀស ។ ត្រូវវិន័យធរសួរភិក្ខុអ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកចោទភិក្ខុនេះ ដោយសេចក្ដីរង្កៀស ដោយហេតុណា លោករង្កៀសដូចម្ដេច លោករង្កៀសអំពីហេតុអ្វី លោករង្កៀសក្នុងកាលណា លោករង្កៀសក្នុងទីណា លោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបារាជិក លោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិសង្ឃា-

បរិសក្កសិ ថុល្លច្ចយំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសក្កសិ ចាចិត្តិយំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសក្កសិ ចាដិទេសនីយំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសក្កសិ ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសក្កសិ ទុព្ភាសិតំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសក្កសិ ភិក្ខុស្ស សុត្វា បរិសក្កសិ ភិក្ខុនិយា សុត្វា បរិសក្កសិ សិក្ខមានាយ សុត្វា បរិ-សក្កសិ សាមណេរស្ស សុត្វា បរិសក្កសិ សាមណេរិយា សុត្វា បរិសក្កសិ ឧបាសកស្ស សុត្វា បរិសក្កសិ ឧបាសិកាយ សុត្វា បរិសក្កសិ រាជូនំ សុត្វា បរិសក្កសិ រាជមហាមត្តានំ សុត្វា បរិសក្កសិ តិត្ថិយានំ សុត្វា បរិសក្កសិ តិត្ថិយសាវកានំ សុត្វា បរិសក្កសីតិ ។

[១៦១] ឱិដ្ឋំ ឱិដ្ឋេន សមេតិ
ឱិដ្ឋេន សំសន្ទតេ ឱិដ្ឋំ
ឱិដ្ឋំ បដិច្ច ន ឧបេតិ
អសុទ្ធបរិសង្កិតោ

ទិសេស លោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ លោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈ លោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិបាដិទេស-នីយៈ លោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិទុក្កដ លោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវអាបត្តិទុព្ភាសិត លោករង្កៀសព្រោះពាក្យភិក្ខុ លោករង្កៀសព្រោះពាក្យភិក្ខុនី លោករង្កៀសព្រោះពាក្យសិក្ខមានា លោករង្កៀសព្រោះពាក្យសាមណេរ លោករង្កៀសព្រោះពាក្យសាមណេរី លោករង្កៀសព្រោះពាក្យឧបាសក លោករង្កៀសព្រោះពាក្យឧបា-សិកា លោករង្កៀសព្រោះពាក្យពួកស្តេច លោករង្កៀសព្រោះពាក្យពួករាជមហាមាត្រ លោករង្កៀសព្រោះពាក្យពួកតិរ្ថិយ លោករង្កៀសព្រោះពាក្យពួកសាវ័កតិរ្ថិយ ។

[១៦១] ហេតុដែលអ្នកចោទបានឃើញ សមតាមហេតុដែលឃើញមែន វិន័យធរ គប្បីប្រៀបធៀបនូវហេតុដែលអ្នកចោទបានឃើញ តាមហេតុដែលបានឃើញ (បើ) ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទមិនទាន់ដល់ (បារាជិក) ព្រោះអាស្រ័យហេតុដែលអ្នកចោទបានឃើញនោះទេ ឈ្មោះថា អ្នកចោទមានសេចក្តីរង្កៀសមិនបរិសុទ្ធ គឺរង្កៀសដោយមិនមានមូល

១៨១

ចោទនាកណ្ឌំ អនុវិជ្ជកស្ស បដិបត្តិ

សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ

កាតព្វោ តេនុចោសថោ ។

សុតំ សុតេន សមេតិ

សុតេន សំសន្ទតេ សុតំ

សុតំ បដិច្ច ន ឧបេតិ

អសុទ្ធបរិសង្កិតោ

សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ

កាតព្វោ តេនុចោសថោ ។

មុតំ មុតេន សមេតិ

មុតេន សំសន្ទតេ មុតំ

មុតំ បដិច្ច ន ឧបេតិ

អសុទ្ធបរិសង្កិតោ

សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ

កាតព្វោ តេនុចោសថោតិ ។

វិន័យធរគប្បីវិនិច្ឆ័យតាមពាក្យប្តេជ្ញា របស់ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ ហើយគប្បីធ្វើឧបោសថជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។ ហេតុដែលអ្នកចោទបានឮ សមតាមហេតុដែលបានឮមែន វិន័យធរគប្បីប្រៀបធៀបនូវហេតុ ដែលអ្នកចោទបានឮ តាមហេតុដែលបានឮ (បើ) ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ មិនទាន់ដល់ (បារាជិក) ព្រោះអាស្រ័យហេតុដែលអ្នកចោទបានឮទេ ឈ្មោះថា អ្នកចោទមានសេចក្តីរង្កៀសមិនបរិសុទ្ធ វិន័យធរគប្បីវិនិច្ឆ័យតាមពាក្យប្តេជ្ញារបស់ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ ហើយគប្បីធ្វើឧបោសថជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។ ហេតុដែលអ្នកចោទបានប៉ះពាល់ សមតាមហេតុដែលបានប៉ះពាល់មែន វិន័យធរគប្បីប្រៀបធៀបនូវហេតុដែលបានប៉ះពាល់ តាមហេតុដែលបានប៉ះពាល់ (បើ) ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ មិនទាន់ដល់ (បារាជិក) ព្រោះអាស្រ័យហេតុដែលអ្នកចោទបានប៉ះពាល់ទេ ឈ្មោះថា អ្នកចោទមានសេចក្តីរង្កៀសមិនបរិសុទ្ធ វិន័យធរគប្បីវិនិច្ឆ័យតាមពាក្យប្តេជ្ញា របស់ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ ហើយគប្បីធ្វើឧបោសថជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។

[១៦២] ចោទនាយ កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានំ ។ ចោទនាយ ឱកាសកម្មំ អាទិ កិរិយា មជ្ឈេ សមថោ បរិយោសានំ ។ ចោទនាយ កតិ មូលានិ កតិ វត្ថូនិ កតិ ភូមិយោ កតីហាការេហិ ចោទេតិ ។ ចោទនាយ ទ្វេ មូលានិ តីណិ វត្ថូនិ បញ្ច ភូមិយោ ទ្វីហាការេហិ ចោទេតិ ។ ចោទនាយ កតមានិ ទ្វេ មូលានិ ។ សមូលិកា វា អមូលិកា វា ចោទនាយ ឥមានិ ទ្វេ មូលានិ ។ ចោទនាយ កតមានិ តីណិ វត្ថូនិ ។ ទិដ្ឋេន សុតេន បរិសង្កាយ ចោទនាយ ឥមានិ តីណិ វត្ថូនិ ។ ចោទនាយ កតមា បញ្ច ភូមិយោ ។ កាលេន វក្ខាមិ នោ អកាលេន ភូតេន វក្ខាមិ នោ អភូតេន សណ្ហេន វក្ខាមិ នោ ផរុសេន អត្ថសញ្ហិតេន វក្ខាមិ នោ អនត្ថសញ្ហិតេន មេត្តចិត្តោ វក្ខាមិ នោ ទោសន្តរោតិ ចោទនាយ ឥមា បញ្ច ភូមិយោ ។ កតមេហិ ទ្វីហាការេហិ ចោទេតិ ។ កាយេន វា ចោទេតិ វាចាយ វា ចោទេតិ ឥមេហិ ទ្វីហាការេហិ ចោទេតិ ។

[១៦២] សួរថា ការចោទមានអ្វីជាខាងដើម អ្វីជាកណ្តាល អ្វីជាទីបំផុត ។ ឆ្លើយថា ការចោទមានឱកាសកម្ម គឺសូមឱកាសជាខាងដើម មានកិរិយា គឺអំពើដែលវិន័យធរត្រូវធ្វើជាកណ្តាល មានសមថៈ គឺសេចក្តីរម្ងាប់ជាទីបំផុត ។ សួរថា ការចោទមានមូលប៉ុន្មាន មានវត្ថុប៉ុន្មាន មានភូមិប៉ុន្មាន បុគ្គលចោទដោយអាការប៉ុន្មាន ។ ឆ្លើយថា ការចោទមានមូល ២ មានវត្ថុ ៣ មានភូមិ ៥ បុគ្គលចោទដោយអាការ ២ ។ សួរថា ការចោទមានមូល ២ គឺអ្វីខ្លះ ។ ឆ្លើយថា ការចោទមានមូល ២ នេះ គឺ ចោទដោយមានមូល ១ ចោទដោយមិនមានមូល ១ ។ សួរថា ការចោទមានវត្ថុ ៣ គឺអ្វីខ្លះ ។ ឆ្លើយថា ការចោទមានវត្ថុ ៣ នេះគឺ ដោយបានឃើញ ១ ដោយបានឮ ១ ដោយបានរង្កៀស ១ ។ សួរថា ការចោទមានភូមិ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ ឆ្លើយថា ការចោទមានភូមិ ៥ នេះ គឺពោលត្រូវតាមកាល មិនពោលខុសកាល ១ ពោលពាក្យពិត មិនពោលពាក្យដែលមិនពិត ១ ពោលពាក្យផ្អែមល្ហែម មិនពោលពាក្យទ្រគោះ ១ ពោលពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនពោលពាក្យ ដែលមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ ពោលដោយមេត្តាចិត្ត មិនពោលដោយសេចក្តីស្អប់ ១ ។ សួរថា បុគ្គលចោទដោយអាការ ២ គឺអ្វីខ្លះ ។ ឆ្លើយថា បុគ្គលចោទដោយអាការ ២ នេះ គឺ ចោទដោយកាយ ១ ចោទដោយវាចា ១ ។

ចោទនាកណ្ឌំ ចោទកចុទិតកាទីនំ បដិបត្តិ

[១៦៣] ចោទកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្វំ ចុទិតកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្វំ សង្ឃេន កថំ បដិបជ្ជិតព្វំ អនុវិជ្ជកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្វំ ។ ចោទកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្វន្តិ ។ ចោទកេន បញ្ចសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ បរោ ចោទេតព្វោ កាលេន វក្ខាមិ នោ អកាលេន ភូតេន វក្ខាមិ នោ អភូតេន សណ្ហេន វក្ខាមិ នោ ផរុសេន អត្ថសញ្ហិតេន វក្ខាមិ នោ អនត្ថសញ្ហិតេន មេត្តចិត្តោ វក្ខាមិ នោ ទោសន្តរោតិ ។ ចោទកេន ឯវំ បដិបជ្ជិតព្វំ ។ ចុទិតកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្វន្តិ ។ ចុទិតកេន ទ្វីសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាតព្វំ សច្ចេ ច អកុប្បេ ច ។ ចុទិតកេន ឯវំ បដិបជ្ជិតព្វំ ។ សង្ឃេន កថំ បដិបជ្ជិតព្វន្តិ ។ សង្ឃេន ឱតិណ្ណានោតិណ្ណំ ជានិតព្វំ ។

ចោទនាកណ្ឌ សេចក្តីប្រតិបត្តិរបស់អ្នកចោទនិងអ្នកជាប់ចោទជាដើម

[១៦៣] សួរថា អ្នកចោទត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច អ្នកជាប់ចោទត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច សង្ឃត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច វិន័យធរត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា អ្នកចោទត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា អ្នកចោទត្រូវតាំងនៅក្នុងធម៌ ៥ យ៉ាង ទើបចោទអ្នកដទៃបាន គឺតាំងចិត្តថា អាត្មាអញនឹងនិយាយត្រូវតាមកាល មិននិយាយខុសកាល ១ នឹងនិយាយពាក្យពិត មិននិយាយពាក្យដែលមិនពិត ១ នឹងនិយាយពាក្យផ្អែមល្ហែម មិននិយាយពាក្យទ្រគោះ ១ នឹងនិយាយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិននិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ នឹងនិយាយដោយមេត្តាចិត្ត មិននិយាយដោយសេចក្តីស្អប់ ១ ។ អ្នកចោទត្រូវប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា អ្នកជាប់ចោទត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា អ្នកជាប់ចោទត្រូវតាំងនៅក្នុងធម៌ ២ យ៉ាង គឺ ក្នុងសច្ចវាចា ១ ក្នុងអកុប្បធម៌ គឺសេចក្តីមិនក្រោធចំពោះអ្នកចោទ ចំពោះវិន័យធរ ចំពោះសង្ឃ ១ ។ អ្នកជាប់ចោទត្រូវប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា សង្ឃត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា សង្ឃត្រូវដឹងពាក្យដែលទាក់ទងរកគ្នា និងពាក្យដែលមិនទាក់ទងរកគ្នា គឺដឹងពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុងរបស់អ្នកចោទមានប៉ុណ្ណោះ របស់អ្នកជាប់ចោទមានប៉ុណ្ណោះជាដើម ។

សង្ឃេន ឯវំ បដិបជ្ជិតព្វំ ។ អនុវិជ្ជកេន កថំ បដិ-
បជ្ជិតព្វន្តិ ។ អនុវិជ្ជកេន យេន ធម្មេន យេន
វិនយេន យេន សត្ថុសាសនេន តំ អធិករណំ វូប-
សម្មតិ តថា តំ អធិករណំ វូបសមេតព្វំ ។ អនុវិជ្ជកេន
ឯវំ បដិបជ្ជិតព្វំ ។

[១៦៤] ឧបោសថោ កិមត្ថាយ
បវារណា កិស្ស ការណា
បរិវាសោ កិមត្ថាយ
មូលាយ បដិកស្សនា កិស្ស ការណា
មានត្តំ កិមត្ថាយ
អព្ភានំ កិស្ស ការណា ។
ឧបោសថោ សាមគ្គត្ថាយ
វិសុទ្ធត្ថាយ បវារណា
បរិវាសោ មានត្តត្ថាយ
មូលាយ បដិកស្សនា និគ្គហត្ថាយ
មានត្តំ អព្ភានត្ថាយ
វិសុទ្ធត្ថាយ អព្ភានំ ។

សង្ឃត្រូវប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។ ត្រង់ពាក្យសួរថា វិន័យធរត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា អធិករណ៍នោះ តែងរម្ងាប់បានដោយធម៌ណា ដោយវិន័យណា ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាណា វិន័យធរត្រូវរម្ងាប់អធិករណ៍នោះឯង ដោយធម៌នោះ ៗ ចុះ ។ វិន័យធរត្រូវប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះឯង ។

[១៦៤] សួរថា ការធ្វើឧបោសថ ដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ធ្វើបវារណា ដើម្បីអ្វី ធ្វើបរិវាស ដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ធ្វើការទាញភិក្ខុមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ដើម្បីអ្វី ការប្រព្រឹត្តមានត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ធ្វើអព្ភានកម្ម ដើម្បីអ្វី ។ ឆ្លើយថា ធ្វើឧបោសថ ដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា ធ្វើបវារណា ដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យសង្ឃស្អាតដោយវិសេស ធ្វើបរិវាស ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់មានត្ត ធ្វើការទាញភិក្ខុមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងសង្កត់សង្កិន (នូវបរិវាសិកភិក្ខុឲ្យរាងចាល) ការប្រព្រឹត្តមានត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អព្ភានកម្ម ធ្វើអព្ភានកម្ម ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងឲ្យភិក្ខុនោះស្អាតបរិសុទ្ធ ។

ចោទនាកណ្ឌំ ចោទកស្ស អត្តជ្ឈាបនំ

ឆន្ទា ទោសា ភយា មោហា
ថេរេ ច បរិភាសតិ
កាយស្ស ភេទា ទុប្បញ្ញោ
ខតោ ឧបហតិន្ទ្រិយោ
និរយំ គច្ឆតិ ទុម្មេធោ
ន ច សិក្ខាយ គារវោ ។
ន ចាមិសំបិ[១] និស្សាយ
ន ច និស្សាយ បុគ្គលំ
ឧភោ ឯតេ វិវជ្ជេត្វា
យថា ធម្មោ តថា ករេ ។
កោធនោ ឧបនាហី ច
ចណ្ឌោ ច បរិភាសកោ
អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ
តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។
ឧបកណ្ណកំ ជប្បេតិ[២] ជិម្ហំ បេក្ខតិ
វីតិហរតិ កុម្មគ្គំ បដិសេវតិ

---

១ ឱ. ម. ន ច អាមិសំ ។ ២ ឱ. ម. ជប្បតិ ។

ចោទនាកណ្ឌ ការផុតខ្លួនឯងរបស់អ្នកចោទ

បុគ្គលណា ពោលមើលងាយពួកភិក្ខុជាថេរៈ ព្រោះស្រឡាញ់ ព្រោះស្អប់ ព្រោះខ្លាច ឬ ព្រោះវង្វេង បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា ជាអ្នកបៀតបៀនខ្លួនឯង ផ្ដាច់បង់ឥន្ទ្រិយ (មានសទ្ធិន្ទ្រិយជាដើម) ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា មិនមានសេចក្ដីគោរពក្នុងសិក្ខា លុះទម្លាយកាយទៅ តែងទៅកាន់នរក ។ (ព្រោះហេតុនោះ) វិន័យធរ ត្រូវវៀរហេតុទាំងពីរនេះ គឺ កុំអាស្រ័យអាមិសៈ ១ កុំអាស្រ័យបុគ្គល[១] ១ ត្រូវតែវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីតាមសមគួរដល់ធម៌ ។ ភិក្ខុដែលមានសេចក្ដីក្រោធខឹង ចងសេចក្ដីក្រោធទុក កាចអាក្រក់ ពោលតិះដៀល លើកអនាបត្តិថា ជាអាបត្តិវិញ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះថា ផុតខ្លួនឯង ។ ភិក្ខុឱនខ្សឹបទៀបត្រចៀកស្វែងរកតែទោស ធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យសាបសូន្យ សេពគប់តែផ្លូវដែលខុស ៗ គឺប្រកាស

---

១ អដ្ឋកថាពន្យល់សេចក្ដីថា ភិក្ខុជាវិន័យធរមិនត្រូវលុះដោយអគតិ មានឆន្ទាគតិជាដើមទេ គឺកុំយល់មុខថា លោកនេះជាឧបជ្ឈាយ៍ ជាអាចារ្យរបស់អញជាដើម ។

អជាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ

តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ

អកាលេន ចោទេតិ អភូតេន

ផរុសេន អនត្ថសញ្ហិតេន

ទោសន្តរោ ចោទេតិ នោ មេត្តចិត្តោ

អជាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ

តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

ធម្មាធម្មំ ន ជានាតិ

ធម្មាធម្មស្ស អកោវិទោ

អជាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ

តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

វិនយាវិនយំ ន ជានាតិ

វិនយាវិនយស្ស អកោវិទោ

អជាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ

តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

ភាសិតាភាសិតំ ន ជានាតិ

ភាសិតាភាសិតស្ស អកោវិទោ

នូវអាបត្តិ លើកនូវអនាបត្តិថា ជាអាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះក៏ឈ្មោះថា ដុតខ្លួនឯង បុគ្គលអ្នកចោទដោយមិនត្រូវតាមកាល ដោយពាក្យមិនពិត ដោយពាក្យទ្រគោះ ដោយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ចោទដោយស្អប់ មិនចោទដោយមេត្តាចិត្ត លើកនូវអនាបត្តិថា ជាអាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នេះក៏ឈ្មោះថា ដុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងធម៌និងអធម៌ មិនយល់ធម៌និងអធម៌ លើកនូវអនាបត្តិថាជាអាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះក៏ឈ្មោះថា ដុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងវិន័យនិងអវិន័យ មិនយល់វិន័យនិងអវិន័យ លើកនូវអនាបត្តិថាជាអាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះ ឈ្មោះថា ដុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងភាសិតនិងអភាសិត មិនយល់ភាសិតនិង

១៨៧

ចោទនាកណ្ឌំ ចោទកស្ស អត្តជ្ឈាបនំ

អជាបត្តិយា អាបត្តីតិ ភេបេតិ

តាជិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

អាចិណ្ណាជាចិណ្ណំ ន ជាជាតិ

អាចិណ្ណាជាចិណ្ណស្ស អកោវិទោ

អជាបត្តិយា អាបត្តីតិ ភេបេតិ

តាជិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

បញ្ញត្តាបញ្ញត្តំ ន ជាជាតិ

បញ្ញត្តាបញ្ញត្តស្ស អកោវិទោ

អជាបត្តិយា អាបត្តីតិ ភេបេតិ

តាជិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

អាបត្តាជាបត្តឹ ន ជាជាតិ

អាបត្តាជាបត្តិយា អកោវិទោ

អជាបត្តិយា អាបត្តីតិ ភេបេតិ

តាជិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

លហុកគរុកំ ន ជាជាតិ

ចោទនាកណ្ឌ ការផុតខ្លួនឯងរបស់អ្នកចោទ

អភាសិត លើកនូវអនាបត្តិថា ជាអាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះ ឈ្មោះថាផុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងកិច្ចវត្តដែលអ្នកប្រាជ្ញសន្សំ និងមិនសន្សំ មិនឈ្វេងយល់កិច្ចវត្តដែលអ្នកប្រាជ្ញសន្សំនិង មិនសន្សំ លើកអនាបត្តិថា ជាអាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះថា ផុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងសិក្ខាបទ ដែលព្រះមានព្រះ ភាគ បញ្ញត្តនិងមិនបានបញ្ញត្ត មិនឈ្វេងយល់សិក្ខាបទ ដែល ព្រះមានព្រះភាគបញ្ញត្តនិងមិនបានបញ្ញត្ត លើកអនាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះថា ផុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គល មិនដឹងនូវអាបត្តិនិងអនាបត្តិ មិនឈ្វេងយល់ដល់អាបត្តិនិង អនាបត្តិ លើកអនាបត្តិថា ជាអាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះ ថា ផុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងលហុកាបត្តិ និងគរុកាបត្តិ

លហុកគរុកស្ស អកោវិទោ

អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ

តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

សាវសេសានវសេសំ ន ជានាតិ

សាវសេសានវសេសស្ស អកោវិទោ

អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ

តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ ន ជានាតិ

ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លស្ស អកោវិទោ

អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ

តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

បុព្វាបរំ ន ជានាតិ

បុព្វាបរស្ស អកោវិទោ

អនាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ

តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានំ ។

អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ

មិនឈ្វេងយល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ លើកនូវអនាបត្តិថា ជាអាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះថា ជុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងនូវសាវសេសាបត្តិ និងអនវសេសាបត្តិ មិនឈ្វេងយល់ដល់សាវសេសាបត្តិ និងអនវសេសាបត្តិ លើកអនាបត្តិថា ជាអាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះថា ជុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ មិនឈ្វេងយល់ដល់ទុដ្ឋុល្លា-បត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ លើកនូវអនាបត្តិថាជាអាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះថា ជុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង មិនឈ្វេងយល់ពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង លើកនូវអនាបត្តិថា ជាអាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះឈ្មោះថា ជុតខ្លួនឯង ។ បុគ្គលមិនដឹងគន្លងនៃពាក្យតគ្នា

១៨៩

ចោទនាកណ្ឌំ ឧទ្ទានគាថា

អនុសន្ធិវចនបថស្ស អកោវិទោ

អជាបត្តិយា អាបត្តីតិ រោបេតិ

តាទិសោ ចោទកោ ឈាបេតិ អត្តានន្តិ ។

ចោទនាកណ្ឌំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

[១៦៤] ចោទនា អនុវិជ្ជញ្ច[១]

អាទិ មូលេនុចោសថោ

គតិ ចោទនកណ្ឌម្ហិ

សាសនំ បតិដ្ឋាបយន្តិ ។

១ ឱ. អនុវិជ្ជា ច ។

ចោទនាកណ្ឌ ឧទ្ទានគាថា

មិនឈ្វេងយល់គន្លងនៃពាក្យតគ្នា លើកនូវអនាបត្តិថា ជាអាបត្តិ អ្នកចោទដូច្នោះ ឈ្មោះថា ដុតខ្លួនឯង ។

ចប់ ចោទនាកណ្ឌ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃចោទនាកណ្ឌនោះ ដូច្នេះ

[១៦៥] និយាយអំពីអ្នកចោទនិងវិន័យធរ ១ ការចោទមានអ្វីជាខាងដើម និងមានមូលប៉ុន្មាន ១ សួរថាការធ្វើឧបោសថដើម្បីប្រយោជន៍អ្វី ១ ដំណើរក្នុងចោទនាកណ្ឌ (នេះ) ជាគ្រឿងញ៉ាំងសាសនាឲ្យឋិតថេរ ។

ចូឡសង្គាមំ

[១៦៦] សង្គាមាវចរេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្ក-
មន្តេន នីចចិត្តេន សង្ឃោ ឧបសង្កមិតព្វោ រជោហ-
រណសមេន ចិត្តេន អាសនកុសលេន ភវិតព្វំ និសជ្ជ-
កុសលេន ថេរេ ភិក្ខូ អនុប្បខជ្ជន្តេន នវេ ភិក្ខូ
អាសនេន អប្បដិពាហន្តេន យថាបដិរូបេ អាសនេ
និសីទិតព្វំ អនានាកថិកេន ភវិតព្វំ អតិរច្ឆានកថិ-
កេន សាមំ វា ធម្មោ ភាសិតព្វោ បរោ វា អជ្ឈេ-
សិតព្វោ អរិយោ វា តុណ្ហីភាវោ នាតិមញ្ញិតព្វោ ។
សង្ឃេន អនុមតេន បុគ្គលេន អនុវិជ្ជកេន អនុវិជ្ជិតុ-
កាមេន ន ឧបជ្ឈាយោ បុច្ឆិតព្វោ ន អាចរិយោ

ចូឡសង្គាម

[១៦៦] *ភិក្ខុអ្នកចូលកាន់សង្គ្រាម[១] កាលបើចូលទៅរកជំនុំសង្ឃ គប្បីបន្ទាបបន្ទន់ចិត្ត ចូលទៅរកសង្ឃ គប្បីជាអ្នកមានចិត្តស្មើដោយកំណាត់សំពត់សម្រាប់ជូតនូវធូលី គប្បីជាអ្នកឈ្លាសក្នុងអាសនៈ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងការអង្គុយ កុំអង្គុយជ្រៀតបៀតពួកភិក្ខុចាស់ កុំឃាត់អាសនៈពួកភិក្ខុខ្ចី គប្បីអង្គុយលើអាសនៈតាមសមគួរ គប្បីជាអ្នកមិនពោលពាក្យឥតប្រយោជន៍ផ្សេង ៗ កុំពោលពាក្យតិរច្ឆានកថា គប្បីសំដែងធម៌ដោយខ្លួនឯងផង គប្បីនិមន្តភិក្ខុដទៃឲ្យសំដែងផង កុំមើលងាយព្រះអរិយៈដែលមានសភាពជាអ្នកស្ងប់ស្ងៀមផង ។ ភិក្ខុជាវិន័យធរដែលសង្ឃបានអនុម័ត[២] ហើយមានប្រាថ្នានឹងវិនិច្ឆ័យសេចក្តី មិនត្រូវសួររកឧបជ្ឈាយ៍ មិនត្រូវសួរ*

---

១ ការប្រជុំសង្ឃដើម្បីរម្ងាប់ ឬវិនិច្ឆ័យ នូវអធិករណ៍ លោកហៅថា សង្គ្រាម ។ ដូចពួកវជ្ជីបុត្តកភិក្ខុ ក្នុងនគរវេសាលី ដែលជាសត្រូវដល់ខ្លួនផង ដល់សាសនាផង នាំគ្នាសំដែងខុសធម៌ខុសវិន័យ ដែលជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ។ ភិក្ខុណាសង្កត់សង្កិនលទ្ធិរបស់ពួកវជ្ជីបុត្ត ដែលជាសត្រូវទាំងនោះ នឹងចូលទៅក្នុងទីនោះ ហើយធ្វើសេចក្តីវិនិច្ឆ័យឲ្យដាច់ស្រេចដោយបំភ្លឺនូវវាទៈរបស់ខ្លួន ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ជាអ្នកចូលទៅកាន់សង្គ្រាម ដូចជាព្រះយសត្ថេរ (អដ្ឋកថា) ។ ២ យល់តាមឬយល់ព្រម ពាក្យនេះជាពាក្យផ្លាស់ប្តូរគ្នា នឹងពាក្យអនុញ្ញាត ។

១៩១

ចូឡសង្គាមំ អនុវិជ្ជកស្ស បដិបត្តិ

បុច្ឆិតព្វោ ន សទ្ធិវិហារិកោ បុច្ឆិតព្វោ ន អន្តេវាសិកោ បុច្ឆិតព្វោ ន សមានុបជ្ឈាយកោ បុច្ឆិតព្វោ ន សមានាចរិយកោ បុច្ឆិតព្វោ ន ជាតិ បុច្ឆិតព្វា ន នាមំ បុច្ឆិតព្វំ ន គោត្តំ បុច្ឆិតព្វំ ន អាគមោ បុច្ឆិតព្វោ ន កុលប្បទេសោ បុច្ឆិតព្វោ ន ជាតិភូមិ បុច្ឆិតព្វា ។ កឹការណា ។ អត្រស្ស បេមំ វា ទោសោ វា បេមេ វា សតិ ទោសេ វា សតិ ឆន្ទាបិ គច្ឆេយ្យ ទោសាបិ គច្ឆេយ្យ មោហាបិ គច្ឆេយ្យ ភយាបិ គច្ឆេយ្យ ។ សង្ឃេន អនុមតេន បុគ្គលេន អនុវិជ្ជកេន អនុវិជ្ជិតុកាមេន សង្ឃគរុកេន ភវិតព្វំ នោ បុគ្គលគរុកេន សទ្ធម្មគរុកេន ភវិតព្វំ នោ អាមិសគរុកេន អត្ថវសិកេន ភវិតព្វំ នោ បរិសកប្បិយេន កាលេន អនុវិជ្ជិតព្វំ នោ អកាលេន ភូតេន អនុវិជ្ជិតព្វំ នោ អភូតេន សណ្ហេន អនុវិជ្ជិតព្វំ នោ

រកអាចារ្យ មិនត្រូវសួររកសទ្ធិវិហារិក មិនត្រូវសួររកអន្តេវាសិក មិនត្រូវសួររកបុគ្គលដែលមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា មិនត្រូវសួររកបុគ្គលដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា មិនត្រូវសួររកជាតិ (មានក្សត្រិយ៍ជាដើម) មិនត្រូវសួររកនាម មិនត្រូវសួររកគោត្រ មិនត្រូវសួររកអាគម (វិជ្ជាចំណេះថា លោកចេះពោលនិកាយ មានទីឃនិកាយជាដើម) មិនត្រូវសួររកត្រកូលនិងប្រទេស មិនត្រូវសួររកជាតិភូមិ (ស្រុកកំណើត) ។ ព្រោះហេតុអ្វី (បានជាមិនត្រូវឲ្យសួរដូច្នេះ) ។ (ព្រោះថា) សេចក្ដីស្រឡាញ់ក្ដី សេចក្ដីស្អប់ក្ដី នឹងមានដល់បុគ្គលជាវិន័យធរនោះ កាលបើមានសេចក្ដីស្រឡាញ់ និងសេចក្ដីស្អប់ហើយ (វិន័យធរនោះ) មុខជាលំអៀងព្រោះស្រឡាញ់ ឬលំអៀងព្រោះស្អប់ លំអៀងព្រោះវង្វេង ឬក៏លំអៀងព្រោះខ្លាច (មិនខាន) ។ ភិក្ខុជាវិន័យធរ ដែលសង្ឃបានអនុម័តហើយ មានប្រាថ្នានឹងវិនិច្ឆ័យសេចក្ដី ត្រូវមានចិត្តធ្ងន់ក្នុងសង្ឃ កុំធ្ងន់ទៅក្នុងបុគ្គល ត្រូវមានចិត្តធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម កុំធ្ងន់ទៅក្នុងអាមិសៈ ជាអ្នកលុះក្នុងអំណាចនៃប្រយោជន៍ មិនត្រូវបណ្ដោតបណ្ដោយតាមសេចក្ដីគាប់ចិត្តបរិសទ្យ គប្បីវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីតាមកាល កុំវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីឲ្យខុសកាល ត្រូវវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីដោយពាក្យពិត កុំវិនិច្ឆ័យដោយពាក្យមិនពិត ត្រូវវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីដោយពាក្យផ្អែមល្ហែម កុំវិនិច្ឆ័យ

ផរុសេន អត្តសញ្ញិតេន អនុវិជ្ជិតព្វំ នោ អនត្តសញ្ញិ-
តេន មេត្តចិត្តេន អនុវិជ្ជិតព្វំ នោ ទោសន្តរេន ន ឧ-
បកណ្ណកជប្បិនា ភវិតព្វំ ន ជិម្ហំ បេក្ខិតព្វំ ន អក្ខិ
និក្ខនិតព្វំ ន ភមុកំ ឧក្ខិបិតព្វំ ន សីសំ ឧក្ខិបិតព្វំ
ន ហត្ថវិការោ កាតព្វោ ន ហត្ថមុទ្ទា ទស្សេតព្វា
អាសនកុសលេន ភវិតព្វំ និសជ្ជកុសលេន យុគមត្តំ
បេក្ខន្តេន អត្ថំ អនុវិធិយន្តេន សកេ អាសនេ និសីទិ-
តព្វំ ន ច អាសនាវុដ្ឋាតព្វំ ន វីតិហាតព្វំ ន កុម្មគ្គោ
សេវិតព្វោ ន វាចាវិក្ខេបកំ[១] ភណិតព្វំ អតុរិតេន
ភវិតព្វំ អសាហសិកេន អចណ្ឌិកតេន ភវិតព្វំ វច-
នក្ខមេន មេត្តចិត្តេន ភវិតព្វំ ហិតានុកម្បិនា កា-
រុណិកេន ភវិតព្វំ ហិតបរិសក្កិនា អសម្ផប្បលាបិនា
ភវិតព្វំ បរិយន្តភាណិនា អវេរវសិកេន ភវិតព្វំ អនសុ-
រុត្តេ អត្តា បរិគ្គហេតព្វោ បរោ បរិគ្គហេតព្វោ
ចោទកោ បរិគ្គហេតព្វោ ចុទិតកោ បរិគ្គហេតព្វោ

១ ឱ. ម. ពាហាវិក្ខេបកំ ។

សេចក្ដីដោយពាក្យទ្រគោះ ត្រូវវិនិច្ឆ័យសេចក្ដី ដោយពាក្យដែលមានប្រយោជន៍ កុំវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីដោយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ត្រូវវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីដោយមេត្តាចិត្ត កុំវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីដោយសំអប់ កុំនិយាយខ្សឹបជិតត្រចៀត កុំស្វែងរកតែទោសខុស កុំមិចភ្នែក កុំញាក់ចិញ្ចើម កុំងក់ក្បាល កុំធ្វើវិការៈផ្សេង ៗ ដោយដៃ កុំបង្ហាញដៃទទេ ត្រូវឈ្លាសក្នុងអាសនៈ ឈ្លាសក្នុងការអង្គុយ គប្បីសំឡឹងមើលត្រឹមតែមួយជួរនឹម ត្រូវពិចារណាសេចក្ដីសិនហើយសឹមអង្គុយលើអាសនៈរបស់ខ្លួន កុំក្រោកចាកអាសនៈ កុំធ្វើការវិនិច្ឆ័យឲ្យសាបសូន្យ កុំសេពគប់ផ្លូវខុស គឺកុំប្រកាសអាបត្តិ កុំនិយាយសំដីបោះបោក កុំនិយាយរួសរាន់ពេក កុំនិយាយរហ័សហួស កុំកាចអាក្រក់ ត្រូវចេះអត់ធ្មត់ ត្រូវមានមេត្តាចិត្ត មានចិត្តអនុគ្រោះចំពោះប្រយោជន៍ ត្រូវមានចិត្តប្រកបដោយករុណា ស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ កុំពោលពាក្យរោយរាយ ត្រូវពោលពាក្យឲ្យមានទីបំផុត កុំលុះអំណាចនៃពៀរ កុំពោលពាក្យអសុរោះ ត្រូវស្ទង់មើលខ្លួន (ថាអាត្មាអញអាចនឹងវិនិច្ឆ័យសេចក្ដីបានឬទេ) ត្រូវស្ទង់មើលបុគ្គលដទៃ (ថាបរិសទ្យនេះអាចសុខចិត្តដោយសេចក្ដីអៀនខ្មាសដែរឬទេ) ត្រូវស្ទង់មើលបុគ្គលអ្នកចោទ (ថាអ្នកចោទនេះប្រកបដោយធម៌ឬទេ) ត្រូវស្ទង់មើលអ្នកជាប់ចោទ

១៩៣

ចូឡសង្គាមំ អនុវិជ្ជកស្ស បដិបត្តិ

អធម្មចោទកោ បរិក្កហោតព្វោ អធម្មចុទិតកោ បរិក្កហោតព្វោ ធម្មចោទកោ បរិក្កហោតព្វោ ធម្មចុទិតកោ បរិក្កហោតព្វោ វុត្តំ អហាបេន្តេន អវុត្តំ អប្បកាសេន្តេន ឱតិណ្ណានិ បទព្យញ្ជនានិ សាធុកំ ឧក្កហោត្វា បរោ បដិបុច្ឆិត្វា យថាបដិញ្ញាយ ការេតព្វោ វេចោ បហាសេតព្វោ[1] ភីរុ អស្សាសេតព្វោ ចណ្ឌោ និសេធេតព្វោ អសុចិ វិភាវេតព្វោ[2] ឧជុមទ្ទវេន ន ឆន្ទាគតិ គន្តព្វា[3] ន ទោសាគតិ គន្តព្វា ន មោហាគតិ គន្តព្វា ន ភយាគតិ គន្តព្វា[4] មជ្ឈត្តេន ភវិតព្វំ ធម្មេសុ ច បុគ្គលេសុ ច ។ ឯវញ្ច បន អនុវិជ្ជកោ អនុវិជ្ជមានោ សត្ថុ ចេវ សាសនករោ ហោតិ វិញ្ញូនំ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ច ហោតិ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ច ។

---

១ ឱ. ម. មន្ទោ ហាសេតព្វោ ។ វេបោ បហាសេតព្វោតិ មន្ទោ មោមូហោ បគ្គណ្ហិតព្វោតិ អដ្ឋកថា ។ ២ ម. ហាវេតព្វោ ។ ៣-៤ ម. ន ឆន្ទាគតឹ គន្តព្វំ ។ បេ ។ ន ភយាគតឹ គន្តព្វំ ។

ត្រូវស្ទង់មើលអ្នកចោទមិនត្រូវតាមធម៌ ត្រូវស្ទង់មើលអ្នកជាប់ចោទមិនត្រូវតាមធម៌ ត្រូវស្ទង់មើលអ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ ត្រូវស្ទង់មើលអ្នកជាប់ចោទត្រូវតាមធម៌ កុំបំបាត់ពាក្យអ្នកចោទ និងអ្នកជាប់ចោទ ដែលនិយាយមកហើយ កុំប្រកាសផ្សាយពាក្យដែលអ្នកចោទ និងអ្នកជាប់ចោទមិនទាន់បាននិយាយ ត្រូវរៀនបទនិងព្យញ្ជនៈដែលទាក់ទងគ្នា ឲ្យចេះចាំល្អ ហើយសួរបុគ្គលដទៃសិន សឹមវិនិច្ឆ័យសេចក្តីតាមពាក្យប្តេជ្ញា ត្រូវធ្វើអ្នកមានបញ្ញាទន់ឲ្យរីករាយ ត្រូវធ្វើអ្នកដែលមានសេចក្តីភិតភ័យ ឲ្យស្រួលចិត្ត ត្រូវគំរាមបុគ្គលដែលកាច ត្រូវឲ្យបុគ្គលដែលជាអលជ្ជី សំដែងអាបត្តិចេញ ត្រូវមានចិត្តត្រង់ មានចិត្តទន់ កុំលុះឆន្ទាគតិ កុំលុះទោសាគតិ កុំលុះមោហាគតិ កុំលុះភយាគតិ ត្រូវជាអ្នកមានខ្លួនតាំងនៅជាកណ្តាលចំពោះធម៌ផង ចំពោះបុគ្គលផង ។ កាលបើវិន័យធរបានវិនិច្ឆ័យតាមទំនងយ៉ាងនេះហើយ ឈ្មោះថា ជាអ្នកធ្វើសាសនារបស់ព្រះសាស្តា (ឲ្យរុងរឿង) ផង ឈ្មោះថា ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរនៃសព្រហ្មចារីបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកចេះដឹងផង ។

[១៦៧] សុត្តំ សំសន្ទនត្ថាយ ឱបម្មំ និទស្សនត្ថាយ អត្ថោ វិញ្ញាបនត្ថាយ បដិបុច្ឆា ឋបនត្ថាយ ឱកាសកម្មំ ចោទនត្ថាយ ចោទនា សារណត្ថាយ សារណា សវចនីយត្ថាយ សវចនីយំ បលិពោធត្ថាយ បលិពោធោ វិនិច្ឆយត្ថាយ វិនិច្ឆយោ សន្តីរណត្ថាយ សន្តីរណា ឋានាឋានគមនត្ថាយ ឋានាឋានគមនំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហត្ថាយ បេសលានំ ភិក្ខូនំ សម្បគ្គហត្ថាយ[១] សង្ឃោ សម្បរិគ្គហសម្បដិច្ឆនត្ថាយ សង្ឃេន អនុមតា បុគ្គលា បច្ចេកដ្ឋាយិនោ អវិសំវាទកដ្ឋាយិនោ ។ វិនយោ សំវរត្ថាយ សំវរោ

១ សង្គហត្ថាយាតិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

[១៦៧] សុត្តៈគឺឧភតោវិភង្គ (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងប្រៀបធៀប (នូវអាបត្តិ និងអនាបត្តិ) សេចក្តីឧបមា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងពន្យល់សេចក្តីឲ្យច្បាស់ អត្ថ (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីប្រយោ-ជន៍នឹងឲ្យដឹងច្បាស់ បដិបុច្ឆា (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងតម្កល់ទុក (នូវបុគ្គល) ឱកាសកម្ម (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការចោទ ការចោទ (ប្រព្រឹត្តទៅ) ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងរំលឹក (នូវទោសតូចនិងទោសធំ) ការរំលឹកទោស ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងធ្វើ (បុគ្គលនោះ) ឲ្យមានមាត់ពាក្យ អំពើដែលធ្វើឲ្យមានមាត់ពាក្យ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់កង្វល់ កង្វល់ ដើម្បីប្រយោជន៍នឹងតម្កល់ទុកនូវការវិនិច្ឆ័យសេចក្តី ការវិនិច្ឆ័យ ដើម្បីប្រយោជន៍ពិចារណា (នូវទោសតូចនិងទោសធំ) ការពិចារណាដើម្បីប្រយោជន៍នឹងដឹងនូវហេតុគួរនិងមិនគួរ (ដឹងអាបត្តិ និងអនាបត្តិ គរុកាបត្តិនិងលហុកាបត្តិ) ការដឹងនូវហេតុគួរនិងមិនគួរ ដើម្បីប្រយោជន៍សង្កត់សង្កិនពួកបុគ្គល ដែលមិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស និងដើម្បីប្រយោជន៍លើកតម្កើងនូវពួកភិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ជំនុំសង្ឃ ដើម្បីប្រ-យោជន៍ទទួលនូវការវិនិច្ឆ័យ បុគ្គល គឺ ពួកភិក្ខុដែលសង្ឃអនុញ្ញាតហើយគួរដល់តំណែងជាធំតាមចំណែក និងគួរដល់តំណែងជាអ្នកពោលពាក្យពិត ៗ វិន័យ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់សេចក្តីសង្រួម សេចក្តីសង្រួម ដើម្បី

ចូឡសង្គាមំ អវិប្បដិសារត្ថាទិកាយ បដិបត្តិ

អវិប្បដិសារត្ថាយ អវិប្បដិសារោ បាមុជ្ជត្ថាយ បាមុជ្ជំ បីតត្ថាយ បីតិ បស្សទ្ធត្ថាយ បស្សទ្ធិ សុខត្ថាយ សុខំ សមាធត្ថាយ សមាធិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនត្ថាយ យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ និព្វិទត្ថាយ និព្វិទា វិរាគត្ថាយ វិរាគោ វិមុត្តត្ថាយ វិមុត្តិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនត្ថាយ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ អនុបាទាបរិនិព្វានត្ថាយ ។ ឯតទត្ថា កថា ឯតទត្ថា មន្តនា ឯតទត្ថា ឧបនិសា ឯតទត្ថំ សោតាវធានំ យទិទំ អនុបាទា ចិត្តស្ស វិមោក្ខោតិ ។

១៩៥

ចូឡសង្គាម សេចក្តីប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ មិនឲ្យក្តៅក្រហាយចិត្តជាដើម

ប្រយោជន៍ដល់សេចក្តីមិនក្តៅក្រហាយចិត្ត សេចក្តីមិនក្តៅក្រហាយចិត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បាមុជ្ជៈ គឺសេចក្តីរីករាយទន់ បាមុជ្ជៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់បីតិ គឺសេចក្តីរីករាយដ៏ក្លា បីតិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់បស្សទ្ធិ គឺសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ បស្សទ្ធិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់សុខៈ សុខៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់សមាធិ សមាធិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ គឺ តរុណវិបស្សនា (វិបស្សនាទន់ខ្ចី) យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់និព្វិទា គឺពលវវិបស្សនា (វិបស្សនាមានកម្លាំង) និព្វិទា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់វិរាគៈ គឺអរិយមគ្គ វិរាគៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់វិមុត្តិ គឺ អរហត្តផល វិមុត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ គឺបច្ចវេក្ខណញ្ញាណ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុបាទាបរិនិព្វាន គឺ រំលត់មិនឲ្យមានបច្ច័យជាគ្រឿងប្រកាន់តទៅ ។ ព្រះអរហត្តផល ឬព្រះនិព្វានជាគ្រឿងរួចចាកសេចក្តីសៅហ្មងនៃចិត្ត ព្រោះមិនមានឧបាទានជាគ្រឿងប្រកាន់ណា ការពោលនូវព្រះវិន័យ មានព្រះអរហត្តផល ឬព្រះនិព្វាននុ៎ះ ជាប្រយោជន៍ ការប្រឹក្សានូវវិន័យ មានព្រះអរហត្តផល ឬព្រះនិព្វាននុ៎ះ ជាប្រយោជន៍ ការពិចារណានូវវិន័យ មានព្រះអរហត្តផល ឬព្រះនិព្វាននុ៎ះ ជាប្រយោជន៍ ការប្រុងស្តាប់នូវវិន័យ ក៏មានព្រះអរហត្តផល ឬព្រះនិព្វាននុ៎ះជាប្រយោជន៍ ។

[១៦៨] អនុយោគវត្តំ និសាមយ[១]
កុសលេន ពុទ្ធិមតា កតំ
សុវុត្តំ សិក្ខាបទានុលោមិកំ
គតឹ ន នាសេន្តោ សម្បរាយិកំ
វត្ថុំ វិបត្តឹ អាបត្តឹ
និទានំ អាការអកោវិទោ[២]
បុព្វាបរំ ន ជានាតិ
កតាកតំ សមេន ច
កម្មញ្ច អធិករណញ្ច
សមថេ ចាបិ អកោវិទោ
រត្តោ ទុដ្ឋោ ច មូឡ្ហោ ច
ភយា មោហោ[៣] ច គច្ឆតិ
ន ច សញ្ញត្តិកុសលោ
និជ្ឈត្តិយា ច អកោវិទោ
លទ្ធបក្ខោ អហិរិកោ
កណ្ហកម្មោ អនាទរោ

១ និសាមេថាតិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។ ២ ម. និទានា ការអកោវិទោ ។
៣ ឱ. ម. សម្មោហា ។

[១៦៨] ចូរអ្នកពិចារណានូវវត្តដែលគួរប្រព្រឹត្តតាម ដែលអនុលោមតាមនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះលោកនាថ ជាអ្នកប្រាជ្ញមានបញ្ញាវាងវៃនាំមកតម្កល់ទុក និងបញ្ញត្តទុកដោយប្រពៃ ធ្វើដំណើររបស់ខ្លួនដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងបរលោក កុំឲ្យវិនាស ភិក្ខុណា មិនស្គាល់វត្ថុផង មិនស្គាល់វិបត្តិផង មិនស្គាល់អាបត្តិផង មិនស្គាល់និទានផង មិនឈ្លាសក្នុងអាការ គឺហេតុនិងមិនមែនហេតុផង មិនស្គាល់ពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុងផង មិនស្គាល់កម្មគួរធ្វើ និងមិនគួរធ្វើដោយស្មើផង មិនស្គាល់កម្មផង មិនស្គាល់អធិករណ៍ផង មិនឈ្លាសក្នុងសមថៈផង ជាអ្នកត្រេកអរស៊ប់ជាដើមផង ជាអ្នកប្រទូស្តផង ជាអ្នកល្ងង់ផង លំអៀងព្រោះខ្លាចផង ព្រោះភ្លេចស្មារតីផង មិនឈ្លាសក្នុងការប្រកាស ឲ្យអ្នកដទៃយល់ព្រមផង មិនឈ្លាសក្នុងការពិចារណា នូវហេតុនិងមិនមែនហេតុផង តែងជាអ្នកបានបក្ខពួក (ស្មើនឹងខ្លួន) ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីខ្មាស ប្រកបដោយកម្មខ្មៅ មិនអើពើ (ក្នុងធម៌និងបុគ្គល)

១៩៧

ចូឡសង្គាមំ សប្បដិក្ខោ

ស វេ[១] តាទិសោ ភិក្ខុ
អប្បដិក្ខោតិ វុច្ចតិ ។
វត្ថុំ វិបត្តឹ អាបត្តឹ
និទានំ អាការកោវិទោ
បុព្វាបរំ បជានាតិ
កតាកតំ សមេន ច
កម្មញ្ច អធិករណញ្ច
សមថេ ចាបិ កោវិទោ
អរត្តោ អទុដ្ឋោ អមូឡ្ហោ ច
ភយា មោហា ន គច្ឆតិ
សញ្ញត្តិយា ច កុសលោ
និជ្ឈត្តិយា ច កោវិទោ
លទ្ធបក្ខោ ហិរិមនោ
សុក្កកម្មោ សគារវោ
ស វេ តាទិសោ ភិក្ខុ
សប្បដិក្ខោតិ វុច្ចតីតិ ។

ចូឡសង្គាមំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ ម. សចេ ។

ចូឡសង្គាម ភិក្ខុដែលបណ្ឌិតគប្បីរាប់រក

ភិក្ខុបែបនោះលោកហៅថា បុគ្គលដែលបណ្ឌិតលែងរាប់អាន ។ ភិក្ខុណា ស្គាល់វត្ថុ ស្គាល់វិបត្តិ ស្គាល់អាបត្តិ ស្គាល់និទាន ឈ្លាសក្នុងអាការ ដឹងច្បាស់នូវពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង ដឹងនូវកម្មដែលគួរធ្វើ និងមិនគួរធ្វើ ដោយស្មើ ដឹងកម្មផង ដឹងអធិករណ៍ផង ឈ្លាសក្នុងសមថៈផង មានចិត្តមិនបានត្រេកអរ មិនបានប្រទូស្ត មិនបានវង្វេង មិនលំអៀងព្រោះខ្លាច មិនលំអៀងព្រោះវង្វេងស្មារតី ឈ្លាសក្នុងការពន្យល់ឲ្យអ្នកដទៃយល់ ឈ្លាសក្នុងការពិចារណាមើលហេតុនិងមិនមែនហេតុ តែងជាអ្នកបានប័ក្ខពួក (ស្មើនឹងខ្លួន) ជាអ្នកមានចិត្តខ្លាសបាប ប្រកបដោយកម្មស ប្រកបដោយសេចក្តីគោរព ភិក្ខុបែបនោះឯង លោកហៅថា បុគ្គលដែលបណ្ឌិតគប្បីរាប់រក ។

ចប់ ចូឡសង្គាម ។

តស្សុទ្ទានំ

[១៦៩] នីចចិត្តេន បុច្ឆេយ្យ
ករុ សង្ឃេ ន បុគ្គលេ
សុត្តំ សំសន្ទនត្ថាយ
វិនយានុគ្គហេន ច
ឧទ្ទានំ ចូឡសង្គាមេ
ឯកុទ្ទេសំ ឥមំ កាតន្តិ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃចូឡសង្គាមនោះ ដូច្នេះ

[១៦៩] និយាយអំពីភិក្ខុចូលទៅកាន់សង្គ្រាមត្រូវបន្ទាបបន្ទន់ចិត្ត ១ វិន័យធរដែលសង្ឃបានអនុញ្ញាតហើយ មិនត្រូវសួររកឧបជ្ឈាយ៍ជាដើម ១ វិន័យធរត្រូវមានចិត្តធ្ងន់ក្នុងសង្ឃ មិនត្រូវមានចិត្តធ្ងន់ក្នុងបុគ្គល ១ សុត្តៈប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍នឹងប្រៀបធៀបនូវអាបត្តិ និងអនាបត្តិជាដើម ១ ឧទ្ទានក្នុងចូឡសង្គ្រាមនេះ មានឧទ្ទេសតែមួយ លោកសំដែងទុកមកដោយសេចក្តីអនុគ្រោះដល់វិន័យ ។

មហាសង្គាមំ

[១៧០] សង្គាមាវចរេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរន្តេន វត្ថុំ ជានិតព្វំ វិបត្តិ ជានិតព្វា អាបត្តិ ជានិតព្វា និទានំ ជានិតព្វំ អាការោ ជានិតព្វោ បុព្វាបរំ ជានិតព្វំ កតាកតំ ជានិតព្វំ កម្មំ ជានិតព្វំ អធិករណំ ជានិតព្វំ សមថោ ជានិតព្វោ ន ឆន្ទាគតិ គន្តព្វា[១] ន ទោសាគតិ គន្តព្វា[២] ន មោហាគតិ គន្តព្វា[៣] ន ភយាគតិ គន្តព្វា[៤] សញ្ញាបនីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតព្វំ និជ្ឈាបនីយេ ឋានេ និជ្ឈាបេតព្វំ បេក្ខនីយេ ឋានេ បេក្ខិតព្វំ បសាទនីយេ ឋានេ បសាទេតព្វំ លទ្ធបក្ខោម្ហីតិ បរោ បក្ខោ[៥] នាវជានិតព្វោ ពហុស្សុតោម្ហីតិ អប្បស្សុតោ នាវជានិតព្វោ ថេរតរោម្ហីតិ នវកតរោ នាវជានិតព្វោ អសម្បត្តំ ន ព្យាហរិតព្វំ សម្បត្តំ ធម្មតោ វិនយតោ ន បរិហាបេតព្វំ យេន ធម្មេន យេន វិនយេន យេន សត្ថុសាសនេន តំ អធិករណំ វូបសម្មតិ តថា តំ អធិករណំ វូបសមេតព្វំ ។

១-២-៣-៤ ម. ន ឆន្ទាគតឹ គន្តព្វំ ន ទោសាគតឹ គន្តព្វំ ន មោហាគតឹ គន្តព្វំ ន ភយាគតឹ គន្តព្វំ ។ ៥ ឱ. ម. បរបក្ខោ ។

មហាសង្គាម

[១៧០] ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់សង្គ្រាម កាលបើនិយាយ ក្នុងជំនុំសង្ឃ ត្រូវស្គាល់វត្ថុ ស្គាល់វិបត្តិ ស្គាល់អាបត្តិ ស្គាល់និទាន ស្គាល់អាការ ស្គាល់ពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង ស្គាល់កម្មដែលគួរធ្វើនិងមិនគួរធ្វើ ស្គាល់កម្ម ស្គាល់អធិករណ៍ ស្គាល់សមថៈ កុំលុះឆន្ទាគតិ កុំលុះទោសាគតិ កុំលុះមោហាគតិ កុំលុះភយាគតិ ត្រូវពន្យល់អ្នកដទៃឲ្យយល់ព្រមក្នុងទីដែលគួរឲ្យយល់ ត្រូវពិចារណាហេតុនិងមិនមែនហេតុ ក្នុងទីដែលគួរពិចារណា សំឡឹងមើលក្នុងទីដែលគួរសំឡឹងមើល ត្រូវញុំាងបុគ្គលដទៃ ឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងទីដែលគួរឲ្យជ្រះថ្លា កុំគប្បីមើលងាយពួកជនដទៃដោយគិតថា អាត្មាអញបានបក្ខពួកហើយ កុំមើលងាយអ្នកចេះដឹងតិចដោយគិតថា អាត្មាអញជាអ្នកចេះដឹងច្រើន កុំមើលងាយភិក្ខុខ្ចីដោយគិតថា អាត្មាអញជាថេរៈចាស់ជាង កុំពោលនូវហេតុដែលមិនទាន់មកដល់ កុំញុំាងហេតុដែលមកដល់ហើយ ឲ្យវិនាសចាកធម៌ ចាកវិន័យ អធិករណ៍នោះ រម្ងាប់ដោយធម៌ណា ដោយវិន័យណា ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាណា គប្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នោះ ដោយធម៌ជាដើមនោះ ។ ចុះ ។

[១៧១] វត្ថុំ ជានិតព្វន្តិ អដ្ឋចារាជិកានំ⁽¹⁾ វត្ថុំ ជានិតព្វំ តេវីសសង្ឃាទិសេសានំ វត្ថុំ ជានិតព្វំ ទ្វេអនិយតានំ វត្ថុំ ជានិតព្វំ ទ្វេចត្តាឡីសនិស្សគ្គិយានំ⁽²⁾ វត្ថុំ ជានិតព្វំ អដ្ឋាសីតិសតចាចិត្តិយានំ⁽³⁾ វត្ថុំ ជានិតព្វំ ទ្វាទសចាដិទេសនីយានំ វត្ថុំ ជានិតព្វំ ទុក្កដានំ វត្ថុំ ជានិតព្វំ ទុព្ភាសិតានំ វត្ថុំ ជានិតព្វំ ។

[១៧២] វិបត្តិ ជានិតព្វាតិ សីលវិបត្តិ ជានិតព្វា អាចារវិបត្តិ ជានិតព្វា ទិដ្ឋិវិបត្តិ ជានិតព្វា អាជីវវិបត្តិ ជានិតព្វា ។

[១៧៣] អាបត្តិ ជានិតព្វាតិ ចារាជិកាបត្តិ ជានិតព្វា សង្ឃាទិសេសាបត្តិ ជានិតព្វា ថុល្លច្ចយាបត្តិ ជានិតព្វា ចាចិត្តិយាបត្តិ ជានិតព្វា ចាដិទេសនីយាបត្តិ ជានិតព្វា ទុក្កដាបត្តិ ជានិតព្វា ទុព្ភាសិតាបត្តិ ជានិតព្វា ។

---

១ សព្វត្ថ អដ្ឋន្នំ បារាជិកានន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ ឱ. ម. ទ្វេចត្តារីសនិស្សគ្គិយានំ ។ ៣ ម. អដ្ឋាសីតិសតំ បាចិត្តិយានំ ។

[១៧១] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់វត្ថុ គឺត្រូវស្គាល់វត្ថុនៃបារាជិក ៨ ស្គាល់វត្ថុនៃសង្ឃាទិសេស ២៣ ស្គាល់វត្ថុនៃអនិយតៈ ២ ស្គាល់វត្ថុនៃនិស្សគ្គិយៈ ៤២ ស្គាល់វត្ថុនៃបាចិត្តិយៈ ១៨៨ ស្គាល់វត្ថុនៃបាដិទេស-នីយៈ ១២ ស្គាល់វត្ថុនៃទុក្កដទាំងឡាយ ស្គាល់វត្ថុនៃទុព្ភាសិតទាំងឡាយ ។

[១៧២] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់វិបត្តិ គឺត្រូវស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់អាចារវិបត្តិ ស្គាល់ទិដ្ឋិវិបត្តិ ស្គាល់អាជីវវិបត្តិ ។

[១៧៣] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់អាបត្តិ គឺត្រូវស្គាល់អាបត្តិបារាជិក ស្គាល់អាបត្តិសង្ឃាទិសេស ស្គាល់អាបត្តិថុល្លច្ច័យ ស្គាល់អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ស្គាល់អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ ស្គាល់អាបត្តិទុក្កដ ស្គាល់អាបត្តិទុព្ភាសិត

មហាសង្គាមំ និទានំ ជានិតព្វន្តិអាទិ

[១៧៤] និទានំ ជានិតព្វន្តិ អដ្ឋបារាជិកានំ និទានំ ជានិតព្វំ តេវីសសង្ឃាទិសេសានំ និទានំ ជានិតព្វំ ទ្វេអនិយតានំ និទានំ ជានិតព្វំ ទ្វេចត្តាឡីសនិស្សគ្គិយានំ និទានំ ជានិតព្វំ អដ្ឋាសីតិសតបាចិត្តិយានំ និទានំ ជានិតព្វំ ទ្វាទសបាដិទេសនីយានំ និទានំ ជានិតព្វំ ទុក្កដានំ និទានំ ជានិតព្វំ ទុព្ភាសិតានំ និទានំ ជានិតព្វំ ។

[១៧៥] អាការេ ជានិតព្វោតិ សង្ឃោ អាការតោ ជានិតព្វោ គណោ អាការតោ ជានិតព្វោ បុគ្គលោ អាការតោ ជានិតព្វោ ចោទកោ អាការតោ ជានិតព្វោ ចុទិតកោ អាការតោ ជានិតព្វោ ។ សង្ឃោ អាការតោ ជានិតព្វោតិ បដិពលោ នុ ខោ អយំ សង្ឃោ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ធម្មេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន ឧទាហុ នោតិ ឯវំ សង្ឃោ អាការតោ ជានិតព្វោ ។ គណោ អាការតោ ជានិតព្វោតិ បដិពលោ នុ ខោ អយំ គណោ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ធម្មេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន ឧទាហុ

មហាសង្គាម ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់និទានជាដើម

[១៧៤] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់និទាន គឺត្រូវស្គាល់និទានរបស់បារាជិកទាំង ៤ ស្គាល់និទានរបស់សង្ឃាទិសេសទាំង ២៣ ស្គាល់និទានរបស់អនិយតៈទាំង ២ ស្គាល់និទានរបស់និស្សគ្គិយៈទាំង ៤២ ស្គាល់និទានរបស់បាចិត្តិយៈទាំង ១៨៨ ស្គាល់និទានរបស់បាដិទេសនីយៈទាំង ១២ ស្គាល់និទានរបស់ទុក្កដទាំងឡាយ ស្គាល់និទានរបស់ទុព្ភាសិតទាំងឡាយ ។

[១៧៥] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់អាការ គឺត្រូវស្គាល់សង្ឃដោយអាការ ស្គាល់គណៈដោយអាការ ស្គាល់បុគ្គលដោយអាការ ស្គាល់អ្នកចោទដោយអាការ ស្គាល់អ្នកជាប់ចោទដោយអាការ ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់សង្ឃដោយអាការ គឺត្រូវស្គាល់សង្ឃដោយអាការយ៉ាងនេះថា សង្ឃនេះ អាចនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ឬមិនអាចរម្ងាប់បានទេ ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់គណៈដោយអាការ គឺស្គាល់គណៈដោយអាការយ៉ាងនេះថា គណៈនេះ អាចនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាឬ

នោតិ ឯវំ គណោ អាការតោ ជានិតព្វោ ។ បុគ្គលោ អាការតោ ជានិតព្វោតិ បដិពលោ នុ ខោ អយំ បុគ្គលោ ឥមំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ធម្មេន វិនយេន សត្ថុសាសនេន ឧទាហុ នោតិ ឯវំ បុគ្គលោ អាការតោ ជានិតព្វោ ។ ចោទកោ អាការតោ ជានិតព្វោតិ កច្ចិ នុ ខោ អយមាយស្មា បញ្ចសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ បរំ ចោទេតិ ឧទាហុ នោតិ ឯវំ ចោទកោ អាការតោ ជានិតព្វោ ។ ចុទិតកោ អាការតោ ជានិតព្វោតិ កច្ចិ នុ ខោ អយមាយស្មា ទ្វីសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋិតោ សច្ចេ ច អកុប្បេ ច ឧទាហុ នោតិ ឯវំ ចុទិតកោ អាការតោ ជានិតព្វោ ។

[១៧៦] បុព្វាបរំ ជានិតព្វន្តិ កច្ចិ នុ ខោ អយមាយស្មា វត្ថុតោ វា វត្ថុំ សង្កមតិ វិបត្តិតោ វា វិបត្តឹ សង្កមតិ អាបត្តិតោ វា អាបត្តឹ សង្កមតិ អវជានិត្វា វា បដិជានាតិ បដិជានិត្វា វា អវជានាតិ អញ្ញេន វា អញ្ញំ បដិចរតិ ឧទាហុ នោតិ ឯវំ បុព្វាបរំ ជានិតព្វំ ។

មិនអាចរម្ងាប់បាន ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់បុគ្គលដោយអាការ គឺស្គាល់បុគ្គលដោយអាការយ៉ាងនេះថា បុគ្គលនេះ អាចនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍នេះ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ឬមិនអាចរម្ងាប់បានទេ ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់អ្នកចោទដោយអាការ គឺស្គាល់អ្នកចោទដោយអាការយ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុនេះ តម្កល់នៅក្នុងធម៌ទាំង ៥ ទើបចោទបុគ្គលដទៃ ឬមិនបានតម្កល់ទេ ។ ពាក្យថា ស្គាល់អ្នកជាប់ចោទ ដោយអាការ គឺស្គាល់អ្នកជាប់ចោទដោយអាការយ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុនេះ តម្កល់នៅក្នុងធម៌ទាំងពីរ គឺ សច្ចវាចា ១ អកុប្បធម៌ ១ ឬមិនបានតម្កល់ទេ ។

[១៧៦] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់ពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង គឺត្រូវស្គាល់ពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុងយ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុនេះ កន្លងនូវវត្ថុដោយវត្ថុផង កន្លងនូវវិបត្តិដោយវិបត្តិផង កន្លងនូវអាបត្តិដោយអាបត្តិផង គេចកែហើយប្តេជ្ញាផង ប្តេជ្ញាហើយគេចកែផង បំពាននូវពាក្យដទៃ ដោយពាក្យដទៃផង ឬមិនបានកន្លងគេចកែបំពានទេ ។

មហាសង្គាមំ កតាកតំ ជានិតព្វន្តិអាទិ

[១៧៧] កតាកតំ ជានិតព្វន្តិ មេថុនធម្មោ ជានិតព្វោ មេថុនធម្មស្ស អនុលោមំ ជានិតព្វំ មេថុនធម្មស្ស បុព្វភាគោ ជានិតព្វោ ។ មេថុនធម្មោ ជានិតព្វោតិ ទ្វយន្ទ្វយសមាបត្តិ[១] ជានិតព្វា ។ មេថុនធម្មស្ស អនុលោមំ ជានិតព្វន្តិ ភិក្ខុ អត្តនោ មុខេន បរស្ស អង្គជាតំ គណ្ហាតិ ។ មេថុនធម្មស្ស បុព្វភាគោ ជានិតព្វោតិ វណ្ណោ អវណ្ណោ[២] កាយសំសគ្គោ ទុដ្ឋុល្លវាចា អត្តកាមចារិចរិយា វណ្ណមនុប្បាទនំ[៣] ។

[១៧៨] កម្មំ ជានិតព្វន្តិ សោឡស កម្មានិ ជានិតព្វានិ ចត្តារិ អបលោកនកម្មានិ ជានិតព្វានិ ចត្តារិ ញត្តិកម្មានិ ជានិតព្វានិ ចត្តារិ ញត្តិទុតិយកម្មានិ ជានិតព្វានិ ចត្តារិ ញត្តិចតុត្ថកម្មានិ ជានិតព្វានិ ។

---

១ ឱ. ម. ទ្វយំទ្វយសមាបត្តិ ។ ២ ឱ. វណ្ណាវណ្ណោ ។ ម. វណ្ណាវណ្ណា ។ ៣ ឱ. ធនមនុប្បទានំ ។ ម. វចនមនុប្បាទានំ ។

មហាសង្គាម ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់កម្មដែលគួរធ្វើ និងមិនគួរធ្វើជាដើម

[១៧៧] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់កម្មដែលគួរធ្វើនិងមិនគួរធ្វើ គឺត្រូវស្គាល់មេថុនធម្ម ស្គាល់អនុលោមរបស់មេថុនធម្ម ស្គាល់បុព្វភាគ (ចំណែកខាងដើម) របស់មេថុនធម្ម ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់មេថុនធម្ម គឺត្រូវស្គាល់ការជួបប្រសព្វរបស់ជនពីរ ៗ នាក់ ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់អនុលោមរបស់មេថុនធម្ម គឺបានដល់ភិក្ខុបៀមអង្គជាតរបស់អ្នកដទៃដោយមាត់របស់ខ្លួន ។ ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់បុព្វភាគរបស់មេថុនធម្ម គឺស្គាល់ទឹកសុក្កៈមានពណ៌ និងមិនមានពណ៌ ការចាប់ពាល់កាយស្ត្រី និយាយពាក្យអាក្រក់ចំពោះទ្វារមគ្គស្រី និយាយល្បួងស្រី ឲ្យបម្រើខ្លួនដោយកាម និយាយដឹកនាំបុរសនិងស្ត្រីឲ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ (សិក្ខាបទទាំង ៥ នេះ ជាបុព្វភាគរបស់មេថុនធម្ម) ។

[១៧៨] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់កម្ម គឺត្រូវស្គាល់កម្ម ១៦ យ៉ាង គឺស្គាល់អបលោកនកម្ម ៤ ស្គាល់ញត្តិកម្ម ៤ ស្គាល់ញត្តិទុតិយកម្ម ៤ ស្គាល់ញត្តិចតុត្ថកម្ម ៤ ។

[១៧៩] អធិករណំ ជានិតព្វន្តិ ចត្តារិ អធិករ-ណានិ ជានិតព្វានិ វិវាទាធិករណំ ជានិតព្វំ អនុវា-ទាធិករណំ ជានិតព្វំ អាបត្តាធិករណំ ជានិតព្វំ កិច្ចាធិករណំ ជានិតព្វំ ។

[១៨០] សមថោ ជានិតព្វោតិ សត្ត សមថា ជានិតព្វា សម្មុខាវិនយោ ជានិតព្វោ សតិវិនយោ ជា-និតព្វោ អមូឡ្ហវិនយោ ជានិតព្វោ បដិញ្ញាតករណំ ជានិតព្វំ យេភុយ្យសិកា ជានិតព្វា តស្សបាបិយសិ-កា ជានិតព្វា តិណវត្ថារកោ ជានិតព្វោ ។

[១៨១] ន ឆន្ទាគតិ គន្តព្វាតិ[១] ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ កថំ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ។ ឥធេកច្ចោ អយំ មេ ឧបជ្ឈា-យោ វា អាចរិយោ វា សទ្ធិវិហារិកោ វា អន្តេវាសិកោ វា សមានុបជ្ឈាយកោ វា សមានាចរិយកោ វា សន្ទិដ្ឋោ វា សម្ភត្តោ វា ញាតិសាលោហិតោ វាតិ តស្សានុកម្បាយ តស្សានុរក្ខាយ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ

១ ម. ន ឆន្ទាគតឹ គន្តព្វន្តិ ។

[១៧៩] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់អធិករណ៍ គឺត្រូវស្គាល់អធិករណ៍ទាំង ៤ យ៉ាង គឺស្គាល់វិវាទាធិករណ៍ ១ ស្គាល់អនុវាទាធិករណ៍ ១ ស្គាល់អាបត្តាធិករណ៍ ១ ស្គាល់កិច្ចាធិករណ៍ ១ ។

[១៨០] ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់សមថៈ គឺត្រូវស្គាល់សមថៈ ៧ យ៉ាង គឺស្គាល់សម្មុខាវិន័យ ១ ស្គាល់សតិវិន័យ ១ ស្គាល់អមូឡ្ហវិន័យ ១ ស្គាល់បដិញ្ញាតករណៈ ១ ស្គាល់យេភុយ្យសិកា ១ ស្គាល់តស្សបាបិយសិកា ១ ស្គាល់តិណវត្ថារកៈ ១ ។

[១៨១] ពាក្យថា កុំលុះឆន្ទាគតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុដែលលុះឆន្ទាគតិ តើលុះឆន្ទាគតិដូចម្តេច ។ ភិក្ខុជាវិន័យធរពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ យោគយល់ថា បុគ្គលនេះ ជាឧបជ្ឈាយ៍ ឬអាចារ្យ ជាសទ្ធិវិហារិក ឬអន្តេវាសិក ជាភិក្ខុមានឧបជ្ឈាយ៍ស្មើគ្នា ឬភិក្ខុដែលមានអាចារ្យស្មើគ្នា ជាមិត្តធ្លាប់ឃើញគ្នាម្តង ៗ ឬជាមិត្តធ្លាប់ស្និទ្ធស្នាលគ្នាមាំ ពុំនោះ ជាញាតិសាលោហិតរបស់អាត្មាអញ ដូច្នេះហើយ ក៏សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថា ជាធម៌

២០៤

មហាសង្គាមំ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបនាទិ

ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ អនាចិណ្ណំ តថាគតេន អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ អាចិណ្ណំ តថាគតេន អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ទីបេតិ អនាបត្តឹ អាបត្តីតិ ទីបេតិ អាបត្តឹ អនាបត្តីតិ ទីបេតិ លហុកំ អាបត្តឹ គរុកា អាបត្តីតិ ទីបេតិ គរុកំ អាបត្តឹ លហុកា អាបត្តីតិ ទីបេតិ សាវសេសំ អាបត្តឹ អនវសេសា អាបត្តីតិ ទីបេតិ អនវសេសំ អាបត្តឹ សាវសេសា អាបត្តីតិ ទីបេតិ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ

សំដែងនូវធម៌ថា មិនមែនជាធម៌ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាជាវិន័យ សំដែងនូវវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ សំដែងនូវពាក្យដែលព្រះតថាគត មិនបានសំដែងមិនបានពោលថា ជាពាក្យដែលព្រះតថាគតបានសំដែងបានពោល សំដែងនូវពាក្យដែលព្រះតថាគត បានសំដែងបានពោល ថាជាពាក្យដែលព្រះតថាគត មិនបានសំដែងមិនបានពោល សំដែងនូវកិច្ចវត្ត ដែលព្រះតថាគតមិនបានសន្សំមកថា ព្រះតថាគតធ្លាប់សន្សំមក សំដែងនូវកិច្ចវត្តដែលព្រះតថាគតធ្លាប់សន្សំមកថា ព្រះតថាគតមិនបានសន្សំមក សំដែងនូវសិក្ខាបទដែលព្រះតថាគតមិនបានបញ្ញត្ត ថាព្រះតថាគតបានបញ្ញត្ត សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះតថាគតបានបញ្ញត្តថា ព្រះតថាគតមិនបានបញ្ញត្ត សំដែងនូវអនាបត្តិ ថាជាអាបត្តិ សំដែងនូវអាបត្តិ ថាជាអនាបត្តិ សំដែងនូវលហុកាបត្តិ ថាជាគរុកាបត្តិ សំដែងនូវគរុកាបត្តិ ថាជាលហុកាបត្តិ សំដែងនូវសាវសេសាបត្តិ ថាជាអនវ-សេសាបត្តិ សំដែងនូវអនវសេសាបត្តិ ថាជាសាវសេសាបត្តិ សំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ សំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ដូច្នេះ ព្រោះអនុគ្រោះដល់បុគ្គលនោះ ៗ ព្រោះកិរិយារក្សាដល់បុគ្គលនោះ ៗ ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលដែលលុះឆន្ទាគតិដោយវត្ថុទាំងឡាយ ១៨ ប្រការនេះ

ពហុជនាហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ ច[១] វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆន្តោ ឯវំ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ។

[១៨២] ន ទោសាគតិ គន្តព្វាតិ ទោសាគតឹ គច្ឆន្តោ កថំ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ។ ឥធេកច្ចោ អនត្ថំ មេ អចរីតិ អាឃាតំ ពន្ធតិ អនត្ថំ មេ ចរតីតិ អាឃាតំ ពន្ធតិ អនត្ថំ មេ ចរិស្សតីតិ អាឃាតំ ពន្ធតិ បិយស្ស មេ មនាបស្ស អនត្ថំ អចរិ អនត្ថំ ចរតិ អនត្ថំ ចរិស្សតីតិ

១ ឱ. ម. បោត្ថកេសុ ចសទ្ទោ ន ទិស្សតិ ។

ក៏ឈ្មោះថា ប្រតិបត្តិដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជាសុខដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនមែនជាសេចក្តីចម្រើនដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលបើលុះឆន្ទាគតិដោយវត្ថុទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្មោះថារក្សាខ្លួន ដែលមានកុសលធម៌ជីកគាស់រំលើងចោលចេញផង ឈ្មោះថា ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីតិះដៀល របស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង ឈ្មោះថា រងនូវអកុសលកម្មដ៏ច្រើនផង ភិក្ខុជាវិន័យធរកាលបើលុះឆន្ទាគតិ ក៏រមែងលុះទៅខាងឆន្ទាគតិ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៨២] ពាក្យថា កុំលុះទោសាគតិ សេចក្តីថា កាលដែលភិក្ខុជាវិន័យ-ធរ លុះទោសាគតិ តើលុះទោសាគតិដូចម្តេច ។ ភិក្ខុជាវិន័យធរពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ ចងគំនុំថា (បុគ្គលនេះ) បានប្រព្រឹត្តធ្វើនូវសេចក្តីវិនាស ដល់អាត្មាអញ ចងគំនុំថា (បុគ្គលនេះ) កំពុងតែប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្ម មិនជាប្រយោជន៍ដល់អាត្មាអញ ចងគំនុំថា (បុគ្គលនេះ) មុខជានឹងប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្ម មិនជាប្រយោជន៍ដល់អាត្មាអញ ចងគំនុំថា (បុគ្គលនេះ) បានប្រ-ព្រឹត្តធ្វើនូវកម្ម មិនជាប្រយោជន៍ កំពុងប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្ម មិនជាប្រយោជន៍ មុខជានឹងប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្ម មិនជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គលជាទីស្រឡាញ់

២០៧

មហាសង្គាមំ ន ទោសាគតិ គន្តព្វា

អាឃាតំ ពន្ធតិ អប្បិយស្ស មេ អមនាបស្ស អត្ថំ អចរិ អត្ថំ ចរតិ អត្ថំ ចរិស្សតីតិ អាឃាតំ ពន្ធតិ ឥមេហិ នវហិ អាឃាតវត្ថូហិ អាឃាតោ បដិឃាតោ កុទ្ធោ កោធាភិភូតោ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ទោសាគតឹ គច្ឆន្តោ ពហុជនាហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ទោសាគតឹ គច្ឆន្តោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ ច វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ទោសាគតឹ គច្ឆន្តោ ឯវំ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ។

ជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ចង់គំនុំថា (បុគ្គលនេះ) បានប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្មជាប្រយោជន៍ កំពុងប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្មជាប្រយោជន៍ មុខជានឹងប្រព្រឹត្តធ្វើនូវកម្មជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គលមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលបើចង់គំនុំខឹង មានសេចក្តីក្រេវក្រោធគ្របសង្កត់ដោយអាឃាតវត្ថុទាំង ៩ ប្រការនេះហើយ រមែងសម្តែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ សំដែងនូវធម៌ថា មិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ សំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលបើលុះទោសាគតិដោយវត្ថុទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្មោះថា ប្រតិបត្តិដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនមែនជាសុខដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីសេចក្តីមិនចម្រើនដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលបើលុះទៅខាងទោសាគតិដោយវត្ថុទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្មោះថា រក្សាខ្លួន ដែលខ្លួនមានកុសលធម៌ជីកគាស់រំលើងចោលហើយផង ឈ្មោះថា ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីតិះដៀល របស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង ឈ្មោះថា រងនូវអកុសលកម្មច្រើនផង ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលបើលុះទៅខាងទោសាគតិ ក៏រមែងលុះទៅខាងទោសាគតិ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៨៣] ន មោហាគតិ គន្តព្វាតិ មោហាគតឹ គច្ឆន្តោ កថំ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ។ រត្តោ រាគវសេន គច្ឆតិ ទុដ្ឋោ ទោសវសេន គច្ឆតិ មូឡ្ហោ មោហវសេន គច្ឆតិ បរាមដ្ឋោ ទិដ្ឋិវសេន គច្ឆតិ មូឡ្ហោ សម្មូឡ្ហោ មោហាភិភូតោ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ មោហាគតឹ គច្ឆន្តោ ពហុជនាហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ មោហាគតឹ គច្ឆន្តោ ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សានុវជ្ជោ ច

[១៨៣] ពាក្យថា កុំគប្បីលំអៀងដោយមោហាគតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលដែលលំអៀងដោយមោហាគតិ តើលំអៀងដោយមោ-ហាគតិដូចម្តេច ។ ភិក្ខុជាវិន័យធរមានចិត្តត្រេកអរ លុះដោយអំណាចរាគៈ មានចិត្តប្រទូស្ត លុះដោយអំណាចទោសៈ មានសេចក្តីវង្វេង លុះដោយអំ-ណាចមោហៈ មានទិដ្ឋិជាគ្រឿងស្ទាបអង្អែល លុះដោយអំណាចទិដ្ឋិ វង្វេងកាន់កាំងស្មារតី ត្រូវមោហៈគ្របសង្កត់ ក៏សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថា ជាធម៌ សំដែងនូវធម៌ថា មិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងទុដ្ឋុល្លាបត្តិថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ សំដែងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិថា ជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ កាលបើភិក្ខុជាវិន័យ-ធរលំអៀងដោយមោហាគតិ ដោយវត្ថុ ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្មោះថា ប្រតិ-បត្តិ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនមែនជាសុខដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីសេចក្តីមិនចម្រើនដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ ដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិន័យធរកាលបើលំអៀងដោយមោហាគតិដោយវត្ថុទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្មោះថា រក្សាខ្លួន ដែលខ្លួនមានកុសលធម៌ជីករំលើងចោលហើយផង ឈ្មោះថា ជាអ្នកប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីតិះដៀល របស់

វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ មោហាគតឹ គច្ឆន្តោ ឯវំ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ។

[១៨៤] ន ភយាគតិ គន្តព្វាតិ ភយាគតឹ គច្ឆន្តោ កថំ ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ ឥធេកច្ចោ អយំ វិសមនិស្សិតោ វា គហននិស្សិតោ វា ពលវនិស្សិតោ វា កក្ខឡោ ផរុសោ ជីវិតន្តរាយំ វា ព្រហ្មចរិយន្តរាយំ វា ករិស្សតីតិ តស្ស ភយា ភីតោ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ភយាគតឹ គច្ឆន្តោ ពហុជនាហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ឥមេហិ អដ្ឋារសហិ វត្ថូហិ ភយាគតឹ គច្ឆន្តោ

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង ឈ្មោះថា រងនូវអកុសលកម្មដ៏ច្រើនផង ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលលំអៀងដោយមោហាគតិ រមែងលំអៀងដោយមោហាគតិ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៨៤] ពាក្យថា កុំលំអៀងដោយភយាគតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុដែលលំអៀងដោយភយាគតិ តើលំអៀងដោយភយាគតិដូចម្តេច ។ ភិក្ខុជាវិន័យធរពួកខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ គិតថា បុគ្គលនេះ អាស្រ័យនូវកម្មមានកាយកម្មជាដើមមិនស្មើក្តី អាស្រ័យនូវព្រៃស្បាត គឺមិច្ឆាទិដ្ឋិនិងអន្តគ្គាហិកទិដ្ឋិក្តី អាស្រ័យនូវភិក្ខុមានកម្លាំងក្តី ជាអ្នករឹងរូសអាក្រក់ នឹងធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ជីវិតក្តី នូវសេចក្តីអន្តរាយដល់ព្រហ្មចរិយៈក្តី ហើយតក់ស្លុត ព្រោះខ្លាចបុគ្គលនោះ ក៏សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថា ជាធម៌ សំដែងនូវធម៌ថា មិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិថា ជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ សំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លាបត្តិថា ជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ កាលបើភិក្ខុជាវិន័យធរលំអៀងដោយភយាគតិ ដោយវត្ថុទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្មោះថាប្រតិបត្តិ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជាសុខដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីសេចក្តីមិនចម្រើនដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលបើលំអៀងដោយភយាគតិដោយវត្ថុទាំង ១៨ ប្រការនេះ ក៏ឈ្មោះថា

ខតំ ឧបហតំ អត្តានំ បរិហរតិ សាវជ្ជោ ច ហោតិ សា-
នុវជ្ជោ ច វិញ្ញូនំ ពហុញ្ច អបុញ្ញំ បសវតិ ភយាគតឹ
គច្ឆន្តោ ឯវំ ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។

[១៨៥] ឆន្ទា ទោសា ភយា មោហា
យោ ធម្មំ អតិវត្តតិ
និហីយតិ តស្ស យសោ
កាឡបក្ខេវ ចន្ទិមាតិ ។

[១៨៦] កាថំ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ។ អធម្មំ អធម្មោតិ
ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តោ ន
ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ អវិនយំ អវិនយោតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតឹ
គច្ឆតិ វិនយំ វិនយោតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ
អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ
តថាគតេនាតិ ទីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ភាសិតំ

រក្សានូវខ្លួនដែលមានកុសលធម៌ជីកគាស់រំលើងចោលហើយផង ឈ្មោះថា ជាបុគ្គលប្រកបដោយទោសផង ប្រកបដោយសេចក្តីតិះដៀលរបស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយផង ឈ្មោះថា រងនូវអកុសលកម្មច្រើនផង ភិក្ខុជាវិន័យ-ធរ កាលដែលលំអៀងដោយភយាគតិ រមែងលំអៀងដោយភយាគតិ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៨៥] បុគ្គលណា ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវធម៌ ព្រោះសេចក្តី
ស្រឡាញ់ ព្រោះស្អប់ ព្រោះខ្លាច ព្រោះវង្វេង យសស័ក្តិ
របស់បុគ្គលនោះឯង រមែងសាបសូន្យទៅ ដូចព្រះចន្ទក្នុង
កាឡប័ក្ខ គឺខាងរនោច ។

[១៨៦] ភិក្ខុជាវិន័យធរ មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិតើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថា មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវធម៌ថា ជាធម៌ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថា មិនមែនវិន័យ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវវិន័យថាជាវិន័យ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវពាក្យដែលព្រះតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោល ថាជាពាក្យដែលព្រះតថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោល ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ

មហាសង្គាមំ ឆន្នាគតិអគមនំ

លបិតំ តថាគតេន ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ឌីបេន្តោ ន ឆន្នាគតីំ គច្ឆតិ អនាចិណ្ណំ តថាគតេន អនាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ឌីបេន្តោ ន ឆន្នាគតីំ គច្ឆតិ អាចិណ្ណំ តថាគតេន អាចិណ្ណំ តថាគតេនាតិ ឌីបេន្តោ ន ឆន្នាគតីំ គច្ឆតិ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ឌីបេន្តោ ន ឆន្នាគតីំ គច្ឆតិ បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ តថាគតេនាតិ ឌីបេន្តោ ន ឆន្នាគតីំ គច្ឆតិ អនាបត្តឹ អនាបត្តីតិ ឌីបេន្តោ ន ឆន្នាគតីំ គច្ឆតិ អាបត្តឹ អាបត្តីតិ ឌីបេន្តោ ន ឆន្នាគតីំ គច្ឆតិ លហុកំ អាបត្តឹ លហុកា អាបត្តីតិ ឌីបេន្តោ ន ឆន្នាគតីំ គច្ឆតិ គរុកំ អាបត្តឹ គរុកា អាបត្តីតិ ឌីបេន្តោ ន ឆន្នាគតីំ គច្ឆតិ សាវសេសំ អាបត្តឹ សាវសេសា អាបត្តីតិ ឌីបេន្តោ ន ឆន្នាគតីំ គច្ឆតិ អនវសេសំ អាបត្តឹ អនវសេសា អាបត្តីតិ ឌីបេន្តោ ន ឆន្នាគតីំ គច្ឆតិ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ

កាលសំដែងនូវពាក្យដែលព្រះតថាគតបានសំដែង បានពោលថា ជាពាក្យដែលព្រះតថាគតបានសំដែង បានពោល ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវកិច្ចវត្តដែលព្រះតថាគតមិនបានសន្សំមក ថាជាកិច្ចវត្តដែលព្រះតថាគតមិនបានសន្សំមក ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវកិច្ចវត្តដែលព្រះតថាគតបានសន្សំមក ថាជាកិច្ចវត្តដែលព្រះតថាគតបានសន្សំមក ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវសិក្ខាបទដែលព្រះតថាគត មិនបានបញ្ញត្តថា ព្រះតថាគតមិនបានបញ្ញត្ត ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវសិក្ខាបទដែលព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តថា ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្ត ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវអនាបត្តិ ថាជាអនាបត្តិ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវអាបត្តិថា ជាអាបត្តិ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវលហុកាបត្តិ ថាជាលហុកាបត្តិ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវគរុកាបត្តិ ថាជាគរុកាបត្តិ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវសាវសេសាបត្តិ ថាជាសាវសេសាបត្តិ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវអនវសេសាបត្តិ ថាជាអនវសេសាបត្តិ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ

ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឌីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឌីបេន្តោ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ឯវំ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ។

[១៨៧] កាថំ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ អធម្មំ អធម្មោតិ ឌីបេន្តោ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ធម្មំ ធម្មោតិ ឌីបេន្តោ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឌីបេន្តោ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឌីបេន្តោ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ឯវំ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ។

[១៨៨] កាថំ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ។ អធម្មំ អធម្មោតិ ឌីបេន្តោ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ធម្មំ ធម្មោតិ ឌីបេន្តោ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឌីបេន្តោ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឌីបេន្តោ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ឯវំ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ។

ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ កាលសំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ ភិក្ខុមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៨៧] ភិក្ខុជាវិន័យធរ មិនលំអៀងដោយទោសាគតិ តើដូចម្ដេច ។ ភិក្ខុ កាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថា មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយទោសាគតិ កាលសំដែងនូវធម៌ ថាជាធម៌ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយទោសាគតិ ។ បេ ។ កាលសំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយទោសាគតិ កាលសំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយទោសាគតិ ភិក្ខុមិនលំអៀងដោយទោសាគតិ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៨៨] ភិក្ខុជាវិន័យធរ មិនលំអៀងដោយមោហាគតិ តើដូចម្ដេច ។ ភិក្ខុកាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយមោហាគតិ សំដែងនូវធម៌ ថាជាធម៌ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយមោហាគតិ ។ បេ ។ កាលសំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយមោហាគតិ កាលសំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុ-ដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយមោហាគតិ ភិក្ខុមិនលំអៀងដោយមោហាគតិ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៨៩] កាថំ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ អធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ ធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ អទុដ្ឋុល្លំ អា-បត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ ឯវំ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ ។

[១៩០] ឆន្ទា ទោសា ភយា មោហា
យោ ធម្មំ ធាតិវត្តតិ
អាបូរតិ តស្ស យសោ
សុក្កបក្ខេវ ចន្ទិមាតិ ។

[១៩១] កាថំ សញ្ញាបនីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតិ ។ អធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តោ សញ្ញាបនីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតិ ធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តោ សញ្ញាបនីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេន្តោ សញ្ញាបនីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតិ

មហាសង្គាម ការមិនលំអៀងដោយភយាគតិជាដើម

[១៨៩] ភិក្ខុជាវិន័យធរ មិនលំអៀងដោយភយាគតិ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុកាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយភយាគតិ កាលសំដែងនូវធម៌ថា ជាធម៌ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយភយាគតិ ។ បេ ។ កាលសំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយភយាគតិ កាលសំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា មិនលំអៀងដោយភយាគតិ ភិក្ខុមិនលំអៀងដោយភយាគតិ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៩០] បុគ្គលណា មិនប្រព្រឹត្តកន្លងនូវធម៌ ព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ព្រោះស្អប់ ព្រោះខ្លាច ព្រោះវង្វេង យសស័ក្តិរបស់បុគ្គលនោះឯង រមែងពេញបរិបូណ៌ ដូចព្រះចន្ទក្នុងសុក្កប័ក្ខ គឺចំណែកខាងខ្នើត ។

[១៩១] សួរថា ភិក្ខុជាវិន័យធរ ពន្យល់ក្នុងទីដែលគួរពន្យល់នោះតើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថា មិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា ពន្យល់ក្នុងទីដែលគួរពន្យល់ កាលសំដែងនូវធម៌ថាជាធម៌ ឈ្មោះថា ពន្យល់ក្នុងទីដែលគួរពន្យល់ ។ បេ ។ កាលសំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា ពន្យល់ក្នុងទីដែលគួរពន្យល់

អនុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អនុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឪបេន្តោ សញ្ញាបៈ-ជីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតិ ឯវំ សញ្ញាបជីយេ ឋានេ សញ្ញាបេតិ ។

[១៩២] កាចំ និជ្ឈាបជីយេ ឋានេ និជ្ឈាបេតិ ។ អធម្មំ អធម្មោតិ ឪបេន្តោ និជ្ឈាបជីយេ ឋានេ និជ្ឈា-បេតិ ធម្មំ ធម្មោតិ ឪបេន្តោ និជ្ឈាបជីយេ ឋានេ និជ្ឈាបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឪបេន្តោ និជ្ឈាបជីយេ ឋានេ និជ្ឈាបេតិ អនុដ្ឋុល្លំ អា-បត្តឹ អនុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឪបេន្តោ និជ្ឈាបជីយេ ឋានេ និជ្ឈាបេតិ ឯវំ និជ្ឈាបជីយេ ឋានេ និជ្ឈាបេតិ ។

[១៩៣] កាចំ បេក្ខជីយេ ឋានេ បេក្ខតិ ។ អធម្មំ អធម្មោតិ ឪបេន្តោ បេក្ខជីយេ ឋានេ បេក្ខតិ ធម្មំ ធម្មោតិ ឪបេន្តោ បេក្ខជីយេ ឋានេ បេក្ខតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ឪបេន្តោ បេក្ខជីយេ ឋានេ បេក្ខតិ អនុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អនុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ

កាលសំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា ពន្យល់ក្នុងទីដែលគួរពន្យល់ ភិក្ខុជាវិន័យធរ ពន្យល់ក្នុងទីដែលគួរពន្យល់ ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៩២] សួរថា ភិក្ខុជាវិន័យធរ ពិចារណាក្នុងទីដែលគួរពិចារណា តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុជាវិន័យធរ កាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា ពិចារណាក្នុងទីដែលគួរពិចារណា កាលសំដែងនូវធម៌ ថាជាធម៌ ឈ្មោះថា ពិចារណាក្នុងទីដែលគួរពិចារណា ។ បេ ។ កាលសំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា ពិចារណា ក្នុងទីដែលគួរពិចារណា កាលសំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា ពិចារណាក្នុងទីដែលគួរពិចារណា ភិក្ខុពិចារណាក្នុងទីដែលគួរពិចា-រណា ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៩៣] សួរថា ភិក្ខុសំឡឹងមើលក្នុងទីគួរសំឡឹង តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុកាលសំដែងឡើងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា សំឡឹងមើលក្នុងទីដែលគួរសំឡឹងមើល កាលសំដែងនូវធម៌ ថាជាធម៌ ឈ្មោះថា សំឡឹងមើល ក្នុងទីដែលគួរសំឡឹងមើល ។ បេ ។ កាលសំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា សំឡឹងមើលក្នុងទីដែលគួរសំ-ឡឹងមើល កាលសំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា

ធីបេន្តោ បេក្ខនីយេ ឋានេ បេក្ខតិ ឯវំ បេក្ខនីយេ ឋានេ បេក្ខតិ ។

[១៩៤] កាថំ បសាទនីយេ ឋានេ បសាទេតិ ។ អធម្មំ អធម្មោតិ ធីបេន្តោ បសាទនីយេ ឋានេ បសាទេតិ ធម្មំ ធម្មោតិ ធីបេន្តោ បសាទនីយេ ឋានេ បសាទេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ធីបេន្តោ បសាទនីយេ ឋានេ បសាទេតិ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ធីបេន្តោ បសាទនីយេ ឋានេ បសា-ទេតិ ឯវំ បសាទនីយេ ឋានេ បសាទេតិ ។

[១៩៥] កាថំ លទ្ធបក្ខោម្ហីតិ បរំ បក្ខំ[១] អវជានា-តិ ។ ឥធេកាច្ចោ លទ្ធបក្ខោ ហោតិ លទ្ធបរិវារោ បក្ខវា ញាតិវា អយំ អលទ្ធបក្ខោ អលទ្ធបរិវារោ ន បក្ខវា ន ញាតិវាតិ តស្ស អវជានន្តោ អធម្មំ ធម្មោតិ ធីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ធីបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា

១ ឱ. ម. បរបក្ខំ ។

សំឡឹងមើលក្នុងទីដែលគួរសំឡឹងមើល ភិក្ខុសំឡឹងមើលក្នុងទីដែលគួរសំ-ឡឹងមើល ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៩៤] សួរថា ភិក្ខុញុាំងបុគ្គលដទៃ ឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុកាលសំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ឈ្មោះថា ញុាំងបុគ្គលដទៃ ឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា កាលសំដែងនូវធម៌ ថាជាធម៌ ឈ្មោះថា ញុាំងបុគ្គលដទៃ ឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា ។ បេ ។ កាលសំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថាញុាំងបុគ្គលដទៃ ឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា កាលសំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លា-បត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ឈ្មោះថា ញុាំងបុគ្គលដទៃ ឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា ភិក្ខុញុាំងបុគ្គលដទៃ ឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៩៥] សួរថា ភិក្ខុមើលងាយនូវពួកភិក្ខុដទៃដោយគិតថា អាត្មាអញបានបក្ខពួកហើយ តើដូចម្តេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុពួកមួយក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកបានបក្ខពួក បានបរិវារ មានបក្ខពួក មានញាតិ ហើយមើលងាយបុគ្គលនោះថា បុគ្គលនេះ មិនបានបក្ខពួក មិនបានបរិវារ គ្មានបក្ខពួក គ្មានញាតិទេ ក៏សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ សំដែងនូវធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ

អាបត្តីតិ ទីបេតិ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ ឯវំ លទ្ធបក្ខោម្ហីតិ បរំ បក្ខំ អវជានាតិ ។

[១៩៦] កថំ ពហុស្សុតោម្ហីតិ អប្បស្សុតំ អវជានាតិ ។ ឥធេកច្ចោ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ អយំ អប្បស្សុតោ អប្បាគមោ អប្បធរោតិ តស្ស អវជានន្តោ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ទីបេតិ ឯវំ ពហុស្សុតោម្ហីតិ អប្បស្សុតំ អវជានាតិ ។

[១៩៧] កថំ ថេរតរោម្ហីតិ នវកតរំ អវជានាតិ ។ ឥធេកច្ចោ ថេរោ ហោតិ រត្តញ្ញូ ចិរបព្វជិតោ អយំ នវកោ អប្បញ្ញាតោ អប្បស្សុតោ អប្បកតញ្ញូ ឥមស្ស វចនំ អកតំ ភវិស្សតីតិ តស្ស អវជានន្តោ

សំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ភិក្ខុមើលងាយនូវបក្ខពួកដទៃ ដោយគិតថា អាត្មាអញបានបក្ខពួក ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៩៦] សួរថា ភិក្ខុមើលងាយនូវបុគ្គលដែលចេះដឹងតិច ដោយគិតថា អាត្មាអញ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន តើដូចម្ដេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុពួកមួយក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ចាំនូវសុតៈ សន្សំនូវសុតៈ រមែងមើលងាយបុគ្គលអ្នកចេះដឹងតិចនោះថា បុគ្គលនេះ ស្ដាប់តិច ជាអ្នកចេះដឹងនិកាយតិច ចាំតិច ក៏សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ សំដែងនូវធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ សំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ភិក្ខុមើលងាយនូវបុគ្គលដែលចេះដឹងតិច ដោយគិតថា អាត្មាអញ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៩៧] សួរថា ភិក្ខុមើលងាយភិក្ខុដែលខ្ចីជាងដោយគិតថា អាត្មាអញ ជាថេរៈចាស់ជាង តើដូចម្ដេច ។ ឆ្លើយថា ភិក្ខុពួកមួយក្នុងសាសនានេះ ជាថេរៈ ជាអ្នកដឹងរាត្រី (វែង) បួសមកជាយូរហើយ រមែងមើលងាយភិក្ខុខ្ចីនោះថា ភិក្ខុនេះនៅខ្ចី មិនសូវល្បីល្បាញ ជាអ្នកចេះដឹងតិច មិនចេះច្បាប់ទម្លាប់ អាត្មាអញនឹងមិនធ្វើតាមពាក្យរបស់ភិក្ខុនេះទេ ដូច្នេះក៏

អជម្មំ ជម្មោតិ ជីបេតិ ជម្មំ អជម្មោតិ ជីបេតិ ។ បេ ។ ទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ អទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ជីបេតិ អទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ទុដ្ឋុល្លា អាបត្តីតិ ជីបេតិ ឯវំ ថេរតរោម្ហីតិ ជវកតរំ អវជាជាតិ ។

[១៩៨] អសម្បត្តំ ជ ព្យាហរិតព្វន្តិ អជោតិល្ហំកាសំ[១] ជ ឱតារេតព្វំ ។ សម្បត្តំ ជម្មតោ វិជយតោ ជ បរិហាបេតព្វន្តិ យំ អត្ថាយ សង្ឃោ សន្និបតិតោ ហោតិ តំ អត្ថំ ជម្មតោ វិជយតោ ជ បរិហាបេតព្វំ ។

[១៩៩] យេជ ជម្មេជាតិ ភូតេជ វត្ថុជា ។ យេជ វិជយេជាតិ ចោទេត្វា សារេត្វា ។ យេជ សត្ថុសាសជេជាតិ ញត្តិសម្បជាយ អជុស្សាវជសម្បជាយ ។ យេជ ជម្មេជ យេជ វិជយេជ យេជ សត្ថុសាសជេជ តំ អជិករណំ វូបសម្មតិ តថា តំ អជិករណំ វូបសមេតព្វន្តិ អជុវិជ្ជកេជ ចោទកោ បុច្ឆិតព្វោ យំ ខោ ត្វំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុជោ បវារណំ ឋបេសិ កិម្ហិ ជំ

១ ឱ. ម. ភារំ ។

សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ ថាជាធម៌ សំដែងនូវធម៌ ថាមិនមែនធម៌ ។ បេ ។ សំដែងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ សំដែងនូវអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ថាជាទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ភិក្ខុមើលងាយភិក្ខុខ្ចីជាងដោយគិតថា អាត្មាអញជាថេរៈ ចាស់ជាង ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

[១៩៨] ពាក្យថា កុំពោលនូវហេតុដែលមិនទាន់មកដល់ គឺកុំនិយាយនូវពាក្យដែលមិនទាន់ធ្លាក់ដល់មក ។ ពាក្យថា កុំគប្បីញុំាងហេតុដែលដល់មកហើយឲ្យសាបសូន្យចាកធម៌ ចាកវិន័យ គឺបានដល់សង្ឃដែលប្រជុំគ្នា ដើម្បីសេចក្តីណា កុំគប្បីញុំាងសេចក្តីនោះ ឲ្យសាប-សូន្យចាកធម៌ ចាកវិន័យឡើយ ។

[១៩៩] ពាក្យថា ដោយធម៌ណា គឺដោយវត្ថុដែលពិតប្រាកដ ។ ពាក្យថា ដោយវិន័យណា គឺដាស់តឿនក្រើនរំលឹក ។ ពាក្យថា ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាណា គឺដោយញត្តិសម្បទា និងអនុ-ស្សាវនសម្បទា ។ ពាក្យថា អធិករណ៍រម្ងាប់ដោយធម៌ណា ដោយវិន័យណា ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាណា គប្បីរម្ងាប់អធិករណ៍នោះ ដោយធម៌នោះ ៗ សេចក្តីថា វិន័យធរគប្បីសួរអ្នកចោទថា ម្នាលអាវុសោ លោកឃាត់បវារណារបស់ភិក្ខុនោះ ដោយហេតុណា

ឋបេសិ សីលវិបត្តិយា ឋបេសិ អាចារវិបត្តិយា ឋបេសិ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា ឋបេសីតិ ។ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ សីលវិបត្តិយា វា ឋបេមិ អាចារវិបត្តិយា វា ឋបេមិ ទិដ្ឋិវិបត្តិយា វា ឋបេមីតិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ ជានាតិ បនាយស្មា សីលវិបត្តឹ ជានាតិ អាចារវិបត្តឹ ជានាតិ ទិដ្ឋិវិបត្តិន្តិ ។ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ ជានាមិ ខោ អហំ អាវុសោ សីលវិបត្តឹ ជានាមិ អាចារវិបត្តឹ ជានាមិ ទិដ្ឋិវិបត្តិន្តិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ កតមា បនាវុសោ សីលវិបត្តិ កតមា អាចារវិបត្តិ កតមា ទិដ្ឋិវិបត្តីតិ ។ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ ចត្តារិ បារាជិកានិ តេរស សង្ឃាទិសេសា អយំ សីលវិបត្តិ ថុល្លច្ចយំ បាចិត្តិយំ បាដិទេសនីយំ ទុក្កដំ ទុព្ភាសិតំ អយំ អាចារវិបត្តិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ អន្តគ្គាហិកា ទិដ្ឋិ អយំ ទិដ្ឋិវិបត្តីតិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ យំ ខោ ត្វំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ បវារណំ ឋបេសិ ទិដ្ឋេន ឋបេសិ សុតេន ឋបេសិ បរិសង្កាយ ឋបេសីតិ ។ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ ទិដ្ឋេន វា ឋបេមិ សុតេន វា ឋបេមិ

លោកឃាត់បវារណានោះ ដោយហេតុអ្វី លោកឃាត់ដោយសីលវិបត្តិ ឬឃាត់ដោយអាចារវិបត្តិ ឬក៏ឃាត់ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ បើអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃាត់ដោយសីលវិបត្តិផង ឃាត់ដោយអាចារវិបត្តិផង ឃាត់ដោយទិដ្ឋិវិបត្តិផង ។ វិន័យធរ ត្រូវនិយាយនឹងភិក្ខុអ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ចុះលោកមានអាយុស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់អាចារវិបត្តិ ស្គាល់ទិដ្ឋិវិបត្តិដែរឬ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំស្គាល់សីលវិបត្តិ ស្គាល់អាចារវិបត្តិ ស្គាល់ទិដ្ឋិវិបត្តិដែរ ។ វិន័យធរត្រូវសួរភិក្ខុអ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ចុះសីលវិបត្តិដូចម្ដេច អាចារវិបត្តិដូចម្ដេច ទិដ្ឋិវិបត្តិដូចម្ដេច ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា បារាជិក ៤ សង្ឃាទិសេស ១៣ នេះហៅថា សីល-វិបត្តិ ថុល្លច្ច័យ បាចិត្តិយៈ បាដិទេសនីយៈ ទុក្កដ ទុព្ភាសិត នេះហៅថា អាចារវិបត្តិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ និងអន្តគ្គាហិកាទិដ្ឋិ នេះហៅថា ទិដ្ឋិវិបត្តិ ។ វិន័យធរត្រូវសួរភិក្ខុអ្នកចោទយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកឃាត់បវារណារបស់ភិក្ខុនេះ ដោយហេតុណា លោកឃាត់ដោយបានឃើញ ឬឃាត់ដោយបានឮ ឬក៏ឃាត់ដោយបានរង្កៀស ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំឃាត់ដោយបានឃើញផង ឃាត់ដោយបានឮផង

បរិសង្កាយ វា បបេមីតិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ យំ ខោ ត្វំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ ជិដ្ឋេន បរា-រណំ បបេសិ កិន្តេ ជិដ្ឋំ កិន្តិ តេ ជិដ្ឋំ កដា តេ ជិដ្ឋំ កត្ថ តេ ជិដ្ឋំ ចារាជិកំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ជិដ្ឋោ សង្ឃាជិសេសំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ជិដ្ឋោ ថុល្លច្ចយំ អជ្ឈា-បជ្ជន្តោ ជិដ្ឋោ ចាចិត្តិយំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ជិដ្ឋោ ចាដិ-ទេសនីយំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ជិដ្ឋោ ទុក្កដំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ជិដ្ឋោ ទុព្ភាសិតំ អជ្ឈាបជ្ជន្តោ ជិដ្ឋោ កត្ថ ច ត្វំ អ-ហោសិ កត្ថ ចាយំ ភិក្ខុ អហោសិ កិញ្ច[1] ត្វំ ក-រោសិ កិញ្ចាយំ ភិក្ខុ ករោតីតិ ។ សោ ចេ ឯវំ វ-ទេយ្យ ន ខោ អហំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ ជិដ្ឋេន បរារណំ បបេមិ អបិច សុតេន បរារណំ បបេមីតិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ យំ ខោ ត្វំ អាវុសោ ឥ-មស្ស ភិក្ខុនោ សុតេន បរារណំ បបេសិ កិន្តេ សុតំ កិន្តិ តេ សុតំ កដា តេ សុតំ កត្ថ តេ សុតំ ចារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ សង្ឃាជិសេសំ អជ្ឈា-បន្នោតិ សុតំ ថុល្លច្ចយំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ ចាចិត្តិយំ

១ ម. ភិញ្ចិ ។

ឃាត់ដោយបានរង្កៀសផង ។ វិន័យធរ ត្រូវសួរភិក្ខុអ្នកចោទយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកឃាត់បវារណារបស់ភិក្ខុនេះដោយបានឃើញ ដោយហេតុណា លោកបានឃើញដូចម្តេចខ្លះ លោកបានឃើញអំពីហេតុដូចម្តេច លោកបានឃើញពីកាលណា លោកបានឃើញក្នុងទីណា កាលភិក្ខុនេះ ត្រូវអាបត្តិបារាជិក លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវសង្ឃាទិសេស លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវថុល្លច្ច័យ លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវបាចិត្តិយៈ លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវបាដិទេសនីយៈ លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវទុក្កដ លោកបានឃើញដែរឬ កាលត្រូវទុព្ភាសិត លោកបានឃើញដែរឬ ចុះលោកនៅក្នុងទីណា ចំណែកភិក្ខុនេះ នៅត្រង់ទីណា លោកកំពុងធ្វើអ្វី ភិក្ខុនេះកំពុងធ្វើអ្វី ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនបានឃាត់បវារណារបស់ភិក្ខុនេះ ដោយបានឃើញទេ ខ្ញុំឃាត់បវារណាដោយគ្រាន់តែបានឮទេ ។ វិន័យធរត្រូវសួរភិក្ខុអ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ អ្នកឃាត់បវារណារបស់ភិក្ខុនេះ ដោយបានឮដោយហេតុណា លោកបានឮដូចម្តេចខ្លះ លោកបានឮដោយហេតុដូចម្តេច លោកបានឮពីកាលណា លោកបានឮក្នុងទីណា លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវបារាជិក ឬលោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវសង្ឃាទិសេស លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវថុល្លច្ច័យ

អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ ចាជិនេសនីយំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ ទុព្ភាសិតំ អជ្ឈាបន្នោតិ សុតំ ភិក្ខុស្ស សុតំ ភិក្ខុនិយា សុតំ សិក្ខមានាយ សុតំ សាមណេរស្ស សុតំ សាមណេរិយា សុតំ ឧបាសកស្ស សុតំ ឧបាសិកាយ សុតំ រាជូនំ សុតំ រាជមហាមត្តានំ សុតំ តិត្ថិយានំ សុតំ តិត្ថិយសាវកានំ សុតន្តិ ។ សោ ចេ ឯវំ វទេយ្យ ន ខោ អហំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ សុតេន បវារណំ ឋបេមិ អបិច បរិសង្កាយ បវារណំ ឋបេមីតិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ យំ ខោ ត្វំ អាវុសោ ឥមស្ស ភិក្ខុនោ បរិសង្កាយ បវារណំ ឋបេសិ កឹ បរិសង្កសិ កិន្តិ បរិសង្កសិ កាជា បរិសង្កសិ កត្ថ បរិសង្កសិ ចារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ ថុល្លច្ចយំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ ចាចិត្តិយំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ ចាជិនេសនីយំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ

លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវបាចិត្តិយៈ លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវបាដិទេសនីយៈ លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវទុក្កដ លោកបានឮថា ភិក្ខុនេះត្រូវទុព្ភាសិត លោកបានឮពាក្យភិក្ខុ លោកបានឮពាក្យភិក្ខុនី លោកបានឮពាក្យសិក្ខមានា លោកបានឮពាក្យសាមណេរ លោកបានឮពាក្យសាមណេរី លោកបានឮពាក្យឧបាសក លោកបានឮពាក្យឧបាសិកា លោកបានឮព្រះបន្ទូលនៃពួកស្តេច លោកបានឮពាក្យ នៃពួករាជមហាមាត្រ លោកបានឮពាក្យនៃពួកតិរ្ថិយ ឬបានឮពាក្យនៃពួកសាវ័ករបស់តិរ្ថិយ ។ បើភិក្ខុអ្នកចោទនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំមិនបានឃាត់បវារណារបស់ភិក្ខុនេះ ដោយបានឮទេ ខ្ញុំឃាត់បវារណាដោយគ្រាន់តែរង្កៀសទេ ។ វិន័យធរត្រូវសួរភិក្ខុអ្នកចោទនោះយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ លោកឃាត់បវារណារបស់ភិក្ខុនេះ ដោយរង្កៀសដោយហេតុណា លោករង្កៀសដោយហេតុដូចម្តេចខ្លះ លោករង្កៀសអំពីហេតុដូចម្តេច លោករង្កៀសពីកាលណា លោករង្កៀសក្នុងទីណា លោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវបារាជិក ឬលោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវសង្ឃាទិសេស លោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវថុល្លច្ច័យ លោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវបាចិត្តិយៈ លោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវបាដិទេសនីយៈ លោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះ

ទុក្ខជំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ ទុក្កាសិតំ អជ្ឈាបន្នោតិ បរិសង្កសិ ភិក្ខុស្ស សុត្វា បរិសង្កសិ ភិក្ខុនិយា សុត្វា បរិសង្កសិ សិក្ខមានាយ សុត្វា បរិសង្កសិ សាមណេរស្ស សុត្វា បរិសង្កសិ សាមណេរិយា សុត្វា បរិសង្កសិ ឧបាសកស្ស សុត្វា បរិសង្កសិ ឧបាសិកា-យ សុត្វា បរិសង្កសិ រាជូនំ សុត្វា បរិសង្កសិ រាជម-ហាមត្តានំ សុត្វា បរិសង្កសិ តិត្ថិយានំ សុត្វា បរិសង្កសិ តិត្ថិយសាវកានំ សុត្វា បរិសង្កសីតិ ។

[២០០] ជិដ្ឋំ ជិដ្ឋេន សមេតិ
ជិដ្ឋេន សំសន្ទតេ ជិដ្ឋំ
ជិដ្ឋំ បដិច្ច ន ឧបេតិ
អសុទ្ធបរិសង្កិតោ
សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ
កាតព្វា[១] តេន បវារណា

១ ម. ការេតព្វោ ។

ត្រូវទុក្កដ លោករង្កៀសថា ភិក្ខុនេះត្រូវទុក្កាសិត លោករង្កៀសព្រោះពុពាក្យភិក្ខុ លោករង្កៀសព្រោះពុពាក្យភិក្ខុនី លោករង្កៀសព្រោះពុពាក្យសិក្ខមានា លោករង្កៀសព្រោះពុពាក្យសាមណេរ លោករង្កៀសព្រោះពុពាក្យសាមណេរី លោករង្កៀសព្រោះពុពាក្យឧបាសក លោករង្កៀសព្រោះពុពាក្យឧបាសិកា លោករង្កៀសព្រោះពុព្រះបន្ទូលនៃពួកស្តេច លោករង្កៀសព្រោះពុពាក្យ នៃពួកមហាមាត្ររបស់ស្តេច លោករង្កៀសព្រោះពុពាក្យនៃពួកតិរ្ថិយ ឬលោករង្កៀសព្រោះពុពាក្យពួកសាវ័កនៃតិរ្ថិយ ។

[២០០] ហេតុដែលអ្នកចោទបានឃើញ សមដោយហេតុដែលបានឃើញមែន វិន័យធរគប្បីប្រៀបធៀបនូវហេតុដែលអ្នកចោទបានឃើញ ដោយហេតុដែលបានឃើញ (នោះ) ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទមិនទាន់ដល់ (បារាជិក) ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុដែលអ្នកចោទបានឃើញនៅឡើយទេ ឈ្មោះថា អ្នកចោទមានសេចក្តីរង្កៀសមិនបរិសុទ្ធ (រង្កៀសគ្មានមូល) វិ-ន័យធរគប្បីវិនិច្ឆ័យតាមពាក្យប្តេជ្ញារបស់បុគ្គល គឺភិក្ខុជាអ្នកជាប់ចោទនោះ ហើយធ្វើបវារណាជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។

សុតំ សុតេន សមេតិ

សុតេន សំសន្ទតេ សុតំ

សុតំ បដិច្ច ន ឧបេតិ

អសុទ្ធបរិសង្កិតោ

សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ

កាតព្វា[១] តេន បវារណា ។

មុតំ មុតេន សមេតិ

មុតេន សំសន្ទតេ មុតំ

មុតំ បដិច្ច ន ឧបេតិ

អសុទ្ធបរិសង្កិតោ

សោ បុគ្គលោ បដិញ្ញាយ

កាតព្វា[២] តេន បវារណាតិ ។

១-២ ម. ការេតព្វោ ។

ហេតុដែលអ្នកចោទបានឮ សមដោយហេតុដែលបានឮមែន វិន័យធរគប្បីប្រៀបធៀបនូវហេតុដែលអ្នកចោទបានឮ ដោយហេតុដែលបានឮ (នោះ) ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ មិនទាន់ដល់ (បារាជិក) ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុដែលអ្នកចោទបានឮនៅឡើយទេ ឈ្មោះថា អ្នកចោទមានសេចក្តីវង្វៀសមិនបរិសុទ្ធ វិន័យធរ គប្បីវិនិច្ឆ័យតាមពាក្យប្តេជ្ញារបស់បុគ្គល គឺភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ ហើយគប្បីធ្វើបវារណា ជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។ ហេតុដែលអ្នកចោទបានប៉ះពាល់ សមដោយហេតុដែលបានប៉ះពាល់មែន វិន័យធរ គប្បីប្រៀបធៀបនូវហេតុដែលអ្នកចោទបានប៉ះពាល់ ដោយហេតុដែលបានប៉ះពាល់ (នោះ) ភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ មិនទាន់ដល់ (បារាជិក) ព្រោះអាស្រ័យនូវហេតុដែលអ្នកចោទបានប៉ះពាល់នៅឡើយទេ ឈ្មោះថា អ្នកចោទមានសេចក្តីវង្វៀសមិនបរិសុទ្ធ វិន័យធរគប្បីវិនិច្ឆ័យតាមពាក្យប្តេជ្ញារបស់បុគ្គល គឺភិក្ខុអ្នកជាប់ចោទនោះ ហើយគប្បីធ្វើបវារណា ជាមួយនឹងភិក្ខុនោះចុះ ។

មហាសង្គាមំ កិន្តេ ទិដ្ឋន្តិអាទិវិភាគោ

[២០១] កិន្តេ ទិដ្ឋន្តិ កាតមា បុច្ឆា កិន្តិ តេ ទិដ្ឋន្តិ កាតមា បុច្ឆា កាជា តេ ទិដ្ឋន្តិ កាតមា បុច្ឆា កត្ថ តេ ទិដ្ឋន្តិ កាតមា បុច្ឆា ។

[២០២] កិន្តេ ទិដ្ឋន្តិ វត្ថុបុច្ឆា វិបត្តិបុច្ឆា អាបត្តិបុច្ឆា អជ្ឈាចារបុច្ឆា ។ វត្ថុបុច្ឆាតិ អដ្ឋន្នំ បារាជិកានំ[១] វត្ថុបុច្ឆា តេរសសង្ឃាទិសេសានំ វត្ថុបុច្ឆា ទ្វេអនិយតានំ វត្ថុបុច្ឆា ទ្វេចត្តាឡីសនិស្សគ្គិយានំ វត្ថុបុច្ឆា អដ្ឋាសីតិសតបាចិត្តិយានំ វត្ថុបុច្ឆា ទ្វាទសបាដិទេសនីយានំ វត្ថុបុច្ឆា ទុក្កដានំ វត្ថុបុច្ឆា ទុព្ភាសិតានំ វត្ថុបុច្ឆា ។ វិបត្តិបុច្ឆាតិ សីលវិបត្តិបុច្ឆា អាចារវិបត្តិបុច្ឆា ទិដ្ឋិវិបត្តិបុច្ឆា អាជីវវិបត្តិបុច្ឆា ។ អាបត្តិបុច្ឆាតិ បារាជិកាបត្តិបុច្ឆា សង្ឃាទិសេសាបត្តិបុច្ឆា ថុល្លច្ចយាបត្តិបុច្ឆា បាចិត្តិយាបត្តិបុច្ឆា បាដិទេសនីយាបត្តិបុច្ឆា ទុក្កដាបត្តិបុច្ឆា ទុព្ភាសិតាបត្តិបុច្ឆា ។ អជ្ឈាចារបុច្ឆាតិ ទ្វយទ្វយសមាបត្តិបុច្ឆា ។

---

១ សព្វត្ថ អដ្ឋន្នំ បារាជិកានន្តិ ទិស្សតិ ។

មហាសង្គាម ការចែកពាក្យមានពាក្យថាអ្នកបានឃើញដូចម្ដេច ជាដើម

[២០១] ត្រង់ពាក្យថា អ្នកបានឃើញដូចម្ដេច គឺបានដល់ពាក្យសួរថាដូចម្ដេច ត្រង់ពាក្យថា អ្នកបានឃើញអំពីហេតុដូចម្ដេច គឺបានដល់ពាក្យសួរថាដូចម្ដេច ត្រង់ពាក្យថា អ្នកបានឃើញពីកាលណា គឺបានដល់ពាក្យសួរថាដូចម្ដេច ត្រង់ពាក្យថា អ្នកបានឃើញក្នុងទីណា គឺបានដល់ពាក្យសួរថាដូចម្ដេច ។

[២០២] ត្រង់ពាក្យដែលថា បានឃើញដូចម្ដេច គឺបានដល់វត្ថុបុច្ឆា ១ វិបត្តិបុច្ឆា ១ អាបត្តិបុច្ឆា ១ អជ្ឈាចារបុច្ឆា ១ ។ ត្រង់ពាក្យថា វត្ថុបុច្ឆា គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីវត្ថុនៃបារាជិក ៨ សួរវត្ថុនៃសង្ឃាទិសេស ២៣ សួរវត្ថុនៃអនិយត ២ សួរវត្ថុនៃនិស្សគ្គិយៈ ៤២ សួរវត្ថុនៃបាចិត្តិយៈ ១៨៨ សួរវត្ថុនៃបាដិទេសនីយៈ ១២ សួរវត្ថុនៃទុក្កដទាំងឡាយ សួរវត្ថុនៃទុព្ភាសិតទាំងឡាយ ។ ត្រង់ពាក្យថា វិបត្តិបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីសីលវិបត្តិ សួរអំពីអាចារវិបត្តិ សួរអំពីទិដ្ឋិវិបត្តិ សួរអំពីអាជីវវិបត្តិ ។ ត្រង់ពាក្យថា អាបត្តិបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីអាបត្តិបារាជិក សួរអំពីអាបត្តិសង្ឃាទិសេស សួរអំពីអាបត្តិថុល្លច្ច័យ សួរអំពីអាបត្តិបាចិត្តិយៈ សួរអំពីអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ សួរអំពីអាបត្តិទុក្កដ សួរអំពីអាបត្តិទុព្ភាសិត ។ ត្រង់ពាក្យថា អជ្ឈាចារបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីការប្រសព្វរបស់ជនពីរ ៗ នាក់ ។

[២០៣] កតិ ទិដ្ឋិ តេ ទិដ្ឋន្តិ លិង្គបុច្ឆា ឥរិយាបថបុច្ឆា អាការបុច្ឆា វិប្បការបុច្ឆា ។ លិង្គបុច្ឆាតិ ទីឃំ វា រស្សំ វា កណ្ហំ វា ឱទាតំ វា ។ ឥរិយាបថបុច្ឆាតិ គច្ឆន្តំ វា ឋិតំ វា និសិន្នំ វា និបន្នំ វា ។ អាការបុច្ឆាតិ គិហិលិង្គេ វា តិត្ថិយលិង្គេ វា បព្វជិតលិង្គេ វា ។ វិប្បការបុច្ឆាតិ គច្ឆន្តំ វា ឋិតំ វា និសិន្នំ វា និបន្នំ វា ។

[២០៤] កទា តេ ទិដ្ឋន្តិ កាលបុច្ឆា សមយ-បុច្ឆា ទិវសបុច្ឆា ឧតុបុច្ឆា ។ កាលបុច្ឆាតិ បុព្វណ្ហ-កាលេ វា មជ្ឈន្តិកកាលេ វា សាយណ្ហកាលេ វា ។ សមយបុច្ឆាតិ បុព្វណ្ហសមយេ វា មជ្ឈន្តិកសមយេ វា សាយណ្ហសមយេ វា ។ ទិវសបុច្ឆាតិ បុរេភត្តំ វា បច្ឆាភត្តំ វា រត្តឹ វា ទិវា វា កាឡេ វា ជុណ្ហេ វា ។ ឧតុបុច្ឆាតិ ហេមន្តេ វា គិម្ហេ វា វស្សេ វា ។

[២០៣] ត្រង់ពាក្យថា លោកបានឃើញអំពីហេតុដូចម្តេច គឺបានដល់លិង្គបុច្ឆា ១ ឥរិយាបថបុច្ឆា ១ អាការបុច្ឆា ១ វិប្បការបុច្ឆា ១ ។ ត្រង់ពាក្យថា លិង្គបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីភេទខ្ពស់ ឬទាប ខ្មៅ ឬ ស ។ ត្រង់ពាក្យថា ឥរិយាបថបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីបុគ្គលដើរ ឬឈរ អង្គុយ ឬដេក ។ ត្រង់ពាក្យថា អាការបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីភេទគ្រហស្ថ ឬភេទតិរ្ថិយ ឬភេទបព្វជិត ។ ត្រង់ពាក្យថា វិប្បការបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីបុគ្គលកំពុងដើរ ឬឈរ កំពុងអង្គុយ ឬដេក ។

[២០៤] ត្រង់ពាក្យថា លោកបានឃើញពីកាលណា គឺបានដល់កាលបុច្ឆា ១ សមយបុច្ឆា ១ ទិវសបុច្ឆា ១ ឧតុបុច្ឆា ១ ។ ត្រង់ពាក្យថា កាលបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីពេលព្រឹក ឬពេលថ្ងៃត្រង់ ឬថ្ងៃរសៀល ។ ត្រង់ពាក្យថា សមយបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីសម័យព្រឹក ឬសម័យថ្ងៃត្រង់ ឬក៏សម័យថ្ងៃរសៀល ។ ត្រង់ពាក្យថា ទិវសបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីវេលាមុនភត្ត វេលាក្រោយភត្ត វេលាយប់ វេលាថ្ងៃ ខាងរនោច ឬខ្នើត ។ ត្រង់ពាក្យថា ឧតុបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីហេមន្តរដូវ គិម្ហរដូវ ឬ វស្សានរដូវ ។

មហាសង្គាមំ កត្ថ តេ ទិដ្ឋន្តិ ឧទ្ទានគាថា

[២០៥] កត្ថ តេ ទិដ្ឋន្តិ ឋានបុច្ឆា ភូមិបុច្ឆា ឱកាសបុច្ឆា បទេសបុច្ឆា ។ ឋានបុច្ឆាតិ ភូមិយា វា បឋវិយា វា ធរណិយា វា ជគតិយា វា ។ ភូមិបុច្ឆាតិ ភូមិយា វា បព្វតេ វា ចាសាណោ វា ចាសាទេ វា ។ ឱកាសបុច្ឆាតិ បុរត្ថិមេ វា ឱកាសេ បច្ឆិមេ វា ឱកាសេ ឧត្តរេ វា ឱកាសេ ទក្ខិណេ វា ឱកាសេ ។ បទេសបុច្ឆាតិ បុរត្ថិមេ វា បទេសេ បច្ឆិមេ វា បទេសេ ឧត្តរេ វា បទេសេ ទក្ខិណេ វា បទេសេតិ ។

មហាសង្គាមំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២០៦] វត្ថុ និទានំ អាការោ
បុព្វាបរំ កតាកតំ
កម្មាធិករណាព្ភូវ
សមថោ ឆន្ទគាមិ ច
ទោសា មោហា ភយា ចេវ

[២០៥] ត្រង់ពាក្យថា លោកបានឃើញក្នុងទីណា គឺបានដល់ឋានបុច្ឆា ១ ភូមិបុច្ឆា ១ ឱកាសបុច្ឆា ១ បទេសបុច្ឆា ១ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឋានបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីភូមិ ប្រឹបពី ធរណី ឬ ផែនដី ។ ត្រង់ពាក្យថា ភូមិបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីភូមិ ភ្នំ ថ្ម ឬប្រាសាទ ។ ត្រង់ពាក្យថា ឱកាសបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីឱកាសខាងកើត ឱកាសខាងលិច ឱកាសខាងជើង ឱកាសខាងត្បូង ។ ត្រង់ពាក្យថា បទេសបុច្ឆានោះ គឺបានដល់ពាក្យសួរអំពីប្រទេសខាងកើត ឬប្រទេសខាងលិច ប្រទេសខាងជើង ឬប្រទេសខាងត្បូង ។

ចប់ មហាសង្គាម ។

ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿងនៃមហាសង្គាមនោះ ដូច្នេះ

[២០៦] និយាយអំពីភិក្ខុត្រូវស្គាល់វត្ថុ ១ ស្គាល់និទាន ១ ស្គាល់អាការ ១ ស្គាល់ពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង ១ ស្គាល់កម្មដែលគួរធ្វើ និងមិនគួរធ្វើ ១ ស្គាល់កម្ម ១ ស្គាល់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់សមថៈ ១ មិនលំអៀងទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ ទោសាគតិ ១ មោហាគតិ ១ ភយាគតិ ១

សញ្ញា និជ្ឈាបនេន ច
បេក្ខា បសាទេ បក្ខោម្ហិ
សុតថេរតរេន ច
អសម្បត្តញ្ច សម្បត្តំ
ធម្មេន វិនយេន ច
សត្ថុស្ស សាសនេនាបិ
មហាសង្គាមញាបនាតិ ។

ពន្យល់បុគ្គលដទៃឲ្យយល់ក្នុងទីដែលគួរពន្យល់ ១ ពិចារ-
ណាក្នុងទីដែលគួរពិចារណា ១ សំឡឹងមើលក្នុងទីដែលគួរ
សំឡឹងមើល ១ ញុំាងបរិសទ្យឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងទីគួរជ្រះថ្លា ១
មើលងាយពួកដទៃដោយគិតថា អាត្មាអញបានបក្ខពួក ១
អាត្មាអញជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ១ អាត្មាអញជាថេរៈ ១ ពោល
ហេតុដែលមិនទាន់មកដល់ ១ កុំញុំាងហេតុដែលមកដល់
ហើយឲ្យសាបសូន្យ ១ រម្ងាប់អធិករណ៍ដោយធម៌ ដោយ
វិន័យ ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ១ ក្នុងមហា-
សង្គ្រាម បណ្ឌិតគប្បីដឹងថា (មានសេចក្តី) ប៉ុណ្ណោះឯង ។

កឋិនភេទំ

[២០៧] កស្ស កឋិនំ អនត្ថតំ កស្ស កឋិនំ អត្ថតំ ។ កិន្តិ កឋិនំ អនត្ថតំ កិន្តិ កឋិនំ អត្ថតំ ។

[២០៨] កស្ស កឋិនំ អនត្ថតន្តិ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អនត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ អនត្ថារកស្ស ច អននុមោទក-កស្ស ច ឥមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អនត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ។

[២០៩] កស្ស កឋិនំ អត្ថតន្តិ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ អត្ថារកស្ស ច អនុមោទកស្ស ច ឥមេសំ ទ្វិន្នំ បុគ្គលានំ អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ។

[២១០] កិន្តិ កឋិនំ អនត្ថតន្តិ ចតុវីសតិយា អាការេហិ អនត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ន ឧល្លិខិតមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ន ធោវនមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ

កឋិនភេទ

[២០៧] បុគ្គលដូចម្តេច ដែលឈ្មោះថា មិនបានក្រាលកឋិន បុគ្គលដូចម្តេចដែលឈ្មោះថា បានក្រាលកឋិន កឋិនដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើង ដោយអាការដូចម្តេច កឋិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើង ដោយអាការដូចម្តេច ។

[២០៨] ពាក្យថា បុគ្គលដូចម្តេចដែលឈ្មោះថា មិនបានក្រាលកឋិននោះ សេចក្តីថា បុគ្គលពីរពួកដែលឈ្មោះថា មិនបានក្រាលកឋិន គឺបុគ្គលមិនបានក្រាល ១ មិនបានអនុមោទនា ១ បុគ្គលទាំង ២ ពួកនេះ ឈ្មោះថា មិនបានក្រាលកឋិនទេ ។

[២០៩] ពាក្យថា បុគ្គលដូចម្តេចដែលឈ្មោះថា បានក្រាលកឋិននោះ សេចក្តីថា បុគ្គល ២ ពួកដែលឈ្មោះថា បានក្រាលកឋិន គឺបុគ្គលដែលបានក្រាល ១ បានអនុមោទនា ១ បុគ្គលទាំង ២ ពួកនេះឈ្មោះថា បានក្រាលកឋិន ។

[២១០] ពាក្យថា កឋិនដែលភិក្ខុក្រាល មិនឡើងដោយអាការដូចម្តេចនោះ សេចក្តីថា កឋិនដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើង ដោយអាការ ២៤ គឺ សំពត់ដែលគ្រាន់តែវាស់ទទឹងបណ្តោយ ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែលាង ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែល

កាបិនំ ន ចីវរវិចារណាមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន ឆេទនមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន ពន្ធនមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន ឱវដ្ដិកករណមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន កណ្ឌូសករណមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន ទឡ្ហីកម្មករណមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន អនុវាតករណមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន បរិ-ភណ្ឌករណមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន ឱវដ្ដេយ្យ-ករណមត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន កម្ពលមទ្ទន-មត្តេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន និមិត្តកតេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន បរិកថាកតេន អត្ថតំ ហោតិ កា-បិនំ ន កុក្កុកតេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន សន្និ-ធិកតេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន និស្សគ្គិយេន អត្ថ-តំ ហោតិ កាបិនំ ន អកប្បកតេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន អញ្ញត្រ សង្ឃាដិយា អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ ន អញ្ញត្រ ឧត្តរាសង្គេន អត្ថតំ ហោតិ កាបិនំ

គ្រាន់តែចាត់ចែងលែលកជាចីវរ ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែកាត់ ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដានភ្ជាប់គ្នា ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរ (មានដេរបណ្តោយជាដើម) ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដាក់ក្ដុំ ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែថែមសំពត់ឲ្យមាំ ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែប្រក់អនុវាតមួយជាន់ (ពីខាងក្រៅ) ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែធ្វើជាអនុវាតមួយជាន់ (ពីខាងក្នុង) ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែដេរគួបគ្នា ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលគ្រាន់តែជ្រលក់ម្តង មានពណ៌ដូចក្អុកដំរី ឬដូចស្លឹកឈើទុំ ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលបានមកដោយធ្វើនិមិត្ត ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលបានមកដោយនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលគេ ក្រាលមិនឡើងជាក-ឋិន ១ សំពត់ដែលខ្ចីគេ ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលធ្វើសន្និធិគឺមិនបានធ្វើឲ្យស្រេចក្នុងថ្ងៃនោះ ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ជានិស្សគ្គិយៈ (ទុកឲ្យកន្លងរាត្រី) ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើពិន្ទុកប្ប ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ វៀរចាកសង្ឃាដី ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ វៀរចាកចីពរ ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ វៀរចាក

ន អញ្ញត្រ អន្តរវាសកេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ន អញ្ញត្រ បញ្ចកេន វា អតិរេកបញ្ចកេន វា តទហេវ សញ្ឆិន្នេន សមណ្ឌលីកតេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ន អញ្ញត្រ បុគ្គលស្ស អត្ថារា អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ន សម្មា ចេវ[1] អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ តញ្ចេ និស្សីមដ្ឋោ អនុមោទតិ ។ ឯវម្បិ អនត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ។

[២១១] និមិត្តកម្មំ នាម និមិត្តំ ករោតិ ឥមិនា ទុស្សេន កឋិនំ អត្ថរិស្សាមីតិ ។ បរិកថា នាម បរិកថំ ករោតិ ឥមាយ បរិកថាយ កឋិនទុស្សំ និព្វត្តេស្សាមីតិ ។ កុក្កុកតំ នាម អនាទិយទានំ វុច្ចតិ ។ សន្និធិ នាម ទ្វេ សន្និធិយោ ករណសន្និធិ ច និចយសន្និធិ ច ។ និស្សគ្គិយំ នាម ករិយមានេ អរុណំ ឧដ្ឋិយតិ ។ ឥមេហិ ចតុវីសតិយា អាការេហិ អនត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ។

---

១ ម. កឋិនំ សម្មា ចេ ។

ស្បង់ ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ វៀរចាកសំពត់ជាបញ្ចក្ខន្ធ ឬ លើសពីបញ្ចក្ខន្ធឡើងទៅ ដែលបានកាត់ដាច់ត្រឹមត្រូវធ្វើឲ្យមានមណ្ឌលល្អក្នុងថ្ងៃនោះ ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ វៀរចាកបុគ្គលអ្នកក្រាល ក៏ក្រាលមិនឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលបុគ្គលក្រាលត្រឹមត្រូវហើយ តែបើភិក្ខុនៅក្រៅសីមាអនុមោទនា កឋិននោះ ក៏មិនឡើងជាកឋិន ១ ។ កឋិនដែលក្រាលមិនឡើង ដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។

[២១១] ភិក្ខុធ្វើនិមិត្តថា អាត្មានឹងក្រាលកឋិនដោយសំពត់នេះ ដូច្នេះ ហៅថា ធ្វើនិមិត្ត ។ ភិក្ខុធ្វើនូវការនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលដោយគិតថា អាត្មានឹងឲ្យសំពត់កឋិនកើតឡើង ដោយការនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលដូច្នេះ ហៅថា ការនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូល ។ សំពត់ដែលគេមិនបានឲ្យដាច់ហៅថា សំពត់ខ្ចីគេ ។ សន្និធិ មាន ២ យ៉ាងគឺករណសន្និធិ មិនធ្វើឲ្យស្រេចក្នុងថ្ងៃនោះ (ទុកធ្វើទៅក្នុងថ្ងៃខាងមុខ ៗ តទៅទៀត) ១ និចយសន្និធិ ទុកធ្វើដល់ថ្ងៃស្អែកជាកំណត់ ១ ហៅថា សន្និធិ ។ កាលបើភិក្ខុកំពុងធ្វើ (សំពត់នោះ) អរុណក៏រះឡើង ហៅថា សំពត់ជានិស្សគ្គិយៈ ។ កឋិនដែលភិក្ខុក្រាលមិនឡើង ដោយអាការ ២៤ នេះឯង ។

[២១២] កិន្តិ កឋិនំ អត្ថតន្តិ សត្តរសហិ អាការេហិ អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ អហតេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ អហតកប្បេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ បិលោតិកាយ អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ បំសុកូលេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ចាបណិកេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ អនិមិត្តកតេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ អបរិកថាកតេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ អកុក្កុកតេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ អសន្និធិកតេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ អនិស្សគ្គិយេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ កប្បកតេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ សង្ឃាដិយា អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ឧត្តរាសង្គេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ អន្តរវាសកេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ បញ្ចកេន វា អតិរេកបញ្ចកេន វា តទហេវ សញ្ឆិន្នេន សមណ្ឌលីកតេន អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ បុគ្គលស្ស អត្ថារា អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ សម្មា ចេវ អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ តញ្ចេ សីមដ្ឋោ អនុមោទតិ ។ ឯវម្បិ អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ។ ឥមេហិ សត្តរសហិ អាការេហិ អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ។

[២១២] ត្រង់ពាក្យថា កឋិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើង ដោយអាការដូចម្ដេចនោះ សេចក្ដីថា កឋិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើងដោយអាការ ១៧ គឺ សំពត់ថ្មីសុទ្ធ ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ជំនុំ ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ចាស់ ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ សំពត់បំសុកូល ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលធ្លាក់ទៀបរានផ្សារ ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបានធ្វើនិមិត្ត ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលបានមកដោយមិនបាននិយាយបញ្ចុះបញ្ចូល ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលមិនបានខ្ចីគេ ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលមិនបានធ្វើឲ្យជាសន្និធិ ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលមិនមែនជានិស្សគ្គិយៈ ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលបានធ្វើពិន្ទុកប្បក្រាលឡើងជាកឋិន ១ សង្ឃាដី ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ ចីពរ ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ ស្បង់ ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ ចីវរជាបញ្ចក្ខន្ធ ឬ លើសពីបញ្ចក្ខន្ធឡើងទៅ ដែលបានកាត់ដាច់ត្រឹមត្រូវធ្វើឲ្យមានមណ្ឌលល្អក្នុងថ្ងៃនោះ ក្រាលឡើងជាកឋិន ១ បុគ្គលទើបក្រាលឡើងជាកឋិន ១ សំពត់ដែលបុគ្គលក្រាលឲ្យត្រឹមត្រូវ (តាមច្បាប់) ទាំងភិក្ខុនៅក្នុងសីមាអនុមោទនា កឋិននោះ ទើបឡើងជាកឋិន ១ កឋិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើងដោយអាការយ៉ាងនេះឯង ។ កឋិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើង ដោយអាការទាំង ១៧ នេះ ។

កឋិនភេទំ អដ្ឋមាតិកាទយោ បណ្ណរសធម្មា

[២១៣] សហា កឋិនស្ស អត្ថារា កតិ ធម្មា ជាយន្តិ ។ សហា កឋិនស្ស អត្ថារា បណ្ណរស ធម្មា ជាយន្តិ អដ្ឋ មាតិកា ទ្វេ បលិពោធា បញ្ច អានិសំសា ។ សហា កឋិនស្ស អត្ថារា ឥមេ បណ្ណរស ធម្មា ជាយន្តិ ។

[២១៤] បយោគស្ស កតមេ ធម្មា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុព្វករណស្ស ។ បេ ។ បច្ចុទ្ធារស្ស អធិដ្ឋានស្ស អត្ថារស្ស មាតិកានញ្ច បលិពោធានញ្ច វត្ថុស្ស កតមេ ធម្មា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

កឋិនភេទ ធម៌ ១៥ ប្រការមានមាតិកា ៨ ជាដើម

[២១៣] ធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ដែលកើតជាមួយនឹងការក្រាលកឋិន ។ ធម៌ ១៥ យ៉ាង ដែលកើតជាមួយនឹងការក្រាលកឋិន គឺ មាតិកា ៨ បលិ-ពោធ ២ អានិសង្ស ៥ ។ ធម៌ទាំង ១៥ នេះឯង ដែលកើតឡើងជាមួយនឹងការក្រាលកឋិន ។

[២១៤] ធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ជាបច្ច័យនៃបយោគ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ជាបច្ច័យនៃបុព្វករណៈ ។ បេ ។ បច្ចុទ្ធារៈ អធិដ្ឋាន ការក្រាល មាតិកា បលិពោធ វត្ថុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ដោយសមនន្ត-រប្បច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ដោយបុរេជា-តប្បច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២១៥] បុព្វការណំ បយោគស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បយោគោ បុព្វការណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុព្វការណំ បយោគស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បណ្ណរស ធម្មា សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២១៦] បច្ចុទ្ធារោ បុព្វការណស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុព្វការណំ បច្ចុទ្ធារស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចុទ្ធារោ បុព្វការណស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បណ្ណរស ធម្មា សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២១៥] បុព្វករណៈ គឺ កិរិយាធ្វើមុន មានការលាងចីវរជាដើមជាបច្ច័យនៃបយោគ គឺ កិរិយាប្រកបមានដងទឹកជាដើម ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ហេតុជាលំដាប់ទី ១ នៃបយោគ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ហេតុជាលំ-ដាប់ទី ២ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ហេតុជាគ្រឿងទ្រទ្រង់ទី ៣ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ហេតុជាគ្រឿងទ្រទ្រង់បន្ទាប់គ្នាទី ៤ ។ បយោគជាបច្ច័យនៃបុព្វករណៈ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ហេតុដែលកើតមុននៃបុព្វករណៈ ។ បុព្វករណៈជាបច្ច័យនៃបយោគ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ ហេតុដែលកើតក្រោយនៃបយោគ ។ ធម៌ទាំង ១៥ ប្រការ ជាបច្ច័យ (នៃបយោគនិងបុព្វករណៈ) ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ បច្ច័យកើតព្រមគ្នានឹងការក្រាលកឋិន ។

[២១៦] បច្ចុទ្ធារៈ គឺការដកចីវរ ជាបច្ច័យនៃបុព្វករណៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ដោយឧប-និស្សយប្បច្ច័យ ។ បុព្វករណៈ ជាបច្ច័យនៃបច្ចុទ្ធារៈ ដោយបុរេជា-តប្បច្ច័យ ។ បច្ចុទ្ធារៈ ជាបច្ច័យនៃបុព្វករណៈ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ គឺ ហេតុ ដែលកើតក្រោយរបស់បុព្វករណៈ ។ ធម៌ទាំង ១៥ ប្រការជាបច្ច័យ (នៃបច្ចុទ្ធារៈនិងបុព្វករណៈ) ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

កឋិនភេទំ អនន្តរប្បច្ចយាទយោ

[២១៧] អធិដ្ឋានំ បច្ចុទ្ធារស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចុទ្ធារោ អធិដ្ឋានស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អធិដ្ឋានំ បច្ចុទ្ធារស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បណ្ណរស ធម្មា សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២១៨] អត្ថារោ អធិដ្ឋានស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អធិដ្ឋានំ អត្ថារស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អត្ថារោ អធិដ្ឋានស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បណ្ណរស ធម្មា សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២១៩] មាតិកា ច បលិពោធា ច អត្ថារស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អត្ថារោ មាតិកានញ្ច បលិពោធានញ្ច បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ មាតិកា ច បលិពោធា

កបិនភេទ បច្ច័យមានអនន្តរប្បច្ច័យជាដើម

[២១៧] អធិដ្ឋាន ជាបច្ច័យនៃបុព្វករណៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បច្ចុទ្ធារៈ ជាបច្ច័យនៃអធិដ្ឋាន ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ អធិដ្ឋាន ជាបច្ច័យនៃបច្ចុទ្ធារៈ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ទាំង ១៥ ប្រការ ជាបច្ច័យ (នៃអធិដ្ឋាននិងបច្ចុទ្ធារៈ) ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២១៨] ការក្រាល ជាបច្ច័យនៃអធិដ្ឋាន ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយ-ប្បច្ច័យ ។ អធិដ្ឋាន ជាបច្ច័យនៃការក្រាល ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ ការក្រាល ជាបច្ច័យនៃអធិដ្ឋាន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ទាំង ១៥ ជាបច្ច័យ (នៃការក្រាល និងអធិដ្ឋាន) ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២១៩] មាតិកា និងបលិពោធ ជាបច្ច័យនៃការក្រាល ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ ការក្រាល ជាបច្ច័យនៃមាតិកា និងបលិពោធ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ មាតិកានិងបលិពោធ ជាបច្ច័យនៃការក្រាល

ច អត្តារស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បណ្ណរស ធម្មា សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២០] អាសា ច អជាសា ច វត្ថុស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ សមនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្ថុ អាសានញ្ច អជាសានញ្ច បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អាសា ច អជាសា ច វត្ថុស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បណ្ណរស ធម្មា សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២១] បុព្វករណំ កឹនិទានំ កឹសមុទយំ កឹជាតិកំ កឹបភវំ កឹសម្ភារំ កឹសមុដ្ឋានំ ។ បច្ចុទ្ធារោ កឹនិទានោ កឹសមុទយោ កឹជាតិកោ កឹបភវោ កឹសម្ភារោ កឹសមុដ្ឋានោ ។ អជិដ្ឋានំ កឹនិទានំ កឹសមុទយំ កឹជាតិកំ កឹបភវំ កឹសម្ភារំ កឹសមុដ្ឋានំ ។ អត្ថារោ កឹនិទានោ កឹសមុទយោ កឹជាតិកោ កឹបភវោ កឹសម្ភារោ កឹសមុដ្ឋានោ ។ មាតិកា ច បលិពោធា ច កឹនិទានា កឹសមុទយា

ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ទាំង ១៥ ជាបច្ច័យ (នៃមាតិកា បលិពោធ និងការក្រាល) ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២២០] សេចក្តីសង្ឃឹម និងសេចក្តីមិនសង្ឃឹម ជាបច្ច័យនៃវត្ថុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ដោយសមនន្តរប្បច្ច័យ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ វត្ថុជាបច្ច័យនៃសេចក្តីសង្ឃឹម និងសេចក្តីមិនសង្ឃឹម ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីសង្ឃឹម និងសេចក្តីមិនសង្ឃឹម ជាបច្ច័យនៃវត្ថុ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ ធម៌ទាំង ១៥ ប្រការ ជាបច្ច័យ (នៃសេចក្តីសង្ឃឹម និងសេចក្តីមិនសង្ឃឹម នឹងវត្ថុ) ដោយសហជា-តប្បច្ច័យ ។

[២២១] បុព្វករណៈ មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ បច្ចុទ្ធារៈ មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ អធិដ្ឋាន មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ ការក្រាលមានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ មាតិកានិងបលិពោធ មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង

កឹំជាតិកា កឹំបភវា កឹំសម្ភារា កឹំសមុដ្ឋានា ។ អាសា ច អជាសា ច កឹំនិទានា កឹំសមុទយា កឹំជាតិកា កឹំបភវា កឹំសម្ភារា កឹំសមុដ្ឋានា ។ បុព្វករណំ បយោគនិទានំ បយោគសមុទយំ បយោគជាតិកំ បយោគប្បភវំ បយោគសម្ភារំ បយោគសមុដ្ឋានំ ។ បច្ចុទ្ធារោ បុព្វករណនិទានោ បុព្វករណសមុទយោ បុព្វករណជាតិកោ បុព្វករណប្បភវោ បុព្វករណសម្ភារោ បុព្វករណសមុដ្ឋានោ ។ អធិដ្ឋានំ បច្ចុទ្ធារនិទានំ បច្ចុទ្ធារសមុទយំ បច្ចុទ្ធារជាតិកំ បច្ចុទ្ធារប្បភវំ បច្ចុទ្ធារសម្ភារំ បច្ចុទ្ធារសមុដ្ឋានំ ។ អត្ថារោ អធិដ្ឋាននិទានោ អធិដ្ឋានសមុទយោ អធិដ្ឋានជាតិកោ អធិដ្ឋានប្បភវោ អធិដ្ឋានសម្ភារោ អធិដ្ឋានសមុដ្ឋានោ ។ មាតិកា ច បលិពោធា ច អត្ថារនិទានា អត្ថារសមុទយា អត្ថារជាតិកា អត្ថារប្បភវា អត្ថារសម្ភារា អត្ថារសមុដ្ឋានា ។ អាសា ច អជាសា ច វត្ថុនិទានា វត្ថុសមុទយា វត្ថុជាតិកា វត្ថុប្បភវា

មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ សេចក្តីសង្ស៊ឹម និងសេចក្តីមិនសង្ស៊ឹម មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ បុព្វករណៈ មានបយោគជាដើមចម មានបយោគជាទីតាំងឡើង មានបយោគជាកំណើត មានបយោគជាដែនកើត មានបយោគជាអង្គ មានបយោគជាសមុដ្ឋាន ។ បច្ចុទ្ធារៈ មានបុព្វករណៈជាដើមចម មានបុព្វករណៈជាទីតាំងឡើង មានបុព្វករណៈជាកំណើត មានបុព្វករណៈជាដែនកើត មានបុព្វករណៈជាអង្គ មានបុព្វករណៈជាសមុដ្ឋាន ។ អធិដ្ឋាន មានបច្ចុទ្ធារៈជាដើមចម មានបច្ចុទ្ធារៈជាទីតាំងឡើង មានបច្ចុទ្ធារៈជាកំណើត មានបច្ចុទ្ធារៈជាដែនកើត មានបច្ចុទ្ធារៈជាអង្គ មានបច្ចុទ្ធារៈជាសមុដ្ឋាន ។ ការក្រាល មានអធិដ្ឋានជាដើមចម មានអធិដ្ឋានជាទីតាំងឡើង មានអធិដ្ឋានជាកំណើត មានអធិដ្ឋានជាដែនកើត មានអធិដ្ឋានជាអង្គ មានអធិដ្ឋានជាសមុដ្ឋាន ។ មាតិកា និងបលិពោធ មានការក្រាលជាដើមចម មានការក្រាលជាទីតាំងឡើង មានការក្រាលជាកំណើត មានការក្រាលជាដែនកើត មានការក្រាលជាអង្គ មានការក្រាលជាសមុដ្ឋាន ។ សេចក្តីសង្ស៊ឹម និងសេចក្តីមិនសង្ស៊ឹម មានវត្ថុជាដើមចម មានវត្ថុជាទីតាំងឡើង មានវត្ថុជាកំណើត មានវត្ថុជាដែនកើត

វត្ថុសម្ភារា វត្ថុសមុដ្ឋានា ។ បយោគោ កឹនិទានោ កឹសមុទយោ កឹជាតិកោ កឹបភវោ កឹសម្ភារោ កឹសមុដ្ឋានោ ។ បុព្វករណំ ។ បេ ។ បច្ចុទ្ធារោ អធិដ្ឋានំ អត្ថារោ មាតិកា ច បលិពោធា ច វត្ថុ អាសា ច អនាសា ច កឹនិទានា កឹសមុទយា កឹជាតិកា កឹបភវា កឹសម្ភារា កឹសមុដ្ឋានា ។ បយោគោ ហេតុនិទានោ ហេតុសមុទយោ ហេតុជា-តិកោ ហេតុប្បភវោ ហេតុសម្ភារោ ហេតុសមុដ្ឋា-នោ ។ បុព្វករណំ ។ បេ ។ បច្ចុទ្ធារោ អធិដ្ឋានំ អត្ថារោ មាតិកា ច បលិពោធា ច វត្ថុ អាសា ច អនាសា ច ហេតុនិទានា ហេតុសមុទយា ហេតុជាតិកា ហេតុប្បភវា ហេតុសម្ភារា ហេតុសមុដ្ឋានា ។ បយោគោ កឹនិទានោ កឹសមុទយោ កឹជាតិកោ កឹបភវោ កឹ-សម្ភារោ កឹសមុដ្ឋានោ ។ បុព្វករណំ ។ បេ ។ បច្ចុទ្ធារោ អធិដ្ឋានំ អត្ថារោ មាតិកា ច បលិពោធា ច វត្ថុ អាសា ច អនាសា ច កឹនិទានា កឹសមុទយា កឹជាតិកា កឹបភវា កឹសម្ភារា កឹសមុដ្ឋានា ។ បយោគោ បច្ចយនិទានោ បច្ចយសមុទយោ បច្ចយជាតិកោ

មានវត្ថុជាអង្គ មានវត្ថុជាសមុដ្ឋាន ។ បយោគ មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ បុព្វករណៈ ។ បេ ។ បច្ចុទ្ធារៈ អធិដ្ឋាន ការក្រាល មាតិកា បលិពោធ វត្ថុ សេចក្ដីសង្ស័យ និងសេចក្ដីមិនសង្ស័យ មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ បយោគ មានហេតុជាដើមចម មានហេតុជាទីតាំងឡើង មានហេតុជាកំណើត មានហេតុជាដែនកើត មានហេតុជាអង្គ មានហេតុជាសមុដ្ឋាន ។ បុព្វករណៈ ។ បេ ។ បច្ចុទ្ធារៈ អធិដ្ឋាន ការក្រាល មាតិកា បលិពោធ វត្ថុ សេចក្ដីសង្ស័យ និងសេចក្ដីមិនសង្ស័យ មានហេតុជាដើមចម មានហេតុជាទីតាំងឡើង មានហេតុជាកំណើត មានហេតុជាដែនកើត មានហេតុជាអង្គ មានហេតុជាសមុដ្ឋាន ។ បយោគ មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ បុព្វករណៈ ។ បេ ។ បច្ចុទ្ធារៈ អធិដ្ឋាន ការក្រាល មាតិកា បលិពោធ វត្ថុ សេចក្ដីសង្ស័យ និងសេចក្ដីមិនសង្ស័យ មានអ្វីជាដើមចម មានអ្វីជាទីតាំងឡើង មានអ្វីជាកំណើត មានអ្វីជាដែនកើត មានអ្វីជាអង្គ មានអ្វីជាសមុដ្ឋាន ។ បយោគ មានបច្ច័យជាដើមចម មានបច្ច័យជាទីតាំងឡើង មានបច្ច័យជាកំណើត

បច្ចយប្បភវោ បច្ចយសម្ភារោ បច្ចយសមុដ្ឋានោ ។ បុព្វករណំ ។ បេ ។ បច្ចុទ្ធារោ អធិដ្ឋានំ អត្ថារោ មាតិកា ច បលិពោធា ច វត្ថុ អាសា ច អនាសា ច បច្ចយនិទានា បច្ចយសមុទយា បច្ចយជាតិកា បច្ចយប្បភវា បច្ចយសម្ភារា បច្ចយសមុដ្ឋានា ។

[២២២] បុព្វករណំ កតីហិ ធម្មេហិ សង្គហិតំ ។ បុព្វករណំ សត្តហិ ធម្មេហិ សង្គហិតំ ធោវនេន វិចារណេន ឆេទនេន ពន្ធនេន សិព្វនេន រជនេន កប្បករណេន ។ បុព្វករណំ ឥមេហិ សត្តហិ ធម្មេហិ សង្គហិតំ ។ បច្ចុទ្ធារោ កតីហិ ធម្មេហិ សង្គហិតោ ។ បច្ចុទ្ធារោ តីហិ ធម្មេហិ សង្គហិតោ សង្ឃាដិយា ឧត្តរាសង្គេន អន្តរវាសកេន ។ អធិដ្ឋានំ កតីហិ ធម្មេហិ សង្គហិតំ ។ អធិដ្ឋានំ តីហិ ធម្មេហិ សង្គហិតំ សង្ឃាដិយា ឧត្តរាសង្គេន អន្តរវាសកេន ។ អត្ថារោ កតីហិ ធម្មេហិ សង្គហិតោ ។ អត្ថារោ ឯកេន ធម្មេន សង្គហិតោ វចីភេទេន ។

មានបច្ច័យជាដែនកើត មានបច្ច័យជាអង្គ មានបច្ច័យជាសមុដ្ឋាន ។ បុព្វករណៈ ។ បេ ។ បច្ចុទ្ធារៈ អធិដ្ឋាន ការក្រាល មាតិកា បលិពោធវត្ថុ សេចក្តីសង្ឃឹម និងសេចក្តីមិនសង្ឃឹម មានបច្ច័យជាដើមចម មានបច្ច័យជាទីតាំងឡើង មានបច្ច័យជាកំណើត មានបច្ច័យជាដែនកើត មានបច្ច័យជាអង្គ មានបច្ច័យជាសមុដ្ឋាន ។

[២២២] បុព្វករណៈ លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ បុព្វករណៈលោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ៧ យ៉ាង គឺគក់លាង ១ ចាត់ចែងចីវរ ១ កាត់ ១ ដាន ១ ដេរ ១ ជ្រលក់ ១ ធ្វើពិន្ទុកប្ប ១ ។ បុព្វករណៈ លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ ។ បច្ចុទ្ធារៈ លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ បច្ចុទ្ធារៈ លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ៣ យ៉ាង គឺ សង្ឃាដី ១ ចីពរ ១ ស្បង់ ១ ។ អធិដ្ឋាន លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ អធិដ្ឋាន លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ៣ យ៉ាង គឺ សង្ឃាដី ១ ចីពរ ១ ស្បង់ ១ ។ ការក្រាល លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ការក្រាល លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ១ គឺ បញ្ចេញវាចា ។

[២២៣] កឋិនស្ស កតិ មូលានិ កតិ វត្ថូនិ កតិ ភូមិយោ ។ កឋិនស្ស ឯកំ មូលំ សង្ឃោ ។ តីណិ វត្ថូនិ សង្ឃាដិ ឧត្តរាសង្គោ អន្តរវាសកោ ។ ឆ ភូមិយោ ខោមំ កប្បាសិកំ កោសេយ្យំ កម្ពលំ សាណំ ភង្គំ ។

[២២៤] កឋិនស្ស កោ អាទិ កឹ មជ្ឈេ កឹ បរិយោសានំ ។ កឋិនស្ស បុព្វករណំ អាទិ កិរិយា មជ្ឈេ អត្ថារោ បរិយោសានំ ។

[២២៥] កតីហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អភព្វោ កឋិនំ អត្ថរិតុំ កតីហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ភព្វោ កឋិនំ អត្ថរិតុំ ។ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អភព្វោ កឋិនំ អត្ថរិតុំ ។ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ភព្វោ កឋិនំ អត្ថរិតុំ ។ កតមេហិ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អភព្វោ កឋិនំ អត្ថរិតុំ ។ បុព្វករណំ ន ជានាតិ បច្ចុទ្ធារំ ន ជានាតិ អធិដ្ឋានំ ន ជានាតិ អត្ថារំ ន ជានាតិ មាតិកំ ន ជានាតិ បលិពោធំ ន ជានាតិ ឧទ្ធារំ ន

[២២៣] មូលរបស់កឋិន មានប៉ុន្មាន វត្ថុរបស់កឋិន មានប៉ុន្មាន ភូមិរបស់កឋិន មានប៉ុន្មាន ។ មូលរបស់កឋិន មាន ១ គឺ សង្ឃ ។ វត្ថុរបស់កឋិន មាន ៣ គឺ សង្ឃាដី ១ ចីពរ ១ ស្បង់ ១ ។ ភូមិរបស់កឋិន មាន ៦ យ៉ាង គឺ សំពត់សម្បកឈើ ១ សំពត់អំបោះ ១ សំពត់សូត្រ ១ សំពត់រោមសត្វ ១ សំពត់ធ្មៃ ១ សំពត់លាយវត្ថុទាំង ៥ ខាងដើម ១ ។

[២២៤] កឋិន មានអ្វីជាខាងដើម មានអ្វីជាកណ្តាល មានអ្វីជាខាងចុង ។ កឋិន មានបុព្វករណៈ ជាខាងដើម មានកិរិយា គឺ បច្ចុទ្ធារៈ និងអធិដ្ឋាន ជាកណ្តាល មានការក្រាលជាខាងចុង ។

[២២៥] បុគ្គល ប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន មិនគួរក្រាលកឋិន បុគ្គលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ទើបគួរក្រាលកឋិន ។ បុគ្គល ដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ មិនគួរក្រាលកឋិនបានទេ ។ បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ទើបគួរក្រាលកឋិនបាន ។ បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ គឺអ្វីខ្លះ ដែលមិនគួរក្រាលកឋិនបាន ។ បុគ្គលអ្នកក្រាល មិនចេះបុព្វករណៈ ១ មិនចេះបច្ចុទ្ធារៈ (ដកចីវរចាស់) ១ មិនចេះអធិដ្ឋាន ១ មិនចេះក្រាល ១ មិនចេះមាតិកា ១ មិនចេះបលិពោធ ១ មិនចេះវិធីដកកឋិន ១

ជាជាតិ អានិសំសំ ជ ជាជាតិ ។ ឥមេហិ អដ្ឋហង្គេ-
ហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អភព្វោ កឋិនំ អត្ថរិតុំ ។
កតមេហិ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ភព្វោ
កឋិនំ អត្ថរិតុំ ។ បុព្វករណំ ជាជាតិ បច្ចុទ្ធារំ ជាជា-
តិ អធិដ្ឋានំ ជាជាតិ អត្ថារំ ជាជាតិ មាតិកំ ជាជាតិ
បលិពោធំ ជាជាតិ ឧទ្ធារំ ជាជាតិ អានិសំសំ ជាជាតិ
ឥមេហិ អដ្ឋហង្គេហិ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ភព្វោ
កឋិនំ អត្ថរិតុំ ។

[២២៦] កតីនំ បុគ្គលានំ កឋិនត្ថារា ន រូហន្តិ ក-
តីនំ បុគ្គលានំ កឋិនត្ថារា រូហន្តិ ។ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ
កឋិនត្ថារា ន រូហន្តិ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កឋិនត្ថារា
រូហន្តិ ។ កតមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កឋិនត្ថារា ន
រូហន្តិ ។ និស្សីមដ្ឋោ អនុមោទតិ អនុមោទន្តោ ន វាចំ
ភិន្ទតិ វាចំ ភិន្ទន្តោ ន បរំ វិញ្ញាបេតិ ។ ឥមេសំ តិណ្ណំ
បុគ្គលានំ កឋិនត្ថារា ន រូហន្តិ ។ កតមេសំ តិណ្ណំ
បុគ្គលានំ កឋិនត្ថារា រូហន្តិ ។ សីមដ្ឋោ អនុមោទតិ

មិនចេះអានិសង្ស ១ ។ បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ នេះ មិនគួរនឹងក្រាលកឋិនបានឡើយ ។ បុគ្គលដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ គឺ អ្វីខ្លះ ដែលគួរក្រាលកឋិនបាន ។ បុគ្គលអ្នកក្រាល ចេះបុព្វករណៈ ១ ចេះបច្ចុទ្ធារៈ ១ ចេះអធិដ្ឋាន ១ ចេះក្រាល ១ ចេះមាតិកា ១ ចេះបលិពោធ ១ ចេះវិធីដកកឋិន ១ ចេះអានិសង្ស ១ ។ បុគ្គលប្រកបដោយអង្គទាំង ៨ នេះឯង ទើបគួរក្រាលកឋិនបាន ។

[២២៦] ការក្រាលកឋិនមិនឡើង មានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក ការក្រាលកឋិនឡើង មានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក ។ ការក្រាលកឋិនមិនឡើង មានដល់បុគ្គល ៣ ពួក ការក្រាលកឋិនឡើង មានដល់បុគ្គល ៣ ពួក ។ ការក្រាលកឋិនមិនឡើង មានដល់បុគ្គល ៣ ពួកដូចម្ដេច ។ បុគ្គលឋិតនៅក្រៅសីមាអនុមោទនា ១ បុគ្គលដែលអនុមោទនា មិនបានបញ្ចេញវាចា ១ បុគ្គលដែលបញ្ចេញវាចា តែមិនឲ្យបុគ្គលដទៃដឹងច្បាស់ ១ ។ ការក្រាលកឋិនមិនឡើង មានដល់បុគ្គល ៣ ពួកនេះ ។ ការក្រាលកឋិនឡើង មានដល់បុគ្គល ៣ ពួកដូចម្ដេច ។ បុគ្គលឋិតនៅក្នុងសីមាអនុមោទនា ១

អនុមោទន្តោ វាចំ ភិន្ទតិ វាចំ ភិន្ទន្តោ បរំ វិញ្ញាបេតិ ។ ឥមេសំ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ កឋិនត្ថារោ រុហតិ ។

[២២៧] កតិ កឋិនត្ថារា ន រុហន្តិ កតិ កឋិនត្ថារា រុហន្តិ ។ តយោ កឋិនត្ថារា ន រុហន្តិ តយោ កឋិនត្ថារា រុហន្តិ ។ កតមេ តយោ កឋិនត្ថារា ន រុហន្តិ ។ វត្ថុវិបន្នញ្ចេវ ហោតិ កាលវិបន្នញ្ច ករណវិបន្នញ្ច ។ ឥមេ តយោ កឋិនត្ថារា ន រុហន្តិ ។ កតមេ តយោ កឋិនត្ថារា រុហន្តិ ។ វត្ថុសម្បន្នញ្ចេវ ហោតិ កាលសម្បន្នញ្ច ករណសម្បន្នញ្ច ។ ឥមេ តយោ កឋិនត្ថារា រុហន្តិ ។

[២២៨] កឋិនំ ជានិតព្វំ កឋិនត្ថារោ ជានិតព្វោ កឋិនស្ស អត្ថារមាសោ ជានិតព្វោ កឋិនស្ស អត្ថារវិបត្តិ ជានិតព្វា កឋិនស្ស អត្ថារសម្បត្តិ ជានិតព្វា និមិត្តកម្មំ ជានិតព្វំ បរិកថា ជានិតព្វា កុក្កុកតំ ជានិតព្វំ សន្និធិ ជានិតព្វា និស្សគ្គិយំ ជានិតព្វំ ។

បុគ្គលដែលអនុមោទនាបញ្ចេញវាចា ១ បុគ្គលដែលបញ្ចេញវាចា បានញុំាងអ្នកដទៃឲ្យដឹងច្បាស់ ១ ។ ការក្រាលកឋិនឡើង មានដល់បុគ្គល ៣ ពួកនេះ ។

[២២៧] ការក្រាលកឋិនមិនឡើង មានប៉ុន្មានយ៉ាង ការក្រាលកឋិនឡើង មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ការក្រាលកឋិនមិនឡើងមាន ៣ យ៉ាង ការក្រាលកឋិនឡើងមាន ៣ យ៉ាង ។ ការក្រាលកឋិនមិនឡើង មាន ៣ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺវត្ថុវិបត្តិ ១ កាលវិបត្តិ ១ ករណវិបត្តិ[១] ១ ។ ការក្រាលកឋិនមិនឡើង មាន ៣ យ៉ាងនេះ ។ ការក្រាលកឋិនឡើង មាន ៣ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺ វត្ថុសម្បត្តិ ១ កាលសម្បត្តិ ១ ករណសម្បត្តិ ១ ។ ការក្រាលកឋិនឡើងមាន ៣ យ៉ាងនេះ ។

[២២៨] ភិក្ខុ គប្បីស្គាល់កឋិន គប្បីស្គាល់ការក្រាលកឋិន គប្បីស្គាល់ខែដែលក្រាលកឋិន គប្បីស្គាល់វិបត្តិនៃការក្រាលកឋិន គប្បីស្គាល់សម្បត្តិនៃការក្រាលកឋិន គប្បីស្គាល់និមិត្តកម្ម គប្បីស្គាល់ពាក្យនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូល គប្បីស្គាល់សំពត់ខ្ជីគេ គប្បីស្គាល់សំពត់ដែលជាសន្និធិ គប្បីស្គាល់សំពត់ជានិស្សគ្គិយៈ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា វត្ថុវិបត្តិ បានដល់សំពត់ជាអកប្បិយ ។ កាលវិបត្តិ គឺ សំពត់ដែលពួកទាយកប្រគេនក្នុងថ្ងៃនេះហើយ សង្ឃប្រគល់ឲ្យភិក្ខុអ្នកក្រាលកឋិនក្នុងថ្ងៃស្អែកវិញ ។ ករណវិបត្តិ គឺ សំពត់ដែលកាត់ហើយ តែមិនបានធ្វើក្នុងថ្ងៃនោះឯង ។

កឋិនភេទំ កឋិនំ ជានិតព្វន្តិអាទិវិភាគោ

[២២៩] កឋិនំ ជានិតព្វន្តិ តេសញ្ញេវ ជម្មានំ សង្គ-ហោ សមវាយោ ជាមំ ជាមកម្មំ ជាមធេយ្យំ និរុត្តិ ព្យញ្ជនំ អភិលាចោ យទិទំ កឋិនន្តិ ។ កឋិនស្ស អត្ថារមាសោ ជានិតព្វោតិ វស្សានស្ស បច្ឆិមោ មាសោ ជានិតព្វោ ។ កឋិនស្ស អត្ថារវិបត្តិ ជានិតព្វាតិ ចតុ-វីសតិយា អាការេហិ កឋិនស្ស អត្ថារវិបត្តិ ជានិតព្វា ។ កឋិនស្ស អត្ថារសម្បត្តិ ជានិតព្វាតិ សត្តរសហិ អាកា-រេហិ កឋិនស្ស អត្ថារសម្បត្តិ ជានិតព្វា ។ និមិត្តកម្មំ ជានិតព្វន្តិ និមិត្តំ ករោតិ ឥមិនា ទុស្សេន កឋិនំ អត្ថរិស្សាមីតិ ។ បរិកថា ជានិតព្វាតិ បរិកថំ ករោតិ ឥមាយ បរិកថាយ កឋិនទុស្សំ និព្វត្តេស្សាមីតិ ។ កុក្កុកតំ ជានិតព្វន្តិ អជានិយជានំ ជានិតព្វំ ។ សន្និធិ ជានិតព្វាតិ ទ្វេ សន្និធិយោ ជានិតព្វា ករណ-សន្និធិ ច និចយសន្និធិ ច ។ និស្សគ្គិយំ ជានិតព្វន្តិ កាយិរមានេ[១] អរុណំ ឧគ្គិយតិ ។

---

១ ឱ. ម. ករិយមានេ ។

កឋិនភេទ ការចែកពាក្យមានពាក្យថា ភិក្ខុគប្បីស្គាល់កឋិនជាដើម

[២២៩] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុគប្បីស្គាល់កឋិននោះ សេចក្ដីថា ការរួបរួមនិងកិរិយាប្រជុំនៃធម៌ទាំងឡាយនោះឯង ជានាម ជានាមកម្ម ជានាមបញ្ញត្តិ ជាសំដី ជាគ្រឿងបញ្ជាក់ ជាគ្រឿងប្រកាស នេះជាពាក្យហៅថា កឋិន ។ ត្រង់ពាក្យថា គប្បីស្គាល់ខែដែលក្រាលកឋិននោះ សេចក្ដីថា ត្រូវស្គាល់ខែជាខាងចុងនៃវស្សានរដូវ ។ ពាក្យថា គប្បីស្គាល់វិបត្តិនៃការក្រាលកឋិននោះ សេចក្ដីថា ត្រូវស្គាល់វិបត្តិនៃការក្រាលកឋិន ដោយអាការ ២៤ ។ ពាក្យថា គប្បីស្គាល់សម្បត្តិនៃការក្រាលកឋិននោះ សេចក្ដីថា ត្រូវដឹងសម្បត្តិនៃការក្រាលកឋិន ដោយអាការ ១៧ ។ ពាក្យថា គប្បីដឹងនិមិត្តកម្មនោះ សេចក្ដីថា ភិក្ខុធ្វើនិមិត្តថា អាត្មានឹងក្រាលកឋិន ដោយសំពត់នេះ ។ ពាក្យថា គប្បីស្គាល់ពាក្យនិយាយបញ្ចុះបញ្ចូលនោះ សេចក្ដីថា ភិក្ខុធ្វើពាក្យបញ្ចុះបញ្ចូលថា អាត្មាអញនឹងធ្វើសំពត់កឋិនឲ្យកើតឡើង ដោយពាក្យបញ្ចុះបញ្ចូលនេះ ។ ពាក្យថា គប្បីស្គាល់សំពត់ខ្ចីគេនោះ សេចក្ដីថា ត្រូវស្គាល់សំពត់ដែលគេមិនបានឲ្យដាច់ ។ ពាក្យថា គប្បីស្គាល់សំពត់ដែលជាសន្និធិនោះ សេចក្ដីថា ត្រូវស្គាល់សន្និធិមាន ២ យ៉ាង គឺសន្និធិព្រោះការមិនធ្វើក្នុងថ្ងៃនោះ ១ សន្និធិព្រោះទុកដល់ថ្ងៃស្អែក ១ ។ ពាក្យថា គប្បីស្គាល់សំពត់ជានិស្សគ្គិយៈនោះ សេចក្ដីថា ភិក្ខុកំពុងធ្វើ (ចីវរ) អរុណក៏រះឡើង ។

[២៣០] កឋិនត្ថារោ ជានិតព្វោតិ សចេ សង្ឃ-
ស្ស កឋិនទុស្សំ ឧប្បន្នំ ហោតិ សង្ឃេន កថំ
បដិបជ្ជិតព្វំ អត្ថារកេន កថំ បដិបជ្ជិតព្វំ អនុមោទ-
កេន កថំ បដិបជ្ជិតព្វំ ។ សង្ឃេន ញត្តិទុតិយេន
កម្មេន កឋិនត្ថារកស្ស ភិក្ខុនោ ទាតព្វំ ។ តេន
កឋិនត្ថារកេន ភិក្ខុនា តទហេវ ធោវិត្វា វិមជ្ជិត្វា
វិចារេត្វា ឆិន្ទិត្វា សិព្វេត្វា រជិត្វា កប្បំ កត្វា កឋិនំ
អត្ថរិតព្វំ ។ សចេ សង្ឃាដិយា កឋិនំ អត្ថរិតុកាមោ
ហោតិ បោរាណិកា សង្ឃាដិ បច្ចុទ្ធរិតព្វា នវា សង្ឃា-
ដិ អធិដ្ឋាតព្វា ឥមាយ សង្ឃាដិយា កឋិនំ អត្ថរាមីតិ
វាចា ភិន្ទិតព្វា ។ សចេ ឧត្តរាសង្គេន កឋិនំ អត្ថរិតុ-
កាមោ ហោតិ បោរាណកោ ឧត្តរាសង្គោ បច្ចុទ្ធរិ-
តព្វោ នវោ ឧត្តរាសង្គោ អធិដ្ឋាតព្វោ ឥមិនា ឧត្តរា-
សង្គេន កឋិនំ អត្ថរាមីតិ វាចា ភិន្ទិតព្វា ។ សចេ
អន្តរវាសកេន កឋិនំ អត្ថរិតុកាមោ ហោតិ បោរាណ-

[២៣០] ត្រង់ពាក្យថា គប្បីស្គាល់ការក្រាលកឋិននោះ សេចក្តីថា បើសំពត់កឋិនកើតឡើងដល់សង្ឃ សង្ឃត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច បុគ្គលអ្នកក្រាល ត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច អ្នកអនុមោទនា ត្រូវប្រតិបត្តិដូចម្តេច ។ សង្ឃគប្បីឲ្យដល់ភិក្ខុអ្នកក្រាលកឋិន ដោយញត្តិទុតិយកម្ម ។ ភិក្ខុអ្នកក្រាលកឋិននោះ គប្បីលាង គក់ វាស់ កាត់ ដេរ ជ្រលក់ ធ្វើពិន្ទុកប្ប ហើយក្រាលកឋិនក្នុងថ្ងៃនោះឯង ។ បើ (ភិក្ខុអ្នកក្រាល) ចង់ក្រាលកឋិនដោយសង្ឃាដី ត្រូវដកសង្ឃាដីចាស់ចេញ អធិដ្ឋានសង្ឃាដីថ្មីឡើង គប្បីបញ្ចេញវាចាថា ខ្ញុំក្រាលកឋិនដោយសង្ឃាដីនេះ ។ បើចង់ក្រាលកឋិនដោយចីពរ ក៏គប្បីដកចីពរចាស់ចេញ អធិដ្ឋានចីពរថ្មីឡើង គប្បីបញ្ចេញវាចាថា ខ្ញុំក្រាលកឋិនដោយចីពរនេះ ។ បើចង់ក្រាលកឋិនដោយស្បង់

២៤៣

កឋិនភេទំ កឋិនត្ថារវិធិ

កោ អន្តរវាសកោ បច្ចុទ្ធរិតព្វោ ឧរោ អន្តរវាសកោ អធិដ្ឋាតព្វោ ឥមិនា អន្តរវាសកេន កឋិនំ អត្ថរាមីតិ វាចា ភិន្ទិតព្វា ។ តេន កឋិនត្ថារកេន ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អត្ថតំ ភន្តេ សង្ឃស្ស កឋិនំ ធម្មិកោ កឋិនត្ថារោ អនុមោទថាតិ ។ តេហិ អនុមោទកេហិ ភិក្ខូហិ ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អត្ថតំ អាវុសោ សង្ឃស្ស កឋិនំ ធម្មិកោ កឋិនត្ថារោ អនុមោទាមា-តិ ។ តេន កឋិនត្ថារកេន ភិក្ខុនា សម្ពហុលេ ភិក្ខូ ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឯវមស្សុ វចនីយា អត្ថតំ ភន្តេ សង្ឃស្ស កឋិនំ ធម្មិកោ កឋិនត្ថារោ អនុមោទថាតិ ។ តេហិ អនុមោទកេហិ ភិក្ខូហិ ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អត្ថតំ អាវុសោ សង្ឃស្ស កឋិនំ ធម្មិកោ កឋិនត្ថារោ អនុមោទា-មាតិ ។ តេន កឋិនត្ថារកេន ភិក្ខុនា ឯកំ ភិក្ខុំ

ក៏គប្បីដកស្បង់ចាស់ចេញ អធិដ្ឋានស្បង់ថ្មីឡើង គប្បីបញ្ចេញវាចាថា ខ្ញុំក្រាលកឋិនដោយស្បង់នេះ ។ ភិក្ខុអ្នកក្រាលកឋិននោះ ត្រូវចូលទៅរកសង្ឃ ធ្វើចីពរឆៀងស្មាម្ខាង ផ្គងអញ្ជលីឡើងពោលដូច្នេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន កឋិនរបស់សង្ឃ ខ្ញុំបានក្រាលហើយ ការក្រាលកឋិន (នេះ) សឹងប្រកបដោយធម៌ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ទទួលអនុមោទនាចុះ ។ ពួកភិក្ខុជាអ្នកអនុមោទនានោះ ត្រូវធ្វើចីពរឆៀងស្មាម្ខាង ផ្គងអញ្ជលីឡើងពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលលោកមានអាយុ កឋិនរបស់សង្ឃ លោកមានអាយុបានក្រាលហើយ ការក្រាលកឋិន (នេះ) ប្រកបដោយធម៌ យើងរាល់គ្នា សូមអនុមោទនា ។ ភិក្ខុអ្នកក្រាលកឋិននោះ ចូលទៅរកភិក្ខុច្រើនរូប ធ្វើចីពរឆៀងស្មាម្ខាងផ្គងអញ្ជលីឡើង រួចពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដ៏ចម្រើន កឋិនរបស់សង្ឃខ្ញុំបានក្រាលហើយ ការក្រាលកឋិន (នេះ) ប្រកបដោយធម៌ សូមលោកម្ចាស់រាល់អង្គទទួលអនុមោទនាចុះ ។ ពួកភិក្ខុជាអ្នកអនុមោទនានោះ គប្បីធ្វើចីពរឆៀងស្មាម្ខាង ផ្គងអញ្ជលីឡើង រួចពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ កឋិនរបស់សង្ឃលោកបានក្រាលហើយ ការក្រាលកឋិន (នេះ) ប្រកបដោយធម៌ យើងរាល់គ្នា សូមអនុមោទនា ។ ភិក្ខុអ្នកក្រាលកឋិននោះ គប្បីចូលទៅរកភិក្ខុ ១ រូប

ឧបសង្កមិត្វា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អត្ថតំ អាវុសោ សង្ឃស្ស កឋិនំ ធម្មិកោ កឋិនត្ថារោ អនុមោទាហីតិ ។ តេន អនុមោទកេន ភិក្ខុនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឯវមស្ស វចនីយោ អត្ថតំ អាវុសោ សង្ឃស្ស កឋិនំ ធម្មិកោ កឋិនត្ថារោ អនុមោទាមីតិ ។

[២៣១] សង្ឃោ កឋិនំ អត្ថរតិ គណោ កឋិនំ អត្ថរតិ បុគ្គលោ កឋិនំ អត្ថរតីតិ ។ ន សង្ឃោ កឋិនំ អត្ថរតិ ន គណោ កឋិនំ អត្ថរតិ បុគ្គលោ កឋិនំ អត្ថរតីតិ ។ ហញ្ចិ ន សង្ឃោ កឋិនំ អត្ថរតិ ន គណោ កឋិនំ អត្ថរតិ បុគ្គលោ កឋិនំ អត្ថរតិ សង្ឃស្ស អនត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ គណស្ស អនត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ បុគ្គលស្ស អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ ។ សង្ឃោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ គណោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ បុគ្គលោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតីតិ ។ ន សង្ឃោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ ន គណោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ បុគ្គលោ

ធ្វើចីពរឆៀងស្មាម្ខាងផ្គងអញ្ជលីឡើង ពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ កឋិនរបស់សង្ឃ ខ្ញុំបានក្រាលហើយ ការក្រាលកឋិន (នេះ) ប្រកបដោយធម៌ សូមលោកទទួលអនុមោទនាចុះ ។ ភិក្ខុជាអ្នកអនុមោទនានោះ គប្បីធ្វើចីពរឆៀងស្មាម្ខាង ផ្គងអញ្ជលីឡើង ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ កឋិនរបស់សង្ឃ លោកបានក្រាលហើយ ការក្រាលកឋិន (នេះ) ប្រកបដោយធម៌ ខ្ញុំសូមទទួលអនុមោទនា ។

[២៣១] សួរថា សង្ឃក្រាលកឋិន គណៈក្រាលកឋិន បុគ្គលក្រាលកឋិន ឡើងឬទេ ។ ឆ្លើយថា សង្ឃក្រាលកឋិន មិនឡើង គណៈក្រាលកឋិន ក៏មិនឡើង បុគ្គលក្រាលកឋិនទើបឡើង ។ ព្រោះសង្ឃក្រាលកឋិនក៏មិនឡើង គណៈក្រាលកឋិនក៏មិនឡើង បុគ្គលក្រាលកឋិនទើបឡើង កឋិនសង្ឃក្រាលមិនបានទេ កឋិនគណៈក្រាលមិនបានទេ កឋិនបុគ្គលទើបក្រាលបាន ។ សួរថា សង្ឃសំដែងបាតិមោក្ខ គណៈសំដែងបាតិមោក្ខ បុគ្គលសំដែងបាតិមោក្ខបានឬទេ ។ ឆ្លើយថា សង្ឃសំដែងបាតិមោក្ខមិនបាន គណៈសំដែលបាតិមោក្ខមិនបានទេ បុគ្គលទើប

បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតីតិ ។ ហញ្ចិ ន សង្ឃោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ ន គណោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ បុគ្គលោ បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសតិ សង្ឃស្ស អនុទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ បាតិមោក្ខំ គណស្ស អនុទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ បាតិមោក្ខំ បុគ្គលស្ស ឧទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ បាតិមោក្ខំ ។ សង្ឃស្ស សាមគ្គិយា គណស្ស សាមគ្គិយា បុគ្គលស្ស ឧទ្ទេសា សង្ឃស្ស ឧទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ បាតិមោក្ខំ គណស្ស ឧទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ បាតិមោក្ខំ បុគ្គលស្ស ឧទ្ទិដ្ឋំ ហោតិ បាតិមោក្ខំ ។ ឯវមេវ ន សង្ឃោ កឋិនំ អត្ថរតិ ន គណោ កឋិនំ អត្ថរតិ បុគ្គលោ កឋិនំ អត្ថរតិ សង្ឃស្ស អនុមោទនាយ គណស្ស អនុមោទនាយ បុគ្គលស្ស អត្ថារា សង្ឃស្ស អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ គណស្ស អត្ថតំ ហោតិ កឋិនំ បុគ្គលស្ស អត្ថតំ ហោតិ កឋិនន្តិ ។

[២៣២] បក្កមនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ ។

សំដែងបាតិមោក្ខបាន ។ ព្រោះថា សង្ឃក៏សំដែងបាតិមោក្ខមិនបាន គណៈក៏សំដែងបាតិមោក្ខមិនបាន បុគ្គលទើបសំដែងបាតិមោក្ខបាន បាតិមោក្ខសង្ឃសំដែងមិនបាន បាតិមោក្ខគណៈសំដែងមិនបានទេ បាតិមោក្ខបុគ្គលទើបសំដែងបាន ។ ប៉ុន្តែបាតិមោក្ខឈ្មោះថា សង្ឃបានសំដែង បាតិមោក្ខឈ្មោះថា គណៈបានសំដែង បាតិមោក្ខឈ្មោះថា បុគ្គលបានសំដែង ព្រោះសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា គណៈក៏ព្រមព្រៀងគ្នា បុគ្គលជាអ្នកសំដែង (យ៉ាងណាមិញ) ។ ការក្រាលកឋិនក៏យ៉ាងនោះដែរ សង្ឃក្រាលកឋិនមិនឡើងទេ គណៈក្រាលកឋិនមិនឡើងទេ បុគ្គលក្រាលកឋិនទើបឡើង ប៉ុន្តែកឋិនក៏ឈ្មោះថា សង្ឃបានក្រាល កឋិនក៏ឈ្មោះថា គណៈបានក្រាល កឋិនក៏ឈ្មោះថា បុគ្គលបានក្រាល ព្រោះសង្ឃបានអនុមោទនា គណៈបានអនុមោទនា បុគ្គលបានក្រាល ។

[២៣២] ការដោះកឋិន មានការចៀសចេញទៅជាកំណត់
ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់រួចហើយ ខ្ញុំសូមសួរ
សេចក្តីនេះនឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធណាដាច់មុន ។

បក្កមនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ
ចីវរបលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ
តស្ស សហ ពហិ សីមគមនា អាវាសបលិពោធោ ឆិជ្ជតិ ។
[២៣៣] និដ្ឋានន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ ។
និដ្ឋានន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ វិសជ្ជិស្សំ
អាវាសបលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ
ចីវរេ និដ្ឋិតេ ចីវរបលិពោធោ ឆិជ្ជតិ ។
[២៣៤] សន្និដ្ឋានន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា

ការដោះកឋិន គឺអស់អំណាចអានិសង្សកឋិន មានការចៀសចេញទៅជាកំណត់ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់រួចហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា ចីវរ-បលិពោធដាច់មុន អាវាសបលិពោធដាច់ជាមួយនឹងដំណើរដែលភិក្ខុនោះទៅខាងក្រៅសីមា ។

[២៣៣] ការដោះកឋិន មានការធ្វើចីវរស្រេចជាកំណត់ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់រួចហើយ ខ្ញុំសូមសួរសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធណាដាច់មុន ។ ការដោះកឋិន មានការធ្វើចីវរស្រេចជាកំណត់ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់រួចហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា អាវាសបលិពោធដាច់មុន កាលបើចីវរសម្រេចហើយ ចីវរបលិពោធទើបដាច់ ។

[២៣៤] ការដោះកឋិន មានសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ជាកំណត់ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់រួចហើយ

ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ ។
សន្និដ្ឋានន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ
ទ្វេ បលិពោធា អបុព្វំ អចរិមំ ឆិជ្ជន្តិ ។
[២៣៥] នាសនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ ។
នាសនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ
អាវាសបលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ
ចីវរេ នដ្ឋេ ចីវរបលិពោធោ ឆិជ្ជតិ ។
[២៣៦] សវនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា

ខ្ញុំសូមសួរសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធណាដាច់មុន ។ ការដោះកឋិន មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់រួចហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធទាំង ២ ដាច់មិនមុនមិនក្រោយ ។

[២៣៥] ការដោះកឋិន មានវិនាសចីវរជាកំណត់ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមសួរសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធណាដាច់មុន ។ ការដោះកឋិន មានវិនាសចីវរជាកំណត់ ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា អាវាសបលិពោធដាច់មុន កាលបើចីវរវិនាសទៅ ចីវរបលិពោធ ទើបដាច់ ។

[២៣៦] ការដោះកឋិន មានឮដំណឹងជាកំណត់ ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមសួរ

ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ ។
សវនន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ
ចីវរបលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ
តស្ស សហ សវនេន អាវាសបលិពោធោ ឆិជ្ជតិ ។
[២៣៧] អាសាវច្ឆេទិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ ។
អាសាវច្ឆេទិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ វិសជ្ជិស្សំ
អាវាសបលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ
ចីវរាសាយ ឧបច្ឆិន្នាយ ចីវរបលិពោធោ ឆិជ្ជតិ ។

សេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធណាដាច់មុន ។ ការដោះកឋិន មានឮដំណឹងជាកំណត់ ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា ចីវរបលិពោធដាច់មុន អាវាសបលិ-ពោធដាច់ជាមួយនឹងវេលា ដែលភិក្ខុនោះបានឮដំណឹង ។

[២៣៧] ការដោះកឋិនមានសេចក្តីអស់សង្ឃឹមជាកំ-ណត់ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធុបានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមសួរសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធណាដាច់មុន ។ ការដោះកឋិន មានសេចក្តីអស់សង្ឃឹមជាកំណត់ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា អាវាសបលិពោធដាច់មុន កាលបើសេចក្តីសង្ឃឹមថា នឹងបានចីវរផុតអស់ហើយ ចីវរ-បលិពោធទើបដាច់ ។

[២៣៨] សីមាតិក្កន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ ។
សីមាតិក្កន្តិកោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ វិសជ្ជិស្សំ
ចីវរបលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ
តស្ស ពហិសីមគតស្ស[១] អាវាសបលិពោធោ ឆិជ្ជតិ ។

[២៣៩] សហុព្ភារោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ បុច្ឆាមិ
កតមោ បលិពោធោ បឋមំ ឆិជ្ជតិ ។
សហុព្ភារោ កឋិនុទ្ធារោ
វុត្តោ អាទិច្ចពន្ធុនា
ឯតញ្ច តាហំ វិស្សជ្ជិស្សំ
ទ្វេ បលិពោធា អបុព្វំ អចរិមំ ឆិជ្ជន្តិ ។

១ ម. ពហិសីមេ ។

កឋិនភេទ បញ្ហាព្យាករណ៍ អំពីបលិពោធ ក្នុងមាតិកាទាំង ៨

[២៣៨] *ការដោះកឋិន មានការកន្លងខែត្រកឋិនជាកំណត់ ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមសួរសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធណាដាច់មុន ។ ការដោះកឋិន មានការកន្លងខែត្រកឋិនជាកំណត់ ដែលព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា ចីវរបលិពោធដាច់មុន កាលភិក្ខុនោះ ទៅដល់ក្រៅសីមាហើយ អាវាសបលិ-ពោធទើបដាច់ ។*

[២៣៩] *ការដោះកឋិនជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ចពន្ធុ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមសួរសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធណាដាច់មុន ។ ការដោះកឋិនជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះមានព្រះភាគជាអាទិច្ច-ពន្ធុ បានត្រាស់ហើយ ខ្ញុំសូមឆ្លើយសេចក្តីនេះ នឹងលោកម្ចាស់ថា បលិពោធទាំង ២ ដាច់ មិនមុន មិនក្រោយ ។*

[២៤០] កតិ កបិទុទ្ធារា សង្ឃាធីនា កតិ កបិទុទ្ធារា បុគ្គលាធីនា កតិ កបិទុទ្ធារា នេវ សង្ឃាធីនា ន បុគ្គលាធីនា ។ ឯកោ កបិទុទ្ធារោ សង្ឃាធីនោ អន្តរុព្ភារោ ។ ចត្តារោ កបិទុទ្ធារា បុគ្គលាធីនា បក្កមនន្តិកោ និដ្ឋានន្តិកោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ សីមាតិក្កន្តិកោ ។ ចត្តារោ កបិទុទ្ធារា នេវ សង្ឃាធីនា ន បុគ្គលាធីនា នាសនន្តិកោ សវនន្តិកោ អាសាវច្ឆេទិកោ សហុព្ភារោ ។

[២៤១] កតិ កបិទុទ្ធារា អន្តោសីមាយ ឧទ្ធរិយន្តិ កតិ កបិទុទ្ធារា ពហិសីមាយ ឧទ្ធរិយន្តិ កតិ កបិទុទ្ធារា សិយា អន្តោសីមាយ ឧទ្ធរិយន្តិ សិយា ពហិសីមាយ ឧទ្ធរិយន្តិ ។ ទ្វេ កបិទុទ្ធារា អន្តោសីមាយ ឧទ្ធរិយន្តិ អន្តរុព្ភារោ សហុព្ភារោ[១] ។ តយោ កបិទុទ្ធារា ពហិសីមាយ ឧទ្ធរិយន្តិ បក្កមនន្តិកោ សវនន្តិកោ សីមាតិក្កន្តិកោ[២] ។ ចត្តារោ កបិទុទ្ធារា

១ ម. សឧព្ភារោ ។ ២ ម. សីមាតិក្កមនន្តិកោ ។

[២៤០] ការដោះកឋិន ដែលអាស្រ័យនឹងសង្ឃមានប៉ុន្មាន ការដោះកឋិន ដែលអាស្រ័យនឹងបុគ្គលមានប៉ុន្មាន ការដោះកឋិន ដែលមិនអាស្រ័យនឹងសង្ឃ មិនអាស្រ័យនឹងបុគ្គលមានប៉ុន្មាន ។ ការដោះកឋិនដែលអាស្រ័យនឹងសង្ឃមាន ១ គឺសង្ឃសូត្រដកក្នុងចន្លោះ ។ ការដោះកឋិន ដែលអាស្រ័យនឹងបុគ្គល មាន ៤ យ៉ាង គឺមានកិរិយាចៀសចេញទៅជាកំណត់ ១ មានការធ្វើចីវរស្រេចជាកំណត់ ១ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ មានការកន្លងខែត្រកឋិនជាកំណត់ ១ ។ ការដោះកឋិន មិនអាស្រ័យនឹងសង្ឃ មិនអាស្រ័យនឹងបុគ្គល មាន ៤ យ៉ាង គឺ មានវិនាសចីវរជាកំណត់ ១ មានឮដំណឹងជាកំណត់ ១ មានសេចក្តីអស់សង្ឃឹមជាកំណត់ ១ កឋិនដោះជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ១ ។

[២៤១] ការដោះកឋិន ដោះខាងក្នុងសីមា មានប៉ុន្មាន ការដោះកឋិន ដោះខាងក្រៅសីមា មានប៉ុន្មាន (ព្រោះ) ការដោះកឋិន ដោះខាងក្នុងសីមាក៏មាន ដោះខាងក្រៅសីមាក៏មាន ។ ការដោះកឋិន ដោះខាងក្នុងសីមា មាន ២ គឺ សង្ឃសូត្រដកក្នុងចន្លោះ ១ ដោះជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ១ ។ ការដោះកឋិន ដោះខាងក្រៅសីមា មាន ៣ យ៉ាង គឺ មានកិរិយាដើរចៀសចេញទៅជាកំណត់ ១ ឮដំណឹងជាកំណត់ ១ មានការកន្លងខែត្រកឋិនជាកំណត់ ១ ។ ការដោះកឋិន ដោះខាង

កបិនភេទំ កបិនុទ្ធារ ឧទ្ធានគាថា

សិយា អន្តោសីមាយ ឧទ្ធរិយន្តិ សិយា ពហិសីមាយ ឧទ្ធរិយន្តិ និដ្ឋានន្តិកោ សន្និដ្ឋានន្តិកោ នាសនន្តិកោ អាសាវច្ឆេទិកោ ។

[២៤២] កតិ កឋិនុទ្ធារា ឯកុប្បាទា ឯកនិរោធា កតិ កឋិនុទ្ធារា ឯកុប្បាទា នានានិរោធា ។ ទ្វេ កឋិនុទ្ធារា ឯកុប្បាទា ឯកនិរោធា អន្តរុព្ភារោ សហុព្ភារោ ។ អវសេសា កឋិនុទ្ធារា ឯកុប្បាទា នានានិរោធាតិ ។

កបិនភេទំ និដ្ឋិតំ [១] ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៤៣] កស្ស កិន្តិ បណ្ណរស ធម្មា
និទានហេតុប្បច្ចយា
សង្គហមូលមាទិ ច
អដ្ឋបុគ្គលភេទា

១ ឱ. ម. កបិនភេទោ និដ្ឋិតោ ។

ក្នុងសីមាក៏មាន ដោះខាងក្រៅសីមាក៏មាន មាន ៤ យ៉ាង គឺមានការធ្វើចីវរសម្រេចជាកំណត់ ១ មានសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាកំណត់ ១ មានការវិនាសចីវរជាកំណត់ ១ មានការអស់សេចក្តីសង្ឃឹមជាកំណត់ ១ ។

[២៤២] ការដោះកឋិន កើតព្រមគ្នា រលត់ព្រមគ្នា មានប៉ុន្មានប្រការ ការដោះកឋិន កើតព្រមគ្នា រលត់ផ្សេងគ្នា មានប៉ុន្មានប្រការ ។ ការដោះកឋិន កើតព្រមគ្នា រលត់ព្រមគ្នា មាន ២ ប្រការ គឺ សង្ឃសូត្រដកក្នុងចន្លោះ ១ ដោះជាមួយនឹងភិក្ខុទាំងឡាយ ១ ។ ការដោះកឋិនក្រៅពីនេះ កើតព្រមគ្នា រលត់ផ្សេងគ្នា ។

ចប់ កឋិនភេទ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃកឋិនភេទនោះ ដូច្នេះ

[២៤៣] និយាយអំពីពាក្យសួរថា បុគ្គលដូចម្តេចដែលឈ្មោះថា បានក្រាលកឋិននិងមិនបានក្រាល ១ កឋិនដែលភិក្ខុក្រាលឡើងនិងមិនឡើង ដោយអាការដូចម្តេច ១ ធម៌ ១៥ ប្រការ ១ ធម៌ដែលមាននិទាន មានហេតុ ជាបច្ច័យ ១ បុព្វករណៈសង្គ្រោះដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ១ មូលរបស់កឋិនជាដើម ១ ប្រភេទរបស់បុគ្គលទាំង ៨ គួរក្រាលកឋិន ១

តិណ្ណំ តយោ ជានិតព្វា

អត្ថារឧទ្ទេសេន ច

បលិពោធាជិជា សីមា ច

ឧប្បាទនិរោធេន ចាតិ[១] ។

បរិវារំ និដ្ឋិតំ ។

---

១ ឱរោបិយមរម្មបោត្ថកេសុ អាគតុទ្ទានំ យេភុយ្យេន វិសទិសំ ហោតិ ។ ឥច្ឆន្តេន តត្ថ ឱលោកេតព្វំ ។

បុគ្គល ៣ ពួក ១ ត្រូវដឹងការក្រាលកឋិនឡើងនិងមិនឡើង ៣ យ៉ាង ១ ត្រូវដឹងកិច្ចក្រាលកឋិន ១ ភិក្ខុសំដែងបាតិមោក្ខ ១ បលិពោធ ១ កឋិនដោះអាស្រ័យនឹងសង្ឃឬបុគ្គល ១ កឋិនដោះខាងក្រៅនិងខាងក្នុងសីមា ១ កឋិនដោះមានការកើតនិងរលត់ព្រមគ្នា ឬ ផ្សេងគ្នា ១ ។

ចប់ បរិវារៈ ។

ឧបាលិបញ្ចកំ

[២៤៤] តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ អាយស្មា ឧបាលិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា ឧបាលិ ភគវន្តំ ឯតទវោច កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិតេន វត្ថព្វន្តិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិតេន វត្ថព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឧបោសថំ ន ជានាតិ ឧបោសថកម្មំ ន ជានាតិ បាតិមោក្ខំ ន ជានាតិ បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជានាតិ ឩនបញ្ចវស្សោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិតេន វត្ថព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថព្វំ ។

ឧបាលិបញ្ហកៈ

[២៤៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតពន ជាអារាមរបស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ លំដាប់នោះ ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុអង្គុយ ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបានទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់ឧបោសថ ១ មិនស្គាល់ឧបោសថកម្ម ១ មិនចេះបាតិមោក្ខ ១ មិនស្គាល់បាតិមោក្ខុទ្ទេស ១ មានវស្សាថយពីប្រាំ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យ ដរាបដល់អស់ជីវិតបានឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ គួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបាន ។

កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឧបោសថំ ជានាតិ ឧបោសថ-កម្មំ ជានាតិ បាតិមោក្ខំ ជានាតិ បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ជានាតិ បញ្ចវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សោ វា ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិ-តេន វត្ថព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បវារណំ ន ជានាតិ បវារណាកម្មំ ន ជានាតិ បាតិមោក្ខំ ន ជានាតិ បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ន ជានាតិ ឩនបញ្ចវស្សោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នា-គតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិតេន វត្ថព្វំ ។ បញ្ច-ហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បវារណំ ជានាតិ បវារណាកម្មំ ជានាតិ បាតិមោក្ខំ ជានាតិ បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ ជានាតិ បញ្ចវស្សោ វា ហោតិ អតិរេ-កបញ្ចវស្សោ វា ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថព្វំ ។

អង្គទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់ឧបោសថ ១ ស្គាល់ឧបោសថកម្ម ១ ចេះបាតិមោក្ខ ១ ស្គាល់បាតិមោក្ខុទ្ទេស ១ មានវស្សាគ្រប់ ៥ ឬជាង ៥ វស្សាឡើងទៅ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង គួរនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបានទេ ។ អង្គទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់បវារណា ១ មិនស្គាល់បវារណាកម្ម ១ មិនចេះបាតិមោក្ខ ១ មិនស្គាល់បាតិមោក្ខុទ្ទេស ១ មានវស្សាមិនគ្រប់ប្រាំ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបានឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ គួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់បវារណា ១ ស្គាល់បវារណា-កម្ម ១ ចេះបាតិមោក្ខ ១ ស្គាល់បាតិមោក្ខុទ្ទេស ១ មានវស្សាគ្រប់ ៥ ឬលើសជាង ៥ វស្សាឡើងទៅ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង គួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យអស់ ១ ជីវិតបាន ។

អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិតេន វត្ថព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តានាបត្តឹ ន ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ឩនបញ្ចវស្សោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ នានិស្សិតេន វត្ថព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តានាបត្តឹ ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ជានាតិ បញ្ចវស្សោ វា ហោតិ អតិរេកបញ្ចវស្សោ វា ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា យាវជីវំ អនិស្សិតេន វត្ថព្វន្តិ ។

[២៤៥] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្វំ ន និស្សយោ ទាតព្វោ ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោតិ ។ បញ្ចហុបាលិ

ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដោយឡែកទៀត មិនគួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបានទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិ និងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ មានវស្សាថយពីប្រាំ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបានឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ គួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ មានវស្សាគ្រប់ ៥ ឬលើសជាង ៥ វស្សាឡើងទៅ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង គួរនឹងនៅដោយឥតនិស្ស័យ អស់ ១ ជីវិតបាន ។

[២៤៥] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ មិនត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ

អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្វំ ន និស្សយោ ទាតព្វោ ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសឹ វា សទ្ធិវិហារឹ វា គិលានំ ឧបដ្ឋាតុំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា អនភិរតឹ វូបកាសេតុំ វា វូបកាសាបេតុំ វា ឧប្បន្នំ កុក្កុច្ចំ ធម្មតោ វិនោទេតុំ វា វិនោទាបេតុំ វា អភិធម្មេ វិនេតុំ អភិវិនយេ វិនេតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-ហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្វំ ន និស្សយោ ទាតព្វោ ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេ-តព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសឹ វា សទ្ធិវិហារឹ វា គិលានំ ឧបដ្ឋាតុំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា អនភិ-រតឹ វូបកាសេតុំ វា វូបកាសាបេតុំ វា ឧប្បន្នំ កុក្កុច្ចំ ធម្មតោ វិនោទេតុំ វា វិនោទាបេតុំ វា អភិធម្មេ វិនេតុំ អភិវិនយេ វិនេតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ

ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ មិនត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនឡើយ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនអាចដើម្បីបម្រើដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេបម្រើនូវអន្តេវាសិកនិងសទ្ធិវិហារិកដែលមានជំងឺ ១ មិនអាចដើម្បីរម្ងាប់ដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេជួយរម្ងាប់នូវសេចក្តីអផ្សុក ១ មិនអាចដើម្បីបន្ទោបង់ដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេជួយបន្ទោបង់នូវសេចក្តីសង្ស័យ ដែលកើតឡើងតាមធម្មតា ១ ដើម្បីណែនាំក្នុងអភិធម្ម ១ ដើម្បីណែនាំក្នុងអភិវិន័យ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ មិនត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវឲ្យនិស្ស័យ ត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុអ្នកអាចដើម្បីបម្រើដោយខ្លួនឯង និងឲ្យគេបម្រើអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិហារិក ដែលមានជំងឺ ១ អាចនឹងរម្ងាប់ដោយខ្លួនឯង ឬប្រើគេឲ្យជួយរម្ងាប់នូវសេចក្តីអផ្សុក ១ អាចនឹងបន្ទោបង់ដោយខ្លួនឯង ឬឲ្យគេបន្ទោបង់នូវសេចក្តីសង្ស័យដែលកើតឡើងតាមធម្មតា ១ អាចដើម្បីណែនាំក្នុងអភិធម្ម ១ ដើម្បីណែនាំក្នុងអភិវិន័យ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

២៤៧

ឧបាលិបញ្ចកំ ន ឧបសម្បាទេតព្វន្តិអាទិ

សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្វំ ន និស្សយោ ទាតព្វោ ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសឹ វា សទ្ធិវិហារឹ វា អភិសមាចារិកាយ សិក្ខាយ សិក្ខាបេតុំ អាទិព្រហ្មចរិយកាយ សិក្ខាយ វិនេតុំ អធិសីលេ វិនេតុំ អធិចិត្តេ វិនេតុំ អធិប្បញ្ញាយ វិនេតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ន ឧបសម្បាទេតព្វំ ន និស្សយោ ទាតព្វោ ន សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បដិពលោ ហោតិ អន្តេវាសឹ វា សទ្ធិវិហារឹ វា អភិសមាចារិកាយ សិក្ខាយ សិក្ខាបេតុំ អាទិព្រហ្មចរិយកាយ សិក្ខាយ វិនេតុំ អធិសីលេ វិនេតុំ អធិចិត្តេ វិនេតុំ អធិប្បញ្ញាយ វិនេតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ

ទើបត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវឲ្យនិស្ស័យ ត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ មិនត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនអាចដើម្បីនឹងបង្រៀនអន្តេវាសិក ឬសទ្ធិវិ-ហារិកក្នុងសិក្ខា គឺ អភិសមាចារិកវត្ត ១ មិនអាចដើម្បីណែនាំក្នុងសិក្ខា គឺ អាទិព្រហ្មចរិយៈ ១ មិនអាចណែនាំក្នុងអធិសីល ១ មិនអាចណែនាំក្នុងអធិចិត្ត ១ មិនអាចណែនាំក្នុងអធិប្បញ្ញា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទា មិនត្រូវឲ្យនិស្ស័យ មិនត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ត្រូវឲ្យនិស្ស័យ ត្រូវឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺ ភិក្ខុអាចដើម្បីបង្រៀនអន្តេវាសិក ឬ សទ្ធិវិហារិកក្នុងសិក្ខា គឺ អភិសមាចារិកវត្ត ១ អាចដើម្បីណែនាំក្នុងសិក្ខា គឺ អាទិព្រហ្មចរិយៈ ១ អាចដើម្បីណែនាំក្នុងអធិសីល ១ អាចដើម្បីណែនាំក្នុងអធិចិត្ត ១ អាចដើម្បីណែនាំក្នុងអធិប្បញ្ញា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ

បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ឧបសម្បាទេតព្វំ និស្សយោ ទាតព្វោ សាមណេរោ ឧបដ្ឋាបេតព្វោតិ ។

[២៤៦] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វន្តិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវវិបន្នោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិសីលេ សីលវិបន្នោ ហោតិ អជ្ឈាចារេ អាចារវិបន្នោ ហោតិ អតិទិដ្ឋិយា ទិដ្ឋិវិបន្នោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវវិបន្នោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កាយិកេន

ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវឲ្យឧបសម្បទា ឲ្យនិស្ស័យ ឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួនបាន ។

[២៤៦] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។ គឺភិក្ខុមិនខ្មាសបាប ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ មានសេចក្ដីយល់ខុស ១ មានអាជីវវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។ គឺភិក្ខុមានសីលវិបត្តិក្នុងអធិសីល ១ មានអាចារវិបត្តិក្នុងអជ្ឈាចារៈ ១ មានទិដ្ឋិវិបត្តិក្នុងអតិទិដ្ឋិ ១ មានសេចក្ដីយល់ខុស ១ មានអាជីវវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយល្បែងប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយ ១

ឩវេង សមន្នាគតោ ហោតិ វាចសិកេន ឩវេង សមន្នា-
គតោ ហោតិ កាយិកវាចសិកេន ឩវេង សមន្នាគតោ
ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវវិបន្នោ ច ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស
ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ច-
ហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កាយិកេន អនាចារេន សមន្នា-
គតោ ហោតិ វាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ
ហោតិ កាយិកវាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ
ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវវិបន្នោ ច ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុ-
នោ កម្មំ កាតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ
សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ កាយិកេន ឧបឃាតិកេន សមន្នាគតោ
ហោតិ វាចសិកេន ឧបឃាតិកេន សមន្នាគតោ ហោ-
តិ កាយិកវាចសិកេន ឧបឃាតិកេន សមន្នាគតោ
ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវវិបន្នោ ច ។

ប្រកបដោយល្បែងប្រព្រឹត្តទៅតាមវាចា ១ ប្រកបដោយល្បែងប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយនិងវាចា ១ មានសេចក្ដីយល់ខុស ១ មានអាជីវវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេចខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយអនាចារៈប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយ ១ ប្រកបដោយអនាចារៈ ប្រព្រឹត្តទៅតាមវាចា ១ ប្រកបដោយអនាចារៈ ប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយនិងវាចា ១ មានគំនិតយល់ខុស ១ មានអាជីវវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយកិរិយាបៀតបៀន ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយ ១ ប្រកបដោយកិរិយាបៀតបៀន ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមវាចា ១ ប្រកបដោយកិរិយាបៀតបៀន ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាយនិងវាចា ១ មានគំនិតយល់ខុស ១ មានអាជីវវិបត្តិ ១ ។

ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កាយិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្នាគតោ ហោតិ វាចសិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្នាគតោ ហោតិ កាយិកវាចសិកេន មិច្ឆាជីវេន សមន្នាគតោ ហោតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវវិបន្នោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តឹ អាបន្នោ កម្មកតោ ឧបសម្បាទេតិ និស្សយំ ទេតិ សាមណេរំ ឧបដ្ឋាបេតិ ភិក្ខុនោវាទកសម្មតឹ សាទិយតិ សម្មតោបិ ភិក្ខុនិយោ ឱវទតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។

ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយការចិញ្ចឹមជីវិតខុសដោយកាយ ១ ប្រកបដោយការចិញ្ចឹមជីវិតខុសដោយវាចា ១ ប្រកបដោយការចិញ្ចឹមជីវិតខុសដោយកាយនិងវាចា ១ មានគំនិតយល់ខុស ១ មានអាជីវវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយសង្ឃបានធ្វើកម្មរួចហើយ នៅតែឲ្យឧបសម្បទា ១ នៅតែឲ្យនិស្ស័យ ១ ឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន ១ ត្រេកអរនឹងសេចក្តីសន្មតឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនី ១ ទុកជាសង្ឃបានសន្មតហើយ ក៏នៅតែទៅប្រដៅភិក្ខុនី ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដោយឡែកទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។

យាយ អាបត្តិយា សង្ឃេន កម្មំ កតំ ហោតិ តំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អញ្ញំ វា តាទិសិកំ តតោ វា ចាបិដ្ឋតរំ កម្មំ គរហតិ កម្មិកេ គរហតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ពុទ្ធស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ ធម្មស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ សង្ឃស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវវិបន្នោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ កាតព្វន្តិ ។

អនិស្សិតវគ្គោ បឋមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៤៧] ឧបោសថំ បវារណំ
អាបត្តិ ច គិលានកំ
អភិសមាចារលជ្ជី ច
អធិសីលឧបេន ច

គឺសង្ឃបានធ្វើកម្មដោយអាបត្តិណា ភិក្ខុនោះនៅតែត្រូវអាបត្តិនោះ ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិឯទៀត ប្រហែលនឹងអាបត្តិនោះ ១ ឬត្រូវអាបត្តិដែលអាក្រក់ជាងអាបត្តិមុននោះ ១ ភិក្ខុតិះដៀលកម្ម ១ តិះដៀលសង្ឃជាអ្នកធ្វើកម្ម ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដោយឡែកទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុពោលតិះ-ដៀលព្រះពុទ្ធ ១ ពោលតិះដៀលព្រះធម៌ ១ ពោលតិះដៀលព្រះសង្ឃ ១ មានគំនិតយល់ខុស ១ មានអាជីវវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។

ចប់ អនិស្សិតវគ្គទី ១ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃអនិស្សិតវគ្គនោះ ដូច្នេះ

[២៤៧] និយាយអំពីភិក្ខុមិនស្គាល់ឧបោសថជាដើម ១ មិនស្គាល់បវារណាជាដើម ១ មិនស្គាល់អាបត្តិ ១ ភិក្ខុមិនចេះបម្រើសិស្សឈឺ ១ មិនចេះបង្រៀនសិស្ស ក្នុងអភិសមា-ចារិកវត្ត ១ មិនខ្មាសបាប ១ មិនចេះណែនាំក្នុងអធិសីល ១

អធាចារំ ឧបយាតិ
មិច្ឆា អាបត្តិមេវ ច
យាយ អាបត្តិយា ពុទ្ធស្ស
បឋមោ វគ្គសង្គហោតិ ។

[២៤៨] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ ន បដិប្បស្សម្ភេតព្វន្តិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ ន បដិប្បស្សម្ភេតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តឹ អាបន្នោ កម្មកតោ ឧបសម្បាទេតិ និស្សយំ ទេតិ សាមណេរំ ឧបដ្ឋាបេតិ ភិក្ខុនោវាទកសម្មតឹ សាទិយតិ សម្មតោបិ ភិក្ខុនិយោ ឱវទតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ ន បដិប្បស្សម្ភេតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ ន បដិប្បស្សម្ភេតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ យាយ អាបត្តិយា សង្ឃេន កម្មំ កតំ ហោតិ តំ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ អញ្ញំ វា តាទិសិកំ តតោ វា បាបិដ្ឋតរំ កម្មំ គរហតិ

ប្រកបដោយល្បែង ១ ប្រកបដោយអនាចារៈ ១ ប្រកបដោយកិរិយាបៀតបៀន ១ ប្រកបដោយការចិញ្ចឹមជីវិតខុស ១ សង្ឃធ្វើកម្មដោយអាបត្តិណា ភិក្ខុនោះនៅតែឲ្យត្រូវអាបត្តិដដែលនោះ ១ ភិក្ខុពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ១ នេះជាវគ្គសង្គហៈទី ១ ។

[២៤៨] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្មដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្ម ដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុត្រូវអាបត្តិហើយ សង្ឃក៏បានធ្វើកម្មហើយ នៅតែឲ្យឧបសម្បទា ១ នៅតែឲ្យនិស្ស័យ ១ ឲ្យសាមណេរបម្រើខ្លួន ១ ត្រេកអរនឹងសេចក្តីសន្មតឲ្យជាអ្នកឲ្យឱវាទដល់ភិក្ខុនី ១ ទុកជាសង្ឃសន្មតហើយ នៅតែទៅប្រដៅភិក្ខុនី ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្មដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្មដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺសង្ឃបានធ្វើកម្មចំពោះអាបត្តិណា ភិក្ខុនោះនៅតែត្រូវអាបត្តិនោះទៀត ១ ត្រូវអាបត្តិឯទៀតប្រហែលនឹងអាបត្តិនោះ ១ ឬត្រូវអាបត្តិដែលអាក្រក់ជាងអាបត្តិនោះ ១ តិះដៀលកម្ម ១

កម្មិកោ តរហតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ ន បដិប្បស្សម្ភេតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ ន បដិប្បស្សម្ភេតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ពុទ្ធស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ ធម្មស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ សង្ឃស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ច ហោតិ អាជីវវិបន្នោ ច ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ ន បដិប្បស្សម្ភេតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ ន បដិប្បស្សម្ភេតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ឱមទ្ទការកោ ច ហោតិ វត្តេសុ សិក្ខាយ ច ន បរិបូរិការី ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ កម្មំ ន បដិប្បស្សម្ភេតព្វន្តិ ។

[២៤៩] សង្គាមាវចរេន ភន្តេ ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមន្តេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា សង្ឃោ ឧបសង្កមិតព្វោតិ ។ សង្គាមាវចរេនុបាលិ ភិក្ខុនា សង្ឃំ

តិះដៀលពួកភិក្ខុអ្នកធ្វើកម្ម ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្ម ដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់ កម្មដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុ ពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ ១ ពោលតិះដៀលព្រះធម៌ ១ ពោលតិះដៀល ព្រះសង្ឃ ១ មានគំនិតយល់ខុស ១ មានអាជីវវិបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្មដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាល ឧបាលិ សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់កម្មដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនមានខ្មាសបាប ១ ភិក្ខុល្ងង់ ១ មិនមែន ជាបកតត្ត ១ ជាអ្នកធ្វើនូវសេចក្តីញាំញី (អាបត្តិតូចធំ) ១ មិនធ្វើឲ្យពេញ លេញក្នុងវត្តទាំងឡាយនិងសិក្ខា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃមិនត្រូវរម្ងាប់ កម្មដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។

[២៤៩] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាអ្នកចូលទៅកាន់សង្គ្រាម កាលបើចូលទៅរកសង្ឃ ត្រូវតម្កល់ធម៌ ប៉ុន្មានទុកក្នុងសន្តាន សឹមចូលទៅរកសង្ឃ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល ឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកចូលទៅកាន់សង្គ្រាម កាលបើចូលទៅរកសង្ឃ ត្រូវ

ឧបសម្ពន្នមត្តេន បញ្ហ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា សង្ឃោ ឧបសម្ពន្នមិតព្វោ ។ កតមេ បញ្ហ ។ សង្គាមាវចរេនុ-ចាលិ ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមន្តេន នីចចិត្តេន សង្ឃោ ឧបសង្កមិតព្វោ រជោហរណសមេន ចិត្តេន អាសនកុ-សលេន ភវិតព្វំ និសជ្ជកុសលេន ថេរេ ភិក្ខូ អនុប-ខជ្ជន្តេន នវេ ភិក្ខូ អាសនេន អប្បដិពាហន្តេន យថា-បតិរូបេ អាសនេ និសីទិតព្វំ អនានាកថិកេន ភវិតព្វំ អតិរច្ឆានកថិកេន សាមំ វា ធម្មោ ភាសិតព្វោ បរោ វា អជ្ឈេសិតព្វោ អរិយោ វា តុណ្ហីភាវោ នាតិមញ្ញិ-តព្វោ សចេ ឧបាលិ សង្ឃោ សមគ្គករណីយានិ កម្មា-និ ករោតិ តត្រ ចេ ឧបាលិ ភិក្ខុនោ នក្ខមតិ[១] អបិ ទិដ្ឋាវិកម្មំ កត្វា ឧបេតព្វា សាមគ្គី ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ មាហំ សង្ឃេន នានត្តោ អស្សន្តិ ។ សង្គា-មាវចរេនុបាលិ ភិក្ខុនា សង្ឃំ ឧបសង្កមន្តេន ឥមេ បញ្ហ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា សង្ឃោ ឧបសង្ក-មិតព្វោតិ ។

---

១ ភិក្ខុនោ សង្ឃបដិមានំ នក្ខមតីតិបិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

តម្កល់ធម៌ ៥ យ៉ាងទុកក្នុងសន្តានហើយសឹមចូលទៅរកសង្ឃ ។ ធម៌ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកចូលទៅកាន់សង្គ្រាម កាលបើចូលទៅរកសង្ឃ ត្រូវមានចិត្តឱនលំទោន សឹមចូលទៅរកសង្ឃ គប្បីជាអ្នកមានចិត្តស្មើដោយសំពត់សម្រាប់ជូតធូលី ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងអាសនៈ ឈ្លាសក្នុងការអង្គុយ ១ មិនត្រូវចូលទៅជ្រៀតបៀតពួកភិក្ខុជាថេរៈ មិនត្រូវឃាត់អាសនៈពួកភិក្ខុខ្ចី អង្គុយលើអាសនៈ តាមសមគួរ ១ មិនត្រូវជាអ្នកនិយាយពាក្យផ្តេសផ្តាស មិនត្រូវនិយាយតិរច្ឆានកថា ១ ត្រូវពោលធម៌ដោយខ្លួនឯង ឬ អារាធនាអ្នកដទៃឲ្យពោលធម៌ ១ មិនត្រូវមើលងាយព្រះអរិយបុគ្គលដែលលោកគង់ស្ងៀម ១ ម្នាលឧបាលិ បើសង្ឃធ្វើកម្មទាំងឡាយ ដែលសង្ឃគប្បីធ្វើដោយសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ម្នាលឧបាលិ បើមានភិក្ខុមិនគាប់ចិត្តនឹងកម្មនោះ ភិក្ខុនោះត្រូវធ្វើទិដ្ឋិឲ្យច្បាស់ប្រាកដសឹមតម្កល់សាមគ្គី ។ សេចក្តីនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថាភិក្ខុនោះ ត្រូវតម្កល់សាមគ្គីដោយគិតថា អាត្មាអញមិនត្រូវមានខ្លួនបែកអំពីសង្ឃទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកចូលទៅកាន់សង្គ្រាម កាលបើចូលទៅរកសង្ឃ ត្រូវតម្កល់ធម៌ទាំង ៥ នេះ ក្នុងសន្តានសិនសឹមចូលទៅរកសង្ឃ

[២៤០] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហារន្តោ ពហុជនាកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនាមនាបោ ច ពហុជនារុចិតោ ចាតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហារន្តោ ពហុជនាកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនាមនាបោ ច ពហុជនារុចិតោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឧស្សិតមន្តី ច ហោតិ និស្សិតជប្បី ច ន ច ភាសានុសន្ធិកុសលោ ហោតិ ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហារន្តោ ពហុជនាកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនាមនាបោ ច ពហុជនារុចិតោ ច ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហារន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាបោ ច ពហុជនរុចិតោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឧស្សិតមន្តី ច ហោតិ ន និស្សិតជប្បី

ឧបាលិបញ្ហកៈ អង្គ ៥ របស់ភិក្ខុដែលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ

[២៥០] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ពោលក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាគាប់ចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ពោលក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាគាប់ចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកនិយាយពាក្យប្រកបដោយលោភៈជាដើម ១ ជាអ្នកពោលអាងអ្នកដទៃ ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងភាសានិងវិនិច្ឆ័យ ១ ជាអ្នកមិនចោទភិក្ខុផងគ្នាឲ្យសមគួរតាមធម៌ សមគួរតាមវិន័យ សមគួរតាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកមិនកាត់សេចក្តីឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង និយាយកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាគាប់ចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលនិយាយកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាគាប់ចិត្តផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិននិយាយពាក្យប្រកបដោយលោភៈជាដើម ១ មិនពោលអាងអ្នកដទៃ ១

ច ភាសានុសន្ធិកុសលោ ច ហោតិ យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាបោ ច ពហុជនរុចិតោ ច ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាបោ ច ពហុជនរុចិតោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឧស្សាទេតា ហោតិ អបសាទេតា ហោតិ អធម្មំ គណ្ហាតិ ធម្មំ បដិពាហតិ សម្ផញ្ច ពហុំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាបោ ច ពហុជនរុចិតោ ច ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាបោ ច ពហុជនរុចិតោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឧស្សាទេតា ហោតិ ន

ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងភាសានិងវិនិច្ឆ័យ ១ ជាអ្នកចោទភិក្ខុផងគ្នា ឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកកាត់សេចក្តីឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាគាប់ចិត្តផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត កាលនិយាយក្នុងជំនុំសង្ឃ ក៏តែងនាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកអួតអាងសរសើរលើកបុគ្គលដទៃ ១ ជាអ្នកផ្ចាញ់ផ្ចាល់គេ ១ ប្រកាន់យកហេតុដែលមិនមែនជានិយ្យានិកធម៌ ១ ឃាត់ហេតុដែលជានិយ្យានិកធម៌ ១ និយាយពាក្យច្រើនឥតប្រយោជន៍ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនអួតអាងសរសើរលើកបុគ្គលដទៃ ១

អបសាទេតា ហោតិ ធម្មំ គណ្ហាតិ អធម្មំ បដិពាហតិ សម្ផញ្ច ន ពហុំ ភាសតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាបោ ច ពហុ-ជនរុចិតោ ច ។ អបរេហិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនាកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនាមនាបោ ច ពហុជនារុចិតោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បសយ្ហ វត្តា ហោតិ អនោ-កាសកម្មំ ការាបេត្វា វត្តា ហោតិ ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ ន យ-ថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ ន យថាទិដ្ឋិយា ព្យាកតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបា-លិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហ-រន្តោ ពហុជនាកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនាមនាបោ ច ពហុជនារុចិតោ ច ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគ-តោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ

ជាអ្នកមិនផ្ចញ់ផ្ចាល់គេ ១ កាន់យកហេតុដែលជានិយ្យានិកធម៌ ១ ឃាត់ហេតុមិនមែនជានិយ្យានិកធម៌ ១ មិននិយាយពាក្យដែលឥតប្រយោជន៍ដោយច្រើន ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គទាំង ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកនិយាយសង្កត់សង្កិន (ព្រោះអាស្រ័យមានះ) ១ មិនបានសូមឱកាសជាមុន ក៏ស្រាប់តែនិយាយ ១ មិនចោទភិក្ខុដទៃឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ មិនកាត់សេចក្តី ឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ មិនព្យាករដោយសមគួរ តាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំមិនឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង

ពហុជនមនាចោ ច ពហុជនរុចិតោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន បសយ្ហ វត្តា[១] ហោតិ ឱកាសកម្មំ ការាបេត្វា វត្តា[២] យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ យថាទិដ្ឋិយា ព្យាកតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សង្ឃេ វោហរន្តោ ពហុជនកន្តោ ច ហោតិ ពហុជនមនាចោ ច ពហុជនរុចិតោ ចាតិ ។

[២៤១] កតិ នុ ខោ ភន្តេ អានិសំសា វិនយបរិយត្តិយាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ អានិសំសា វិនយបរិយត្តិយា ។ កតមេ បញ្ច ។ អត្តនោ សីលក្ខន្ធោ សុគុត្តោ ហោតិ សុរក្ខិតោ កុក្កុច្ចបកតានំ បដិសរណំ ហោតិ វិសារទោ សង្ឃមជ្ឈេ វោហរតិ បច្ចត្ថិកេ សហធម្មេន សុនិគ្គហិតំ និគ្គណ្ហាតិ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា បដិបន្នោ ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ចានិសំសា វិនយបរិយត្តិយាតិ ។

នប្បដិប្បស្សម្ភនវគ្គោ ទុតិយោ ។

១-២ ឱ. ម. បវត្តា ។

នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកពុំបាននិយាយសង្កត់សង្កិន (ព្រោះអាស្រ័យមានះ) ១ បានសូមឱកាសជាមុនទើបនិយាយ ១ចោទភិក្ខុផងគ្នា ឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ កាត់សេចក្តី ឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ ព្យាករតាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ តែងនាំឲ្យជនច្រើនគ្នាត្រេកអរផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាពេញចិត្តផង នាំឲ្យជនច្រើនគ្នាចូលចិត្តផង ។

[២៥១] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អានិសង្សនៃការរៀនវិន័យ មានប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ អានិសង្សនៃការរៀនវិន័យ មាន ៥ ។ អានិសង្ស ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកចេះគ្រប់គ្រងរក្សាសីលក្ខន្ធ របស់ខ្លួនដោយប្រពៃ ១ រមែងបានជាទីពឹងនៃពពួកជន ដែលមានសេចក្តីសង្ស័យ ១ ជាអ្នកក្លៀវក្លានិយាយកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ១ ជាអ្នកសង្កត់សង្កិននូវពួកសត្រូវដោយសហធម៌បានដោយងាយ ១ ជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធម្មឋិតថេរ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ អានិសង្សនៃការរៀនវិន័យ មាន ៥ នេះឯង ។

ចប់ នបុ្បដិបុ្បស្សម្ភនវគ្គ ទី ២ ។

ឧបាលិបញ្ហកំ ឧទ្ទានគាថា អាបត្តី ន ជានាតិអាទីនំ បញ្ហង្គានិ

តស្សុទ្ទានំ

[២៨២] អាបន្នោ យាយ វណ្ណញ្ច[១]
អលជ្ជី សង្កាមេន ច
ឧស្សិតា ឧស្សាទេតា ច
បសយ្ហ បរិយត្តិយាតិ ។

[២៨៣] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃោ ន វោហារិតព្វន្តិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃោ ន វោហារិតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តឹ ន ជានាតិ អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ អាបត្តិយា បយោគំ ន ជានាតិ អាបត្តិយា វូបសមំ ន ជានាតិ ន អាបត្តិយា វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ[២] ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃោ ន វោហារិតព្វោ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃោ វោហារិតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តឹ ជានាតិ អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ជានាតិ អាបត្តិយា បយោគំ ជា-

១ ម. វណ្ណោ ច ។ ២ ឱ. អាបត្តិយា ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។

ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿងនៃនប្បដិប្បស្សម្ភនវគ្គទី ២ នោះដូច្នេះ

[២៥២] និយាយអំពីភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ សង្ឃធ្វើកម្មភិក្ខុនោះ ចំពោះអាបត្តិណា ១ ភិក្ខុពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធជាដើម ១ មិនខ្មាសបាប ១ ចូលទៅកាន់សង្គ្រាម ១ និយាយពាក្យប្រកបដោយលោភៈជាដើម ១ អួតអាងសរសើរលើកបុគ្គលដទៃ ១ ពោលពាក្យសង្កត់សង្កិន ១ អានិសង្សនៃការរៀនវិន័យ ១ ។

[២៥៣] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ដែលមិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺមិនស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ប្រយោគរបស់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ការរម្ងាប់អាបត្តិ ១ មិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់សមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ១ ស្គាល់ប្រយោគរបស់អាបត្តិ ១

ជាតិ អាបត្តិយា វូបសមំ ជាជាតិ អាបត្តិយា វិនិច្ឆ-យកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-ហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិ-ករណំ ន ជាជាតិ អធិករណសមុដ្ឋានំ ន ជាជាតិ អធិករណស្ស បយោគំ ន ជាជាតិ អធិករណស្ស វូបសមំ ន ជាជាតិ ន អធិករណស្ស វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ[១] ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នា-គតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិករណំ ជាជាតិ អធិករណ-សមុដ្ឋានំ ជាជាតិ អធិករណស្ស បយោគំ ជាជាតិ អធិករណស្ស វូបសមំ ជាជាតិ អធិករណស្ស វិនិច្ឆ-យកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-ហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។

១ ឱ. ម. អធិករណស្ស ន វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។

ស្គាល់ការរម្ងាប់អាបត្តិ ១ ឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុមិនស្គាល់អធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់សមុដ្ឋាននៃអធិករណ៍ ១ មិនស្គាល់ប្រយោគរបស់អធិករណ៍ ១ ។ មិនស្គាល់ការរម្ងាប់អធិករណ៍ ១ មិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់សមុដ្ឋាននៃអធិក-រណ៍ ១ ស្គាល់ប្រយោគរបស់អធិករណ៍ ១ ស្គាល់ការរម្ងាប់អធិករណ៍ ១ ឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។

អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បសយ្ហ វត្តា[១] ហោតិ អនោកាសកម្មំ ការាបេត្វា វត្តា[២] ហោតិ ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថា-បត្តិយា ចោទេតា ហោតិ ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ ន យថាទិដ្ឋិយា ព្យាកតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេ-ហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន បសយ្ហ វត្តា ហោតិ ឱកាសកម្មំ ការាបេត្វា វត្តា ហោតិ យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ យថាទិដ្ឋិ-យា ព្យាកតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-ហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា

១-២ ឱ. ម. បវត្តា ។

ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដោយឡែកទៀត ក៏មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកនិយាយសង្កត់សង្កិនគេ ១ មិនសូមឱកាសជាមុន ស្រាប់តែនិយាយ ១ មិនចោទភិក្ខុផងគ្នា ឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ មិនកាត់សេចក្តី ឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ មិនព្យាករតាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនពោលសង្កត់សង្កិនគេ ១ បានសូមឱកាសជាមុនហើយ ទើបនិយាយ ១ ចោទភិក្ខុផងគ្នា ឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ កាត់សេចក្តី ឲ្យសមគួរតាមធម៌ ឲ្យសមគួរតាមវិន័យ ឲ្យសមគួរតាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកព្យាករតាមសេចក្តីយល់របស់ខ្លួន ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត

សង្ឃេ ន វោហារិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តាបត្តឹ ន ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ សប្បដិកម្មអប្បដិកម្មំ[១] អាបត្តឹ ន ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហារិតព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហារិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តាបត្តឹ ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ជានាតិ សប្បដិកម្មអប្បដិកម្មំ អាបត្តឹ ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហារិតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហារិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កម្មំ ន ជានាតិ កម្មស្ស ករណំ ន ជានាតិ

១ ឱ. ម. សប្បដិកម្មំ អប្បដិកម្មំ ។

ក៏មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ មិនស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ មិនស្គាល់សប្បដិកម្មាបត្តិ[១] និងអប្បដិកម្មាបត្តិ[២] ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិនិងគរុកាបត្តិ ១ ស្គាល់សាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ ស្គាល់ទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ ស្គាល់សប្បដិកម្មាបត្តិនិងអប្បដិកម្មាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់កម្ម (៧ ប្រការ[៣] មានតជ្ជនីយកម្មជាដើម) ១ មិនស្គាល់ការធ្វើកម្ម ១

---

១ សប្បដិកម្មាបត្តិ ប្រែថា អាបត្តិដែលនៅកែបាននៅឡើយ បានដល់អាបត្តិ ៦ កង តាំងពីសង្ឃាទិសេស រៀងដល់ទុព្ភាសិត ។ ២ អប្បដិកម្មាបត្តិ ប្រែថា អាបត្តិកែមិនបាន គឺបានដល់អាបត្តិបារាជិក ។ ៣ កម្ម ៧ យ៉ាង គឺ តជ្ជនីយកម្ម ១ និយស្សកម្ម ១ បព្វាជនីយកម្ម ១ បដិសារណីយកម្ម ១ ឧក្ខេបនីយកម្ម ១ បត្តនិក្កុជ្ជនកម្ម ១ បត្តឧក្កុជ្ជនកម្ម ១ រួមជា ៧ យ៉ាង

២៧៣

ឧបាលិបញ្ចកំ កម្មំ ជានាតិអាទីនិ បញ្ចង្គានិ

កម្មស្ស វត្ថុំ ន ជានាតិ កម្មស្ស វត្តំ ន ជានាតិ កម្មស្ស វូបសមំ ន ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កម្មំ ជានាតិ កម្មស្ស ករណំ ជានាតិ កម្មស្ស វត្ថុំ ជានាតិ កម្មស្ស វត្តំ ជានាតិ កម្មស្ស វូបសមំ ជានា-តិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ច-ហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ន ជានាតិ និទានំ ន ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ន ជានាតិ បទបច្ឆាភដ្ឋំ ន ជានាតិ អនុសន្ធិ-វចនបថំ ន ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-ហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។

មិនស្គាល់វត្ថុរបស់កម្ម ១ មិនស្គាល់វត្ថុរបស់កម្ម ១ មិនស្គាល់ការរម្ងាប់របស់កម្ម ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្ដាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្ដាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់កម្ម ១ ស្គាល់ការធ្វើកម្ម ១ ស្គាល់វត្ថុរបស់កម្ម ១ ស្គាល់វត្តរបស់កម្ម ១ ស្គាល់ការរម្ងាប់របស់កម្ម ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្ដាលជំនុំសង្ឃបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្ដាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់វត្ថុ (នៃអាបត្តិទាំង ៧) ១ មិនស្គាល់និទាន គឺរឿងរ៉ាវដែលទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ ១ មិនស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ មិនស្គាល់សេចក្ដីខាងចុងខាងដើមបទ[១] ១ មិនស្គាល់គន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្ដាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា មិនស្គាល់សេចក្ដីខាងចុងនិងខាងដើមបទនោះ គឺដូចជាគេធ្លាប់សូត្រថា ពុទ្ធោ ភគវា ត្រឡប់ជាសូត្រ ភគវា ពុទ្ធោ ដូច្នេះវិញ ។

បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ជានាតិ និទានំ ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ជានាតិ បទបច្ចាភដ្ឋំ ជានាតិ អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ អលជ្ជី ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ លជ្ជី ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។

ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់វត្ថុ ១ ស្គាល់និទាន ១ ស្គាល់បញ្ញត្តិ ១ ស្គាល់សេចក្តីខាងចុងនិងខាងដើមបទ ១ ស្គាល់គន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លំអៀងទៅខាងទោសាគតិ ១ លំអៀងទៅខាងមោហាគតិ ១ លំអៀងទៅខាងភយាគតិ ១ មិនខ្មាសបាប ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងទោសាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងមោហាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងភយាគតិ ១ មានសេចក្តីខ្មាសបាប ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។

២៧៤

ឧបាលិបញ្ចកំ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិអាទីនិ បញ្ចង្គានិ

អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ អកុសលោ ច ហោតិ វិនយេ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ កុសលោ ច ហោតិ វិនយេ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ញត្តឹ ន ជានាតិ ញត្តិយា ករណំ ន ជានាតិ ញត្តិយា អនុស្សាវនំ ន ជានាតិ ញត្តិយា សមថំ ន ជានាតិ ញត្តិយា វូបសមំ ន ជានាតិ ។

ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ លំអៀងទៅខាងទោសាគតិ ១ លំអៀងទៅខាងមោហាគតិ ១ លំអៀងទៅខាងភយាគតិ ១ មិនឈ្លាសក្នុងវិន័យ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងទៅខាងឆន្ទាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងទោសាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងមោហាគតិ ១ មិនលំអៀងទៅខាងភយាគតិ ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងវិន័យ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនស្គាល់ញត្តិ ១ មិនស្គាល់ការធ្វើដោយញត្តិ ១ មិនស្គាល់វិធីសូត្រដោយញត្តិ ១ មិនស្គាល់សមថៈដោយញត្តិ ១ មិនស្គាល់ការរម្ងាប់ដោយញត្តិ ១ ។

ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេ-ហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ កាត-មេហិ បញ្ចហិ ។ ញត្តឹ ជានាតិ ញត្តិយា ករណំ ជានាតិ ញត្តិយា អនុស្សាវនំ ជានាតិ ញត្តិយា សមថំ ជានាតិ ញត្តិយា វូបសមំ ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នា-គតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ សុត្តំ ន ជានាតិ សុត្តានុលោមំ ន ជានាតិ វិនយំ ន ជានាតិ វិនយានុលោមំ ន ជានាតិ ន ច ឋានាឋានកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហ-រិតព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ សុត្តំ

ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុស្គាល់ញត្តិ ១ ស្គាល់ការធ្វើដោយញត្តិ ១ ស្គាល់វិធីសូត្រដោយញត្តិ ១ ស្គាល់សមថៈដោយញត្តិ ១ ស្គាល់ការរម្ងាប់ដោយញត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនចេះសុត្តៈ គឺឧភតោវិភង្គ ១ មិនចេះសុត្តានុលោម គឺ មហាបទេសទាំងបួន ១ មិនចេះវិន័យ គឺខន្ធកៈនិងបរិវារៈ ១ មិនចេះវិនយានុលោម គឺ មហាបទេសទាំងបួន ១ មិនឈ្លាសក្នុងហេតុដែលគួរនិងមិនគួរ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុចេះសុត្តៈ ១

២៧៧

ឧបាលិបញ្ចកំ ធម្មំ ន ជានាតិអាទីនិ បញ្ចង្គានិ

ជានាតិ សុត្តានុលោមំ ជានាតិ វិនយំ ជានាតិ វិនយា-
នុលោមំ ជានាតិ ឋានាឋានកុសលោ ច ហោតិ ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន
ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ
បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហ-
រិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មំ ន ជានាតិ
ធម្មានុលោមំ ន ជានាតិ វិនយំ ន ជានាតិ វិនយា-
នុលោមំ ន ជានាតិ ន ច បុព្វាបរកុសលោ ហោតិ ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន
ភិក្ខុនា សង្ឃេ ន វោហរិតព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេ-
ហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វំ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មំ ជានាតិ ធម្មានុលោមំ
ជានាតិ វិនយំ ជានាតិ វិនយានុលោមំ ជានាតិ បុព្វា-
បរកុសលោ ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-
ហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃេ វោហរិតព្វន្តិ ។

វោហារវគ្គោ តតិយោ ។

ចេះសុត្តានុលោម ១ ចេះវិន័យ ១ ចេះវិនយានុលោម ១ ឈ្លាសក្នុងហេតុដែលគួរនិងមិនគួរ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃដែរ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនចេះធម៌ ១ មិនចេះធម្មានុលោម គឺ មហាបទេសប៉ែកខាងព្រះសូត្រ ១ មិនចេះវិន័យ ១ មិនចេះវិនយានុលោម ១ មិនឈ្លាសក្នុងពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុចេះធម៌ ១ ចេះធម្មានុលោម ១ ចេះវិន័យ ១ ចេះវិនយានុលោម ១ ឈ្លាសក្នុងពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបត្រូវនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃបាន ។

ចប់ វោហារវគ្គ ទី ៣ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៩៤] អាបត្តិ អធិករណំ

បសយ្ហាបត្តិជានជា

កម្មំ វត្ថុំ អលជ្ជី ច

អកុសលោ ច ញត្តិយា

សុត្តំ ន ជានាតិ ធម្មំ

តតិយោ វគ្គសង្គហោតិ ។

[២៩៥] កតិ នុ ខោ ភន្តេ អធម្មិកា និជ្ជារិកម្មាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ អធម្មិកា និជ្ជារិកម្មា ។ កតមេ បញ្ច ។ អនាបត្តិយា និជ្ជិ អាវិករោតិ អទេសនាគាមិនិយា អាបត្តិយា និជ្ជិ អាវិករោតិ ទេសិតាយ អាបត្តិយា និជ្ជិ អាវិករោតិ ចតូហិ បញ្ចហិ និជ្ជិ អាវិករោតិ មនោមានសេន និជ្ជិ អាវិករោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃវោហារវគ្គទី ៣ នោះដូច្នេះ

[២៩២] និយាយអំពីភិក្ខុមិនស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់អធិក-រណ៍ ១ និយាយសង្កត់សង្កិនគេ ១ ស្គាល់អាបត្តិ ១ មិនស្គាល់កម្ម ១ មិនស្គាល់វត្ថុ ១ មិនខ្មាសបាប ១ មិនឈ្លាស ១ មិនដឹងញត្តិ ១ មិនចេះសុត្តៈ ១ មិនចេះធម៌ ១ (ទាំងនេះ) សង្គ្រោះដោយវោហារវគ្គទី ៣ ។

[២៩៥] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ (ការសំដែងអាបត្តិ) មិនប្រកបដោយធម៌ មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញមិនប្រកបដោយធម៌នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ដោយមិនមានអាបត្តិ ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញដោយអាបត្តិ មិនមែនជាទេសនាគាមិនី ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញដោយអាបត្តិ ដែលសំដែងហើយ ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញជាមួយនឹងភិក្ខុ ៤ រូប ឬ ៥ រូប[១] ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញដោយគិតតែក្នុងចិត្ត (សំដែងអាបត្តិដោយមិនបញ្ចេញវចីភេទ) ១ ។ ម្នាលឧបាលិ

---

១ អដ្ឋកថា ថា ដូចភិក្ខុ ៤ រូប ឬ ៥ រូប សុទ្ធជាអ្នកធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអាបត្តិដូចគ្នាហើយក៏សំដែងទាំង ៤ រូប ឬ ៥ រូបនោះ ក្នុងវេលាមួយជាមួយគ្នាតែម្តងមិនបានទេ ។ ដីកាថាបើភិក្ខុត្រឹម ២ រូប ឬ ៣ រូប សំដែងជាមួយគ្នាបាន តែច្រើនជាងនោះមិនបាន ។

ឧបាលិបញ្ចកំ ធម្មិកាធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា

អធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ ធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា ។ កតមេ បញ្ច ។ អាបត្តិយា ទិដ្ឋឹ អាវិករោតិ ទេសនាគាមិនិយា អាបត្តិយា ទិដ្ឋឹ អាវិករោតិ អទេសិតាយ អាបត្តិយា ទិដ្ឋឹ អាវិករោតិ ន ចតូហិ បញ្ចហិ ទិដ្ឋឹ អាវិករោតិ មនោមានសេន ទិដ្ឋឹ អាវិករោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច ធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា ។ អបរេបិ ឧបាលិ បញ្ច អធម្មិកា ទិដ្ឋាវិកម្មា ។ កតមេ បញ្ច ។ នានាសំវាសកស្ស សន្តិកេ ទិដ្ឋឹ អាវិករោតិ នានាសីមាយ ឋិតស្ស សន្តិកេ ទិដ្ឋឹ អាវិករោតិ អបកតត្តស្ស សន្តិកេ ទិដ្ឋឹ អាវិករោតិ

ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ មិនប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ប្រកបដោយធម៌នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ដោយមានអាបត្តិ ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញដោយអាបត្តិ ជាទេសនាគាមិនី ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញដោយអាបត្តិ ដែលមិនទាន់សំដែង ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ មិនមែនជាមួយនឹងភិក្ខុ ៤ រូប ឬ ៥ រូប ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ដោយមិនបានគិតតែក្នុងចិត្ត ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ មិនប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងដទៃទៀត ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ មានសំវាសផ្សេងគ្នា ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុដែលឋិតនៅ ក្នុងសីមាផ្សេងគ្នា[១] ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុមិនមែនជាបកតត្ត ១

---

១ អដ្ឋកថាពន្យល់ថា ត្រង់ពាក្យថា ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញក្នុងសំណាក់ភិក្ខុដែលឋិតនៅក្នុងសីមាផ្សេងគ្នា នោះ គឺ ភិក្ខុសំដែងអាបត្តិក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ ដែលមានសំវាសស្មើគ្នា តែនៅក្នុងសីមាផ្សេងគ្នា ដូចជាភិក្ខុឋិតនៅក្នុងមាឡកសីមាគឺខណ្ឌសីមា សំដែងក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ ឋិតនៅក្នុងសីមន្តរិកក្តី ភិក្ខុឋិតនៅក្នុងសីមន្តរិកសំដែងក្នុងសំណាក់ភិក្ខុ ឋិតនៅក្នុងអវិប្បវាសសីមា គឺ មហាសីមាក្តី មិនគួរទេ ។

ចតូហិ បញ្ចហិ ឋិដ្ឋី អាវិករោតិ មនោមានសេន ឋិដ្ឋី អាវិករោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អធម្មិកា ឋិដ្ឋាវិកម្មា ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ ធម្មិកា ឋិដ្ឋាវិកម្មា ។ កតមេ បញ្ច ។ សមានសំវាសកស្ស សន្តិកេ ឋិដ្ឋី អាវិករោតិ សមានសីមាយ ឋិតស្ស សន្តិកេ ឋិដ្ឋី អាវិករោតិ បកតត្តស្ស សន្តិកេ ឋិដ្ឋី អាវិករោតិ ន ចតូហិ បញ្ចហិ ឋិដ្ឋី អាវិករោតិ ន មនោមានសេន ឋិដ្ឋី អាវិករោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច ធម្មិកា ឋិដ្ឋាវិកម្មាតិ ។

[២៨៦] កតិ នុ ខោ ភន្តេ អធម្មិកា បដិក្ខេបាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ អធម្មិកា បដិក្ខេបា ។ កតមេ បញ្ច ។ កាយេន ឱយមានំ កាយេន អប្បដិក្ខេបិតំ កាយេន ឱយមានំ កាយប្បដិពទ្ធេន អប្បដិក្ខេបិតំ កាយប្បដិពទ្ធេន ឱយមានំ កាយេន អប្បដិក្ខេបិតំ កាយប្បដិពទ្ធេន ឱយមានំ កាយប្បដិពទ្ធេន អប្បដិក្ខេបិតំ

ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញជាមួយនឹងភិក្ខុ ៤ រូប ឬ ៥ រូប ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញដោយគិតតែក្នុងចិត្ត ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញមិនប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ប្រកបដោយធម៌នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុមានសំវាសស្មើគ្នា ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុដែលឋិតនៅក្នុងសីមាជាមួយគ្នា ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ក្នុងសំណាក់ភិក្ខុជាបកតត្ត ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ មិនមែនជាមួយនឹងភិក្ខុ ៤ រូប ឬ ៥ រូប ១ ប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ដោយមិនគិតតែក្នុងចិត្ត ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញ ប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៥៦] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការទទួលប្រគេនមិនប្រកបដោយធម៌ មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ការទទួលប្រគេន មិនប្រកបដោយធម៌នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺគេប្រគេនវត្ថុដោយកាយ ភិក្ខុមិនបានទទួលដោយកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយកាយ ភិក្ខុមិនបានទទួលដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ១ គេប្រគេនដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ភិក្ខុមិនបានទទួលដោយកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ភិក្ខុមិនបានទទួល

និស្សគ្គិយេន ឌីយមានំ កាយេន វា កាយប្បដិពទ្ធេន វា អប្បដិគ្គហិតំ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អធម្មិកា បដិគ្គហា ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ ធម្មិកា បដិគ្គហា ។ កតមេ បញ្ច ។ កាយេន ឌីយមានំ កាយេន បដិគ្គហិតំ កាយេន ឌីយមានំ កាយប្បដិពទ្ធេន បដិគ្គហិតំ កាយប្បដិពទ្ធេន ឌីយមានំ កាយេន បដិគ្គហិតំ កាយប្បដិពទ្ធេន ឌីយមានំ កាយប្បដិពទ្ធេន បដិគ្គហិតំ និស្សគ្គិយេន ឌីយមានំ កាយេន វា កាយប្បដិពទ្ធេន វា បដិគ្គហិតំ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច ធម្មិកា បដិគ្គហាតិ ។

[២៩៧] កតិ នុ ខោ ភន្តេ អនតិរិត្តាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ អនតិរិត្តា ។ កតមេ បញ្ច ។ អកប្បិយកតំ ហោតិ អប្បដិគ្គហិតកតំ ហោតិ អនុច្ចារិតកតំ ហោតិ

ដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយបោះមកឲ្យ ភិក្ខុមិនបានទទួលដោយកាយ ឬដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ការទទួលប្រគេនមិនប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ ការទទួលប្រគេន ប្រកបដោយធម៌នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺគេប្រគេនវត្ថុដោយកាយ ភិក្ខុបានទទួលដោយកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយកាយ ភិក្ខុបានទទួលដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ភិក្ខុបានទទួលដោយកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ភិក្ខុបានទទួលដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ១ គេប្រគេនវត្ថុដោយបោះឲ្យមក ភិក្ខុបានទទួលដោយកាយ ឬដោយវត្ថុជាប់នឹងកាយ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ការទទួលប្រគេនប្រកបដោយធម៌ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៥៧] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អនតិរិត្តភោជន (ភោជនដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើវិនយកម្ម) មានប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ អនតិរិត្តភោជននេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺវត្ថុដែលមិនគួរធ្វើវិនយកម្ម ១ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបានទទួលប្រគេនយកទៅធ្វើវិនយកម្ម ១ វត្ថុដែលភិក្ខុដទៃ មិនបានលើក

អហត្ថចាសេ កាតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តិ អវុត្តំ ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧចាលិ បញ្ច អនតិរិត្តា ។ បញ្ចិមេ ឧចាលិ អតិរិត្តា ។ កតមេ បញ្ច ។ កប្បិយ-កតំ ហោតិ បដិគ្គហិតកតំ ហោតិ ឧច្ចារិតកតំ ហោតិ ហត្ថចាសេ កាតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តិ វុត្តំ ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧចាលិ បញ្ច អតិរិត្តាតិ ។

[២៤៨] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អាការេហិ បវារ-ណា បញ្ញាយតីតិ ។ បញ្ចហុចាលិ អាការេហិ បវារ-ណា បញ្ញាយតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អសនំ បញ្ញាយតិ ភោជនំ បញ្ញាយតិ ហត្ថចាសេ ឋិតោ អ-ភិហរតិ បដិក្ខេបោ បញ្ញាយតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧចា-លិ បញ្ចហាការេហិ បវារណា បញ្ញាយតីតិ ។

ឡើងធ្វើវិនយកម្ម ១ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបានឋិតនៅក្នុងហត្ថបាសធ្វើវិនយ-កម្ម ១ វត្ថុដែលភិក្ខុមិនបាននិយាយថា របស់ទាំងអស់នេះគួរ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ អនតិរិត្តភោជន មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ អតិរិត្ត-ភោជន (ភោជនដែលភិក្ខុបានធ្វើវិនយកម្ម) នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺវត្ថុដែលគួរធ្វើវិនយកម្ម ១ វត្ថុដែលភិក្ខុបានទទួលប្រ-គេនយកទៅធ្វើវិនយកម្ម ១ វត្ថុដែលភិក្ខុបានលើកឡើងធ្វើវិនយកម្ម ១ វត្ថុដែលភិក្ខុឋិតនៅក្នុងហត្ថបាសធ្វើវិនយកម្ម ១ វត្ថុដែលភិក្ខុនិយាយថា របស់ទាំងអស់នេះគួរ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ អតិរិត្តភោជន មាន ៥ យ៉ាង នេះឯង ។

[២៥៨] ព្រះឧបាលិទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការហាម ភោជនប្រាកដដោយអាការប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ការហាមភោជនប្រាកដដោយអាការ ៥ យ៉ាង ។ អាការ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការកំពុងឆាន់ប្រាកដ ១ ភោជនប្រាកដ ១ បុគ្គលឋិតនៅក្នុងហត្ថ-បាស ១ បង្អោនមកប្រគេន ១ ការហាមឃាត់ប្រាកដ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ការហាមភោជនប្រាកដ ដោយអាការ ៥ យ៉ាង នេះឯង ។

២៨៣

ឧបាលិបញ្ចកំ បញ្ច អធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា

[២៨៩] កតិ នុ ខោ ភន្តេ អធម្មិកា បដិញ្ញាតករណាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ អធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា ។ កតមេ បញ្ច ។ ភិក្ខុ បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ បារាជិកេន ចោទិយមានោ សង្ឃាទិសេសំ អជ្ឈាបន្នោ បដិជានាតិ តំ សង្ឃោ សង្ឃាទិសេសេន ការេតិ អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ភិក្ខុ បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ បារាជិកេន ចោទិយមានោ បាចិត្តិយំ បាដិទេសនីយំ ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោ បដិជានាតិ តំ សង្ឃោ ទុក្កដេន ការេតិ អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ បាចិត្តិយំ បាដិទេសនីយំ ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ ទុក្កដេន ចោទិយមានោ បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោ បដិជានាតិ តំ សង្ឃោ បារាជិកេន ការេតិ អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ភិក្ខុ ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ ទុក្កដេន ចោទិយមានោ សង្ឃាទិសេសំ បាចិត្តិយំ បាដិទេសនីយំ អជ្ឈាបន្នោ បដិជានាតិ តំ សង្ឃោ បាដិទេសនីយេន ការេតិ អធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ។ ឥមេ ខោ

ឧបាលិបញ្ចកៈ បដិញ្ញាតករណៈដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាង

[២៥៩] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បដិញ្ញាតករណៈ (ការកាត់អាបត្តិតាមប្ដេជ្ញា) មិនប្រកបដោយធម៌មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ បដិញ្ញាតករណៈ មិនប្រកបដោយធម៌នេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកត្រូវបារាជិក ហើយគេចោទដោយបារាជិក តែប្ដេជ្ញាថា ត្រូវសង្ឃាទិសេសទៅវិញ សង្ឃក៏កាត់សេចក្ដីភិក្ខុនោះ ដោយសង្ឃាទិសេស (នេះ) ជាបដិញ្ញាតករណៈ មិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវបារាជិក ហើយគេចោទដោយអាបត្តិបារាជិក តែប្ដេជ្ញាថា ត្រូវបាចិត្តិយៈ ឬ បាដិទេសនីយៈ ឬទុក្កដទៅវិញ សង្ឃកាត់សេចក្ដីភិក្ខុនោះ ដោយទុក្កដ (នេះ) ជាបដិញ្ញាតករណៈ មិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ឬបាចិត្តិយៈ ឬបាដិទេសនីយៈ ឬទុក្កដ ហើយគេចោទដោយទុក្កដ តែប្ដេជ្ញាថា ត្រូវបារាជិកទៅវិញ សង្ឃបានកាត់សេចក្ដីភិក្ខុនោះ ដោយបារាជិក (នេះ) ជាបដិញ្ញាតករណៈ មិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវទុក្កដ ហើយគេចោទដោយទុក្កដ តែប្ដេជ្ញាថា ត្រូវសង្ឃាទិសេស ឬបាចិត្តិយៈ ឬបាដិទេសនីយៈទៅវិញ សង្ឃបានកាត់សេចក្ដីភិក្ខុនោះ ដោយបាដិទេសនីយៈ (នេះ) ជាបដិញ្ញាតករណៈ មិនប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលឧបាលិ

ឧបាលិ បញ្ហ អធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា ។ បញ្ហិមេ ឧបាលិ ធម្មិកា បដិញ្ញាតករណា ។ កតមេ បញ្ច ។ ភិក្ខុ បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ បារាជិកេន ចោ-ទិយមានោ បារាជិកំ អជ្ឈាបន្នោ បដិជានាតិ តំ សង្ឃោ បារាជិកេន ការេតិ ធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ បាចិត្តិយំ បាដិទេសនីយំ ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោ ហោតិ ទុក្កដេន ចោទិយមានោ ទុក្កដំ អជ្ឈាបន្នោ បដិជានាតិ តំ សង្ឃោ ទុក្កដេន ការេតិ ធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច ធម្មិកា បដិញ្ញាតករណាតិ ។

[២៦០] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នា-គតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុន្តិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ ស-មន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច

បដិញ្ញាតករណៈ មិនប្រកបដោយធម៌ មាន ៩ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ បដិញ្ញាតករណៈ ប្រកបដោយធម៌នេះ មាន ៩ យ៉ាង ។ ៩ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកត្រូវបារាជិក ហើយគេចោទដោយបារាជិក ក៏ប្ដេជ្ញាថា ត្រូវបារាជិកមែន សង្ឃបានកាត់សេចក្ដីភិក្ខុនោះ ដោយបារាជិក (នេះ) ជាបដិញ្ញាតករណៈ ប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុជាអ្នកត្រូវសង្ឃាទិសេស ឬបាចិត្តិយៈ ឬបាដិទេសនីយៈ ឬទុក្កដ ហើយគេចោទដោយទុក្កដ ក៏ប្ដេជ្ញាថា ត្រូវទុក្កដមែន សង្ឃក៏បានកាត់សេចក្ដីភិក្ខុនោះ ដោយទុក្កដ (នេះ) ជាបដិញ្ញាតករណៈ ប្រកបដោយធម៌ ។ ម្នាលឧបាលិ បដិញ្ញាតករណៈប្រកបដោយធម៌ មាន ៩ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៦០] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន កាលបើសូមឱកាសកម្ម (ដើម្បីចោទ) មិនគួរភិក្ខុដទៃបើកឱកាសកម្មឲ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៩ កាលបើសូមឱកាសកម្ម មិនគួរភិក្ខុដទៃបើកឱកាសកម្មឲ្យទេ ។ អង្គ ៩ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនមានសេចក្ដីខ្មាសបាប ១ ជាភិក្ខុល្ងង់ ១ ជាភិក្ខុមិនមែនជាបកតត្ត ១ ជាភិក្ខុនិយាយ

ចាវនាធិប្បាយោ វត្តា ហោតិ នោ វុដ្ឋានាធិប្បាយោ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាស-កម្មំ កាតុំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស អលំ ឱកាស-កម្មំ កាតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ លជ្ជី ច ហោតិ បណ្ឌិតោ ច បកតត្តោ ច វុដ្ឋានាធិប្បាយោ វត្តា ហោតិ នោ ចាវនាធិប្បាយោ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស អលំ ឱកាសកម្មំ កាតុន្តិ ។

[២៦១] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធឹ វិនយោ ន សាកច្ឆាតព្វោតិ ។ បញ្ច-ហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធឹ វិនយោ ន សាកច្ឆាតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ន ជានា-តិ និទានំ ន ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ន ជានាតិ បទបច្ឆាភដ្ឋំ ន ជានាតិ អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ

ដោយប្រាថ្នា ដើម្បីឲ្យភិក្ខុដទៃឃ្លាត (ចាកសាសនា) ១ មិនប្រាថ្នានឹងចេញចាកអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលបើសូមឱកាសកម្ម មិនគួរភិក្ខុដទៃបើកឱកាសកម្មឲ្យទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលបើសូមឱកាសកម្ម ទើបគួរភិក្ខុដទៃបើកឱកាសកម្មឲ្យ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមានសេចក្តីខ្មាសបាប ១ ជាបណ្ឌិត ១ ជាភិក្ខុបកតត្ត ១ ជាភិក្ខុនិយាយដោយប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុដទៃចេញចាកអាបត្តិ ១ មិនប្រាថ្នាឲ្យភិក្ខុដទៃឃ្លាត (ចាកសាសនា) ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលបើសូមឱកាសកម្ម ទើបគួរភិក្ខុដទៃបើកឱកាសកម្មឲ្យបាន ។

[២៦១] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ដែលភិក្ខុដទៃ មិនគួរសាកច្ឆាវិន័យជាមួយផង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ភិក្ខុដទៃមិនគួរសាកច្ឆាវិន័យជាមួយផងទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងវត្ថុ ១ មិនដឹងនិទាន ១ មិនដឹងបញ្ញត្តិ ១ មិនដឹងបទបាលីក្រោយមុន ១ មិនដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ

ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃឹ វិនយោ ន សាកច្ឆាតព្វោ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃឹ វិនយោ សាកច្ឆាតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ជានាតិ និទានំ ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ជានាតិ បទបច្ឆាភដ្ឋំ ជានាតិ អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ ស-មន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃឹ វិនយោ សាកច្ឆាតព្វោតិ ។

[២៦២] កតិ នុ ខោ ភន្តេ បញ្ហាបុច្ឆាតិ ។ បញ្ចិ-មា ឧបាលិ បញ្ហាបុច្ឆា ។ កតមា បញ្ច ។ មន្ទត្តា មោមូហត្តា បញ្ហំ បុច្ឆតិ បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ បញ្ហំ បុច្ឆតិ បរិភវា បញ្ហំ បុច្ឆតិ អញ្ញាតុកាមោ បញ្ហំ បុច្ឆតិ សចេ មេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សម្មទេវ ព្យាករិស្សតិ ឥច្ចេតំ កុសលំ នោ ចេ មេ បញ្ហំ បុដ្ឋោ សម្មទេវ ព្យាក-រិស្សតិ អហមស្ស សម្មទេវ ព្យាករិស្សាមីតិ បញ្ហំ បុច្ឆតិ ។ ឥមា ខោ ឧបាលិ បញ្ច បញ្ហាបុច្ឆាតិ ។ កតិ

ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរភិក្ខុដទៃសាកច្ឆាជាមួយផង ទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរភិក្ខុដទៃសា-កច្ឆាវិន័យជាមួយផងបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងវត្ថុ ១ ដឹងនិ-ទាន ១ ដឹងបញ្ញត្តិ ១ ដឹងបទបាលីក្រោយមុន ១ ដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង គួរភិក្ខុដទៃសាកច្ឆាវិន័យជាមួយផងបាន ។

[២៦២] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការសួរប្រស្នា មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ការសួរប្រស្នានេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺបុគ្គលសួរប្រស្នាដោយសេចក្ដីល្ងង់វង្វេង ១ បុគ្គលមានសេចក្ដីប្រាថ្នាលាមក មានសេចក្ដីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ សួរប្រស្នា ១ បុគ្គលសួរប្រស្នាដោយសេចក្ដីមើលងាយគេ ១ បុគ្គលសួរប្រស្នាដោយសេចក្ដីចង់ដឹងច្បាស់ ១ បុគ្គលសួរប្រស្នាដោយគិតថា បើអាត្មាអញសួរប្រស្នាទៅហើយ គេអាចនឹងដោះស្រាយឲ្យច្បាស់លាស់បាន នេះក៏ជាការស្រួល បើអាត្មាអញសួរប្រស្នាទៅហើយ គេមិនអាចនឹងដោះស្រាយឲ្យច្បាស់លាស់បានទេ អាត្មាអញនឹងដោះស្រាយឲ្យច្បាស់លាស់ ដល់បុគ្គលនោះវិញ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ការសួរប្រស្នា មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា

នុ ខោ ភន្តេ អញ្ញព្យាករណាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ អញ្ញព្យាករណា ។ កតមេ បញ្ច ។ មន្ទត្តា មោមូហត្តា អញ្ញំ ព្យាករោតិ បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អញ្ញំ ព្យាករោតិ ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេបា អញ្ញំ ព្យាករោតិ អធិមានេន អញ្ញំ ព្យាករោតិ ភូតំ អញ្ញំ ព្យាករោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អញ្ញព្យាករណាតិ ។

[២៦៣] កតិ នុ ខោ ភន្តេ វិសុទ្ធិយោតិ ។ បញ្ចិមា ឧបាលិ វិសុទ្ធិយោ ។ កតមា បញ្ច ។ និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្វំ អយំ បឋមា វិសុទ្ធិ ។ និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា ចត្តារិ បារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្វំ អយំ ទុតិយា វិសុទ្ធិ ។ និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា ចត្តារិ បារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្វា តេរស សង្ឃាទិសេសេ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្វំ អយំ តតិយា វិសុទ្ធិ ។ និទានំ ឧទ្ទិសិត្វា ចត្តារិ បារាជិកានិ ឧទ្ទិសិត្វា តេរស សង្ឃាទិសេសេ ឧទ្ទិសិត្វា ទ្វេ អនិយតេ ឧទ្ទិសិត្វា អវសេសំ សុតេន សាវេតព្វំ

បពិត្រព្រះដ៏ចម្រើន ការប្រាប់អរហត្តផល មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ការប្រាប់អរហត្តផលនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រាប់អរហត្តផល ព្រោះសេចក្តីល្ងង់វង្វេង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មានសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ប្រាប់អរហត្តផល ១ ភិក្ខុប្រាប់អរហត្តផល ដោយឆ្កួតអណ្តែតអណ្តូងចិត្ត ១ ភិក្ខុប្រាប់អរហត្តផល ដោយសេចក្តីស្មានខុស ១ ភិក្ខុប្រាប់អរហត្តផលដែលពិតត្រង់ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ការប្រាប់អរហត្តផល មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៦៣] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វិសុទ្ធិមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ វិសុទ្ធិនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ វិសុទ្ធិ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុត្រូវសំដែងនូវនិទាន ហើយសូត្រនូវឧទ្ទេសដ៏សេស ដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិទី ១ ។ ភិក្ខុសំដែងនូវនិទាន ហើយត្រូវសំដែងបារាជិកទាំង ៤ ហើយសូត្រនូវឧទ្ទេសដ៏សេស ដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិទី ២ ។ ភិក្ខុសំដែងនូវនិទានហើយសំដែងនូវបារាជិកទាំង ៤ សំដែងនូវសង្ឃាទិសេសទាំង ១៣ ហើយសូត្រនូវឧទ្ទេសដ៏សេស ដោយសុតបទ នេះជាវិសុទ្ធិទី ៣ ។ ភិក្ខុសំដែងនូវនិទាន សំដែងនូវបារាជិកទាំង ៤ សំដែងនូវសង្ឃាទិសេសទាំង ១៣ សំដែងនូវអនិយតៈទាំង ២ ហើយសូត្រនូវឧទ្ទេសដ៏សេស ដោយសុតបទ

អយំ ចតុត្ថា វិសុទ្ធិ ។ វិត្ថារេនេវ បញ្ចមី ។ ឥមា ខោ ឧបាលិ បញ្ច វិសុទ្ធិយោតិ ។

[២៦៨] កតិ នុ ខោ ភន្តេ ភោជនាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ ភោជនា ។ កតមេ បញ្ច ។ ឱទនោ កុម្មា-សោ សត្តុ មច្ឆោ មំសំ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច ភោជនាតិ ។

ទិដ្ឋាវិកម្មវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៦៩] ទិដ្ឋាវិកម្មា អបរេ
បដិគ្គហា អតិរិត្តា
បវារណា បដិញ្ញាតំ
ឱកាសំ សាកច្ឆេន ច
បញ្ចំ អញ្ញព្យាករណា
វិសុទ្ធិ ចាបិ ភោជនាតិ ។

នេះជាវិសុទ្ធិទី ៨ ។ វិសុទ្ធិទី ៩ កិច្ចត្រូវសំដែងដោយពិស្តារ ។ ម្នាល ឧបាលិ វិសុទ្ធិ មាន ៩ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៦៨] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភោជនមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភោជន នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ភោជន ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺបាយ ១ នំស្រស់ ១ នំក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភោជន មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ ទិដ្ឋាវិកម្មវគ្គ ទី ៤ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃទិដ្ឋាវិកម្មវគ្គនោះ ដូច្នេះ

[២៦៩] និយាយអំពីសេចក្តីយល់ឃើញ (សំដែងអាបត្តិ) ១ សេចក្តីយល់ឃើញដទៃទៀត ១ ទទួលប្រគេន ១ អតិរិត្ត-ភោជន ១ ការហាមភោជន ១ កាត់អាបត្តិតាមប្តេជ្ញា ១ ការសូមឱកាស ១ សាកច្ឆាវិន័យ ១ សួរប្រស្នា ១ ប្រាប់អរហត្តផល ១ វិសុទ្ធិ ១ ភោជន ១ ។

ឧបាលិបញ្ចកំ ចោទកស្ស បញ្ច អជ្ឈត្តំ បច្ចវេក្ខណា

[២៦៦] ចោទកេន ភន្តេ ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ បច្ចវេក្ខិត្វា បរោ ចោទេតព្វោតិ ។ ចោទកេនុចាលិ ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ បច្ចវេក្ខិត្វា បរោ ចោទេតព្វោ ។ កតមេ បញ្ច ។ ចោទកេនុចាលិ ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ នុ ខោម្ហិ បរិសុទ្ធេនម្ហិ[១] កាយសមាចារេន សមន្នាគតោ អច្ឆិទ្ទេន អប្បដិមំសេន សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ ។ នោ ចេ ឧចាលិ ភិក្ខុ បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ បរិសុទ្ធេន កាយសមាចារេន សមន្នាគតោ អច្ឆិទ្ទេន អប្បដិមំសេន តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ឥង្ឃ តាវ អាយស្មា កាយិកំ សិក្ខស្សូតិ ឥតិស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ។ បុន ចបរំ ឧចាលិ ចោទកេន ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ បរិសុទ្ធវចីសមាចារោ នុ ខោម្ហិ បរិសុទ្ធេនម្ហិ វចីសមាចារេន សមន្នាគតោ អច្ឆិទ្ទេន អប្បដិមំសេន

---
១ បរិសុទ្ធេន ។

[២៦៦] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ទុកក្នុងខ្លួន ហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ យ៉ាង ទុកក្នុងខ្លួន ហើយសឹមចោទភិក្ខុដទៃ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ ជាអ្នកមានកាយសមាចារបរិសុទ្ធហើយឬ អាត្មាអញប្រកបដោយកាយ-សមាចារបរិសុទ្ធ មិនធ្លុះធ្លាយ មិនមានហេតុគួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន ធម៌នុ៎ះមានដល់អាត្មាអញដែរឬ ឬក៏មិនមានទេ ។ ម្នាលឧបាលិ បើភិក្ខុមិនមានកាយសមាចារបរិសុទ្ធ មិនប្រកបដោយកាយសមាចារបរិសុទ្ធ មិនប្រកបដោយកាយសមាចារមិនធ្លុះធ្លាយ មិនប្រកបដោយកាយសមាចារ ដែលមិនមានហេតុគួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បានទេ គង់មានអ្នកផងនិយាយដាស់តឿនភិក្ខុនោះបានថា នៃលោកមានអាយុ ចូរលោកសិក្សាកាយកម្មសិន រមែងមានអ្នកផងនិយាយដាស់តឿនដល់ភិក្ខុនោះដូច្នេះ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ អង្គដទៃទៀត គឺភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ ជាអ្នកមានវចីសមាចារបរិសុទ្ធហើយឬ អាត្មាអញប្រកបដោយវចីសមាចារបរិសុទ្ធ មិនធ្លុះធ្លាយ មិនមានហេតុគួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន

សំវិជ្ជតិ ន ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧបាហុ ធោតិ ។ យោ ចេ ឧបាលិ ភិក្ខុ បរិសុទ្ធវចីសមាចារោ ហោតិ បរិសុទ្ធេន វចីសមាចារេន សមន្នាគតោ អច្ឆិទ្ទេន អប្បដិមំសេន តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ឥង្ឃ តាវ អាយស្មា វាចសិកំ សិក្ខស្សូតិ ឥតិស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ។ បុន ចបរំ ឧបាលិ ចោទកេន ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ មេត្តំ នុ ខោ មេ ចិត្តំ បច្ចុបដ្ឋិតំ ស-ព្រហ្មចារីសុ អនាឃាតំ សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧបាហុ ធោតិ ។ យោ ចេ ឧបាលិ ភិក្ខុនោ មេត្តំ ចិត្តំ[១] បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ សព្រហ្មចារីសុ អនាឃាតំ តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ឥង្ឃ តាវ អាយស្មា សព្រហ្មចារីសុ មេត្តំ ចិត្តំ ឧបដ្ឋាបេហីតិ ឥតិស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ។ បុន ចបរំ ឧបាលិ ចោទកេន ភិក្ខុនា បរំ ចោទេ-តុកាមេន ឯវំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ពហុស្សុតោ នុ ខោម្ហិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា

១ ឱ. មេត្តចិត្តំ ។

ធម៌ទុំះ មានដល់អាត្មាអញដែរឬ ឬក៏មិនមានទេ ។ ម្នាលឧបាលិ បើភិក្ខុមិនមានវចីសមាចារបរិសុទ្ធ មិនប្រកបដោយវចីសមាចារបរិសុទ្ធ មិនប្រកបដោយវចីសមាចារមិនធ្លុះធ្លាយ មិនប្រកបដោយវចីសមាចារ មិនមានហេតុគួរឲ្យគេចាប់ថ្នាក់បាន គង់មានអ្នកផងនិយាយដាស់តឿនភិក្ខុនោះថា លោកមានអាយុ ចូរលោកសិក្សាវចីកម្មសិន រមែងមានអ្នកផងនិយាយដាស់តឿនដល់ភិក្ខុនោះដូច្នេះ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ អង្គដទៃទៀត គឺភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញប្រកបដោយមេត្តាតម្កល់ចំពោះ មិនមានគំនុំក្នុងពួកសព្រហ្មចារីបុគ្គល ធម៌ទុំះ មានដល់អាត្មាអញដែរឬ ឬក៏មិនមានទេ ។ ម្នាលឧបាលិ បើចិត្តប្រកបដោយមេត្តាតម្កល់ចំពោះ ជាចិត្តមិនមានគំនុំក្នុងពួកសព្រហ្មចារីបុគ្គល មិនមានដល់ភិក្ខុនោះទេ គង់មានអ្នកផងនិយាយដាស់តឿនភិក្ខុនោះថា នែលោកមានអាយុ ចូរលោកតាំងមេត្តាចិត្ត ក្នុងពួកសព្រហ្មចារីបុគ្គលសិន រមែងមានអ្នកផងនិយាយដាស់តឿនដល់ភិក្ខុនោះដូច្នេះ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ អង្គដទៃទៀត គឺ ភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញជាពហុស្សូត ជាអ្នកទ្រង់ទ្រង់ពុទ្ធវចនៈ ជាអ្នកសន្សំពុទ្ធវចនៈហើយឬ ធម៌ទាំងឡាយណា មានពីរោះដើមបទ ពីរោះកណ្តាលបទ ពីរោះចុងបទ

២៩១

សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ តថារូបា មេ ធម្មា ពហុស្សុតា[១] ធតា វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ នោតិ ។ នោ ចេ ឧបាលិ ភិក្ខុ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ តថារូបាស្ស ធម្មា ន ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធតា វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ឥង្ឃ តាវ អាយស្មា អាគមំ បរិយាបុណស្សូតិ ឥតិស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ។ បុន ចបរំ ឧបាលិ ចោទកេន ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឯវំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ឧភយានិ នុ ខោ មេ បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ សំវិជ្ជតិ នុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ

១ ឯត្ថន្តរេ ហោន្តីតិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

ប្រកាសព្រហ្មចរិយៈដ៏បរិសុទ្ធបរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ទាំងអត្ថទាំងព្យញ្ជនៈ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ អាត្មាអញបានចេះចាំច្រើន បានទ្រទ្រង់ ចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ យល់ធ្លុះធ្លាយដោយទិដ្ឋិ គឺបញ្ញា ធម៌នុ៎ះ មានដល់អាត្មាអញដែរឬ ឬក៏មិនមានទេ ។ ម្នាលឧបាលិ បើ ភិក្ខុមិនមែនជាពហុស្សូត អ្នកទ្រទ្រង់ពុទ្ធវចនៈ អ្នកសន្សំពុទ្ធវចនៈទេ ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលមានពីរោះដើមបទ ពីរោះកណ្តាលបទ ពីរោះចុងបទ ប្រកាសព្រហ្មចរិយៈដ៏បរិសុទ្ធបរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះមិនចេះចាំច្រើន មិនទ្រទ្រង់ មិនចាំស្ទាត់រត់មាត់ មិនចូលចិត្តច្បាស់លាស់ មិនយល់ធ្លុះធ្លាយដោយទិដ្ឋិគឺបញ្ញាទេ គង់មានអ្នកផងនិយាយដាស់តឿនភិក្ខុនោះថា នែលោកមានអាយុ ចូរលោករៀនគម្ពីរនិកាយសិន រមែងមានអ្នកផងនិយាយដាស់តឿនដល់ភិក្ខុនោះដូច្នោះ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ អង្គដទៃទៀត គឺ ភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា បាតិមោក្ខទាំងពីរ អាត្មាអញបានចេះចាំដោយពិស្តារល្អ បានចែកបទភាជនៈដោយប្រពៃ បានចាំស្ទាត់រត់មាត់ដោយប្រពៃ បានកាត់សេចក្តីដោយល្អ តាមសុត្តៈ គឺខន្ធកៈ និងបរិវារៈតាមអនុព្យញ្ជនៈ គឺអក្ខរៈនិងបទ ធម៌នុ៎ះមានដល់អាត្មាអញដែរឬ

ជោតិ ។ ជោ ចេ ឧបាលិ ភិក្ខុនោ ឧភយានិ បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ ឥទំ បនាវុសោ កត្ថ វុត្តំ ភគវតាតិ ឥតិ បុដ្ឋោ ន សម្បាទេតិ[១] តស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ឥង្ឃ តាវ អាយស្មា វិនយំ បរិយាបុណាស្សូតិ ឥតិស្ស ភវន្តិ វត្តារោ ។ ចោទកេនុបាលិ ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ បច្ចវេក្ខិត្វា បរោ ចោទេតព្វោតិ ។

[២៦៧] ចោទកេន ភន្តេ ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតព្វោតិ ។ ចោទកេនុបាលិ ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតព្វោ ។ កតមេ បញ្ច ។ កាលេន វក្ខាមិ នោ អកាលេន

---

១ ឱ. ន សម្បាទយតិ ។

ឬក៏មិនមានទេ ។ ម្នាលឧបាលិ បើបាតិមោក្ខទាំងពីរ ភិក្ខុមិនបានចេះចាំដោយពិស្តារ មិនបានចែកបទភាជនៈដោយល្អ មិនបានចាំស្ទាត់រត់មាត់ដោយល្អ មិនបានកាត់សេចក្តីដោយល្អ តាមសុត្តៈនិងអនុព្យញ្ជនៈទេ កាលបើមានគេសួរថា នែលោកមានអាយុ ចុះពាក្យនេះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងក្នុងទីណា ភិក្ខុនោះឆ្លើយមិនរួច គង់មានអ្នកផងនិយាយដាស់តឿនភិក្ខុនោះថា នែលោកមានអាយុ ចូរលោករៀនវិន័យសិន រមែងមានអ្នកផងនិយាយដាស់តឿន ដល់ភិក្ខុនោះដូច្នេះ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ទុកក្នុងខ្លួនហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។

[២៦៧] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវតាំងធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ទុកក្នុងខ្លួនហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវតាំងធម៌ ៥ យ៉ាងទុកក្នុងខ្លួន ហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ធម៌ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុត្រូវតាំងទុកដូច្នេះថា អាត្មាអញនឹងនិយាយក្នុងកាលគួរ មិននិយាយក្នុងកាលមិនគួរ ១

ភូតេន វក្ខាមិ នោ អភូតេន សណ្ហេន វក្ខាមិ នោ ផរុសេន អត្ថសញ្ហិតេន វក្ខាមិ នោ អនត្ថសញ្ហិតេន មេត្តចិត្តោ វក្ខាមិ នោ ទោសន្តរោតិ ។ ចោទកេនុបាលិ ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតព្វោតិ ។

[២៦៨] ចោទកេន ភន្តេ ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ មនសិករិត្វា បរោ ចោទេតព្វោតិ ។ ចោទកេនុបាលិ ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ មនសិករិត្វា បរោ ចោទេតព្វោ ។ កតមេ បញ្ច ។ ការុញ្ញតា ហិតេសិតា អនុកម្បិតា អាបត្តិវុដ្ឋានតា វិនយបុរេក្ខារតា ។ ចោទកេនុបាលិ ភិក្ខុនា បរំ ចោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ មនសិករិត្វា បរោ ចោទេតព្វោតិ ។

អាត្មាអញនឹងនិយាយពាក្យពិត មិននិយាយពាក្យមិនពិត ១ អាត្មាអញនឹងនិយាយពាក្យផ្អែមល្ហែម មិននិយាយពាក្យទ្រគោះ ១ អាត្មាអញនឹងនិយាយពាក្យ ប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិននិយាយពាក្យឥតប្រយោជន៍ ១ អាត្មាអញនឹងមានចិត្តប្រកបដោយមេត្តាទើបនិយាយ មិននិយាយទៅទាំងចិត្តប្រកបដោយសេចក្តីប្រទូស្ត ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវតាំងធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯងទុកក្នុងខ្លួន ហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។

[២៦៨] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាងក្នុងខ្លួន ហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ ៥ យ៉ាងក្នុងខ្លួន ហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីករុណា ១ ការស្វែងរកប្រយោជន៍ ១ សេចក្តីអនុគ្រោះ ១ ការចេញចាកអាបត្តិ ១ សេចក្តីប៉ុនប៉ងក្នុងវិន័យ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកចោទ ប៉ងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ទុកក្នុងខ្លួនហើយទើបចោទភិក្ខុដទៃបាន ។

[២៦៩] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុន្តិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អបរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ អបរិសុទ្ធវចីសមាចារោ ហោតិ អបរិសុទ្ធាជីវោ ហោតិ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ ន បដិពលោ អនុយុញ្ជិយមានោ អនុយោគំ ទាតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស នាលំ ឱកាសកម្មំ កាតុំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស អលំ ឱកាសកម្មំ កាតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ បរិសុទ្ធវចីសមាចារោ ហោតិ បរិសុទ្ធាជីវោ ហោតិ បណ្ឌិតោ ហោតិ ព្យត្តោ បដិពលោ អនុយុញ្ជិយមានោ

[២៦៩] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន កាលបើសូមឱកាសកម្ម ក៏មិនគួរភិក្ខុដទៃបើកឱកាសកម្មឲ្យ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលបើសូមឱកាសកម្ម ក៏មិនគួរភិក្ខុដទៃបើកឱកាសកម្មឲ្យ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមានកាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធ ១ មានវចីសមាចារមិនបរិសុទ្ធ ១ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ ១ ជាភិក្ខុល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ១ កាលបើគេសាកសួរ ក៏មិនអាចនឹងឲ្យគេសាកសួរ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលបើសូមឱកាសកម្ម ក៏មិនគួរភិក្ខុដទៃបើកឱកាសកម្មឲ្យ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលបើសូមឱកាសកម្ម ក៏គួរភិក្ខុដទៃ បើកឱកាសកម្មឲ្យបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមានកាយសមាចារបរិសុទ្ធ ១ មានវចីសមាចារបរិសុទ្ធ ១ មានអាជីវៈបរិសុទ្ធ ១ ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ ១ កាលបើគេសាកសួរ ក៏អាច

អនុយោគំ ទាតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ឱកាសកម្មំ ការាបេន្តស្ស អលំ ឱកាសកម្មំ កាតុន្តិ ។

[២៧០] អត្តាទានំ អាទាតុកាមេន ភន្តេ ភិក្ខុនា កតីហិ អង្គេហិ សមន្នាគតំ អត្តាទានំ អាទាតព្វន្តិ ។ អត្តាទានំ អាទាតុកាមេនុបាលិ ភិក្ខុនា បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតំ អត្តាទានំ អាទាតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ច-ហិ ។ អត្តាទានំ អាទាតុកាមេនុបាលិ ភិក្ខុនា ឯវំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តាទានំ អាទាតុ-កាមោ កាលោ នុ ខោ ឥមំ អត្តាទានំ អាទាតុំ ឧទាហុ នោតិ ។ សចេ ឧបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ អកាលោ ឥមំ អត្តាទានំ អាទាតុំ នោ កាលោតិ ន តំ ឧបាលិ អត្តាទានំ អាទាតព្វំ ។ សចេ បនុបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ កាលោ ឥមំ អត្តាទានំ អាទាតុំ នោ អកាលោតិ

ឲ្យគេសាកសួរបាន ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលបើសូមឱកាសកម្ម ក៏គួរភិក្ខុដទៃបើកឱកាសកម្មឲ្យបាន ។

[២៧០] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រាថ្នានឹងកាន់យកនូវអត្តាទាន ត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាន[១] ដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រាថ្នានឹងកាន់យកនូវអត្តាទាន ត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាន ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រាថ្នានឹងកាន់យកនូវអត្តាទាន ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញប្រាថ្នានឹងកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ ក្នុងកាលណា កាលនោះ ជាកាលគួរនឹងកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ ឬមិនគួរទេ ។ ម្នាលឧបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលនេះជាកាលមិនគួរនឹងកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ កាលនេះ មិនមែនជាកាលគួរទេ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ម្យ៉ាងទៀត បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលនេះ ជាកាលគួរនឹងកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ កាលនេះ មិនមែនជាកាលមិនគួរទេ ម្នាល

---

១ អដ្ឋកថា និងដីកានៃបាតិមោក្ខដ្ឋបនក្ខន្ធកៈ ពន្យល់ថា ភិក្ខុមានប្រាថ្នាដើម្បីជម្រះសាសនាឲ្យស្អាតល្អ ហើយកាន់យកនូវអធិករណ៍ណាមួយដោយខ្លួនឯង ដើម្បីចោទភិក្ខុដទៃអធិករណ៍នោះ ហៅថា អត្តាទាន ។

តេនុបាលិ ភិក្ខុនា ឧត្តរឹ បច្ចវេក្ខិតព្វំ យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តាទានំ អាទាតុកាមោ ភូតំ នុ ខោ ឥទំ អត្តាទានំ ឧទាហុ នោតិ ។ សចេ ឧបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ អភូតំ ឥទំ អត្តាទានំ នោ ភូតន្តិ ន តំ ឧបាលិ អត្តាទានំ អាទាតព្វំ ។ សចេ បនុបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ ភូតំ ឥទំ អត្តាទានំ នោ អភូតន្តិ តេនុបាលិ ភិក្ខុនា ឧត្តរឹ បច្ចវេក្ខិតព្វំ យំ ខោ អហំ ឥមំ អត្តាទានំ អា-ទាតុកាមោ អត្ថសញ្ហិតំ នុ ខោ ឥទំ អត្តាទានំ ឧទា-ហុ នោតិ ។ សចេ ឧបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ អនត្ថសញ្ហិតំ ឥទំ អត្តាទានំ នោ អត្ថសញ្ហិ-តន្តិ ន តំ ឧបាលិ អត្តាទានំ អាទាតព្វំ ។ សចេ បនុបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ អត្ថសញ្ហិ-តំ ឥទំ អត្តាទានំ នោ អនត្ថសញ្ហិតន្តិ តេនុបាលិ ភិក្ខុនា ឧត្តរឹ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ឥមំ ខោ អហំ អត្តាទានំ អាទិយមានោ លភិស្សាមិ សន្ទិដ្ឋេ សម្ភត្តេ ភិក្ខូ ធម្ម-តោ វិនយតោ បក្ខេ ឧទាហុ នោតិ ។ សចេ ឧបាលិ

ឧបាលិ ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា អាត្មាអញប្រាថ្នានឹងកាន់យកនូវអត្តាទានណា អត្តាទាននេះ ជារឿងពិតមែន ឬមិនពិតទេ ។ ម្នាលឧបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាទាននេះ ជារឿងមិនពិត មិនមែនជារឿងពិតទេ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ម្យ៉ាងទៀត បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាទាននេះ ជារឿងពិត មិនមែនជារឿងមិនពិតទេ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា អាត្មាអញប្រាថ្នានឹងកាន់យកនូវអត្តាទានណា អត្តាទាននេះ ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឬមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ។ ម្នាលឧបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាទាននេះឥតប្រយោជន៍ អត្តាទាននេះ មិនមែនប្រកបដោយប្រយោជន៍ទេ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ម្យ៉ាងទៀត បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា អត្តាទាននេះ ប្រកបដោយប្រយោជន៍ អត្តាទាននេះ មិនមែនឥតប្រយោជន៍ទេ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុនោះត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ នឹងបានភិក្ខុដែលជាសន្ទិដ្ឋមិត្រ (មិត្រគ្រាន់តែធ្លាប់ឃើញគ្នា) និងជាសម្ភត្តមិត្រ (មិត្រស្និទ្ធស្នាលគ្នាមាំមួន) មកជាបក្ខពួក តាមធម៌ តាមវិន័យ ឬមិនបានទេ ។ ម្នាលឧបាលិ បើ

ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ ឥមំ ខោ អហំ អត្តាទានំ អាទិយមានោ ន លភិស្សាមិ សង្ឃិជ្ជេ សម្មត្តេ ភិក្ខូ ជម្មតោ វិនយតោ បក្ខេតិ ន តំ ឧបាលិ អត្តាទានំ អាទាតព្វំ ។ សចេ បនុបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ ឥមំ ខោ អហំ អត្តាទានំ អាទិយមានោ លភិស្សាមិ សង្ឃិជ្ជេ សម្មត្តេ ភិក្ខូ ជម្មតោ វិនយតោ បក្ខេតិ តេនុបាលិ ភិក្ខុនា ឧត្តរឹ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ឥមំ ខោ មេ អត្តាទានំ អាទិយតោ ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ ភណ្ឌនំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាករណំ ឧទាហុ នោតិ ។ សចេ ឧបាលិ ភិក្ខុ បច្ចវេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ ឥមំ ខោ មេ អត្តាទានំ អាទិយតោ ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ ភណ្ឌនំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃវវត្ថានំ សង្ឃនានាករណន្តិ ន តំ ឧបាលិ

ភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តា-ទាននេះ មុខជានឹងមិនបានភិក្ខុដែលជាសន្ទិដ្ឋមិត្រនិងជាសម្ភត្តមិត្រ មកជាបក្ខពួក តាមធម៌ តាមវិន័យទេ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ម្យ៉ាងទៀត បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ មុខជានឹងបានភិក្ខុជាសន្ទិដ្ឋមិត្រនិងជាសម្ភត្តមិត្រ មកជាបក្ខពួកតាមធម៌ តាមវិន័យ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុនោះ ត្រូវពិចារណាតទៅទៀតថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ ការបង្កហេតុ ជម្លោះ ទាស់ទែង វិវាទ ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ ការប្រេះឆានៃសង្ឃ ការកំណត់នៃសង្ឃ អំពើផ្សេងៗរបស់សង្ឃ មានអត្តាទាននោះជាហេតុ នឹងមានដល់សង្ឃ ឬមិនមានទេ ។ ម្នាលឧបាលិ បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ ការបង្កហេតុ ជម្លោះ ទាស់ទែង វិវាទ ការបែកធ្លាយ នៃសង្ឃ ការប្រេះឆានៃសង្ឃ ការកំណត់នៃសង្ឃ អំពើផ្សេង ៗ នៃសង្ឃ មានអត្តាទាននោះជាហេតុ នឹងមានដល់សង្ឃមិនខាន ម្នាលឧបាលិ

អត្តាទានំ អាទាតព្វំ ។ សចេ បនុបាលិ ភិក្ខុ បច្ច-វេក្ខមានោ ឯវំ ជានាតិ ឥមំ ខោ មេ អត្តាទានំ អាទិ-យតោ ន ភវិស្សតិ សង្ឃស្ស តតោនិទានំ ភណ្ឌនំ កលហោ វិគ្គហោ វិវាទោ សង្ឃភេទោ សង្ឃរាជិ សង្ឃ-វវត្ថានំ សង្ឃនានាករណន្តិ អាទាតព្វំ តំ ឧបាលិ អត្តាទានំ ។ ឯវំ បញ្ចង្គសមន្នាគតំ ខោ ឧបាលិ អត្តាទានំ អាទិន្នំ បច្ឆាបិ អវិប្បដិសារករំ ភវិស្សតីតិ ។

[២៧១] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខូនំ ពហូបការោ[១] ហោតី-តិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិក-រណជាតានំ ភិក្ខូនំ ពហូបការោ ហោតិ ។ កតមេ-ហិ បញ្ចហិ ។ សីលវា ហោតិ បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ វិហរតិ អាចារគោចរសម្បន្នោ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុ-ស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា

១ ពហុការោ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ម្យ៉ាងទៀត បើភិក្ខុពិចារណាហើយដឹងយ៉ាងនេះថា កាលបើអាត្មាអញកាន់យកនូវអត្តាទាននេះ ការបង្កហេតុ ជម្លោះ ទាស់ទែង វិវាទ ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ ការប្រេះធានៃសង្ឃ ការកំណត់នៃសង្ឃ អំពើផ្សេង ៗ នៃសង្ឃ មានអត្តាទាននោះជាហេតុ នឹងមិនមានដល់សង្ឃទេ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុត្រូវកាន់យកនូវអត្តាទាននោះចុះ ។ ម្នាលឧបាលិ អត្តាទានប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាងនេះឯង ដែលភិក្ខុកាន់យកហើយ ជាធម្មជាតមិនធ្វើឲ្យក្តៅក្រហាយ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។

[២៧១] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកមានឧបការៈច្រើនដល់ភិក្ខុដែលកើតអធិករណ៍ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកមានឧបការៈច្រើន ដល់ភិក្ខុដែលកើតអធិករណ៍ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមានសីលសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈនិងគោចរៈ ឃើញភ័យក្នុងទោសសូម្បីបន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាពហុស្សូត ទ្រទ្រង់ពុទ្ធវចនៈ សន្សំពុទ្ធវចនៈ ធម៌ទាំងឡាយណា ដែល

២៩៩

អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ តថារូបស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធតា វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ឧភយានិ ខោ បនស្ស បាតិមោក្ខានិ វិត្ថារេន ស្វាគតានិ ហោន្តិ សុវិភត្តានិ សុប្បវត្តីនិ សុវិនិច្ឆិតានិ សុត្តសោ អនុព្យញ្ជនសោ វិនយេ ខោ បន ឋិតោ ហោតិ អសំហីរោ បដិពលោ ហោតិ ឧភោ អត្តបច្ចត្ថិកេ អស្សាសេតុំ សញ្ញាបេតុំ និជ្ឈាបេតុំ បេក្ខេតុំ បសាទេតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខូនំ ពហុបការោ ហោតិ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខូនំ ពហុបការោ ហោតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ បរិសុទ្ធវចីសមាចារោ ហោតិ បរិសុទ្ធាជីវោ ហោតិ បណ្ឌិតោ ហោតិ ព្យត្តោ បដិពលោ អនុយុញ្ជិយមានោ អនុយោគំ ទាតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ

មានពីរោះដើមបទ ពីរោះកណ្ដាលបទ ពីរោះចុងបទ ប្រកាសព្រហ្មចរិយៈដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ទាំងអត្ថទាំងព្យញ្ជនៈ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះក៏បានចេះដឹងច្រើន បានទ្រទ្រង់ចាំស្ទាត់រត់មាត់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ យល់ជ្រាលជ្រៅដោយទិដ្ឋិ គឺ បញ្ញា ១ ភិក្ខុនោះបានចេះចាំបាតិមោក្ខទាំងពីរដោយពិស្ដារ ចែកបទភាជនៈដោយត្រឹមត្រូវបាន ចាំស្ទាត់រត់មាត់ដោយប្រពៃ កាត់សេចក្ដីបានស្រួលតាមសុត្តៈនិងអនុព្យញ្ជនៈ ១ ជាអ្នកតាំងមាំក្នុងវិន័យ មិនរំភើប[១] អាចល្បួងលោមពន្យល់ដល់ជនទាំងពីរខាង ដែលមានសេចក្ដីទាស់ទែងគ្នា ដោយអត្ថ និងពិចារណា ឲ្យក្រឡេកមើល ឲ្យជ្រះថ្លាបាន ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកមានឧបការៈច្រើន ដល់ពួកភិក្ខុដែលកើតអធិករណ៍ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ឈ្មោះថាជាអ្នកមានឧបការៈច្រើនដល់ភិក្ខុដែលកើតអធិករណ៍ដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺ ភិក្ខុមានកាយសមាចារបរិសុទ្ធ ១ មានវចីសមាចារបរិសុទ្ធ ១ មានអាជីវៈបរិសុទ្ធ ១ ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ ១ កាលបើគេសាកសួរ ក៏អាចឲ្យគេសាកសួរបាន ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

១ អដ្ឋកថា ថា មិនលះបង់លទ្ធិរបស់ខ្លួន ដោយត្រឹមតែពាក្យអ្នកដទៃ ។

សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខូនំ ពហុ-
បការោ ហោតិ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ
សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខូនំ ពហុ-
បការោ ហោតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ជានាតិ
និទានំ ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ជានាតិ បទបច្ឆាភដ្ឋំ ជានាតិ
អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-
ហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អធិករណជាតានំ ភិក្ខូនំ
ពហុបការោ ហោតីតិ ។

[២៧២] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នា-
គតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្វន្តិ ។ បញ្ចហុបាលិ
អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្វំ ។ ក-
តមេហិ បញ្ចហិ ។ សុត្តំ ន ជានាតិ សុត្តានុលោមំ
ន ជានាតិ វិនយំ ន ជានាតិ វិនយានុលោមំ ន ជា-
នាតិ ន ច ឋានាឋានកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ
ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា

ទើបឈ្មោះថា ជាអ្នកមានឧបការៈច្រើន ដល់ពួកភិក្ខុ ដែលកើតអធិករណ៍ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ឈ្មោះថាជាអ្នកមានឧបការៈច្រើន ដល់ពួកភិក្ខុដែលកើតអធិករណ៍ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងវត្ថុ ១ ដឹងនិទាន ១ ដឹងបញ្ញត្តិ ១ ដឹងបទបាលីក្រោយមុន ១ ដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកមានឧបការៈច្រើន ដល់ភិក្ខុដែលកើតអធិករណ៍ ។

[២៧២] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ដែលភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរ[១] ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ភិក្ខុផងគ្នាមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងសុត្តៈ (ឧភតោវិភង្គ) ១ មិនដឹងសុត្តានុលោម (មហាបទេសបួនខាងព្រះសូត្រ) ១ មិនដឹងវិន័យ (ខន្ធកៈនិងបរិវារៈ) ១ មិនដឹងវិនយានុលោម (មហាបទេសបួនខាងវិន័យ) ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងហេតុ និងមិនមែនហេតុ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ភិក្ខុមិនត្រូវសាក

១ សំដៅយកការពិនិត្យដេញដោល ពិនិត្យរករឿងឲ្យឃើញពិតឬទេ ។

ជានុយុញ្ជិតព្វំ ។ បញ្ចហុចាលិ អង្គេហិ សមន្នាគ-
តេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
សុត្តំ ជាជាតិ សុត្តានុលោមំ ជាជាតិ វិនយំ ជាជាតិ វិ-
នយានុលោមំ ជាជាតិ ឋានាឋានកុសលោ ច ហោតិ ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន
ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ច-
ហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ជានុយុញ្ជិតព្វំ ។
កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មំ ន ជាជាតិ ធម្មានុលោមំ
ន ជាជាតិ វិនយំ ន ជាជាតិ វិនយានុលោមំ ន ជា-
ជាតិ ន ច បុព្វាបរកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ
ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ជានុ-
យុញ្ជិតព្វំ ។ បញ្ចហុចាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន
ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មំ
ជាជាតិ ធម្មានុលោមំ ជាជាតិ វិនយំ ជាជាតិ វិនយា-
នុលោមំ ជាជាតិ បុព្វាបរកុសលោ ច ហោតិ ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន
ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ច-

សួរទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ភិក្ខុផង៍គ្នាគួរសាកសួរបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងសុត្តៈ ១ ដឹងសុត្តានុលោម ១ ដឹងវិន័យ ១ ដឹងវិនយានុលោម ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងហេតុនិងមិនមែនហេតុ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ទើបភិក្ខុគួរសាកសួរបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងធម៌ គឺសុត្តន្តបិដកនិងអភិធម្មបិដក ១ មិនដឹងធម្មានុលោម (មហាបទេសបួនខាងព្រះសូត្រ) ១ មិនដឹងវិន័យ ១ មិនដឹងវិនយានុលោម ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ ទើបភិក្ខុគួរសាកសួរបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងធម៌ ១ ដឹងធម្មានុលោម ១ ដឹងវិន័យ ១ ដឹងវិនយានុលោម ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ទើបភិក្ខុគួរសាកសួរបាន ។ ម្នាលឧបាលិ

ហាង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ជានុយុញ្ជិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ន ជានាតិ និទានំ ន ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ន ជានាតិ បទបច្ចាភដ្ឋំ ន ជានាតិ អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ជានុយុញ្ជិតព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ជានាតិ និទានំ ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ជានាតិ បទបច្ចាភដ្ឋំ ជានាតិ អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ជានុយុញ្ជិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តឹ ន ជានាតិ អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ អាបត្តិយា បយោគំ ន ជានាតិ អាបត្តិយា វូបសមំ ន ជានាតិ ន អាបត្តិយា វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ជានុយុញ្ជិតព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន

ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងវត្ថុ ១ មិនដឹងនិទាន ១ មិនដឹងបញ្ញត្តិ ១ មិនដឹងបទបាលីក្រោយមុន ១ មិនដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ ទើបភិក្ខុគួរសាកសួរបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងវត្ថុ ១ ដឹងនិទាន ១ ដឹងបញ្ញត្តិ ១ ដឹងបទបាលីក្រោយមុន ១ ដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ទើបគួរសាកសួរបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងអាបត្តិ ១ មិនដឹងសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ១ មិនដឹងប្រយោគនៃអាបត្តិ ១ មិនដឹងសេចក្ដីរម្ងាប់នៃអាបត្តិ ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុ

៣០៣

ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តឹ ជានាតិ អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ជានាតិ អាបត្តិយា បយោគំ ជានាតិ អាបត្តិយា វូបសមំ ជានាតិ អាបត្តិ-យា វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបា-លិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិ-តព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិ-ករណំ ន ជានាតិ អធិករណសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ អធិករណស្ស បយោគំ ន ជានាតិ អធិករណស្ស វូប-សមំ ន ជានាតិ ន អធិករណស្ស វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នា-គតេន ភិក្ខុនា នានុយុញ្ជិតព្វំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេ-ហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិករណំ ជានាតិ អធិករណសមុដ្ឋានំ

ប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរសាកសួរបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងអាបត្តិ ១ ដឹងសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ១ ដឹងប្រយោគនៃអាបត្តិ ១ ដឹងសេចក្តីរម្ងាប់នៃអាបត្តិ ១ អ្នកឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ទើបគួរសាកសួរបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងអធិករណ៍ ១ មិនដឹងសមុដ្ឋាននៃអធិករណ៍ ១ មិនដឹងប្រយោគនៃអធិករណ៍ ១ មិនដឹងសេចក្តីរម្ងាប់នៃអធិករណ៍ ១ មិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ភិក្ខុមិនត្រូវសាកសួរទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរសាកសួរបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងអធិករណ៍ ១ ដឹងសមុដ្ឋាននៃអធិករណ៍ ១

ជាជាតិ អធិករណស្ស បយោគំ ជាជាតិ អធិករណស្ស វូបសមំ ជាជាតិ អធិករណស្ស វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា អនុយុញ្ជិតព្វំ ។

អត្តាទានវគ្គោ បញ្ចមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៧៣] បរិសុទ្ធញ្ច កាលេន
ការុញ្ញេ ឱកាសេន ច
អត្តាទានំ អធិករណំ
អបរេហិបិ វត្ថុញ្ច
សុត្តំ ធម្មំ បុន វត្ថុញ្ច
អាបត្តិ អធិករណេន ចាតិ ។

[២៧៤] កតិ នុ ខោ ភន្តេ អារញ្ញកាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ អារញ្ញកា ។ កតមេ បញ្ច ។ មន្ទត្តា មោមូហត្តា អារញ្ញកោ ហោតិ បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អារញ្ញកោ ហោតិ ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេបា អារញ្ញកោ ហោតិ

ដឹងប្រយោគនៃអធិករណ៍ ១ ដឹងសេចក្ដីរម្ងាប់នៃអធិករណ៍ ១ អ្នកឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គទាំង ៥ នេះឯង ទើបគួរសាកសួរបាន ។

ចប់ អត្តាទានវគ្គ ទី ៥ ។

ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿង នៃអត្តាទានវគ្គនោះ ដូច្នេះ

[២៧៣] និយាយអំពីភិក្ខុអ្នកចោទមានកាយសមាចារជាដើមបរិសុទ្ធ ១ ភិក្ខុអ្នកចោទនិយាយក្នុងកាលគួរ ១ ភិក្ខុអ្នកចោទប្រកបដោយសេចក្ដីករុណា ១ ភិក្ខុសូមឱកាស ១ ភិក្ខុគួរកាន់យកនូវអត្តាទាន ១ ភិក្ខុមានឧបការៈដល់ភិក្ខុដែលកើតអធិករណ៍ ១ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ១ ភិក្ខុដឹងវត្ថុ ១ សុត្តៈ ១ ធម៌ ១ វត្ថុដទៃទៀត ១ អាបត្តិ ១ អធិករណ៍ ១ ។

[២៧៤] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកកាន់អារញ្ញកធុតង្គ មានប៉ុន្មានពួក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកកាន់អារញ្ញកធុតង្គ មាន ៥ ពួក ។ ៥ ពួក គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុអ្នកកាន់អារញ្ញកធុតង្គ ព្រោះល្ងង់វង្វេង ១ ភិក្ខុអ្នកកាន់អារញ្ញកធុតង្គ មានសេចក្ដីប្រាថ្នាលាមក មានសេចក្ដីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុអ្នកកាន់អារញ្ញកធុតង្គ ព្រោះឆ្កួត ព្រោះរាយមាយចិត្ត ១

វណ្ណិតោ[១] ពុទ្ធេហិ ពុទ្ធសាវកេហីតិ អារញ្ញកោ ហោតិ អបិច អប្បិច្ឆតញ្ញេវ និស្សាយ សន្តុដ្ឋិញ្ញេវ និស្សាយ សល្លេខញ្ញេវ និស្សាយ បវិវេកញ្ញេវ និស្សាយ ឥទមត្ថិតញ្ញេវ និស្សាយ អារញ្ញកោ ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អារញ្ញកាតិ ។ កតិ នុ ខោ ភន្តេ បិណ្ឌបាតិកាតិ ។ បេ ។ កតិ នុ ខោ ភន្តេ បំសុកូលិកាតិ ។ កតិ នុ ខោ ភន្តេ រុក្ខមូលិកាតិ ។ កតិ នុ ខោ ភន្តេ សោសានិកាតិ ។ កតិ នុ ខោ ភន្តេ អព្ភោកាសិកាតិ ។ កតិ នុ ខោ ភន្តេ តេចីវរិកាតិ ។ កតិ នុ ខោ ភន្តេ សបទានចារិកាតិ ។ កតិ នុ ខោ ភន្តេ នេសជ្ជិកាតិ ។ កតិ នុ ខោ ភន្តេ យថាសន្ថតិកាតិ ។ កតិ នុ ខោ ភន្តេ ឯកាសនិកាតិ ។ កតិ នុ ខោ ភន្តេ

---

១ ឱ. ម. វណ្ណិតំ ។

ភិក្ខុអ្នកកាន់អារញ្ញកធុតង្គ ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកកាន់អារញ្ញកធុតង្គ ព្រះពុទ្ធនិងពួកពុទ្ធសាវ័កតែងសរសើរ ១ ភិក្ខុជាអ្នកកាន់អារញ្ញកធុតង្គ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្ដីប្រាថ្នាតិចផង ព្រោះអាស្រ័យសេចក្ដីសន្ដោសផង ព្រោះអាស្រ័យការជុសខាត់ចិត្តផង ព្រោះអាស្រ័យសេចក្ដីស្ងាត់ផង ព្រោះអាស្រ័យសេចក្ដីប្រតិបត្តិ ដែលមានប្រយោជន៍ផង ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកកាន់អារញ្ញកធុតង្គ មាន ៥ ពួកនេះឯង ។ ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកកាន់បិណ្ឌបាតិកធុតង្គមានប៉ុន្មានពួក ។ បេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកកាន់បំសុកូលិកធុតង្គមានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកកាន់រុក្ខមូលិកធុតង្គមានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកកាន់សោសានិកធុតង្គមានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកកាន់អព្ភោកាសិក-ធុតង្គ មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកកាន់តេចីវរិក-ធុតង្គ មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកកាន់សប-ទានចារិកធុតង្គ មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកកាន់នេសជ្ជិកធុតង្គ មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកកាន់យថាសន្ថតិកធុតង្គ មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកកាន់ឯកាសនិកធុតង្គ មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកកាន់

ខលុបច្ឆាភត្តិកាតិ ។ កតិ នុ ខោ ភន្តេ បត្តបិណ្ឌិកាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ បត្តបិណ្ឌិកា ។ កតមេ បញ្ច ។ មន្ទត្តា មោមូហត្តា បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេបា បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ វណ្ណិតោ ពុទ្ធេហិ ពុទ្ធសាវកេហីតិ បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ អបិច អប្បិច្ឆញ្ញេវ និស្សាយ សន្តុដ្ឋិញ្ញេវ និស្សាយ សល្លេខញ្ញេវ និស្សាយ បវិវេកញ្ញេវ និស្សាយ ឥទមត្ថិតញ្ញេវ និស្សាយ បត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច បត្តបិណ្ឌិកាតិ ។

ធុតង្គវគ្គោ ឆដ្ឋោ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៧៤] អារញ្ញកោ បិណ្ឌិបំសុ[១]
រុក្ខសុសានបញ្ចមំ

១ ឱ. ម. បិណ្ឌិបំសុ ច ។

ខលុបច្ឆាភត្តិកធុតង្គ មានប៉ុន្មានពួក ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអ្នកកាន់បត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ មានប៉ុន្មានពួក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកកាន់បត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ មាន ៥ ពួក ។ ៥ ពួក គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុអ្នកកាន់បត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ ព្រោះសេចក្តីល្ងង់វង្វេង ១ ភិក្ខុអ្នកកាន់បត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ មានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មានសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់ ១ ភិក្ខុអ្នកកាន់បត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ ព្រោះឆ្កួត ព្រោះរាយមាយចិត្ត ១ ភិក្ខុអ្នកកាន់បត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ ដោយគិតថា ភិក្ខុអ្នកកាន់បត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ ព្រះពុទ្ធនិងពួកសាវ័កនៃព្រះពុទ្ធតែងសរសើរ ១ ភិក្ខុអ្នកកាន់បត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាតិចផង ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីសន្តោសផង ព្រោះអាស្រ័យការជុសខាត់ចិត្តផង ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីស្ងាត់ផង ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រតិបត្តិដែលមានប្រយោជន៍នេះផង ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកកាន់បត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ មាន ៥ ពួកនេះឯង ។

ចប់ ធុតង្គវគ្គ ទី ៦ ។

ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿងនៃធុតង្គវគ្គ នោះដូច្នេះ

[២៧៥] និយាយអំពីភិក្ខុកាន់អារញ្ញកធុតង្គ ១ ភិក្ខុកាន់បិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ១ ភិក្ខុកាន់បំសុកូលិកធុតង្គ ១ ភិក្ខុកាន់រុក្ខមូលិកធុតង្គ ១ ភិក្ខុកាន់សោសានិកធុតង្គ ១ ជាគម្រប់ ៥ ភិក្ខុកាន់

អញ្ញោតេចីវរញ្ចេវ
សបធានេសជ្ជិកា
សង្ខេតកាសនញ្ចេវ
ខលុបច្ឆាបត្តបិណ្ឌិកាតិ ។

[២៧៦] កតិ នុ ខោ ភន្តេ មុសាវាទាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ មុសាវាទា ។ កតមេ បញ្ច ។ អត្ថិ មុសាវាទោ បារាជិកគាមី អត្ថិ មុសាវាទោ សង្ឃាទិសេសគាមី អត្ថិ មុសាវាទោ ថុល្លច្ចយគាមី អត្ថិ មុសាវាទោ បាចិត្តិយ-គាមី អត្ថិ មុសាវាទោ ទុក្កដគាមី ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច មុសាវាទាតិ ។

[២៧៧] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នា-គតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ វា បវារណំ វា ឋបេន្តស្ស អលំ ភិក្ខុ មា ភណ្ឌនំ មា កលហំ មា វិគ្គហំ មា វិវាទន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ វា បវារណា វា កាតព្វាតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ

អព្ភោកាសិកធុតង្គ ១ ភិក្ខុកាន់តេចីវរិកធុតង្គ ១ ភិក្ខុកាន់សបទានចារិកធុតង្គ ១ ភិក្ខុកាន់នេសជ្ជិកធុតង្គ ១ ភិក្ខុកាន់យថាសន្ថតិកធុតង្គ ១ ភិក្ខុកាន់ឯកាសនិកធុតង្គ ១ ភិក្ខុកាន់ខលុបច្ឆាភត្តិកធុតង្គ ១ ភិក្ខុកាន់បត្តបិណ្ឌិកធុតង្គ ១ ។

[២៧៦] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មុសាវាទ មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ មុសាវាទនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺមុសាវាទ ដល់នូវបារាជិកក៏មាន មុសាវាទ ដល់នូវសង្ឃាទិសេសក៏មាន មុសាវាទ ដល់នូវថុល្លច្ច័យក៏មាន មុសាវាទ ដល់នូវបាចិត្តិយៈក៏មាន មុសាវាទ ដល់នូវទុក្កដក៏មាន ។ ម្នាលឧបាលិ មុសាវាទ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៧៧] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន កាលបើបញ្ឈប់នូវឧបោសថ ឬបវារណាក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ សង្ឃគប្បីសង្កត់សង្កិនថា ម្នាលភិក្ខុ ណ្ហើយលោក កុំបង្កហេតុ កុំធ្វើជម្លោះ កុំទាស់ទែង កុំវិវាទគ្នាឡើយ ដូច្នេះហើយសឹមធ្វើឧបោសថ ឬបវារណា ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ

សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ វា បវារណំ វា ឋបេន្តស្ស អលំ ភិក្ខុ មា ភណ្ឌនំ មា កលហំ មា វិគ្គហំ មា វិវាទន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ វា បវារណា វា កាតព្វា ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ចាវនាធិប្បាយោ វត្តា ហោតិ នោ វុដ្ឋានាធិប្បាយោ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ វា បវារណំ វា ឋបេន្ត-ស្ស អលំ ភិក្ខុ មា ភណ្ឌនំ មា កលហំ មា វិគ្គហំ មា វិវាទន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ វា បវារណា វា កាតព្វា ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សម-ន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ វា បវារណំ វា ឋបេន្តស្ស អលំ ភិក្ខុ មា ភណ្ឌនំ មា កលហំ មា វិគ្គហំ មា វិវាទន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ វា បវារណា វា កាតព្វា ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អបរិ-សុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ អបរិសុទ្ធវចីសមាចារោ ហោតិ អបរិសុទ្ធាជីវោ ហោតិ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ

ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលបើបញ្ឈប់នូវឧបោសថ ឬបវារណាក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ សង្ឃគប្បីសង្កត់សង្កិនថា ម្នាលភិក្ខុ ណ្ហើយលោក កុំបង្កហេតុ កុំធ្វើជម្លោះ កុំទាស់ទែង កុំវិវាទគ្នាឡើយ ដូច្នេះហើយសឹមធ្វើឧបោសថ ឬបវារណា ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនខ្មាសបាប ១ ជាមនុស្សល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ជាអ្នកនិយាយដោយបំណងនឹងឲ្យភិក្ខុដទៃឃ្លាត (ចាកសាសនា) ១ ជាអ្នកមិនប្រាថ្នានឹងចេញចាកអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលបើបញ្ឈប់នូវឧបោសថ ឬបវារណាក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ សង្ឃគប្បីសង្កត់សង្កិនថា ម្នាលភិក្ខុ ណ្ហើយលោក កុំបង្កហេតុ កុំធ្វើជម្លោះ កុំទាស់ទែង កុំវិវាទគ្នាឡើយ ដូច្នេះហើយសឹមធ្វើឧបោសថ ឬបវារណា ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត កាលបើបញ្ឈប់នូវឧបោសថ ឬបវារណាក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ សង្ឃគប្បីសង្កត់សង្កិនថា ម្នាលភិក្ខុ ណ្ហើយលោក កុំបង្កហេតុ កុំធ្វើជម្លោះ កុំទាស់ទែង កុំវិវាទគ្នាឡើយ ដូច្នេះហើយសឹមធ្វើឧបោសថ ឬបវារណា ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមានកាយសមាចារមិនបរិសុទ្ធ ១ មានវចីសមាចារមិនបរិសុទ្ធ ១ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ១

ភណ្ឌនការកោ ហោតិ កលហការកោ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ សង្ឃមជ្ឈេ ឧបោសថំ វា បវារណំ វា ឋបេន្តស្ស អលំ ភិក្ខុ មា ភណ្ឌនំ មា កលហំ មា វិគ្គហំ មា វិវាទន្តិ ឱមទ្ទិត្វា សង្ឃេន ឧបោសថោ វា បវារណា វា កាតព្វាតិ ។

[២៧៨] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ន ទាតព្វោតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ន ទាតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តានាបត្តឹ ន ជានាតិ លហុកគរុកំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ សប្បដិកម្មអប្បដិកម្មំ អាបត្តឹ ន ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ន ទាតព្វោ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ទាតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តានាបត្តឹ ជានាតិ លហុ-

ជាអ្នកធ្វើការបង្កហេតុ ធ្វើជម្លោះ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង កាលបើបញ្ឈប់នូវឧបោសថ ឬបវារណាក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ សង្ឃគប្បីសង្កត់សង្កិនថា ម្នាលភិក្ខុ ណ្ហើយលោក កុំបង្កហេតុ កុំធ្វើជម្លោះ កុំទាស់ទែង កុំវិវាទគ្នាឡើយ ដូច្នេះហើយសឹមធ្វើឧបោសថ ឬបវារណា ។

[២៧៨] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃមិនត្រូវឲ្យការសាកសួរដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ សង្ឃមិនត្រូវឲ្យការសាកសួរ ដល់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងអាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ មិនដឹងអាបត្តិស្រាលនិងធ្ងន់ ១ មិនដឹងសាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ មិនដឹងទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ មិនដឹងសប្បដិកម្មាបត្តិ[១] និងអប្បដិកម្មាបត្តិ[២] ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃមិនត្រូវឲ្យការសាកសួរដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវឲ្យការសាកសួរដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងនូវអាបត្តិនិងអនាបត្តិ ១ ដឹងនូវអាបត្តិស្រាល

១ ប្រែថា អាបត្តិដែលកែត្រឡប់ដោយវុដ្ឋានវិធីនិងទេសនាវិធីបាន ។ ២ ប្រែថា អាបត្តិដែលកែត្រឡប់មិនបាន គឺបារាជិកាបត្តិ ។

កាតព្វំ អាបត្តី ជានាតិ សាវសេសានវសេសំ អាបត្តី ជានាតិ ទុដ្ឋុល្លាទុដ្ឋុល្លំ អាបត្តី ជានាតិ សប្បដិកម្ម-អប្បដិកម្មំ អាបត្តី ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ អនុយោគោ ទា-តព្វោតិ ។

[២៧៩] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អាការេហិ ភិក្ខុ អាបត្តឹ អាបជ្ជតីតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អាការេហិ ភិក្ខុ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អលជ្ជិតា អញ្ញាណតា កុក្កុច្ចបកតតា អកប្បិយេ កប្បិយ-សញ្ញិតា កប្បិយេ អកប្បិយសញ្ញិតា ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហាការេហិ ភិក្ខុ អាបត្តឹ អាបជ្ជតិ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហាការេហិ ភិក្ខុ អាបត្តឹ អា-បជ្ជតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អទស្សនេន អស្សវនេន បសុត្តតា តថាសញ្ញី[១] សតិសម្មោសា ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហាការេហិ ភិក្ខុ អាបត្តឹ អាបជ្ជតីតិ ។

១ តថាសញ្ញិតាតិ បាឋោ យុត្តតរោ ។

និងធ្ងន់ ១ ដឹងនូវសាវសេសាបត្តិនិងអនវសេសាបត្តិ ១ ដឹងនូវទុដ្ឋុល្លាបត្តិនិងអទុដ្ឋុល្លាបត្តិ ១ ដឹងនូវសប្បដិកម្មាបត្តិនិងអប្បដិកម្មាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវឲ្យការសាកសួរដល់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។

[២៧៩] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ដោយអាការប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ដោយអាការ ៥ ។ អាការ ៥ អ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ដោយសេចក្តីមិនខ្មាសបាប ១ ដោយមិនស្គាល់អាបត្តិ ១ ដោយសង្ស័យហើយចេះតែធ្វើទៅ ១ ដោយសំគាល់ថាគួរ ក្នុងរបស់ដែលមិនគួរ ១ ដោយសំគាល់ថាមិនគួរ ក្នុងរបស់ដែលគួរ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ដោយអាការ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ដោយអាការ ៥ ដទៃទៀត ។ អាការ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ដោយអាការមិនឃើញ[១] ១ ត្រូវដោយអាការមិនឮ[២] ១ ត្រូវដោយដេកលក់[៣] ១ ត្រូវដោយខ្លួនសំគាល់ពិត[៤] ១ ត្រូវដោយភ្លេចស្មារតី[៥] ១ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ដោយអាការ ៥ នេះឯង ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយធ្វើលើកម្មមិនគួរ ដោយមិនបានជួបវិន័យធរ ។ ២ ធ្វើកម្មមិនគួរ ព្រោះមិនសួរឬមិនប្រុងស្តាប់ពាក្យវិន័យធរ ដែលអធិប្បាយពីកម្មគួរនិងមិនគួរដល់ភិក្ខុដទៃ ។ ៣ ត្រូវអាបត្តិដោយដេកលក់ តាមសិក្ខាបទដែលហាមការដេករួមនឹងសាមណេរជាដើម ។ ៤ របស់មិនគួរ តែភិក្ខុសំគាល់ថាជាក់ជាគួរ ។ ៥ ត្រូវដោយឲ្យរាត្រី ១ កន្លងទៅជាដើម ។

៣១១

ឧបាលិបញ្ហកំ បញ្ហវេរា បញ្ហវេរមណិយោ

[២៨០] កតិ នុ ខោ ភន្តេ វេរាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ វេរា ។ កតមេ បញ្ច ។ បាណាតិបាតោ អទិន្នាទានំ កាមេសុ មិច្ឆាចារោ មុសាវាទោ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានំ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច វេរាតិ ។

[២៨១] កតិ នុ ខោ ភន្តេ វេរមណិយោតិ ។ បញ្ចិមា ឧបាលិ វេរមណិយោ ។ កតមា បញ្ច ។ បាណាតិបាតា វេរមណី អទិន្នាទានា វេរមណី កាមេសុ មិច្ឆាចារា វេរមណី មុសាវាទា វេរមណី សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា វេរមណី ។ ឥមា ខោ ឧបាលិ បញ្ច វេរមណិយោតិ ។

ឧបាលិបញ្ហកៈ ពៀរមាន ៥ យ៉ាង កិរិយាវៀរមាន ៥ យ៉ាង

[២៨០] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពៀរមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ពៀរនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ពៀរ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺការញ៉ាំងសត្វមានជីវិតឲ្យធ្លាក់ចុះឲ្យវិនាស ១ ការកាន់យកទ្រព្យដែលគេមិនឲ្យ ១ ការប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ ការនិយាយកុហក ១ ហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ ព្រោះផឹកទឹកស្រវឹង គឺសុរានិងមេរ័យ ១ ម្នាលឧបាលិ ពៀរមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៨១] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិរិយាវៀរ មានប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ កិរិយាវៀរមាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិរិយាវៀរចាកការញ៉ាំងសត្វមានជីវិតឲ្យវិនាស ១ កិរិយាវៀរចាកការកាន់យកទ្រព្យ ដែលគេមិនបានឲ្យ ១ កិរិយាវៀរចាកការប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកាមទាំងឡាយ ១ កិរិយាវៀរចាកការនិយាយកុហក ១ កិរិយាវៀរចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទព្រោះផឹកទឹកស្រវឹងគឺសុរានិងមេរ័យ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ កិរិយាវៀរមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៨២] កតិ នុ ខោ ភន្តេ ព្យសនានីតិ ។ បញ្ចិមានិ ឧបាលិ ព្យសនានិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ ញាតិព្យសនំ ភោគព្យសនំ រោគព្យសនំ សីលព្យសនំ ទិដ្ឋិព្យសនំ ។ ឥមានិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច ព្យសនានីតិ ។

[២៨៣] កតិ នុ ខោ ភន្តេ សម្បទាតិ ។ បញ្ចិមា ឧបាលិ សម្បទា ។ កតមា បញ្ច ។ ញាតិសម្បទា ភោគសម្បទា អារោគ្យសម្បទា សីលសម្បទា ទិដ្ឋិសម្បទា ។ ឥមា ខោ ឧបាលិ បញ្ច សម្បទាតិ ។

មុសាវាទវគ្គោ សត្តមោ ។

[២៨២] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សេចក្ដីវិនាស មានប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ សេចក្ដីវិនាស មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្ដីវិនាសញាតិ ១ សេចក្ដីវិនាសភោគសម្បត្តិ ១ សេចក្ដីវិនាសព្រោះរោគ ១ សេចក្ដីវិនាសសីល ១ សេចក្ដីវិនាសព្រោះទិដ្ឋិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សេចក្ដីវិនាស មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[២៨៣] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សម្បទា គឺសេចក្ដីបរិបូណ៌ មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ សេចក្ដីបរិបូណ៌ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្ដីបរិបូណ៌ដោយញាតិ ១ សេចក្ដីបរិបូណ៌ដោយភោគសម្បត្តិ ១ សេចក្ដីបរិបូណ៌ដោយអាការមិនមានរោគ ១ សេចក្ដីបរិបូណ៌ដោយសីល ១ សេចក្ដីបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិត្រូវ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សេចក្ដីបរិបូណ៌មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ មុសាវាទវគ្គ ទី ៧ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៨៤] មុសាវាទោ ច ឱមទ្ទិ
អបរេហិ អនុយោគោ ច
អាបត្តិញ្ច អបរេហិ
វេរា វេរមណីបិ ច
ព្យសនំ សម្បទា ចេវ
សត្តមោ វគ្គសង្គហោតិ ។

[២៨៩] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនីសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្វន្តិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនីសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្វំ អវន្ទិយោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនីសង្ឃេន ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វិវរិត្វា កាយំ ភិក្ខុនីនំ ទស្សេតិ ឩរុំ ទស្សេតិ អង្គជាតំ ទស្សេតិ ឧភោ អំសកូដេ ទស្សេតិ ឱភាសតិ គិហី សម្បយោជេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនីសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្វំ អវន្ទិយោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនីសង្ឃេន ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃមុសាវាទវគ្គនោះ ដូច្នេះ

[២៨៤] និយាយអំពីមុសាវាទ ១ អំពីសង្ឃត្រូវសង្កត់សង្កិន ភិក្ខុ ១ អំពីភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ១ អំពីការសាក សួរ ១ អំពីភិក្ខុត្រូវអាបត្តិ ១ អំពីភិក្ខុត្រូវអាបត្តិដោយអាការ ៥ ដទៃទៀត ១ អំពីពៀរ ១ អំពីកិរិយាវៀរ ១ អំពីសេចក្តី វិនាស ១ អំពីសេចក្តីបរិបូណ៌ ១ (នេះ) ជាសង្គហវគ្គទីប្រាំពីរ ។

[២៨៥] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុ ប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ដែលភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដែលភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម គឺ ភិក្ខុនីសង្ឃ មិនត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះឡើយ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុបើកកាយបង្ហាញពួកភិក្ខុនី ១ បើកភ្លៅបង្ហាញ ១ បើកអង្គជាត បង្ហាញ ១ បើកចង្កេះយស្មាទាំងសងខាងបង្ហាញ ១ និយាយល្បួងឬផ្សំផ្គុំ នឹងគ្រហស្ថ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ដែល ភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម គឺភិក្ខុនីសង្ឃ មិនត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះឡើយ ។

អបរេហិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនីសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្វំ អវន្ទិយោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនីសង្ឃេន ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ភិក្ខុនីនំ អលាភាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខុនីនំ អនត្ថាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខុនីនំ អនាវាសាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខុនិយោ អក្កោ-សតិ បរិភាសតិ ភិក្ខូ ភិក្ខុនីហិ ភេទេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនីសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្វំ អវន្ទិយោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនីសង្ឃេន ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនីសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្វំ អវន្ទិយោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនីសង្ឃេន ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ភិក្ខុនីនំ អលាភាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខុនីនំ អនត្ថាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខុនីនំ អនាវាសាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខុនិយោ អក្កោសតិ បរិភាសតិ ភិក្ខូ ភិក្ខុនីហិ សម្បយោជេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតស្ស ភិក្ខុនោ ភិក្ខុនីសង្ឃេនេវ កម្មំ កាតព្វំ អវន្ទិយោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនីសង្ឃេនាតិ ។

ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ភិក្ខុនីសង្ឃក៏ត្រូវធ្វើកម្ម ដែរ គឺភិក្ខុនីសង្ឃ មិនត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះឡើយ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យបានលាភដល់ពួកភិក្ខុនី ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានប្រយោជន៍ដល់ពួកភិក្ខុនី ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានទីលំនៅដល់ពួកភិក្ខុនី ១ ជេរគំរាមភិក្ខុនីទាំងឡាយ ១ ឲ្យពួកភិក្ខុបែកចាកពួកភិក្ខុនី ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ដែលភិក្ខុនី-សង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម គឺភិក្ខុនីសង្ឃ មិនត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដែរ គឺភិក្ខុនីសង្ឃ មិនត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះឡើយ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានលាភដល់ពួកភិក្ខុនី ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានប្រយោជន៍ដល់ពួកភិក្ខុនី ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានទីលំនៅដល់ភិក្ខុនី ១ ជេរគំរាមភិក្ខុនីទាំងឡាយ ១ ផ្សំផ្គុំពួកភិក្ខុនឹងពួកភិក្ខុនី ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ដែលភិក្ខុនី-សង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម គឺភិក្ខុនីសង្ឃ មិនត្រូវថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះឡើយ ។

[២៨៦] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្វន្តិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វិវរិត្វា កាយំ ភិក្ខូនំ ទស្សេតិ ឩរុំ ទស្សេតិ អង្គជាតំ ទស្សេតិ ឧភោ អំសកូដេ ទស្សេតិ ឱភាសតិ គិហី សម្បយោជេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ភិក្ខូនំ អលាភាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខូនំ អនត្ថាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខូនំ អនាវាសាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខូ អក្កោសតិ បរិភាសតិ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខូហិ ភេទេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្វំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្វំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ភិក្ខូនំ អលាភាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខូនំ អនត្ថាយ បរិសក្កតិ ភិក្ខូនំ អនាវាសាយ បរិសក្កតិ

ឧបាលិបញ្ហកៈ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥

[២៨៦] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនី ដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនី ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ អ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុនីដែលបើកកាយ បង្ហាញពួកភិក្ខុ ១ បើកភ្លៅបង្ហាញ ១ បើកអង្គជាតបង្ហាញ ១ បើកចង្កេះស្មាទាំងសងខាងបង្ហាញ ១ និយាយល្បួង ឬផ្សំផ្គុំនឹងគ្រហស្ថ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនី ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនី ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុនីព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានលាភ ដល់ពួកភិក្ខុ ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានប្រយោជន៍ ដល់ពួកភិក្ខុ ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានទីលំនៅ ដល់ពួកភិក្ខុ ១ ជេរគំរាមភិក្ខុទាំងឡាយ ១ ធ្វើពួកភិក្ខុនីឲ្យបែកចាកពួកភិក្ខុ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុនីព្យា-យាមដើម្បីមិនឲ្យមានលាភដល់ភិក្ខុ ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានប្រ-យោជន៍ដល់ពួកភិក្ខុ ១ ព្យាយាមដើម្បីមិនឲ្យមានទីលំនៅ ដល់ពួកភិក្ខុ ១

ភិក្ខូ អក្កោសតិ បរិភាសតិ ភិក្ខុនិយោ ភិក្ខូហិ សម្បយោជេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតាយ ភិក្ខុនិយា កម្មំ កាតព្វន្តិ ។

[២៨៧] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន បបេតព្វោតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន បបេតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ចាវនាធិប្បាយោ វត្តា ហោតិ នោ វុឌ្ឍាបនាធិប្បាយោ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន បបេតព្វោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន បបេតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អបរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ហោតិ អបរិសុទ្ធវចីសមាចារោ ហោតិ អបរិសុទ្ធាជីវោ ហោតិ ពាលោ ហោតិ អព្យត្តោ ន បដិពលោ អនុយុញ្ជិយមានោ អនុយោគំ ទាតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ

ជេរគំរាមភិក្ខុ ១ ផ្សំផ្គុំពួកភិក្ខុនីនឹងពួកភិក្ខុ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនី ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។

[២៨៧] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឱវាទ ដល់ភិក្ខុនីទាំង-ឡាយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនត្រូវបញ្ឈប់ នូវឱវាទដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនមានសេចក្ដីខ្មាស ១ ជាមនុស្សល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ជាអ្នកនិយាយប៉ងញុំាងភិក្ខុដទៃឲ្យឃ្លាតចាក (សាសនា) ១ មិនប្រាថ្នានឹងចេញចាកអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឱវាទដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឱវាទ ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមានកាយសមា-ចារមិនបរិសុទ្ធ ១ មានវិចីសមាចារមិនបរិសុទ្ធ ១ មានអាជីវៈមិនបរិ-សុទ្ធ ១ ជាមនុស្សល្ងង់មិនឈ្លាសវៃ ១ កាលបើគេសាកសួរ ក៏មិនអាចនឹងឲ្យគេសាកសួរ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

ឧបាលិបញ្ចកំ ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្វោ

ឱវាទោ ន ឋបេតព្វោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កាយិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ វាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ កាយិកវាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ ភិក្ខុនីនំ អក្កោសកបរិភាសកោ ហោតិ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធឹ សំសដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិកេន សំសគ្គេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្វោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច ភណ្ឌនការកោ ច ហោតិ កលហការកោ សិក្ខាយ ច ន បរិបូរការី ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន ឋបេតព្វោតិ ។

មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឱវាទដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឱវាទដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយអនាចារខាងផ្លូវកាយ ១ ប្រកបដោយអនាចារខាងផ្លូវវាចា ១ ប្រកបដោយអនាចារទាំងផ្លូវកាយទាំងផ្លូវវាចា ១ ជេរគំរាមពួកភិក្ខុនី ១ នៅច្រឡូកច្រឡំនឹងពួកភិក្ខុនីដោយសេចក្តីច្រឡូកច្រឡំមិនសមគួរ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឱវាទ ដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឱវាទដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនមានសេចក្តីខ្មាស ១ ជាមនុស្សល្ងង់ ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ជាអ្នកធ្វើនូវការបង្កហេតុ ធ្វើនូវជម្លោះ ១ ជាអ្នកមិនធ្វើនូវសិក្ខាឲ្យបរិបូណ៌ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវបញ្ឈប់នូវឱវាទដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយទេ ។

[២៨៨] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន គហេតព្វោតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន គហេតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កាយិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ វាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ កាយិកវាចសិកេន អនាចារេន សមន្នាគតោ ហោតិ ភិក្ខុនីនំ អក្កោសកបរិភាសកោ ហោតិ ភិក្ខុនីហិ សទ្ធឹ សំសដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិកេន សំសគ្គេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន គហេតព្វោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន គហេតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អលជ្ជី ច ហោតិ ពាលោ ច អបកតត្តោ ច គមិកោ វា ហោតិ គិលានោ វា ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា ភិក្ខុនីនំ ឱវាទោ ន គហេតព្វោតិ ។

[២៨៨] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ដែលមិនត្រូវឲ្យពួកភិក្ខុនីកាន់យកឱវាទ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដែលមិនត្រូវឲ្យពួកភិក្ខុនីកាន់យកឱវាទ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយអនាចារខាងផ្លូវកាយ ១ ប្រកបដោយអនាចារខាងផ្លូវវាចា ១ ប្រកបដោយអនាចារទាំងផ្លូវកាយទាំងផ្លូវវាចា ១ ជាអ្នកជេរគំរាមពួកភិក្ខុនី ១ ជាអ្នកនៅច្រឡូកច្រឡំនឹងពួកភិក្ខុនី ដោយសេចក្តីច្រឡូកច្រឡំមិនសមគួរ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវឲ្យពួកភិក្ខុនីកាន់យកឱវាទ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏មិនត្រូវឲ្យពួកភិក្ខុនីកាន់យកឱវាទដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនមានសេចក្តីខ្មាស ១ ជាមនុស្សពាល ១ មិនមែនជាបកតត្ត ១ ជាអ្នកដំណើរ ១ ជាអ្នកមានជំងឺ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនត្រូវឲ្យពួកភិក្ខុនីកាន់យកឱវាទ ។

៣១៩

ឧបាលិបញ្ហកំ បញ្ចង្គសមន្នាគតេន សទ្ធឹ ន សាកច្ឆាតព្វោ

[២៨៩] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធឹ ន សាកច្ឆាតព្វោតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធឹ ន សាកច្ឆាតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ ន អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ ន អសេក្ខេន បញ្ញាខន្ធេន[១] សមន្នាគតោ ហោតិ ន អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ ន អសេក្ខេន វិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធឹ ន សាកច្ឆាតព្វោ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សទ្ធឹ សាកច្ឆាតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន បញ្ញាខន្ធេន[២] សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ហោតិ ។

១-២ បញ្ញាក្ខន្ធេនាតិ សំយោគោ សក្កដភាសានុសារេន កតោ យេភុយ្យេន ទិស្សតិ ។

[២៨៩] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុមិនត្រូវសាកច្ឆាជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវសាកច្ឆាជាមួយនឹងភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ មិនប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ មិនប្រកបដោយបញ្ញាខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ មិនប្រកបដោយវិមុត្តិ-ញាណទស្សនក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវសាកច្ឆាជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុត្រូវសាកច្ឆាជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខ-បុគ្គល ១ ប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ប្រកបដោយបញ្ញាខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខ-បុគ្គល ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធ ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ១ ។

ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃោ សាកច្ឆាតព្វោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃោ ន សា-កច្ឆាតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន អត្ថប្បដិ-សម្ភិទាបត្តោ ហោតិ ន ធម្មប្បដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ ន និរុត្តិប្បដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ ន បដិភាណប្បដិ-សម្ភិទាបត្តោ ហោតិ ន យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ បច្ចវេក្ខតិ[១] ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃោ ន សាកច្ឆាតព្វោ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃោ សាកច្ឆាតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អត្ថប្បដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ ធម្មប្បដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ និរុត្តិប្បដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ បដិភាណប្បដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ បច្ចវេក្ខតិ[២] ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេ-ហិ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សង្ឃោ សាកច្ឆាតព្វោតិ ។

ភិក្ខុនីឱវាទវគ្គោ អដ្ឋមោ ។

១-២ ម. បច្ចវេក្ខតា ។

ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុត្រូវសាកច្ឆាជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវសាកច្ឆាជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនទាន់ដល់នូវអត្ថប្បដិសម្ភិទា (ការបែកធ្លាយក្នុងអដ្ឋកថា) ១ មិនទាន់ដល់នូវធម្មប្បដិសម្ភិទា (ការបែកធ្លាយក្នុងបាលី) ១ មិនទាន់ដល់នូវនិរុត្តិប្បដិ-សម្ភិទា (ការបែកធ្លាយក្នុងភាសា ឬដីកា) ១ មិនទាន់ដល់នូវបដិភាណប្បដិសម្ភិទា (ការបែកធ្លាយដោយសេចក្តីឈ្លាសវៃ) ១ មិនពិចារណានូវចិត្ត ដែលរួចហើយចាកកិលេសយ៉ាងណា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុមិនត្រូវសាកច្ឆាជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុត្រូវសាកច្ឆាជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដល់នូវអត្ថប្បដិសម្ភិទា ១ ដល់នូវធម្មប្បដិ-សម្ភិទា ១ ដល់នូវនិរុត្តិប្បដិសម្ភិទា ១ ដល់នូវបដិភាណប្បដិសម្ភិទា ១ ពិចារណានូវចិត្តដែលរួចហើយចាកកិលេសយ៉ាងណា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុត្រូវសាកច្ឆាជាមួយនឹងភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ។

ចប់ ភិក្ខុនីឱវាទវគ្គ ទី ៨ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៩០] ភិក្ខុនីហេវ កាតព្វំ
អបរេហិ តថា ទុវេ
ភិក្ខុនីនំ តយោ កម្មា
ន ឋបេតព្វោ ទ្វេ ទុកា
ន កហេតព្វោ[១] ទ្វេ វុត្តា
សាកច្ឆាសុ ច ទ្វេ ទុកាតិ ។

[២៩១] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧញ្ញហិកាយ ន សម្មន្និតព្វោតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧញ្ញហិកាយ ន សម្មន្និ-តព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន អត្ថកុសលោ ហោតិ ន ធម្មកុសលោ ហោតិ ន និរុត្តិកុសលោ ហោតិ ន ព្យញ្ជនកុសលោ ហោតិ ន បុព្វាបរកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧញ្ញហិកាយ ន សម្មន្និតព្វោ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧញ្ញហិកាយ សម្មន្និតព្វោ ។

---
១ ម. គហេតព្វា ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃភិក្ខុនីឱវាទវគ្គនោះ ដូច្នេះ

[២៩០] និយាយអំពីរឿងដែលភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម ១ អំពីកម្មពីរយ៉ាង ដែលភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវធ្វើ ដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ១ អំពីកម្ម ៣ យ៉ាង ដែលសង្ឃត្រូវធ្វើដល់ពួកភិក្ខុនី ១ អំពីភិក្ខុមិនត្រូវបញ្ឈប់ឱវាទមាន ២ ទុកៈ ១ អំពីភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យកាន់យកឱវាទមាន ២ ទុកៈ ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ១ អំពីទុកៈ ២ ក្នុងការនិយាយធម៌ ១ ។

[២៩១] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ដែលសង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្ម[១] ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មទេ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនឈ្លាសក្នុងអដ្ឋកថា ១ មិនឈ្លាសក្នុងបាលី ១ មិនឈ្លាសក្នុងភាសា ១ មិនឈ្លាសក្នុងព្យញ្ជនៈ (មានសិថិលនិងធនិតជាដើម) ១ មិនឈ្លាសក្នុងពាក្យខាងដើមនិងខាងចុង ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។

---

១ ការជ្រើសរើសយកភិក្ខុអំពីសង្ឃ ដើម្បីរម្ងាប់អធិករណ៍ដែលកើតឡើង ហៅថាឧព្វាហិកាកម្ម ។

កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អត្ថកុសលោ ហោតិ ធម្មកុស-
លោ ហោតិ និរុត្តិកុសលោ ហោតិ ព្យញ្ជនកុសលោ
ហោតិ បុព្វាបរកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ
បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ សម្មន្និ-
តព្វោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគ-
តោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ ន សម្មន្និតព្វោ ។ កតមេហិ
បញ្ចហិ ។ កោធនោ ហោតិ កោធាភិភូតោ មក្ខី ហោតិ
មក្ខាភិភូតោ បឡាសី ហោតិ បឡាសាភិភូតោ ឥស្សុកី
ហោតិ ឥស្សាភិភូតោ សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អាធា-
នគ្គាហី ទុប្បដិនិស្សគ្គី ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-
ហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ ន សម្មន្និ-
តព្វោ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ
ឧព្វាហិកាយ សម្មន្និតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន
កោធនោ ហោតិ ន កោធាភិភូតោ ន មក្ខី ហោតិ
ន មក្ខាភិភូតោ ន បឡាសី ហោតិ ន បឡាសាភិភូតោ

អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុឃ្លាសក្នុងអដ្ឋកថា ១ ឃ្លាសក្នុងបាលី ១ ឃ្លាសក្នុងភាសា ១ ឃ្លាសក្នុងព្យញ្ជនៈ ១ ឃ្លាសក្នុងពាក្យខាងដើមនិងខាងចុង ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត សង្ឃក៏មិនត្រូវសន្មត ដោយឧព្វាហិកាកម្មដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកក្រោធ បណ្តោយឲ្យសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់ ១ មានសេចក្តីលុបគុណ បណ្តោយឲ្យសេចក្តីលុបគុណគ្របសង្កត់ ១ មានសេចក្តីលើកខ្លួន បណ្តោយឲ្យសេចក្តីលើកខ្លួនគ្របសង្កត់ ១ មានសេចក្តីប្រណែន បណ្តោយឲ្យសេចក្តីប្រណែនគ្របសង្កត់ ១ មានសេចក្តីប្រកាន់ដោយទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន មានសេចក្តីប្រកាន់មាំ លះបង់បានដោយកម្រ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃគប្បីសន្មត ដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនក្រោធ មិនបណ្តោយឲ្យសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់ ១ ជាមនុស្សមិនមានសេចក្តីលុបគុណ មិនបណ្តោយឲ្យសេចក្តីលុបគុណគ្របសង្កត់ ១ ជាមនុស្សមិនមានសេចក្តីលើកខ្លួន មិនបណ្តោយឲ្យសេចក្តី

ឧបាលិបញ្ចកំ បញ្ចង្គសមន្នាគតោ ឧព្វាហិកាយ ន សម្មន្និតព្វោ

ន ឥស្សុកី ហោតិ ន ឥស្សាភិភូតោ អសង្ហិរដ្ឋិបរាមាសី ហោតិ អជាជានក្កាហី សុប្បជិនិស្សគ្គី ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ សម្មន្និតព្វោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ ន សម្មន្និតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កុប្បតិ ព្យាបជ្ជតិ បតិត្ថីយតិ កោបំ ជនេតិ អក្ខមោ ហោតិ អប្បទក្ខិណគ្គាហី អនុសាសនី ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ ន សម្មន្និតព្វោ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកា-យ សម្មន្និតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន កុប្បតិ ន ព្យាបជ្ជតិ ន បតិត្ថីយតិ ន កោបំ ជនេតិ ខមោ ហោតិ បទក្ខិណគ្គាហី អនុសាសនី ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកា-យ សម្មន្និតព្វោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ ន សម្មន្និតព្វោ ។

លើកខ្លួនគ្របសង្កត់ ១ ជាមនុស្សមិនច្រណែន មិនបណ្ដោយឲ្យសេចក្ដីច្រណែនគ្របសង្កត់ ១ ជាមនុស្សមិនប្រកាន់ដោយទិដ្ឋិរបស់ខ្លួន មិនប្រកាន់មាំ លះបង់បានដោយងាយ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត សង្ឃក៏មិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកា-កម្មដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុតែងកក្រើករំពើក ១ តែងធ្វើនូវសេចក្ដីព្យាបាទ ១ តែងចង្អៀតចង្អល់ដោយសេចក្ដីក្រោធ ១ តែងបណ្ដាលឲ្យកើតសេចក្ដីក្រោធ ១ មិនចេះអត់ធន់ មិនកាន់យកពាក្យប្រៀនប្រដៅដោយចំណែកខាងស្ដាំ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនកក្រើករំពើក ១ មិនធ្វើនូវសេចក្ដីព្យា-បាទ ១ មិនចង្អៀតចង្អល់ដោយសេចក្ដីក្រោធ ១ មិនបណ្ដោយឲ្យកើតសេចក្ដីក្រោធ ១ ចេះអត់ធន់ ជាអ្នកកាន់យកពាក្យប្រៀនប្រដៅដោយចំណែកខាងស្ដាំ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រ-កបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត សង្ឃក៏មិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មដែរ ។

កតមេហិ បញ្ចហិ ។ បសារេតា[១] ហោតិ នោ សារេ-តា អនោកាសកម្មំ ការាបេត្វា វត្តា ហោតិ ន យ-ថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ ន យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ ន យថាទិដ្ឋិយា ព្យាកតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧ-បាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ ន សម្មន្និតព្វោ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគ-តោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ សម្មន្និតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សារេតា ហោតិ នោ បសារេតា ឱកាស-កម្មំ ការាបេត្វា វត្តា ហោតិ យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ចោទេតា ហោតិ យថាធម្មេ យថាវិនយេ យថាបត្តិយា ការេតា ហោតិ យថាទិដ្ឋិយា ព្យាកតា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នា-គតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ សម្មន្និតព្វោ ។ អបរេ-ហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វា-ហិកាយ ន សម្មន្និតព្វោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ

---

១ អបសារេតាតិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។ អដ្ឋកថាយម្បិ ឯវំ ទិស្សតិ ។

អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនឲ្យគេរលឹកឃើញ គឺបំភាន់បិទបាំងពាក្យអ្នកដើមចោទនិងចម្លើយ មិនរលឹកស្មារតី ១ ជាអ្នកមិនសូមឱកាសកម្មសិន ហើយស្រាប់តែនិយាយ ១ ជាអ្នកមិនចោទតាមធម៌ តាមវិន័យ និងតាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកមិនកាត់សេចក្ដីតាមធម៌ តាមវិន័យ និងតាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកមិនប្រាប់តាមសេចក្ដីយល់ឃើញ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកឲ្យគេរលឹកឃើញ មិនបំភាន់គេ ១ ជាអ្នកសូមឱកាសកម្មសិន ហើយទើបនិយាយ ១ ជាអ្នកចោទតាមធម៌ តាមវិន័យ និងតាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកកាត់សេចក្ដីតាមធម៌ តាមវិន័យ និងតាមអាបត្តិ ១ ជាអ្នកប្រាប់តាមសេចក្ដីយល់ឃើញ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត សង្ឃក៏មិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុលុះឆន្ទាគតិ ១ លុះទោសាគតិ ១ លុះមោហាគតិ ១

ភយាគតឹ គច្ឆតិ អលជ្ជី ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ ន សម្មន្និតព្វោ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ សម្មន្និតព្វោ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ លជ្ជី ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ សម្មន្និតព្វោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ ន សម្មន្និតព្វោ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ អកុសលោ ច ហោតិ វិនយេ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ ន សម្មន្និតព្វោ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្វាហិកាយ សម្មន្និតព្វោ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ

លុះភយាគតិ ១ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីខ្មាស ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទោសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះភយាគតិ ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត សង្ឃក៏មិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុលុះឆន្ទាគតិ ១ លុះទោសាគតិ ១ លុះមោហាគតិ ១ លុះភយាគតិ ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងវិន័យ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះ សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃគប្បីសន្មតដោយដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនលុះឆន្ទាគតិ ១ មិនលុះទោសាគតិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១

ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ កុសលោ ច ហោតិ វិនយេ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឧព្ពាហិកាយ សម្មន្និតព្វោតិ ។

[២៩២] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ[១] ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សុត្តំ ន ជានាតិ សុត្តានុលោមំ ន ជានាតិ វិនយំ ន ជានាតិ វិនយានុលោមំ ន ជានាតិ ន ច ឋានាឋានកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សុត្តំ ជានាតិ សុត្តានុលោមំ ជានាតិ វិនយំ ជានាតិ វិនយានុ-លោមំ ជានាតិ ឋានាឋានកុសលោ ច ហោតិ ។ ឥមេ-ហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិ-

១ ឱ. ម. គច្ឆតីតិ ។

មិនលុះភយាគតិ ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងវិន័យ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មបាន ។

[២៩២] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ទើបដល់នូវការរាប់ថាជាភិក្ខុពាលពិត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុពាលមែន ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនចេះសុត្តៈ ១ មិនចេះសុត្តានុលោម ១ មិនចេះវិន័យ ១ មិនចេះវិនយា-នុលោម ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងហេតុដែលគួរនិងហេតុមិនគួរ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុពាលពិត ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុចេះសុត្តៈ ១ ចេះសុត្តានុលោម ១ ចេះវិន័យ ១ ចេះវិនយានុលោម ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងហេតុដែលគួរនិងហេតុមិនគួរ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុបណ្ឌិត

តោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មំ ន ជានាតិ ធម្មានុលោមំ ន ជានាតិ វិនយំ ន ជានាតិ វិនយានុលោមំ ន ជានាតិ ន ច បុព្វាបរកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-ហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ធម្មំ ជានាតិ ធម្មានុលោមំ ជានាតិ វិនយំ ជានាតិ វិនយានុលោមំ ជានាតិ បុព្វាបរកុសលោ ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ ស-មន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ន ជានាតិ និទានំ ន ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ន ជានាតិ បទបច្ឆាភដ្ឋំ ន ជានាតិ អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ

ពិត ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុពាលដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនចេះធម៌ ១ មិនចេះធម្មានុលោម ១ មិនចេះវិន័យ ១ មិនចេះវិនយានុលោម ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាស ក្នុងពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់នូវការរាប់ថាជាភិក្ខុពាលពិត ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុចេះធម៌ ១ ចេះធម្មានុលោម ១ ចេះវិន័យ ១ ចេះវិនយានុលោម ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងពាក្យខាងដើមនិងពាក្យខាងចុង ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិត ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុពាលពិត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងវត្ថុ ១ មិនដឹងនិទាន ១ មិនដឹងបញ្ញត្តិ ១ មិនដឹងបទបាលីក្រោយមុន ១ មិនដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ បញ្ចហុ-ចាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ជានាតិ និទានំ ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ជានាតិ បទបច្ចាភដ្ឋំ ជានាតិ អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧចាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ អបរេហិបិ ឧចាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តឹ ន ជានាតិ អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ អាបត្តិយា បយោគំ ន ជានាតិ អាបត្តិយា វូបសមំ ន ជានាតិ ន អាបត្តិយា វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧចាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ បញ្ចហុចាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តឹ ជានាតិ អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ជានាតិ អាបត្តិយា បយោគំ ជានាតិ អាបត្តិយា វូប-

ដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុពាលពិត ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយ អង្គ ៥ ទើបដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងវត្ថុ ១ ដឹងនិទាន ១ ដឹងបញ្ញត្តិ ១ ដឹងបទបាលីក្រោយមុន ១ ដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកប ដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិតមែន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុពាលដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងអាបត្តិ ១ មិន ដឹងសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ១ មិនដឹងប្រយោគនៃអាបត្តិ ១ មិនដឹងសេចក្តីរម្ងាប់ នៃអាបត្តិ ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុពាលពិត ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុ បណ្ឌិតពិត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុដឹងអាបត្តិ ១ ដឹងសមុដ្ឋាន នៃអាបត្តិ ១ ដឹងប្រយោគនៃអាបត្តិ ១ ដឹងសេចក្តីរម្ងាប់នៃអាបត្តិ ១ ជា

សមំ ជាជាតិ អាបត្តិយា វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិករណំ ន ជាជាតិ អធិករណសមុដ្ឋានំ ន ជាជាតិ អធិ-ករណស្ស បយោគំ ន ជាជាតិ អធិករណស្ស វូប-សមំ ន ជាជាតិ ន អធិករណស្ស វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នា-គតោ ភិក្ខុ ពាលោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិករណំ ជាជាតិ អធិករណ-សមុដ្ឋានំ ជាជាតិ អធិករណស្ស បយោគំ ជាជាតិ អធិករណស្ស វូបសមំ ជាជាតិ អធិករណស្ស វិនិច្ឆយ-កុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតីតិ ។

ឧព្វាហិកាវគ្គោ នវមោ[១] ។

---

១ សព្វត្ថ ឧព្វាហិកវគ្គោ និដ្ឋិតោ នវមោតិ ទិស្សតិ ។ ឥតោ បរំបិ តំតំវគ្គាវសានេ និដ្ឋិតោតិ វេមជ្ឈេ លិខិយតិ ។

អ្នកឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិត ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ក៏ដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុពាលដែរ ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងអធិករណ៍ ១ មិនដឹងសមុដ្ឋាននៃអធិករណ៍ ១ មិនដឹងប្រយោគនៃអធិករណ៍ ១ មិនដឹងសេចក្តីរម្ងាប់នៃអធិករណ៍ ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុពាលពិត ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិត ។ អង្គ ៥ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺ ភិក្ខុដឹងអធិករណ៍ ១ ដឹងសមុដ្ឋាននៃអធិករណ៍ ១ ដឹងប្រយោគនៃអធិករណ៍ ១ ដឹងសេចក្តីរម្ងាប់នៃអធិករណ៍ ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យនៃអធិក-រណ៍ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបដល់នូវការរាប់ថា ជាភិក្ខុបណ្ឌិតពិតមែន ។

ចប់ឧព្វាហិកាវគ្គ ទី ៩ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៩៣] អនត្តកុសលោ ចេវ
កោធនោ កុប្បតី ច យោ
បសារេតា ឆន្ទាគតិ
ន កុសលោ តថេវ ច
សុត្តំ ធម្មញ្ច វត្ថុញ្ច
អាបត្តិ អធិករណំ
ទ្វេ ទ្វេ បកាសិតា សព្វេ
កណ្ហសុក្កំ វិជានថាតិ ។

[២៩៤] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ធាលំ អធិករណំ វូបសមេតុន្តិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ធាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តឹ ន ជានាតិ អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ន ជានាតិ អាបត្តិយា បយោគំ ន ជានាតិ អាបត្តិយា វូបសមំ ន ជានាតិ ន អាបត្តិយា វិនិច្ឆយកុសលោ[១] ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-

១ ឱ. ម. អាបត្តិយា ន វិនិច្ឆយកុសលោ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃឧព្វាហិកាវគ្គនោះ ដូច្នេះ

[២៩៣] និយាយអំពីភិក្ខុមិនឈ្លាសក្នុងអដ្ឋកថា ១ ភិក្ខុជាអ្នកក្រោធ ១ ភិក្ខុតែងកក្រើករំពើក ១ ភិក្ខុជាអ្នកបំភាន់គេ ១ ភិក្ខុលុះឆន្ទាគតិ ១ ភិក្ខុមិនឈ្លាស ១ សុត្តៈ ១ ធម្មៈ ១ វត្ថុ ១ អាបត្តិ ១ អធិករណ៍ ១ ធម៌ទាំងអស់មានពីរ ៗ ដែលព្រះអង្គសំដែងហើយ អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងថា ជាធម៌ខ្មៅនិងស គឺមានអាក្រក់ មានល្អ ។

[២៩៤] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ អង្គ ៥ នោះ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងអាបត្តិ ១ មិនដឹងសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ១ មិនដឹងប្រយោគនៃអាបត្តិ ១ មិនដឹងកិរិយារម្ងាប់អាបត្តិ ១ មិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុ

ឧបាលិបញ្ចកំ អលំបិ នាលំបិ អធិករណំ វូបសមេតុំ

ហាង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ជាលំ អធិការណំ វូបសមេ-
តុំ ។ បញ្ចហុចាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ
អធិការណំ វូបសមេតុំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាបត្តឹ
ជាជាតិ អាបត្តិសមុដ្ឋានំ ជាជាតិ អាបត្តិយា បយោគំ
ជាជាតិ អាបត្តិយា វូបសមំ ជាជាតិ អាបត្តិយា វិជិច្ឆយ-
ក្កុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧចាលិ បញ្ចហាង្គេហិ
សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិការណំ វូបសមេតុំ ។
អបរេហិបិ ឧចាលិ បញ្ចហាង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ
ជាលំ អធិការណំ វូបសមេតុំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។
អធិការណំ ន ជាជាតិ អធិការណសមុដ្ឋានំ ន ជាជាតិ
អធិការណស្ស បយោគំ ន ជាជាតិ អធិការណស្ស
វូបសមំ ន ជាជាតិ ន អធិការណស្ស[១] វិជិច្ឆយ-
ក្កុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧចាលិ បញ្ចហាង្គេហិ
សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ជាលំ អធិការណំ វូបសមេតុំ ។
បញ្ចហុចាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិ-
ការណំ វូបសមេតុំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ អធិការណំ

---
១ ឱ. ម. អធិករណស្ស ន ។

ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុដឹងអាបត្តិ ១ ដឹងសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិ ១ ដឹងប្រយោគនៃអាបត្តិ ១ ដឹងកិរិយារម្ងាប់អាបត្តិ ១ ឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអាបត្តិ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងអធិករណ៍ ១ មិនដឹងសមុដ្ឋាននៃអធិករណ៍ ១ មិនដឹងប្រយោគនៃអធិករណ៍ ១ មិនដឹងកិរិយារម្ងាប់អធិករណ៍ ១ មិនឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុ

ជាជាតិ អធិករណសមុដ្ឋានំ ជាជាតិ អធិករណស្ស បយោគំ ជាជាតិ អធិករណស្ស វូបសមំ ជាជាតិ អធិ-ករណស្ស វិនិច្ឆយកុសលោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិ-ករណំ វូបសមេតុំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ជាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ អលជ្ជី ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នា-គតោ ភិក្ខុ ជាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ បញ្ចហុ-ចាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ លជ្ជី ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេ-ហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ជាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។

ដឹងអធិករណ៍ ១ ដឹងសមុដ្ឋាននៃអធិករណ៍ ១ ដឹងប្រយោគនៃអធិករណ៍ ១ ដឹងកិរិយារម្ងាប់អធិករណ៍ ១ ឈ្លាសក្នុងការវិនិច្ឆ័យអធិករណ៍ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ជាអ្នកឥតខ្មាស ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ជាអ្នកមានខ្មាស ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។

កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ អប្បស្សុតោ ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ជាលំ អធិការណំ វូបសមេតុំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិការណំ វូបសមេតុំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ ពហុស្សុតោ ច ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិការណំ វូបសមេតុំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ជាលំ អធិការណំ វូបសមេតុំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ន ជាជាតិ និទានំ ន ជាជាតិ បញ្ញត្តឹ ន ជាជាតិ បទបច្ឆាភដ្ឋំ ន ជាជាតិ អនុសន្ធិវចនបថំ ន ជាជាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ជាលំ អធិការណំ វូបសមេតុំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិការណំ វូបសមេតុំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ វត្ថុំ ជាជាតិ

អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ជាអ្នកចេះដឹងតិច ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺ ភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនដឹងវត្ថុ ១ មិនដឹងនិទាន ១ មិនដឹងបញ្ញត្តិ ១ មិនដឹងបទខាងចុងនិងបទខាងដើម ១ មិនដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួររម្ងាប់អធិ-ករណ៍ទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុដឹងវត្ថុ ១

និទានំ ជានាតិ បញ្ញត្តឹ ជានាតិ បទបច្ឆាភដ្ឋំ ជានាតិ អនុសន្ធិវចនបថំ ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ អកុសលោ ច ហោតិ វិនយេ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ កុសលោ ច ហោតិ វិនយេ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ

ដឹងនិទាន ១ ដឹងបញ្ញត្តិ ១ ដឹងបទខាងចុងនិងបទខាងដើម ១ ដឹងគន្លងពាក្យដែលជាប់តគ្នា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្ដីល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្ដីខ្លាច ១ ជាអ្នកមិនឈ្លាសក្នុងវិន័យ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្ដីល្ងង់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្ដីខ្លាច ១ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងវិន័យ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួររម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួររម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ ១

ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ បុគ្គលគរុ ហោតិ នោ សង្ឃគរុ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ សង្ឃគរុ ហោតិ នោ បុគ្គល-គរុ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ អបរេហិបិ ឧបា-លិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ អាមិសគរុ ហោតិ នោ សទ្ធម្មគរុ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នាលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។

លំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្ដីល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្ដីខ្លាច ១ ជាអ្នកមានចិត្តធ្ងន់ក្នុងបុគ្គល មិនធ្ងន់ក្នុងសង្ឃ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្ដីល្ងង់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្ដីខ្លាច ១ ជាអ្នកមានចិត្តធ្ងន់ក្នុងសង្ឃ មិនធ្ងន់ក្នុងបុគ្គល ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួរនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនគួរនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្ដីល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្ដីខ្លាច ១ ជាអ្នកមានចិត្តធ្ងន់ក្នុងអាមិសៈ មិនធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនគួរនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍ទេ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ទើបគួរនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។

ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ សទ្ធម្មគរុ ហោតិ នោ អាមិសគរុ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំ អធិករណំ វូបសមេតុន្តិ ។

[២៩៤] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អាការេហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតីតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អាការេហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កម្មេន ឧទ្ទេសេន វោហរន្តោ(១) អនុស្សាវនេន សលាកគ្គាហេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហាការេហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតីតិ ។

១ វោហារេនាតិ បាឋោ យុត្តតរោ មញ្ញេ ។

គឺភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្ដីល្ងង់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្ដីខ្លាច ១ ជាអ្នកមានចិត្តធ្ងន់ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម មិនធ្ងន់ក្នុងអាមិសៈ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ទើបគួរនឹងរម្ងាប់អធិករណ៍បាន ។

[២៩៥] ព្រះឧបាលិក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃបែកគ្នា ដោយអាការប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ សង្ឃបែកគ្នាដោយអាការ ៥ ។ អាការ ៥ តើដូចម្ដេច ។ គឺដោយកម្ម (មានអបលោកនកម្មជាដើម) ១ ដោយឧទ្ទេស (មាននិទានុទ្ទេសជាដើម) ១ ដោយសំដែងភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ១ ដោយអនុស្សាវនៈ គឺសូត្របញ្ជាក់អំពីសេចក្ដីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន[១] ១ ដោយប្រគល់ស្លាក[២] ១ ។ ម្នាលឧបាលិ សង្ឃបែកគ្នាដោយអាការ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

---

១ អដ្ឋកថាថា ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃសូត្របញ្ជាក់ដោយពាក្យដូច្នេះជាដើមថា លោកទាំងឡាយចូរដឹងចុះ ខ្ញុំនេះជាអ្នកចេញចាកត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់មកបួស ហើយជាពហុស្សូតផង សូមលោកគ្រប់រូបទុកចិត្តចុះថា ខ្ញុំមិនមែននាំឲ្យលោកគ្រប់រូបកាន់ខុសធម៌វិន័យទេ មួយទៀត ខ្ញុំមិនមែនសំគាល់អវីចិនរកថា ត្រជាក់ដូចជាផ្កាឧប្បលខៀវទេ ខ្ញុំមិនមែនជាមិនខ្លាចអបាយនោះទេ ។ បើតាមដីកាថា សូត្របញ្ជាក់ពាក្យខ្លួនដល់ភិក្ខុដែលខ្លួនគួរបំបែក ។ ២ អដ្ឋកថា ថាលុះសូត្របញ្ជាក់យ៉ាងនេះហើយក៏ញុំាងចិត្តភិក្ខុទាំងនោះ ឲ្យជឿស៊ប់មិនឲ្យងាកបែរត្រឡប់វិញបានហើយក៏ប្រគល់ស្លាកឲ្យទៅថា លោកទាំងឡាយចូរយកស្លាកនេះទៅចុះ ។ ឯអាការទាំង ៥ នេះត្រង់អាការទី ១ ទី ២ ជាសំខាន់ក្នុងការបំបែកសង្ឃនេះ ចំណែកឯអាការទី ៣ ទី ៤ ទី ៥ គ្រាន់តែជាបុព្វភាគទេ ។

៣៣៧

ឧបាលិបញ្ចកំ សង្ឃរាជិ សង្ឃភេទោ

[២៩៦] សង្ឃរាជីតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ សង្ឃរាជិ ហោតិ នោ ច សង្ឃភេទោ កិត្តាវតា ច បន សង្ឃរាជិ ចេវ ហោតិ សង្ឃភេទោ ចាតិ ។ បញ្ញត្តំ ឧបាលិ មយា អាគន្តុកានំ ភិក្ខូនំ អាគន្តុកវត្តំ ឯវំ សុប្បញ្ញត្តេ ខោ ឧបាលិ មយា សិក្ខាបទេ អាគន្តុកា ភិក្ខូ អាគន្តុកវត្តេ ន វត្តន្តិ ឯវម្បិ ខោ ឧបាលិ សង្ឃរាជិ ហោតិ នោ ច សង្ឃភេទោ ។ បញ្ញត្តំ ឧបាលិ មយា អាវាសិកានំ ភិក្ខូនំ អាវាសិកវត្តំ ឯវំ សុប្បញ្ញត្តេ ខោ ឧបាលិ មយា សិក្ខាបទេ អាវាសិកា ភិក្ខូ អាវាសិកវត្តេ ន វត្តន្តិ ឯវម្បិ ខោ ឧបាលិ សង្ឃរាជិ ហោតិ នោ ច សង្ឃភេទោ ។ បញ្ញត្តំ ឧបាលិ មយា ភិក្ខូនំ ភត្តគ្គេ ភត្តគ្គវត្តំ យថាវុឌ្ឍំ យថារត្តំ យថាបដិរូបំ អគ្គាសនំ អគ្គោទកំ អគ្គបិណ្ឌំ ឯវំ សុប្បញ្ញត្តេ ខោ ឧបាលិ មយា សិក្ខាបទេ នវា ភិក្ខូ ភត្តគ្គេ ថេរានំ ភិក្ខូនំ អាសនំ បដិពាហន្តិ ឯវម្បិ

[២៩៦] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គត្រាស់ថា ការប្រេះឆានៃសង្ឃ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការប្រេះឆានៃសង្ឃ តែមិនទាន់បែកធ្លាយនៃសង្ឃ តើដូចម្តេច ម្យ៉ាងទៀត ការប្រេះឆានៃសង្ឃផង ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃផង ដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ តថាគតបានបញ្ញត្តអាគន្តុកវត្តនេះ ដល់ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកៈ ម្នាលឧបាលិ កាលបើសិក្ខាបទដែលតថាគតបានបញ្ញត្ត ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះហើយ ពួកភិក្ខុជាអាគន្តុកៈ មិនបានប្រព្រឹត្តក្នុងអាគន្តុកវត្ត ម្នាលឧបាលិ យ៉ាងនេះហើយហៅថា ការប្រេះឆានៃសង្ឃ តែមិនទាន់ហៅថា បែកធ្លាយនៃសង្ឃទេ ។ ម្នាលឧបាលិ តថាគតបានបញ្ញត្តអាវាសិកវត្តនេះ ដល់អាវាសិកភិក្ខុ ម្នាលឧបាលិ កាលបើសិក្ខាបទដែលតថាគតបានបញ្ញត្ត ដោយប្រពៃយ៉ាងនេះ ពួកអាវាសិកភិក្ខុ មិនប្រព្រឹត្តក្នុងអាវាសិកវត្តទេ ម្នាលឧបាលិ យ៉ាងនេះហើយហៅថា ការប្រេះឆានៃសង្ឃ តែមិនទាន់ហៅថា បែកធ្លាយនៃសង្ឃ ។ ម្នាលឧបាលិ តថាគតបានបញ្ញត្តភត្តគ្គវត្តនេះ ក្នុងរោងភត្តដល់ពួកភិក្ខុ តាមលំដាប់ចាស់ខ្ចី តាមលំដាប់រាត្រី ឬលំដាប់នៃថេរៈ តាមកិច្ចដ៏សមគួរ តាមអាសនៈខ្ពស់ តាមទឹកថ្មោង តាមចង្ហាន់ថ្មោង ម្នាលឧបាលិ កាលបើសិក្ខាបទដែលតថាគតបានបញ្ញត្តដោយប្រពៃយ៉ាងនេះហើយ ពួកភិក្ខុថ្មី ហាមឃាត់អាសនៈដល់ពួកភិក្ខុជាថេរៈក្នុងរោងភត្ត ម្នាលឧបាលិ យ៉ាងនេះហើយ

ខោ ឧបាលិ សង្ឃរាជិ ហោតិ នោ ច សង្ឃភេទោ ។ បញ្ញត្តំ ឧបាលិ មយា ភិក្ខូនំ សេនាសនេ សេនាសនវត្តំ យថាវុឌ្ឍំ យថារត្តំ យថាបដិរូបំ ឯវំ សុបញ្ញត្តេ ខោ ឧបាលិ មយា សិក្ខាបទេ នវោ ភិក្ខុ ថេរានំ ភិក្ខូនំ សេនាសនំ បដិពាហន្តិ ឯវម្បិ ខោ ឧបាលិ សង្ឃរាជិ ហោតិ នោ ច សង្ឃភេទោ ។ បញ្ញត្តំ ឧបាលិ មយា ភិក្ខូនំ អន្តោសីមាយ ឯកំ ឧបោសថំ ឯកំ បវារណំ ឯកំ សង្ឃកម្មំ ឯកំ កម្មាកម្មំ ឯវំ សុបញ្ញត្តេ ខោ ឧបាលិ មយា សិក្ខាបទេ តត្ថេវ អន្តោសីមាយ អាវេណិភាវំ ករិត្វា គណំ ពន្ធិត្វា អាវេណិ[១] ឧបោសថំ ករោន្តិ អាវេណិ[២] បវារណំ ករោន្តិ អាវេណិ[៣] សង្ឃកម្មំ ករោន្តិ អាវេណិ[៤] កម្មាកម្មានិ ករោន្តិ ឯវម្បិ ខោ ឧបាលិ សង្ឃរាជិ ចេវ ហោតិ សង្ឃភេទោ ចាតិ ។

អធិករណវូបសមវគ្គោ ទសមោ ។

១-២-៣-៤ ម. អាវេណី ។

ឈ្មោះថា ការប្រេះឆានៃសង្ឃ តែមិនទាន់ហៅថា បែកធ្លាយនៃសង្ឃទេ ។ ម្នាលឧបាលិ តថាគតបានបញ្ញត្តសេនាសនវត្តនេះ ក្នុងសេនាសនៈដល់ភិក្ខុតាមលំដាប់ចាស់ខ្ចី តាមលំដាប់រាត្រី តាមកិច្ចដ៏សមគួរ ម្នាលឧបាលិ កាលបើសិក្ខាបទដែលតថាគត បានបញ្ញត្តដោយប្រពៃយ៉ាងនេះហើយ ហើយពួកភិក្ខុថ្មី ក៏ហាមឃាត់សេនាសនៈដល់ពួកភិក្ខុជាថេរៈ ម្នាលឧបាលិ យ៉ាងនេះឈ្មោះថា ការប្រេះឆានៃសង្ឃ តែមិនទាន់ហៅថា បែកធ្លាយនៃសង្ឃទេ ។ ម្នាលឧបាលិ តថាគតបានបញ្ញត្តឧបោសថជាមួយគ្នា បវារណាជាមួយគ្នា សង្ឃកម្មជាមួយគ្នា កម្មតូចកម្មធំជាមួយគ្នានេះ ខាងក្នុងសីមាដល់ភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ម្នាលឧបាលិ កាលបើសិក្ខាបទដែលតថាគតបានបញ្ញត្តដោយប្រពៃយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ធ្វើសេចក្តីកំណត់ផ្សេងគ្នា ចងគ្នាជាពួក ធ្វើឧបោសថផ្សេងគ្នា ធ្វើបវារណាផ្សេងគ្នា ធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ធ្វើកម្មតូចកម្មធំផ្សេងគ្នា ខាងក្នុងសីមានោះ ម្នាលឧបាលិ យ៉ាងនេះហើយឈ្មោះថា ការប្រេះឆានៃសង្ឃផង ឈ្មោះថា ការបែកធ្លាយនៃសង្ឃផង ។

ចប់ អធិករណរូបសមវគ្គ ជាគម្រប់ ១០ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៩៧] អាបត្តិ អធិករណំ
ឆន្ទា អប្បស្សុតេន ច
វត្ថុញ្ច អកុសលោ ច
បុគ្គលោ អាមិសេន ច
ភិជ្ជតិ សង្ឃរាជិ ច
សង្ឃភេទោ តថេវ ចាតិ ។

[២៩៨] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ វិនិធាយ ទិដ្ឋឹ កម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ

ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿងនៃអធិករណវូបសមវគ្គនោះដូច្នេះ

[២៩៧] និយាយអំពីអាបត្តិ ១ អធិករណ៍ ១ ការលំអៀង ដោយស្រឡាញ់ ១ ភិក្ខុចេះដឹងតិច ១ វត្ថុ ១ ភិក្ខុមិន ឈ្លាស ១ មានចិត្តធ្ងន់ក្នុងបុគ្គល ១ ធ្ងន់ក្នុងអាមិសៈ ១ សង្ឃបែកគ្នា ១ ការប្រេះធានៃសង្ឃ ១ ការបែកធ្លាយនៃ សង្ឃ ១ ។

[២៩៨] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុង អបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ព្រះ អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ឈ្មោះថា ជាអ្នក បំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយ កប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុង សាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថា ជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថា មិន មែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថា ជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យ ថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងទិដ្ឋិហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ ។ ម្នាល ឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែង

អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ វិនិធាយ ទិដ្ឋឹ ឧទ្ទេសេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ច-ហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ច-ហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ វិនិធាយ ទិដ្ឋឹ វោហរន្តោ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ

ទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថា ជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថា មិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថា ជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថា មិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងទិដ្ឋិហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថា ជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថា មិនមែនជាធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថា ជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថា មិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងទិដ្ឋិហើយសំដែង (ភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង) ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង

អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃ-ភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេ-កិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិន-យោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ វិនិធាយ ទិដ្ឋឹ អនុស្សាវេនេ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-ហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិ-កោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ វិនិធាយ ទិដ្ឋឹ សលាកគ្គាហេន ។

ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថា ជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថា ជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងទិដ្ឋិហើយសូត្របញ្ចាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងទិដ្ឋិប្រគល់ស្លាក ១ ។

ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ
សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អ-
តេកិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ ស-
មន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ
កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបា-
លិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ
អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ
វិនិធាយ ខន្តឹ កម្មេន ។ បេ ។ វិនិធាយ ខន្តឹ ឧទ្ទេ-
សេន ។ វិនិធាយ ខន្តឹ វោហារន្តោ ។ វិនិធាយ ខន្តឹ
អនុស្សាវនេន ។ វិនិធាយ ខន្តឹ សលាកគ្គាហេន ។
ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃ-
ភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេ-
កិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគ-
តោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ
អតេកិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ

ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ឈ្មោះថាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថា ជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ ។ បេ ។ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ។ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយ សំដែងភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ។ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយ សូត្របញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ បិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយប្រគល់ស្លាក ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក បិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ

៣៤៣

ឧបាលិបញ្ចកំ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ

អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ វិនិធាយ រុចឹ កម្មេន ។ បេ ។ វិនិធាយ រុចឹ ឧទ្ទេសេន ។ វិនិធាយ រុចឹ វោហារេន ។ វិនិធាយ រុចឹ អនុស្សាវនេន ។ វិនិធាយ រុចឹ សលាកគ្គាហេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ វិនិធាយ សញ្ញំ កម្មេន ។ បេ ។ វិនិធាយ សញ្ញំ ឧទ្ទេសេន ។ វិនិធាយ សញ្ញំ វោហារេន ។ វិនិធាយ សញ្ញំ អនុស្សាវនេន ។ វិនិធាយ

សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បិទបាំងសេចក្ដីគាប់ចិត្តហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ ។ បេ ។ បិទបាំងសេចក្ដីគាប់ចិត្តហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ។ បិទបាំងសេចក្ដីគាប់ចិត្តហើយសំដែងភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ។ បិទបាំងសេចក្ដីគាប់ចិត្តហើយសូត្របញ្ញាក់អំពីសេចក្ដីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ បិទបាំងសេចក្ដីគាប់ចិត្តហើយប្រគល់ស្លាក ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនជាវិន័យ ១ បិទបាំងសញ្ញាហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ ។ បេ ។ បិទបាំងសញ្ញាហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ។ បិទបាំងសញ្ញាហើយសំដែងភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ។ បិទបាំងសញ្ញាហើយសូត្របញ្ញាក់អំពីសេចក្ដីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ បិទបាំងសញ្ញា

សព្ពំ សលាកគ្គាហេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ច-
ហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ អាបាយិកោ
នេរយិកោ កប្បដ្ឋោ អតេកិច្ឆោតិ ។

សង្ឃភេទវគ្គោ[១] ឯកាទសមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

[២៩៩] វិជិបាយ ទិដ្ឋី កម្មេន
ឧទ្ទេសេន វោហារេ ច
អនុស្សាវនេ សលាកេន
បញ្ចេតេ ទិដ្ឋិនិស្សិតា ។
ខន្តិ រុចិ ច សញ្ញា ច
តយោ តេ បញ្ចធា នយាតិ ។

[៣០០] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នា-
គតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ
ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ
សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន

---

១ ឱ. ម. សង្ឃភេទកវគ្គោ និដ្ឋិតោ ។

ហើយប្រគល់ស្លាក ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថា ជាអ្នកបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់មួយកប្ប កែខ្លួនលែងបាន ។

ចប់ សង្ឃភេទវគ្គ ជាគម្រប់ ១១ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃសង្ឃភេទវគ្គនោះ ដូច្នេះ

[២៩៩] និយាយអំពីបិទបាំងទិដ្ឋិហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ សំដែងបាតិមោក្ខ ១ សំដែងភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ១ សូត្របញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ១ ប្រគល់ស្លាក ១ អាការទាំង ៥ នេះ អាស្រ័យនូវទិដ្ឋិ ។ សេចក្តីពេញចិត្ត ១ សេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ សញ្ញា ១ ធម៌ទាំង ៣ យ៉ាងនោះ មានន័យ ៥ ប្រការដូចគ្នាដែរ ។

[៣០០] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ មិន

នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ អវិនិធាយ ទិដ្ឋឹ កម្មេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទ-កោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ អវិនិធាយ ទិដ្ឋឹ ឧទ្ទេសេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេ-កិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នា-

កំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យ ថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ មិនបិទបាំងទិដ្ឋិហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនជាវិន័យ ១ មិនបិទបាំងទិដ្ឋិហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត

តតោ សង្ឃភេទកោ ន អាចាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ អវិនិធាយ ទិដ្ឋឹ វោហារេន្តោ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាចាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាចាយិកោ ន នេរ-យិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ អវិនិធាយ ទិដ្ឋឹ អនុស្សាវនេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាចាយិកោ ន នេរយិកោ

មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនជាវិន័យ ១ មិនបិទបាំងទិដ្ឋិ ហើយសំដែងភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនជាធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ មិនបិទបាំងទិដ្ឋិហើយសូត្របញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក

ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ អវិនិធាយ ទិដ្ឋឹ សលាកគ្គាហេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ អវិនិធាយ ខន្តឹ កម្មេន ។ បេ ។ អវិនិធាយ ខន្តឹ ឧទ្ទេសេន ។ អវិនិធាយ ខន្តឹ វោហារន្តោ ។

មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ មិនបិទបាំងទិដ្ឋិហើយប្រគល់ស្លាក ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំ-ដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ មិនបិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ ។ បេ ។ មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយសំដែងបាតិ-មោក្ខ ។ មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយសំដែងភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង

អវិនិជាយ ខន្តី អនុស្សាវនេន ។ អវិនិជាយ ខន្តី សលាកគ្គាហេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។ អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ អវិនិជាយ រុចឹ កម្មេន ។ បេ ។ អវិនិជាយ រុចឹ ឧទ្ទេសេន ។ អវិនិជាយ រុចឹ វោហារេន្តោ ។ អវិនិជាយ រុចឹ អនុស្សាវនេន ។ អវិនិជាយ រុចឹ សលាកគ្គាហេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។

មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ហើយសូត្របញ្ញាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ មិនបិទបាំងសេចក្តីពេញចិត្តហើយប្រគល់ស្លាក ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃប្រកបដោយអង្គ ៥ ដទៃទៀត មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈ មិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ ។ បេ ។ មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ។ មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយសំដែងភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ។ មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្ត ហើយសូត្របញ្ញាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ មិនបិទបាំងសេចក្តីគាប់ចិត្តហើយប្រគល់ស្លាក ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនបិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។

អបរេហិបិ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃ-ភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេតិ អវិនយំ វិនយោតិ ទីបេតិ វិនយំ អវិនយោតិ ទីបេតិ អវិនិធាយ សញ្ញំ កម្មេន ។ បេ ។ អវិនិធាយ សញ្ញំ ឧទ្ទេសេន ។ អវិនិធាយ សញ្ញំ វោហារេន្តោ ។ អវិនិធាយ សញ្ញំ អនុស្សាវនេន ។ អវិនិធាយ សញ្ញំ សលាកគ្គាហេន ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សង្ឃ-ភេទកោ ន អាបាយិកោ ន នេរយិកោ ន កប្បដ្ឋោ ន អតេកិច្ឆោតិ ។

ទុតិយសង្ឃភេទវគ្គោ[១] ទ្វាទសមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

[៣០១] អវិនិធាយ ទិដ្ឋឹ កម្មេន
ឧទ្ទេសេន វោហារេ ច

---

១ ឱ. ម. ទុតិយសង្ឃភេទកវគ្គោ និដ្ឋិតោ ។

ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៩ ដទៃទៀត មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។ អង្គ ៩ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ សំដែងនូវធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ សំដែងនូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថា មិនមែនវិន័យ ១ មិនបិទបាំងសញ្ញាហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ ។ បេ ។ មិនបិទបាំងសញ្ញាហើយសំដែងបាតិមោក្ខ ។ មិនបិទបាំងសញ្ញាហើយសំដែងភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ។ មិនបិទបាំងសញ្ញាហើយសូត្របញ្ជាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ។ មិនបិទបាំងសញ្ញាហើយប្រគល់ស្លាក ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្រកបដោយអង្គ ៩ នេះឯង មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងអបាយ មិនកំណត់ជាទៅកើតក្នុងនរក មិនឋិតនៅអស់មួយកប្ប នៅកែខ្លួនបាន ។

ចប់ ទុតិយសង្ឃភេទវគ្គ ជាគម្រប់ ១២ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃសង្ឃភេទវគ្គនោះ ដូច្នេះ

[៣០១] និយាយអំពីមិនបិទបាំងទិដ្ឋិហើយធ្វើសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា ១ សំដែងបាតិមោក្ខ ១ សំដែងភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ១

អនុស្សាវនេ សលាកេន
បញ្ចេតេ និដ្ឋិនិស្សិតា ។
ខន្តិ រុចិ ច សញ្ញា ច[1]
តយោ តេ បញ្ចជា ឧយាតិ ។
ហេដ្ឋិមេ កណ្ហបក្ខម្ហិ
សមវីសតិ វិជី យថា
តថេវ សុក្កបក្ខម្ហិ
សមវីសតិ ជានថាតិ ។

[៣០២] កតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ សង្ឃិកំ បុគ្គលិកបរិភោគេន បរិភុញ្ជតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ

១ ម. ខន្តី រុចី ច សញ្ញាញ្ច ។

សូត្របញ្ញាក់អំពីសេចក្តីស្មោះត្រង់របស់ខ្លួន ១ ប្រគល់ស្វាក ១ អាការទាំង ៥ នេះ អាស្រ័យនូវទិដ្ឋិ ។ សេចក្តីពេញចិត្ត ១ សេចក្តីគាប់ចិត្ត ១ សញ្ញា ១ ធម៌ទាំង ៣ យ៉ាងនោះ មានន័យ ៥ ប្រការដូចគ្នាដែរ ។ វិធី ២០ គត់ ក្នុងចំណែកខាងអាក្រក់ មានក្នុងខាងក្រោម (ខាងដើម) យ៉ាងណា អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងនូវវិធី ២០ គត់ ក្នុងចំណែកខាងល្អ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៣០២] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អាវាសិកភិក្ខុ គឺភិក្ខុដែលនៅក្នុងអាវាសប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន រមែងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ អាវាសិកភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ រមែងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ប្រើប្រាស់នូវវត្ថុជារបស់សង្ឃដោយការប្រើប្រាស់ដូចជារបស់បុគ្គល ១ ។ ម្នាលឧបាលិ អាវាសិកភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង រមែងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅ

និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ សង្ឃិកំ ន បុគ្គលិកបរិភោគេន បរិភុញ្ជតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

[៣០៣] កតិ នុ ខោ ភន្តេ អធម្មិកា វិនយព្យាករណាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ អធម្មិកា វិនយព្យាករណា ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ ធម្មោតិ បរិណាមេតិ ធម្មំ អធម្មោតិ បរិណាមេតិ អវិនយំ វិនយោតិ បរិណាមេតិ វិនយំ អវិនយោតិ បរិណាមេតិ អប្បញ្ញត្តំ បញ្ញាបេតិ បញ្ញត្តំ សមុច្ឆិន្ទតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អធម្មិកា វិនយព្យាករណា ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ ធម្មិកា វិនយព្យាករណា ។

ទម្លាក់ ។ ម្នាលឧបាលិ អាវាសិកភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ រមែងទៅកើតក្នុងសួគ៌ ហាក់ដូចជា គេនាំយកទៅតម្កល់ទុក ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ មិនប្រើប្រាស់វត្ថុជារបស់សង្ឃ ដោយការប្រើប្រាស់ដូចជារបស់បុគ្គល ១ ។ ម្នាលឧបាលិ អាវាសិកភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង រមែងទៅកើតក្នុងសួគ៌ ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅតម្កល់ទុក ។

[៣០៣] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការដោះស្រាយវិន័យ មិនប្រកបដោយធម៌មានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ការដោះស្រាយវិន័យ មិនប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាងនេះ ។ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បង្អោន[១] នូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាជាធម៌ ១ បង្អោននូវធម៌ថាមិនមែនជាធម៌ ១ បង្អោននូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាជាវិន័យ ១ បង្អោននូវវិន័យថាមិនមែនជាវិន័យ ១ បញ្ញត្តនូវសិក្ខាបទដែលតថាគតមិនបានបញ្ញត្ត ទាំងដកសិក្ខាបទ ដែលតថាគតបានបញ្ញត្តហើយ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ការដោះស្រាយវិន័យ មិនប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ ការដោះស្រាយវិន័យដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាងនេះ ។

១ អដ្ឋកថាថា កំណត់ សំដែង និយាយ ។

កាតមេ បញ្ច ។ ឥធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ អធម្មោតិ បរិណាមេតិ ធម្មំ ធម្មោតិ បរិណាមេតិ អវិនយំ អវិនយោតិ បរិណាមេតិ វិនយំ វិនយោតិ បរិណាមេតិ អប្បញ្ញត្តំ ច បញ្ញាបេតិ បញ្ញត្តំ ច សមុច្ឆិន្ទតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច ធម្មិកា វិនយព្យាករណាតិ ។

[៣០៤] កាតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ ឧទ្ទិដ្ឋានុទ្ទិដ្ឋំ ន ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ

៥ យ៉ាង តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បង្អោននូវសភាវៈមិនមែនធម៌ថាមិនមែនធម៌ ១ បង្អោននូវធម៌ថាជាធម៌ ១ បង្អោននូវសភាវៈមិនមែនវិន័យថាមិនមែនវិន័យ ១ បង្អោននូវវិន័យថាជាវិន័យ ១ មិនបញ្ញត្តនូវសិក្ខាបទដែលតថាគតមិនបានបញ្ញត្ត ទាំងមិនដកសិក្ខាបទដែលតថាគតបានបញ្ញត្តហើយ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ការដោះស្រាយវិន័យដែលប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៤] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុដែលជាភត្តុទ្ទេសក៍[១] (អ្នកសំដែងភត្ត) ប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន រមែងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលជាភត្តុទ្ទេសក៍ប្រកបដោយអង្គ ៥ រមែងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្ដេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្ដីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្ដីល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្ដីខ្លាច ១ មិនដឹងនូវភត្តដែលខ្លួនបានសំដែងហើយទាំងមិនទាន់បានសំដែង[២] ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលជាភត្តុទ្ទេសក៍ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង រមែងធ្លាក់ចុះទៅក្នុងនរកហាក់ដូច

---

១ ភិក្ខុអ្នកចាត់ភិក្ខុសង្ឃក្នុងការទទួលភត្ត (មេបញ្ជី) ។ ២ មិនដឹងនូវភត្តដែលខ្លួនគួរសំដែងនិងមិនគួរសំដែង ។

យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ ឧទ្ទិដ្ឋានុទ្ទិដ្ឋំ ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ ភត្តុទ្ទេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។ កាតីហិ នុ ខោ ភន្តេ អង្គេហិ សមន្នាគតោ សេនាសនប្បញ្ញាបកោ ។ បេ ។ ភណ្ឌាគារិកោ ចីវរប្បដិគ្គាហកោ ចីវរភាជកោ យាគុភាជកោ ផលភាជកោ ខជ្ជភាជកោ អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកោ សាដិយគ្គាហាបកោ បត្តគ្គាហាបកោ អារាមិកបេសកោ សាមណេរបេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេតិ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ សាមណេរបេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ទោសាគតឹ គច្ឆតិ មោហាគតឹ គច្ឆតិ ភយាគតឹ គច្ឆតិ

ជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលជាភត្តុទ្ទេសក៍ប្រកបដោយអង្គ ៥ រមែងទៅកើតក្នុងសួគ៌ ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅតម្កល់ទុក ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ដឹងនូវភត្តដែលខ្លួនបានសំដែងហើយ ទាំងមិនទាន់បានសំដែង ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុដែលជាភត្តុទ្ទេសក៍ប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង រមែងទៅកើតក្នុងសួគ៌ ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅតម្កល់ទុក ។ ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះភិក្ខុអ្នកក្រាលសេនាសនៈ ។ បេ ។ ភិក្ខុអ្នករក្សាឃ្លាំង ភិក្ខុអ្នកទទួលចីវរ ភិក្ខុអ្នកចែកចីវរ ភិក្ខុអ្នកចែកបបរ ភិក្ខុអ្នកចែកផ្លែឈើ ភិក្ខុអ្នកចែកបង្អែម ភិក្ខុអ្នកលះបង់នូវរបស់បន្តិចបន្តួច ភិក្ខុអ្នកប្រគល់សាដក ភិក្ខុអ្នកប្រគល់បាត្រ ភិក្ខុអ្នកប្រើនូវអារាមិកជនគឺញោមវត្ត ភិក្ខុអ្នកប្រើសាមណេរ ប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មានរមែងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកប្រើសាមណេរប្រកបដោយអង្គ ៥ រមែងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ លំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ មិនដឹង

បេសិតាបេសិតំ ន ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សាមណេរបេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ បញ្ចហុបាលិ អង្គេហិ សមន្នាគតោ សាមណេរបេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ឆន្ទាគតឹ គច្ឆតិ ន ទោសាគតឹ គច្ឆតិ ន មោហាគតឹ គច្ឆតិ ន ភយាគតឹ គច្ឆតិ បេសិតាបេសិតំ ជានាតិ ។ ឥមេហិ ខោ ឧបាលិ បញ្ចហង្គេហិ សមន្នាគតោ សាមណេរបេសកោ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេតិ ។

អាវាសិកវគ្គោ តេរសមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

[៣០៥] អាវាសិកព្យាករណា

ភត្តុសេនាសនានិ ច

ភណ្ឌាចីវរគ្គាហោ ច

ចីវរស្ស ច ភាជកោ

នូវសាមណេរដែលខ្លួនបានប្រើទាំងមិនទាន់បានប្រើ[១] ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកប្រើសាមណេរប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង រមែងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅទម្លាក់ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកប្រើសាមណេរ ប្រកបដោយអង្គ ៥ រមែងទៅកើតក្នុងសួគ៌ ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅតម្កល់ទុក ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុមិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្រឡាញ់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីស្អប់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីល្ងង់ ១ មិនលំអៀងព្រោះសេចក្តីខ្លាច ១ ដឹងនូវសាមណេរដែលខ្លួនបានប្រើទាំងមិនទាន់បានប្រើ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុអ្នកប្រើសាមណេរប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង រមែងទៅកើតក្នុងសួគ៌ ហាក់ដូចជាគេនាំយកទៅតម្កល់ទុក ។

ចប់ អាវាសិកវគ្គ ជាគម្រប់ ១៣ ។

ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿងនៃអាវាសិកវគ្គនោះដូច្នេះ

[៣០៥] និយាយអំពីអាវាសិកភិក្ខុ ១ ការដោះស្រាយវិន័យ ១ ភិក្ខុជាភត្តុទ្ទេសក៍ ១ ភិក្ខុអ្នកក្រាលសេនាសនៈ ១ ភិក្ខុអ្នករក្សាឃ្លាំង ១ ភិក្ខុអ្នកទទួលចីវរ ១ ភិក្ខុអ្នកចែកចីវរ ១ ចែក

---

១ មិនដឹងនូវសាមណេរដែលគួរប្រើនិងមិនគួរប្រើ ។

យាគុ ផលំ ខជ្ជកញ្ច

អប្បសាជិយត្ថាហកោ

បត្តអារាមិកា ចេវ[១]

សាមណេរេន បេសកោតិ

[៣០៦] កតិ នុ ខោ ភន្តេ អានិសំសា កឋិ-នត្ថារេតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ អានិសំសា កឋិនត្ថារេ ។ កតមេ បញ្ច ។ អនាមន្តចារោ អសមាទានចារោ គណភោជនំ យាវទត្ថចីវរំ យោ ច តត្ថ ចីវរុប្បាទោ សោ នេសំ ភវិស្សតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អានិសំសា កឋិនត្ថារេតិ ។

[៣០៧] កតិ នុ ខោ ភន្តេ អាទីនវា មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស និទ្ទំ ឱក្កមតោតិ[២] ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ អាទីនវា មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស និទ្ទំ ឱក្ក-មតោ ។ កតមេ បញ្ច ។ ទុក្ខំ សុបតិ ទុក្ខំ បដិពុជ្ឈតិ បាបកំ សុបិនំ បស្សតិ ទេវតា ន រក្ខន្តិ អសុចិ មុច្ចតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អាទីនវា

១ ម. បត្តោ អារាមិកោ ចេវ ។ ២ ឱ. ម. ឱក្កមយតោតិ ។

បបរ ១ ចែកផ្លែឈើ ១ ចែកបង្អែម ១ ភិក្ខុអ្នកលះបង់នូវវត្ថុបន្តិចបន្តួច ១ ភិក្ខុអ្នកប្រគល់សាដក ១ ភិក្ខុអ្នកប្រគល់បាត្រ ១ ភិក្ខុអ្នកប្រើអារាមិកជន ១ ភិក្ខុអ្នកប្រើសាមណេរ ១ ។

[៣០៦] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អានិសង្សក្នុងការក្រាលកឋិនមានប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ អានិសង្សក្នុងការក្រាលកឋិនមាន ៥ ។ អានិសង្ស ៥ យ៉ាងតើដូចម្ដេច ។ គឺការត្រាច់ទៅដោយមិនបាច់លាភិក្ខុផងគ្នា[១] ១ ការត្រាច់ទៅដោយមិនបាច់យកត្រៃចីវរឲ្យគ្រប់ទាំង ៣ ទៅក៏បាន ១ ឆាន់គណភោជនបាន ១ ប្រើប្រាស់អតិរេកចីវរបាន តាមសេចក្ដីត្រូវការ ១ ចីវរលាភ ដែលកើតឡើងក្នុងទីអាវាសនោះ នឹងបានដល់ភិក្ខុទាំងនោះ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ អានិសង្សក្នុងការក្រាលកឋិន មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៧] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទោសរបស់ភិក្ខុអ្នកភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន ដេកលក់ មានប៉ុន្មាន ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ទោសរបស់ភិក្ខុអ្នកភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន ដេកលក់នេះ មាន ៥ ។ ទោស ៥ យ៉ាង ដូចម្ដេច ។ គឺដេកលក់ជាទុក្ខ ១ ភ្ញាក់ឡើងក៏ជាទុក្ខ ១ យល់សប្តិឃើញមិនល្អ ១ ទេវតាមិនរក្សា ១ អសុចិឃ្លាតចេញ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ ទោសរបស់ភិក្ខុ

១ ចំពោះតែចារិត្តសិក្ខាបទប៉ុណ្ណោះ ។

មុដ្ឋស្សតិស្ស អសម្បជានស្ស និទ្ទំ ឱក្កមតោ[១] ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ អានិសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្ប-ជានស្ស និទ្ទំ ឱក្កមតោ[២] ។ កតមេ បញ្ច ។ សុខំ សុបតិ សុខំ បដិពុជ្ឈតិ ន បាបកំ សុបិនំ បស្សតិ ទេវតា រក្ខន្តិ អសុចិ ន មុច្ចតិ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អានិសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សម្បជានស្ស និទ្ទំ ឱក្កមតោតិ[៣] ។

[៣០៨] កតិ នុ ខោ ភន្តេ អវន្ទិយាតិ[៤] ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ អវន្ទិយា ។ កតមេ បញ្ច ។ អន្តរឃរំ បវិដ្ឋោ អវន្ទិយោ រច្ឆំ គតោ អវន្ទិយោ ឱតមសិកោ អវន្ទិយោ អសមន្នាហរន្តោ អវន្ទិយោ សុត្តោ អវន្ទិយោ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អវន្ទិយា ។ អបរេបិ ឧបាលិ បញ្ច អវន្ទិយា ។ កតមេ បញ្ច ។ យាគុបានេ អវន្ទិយោ

១-២-៣ ឱ. ម. ឱក្កមយតោ ។ ៤ អវន្ទិយាតិបិ បាឋោ ។ ឯវំ សព្វត្ថ ។

អ្នកភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន ដេកលក់ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលឧបាលិ អានិសង្សរបស់ភិក្ខុអ្នកមានសតិតាំងខ្ជាប់ ដឹងខ្លួន ដេកលក់ មាន ៥ យ៉ាង ។ អានិសង្ស ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺដេកលក់ជាសុខ ១ ភ្ញាក់ឡើងក៏ជាសុខ ១ មិនយល់សប្តិឃើញអាក្រក់ ១ ទេវតារក្សា ១ អសុចិមិនឃ្លាតចេញ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ អានិសង្សរបស់ភិក្ខុអ្នកមានសតិតាំងខ្ជាប់ ដឹងខ្លួន ដេកលក់ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣០៨] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនគួរសំពះមានប៉ុន្មានពួក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនគួរសំពះមាន ៥ ពួក ។ បុគ្គល ៥ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុកំពុងចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ មិនគួរភិក្ខុសំពះ ១ កំពុងដើរតាមច្រកផ្លូវ មិនគួរសំពះ ១ នៅក្នុងទីងងឹត មិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុដែលកំពុងខ្វល់ខ្វាយដោយការងារមិនបានអើពើនឹងការសំពះ មិនគួរសំពះ ១ កំពុងដេកលក់ មិនគួរសំពះ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង ភិក្ខុមិនគួរសំពះទេ ។ ម្នាលឧបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកដទៃទៀត ភិក្ខុមិនគួរសំពះ ។ បុគ្គល ៥ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុកំពុងឆាន់បបរ មិនគួរសំពះ ១

៣៤៧

ឧបាលិបញ្ចកំ អបរេ បញ្ច អវន្ទិយា

ភត្តគ្គេ អវន្ទិយោ ឯកាវត្តោ អវន្ទិយោ អញ្ញាវិហិតោ អវន្ទិយោ នគ្គោ អវន្ទិយោ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អវន្ទិយា ។ អបរេបិ ឧបាលិ បញ្ច អវន្ទិយា ។ កតមេ បញ្ច ។ ខាទន្តោ អវន្ទិយោ ភុញ្ជន្តោ អវន្ទិយោ ឧច្ចារំ ករោន្តោ អវន្ទិយោ បស្សាវំ ករោន្តោ អវន្ទិយោ ឧក្ខិត្តកោ អវន្ទិយោ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អវន្ទិយា ។ អបរេបិ ឧបាលិ បញ្ច អវន្ទិយា ។ កតមេ បញ្ច ។ បុរេ ឧបសម្បន្នេន បច្ឆា ឧបសម្បន្នោ អវន្ទិយោ អនុបសម្បន្នោ អវន្ទិយោ នានាសំវាសកោ វុឌ្ឍតរោ អធម្មវាទី អវន្ទិយោ មាតុគ្គាមោ អវន្ទិយោ បណ្ឌកោ អវន្ទិយោ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អវន្ទិយា ។ អបរេបិ ឧបាលិ បញ្ច អវន្ទិយា ។ កតមេ បញ្ច ។ បារិវាសិកោ អវន្ទិយោ មូលាយ បដិកស្សនារហោ អវន្ទិយោ មានត្តារហោ អវន្ទិយោ

នៅក្នុងរោងភត្ត មិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុងាកទៅក្នុងទីម្ខាង គឺបុគ្គលមានពៀរនឹងគ្នាជាវិសភាគបុគ្គល មិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុបញ្ជូនចិត្តទៅកាន់អារម្មណ៍ដទៃ គឺកំពុងគិតហេតុដទៃ មិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុអាក្រាត មិនគួរសំពះ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង មិនគួរសំពះឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកដទៃទៀត មិនគួរសំពះ ។ បុគ្គល ៥ ពួកតើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុកំពុងឆាន់បង្អែម មិនគួរសំពះ ១ កំពុងឆាន់ចំអាប មិនគួរសំពះ ១ កំពុងបន្ទោបង់ឧច្ចារៈមិនគួរសំពះ ១ កំពុងបន្ទោបង់បស្សាវៈ មិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត មិនគួរសំពះ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង មិនគួរសំពះឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកដទៃទៀត មិនគួរសំពះ ។ បុគ្គល ៥ ពួកតើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុដែលបានឧបសម្បទាក្រោយ ភិក្ខុដែលឧបសម្បទាមុន មិនគួសំពះ ១ អនុបសម្បន្នភិក្ខុ មិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុមានសំវាសផ្សេងគ្នា ទោះបីចាស់ជាងតែជាអធម្មវាទី ភិក្ខុមិនគួរសំពះ ១ មាតុគ្រាម ភិក្ខុមិនគួរសំពះ ១ បណ្ឌកៈ ភិក្ខុមិនគួរសំពះ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង មិនគួរសំពះឡើយ ។ ម្នាលឧបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកដទៃទៀត ក៏មិនគួរសំពះ ។ បុគ្គល ៥ ពួកតើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុដែលកំពុងនៅបរិវាស មិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុដែលគួរនឹងទាញមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ មិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុគួរដល់មានត្ត មិនគួរសំពះ ១

មានត្តចារិកោ អវន្ទិយោ អញ្ញជាវរហោ អវន្ទិយោ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច អវន្ទិយាតិ ។

[៣០៩] កតិ នុ ខោ ភន្តេ វន្ទិយាតិ ។ បញ្ចិមេ ឧបាលិ វន្ទិយា ។ កតមេ បញ្ច ។ បច្ឆា ឧបសម្បន្នេន បុរេ ឧបសម្បន្នោ វន្ទិយោ នានាសំវាសកោ វុឌ្ឍតរោ ធម្មវាទី វន្ទិយោ អាចរិយោ វន្ទិយោ ឧបជ្ឈាយោ វន្ទិយោ សទេវកេ លោកេ សមារកេ សព្រហ្មកេ សស្សមណព្រាហ្មណិយា បជាយ សទេវមនុស្សាយ តថាគតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វន្ទិយោ ។ ឥមេ ខោ ឧបាលិ បញ្ច វន្ទិយាតិ ។

[៣១០] នវកតរេន ភន្តេ ភិក្ខុនា វុឌ្ឍតរស្ស ភិក្ខុនោ បាទេ វន្ទន្តេន កតិ ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បាទា វន្ទិតព្វាតិ ។ នវកតរេនុបាលិ ភិក្ខុនា វុឌ្ឍតរស្ស ភិក្ខុនោបាទេ វន្ទន្តេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា

ភិក្ខុកំពុងប្រព្រឹត្តមានត្ត មិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុគួរដល់អព្ភានកម្ម មិនគួរសំពះ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង មិនគួរសំពះឡើយ ។

[៣០៩] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលដែលគួរសំពះ មានប៉ុន្មានពួក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ បុគ្គលដែលគួរសំពះមាន ៥ ពួក ។ បុគ្គល ៥ ពួកតើដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុដែលបានឧបសម្បទាមុន ភិក្ខុដែលបានឧបសម្បទាក្រោយ គួរសំពះ ១ ភិក្ខុដែលមានសំវាសផ្សេងគ្នា ដែលចាស់ជាងហើយជាធម្មវាទី គួរសំពះ ១ ភិក្ខុជាអាចារ្យ គួរសំពះ ១ ភិក្ខុជាឧបជ្ឈាយ៍ គួរសំពះ ១ ព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វព្រមទាំងសមណៈ និងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ភិក្ខុគួរថ្វាយបង្គំ ១ ។ ម្នាលឧបាលិ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង ភិក្ខុគួរសំពះ ។

[៣១០] ព្រះឧបាលិ ក្រាបបង្គំទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុខ្ចីជាង កាលនឹងថ្វាយបង្គំបាទាភិក្ខុចាស់ជាង ត្រូវតម្កល់ធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាងទុកខាងក្នុង ទើបថ្វាយបង្គំចំពោះបាទា ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុខ្ចីជាង កាលនឹងថ្វាយបង្គំបាទាភិក្ខុចាស់ជាង ត្រូវតម្កល់ធម៌ ៥

ចាជា វន្ទិតព្វា ។ កាតមេ បញ្ច ។ នវកាតវេទុចាលិ ភិក្ខុជា វុឌ្ឍតរស្ស ភិក្ខុនោ ចាទេ វន្ទន្តេន ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ការិត្វា អញ្ជលឹ បគ្គហេត្វា ឧភោហិ ចាណិតលេហិ ចាជានិ បរិសម្ពាហន្តេន បេមញ្ច គារវញ្ច ឧបដ្ឋាបេត្វា ចាជា វន្ទិតព្វា ។ នវកាតវេទុចាលិ ភិក្ខុជា វុឌ្ឍតរស្ស ភិក្ខុនោ ចាទេ វន្ទន្តេន ឥមេ បញ្ច ជម្មេ អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា ចាជា វន្ទិតព្វាតិ ។

កបិនត្ថារវគ្គោ ចុទ្ទសមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

[៣១១] កាបិនត្ថារនិទ្ទា ច
អន្តរយោគុខាទនេ
បុរេ ច ចារិវាសិ ច
វន្ទេយ្យោ វន្ទិតព្វកាន្តិ ។

ឧបាលិបញ្ចកំ និដ្ឋិតំ ។

យ៉ាងទុកខាងក្នុង ទើបថ្វាយបង្គំចំពោះបាទា ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងតើដូចម្ដេច ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុខ្ចីជាង កាលនឹងថ្វាយបង្គំបាទាភិក្ខុចាស់ជាង ត្រូវធ្វើឧត្តរាសង្គៈឆៀងស្មាម្ខាង ១ ផ្គងអញ្ជលី ១ ប្របាច់បាទាដោយបាតដៃទាំងគូ ១ តម្កល់សេចក្ដីស្រឡាញ់ទុក ១ សេចក្ដីគោរព ១ ទើបថ្វាយបង្គំចំពោះបាទាបាន ។ ម្នាលឧបាលិ ភិក្ខុខ្ចីជាង កាលនឹងថ្វាយបង្គំបាទាភិក្ខុចាស់ជាង ត្រូវតម្កល់ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯងទុកខាងក្នុង ទើបថ្វាយបង្គំចំពោះបាទា ។

ចប់ កឋិនត្ថារវគ្គ ជាគម្រប់ ១៥ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃកឋិនត្ថារវគ្គនោះដូច្នេះ

[៣១១] និយាយអំពីអានិសង្សក្រាលកឋិន ១ ទោសរបស់ភិក្ខុភ្លេចស្មារតីដេកលក់ ១ ភិក្ខុកំពុងចូលទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះមិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុកំពុងឆាន់បបរមិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុកំពុងឆាន់បង្អែមនិងចំអាបមិនគួរសំពះ ១ ភិក្ខុបួសមុនមិនគួរសំពះភិក្ខុបួសក្រោយ ១ ភិក្ខុកំពុងនៅបរិវាសមិនគួរសំពះ ១ បុគ្គលដែលគួរសំពះ ១ ភិក្ខុខ្ចីជាងគួរថ្វាយបង្គំបាទាភិក្ខុចាស់ជាង ១ ។

ចប់ ឧបាលិបញ្ហកៈ តែប៉ុណ្ណេះ ។

តេសំ វគ្គានំ ឧទ្ទានំ

[៣១២] អនិស្សិតេន កម្មញ្ច

វោហារវិកម្មេន ច

ចោទនា ច ឆុតង្គ៌ា ច

មុសា ភិក្ខុនិមេវ ច

ឧញ្ញាហិកានិករណំ

ភេទកា បញ្ចមា បុរេ

អាវាសិកា កឋិនញ្ច

ចុទ្ទសា សុប្បកាសិតាតិ ។

ឧទ្ទានគឺបញ្ជីរឿងនៃវគ្គទាំងនោះដូច្នេះ

[៣១២] និយាយអំពីអនិស្សិតវគ្គ ១ កម្មនប្បដិប្បស្សម្ភន-វគ្គ ១ វោហារវគ្គ ១ ទិដ្ឋាវិកម្មវគ្គ ១ ចោទនាកណ្ឌវគ្គ ១ ធុតង្គវគ្គ ១ មុសាវាទវគ្គ ១ ភិក្ខុនោវាទវគ្គ ១ ឧព្វាហិកាវគ្គ ១ អធិករណវូបសមវគ្គ ១ សង្ឃភេទវគ្គមានធម៌ ៥ យ៉ាង ១ ទុតិយសង្ឃភេទវគ្គមានធម៌ ៥ យ៉ាងដូចមុន ១ អាវាសិក-វគ្គ ១ កឋិនត្ថារវគ្គ ១ រួមទាំងអស់ត្រូវជា ១៤ វគ្គ ដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ប្រកាសទុកមកហើយដោយល្អ ។

សមុដ្ឋានំ

[៣១៣] អត្ថាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជតិ សចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ សចិត្តកោ អាបជ្ជតិ អចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជតិ អចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ អចិត្តកោ អាបជ្ជតិ សចិត្តកោ វុដ្ឋាតិ ។ អត្ថាបត្តិ កុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ កុសលចិត្តោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ កុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ អកុសលចិត្តោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ កុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ អព្យាកតចិត្តោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ អកុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ កុសលចិត្តោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ អកុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ អកុសលចិត្តោ វុដ្ឋាតិ អត្ថាបត្តិ អកុសលចិត្តោ អាបជ្ជតិ អព្យាកតចិត្តោ វុដ្ឋាតិ ។ អត្ថាបត្តិ អព្យាកតចិត្តោ អាបជ្ជតិ កុសលចិត្តោ

សមុដ្ឋាន

[៣១៣] អាបត្តិដែលភិក្ខុមិនមានចិត្តគិតហើយត្រូវ មានចិត្តគិតហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានចិត្តគិតហើយត្រូវ មិនមានចិត្តគិតហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមិនមានចិត្តគិតហើយត្រូវ មិនមានចិត្តគិតហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានចិត្តគិតហើយត្រូវ មានចិត្តគិតហើយ ចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន ។ អាបត្តិដែលភិក្ខុមានកុសលចិត្តហើយត្រូវ មានកុសលចិត្តហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានកុសលចិត្តហើយត្រូវ មានអកុសលចិត្តហើយ ចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានកុសលចិត្តហើយត្រូវ មានអព្យាកតចិត្តហើយ ចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានអកុសលចិត្តហើយត្រូវ មានកុសលចិត្តហើយ ចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានអកុសលចិត្តហើយត្រូវ មានអកុសលចិត្តហើយ ចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានអកុ-សលចិត្តហើយត្រូវ មានអព្យាកតចិត្តហើយ ចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន ។ អាបត្តិដែលភិក្ខុមានអព្យាកតចិត្តហើយត្រូវ មានកុសលចិត្ត

វុដ្ឋាតិ អត្តាបត្តិ អព្យាកតចិត្តោ អាបជ្ជតិ អកុសល-
ចិត្តោ វុដ្ឋាតិ អត្តាបត្តិ អព្យាកតចិត្តោ អាបជ្ជតិ អព្យា-
កតចិត្តោ វុដ្ឋាតិ ។

[៣១៤] បឋមំ ចាភជិកំ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ
សមុដ្ឋាតិ ។ បឋមំ ចាភជិកំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន
សមុដ្ឋាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ន វា-
ចតោ ។ ទុតិយំ ចាភជិកំ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ ស-
មុដ្ឋាតិ ។ ទុតិយំ ចាភជិកំ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ ស-
មុដ្ឋាតិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ន
វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ន
កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ
ច សមុដ្ឋាតិ ។ តតិយំ ចាភជិកំ កតីហិ សមុដ្ឋា-
នេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ តតិយំ ចាភជិកំ តីហិ សមុដ្ឋា-
នេហិ សមុដ្ឋាតិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច
សមុដ្ឋាតិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សមុដ្ឋាតិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាច-

ហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានអព្យាកតចិត្តហើយត្រូវ មានអកុសលចិត្តហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុមានអព្យាកតចិត្តហើយត្រូវ មានអព្យាកតចិត្តហើយចេញចាកអាបត្តិនោះក៏មាន ។

[៣១៤] បឋមបារាជិកតាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ បឋមបារាជិកតាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនតាំងឡើងអំពីវាចា ។ ទុតិយបារាជិកតាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ ទុតិយបារាជិកតាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣ គឺ តាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្តក៏មាន ។ តតិយបារាជិកតាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ តតិយបារាជិកតាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចា

តោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ។ ចតុត្ថំ ចារាជិកំ កតី-
ហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ ចតុត្ថំ ចារាជិកំ តីហិ
សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ
ច សមុដ្ឋាតិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សមុដ្ឋាតិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច
ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ។

ចត្តារោ បារាជិកា និដ្ឋិតា ។

[៣១៤] ឧបក្កមិត្វា អសុចឹ មោចេន្តស្ស សង្ឃាទិ-
សេសោ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ ឧបក្កមិ-
ត្វា អសុចឹ មោចេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឯកេន
សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុ-
ដ្ឋាតិ ន វាចតោ ។ មាតុគ្គាមេន សទ្ធឹ កាយសំសគ្គំ
សមាបជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ
សមុដ្ឋាតិ ។ មាតុគ្គាមេន សទ្ធឹ កាយសំសគ្គំ សមា-
បជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឯកេន សមុដ្ឋានេន ស-
មុដ្ឋាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ន វាចតោ ។

និងចិត្តក៏មាន ។ ចតុត្ថបារាជិកតាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ ចតុត្ថ-បារាជិកតាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្តក៏មាន ។

ចប់ បារាជិក ៤ ។

[៣១៥] អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុដែលព្យាយាមធ្វើអសុចិឲ្យឃ្លាតចេញ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុដែលព្យាយាមធ្វើអសុចិឲ្យឃ្លាតចេញ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចា ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលដល់ព្រមនូវកាយសំសគ្គៈ មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាម តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុដែលដល់ព្រមនូវកាយសំសគ្គៈ មួយអន្លើដោយមាតុគ្រាម តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចា ។

មាតុគ្គាមំ ទុដ្ឋុល្លាហិ វាចាហិ ឱភាសន្តស្ស សង្ឃាទិ-
សេសោ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ មាតុគ្គាមំ
ទុដ្ឋុល្លាហិ វាចាហិ ឱភាសន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ តីហិ
សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ
ច សមុដ្ឋាតិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច
សមុដ្ឋាតិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ
ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ។ មាតុគ្គាមស្ស សន្តិកេ អត្ត-
កាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ
កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ មាតុគ្គាមស្ស សន្តិ-
កេ អត្តកាមចារិចរិយាយ វណ្ណំ ភាសន្តស្ស សង្ឃាទិ-
សេសោ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ បេ ។ សញ្ចរិត្តំ
សមាបជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ
សមុដ្ឋាតិ ។ សញ្ចរិត្តំ សមាបជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ
ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ សិយា កាយតោ ស-
មុដ្ឋាតិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ សិយា វាចតោ សមុដ្ឋាតិ
ន កាយតោ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ
ច សមុដ្ឋាតិ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ

អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលពោលល្បួងមាតុគ្រាម ដោយវាចាអាក្រក់ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលពោលល្បួងមាតុគ្រាមដោយវាចាអាក្រក់ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្តក៏មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលពោលសរសើរការបម្រើដោយកាម ដើម្បីខ្លួនក្នុងសំណាក់នៃមាតុគ្រាម តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលពោលសរសើរការបម្រើដោយកាម ដើម្បីខ្លួនក្នុងសំណាក់នៃមាតុគ្រាម តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣ ។ បេ ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលប្រព្រឹត្តជឹកនាំ (បុរសស្ត្រីឲ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ) តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលប្រព្រឹត្តជឹកនាំ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៦ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចា មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចា មិនបានតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត

ច សមុដ្ឋាតិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ។ សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ការាបេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ការាបេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ បេ ។ មហល្លកំ វិហារំ ការាបេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ មហល្លកំ វិហារំ ការាបេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ បេ ។ ភិក្ខុំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ ភិក្ខុំ អមូលកេន បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ បេ ។ ភិក្ខុំ អញ្ញភាគិយស្ស អធិករណស្ស កញ្ចិ ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។

មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្តក៏មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើកុដិ ដោយសូមគ្រឿងឧបករណ៍អំពីគេមកដោយខ្លួនឯង តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិ-សេសរបស់ភិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើកុដិ ដោយសូមគ្រឿងឧបករណ៍ អំពីគេមកដោយខ្លួនឯង តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៦ ។ បេ ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើវិហារធំ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុដែលឲ្យគេធ្វើវិហារធំ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៦ ។ បេ ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃា-ទិសេសរបស់ភិក្ខុដែលចោទភិក្ខុផងគ្នា ដោយអាបត្តិបារាជិក មិនមានមូល តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣ ។ បេ ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលកាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិករណ៍ ជាចំណែកដទៃមកជាគ្រឿងអាង ហើយចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិបារាជិក តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។

ភិក្ខុំ អញ្ញភាគិយស្ស អធិករណស្ស កិញ្ចិ ទេសំ លេសមត្តំ ឧបាទាយ បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ បេ ។ សង្ឃភេទកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ នប្បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ សង្ឃភេទកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ នប្បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ។ ភេទានុវត្តកានំ ភិក្ខូនំ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ នប្បដិនិស្សជ្ជន្តានំ សង្ឃាទិសេសោ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ ភេទានុវត្តកានំ ភិក្ខូនំ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ នប្បដិនិស្សជ្ជន្តានំ សង្ឃាទិសេសោ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ។

អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុ ដែលកាន់យកហេតុបន្តិចបន្តួចរបស់អធិក-រណ៍ជាចំណែកដទៃមកជាគ្រឿងអាង ហើយចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិបារាជិក តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣ ។ បេ ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុជាអ្នកទម្លាយសង្ឃ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាគម្រប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេស របស់ភិក្ខុជាអ្នកទម្លាយសង្ឃ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ជាគម្រប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្ត ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេស របស់ពួកភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ជាអ្នកទម្លាយសង្ឃ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ជាគម្រប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ពួកភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុ ជាអ្នកទម្លាយសង្ឃ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម ជាគម្រប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្ត ។

ទុព្វចស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ នប្បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតីហិ សមុដ្ឋា-នេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ ទុព្វចស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ ស-មនុភាសនាយ នប្បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ។ កុលទូសកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ នប្បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ កុលទូសកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាស-នាយ នប្បដិនិស្សជ្ជន្តស្ស សង្ឃាទិសេសោ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ។

តេរស សង្ឃាទិសេសា និដ្ឋិតា ។

[៣១៦] ។ បេ ។ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស ទុក្កដំ កតីហិ

អាបត្តិសង្ឃាទិសេស របស់ភិក្ខុដែលគេប្រដៅក្រ ដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាគម្រប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុដែលគេប្រដៅក្រដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាគម្រប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្ត ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេសរបស់ភិក្ខុដែលទ្រុស្តត្រកូល ដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាគម្រប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់កម្មនោះចេញ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិសង្ឃាទិសេស របស់ភិក្ខុដែលទ្រុស្តត្រកូលដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្ម (ហាមប្រាម) ជាគម្រប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះ-បង់កម្មនោះចេញ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ១ គឺតាំងឡើង អំពីកាយនិងវាចានិងចិត្ត ។

ចប់ សង្ឃាទិសេស ១៣ ។

[៣១៦] ។ បេ ។ អាបត្តិទុក្កដរបស់ភិក្ខុដែលអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើបន្ទោបង់ឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តី ស្តោះទឹកមាត់ក្តីក្នុងទឹក តាំងឡើងអំពី

សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋាតិ ។ អនាទរិយំ បដិច្ច ឧទកេ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករោន្តស្ស ទុក្កដំ ឯកេន សមុដ្ឋានេន សមុដ្ឋាតិ កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋាតិ ន វាចតោ ។

សេក្ខិយា និដ្ឋិតា ។

[៣១៧] ចត្តារោ បារាជិកា កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ ។ ចត្តារោ បារាជិកា តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ។

[៣១៨] តេរស សង្ឃាទិសេសា កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ ។ តេរស សង្ឃាទិសេសា ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ សិយា វាចតោ សមុដ្ឋហន្តិ

សមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិទុក្កដរបស់ភិក្ខុដែលអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ បន្ទោបង់ឧច្ចារៈក្តី បស្សាវៈក្តី ស្តោះទឹកមាត់ក្តី ក្នុងទឹក តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ១ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចា ។

ចប់ សេក្ខិយៈ ។

[៣១៧] បារាជិកទាំង ៤ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ បារា-ជិកទាំង ៤ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្តក៏មាន ។

[៣១៨] សង្ឃាទិសេសទាំង ១៣ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ សង្ឃាទិសេសទាំង ១៣ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៦ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចា មិនបានតាំង

ន កាយតោ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្ត-តោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ។

[៣១៩] ទ្វេ អនិយតា កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ ។ ទ្វេ អនិយតា តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ។

[៣២០] តឹស និស្សគ្គិយា បាចិត្តិយា កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ ។ តឹស និស្សគ្គិយា បា-ចិត្តិយា ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ សិយា វាចតោ សមុដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ

ឡើងអំពីកាយនិងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចា មិនបានតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្តក៏មាន ។

[៣១៩] អនិយតៈទាំង ២ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ អនិយតៈទាំង ២ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្តក៏មាន ។

[៣២០] និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈទាំង ៣០ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ និស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈទាំង ៣០ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៦ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចា មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចា

ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ។

[៣២១] ទ្វេនវុតិ ចាចិត្តិយា កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ ។ ទ្វេនវុតិ ចាចិត្តិយា ឆហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ សិយា វាចតោ សមុដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ។

[៣២២] ចត្តារោ ចាដិទេសនីយា កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ ។ ចត្តារោ ចាដិទេសនីយា ចតូហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ

មិនបានតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្តក៏មាន ។

[៣២១] បាចិត្តិយៈទាំង ៩២ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ បាចិត្តិយៈទាំង ៩២ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៦ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចា មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចា មិនបានតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្តក៏មាន ។

[៣២២] បាដិទេសនីយៈទាំង ៤ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ បាដិទេសនីយៈទាំង ៤ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៤ គឺតាំងឡើងអំពីកាយ

សមុដ្ឋានំ បញ្ចសត្តតិ សេក្ខិយា ឧទ្ទានគាថា

សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន ចិត្តតោ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ។

[៣២៣] បញ្ចសត្តតិ សេក្ខិយា កតីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ ។ បញ្ចសត្តតិ សេក្ខិយា តីហិ សមុដ្ឋានេហិ សមុដ្ឋហន្តិ សិយា កាយតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន វាចតោ សិយា វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តិ ន កាយតោ សិយា កាយតោ ច វាចតោ ច ចិត្តតោ ច សមុដ្ឋហន្តីតិ ។

សមុដ្ឋានំ និដ្ឋិតំ ។

តស្សុទ្ទានំ

[៣២៤] អចិត្តកុសលា ចេវ[១]
សមុដ្ឋានញ្ច សព្វថា
យថាធម្មេន ញាយេន
សមុដ្ឋានំ វិជានថាតិ ។

១ ឱ. ម. អចិត្តកុសលោ ចេវ ។

មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចា មិនបានតាំងឡើងអំពីចិត្តក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្តក៏មាន ។

[៣២៣] សេក្ខិយៈទាំង ៧៥ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋានប៉ុន្មាន ។ សេក្ខិយៈទាំង ៧៥ តាំងឡើងអំពីសមុដ្ឋាន ៣ គឺតាំងឡើងអំពីកាយនិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីវាចាក៏មាន តាំងឡើងអំពីវាចានិងចិត្ត មិនបានតាំងឡើងអំពីកាយក៏មាន តាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចានិងចិត្តក៏មាន ។

ចប់ សមុដ្ឋាន តែប៉ុណ្ណេះ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃសមុដ្ឋាននោះដូច្នេះ

[៣២៤] និយាយអំពីអាបត្តិដែលភិក្ខុមិនមានចិត្តគិត ១ មានកុសលចិត្ត ១ និយាយអំពីសមុដ្ឋាននៃអាបត្តិទាំងអស់ ១ អ្នកទាំងឡាយចូរដឹងសមុដ្ឋានដោយបញ្ញាដ៏សមគួរដល់អាបត្តិចុះ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ

[៣២៥] កតិ អាបត្តិយោ កាយិកា
កតិ វាចសិកា កតា
ឆាទេន្តស្ស កតិ អាបត្តិយោ
កតិ សំសគ្គបច្ចយា ។
ឆ អាបត្តិយោ កាយិកា
ឆ វាចសិកា កតា
ឆាទេន្តស្ស តិស្សោ អាបត្តិយោ
បញ្ច សំសគ្គបច្ចយា ។
[៣២៦] អរុណុគ្គេ កតិ អាបត្តិយោ
កតិ យាវតតិយកា
កតេត្ថ អដ្ឋវត្ថុកា
កតីហិ សព្វសង្គហោ ។
អរុណុគ្គេ តិស្សោ អាបត្តិយោ
ទ្វេ យាវតតិយកា
ឯកេត្ថ អដ្ឋវត្ថុកា
ឯកេន សព្វសង្គហោ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកៈ

[៣២៥] សួរថា អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីកាយមានប៉ុន្មាន អាបត្តិដែលតាំងឡើង អំពីវាចាមានប៉ុន្មាន អាបត្តិប៉ុន្មានមានដល់ឧបសម្បន្នដែលបិទបាំងទោសទុក អាបត្តិប៉ុន្មានដែលត្រូវព្រោះបច្ច័យគឺការប៉ះពាល់នូវកាយ ។ ឆ្លើយថា អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីកាយមាន ៦ អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីវាចាមាន ៦ អាបត្តិ ៣ មានដល់ឧបសម្បន្នដែលបិទបាំងទោសទុក អាបត្តិ ៥ ដែលត្រូវព្រោះបច្ច័យគឺការប៉ះពាល់នូវកាយ ។

[៣២៦] អាបត្តិដែលត្រូវក្នុងវេលាអរុណរះឡើង មានប៉ុន្មាន អាបត្តិដែលត្រូវក្នុងខណៈដែលសង្ឃសូត្រ សមនុភាសនកម្មចប់ជាគម្រប់ ៣ ដង មានប៉ុន្មាន អាបត្តិដែលត្រូវព្រោះបំពេញនូវវត្ថុគ្រប់ទាំង ៨ មានប៉ុន្មាន ក្នុងសាសនានេះ ការសង្គ្រោះទាំងអស់ដោយឧទ្ទេសប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិដែលត្រូវក្នុងវេលាអរុណរះឡើងមាន ៣ អាបត្តិដែលត្រូវក្នុងខណៈដែលសង្ឃសូត្រ សមនុភាសនកម្មចប់ជាគម្រប់ ៣ ដង មាន ២ អាបត្តិដែលត្រូវព្រោះបំពេញនូវវត្ថុឲ្យគ្រប់ទាំង ៨ មានតែ ១ ក្នុងសាសនានេះ ការសង្គ្រោះទាំងអស់ដោយឧទ្ទេសតែ ១ គឺនិទានុទ្ទេស ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ វិនយមូលាទិបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

[៣២៧] វិនយស្ស កតិ មូលានិ
យានិ ពុទ្ធេន បញ្ញត្តា
វិនយគរុកា កតិ វុត្តា
ទុដ្ឋុល្លច្ឆាទនា កតិ ។
វិនយស្ស ទ្វេ មូលានិ
យានិ ពុទ្ធេន បញ្ញត្តា
វិនយគរុកា ទ្វេ វុត្តា
ទ្វេ ទុដ្ឋុល្លច្ឆាទនា ។

[៣២៨] គាមន្តរេ កតិ អាបត្តិយោ
កតិ នទីបារបច្ចយា
កតិមំសេសុ ថុល្លច្ចយំ
កតិមំសេសុ ទុក្កដំ ។
គាមន្តរេ ចតស្សោ អាបត្តិយោ
ចតស្សោ នទីបារបច្ចយា
ឯកមំសេ ថុល្លច្ចយំ
នវមំសេសុ ទុក្កដំ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកៈ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាអំពីមូលនៃវិន័យជាដើម

[៣២៧] មូលរបស់វិន័យមានប៉ុន្មាន ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់បញ្ញត្តទុកមក គរុកាបត្តិក្នុងវិន័យមានប៉ុន្មាន ដែលព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ទុកមក អាបត្តិដែលត្រូវព្រោះបិទបាំងទុដ្ឋុល្លាបត្តិមានប៉ុន្មាន ។ មូលរបស់វិន័យមាន ២ ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់បញ្ញត្តទុកមក គរុកាបត្តិក្នុងវិន័យមាន ២ ដែលព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ទុកមក ដែលត្រូវព្រោះបិទបាំងទុដ្ឋុល្លាបត្តិមាន ២[១] ។ [៣២៨] អាបត្តិប៉ុន្មាន ដែលត្រូវក្នុងចន្លោះផ្ទះ អាបត្តិប៉ុន្មាន ដែលត្រូវព្រោះឆ្លងទៅកាន់ត្រើយស្ទឹង ជាបច្ច័យ សាច់ប៉ុន្មានប្រការ ដែលភិក្ខុឆាន់ត្រូវថុល្លច្ច័យ សាច់ប៉ុន្មានប្រការ ដែលភិក្ខុឆាន់ត្រូវទុក្កដ ។ អាបត្តិ ៤ ដែលត្រូវក្នុងចន្លោះផ្ទះ អាបត្តិ ៤ ដែលត្រូវព្រោះឆ្លងទៅកាន់ត្រើយស្ទឹង ជាបច្ច័យ សាច់មនុស្សតែម្យ៉ាងដែលឆាន់ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ សាច់ ៩ ប្រការ ដែលភិក្ខុឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទុក្កដ ។

---

១ អដ្ឋកថា អាបត្តិ ២ នោះគឺអាបត្តិបារាជិក របស់ភិក្ខុនីដែលត្រូវព្រោះជួយបិទបាំងទោសភិក្ខុនីផងគ្នា ១ អាបត្តិបាចិត្តិយៈរបស់ភិក្ខុដែលត្រូវព្រោះជួយបិទបាំអាបត្តិសង្ឃាទិសេសនៃភិក្ខុផងគ្នា ១ ។

[៣២៩] កតិ វាចសិកា រត្តឹ
កតិ វាចសិកា ទិវា
ទទមានស្ស កតិ អាបត្តិយោ
បដិគ្គណ្ហន្តស្ស កិត្តកា ។
ទ្វេ វាចសិកា រត្តឹ
ទ្វេ វាចសិកា ទិវា
ទទមានស្ស តិស្សោ អាបត្តិយោ
ចត្តារោ ច បដិគ្គហេ ។

[៣៣០] កតិ ទេសនាគាមិនិយោ
កតិ សប្បដិកម្មា កតា
កតេត្ថ អប្បដិកម្មា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា ។
បញ្ច ទេសនាគាមិនិយោ
ឆ សប្បដិកម្មា កតា
ឯកេត្ថ អប្បដិកម្មា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា ។

[៣២៩] អាបត្តិប៉ុន្មានដែលតាំងឡើងអំពីវាចាហើយត្រូវតែក្នុងរាត្រី អាបត្តិប៉ុន្មានដែលតាំងឡើងអំពីវាចា ហើយត្រូវតែក្នុងវេលាថ្ងៃ អាបត្តិប៉ុន្មានមានដល់ឧបសម្បន្នដែលឲ្យ អាបត្តិប៉ុន្មានមានដល់ឧបសម្បន្នដែលទទួល ។ អាបត្តិ ២ ប្រកបដោយវាចាហើយត្រូវតែក្នុងរាត្រី អាបត្តិ ២ ដែលតាំងឡើងអំពីវាចាហើយត្រូវតែក្នុងវេលាថ្ងៃ អាបត្តិ ៣ មានដល់ឧបសម្បន្នដែលឲ្យ អាបត្តិ ៤ មានដល់ឧបសម្បន្នដែលទទួល ។

[៣៣០] អាបត្តិប៉ុន្មានដែលជាទេសនាគាមិនី អាបត្តិប៉ុន្មានដែលជាសប្បដិកម្ម[១] ក្នុងសាសនានេះ មានអាបត្តិប៉ុន្មានដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្សទ្រង់ត្រាស់ថាជាអប្បដិកម្ម[២] ក្នុងសាសនានេះ ។ អាបត្តិដែលជាទេសនាគាមិនីមាន ៥ អាបត្តិដែលជាសប្បដិកម្មមាន ៦ អាបត្តិ ១ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្សទ្រង់ត្រាស់ថាជាអប្បដិកម្ម ក្នុងសាសនានេះ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា សប្បដិកម្ម ប្រែថា អាបត្តិដែលកែបាន បានដល់អាបត្តិ ៦ កង តាំងពីសង្ឃាទិសេស រហូតដល់ទុក្កដាសិត ។ ២ អប្បដិកម្ម ប្រែថា អាបត្តិកែលែងបាន បានដល់បារាជិក ៤ ឬទាំង ៨ ។

[៣៣១] វិនយគរុកា កតិ វុត្តា
កាយវាចសិកានិ ច
កតិ វិកាលេ ធញ្ញរសា[១]
កតិ ញត្តិចតុត្ថេន សម្មតិ ។
វិនយគរុកា ទ្វេ វុត្តា
កាយវាចសិកានិ ច
ឯកោ វិកាលេ ធញ្ញរសោ
ឯកា ញត្តិចតុត្ថេន សម្មតិ ។

[៣៣២] បារាជិកា កាយិកា កតិ
កតិ សំវាសកភូមិយោ[២]
កតីនញ្ច រត្តិច្ឆេទោ
បញ្ញត្តា ទ្វង្គុលា កតិ ។
បារាជិកា កាយិកា ទ្វេ
ទ្វេ សំវាសកភូមិយោ[៣]
ទ្វិន្នញ្ច រត្តិច្ឆេទោ
បញ្ញត្តា ទ្វង្គុលា ទុវេ ។

---

១ ម. ធញ្ញរសោ ។ ២-៣ ឱ. សំវាសភូមិយោ ។

[៣៣១] អាបត្តិប៉ុន្មាន ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថាជាគរុកាបត្តិក្នុងវិន័យ សិក្ខាបទប៉ុន្មាន ដែលតាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចា រសស្រូវប៉ុន្មានដែលគួរឆាន់បានក្នុងវេលាវិកាល ការសន្មតដោយញត្តិចតុត្ថកម្មវាចាមានប៉ុន្មាន ។ អាបត្តិ ២ យ៉ាងដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្សទ្រង់ត្រាស់ថាជាគរុ-កាបត្តិក្នុងវិន័យ សិក្ខាបទាំងអស់សុទ្ធតែតាំងឡើងអំពីកាយនិងវាចា រសស្រូវតែ ១ គឺថ្នាំឈ្មោះលោណសោចិរកៈ[១] ដែលគួរឆាន់បានក្នុងវេលាវិកាល ការសន្មតដោយញត្តិចតុត្ថកម្ម-វាចាមានតែ ១ ។

[៣៣២] អាបត្តិបារាជិក ដែលតាំងឡើងអំពីកាយមានប៉ុន្មាន ភូមិនៃសំវាសមានប៉ុន្មាន រាត្រីដាច់មានដល់ភិក្ខុប៉ុន្មានពួក ព្រះអង្គបញ្ញត្តខ្នាតត្រឹមពីរធ្នាប់ មានប៉ុន្មានសិក្ខាបទ ។ អាបត្តិបារាជិកដែលតាំងឡើងអំពីកាយមាន ២ ភូមិនៃសំវាសមាន ២ រាត្រីដាច់មានដល់ភិក្ខុ ២ ពួក (ភិក្ខុកំពុងនៅបរិវាស ១ ប្រព្រឹត្តមានត្ត ១) ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តខ្នាតត្រឹមពីរធ្នាប់ មាន ២ សិក្ខាបទ[២] ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា ត្រូវមើលនយលក្ខណៈក្នុងសៀវភៅទី ៧ ក្នុងភេសជ្ជក្ខន្ធកៈទំព័រ ២៥៦ ។
២ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យភិក្ខុនីយកម្រាមដៃលាងអង្គជាតឲ្យហួសជាង២ថ្នាំងម្រាមដៃឡើងទៅ អនុញ្ញាតត្រឹមតែ ២ ថ្នាំងដៃ ១ ទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យទុកសក់វែងហួសជាង ២ ធ្នាប់ឡើងទៅ ១ ។

[៣៣៣] កតត្ថានំ វេជិត្វាន
កតីហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ
កតេត្ថ បឋមាបត្តិកា
ញត្តិយាករណា កតិ ។
ទ្វេ អត្ថានំ វេជិត្វាន
ទ្វីហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ
ទ្វេត្ថ បឋមាបត្តិកា
ញត្តិយា ករណា ទុវេ ។
[៣៣៤] ចាណាតិចាតេ កតិ អាបត្តិយោ
វាចា ចារជិកា កតិ
ឱភាសនា កតិ វុត្តា
សញ្ចរិត្តេន វា កតិ ។
ចាណាតិចាតេ តិស្សោ អាបត្តិយោ
វាចា ចារជិកា តយោ
ឱភាសនា តយោ វុត្តា
សញ្ចរិត្តេន វា តយោ ។

[៣៣៣] ភិក្ខុនី វាយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិប៉ុន្មាន សង្ឃបែកគ្នាដោយអាការប៉ុន្មាន អាបត្តិដែលត្រូវជាដំបូងក្នុងវិន័យនេះមានប៉ុន្មាន ការធ្វើញត្តិមានប៉ុន្មាន ។ ភិក្ខុនី វាយខ្លួនឯង ត្រូវអាបត្តិ ២ សង្ឃបែកគ្នាដោយអាការ ២ អាបត្តិដែលត្រូវជាដំបូងក្នុងវិន័យនេះមាន ២ ការធ្វើញត្តិមាន ២ ។

[៣៣៤] ក្នុងបាណាតិបាតមានអាបត្តិប៉ុន្មាន អាបត្តិបារាជិកដែលតាំងឡើងអំពីវាចាមានប៉ុន្មាន អាបត្តិដែលភិក្ខុនិយាយល្បួងមាតុគ្រាមដោយពាក្យអាក្រក់មានប៉ុន្មាន អាបត្តិប៉ុន្មានដែលភិក្ខុត្រូវព្រោះការដឹកនាំបុរសនិងស្ត្រី ឲ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ ។ ក្នុងបាណាតិបាតមានអាបត្តិ ៣ អាបត្តិបារាជិកដែលតាំងឡើងអំពីវាចាមាន ៣ អាបត្តិដែលភិក្ខុនិយាយល្បួងមាតុគ្រាមដោយពាក្យអាក្រក់មាន ៣ អាបត្តិ ៣ ត្រូវ (ព្រោះការដឹកនាំបុរសនិងស្ត្រីឲ្យបានគ្នាជាប្តីប្រពន្ធ) ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ តិបុគ្គលាទិបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

[៣៣៥] កតិ បុគ្គលា ន ឧបសម្បាទេតព្វា
កតី កម្មាន(១) សង្គហា
នាសិតកា កតិ វុត្តា
កតីនំ ឯកវាចិកា ។
តយោ បុគ្គលា ន ឧបសម្បាទេតព្វា
តយោ កម្មាន(២) សង្គហា
នាសិតកា តយោ វុត្តា
តិណ្ណន្នំ ឯកវាចិកា ។

[៣៣៦] អធិដ្ឋានេ កតិ អាបត្តិយោ
កតិ មេថុនប្បច្ចយា
ឆិន្ទន្តស្ស កតិ អាបត្តិយោ
កតិ ឆឌ្ឌិតប្បច្ចយា ។
អធិដ្ឋានេ តិស្សោ អាបត្តិយោ
ចតស្សោ មេថុនប្បច្ចយា
ឆិន្ទន្តស្ស តិស្សោ អាបត្តិយោ
បញ្ច ឆឌ្ឌិតប្បច្ចយា ។

១-២ ឱ. ម. កម្មានំ ។

[៣៣៥] បុគ្គលដែលមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាមានប៉ុន្មានពួក ការសង្គ្រោះកម្មមានប៉ុន្មាន បុគ្គលដែលព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ត្រូវឲ្យវិនាសមានប៉ុន្មាន ជនប៉ុន្មានពួកដែលត្រូវសូត្រកម្មវាចាតែម្តងបាន ។ បុគ្គលដែលមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាមាន ៣ ពួក ការសង្គ្រោះកម្មមាន ៣ បុគ្គលដែលព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថាត្រូវឲ្យវិនាសមាន ៣ ពួក ជន ៣ ពួក ដែលត្រូវសូត្រកម្មវាចាតែម្តងបាន ។

[៣៣៦] ក្នុងអទិន្នាទានមានអាបត្តិប៉ុន្មាន អាបត្តិព្រោះមេថុនជាបច្ច័យមានប៉ុន្មាន អាបត្តិប៉ុន្មានមានដល់ភិក្ខុដែលកាត់ អាបត្តិប៉ុន្មានដែលភិក្ខុត្រូវព្រោះចោលជាបច្ច័យ ។ ក្នុងអទិន្នាទានមានអាបត្តិ ៣ អាបត្តិព្រោះមេថុនជាបច្ច័យមាន ៤ អាបត្តិ ៣ មានដល់ភិក្ខុដែលកាត់ អាបត្តិ ៥ ដែលភិក្ខុត្រូវព្រោះចោលជាបច្ច័យ ។

[៣៣៧] ភិក្ខុនោវាទកវគ្គស្មឹ
បាចិត្តិយេន ទុក្កដា
កតេត្ថ នវកា វុត្តា
កតីនំ ចីវរេន ច ។
ភិក្ខុនោវាទកវគ្គស្មឹ
បាចិត្តិយេន ទុក្កដា កតា
ចតុរេត្ថ នវកា វុត្តា
ទ្វិន្នំ ចីវរេន ច ។

[៣៣៨] ភិក្ខុនីនញ្ច អក្ខាតា
បាដិទេសនីយា កតិ
ភុញ្ជន្តាមកធញ្ញេន
បាចិត្តិយេន ទុក្កដា កតិ ។
ភិក្ខុនីនញ្ច អក្ខាតា
អដ្ឋ បាដិទេសនីយា កតា
ភុញ្ជន្តាមកធញ្ញេន
បាចិត្តិយេន ទុក្កដា កតា ។

[៣៣៧] ក្នុងភិក្ខុនោវាទកវគ្គ មានអាបត្តិទុក្កដលាយដោយអាបត្តិបាចិត្តិយៈដែរឬទេ នវកៈក្នុងបឋមសិក្ខាបទនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា មានប៉ុន្មាន អាបត្តិដែលត្រូវព្រោះចីវរមានដល់ភិក្ខុប៉ុន្មានពួក ។ ក្នុងភិក្ខុនោវាទកវគ្គក៏មានអាបត្តិទុក្កដលាយដោយអាបត្តិបាចិត្តិយៈដែរ ក្នុងបឋម-សិក្ខាបទនេះមាននវកៈ ៤ ដែលព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ទុកមកហើយ អាបត្តិដែលត្រូវព្រោះចីវរមានដល់ភិក្ខុពីរពួក ។

[៣៣៨] អាបត្តិបាដិទេសនីយៈរបស់ភិក្ខុនីព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថាមានប៉ុន្មាន អាបត្តិទុក្កដលាយដោយអាបត្តិបាចិត្តិយៈព្រោះសូមស្រូវស្រស់យកមកឆាន់មានដែរឬទេ ។ អាបត្តិបាដិ-ទេសនីយៈរបស់ភិក្ខុនីព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថាមាន ៨ អាបត្តិទុក្កដលាយដោយអាបត្តិបាចិត្តិយៈ ព្រោះសូមស្រូវស្រស់យកមកឆាន់ក៏មានដែរ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ បាចិត្តិយបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

[៣៣៩] កច្ឆន្តស្ស កតិ អាបត្តិយោ
ឋិតស្ស វាបិ កិត្តកា
និសិន្នស្ស កតិ អាបត្តិយោ
និបន្នស្សាបិ កិត្តកា[១] ។
កច្ឆន្តស្ស ចតស្សោ អាបត្តិយោ
ឋិតស្ស វាបិ តត្តកា[២]
និសិន្នស្ស ចតស្សោ អាបត្តិយោ
និបន្នស្សាបិ តត្តកា[៣] ។

[៣៤០] កតិ ចាចិត្តិយានិ សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ
អបុព្វំ អចរិមំ អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ ។
បញ្ច ចាចិត្តិយានិ សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ
អបុព្វំ អចរិមំ អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ ។

១ ឱ. កិត្តិកា ។ ២-៣ តត្តិកា ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកៈ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាអំពីអាបត្តិបាចិត្តិយៈ

[៣៣៩] អាបត្តិប៉ុន្មានមានដល់ភិក្ខុដែលដើរ អាបត្តិប៉ុន្មានមានដល់ភិក្ខុដែលឈរ អាបត្តិប៉ុន្មានមានដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយ អាបត្តិប៉ុន្មានមានដល់ភិក្ខុដែលដេក ។ អាបត្តិ ៤ មានដល់ភិក្ខុដែលដើរ ឯភិក្ខុដែលឈរក៏មានអាបត្តិប៉ុណ្ណោះដែរ អាបត្តិ ៤ មានដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយ ឯភិក្ខុដែលដេកក៏មានអាបត្តិប៉ុណ្ណោះដែរ ។

[៣៤០] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ប៉ុន្មាន ដែលមានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នាក្នុងខណៈមួយមិនមុនមិនក្រោយ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ ៩ ដែលមានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នា ក្នុងខណៈមួយ មិនមុន មិនក្រោយ ។

[៣៤១] កតិ បាចិត្តិយានិ សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ

អបុព្វំ អចរិមំ អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ ។

នវ បាចិត្តិយានិ សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ

អបុព្វំ អចរិមំ អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ ។

[៣៤២] កតិ បាចិត្តិយានិ សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ

កតិវាចាយ ទេសេយ្យ វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា ។

បញ្ច បាចិត្តិយានិ សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ

ឯកវាចាយ ទេសេយ្យ វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា ។

[៣៤១] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ប៉ុន្មាន ដែលមានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នា ក្នុងខណៈមួយ មិនមុន មិនក្រោយ ។ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ ៩ ដែលមានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នា ក្នុងខណៈមួយ មិនមុន មិនក្រោយ ។

[៣៤២] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្សទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ប៉ុន្មាន ដែលមានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នា ហើយគួរសំដែងដោយវាចាប៉ុន្មានដងបាន ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្សទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ ៥ ដែលមានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នា ហើយគួរសំដែងដោយវាចាតែម្តងបាន ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ បាចិត្តិយបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

[៣៤៣] កតិ បាចិត្តិយានិ សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ

កតិវាចាយ ទេសេយ្យ វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា ។

នវ បាចិត្តិយានិ សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ

ឯកវាចាយ ទេសេយ្យ វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា ។

[៣៤៤] កតិ បាចិត្តិយានិ សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ

កិញ្ច កិត្តេត្វា ទេសេយ្យ វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា ។

បញ្ច បាចិត្តិយានិ សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ

វត្ថុំ កិត្តេត្វា ទេសេយ្យ វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកៈ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាអំពីអាបត្តិបាចិត្តិយៈ

[៣៤៣] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ទុកថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ប៉ុន្មាន ដែលមានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នា ហើយគួរសំដែងដោយវាចាប៉ុន្មានដងបាន ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្សទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ ៩ ដែលមានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នា ហើយគួរសំដែង ដោយវាចាតែម្តងបាន ។

[៣៤៤] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ប៉ុន្មានដែលមានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នា ហើយគួរប្រាប់អ្វី ទើបសំដែងបាន ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ ៩ ដែលមានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នាហើយគួរប្រាប់វត្ថុទើបសំដែងបាន ។

[៣៤៥] កតិ ចាតុត្តិយានិ សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ

កិញ្ច កិត្តេត្វា ទេសេយ្យ វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា ។

នវ ចាតុត្តិយានិ សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ

វត្ថុំ កិត្តេត្វា ទេសេយ្យ វុត្តា អាទិច្ចពន្ធុនា ។

[៣៤៦] យាវតតិយកេ កតិ អាបត្តិយោ

កតិ វោហារប្បច្ចយា

ខាទន្តស្ស កតិ អាបត្តិយោ

កតិ ភោជនប្បច្ចយា ។

យាវតតិយកេ តិស្សោ អាបត្តិយោ

ឆ វោហារប្បច្ចយា

ខាទន្តស្ស តិស្សោ អាបត្តិយោ

បញ្ច ភោជនប្បច្ចយា ។

[៣៤៥] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ប៉ុន្មាន ដែលមានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នាហើយគួរប្រាប់អ្វីទើបសំដែងបាន ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ទុកមកថា ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយៈទាំងអស់ ៩ ដែលមានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នាហើយគួរប្រាប់វត្ថុទើបសំដែងបាន ។

[៣៤៦] អាបត្តិប៉ុន្មានយ៉ាងដែលត្រូវក្នុងខណៈដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសនកម្មចប់ជាគម្រប់ ៣ ដង អាបត្តិប៉ុន្មាន ដែលត្រូវព្រោះពោលជាបច្ច័យ អាបត្តិប៉ុន្មានដែលត្រូវព្រោះទំពាស៊ី (សាច់) អាបត្តិប៉ុន្មានដែលត្រូវព្រោះភោជនជាបច្ច័យ ។ អាបត្តិ ៣ ដែលត្រូវក្នុងខណៈដែលសង្ឃសូត្រសមនុភាសន-កម្មចប់ជាគម្រប់ ៣ ដង អាបត្តិ ៦ ដែលត្រូវព្រោះពោលជាបច្ច័យ ។ អាបត្តិ ៣ ដែលត្រូវព្រោះទំពាស៊ី (សាច់) អាបត្តិ ៥ ដែលត្រូវព្រោះភោជនជាបច្ច័យ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ យាវតតិយាទិបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

[៣៤៧] សត្តា យាវតតិយា
កតិ ឋានានិ គច្ឆន្តិ
កតីនញ្ចេវ អាបត្តិ
កតីនំ អធិករណេន ច ។
សត្តា យាវតតិយកា
បញ្ច ឋានានិ គច្ឆន្តិ
បញ្ចន្នញ្ចេវ អាបត្តិ
បញ្ចន្នំ អធិករណេន ច ។
[៣៤៨] កតីនំ វិនិច្ឆយោ ហោតិ
កតីនំ វូបសមេន ច
កតីនញ្ចេវ អនាបត្តិ
កតីហិ ឋានេហិ សោភតិ ។
បញ្ចន្នំ វិនិច្ឆយោ ហោតិ
បញ្ចន្នំ វូបសមេន ច
បញ្ចន្នញ្ចេវ អនាបត្តិ
តីហិ ឋានេហិ សោភតិ ។

[៣៤៧] យាវតតិយកាបត្តិទាំងអស់ រមែងដល់នូវស្ថានប៉ុន្មានមួយទៀត អាបត្តិមានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក អធិករណ៍មានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក ។ យាវតតិយកាបត្តិទាំងអស់ រមែងដល់នូវស្ថាន ៥ អាបត្តិមានដល់បុគ្គល ៥ ពួក អធិករណ៍មានដល់បុគ្គល ៥ ពួក ។

[៣៤៨] ការវិនិច្ឆ័យមានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក ការរម្ងាប់អធិករណ៍មានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក អនាបត្តិមានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក បុគ្គលរុងរឿងដោយស្ថានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ការវិនិច្ឆ័យមានដល់បុគ្គល ៥ ពួក ការរម្ងាប់អធិករណ៍មានដល់បុគ្គល ៥ ពួក អនាបត្តិមានដល់បុគ្គល ៥ ពួក បុគ្គលរុងរឿងដោយស្ថាន ៣ យ៉ាង ។

[៣៤៩] កតិ កាយិកា រត្តឹ
កតិ កាយិកា ទិវា
និជ្ឈន្តស្ស កតិ អាបត្តិ
កតិ បិណ្ឌបាតប្បច្ចយា ។
ទ្វេ កាយិកា រត្តឹ
ទ្វេ កាយិកា ទិវា
និជ្ឈន្តស្ស ឯកា អាបត្តិ
ឯកា បិណ្ឌបាតប្បច្ចយា ។

[៣៥០] កតានិសំសេ សម្បស្សំ
បរេសំ សទ្ធាយ ទេសយេ[១]
ឧក្ខិត្តកា កតិ វុត្តា
កតិ សម្មាបវត្តនា[២] ។
អដ្ឋានិសំសេ សម្បស្សំ
បរេសំ សទ្ធាយ ទេសយេ
ឧក្ខិត្តកា តយោ វុត្តា
តេចត្តាឡីស សម្មាវត្តនា ។

---

១ ឱ. ទេសេយ្យ ។ ២ ឱ. ម. សម្មាវត្តនា ។

[៣៤៩] អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីកាយ ហើយត្រូវតែក្នុងរាត្រីមានប៉ុន្មាន អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីកាយ ហើយត្រូវតែក្នុងវេលាថ្ងៃមានប៉ុន្មាន អាបត្តិប៉ុន្មានដែលត្រូវព្រោះគយ-គន់ អាបត្តិប៉ុន្មានដែលត្រូវព្រោះបិណ្ឌបាតជាបច្ច័យ ។ អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីកាយ ហើយត្រូវតែក្នុងវេលារាត្រីមាន ២ អាបត្តិដែលតាំងឡើងអំពីកាយ ហើយត្រូវតែក្នុងវេលាថ្ងៃមាន ២ អាបត្តិតែ ១ ដែលត្រូវព្រោះគយគន់ (មើលអង្គជាតមាតុគ្រាមដោយតម្រេក) អាបត្តិតែ ១ ដែលត្រូវព្រោះបិណ្ឌបាតជាបច្ច័យ[១] ។

[៣៥០] ភិក្ខុឃើញអានិសង្សប៉ុន្មាន ទើបសំដែងធម៌ដល់អ្នកដទៃដោយសទ្ធា ឧក្ខិត្តកភិក្ខុ (ភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត) ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថាមានប៉ុន្មាន ការប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃមានប៉ុន្មាន ។ ភិក្ខុឃើញអានិសង្ស ៨ យ៉ាង ទើបសំ-ដែងធម៌ ដល់អ្នកដទៃដោយសទ្ធា ឧក្ខិត្តកភិក្ខុព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថាមាន ៣ ពួក ការប្រព្រឹត្តវត្តដោយប្រពៃមាន ៤៣ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា អាបត្តិតែ ១ ដែលត្រូវព្រោះបិណ្ឌបាតជាបច្ច័យនោះគឺ ភិក្ខុសំឡឹងមើលមុខស្ត្រីដែលប្រគេនចង្ហាន់ត្រូវទុក្កដ ។ ដោយហោចទៅសូម្បីតែសំឡឹងមើលមុខសាមណេរដែលកំ-ពុងប្រគេនបបរ ឬម្ហូបក្រៀមក៏ត្រូវទុក្កដដែរ ។ ប៉ុន្តែក្នុងកុរុន្ទីលោកកែក្នុងបទថា អាបត្តិតែ ១ ដែលត្រូវព្រោះបិណ្ឌបាតជាបច្ច័យនោះ គឺភិក្ខុឆាន់បិណ្ឌបាតដែលភិក្ខុនីចាត់ចែងត្រូវបាចិត្តិយៈ ។ (ពាក្យក្នុងកុរុន្ទីនេះ ត្រូវគ្នានឹងបរិបាចនសិក្ខាបទ ក្នុងមហាវិភង្គ) ។

៣៨៤

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ មុសាវាទាទិបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

[៣៨១] កតិឋានេ មុសាវាទោ
កតិ បរមន្តិ វុច្ចតិ
កតិ បាដិទេសនីយា
កតីនំ ទេសនាយ ច ។
បញ្ចឋានេ មុសាវាទោ
ចុទ្ទស បរមន្តិ វុច្ចតិ
ទ្វាទស បាដិទេសនីយា
ចតុន្នំ ទេសនាយ ច ។

[៣៨២] កតង្គិកោ មុសាវាទោ
កតិ ឧបោសថង្គានិ
កតិ ទូតេយ្យង្គានិ
កតិ តិត្ថិយវត្តនា ។
អដ្ឋង្គិកោ មុសាវាទោ
អដ្ឋ ឧបោសថង្គានិ
អដ្ឋ ទូតេយ្យង្គានិ
អដ្ឋ តិត្ថិយវត្តនា ។

[៣៥១] មុសាវាទដល់នូវស្ថានប៉ុន្មាន ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា អាបត្តិប៉ុន្មានដែលមានកំណត់ថ្ងៃ អាបត្តិបាដិទេសនីយៈមានប៉ុន្មាន មួយទៀត បុគ្គលប៉ុន្មានពួកដែលគួរសំដែងទោស ។ មុសាវាទដល់នូវស្ថាន ៥ យ៉ាង ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា អាបត្តិដែលមានកំណត់ថ្ងៃ (នោះ) មាន ១៤ អាបត្តិបាដិទេសនីយៈ មាន ១២ (ដោយរួមទាំងភិក្ខុ ភិក្ខុនី) បុគ្គល ៤ ពួកដែលគួរសំដែងទោស ។

[៣៥២] មុសាវាទប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ឧបោសថមានអង្គប៉ុន្មាន អង្គរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់នូវទូតកម្មមានប៉ុន្មាន ការប្រព្រឹត្តតិត្ថិយវត្តមានប៉ុន្មាន ។ មុសាវាទប្រកបដោយអង្គ ៨ ឧបោសថប្រកបដោយអង្គ ៨ អង្គរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់នូវទូតកម្មមាន ៨ ការប្រព្រឹត្តតិត្ថិយវត្តមាន ៨ ប្រការ ។

[៣៨៣] កតិវាចិកា ឧបសម្បទា
កតីនំ បច្ចុដ្ឋាតព្វំ
កតីនំ អាសនំ ទាតព្វំ
ភិក្ខុនោវាទកោ កតីហិ ។
អដ្ឋវាចិកា ឧបសម្បទា
អដ្ឋន្នំ បច្ចុដ្ឋាតព្វំ
អដ្ឋន្នំ អាសនំ ទាតព្វំ
ភិក្ខុនោវាទកោ អដ្ឋហិ ។
[៣៨៤] កតីនំ ឆេជ្ជ ហោតិ
កតីនំ ថុល្លច្ចយំ
កតីនញ្ចេវ អនាបត្តិ
សព្វេសំ ឯករត្តកា ។
ឯកស្ស ឆេជ្ជំ ហោតិ
ចតុន្នំ ថុល្លច្ចយំ
ចតុន្នញ្ចេវ អនាបត្តិ
សព្វេសំ ឯករត្តកា ។

[៣៥៣] ឧបសម្បទា (របស់ភិក្ខុនី) ប្រកបដោយកម្មវាចាប៉ុន្មាន ភិក្ខុនីត្រូវក្រោកទទួលចំពោះភិក្ខុនីប៉ុន្មានពួក ត្រូវឲ្យអាសនៈដល់ភិក្ខុនីប៉ុន្មានពួក ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គប៉ុន្មាន ទើបគួរប្រដៅភិក្ខុនីបាន ។ ឧបសម្បទា (របស់ភិក្ខុនី) ប្រកបដោយកម្មវាចា ៨ ភិក្ខុនីត្រូវក្រោកទទួលចំពោះភិក្ខុនី ៨ ពួក ត្រូវឲ្យអាសនៈដល់ភិក្ខុនី ៨ ពួក ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៨ ទើបគួរប្រដៅភិក្ខុនីបាន ។

[៣៥៤] ឆេជ្ជវត្ថុ (វត្ថុជាហេតុឲ្យដាច់ចាកភិក្ខុភាវៈ) មានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក អាបត្តិថុល្លច្ច័យមានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក អនាបត្តិមានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក អាបត្តិនិងអនាបត្តិទាំងអស់ (នេះ) មានវត្ថុតែមួយទេឬ ។ ឆេជ្ជវត្ថុមានដល់បុគ្គល ១ ពួក អាបត្តិថុល្លច្ច័យមានដល់បុគ្គល ៤ ពួក អនាបត្តិមានដល់បុគ្គល ៤ ពួក អាបត្តិនិងអនាបត្តិទាំងអស់ (នេះ) មានវត្ថុតែ ១ ។

៣៨៧

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ អាឃាតវត្ថុអាទិបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

[៣៥៥] កតិ អាឃាតវត្ថូនិ
កតីហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ
កតេត្ថ បឋមាបត្តិកា
ញត្តិយា ករណា កតិ ។
នវ អាឃាតវត្ថូនិ
នវហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ
នវេត្ថ បឋមាបត្តិកា
ញត្តិយា ករណា នវ ។

[៣៥៦] កតិ បុគ្គលា នាភិវាទេតព្វា
អញ្ជលិសាមិចេន ច
កតីនំ ទុក្កដំ ហោតិ
កតិ ចីវរធារណា ។
ទស បុគ្គលា នាភិវាទេតព្វា
អញ្ជលិសាមិចេន ច
ទសន្នំ ទុក្កដំ ហោតិ
ទស ចីវរធារណា ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកៈ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាអំពីអាឃាតវត្ថុជាដើម

[៣៥៥] អាឃាតវត្ថុ (វត្ថុជាហេតុឲ្យកើតចិត្តគុំកួន) មានប៉ុន្មាន សង្ឃបែកគ្នាដោយភិក្ខុប៉ុន្មានរូប ក្នុងវិន័យនេះ បឋមាបត្តិកាបត្តិមានប៉ុន្មាន កិច្ចដែលធ្វើដោយញត្តិមានប៉ុន្មាន ។ អាឃាតវត្ថុមាន ៩ យ៉ាង សង្ឃបែកគ្នាដោយភិក្ខុ ៩ រូប ក្នុងវិន័យនេះ បឋមាបត្តិកាបត្តិមាន ៩ យ៉ាង កិច្ចដែលធ្វើដោយញត្តិមាន ៩ យ៉ាង ។

[៣៥៦] បុគ្គលដែលមិនគួរអភិវាទ និងបុគ្គលដែលមិនគួរធ្វើអញ្ជលីកម្មនិងសាមីចិកម្មមានប៉ុន្មានពួក អាបត្តិទុក្កដមានដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក ការទុកអតិរេកចីវរបានប៉ុន្មានថ្ងៃ ។ បុគ្គលដែលមិនគួរអភិវាទ និងបុគ្គលដែលមិនគួរធ្វើអញ្ជលីកម្មនិងសាមីចិកម្មមាន ១០ ពួក អាបត្តិទុក្កដមានដល់បុគ្គល ១០ ពួក ការទុកអតិរេកចីវរបានត្រឹម ១០ ថ្ងៃ ។

[៣៨៧] កតីនំ វស្សំ វុត្ថានំ

ទាតព្វំ ឥធ ចីវរំ

កតីនំ សង្ឃេ ទាតព្វំ

កតីនញ្ចេវ ន ទាតព្វំ ។

បញ្ចន្នំ វស្សំ វុត្ថានំ

ទាតព្វំ ឥធ ចីវរំ

សត្តន្នំ សង្ឃេ ទាតព្វំ

សោឡសន្នំ ន ទាតព្វំ ។

[៣៨៨] កតិសតំ រត្តិសតំ

អាបត្តី ឆាទយិត្វាន

កតិ រត្តិយោ វសិត្វាន

មុច្ចេយ្យ ចារិវាសិកោ ។

ទសសតំ រត្តិសតំ

អាបត្តី ឆាទយិត្វាន

ទស រត្តិយោ វសិត្វាន

មុច្ចេយ្យ ចារិវាសិកោ ។

[៣៨៧] ក្នុងសាសនានេះ បុគ្គលត្រូវឲ្យចីវរដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួកដែលនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើមានអ្នកទទួលដ៏សមគួរហើយបុគ្គលត្រូវឲ្យចីវរដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក មិនត្រូវឲ្យដល់បុគ្គលប៉ុន្មានពួក ។ ក្នុងសាសនានេះ បុគ្គលត្រូវឲ្យចីវរដល់បុគ្គល ៥ ពួក[១] ដែលនៅចាំវស្សារួចហើយ កាលបើមានបុគ្គលអ្នកទទួលដ៏សមគួរ បុគ្គលត្រូវឲ្យចីវរដល់បុគ្គល ៧ ពួក មិនត្រូវឲ្យដល់បុគ្គល ១៦ ពួកទេ ។

[៣៨៨] ភិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិអស់មួយរយរាត្រី ត្រូវជាប៉ុន្មានរយអាបត្តិ ហើយចូលបរិវាសនៅប៉ុន្មានរាត្រី ទើបរួច (ចាកអាបត្តិ) បាន ។ ភិក្ខុបិទបាំងអាបត្តិអស់មួយរយរាត្រី ត្រូវជាមួយពាន់[២] អាបត្តិ ហើយចូលបរិវាសនៅ ១០ រាត្រី ទើបរួច (ចាកអាបត្តិនោះ) បាន ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា សហធម្មិកទាំង ៥ ។ ២ រាត្រីទី ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិមួយរយ ហើយក៏បិទបាំងទុកអស់ ១០ រាត្រី លុះដល់ថ្ងៃទី ១១ ទើបត្រូវអាបត្តិមួយរយ ១ លើកទៀត ហើយក៏បិទបាំងទុកអស់ ១០ រាត្រី ទើបត្រូវអាបត្តិមួយរយ ១ លើកទៀត ត្រូវនឹងបិទបាំងយ៉ាងនេះដរាបដល់ ១០ លើករួមរាត្រីទាំងអស់ មួយរយរាត្រី រួមអាបត្តិជា ១ ពាន់ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ កម្មទោសាទិបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

[៣៥៩] កតិ កម្មទោសា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មឹ
សព្វេ(១) អធម្មិកា កតិ ។
ទ្វាទស កម្មទោសា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មឹ
សព្វេ(២) អធម្មិកា កតា ។

[៣៦០] កតិ កម្មសម្បត្តិយោ វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មឹ
សព្វេ វ ធម្មិកា កតិ ។
ចតស្សោ កម្មសម្បត្តិយោ វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មឹ
សព្វេ វ ធម្មិកា កតា ។

១-២ ឱ. ម. សព្វេ វ ។

[៣៥៩] ទោសរបស់កម្មមានប៉ុន្មាន ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បា កម្មទាំងអស់ (នោះ) ឈ្មោះថាមិនប្រកបដោយធម៌ឬអ្វី ។ ទោសរបស់កម្ម (មានអបលោកនកម្មជាដើម) មាន ១២ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បា កម្មទាំងអស់ (នោះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌មែនហើយ ។

[៣៦០] សម្បត្តិរបស់កម្ម មានប៉ុន្មាន ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បា កម្មទាំងអស់ (នោះ) ឈ្មោះថា ប្រកបដោយធម៌ឬអ្វី ។ សម្បត្តិរបស់កម្ម មាន ៤ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បា កម្មទាំងអស់ (នោះ) ឈ្មោះថា ប្រកបដោយធម៌មែនហើយ ។

[៣៦១] កតិ កម្មានិ វុត្តានិ
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មឹ
ធម្មិកា អធម្មិកា កតិ ។
ឆ កម្មានិ វុត្តានិ
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មឹ
ឯកេត្ថ ធម្មិកា វុត្តា
បញ្ច អធម្មិកា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា ។

[៣៦២] កតិ កម្មានិ វុត្តានិ
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មឹ
ធម្មិកា អធម្មិកា កតិ ។
ចត្តារិ កម្មានិ វុត្តានិ
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
ចម្បាយំ វិនយវត្ថុស្មឹ

[៣៦១] កម្មមានប៉ុន្មាន ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បា (កម្មនោះ) ប្រកបដោយធម៌មានប៉ុន្មាន មិនប្រកបដោយធម៌មានប៉ុន្មាន ។ កម្មមាន ៦ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បា បណ្តាកម្មទាំង ៦ នេះ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា ប្រកបដោយធម៌មានតែ ១ ពួក មិនប្រកបដោយធម៌មាន ៥ ។

[៣៦២] កម្មមានប៉ុន្មាន ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បា (កម្មនោះ) ប្រកបដោយធម៌មានប៉ុន្មាន មិនប្រកបដោយធម៌មានប៉ុន្មាន ។ កម្ម ៤ ដែលព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ក្នុងវិនយវត្ថុ ក្នុងនគរចម្បា

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ អាបត្តិក្ខន្ធាទិបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

ឯកេត្ថ ធម្មិកា កតា
តយោ អធម្មិកា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា ។

[៣៦៣] យំ ទេសិតំ[១] អនន្តជិនេន តាទិនា
អាបត្តិក្ខន្ធានិ វិវេកទស្សិនា
កេតេត្ថ សម្មតិ វិនា សមេថេហិ
បុច្ឆាមិ តំ ព្រូហិ វិភង្គកោវិទ ។
យំ ទេសិតំ[២] អនន្តជិនេន តាទិនា
អាបត្តិក្ខន្ធានិ វិវេកទស្សិនា
ឯកេត្ថ សម្មតិ វិនា សមេថេហិ
ឯតន្តេ អក្ខាមិ វិភង្គកោវិទ ។

[៣៦៤] កតិ អាចាយិកា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។

១-២ ឱ. ម. ទេសិតា ។

បណ្ដាកម្មទាំង ៤ នេះ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា ប្រកបដោយធម៌មានតែ ១ ពួក មិនប្រកបដោយធម៌មាន ៣ ។

[៣៦៣] ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បាននូវព្រះនិព្វាន ប្រកបដោយតាទិគុណ ទ្រង់ឃើញនូវវិវេកធម៌ បានសំដែងនូវកងនៃអាបត្តិទាំងឡាយណា បណ្ដាកងនៃអាបត្តិទាំងនុ៎ះ កងនៃអាបត្តិប៉ុន្មាន ដែលមិនរម្ងាប់ដោយសមថៈទាំងឡាយ បពិត្រលោកអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងវិភង្គ ខ្ញុំសូមសួរនូវកងនៃអាបត្តិនោះ សូមលោកឆ្លើយមក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បាននូវព្រះនិព្វាន ប្រកបដោយតាទិគុណ ទ្រង់ឃើញនូវវិវេកធម៌ បានសំដែងនូវកងនៃអាបត្តិណា បណ្ដាកងនៃអាបត្តិទាំងនុ៎ះ មានតែកងអាបត្តិ ១ គឺបារាជិក ដែលមិនរម្ងាប់ដោយសមថៈទាំងឡាយទេ បពិត្រលោអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងវិភង្គ ខ្ញុំប្រាប់នូវកងនៃអាបត្តិនុ៎ះចំពោះលោក ។

[៣៦៤] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បុគ្គលប៉ុន្មានពួក ដែលទៅកើតក្នុងអបាយ ខ្ញុំនឹងចាំស្ដាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។

ឆឡុនិយម្ហសតា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
អាចាយិកា នេរយិកា
កប្បដ្ឋា សង្ឃភេទកា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

[៣៦៥] កតិ នាចាយិកា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
អដ្ឋារស នាចាយិកា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បុគ្គល ១៤៤ ពួក[១] ដែលបំបែកសង្ឃ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ឋិតនៅអស់ ១ កប្ប ចូរលោកស្តាប់វិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៦៥] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បុគ្គលប៉ុន្មានពួក ដែលមិនកើតក្នុងអបាយ ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បុគ្គល ១៨ ពួក ដែលមិនទៅកើតក្នុងអបាយ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា បុគ្គល ១៤៤ ពួកនោះ គឺយកបុគ្គល ៨ ពួកទៅគុណនឹងភេទករវត្ថុ ១៨ យ៉ាង ត្រូវជា ១៤៤ ពួក ។ ទី ១ គឺភិក្ខុសំដែងនូវអធម៌ថាជាធម៌មាន ៨ យ៉ាងទៀត គឺបុគ្គលយល់ឃើញក្នុងអធម៌នោះថាជាអធម៌មែន យល់ឃើញក្នុងការបំបែកថា ជាអធម៌ដែរ ១ យល់ឃើញក្នុងអធម៌នោះថាជាអធម៌មែន តែយល់ឃើញ ក្នុងការបំបែកថាជាធម៌ទៅវិញ ១ យល់ឃើញក្នុងអធម៌នោះថាជាអធម៌មែន តែសង្ស័យក្នុងការបំបែក ១ យល់ឃើញក្នុងអធម៌នោះថាជាធម៌ទៅវិញ តែយល់ឃើញក្នុងការបំបែកថា ជាអធម៌ ១ យល់ឃើញក្នុងអធម៌នោះថាជាធម៌ទៅវិញ តែសង្ស័យក្នុងការបំបែក ១ សង្ស័យក្នុងអធម៌នោះ យល់ឃើញក្នុងការបំបែកថាជាអធម៌មែន ១ សង្ស័យក្នុងអធម៌នោះ យល់ឃើញក្នុងការបំបែកថាជាធម៌ទៅវិញ ១ សង្ស័យក្នុងអធម៌នោះ និងសង្ស័យក្នុងការបំបែក ១ ។ នេះជាបុគ្គលពួកទី ១ ឯបុគ្គលពួកទី ២ រហូតដល់ ១៤៤ នោះ ក៏មានសេចក្តីប្រហែល ៗ គ្នាដែរ (សេចក្តីពិស្តារមានក្នុងសង្ឃភេទក្ខន្ធកៈ) ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ អដ្ឋកាទិបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

[៣៦៦] កតិ អដ្ឋកា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
អដ្ឋារសដ្ឋកា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។
[៣៦៧] កតិ កម្មានិ វុត្តានិ
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
សោឡស កម្មានិ វុត្តានិ
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកៈ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាអំពីធម៌ទាំង ៨ ជាដើម

[៣៦៦] ធម៌ទាំង ៨ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់សំដែងប៉ុន្មានលើក ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ធម៌ទាំង ៨ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់សំដែង មាន ១៨ លើក ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៦៧] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា កម្មមានប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា កម្មមាន ១៦ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៦៨] កតិ កម្មទោសា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
ទ្វាទស កម្មទោសា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

[៣៦៩] កតិ កម្មសម្បត្តិយោ វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
ចតស្សោ កម្មសម្បត្តិយោ វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

[៣៦៨] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា ទោសរបស់កម្មមានប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា ទោសរបស់កម្មមាន ១២ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៦៩] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា សម្បត្តិរបស់កម្មមានប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា សម្បត្តិរបស់កម្មមាន ៤ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ កម្មបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

[៣៧០] កតិ កម្មានិ វុត្តានិ
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
ឆ កម្មានិ វុត្តានិ
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

[៣៧១] កតិ កម្មានិ វុត្តានិ
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
ចត្តារិ កម្មានិ វុត្តានិ
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកៈ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាអំពីកម្ម

[៣៧០] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា កម្មមានប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា កម្មមាន ៦ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៧១] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា កម្មមានប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា កម្មមាន ៤ យ៉ាង ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៧២] កតិ ចាវជិកា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
អដ្ឋ ចាវជិកា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

[៣៧៣] កតិ សង្ឃាទិសេសា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
តេវីស សង្ឃាទិសេសា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

[៣៧២] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បារាជិកាបត្តិ មានប៉ុន្មាន ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បារាជិកាបត្តិមាន ៨ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៧៣] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា សង្ឃាទិសេសាបត្តិ មានប៉ុន្មាន ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា សង្ឃាទិសេសាបត្តិ មាន ២៣ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ អនិយតាទិបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

[៣៧៤] កតិ អនិយតា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
ទ្វេ អនិយតា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

[៣៧៥] កតិ និស្សគ្គិយា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
ទ្វេចត្តាឡីស និស្សគ្គិយា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកៈ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាអំពីអនិយតៈជាដើម

[៣៧៤] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា អនិយតៈមានប៉ុន្មាន ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា អនិ-យតៈមាន ២ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៧៥] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា និស្សគ្គិយៈមានប៉ុន្មាន ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា និស្សគ្គិយៈមាន ៤២ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៧៦] កតិ ចាចិត្តិយា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
អដ្ឋាសីតិសតំ ចាចិត្តិយា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

[៣៧៧] កតិ ចាដិទេសនីយា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោម តេ ។
ទ្វាទស ចាដិទេសនីយា វុត្តា
ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា
វិនយំ បដិជានន្តស្ស
វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

[៣៧៦] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បាចិត្តិយាបត្តិមានប៉ុន្មានយ៉ាង ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បាចិត្តិយាបត្តិមាន ១៨៨ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

[៣៧៧] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បាដិទេសនីយាបត្តិមានប៉ុន្មាន ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា បាដិទេសនីយាបត្តិមាន ១២ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ សេក្ខិយបុច្ឆាវិស្សជ្ជនា

[៣៧៨] កតិ សេក្ខិយា វុត្តា

ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា

វិនយំ បដិជានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោម តេ ។

បញ្ចសត្តតិ សេក្ខិយា វុត្តា

ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា

វិនយំ បដិជានន្តស្ស

វិសយានិ សុណោហិ មេ ។

យាវ សុបុច្ឆិតំ តយា

តាវ សុវិស្សជ្ជិតំ មយា

បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាយ វា

នត្ថិ កិញ្ចិ អសុត្តកន្តិ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកំ និដ្ឋិតំ ។

ទុតិយគាថាសង្គណិកៈ បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាអំពីសេក្ខិយៈ

[៣៧៨] ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា សេក្ខិយៈមានប៉ុន្មាន ខ្ញុំនឹងចាំស្តាប់នូវវិស័យរបស់អ្នក ដែលជាអ្នកជ្រាបច្បាស់នូវវិន័យ ។ ព្រះពុទ្ធជាអាទិច្ចវង្ស ទ្រង់ត្រាស់ថា សេក្ខិយៈមាន ៧៥ ចូរអ្នកស្តាប់នូវវិស័យរបស់ខ្ញុំ ដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវវិន័យចុះ ។ ពាក្យដែលអ្នកសួរមកដោយប្រពៃត្រឹមណា ខ្ញុំក៏បានវិស្សជ្ជនាដោយប្រពៃត្រឹមនោះហើយ ពាក្យបន្តិចបន្តួចដែលមិនមែនជាខ្សែបន្ទាត់ មិនមានក្នុងពាក្យបុច្ឆាវិស្សជ្ជនានេះឡើយ ។

ចប់ ទុតិយគាថាសង្គណិកៈ ។

សេទមោចនគាថា

[៣៧៩] អសំវាសោ ភិក្ខូហិ[១] ភិក្ខុនីហិ ច
សម្ភោគោ ឯកច្ចោ តហឹ ន លព្ភតិ
អវិប្បវាសេន អនាបត្តិ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៨០] អវិស្សជ្ជិតំ[២] អវេភង្គិយំ បញ្ច វុត្តា មហេសិនា
វិស្សជ្ជេន្តស្ស បរិភុញ្ជន្តស្ស អនាបត្តិ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៨១] ទស បុគ្គលេ ន វទាមិ ឯកាទស វិវជ្ជិយ
វុឌ្ឍំ វន្ទន្តស្ស អាបត្តិ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

១ ឱ. ម. ភិក្ខូហិ ច ។ ២ ឱ. អវិស្សជ្ជិយំ ។ ម. អវិស្សជ្ជិកំ អវេភង្គិកំ ។

សេទមោចនគាថា

[៣៧៩] ពួកភិក្ខុក្តី ពួកភិក្ខុនីក្តី មិនមានសំវាស[១] សម្ភោគពួកមួយ គឺពួកភិក្ខុ ឬពួកភិក្ខុនី មិនបានក្នុងបុគ្គលនោះទេ[២] ការនៅរួមមិនត្រូវអាបត្តិ[៣] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៨០] ព្រះមានព្រះភាគ ជាមហាឥសី (ទ្រង់ស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ដ៏ប្រសើរ) ទ្រង់ត្រាស់ថា របស់ ៥ យ៉ាង មិនត្រូវលះ មិនត្រូវចែក តែកាលបើភិក្ខុលះ និងប្រើប្រាស់មិនត្រូវអាបត្តិ[៤] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៨១] យើងមិនបានពោលចំពោះអវន្ទិយបុគ្គល ទាំង ១០ ពួកទេ ទាំងអភព្វបុគ្គល ១១ មានបណ្ឌកជាដើម ក៏លើកលែងដែរ តែភិក្ខុសំពះភិក្ខុចាស់[៥] ត្រូវអាបត្តិ ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ ពួកភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តីដែលត្រូវបារាជិក ឬមិនមែនជាបកតត្ត ឈ្មោះថា មិនមានសំវាសគឺធ្វើឧបោសថជាដើមជាមួយនឹងសង្ឃមិនបានទេ ។ ២ ការបម្រើមានផ្ទូតទឹកជាដើមពួកមាតុគ្រាមធ្វើដល់ភិក្ខុមិនបាន លើកតែមាតាបង្កើត ឯភិក្ខុនីក៏ដូចគ្នាដែរ ។ ៣ សេចក្តីនេះ ចំពោះភិក្ខុនីដែលនៅជាមួយនឹងកូនប្រុសរបស់ខ្លួន ក្នុងទីប្រក់ទីបាំងជាមួយគ្នាបាន ។ ៤ មានក្នុងគរុភណ្ឌវិនិច្ឆ័យក្នុងសេនាសនក្ខន្ធកៈចុល្លវគ្គ។ ៥ គឺភិក្ខុថ្វាយបង្គំភិក្ខុអាក្រាត ។

សេទមោចនគាថា សិក្ខាយ អសាធារណាទិបញ្ហា

[៣៨២] ន ឧក្ខិត្តកោ ន ច បន ចារិវាសិកោ
ន សង្ឃ៍ភិន្នោ ន ច បន បក្ខសង្ក៍ន្តោ
សមានវាសកភូមិយា ឋិតោ
កថំ នុ សិក្ខាយ អសាធារណោ សិយា
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៨៣] ឧបេតិ ធម្មំ បរិបុច្ឆមានោ
កុសលំ អត្ថុបសញ្ហិតំ
ន ជីវតិ ន មតោ ន និព្វុតោ ។
តំ បុគ្គលំ កតមំ វទន្តិ ពុទ្ធា
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៨៤] ឧព្ភក្ខកេ ន វទាមិ
អធោធាភឹ វិវជ្ជិយ

សេទមោចនគាថា ប្រស្នាសួរអំពីភិក្ខុមិនសាធារណៈដោយសិក្ខាជាដើម

[៣៨២] ភិក្ខុមិនមែនជាភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ទាំងមិនមែនជាភិក្ខុដែលនៅបរិវាស មិនមែនជាអ្នកទម្លាយសង្ឃ ទាំងមិនមែនជាអ្នកចូលពួកតិរ្ថិយ (ភិក្ខុនោះ) ឋិតនៅក្នុងភូមិនៃសមានសំវាសកៈ (ភូមិរបស់ភិក្ខុមានសំវាសស្មើគ្នា) តែភិក្ខុនោះមិនសាធារណៈដោយសិក្ខា[១] ដូចម្តេច ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៨៣] មានបុគ្គល ដែលចូលទៅសាកសួរធម៌ ជាកុសលប្រកបដោយប្រយោជន៍ បុគ្គលនោះនឹងថា រស់នៅក៏មិនមែន នឹងថាស្លាប់ក៏មិនមែន នឹងថានិព្វានក៏មិនមែន ។ ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ត្រាស់ហៅបុគ្គលនោះថា ដូចម្តេចទៅវិញ[២] ប្រស្នានេះពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៨៤] យើងមិនបានពោល ចំពោះអវយវៈតាំងពីដងកាំបិតឡើងទៅទេ ទាំងអវយវៈតាំងពីផ្ចិតចុះមកក្រោម ក៏លើកលែង

១ អដ្ឋកថា សំដៅយកភិក្ខុដែលធ្លាប់ធ្វើជាខ្មាន់ព្រះកេសជាដើម ឯភិក្ខុបែបនេះព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តមិនឲ្យរក្សាកាំបិតកោរទុកទេ ។ ២ បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះគឺសំដៅយកពុទ្ធនិមិត្ត ។

មេថុនធម្មប្បច្ចយា

កថំ ចារជិកោ សិយា

បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៨៥] ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ករោតិ

អទេសិតវត្ថុកំ បមាណាតិក្កន្តំ

សារម្ភំ អបរិក្កមនំ អនាបត្តិ

បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៨៦] ភិក្ខុ សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ករោតិ

ទេសិតវត្ថុកំ បមាណិកំ

អនារម្ភំ សបរិក្កមនំ អាបត្តិ

បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

ដែរ តែហេតុដូចម្តេចបានជាភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក ព្រោះមេថុនធម្ម[១]ជាបច្ច័យ ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃបានគិតមកហើយ ។

[៣៨៥] ភិក្ខុធ្វើកុដិ ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកដោយខ្លួនឯង ឥតមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ធ្វើឲ្យកន្លងហួសប្រមាណ មានហេតុទាស់ មិនមានទីឧបចារៈ តែភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិ[២] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៨៦] ភិក្ខុធ្វើកុដិ ដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកដោយខ្លួនឯង ដែលមានពួកភិក្ខុសំដែងទីឲ្យ ប្រកបដោយប្រមាណ មិនមានហេតុទាស់ មានទីឧបចារៈ តែភិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិ[៣]ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា សាកសពដែលគ្មានក្បាលមានតែភ្នែកនិងមាត់ដុះត្រង់ទ្រូង ហើយភិក្ខុទៅសេពមេថុនធម្មនឹងទ្វារមាត់ត្រូវបារាជិក ។ ២ ព្រោះកុដិនោះភិក្ខុធ្វើប្រក់ដោយស្មៅ បានជាមិនត្រូវអាបត្តិ ។ ៣ សំដៅយកកុដិដែលភិក្ខុធ្វើដោយដីសុទ្ធ (កុដិការសិក្ខាបទទី ៦) ។

៤០៣

សេទមោចនគាថា គរុកាបជ្ជនាទិបញ្ហា

[៣៨៧] ន កាយិកំ កិញ្ចិ បយោគមាចរេ
ន ចាបិ វាចាយ បរេ ភណេយ្យ
អាបជ្ជេយ្យ គរុកំ ឆេជ្ជវត្ថុំ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៨៨] ន កាយិកំ វាចសិកញ្ច កិញ្ចិ
មនសាបិ សន្តោ ន ករេយ្យ ចាបំ
សោ នាសិតោ កិន្តិ សុនាសិតោ ភវេ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៨៩] អនាលបន្តោ មនុជេន កោនចិ
វាចាគិរំ នោ ច បរេ ភណេយ្យ
អាបជ្ជេយ្យ វាចសិកំ ន កាយិកំ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

សេទមោចនគាថា ប្រស្នាសួរអំពីការត្រូវគរុកាបត្តិជាដើម

[៣៨៧] ឧបសម្បន្ន មិនបានប្រព្រឹត្តប្រយោគអ្វីមួយ ប្រកបដោយកាយ ទាំងមិនបានពោលនឹងអ្នកដទៃ ដោយវាចា តែឧបសម្បន្ននោះ ត្រូវគរុកាបត្តិ ជាវត្ថុដាច់ចាកភិក្ខុនីភាវៈ[១] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៨៨] បុគ្គល មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ មិនបានធ្វើបាបបន្តិចបន្តួចដោយកាយក្តី វាចាក្តី ចិត្តក្តី បុគ្គលនោះ សង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសចេញ ចុះធ្វើដូចម្តេច ទើបឈ្មោះថា ឲ្យវិនាសចេញដោយស្រួល[២] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៨៩] ភិក្ខុ កាលមិនចរចានឹងមនុស្សណាមួយ មួយទៀត កាលនឹងបញ្ចេញវាចា ក៏មិនបានពោលចំពោះអ្នកដទៃឡើយ តែភិក្ខុ (នោះ) ត្រឡប់ត្រូវអាបត្តិប្រកបដោយវាចា[៣] មិនត្រូវអាបត្តិប្រកបដោយកាយ ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ អដ្ឋកថា សំដៅយកភិក្ខុនីដែលជួយបិទបាំងទោសភិក្ខុនីផងគ្នា ។ ២ គឺបុគ្គលដែលជាអភព្វបុគ្គល ១១ ពួកចូលមកបួស ទោះបីឥតប្រព្រឹត្តអាក្រក់សោះក៏ត្រូវតែឲ្យវិនាសគឺបណ្តេញចេញ ។ ៣ គឺភិក្ខុដែលអង្គុយស្តាប់ព្រះបាតិមោក្ខ កាលបើគេសួរចំពោះអាបត្តិមានពាក្យថា បើលោកមានអាបត្តិ ចូរប្រាប់ដោយច្បាស់លាស់មក ឯភិក្ខុនោះទុកជាមានអាបត្តិ ក៏នៅតែស្ងៀមយ៉ាងនោះ ត្រូវសម្បជានមុសាវាទ ព្រោះស្ងៀម ។

[៣៩០] សិក្ខាបទា ពុទ្ធវរេន វណ្ណិតា

សង្ឃាទិសេសា ចតុរោ ភវេយ្យុំ

អាបជ្ជេយ្យ ឯកប្បយោគេន សព្វេ

បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៩១] ឧភោ ឯកតោ ឧបសម្បន្នា

ឧភិន្នំ ហត្ថតោ ចីវរំ បដិគ្គណ្ហេយ្យ

សិយា អាបត្តិយោ នានា

បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៩០] សិក្ខាបទទាំងឡាយ ដែលព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ទ្រង់ពណ៌នាទុកថា សង្ឃាទិសេស ៤ សិក្ខាបទ ភិក្ខុនីត្រូវអាបត្តិទាំងអស់នោះ ដោយប្រយោគតែមួយ[១] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៩១] ភិក្ខុនីពីររូប បានឧបសម្បទាក្នុងទីជាមួយគ្នា ភិក្ខុទទួលចីវរអំពីដៃនៃភិក្ខុនីទាំងពីររូប ត្រូវអាបត្តិផ្សេង ៗ គ្នា[២] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា ភិក្ខុនីមួយរូបចេញពីស្រុករបស់ខ្លួនក្នុងបច្ចូសសម័យ គ្រាន់តែដល់ទៅត្រើយស្ទឹង អរុណក៏រះឡើង ភិក្ខុនីនោះត្រូវអាបត្តិ ៤ គឺ ១ ត្រូវព្រោះនៅប្រាសចាករាត្រី ២ ត្រូវព្រោះទៅកាន់ចន្លោះស្រុក ៣ ត្រូវព្រោះឆ្លងស្ទឹង ៤ ត្រូវព្រោះនៅប្រាសចាកគណៈ ទាំង ៤ នេះត្រូវដោយប្រយោគតែ ១ ។ ២ ភិក្ខុទទួលចីវរអំពីដៃភិក្ខុនីដែលបានឧសម្បទាតែខាងសំណាក់ភិក្ខុត្រូវបាចិត្តិយៈ ទទួលចីវរអំពីដៃភិក្ខុនីដែលបានឧបសម្បទាតែខាងសំណាក់ភិក្ខុនីត្រូវទុក្កដ ។

សេទមោចនគាថា គរុភណ្ឌាវហារាទិបញ្ហា

[៣៩២] ចតុរោ ជនា សំវិធាយ គរុភណ្ឌំ អវហរុំ[១]
តយោ បារាជិកា ឯកោ ន បារាជិកោ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៩៣] ឥត្ថី ច អព្ភន្តរេ សិយា
ភិក្ខុ ច ពហិទ្ធា សិយា
ឆិទ្ទំ តស្មឹ ឃរេ នត្ថិ
មេថុនធម្មប្បច្ចយា
ការំ បារាជិកោ សិយា
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

១ ឱ. ម. អវាហរុំ ។

សេទមោចនគាថា ប្រស្នាសួរអំពីការលួចគរុភណ្ឌជាដើម

[៣៩២] ជន គឺភិក្ខុ ៤ រូប បបួលគ្នាលួចគរុភណ្ឌ ឯភិក្ខុ ៣ រូប ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ភិក្ខុ ១ រូបមិនត្រូវអាបត្តិអារាជិកទេ(១) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។ [៣៩៣] ស្រីនៅខាងក្នុង ភិក្ខុនៅខាងក្រៅ ក្នុងផ្ទះនោះឥតប្រហោងសោះ ដូចម្ដេចបានជាភិក្ខុត្រូវអាបត្តិបារាជិក(២) ព្រោះសេពមេថុនធម្មជាបច្ច័យ ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ ជន ៤ នាក់ គឺអាចារ្យ ១ រូប កូនសិស្ស ៣ រូបប្រាថ្នានឹងលួចយកគរុភណ្ឌចំនួន ៦ មាសក ចំណែកអាចារ្យបង្គាប់កូនសិស្សទាំង ៣ រូបថា អ្នកទាំងអស់គ្នាចូរយក ១ មាសក ៗ ម្នាក់ ៗ ចំណែកខាងខ្ញុំឯងយក ៣ មាសក ឯកូនសិស្សទី ១ និយាយថា លោកអាចារ្យចូរយក ៣ មាសក ចុះ លោកឯណោះយក ១ មាសក លោកឯណោះទៀតយក ១ មាសក ឯខ្លួនខ្ញុំក៏យក ១ មាសក ដែរ កូនសិស្សទី ២ ទី ៣ ក៏និយាយដូចកូនសិស្សទី ១ កូនសិស្សទាំង ៣ រូបត្រូវអាបត្តិបារាជិក ទាំងអស់គ្នា លោកអាចារ្យត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ។ កូនសិស្សទាំង ៣ រូប បានជាត្រូវ អាបត្តិបារាជិក ព្រោះបង្គាប់ឲ្យគេយកដល់ ៥ មាសក តែក្នុងអាណត្តិកបយោគ ១ ឯអាចារ្យ ដែលជាអ្នកបង្គាប់ឲ្យសិស្សយកមួយ ៗ មាសកម្នាក់នោះ ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ជាអាណត្តិ-កបយោគ ដែលយកចំពោះខ្លួន ៣ មាសកនោះ ក៏ត្រូវអាបត្តិថុល្លច្ច័យដែរ តែជាសាហត្ថិក-បយោគ ។ ឯសាហត្ថិកបយោគនិងអាណត្តិកបយោគនេះ រាប់បញ្ចូលគ្នាមិនបានទេ ដូចជាភិក្ខុ លួចដោយសាហត្ថិកបយោគ ៣ មាសក លួចដោយអាណត្តិកបយោគ ៣ មាសក ត្រូវជា ៣ មាសកពីរដង ភិក្ខុនោះត្រូវទោសតែត្រឹមអាបត្តិថុល្លច្ច័យ ព្រោះក្នុងបយោគមួយ ៗ មិនគ្រប់ ចំនួន ៥ មាសក ។ បើលួចដោយសាហត្ថិកៈ ១ មាសក លួចដោយអាណត្តិកៈ ៥ មាសក ទើប ត្រូវអាបត្តិបារាជិក ព្រោះក្នុងអាណត្តិកបយោគ ១ នោះគ្រប់ចំនួន ៥ មាសក ។ ឯលួចដោយ សាហត្ថិកបយោគ ១ មាសកនោះត្រូវតែត្រឹមអាបត្តិទុក្កដ ។ ២ បានជាត្រូវបារាជិក ព្រោះផ្ទះ ក្នុងទីនេះលោកសំដៅយកសំពត់ទេ ព្រោះថាភិក្ខុអាចប្រព្រឹត្តធ្វើមេថុនធម្មទាំងសំពត់បាន ។

[៣៩៤] តេលំ មធុ ផាណិតញ្ចាបិ សប្បឹ
សាមំ គហេត្វាន និក្ខិបេយ្យ
អវីតិវត្តេ សត្តាហេ
សតិ បច្ចយេ បរិភុញ្ជន្តស្ស អាបត្តិ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៩៥] និស្សគ្គិយេន អាបត្តិ
សុទ្ធកេន បាចិត្តិយំ
អាបជ្ជន្តស្ស (១) ឯកតោ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៩៦] ភិក្ខូ សិយា វីសតិយា សមាគតា
កម្មំ ករេយ្យុំ សមគ្គសញ្ញិនោ
ភិក្ខុ សិយា ទ្វាទសយោជនេ ឋិតោ
កម្មញ្ច តំ កុប្បេយ្យ វគ្គប្បច្ចយា
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

---

១ អាបជ្ជេយ្យាតិបិ កត្ថចិ បោត្ថកេ ទិស្សតិ ។

[៣៩៤] ឧបសម្បន្ន ទទួលប្រេង ទឹកឃ្មុំ ទឹកអំពៅ និង ទឹកដោះរាវ ហើយទុកដាក់ដោយខ្លួនឯង ទុកជាមិនទាន់កន្លង ៧ ថ្ងៃនៅឡើយ កាលបើមានបច្ច័យហើយឆាន់ត្រូវអាបត្តិ[១] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៩៥] ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ និងសុទ្ធកបា-ចិត្តិយៈក្នុងខណៈជាមួយគ្នា[២] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៩៦] ភិក្ខុ ២០ រូបមកប្រជុំគ្នា មានសេចក្តីសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នាហើយធ្វើសង្ឃកម្មទៅ មានភិក្ខុ ១ រូបឋិតនៅក្នុងទីឆ្ងាយមានប្រមាណ ១២ យោជន៍ក៏មាន ចុះហេតុដូចម្តេចបានជាសង្ឃកម្មនោះកម្រើក[៣] ព្រោះបច្ច័យគឺកម្មនោះជាពួក ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ ភិក្ខុនីបើគ្មានជំងឺហើយសូមភេសជ្ជៈមានប្រេងជាដើមយកមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈ បើសូមបានមកមិនទាន់បានឆាន់នៅឡើយហើយភេទក៏ក្លាយជាភិក្ខុទៅ ឯភេសជ្ជៈនោះ ទុកជាមិនទាន់កន្លងហួស ៧ ថ្ងៃ បើភិក្ខុនោះ យកមកឆាន់ក៏នៅតែត្រូវអាបត្តិបាដិទេសនីយៈដែរ ។
២ ភិក្ខុបង្អោនចីវរជាសង្ឃលាភពីរ គឺចីវរ ១ ដើម្បីខ្លួនត្រូវនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយ ចីវរ ១ ទៀត ដើម្បីបុគ្គលដទៃវិញ ត្រូវបាចិត្តិយៈ ។ ៣ អដ្ឋកថា ថា កម្មនេះបានជាកម្រើក ព្រោះភិក្ខុដែលនៅចម្ងាយ ១២ យោជន៍នោះ ឋិតនៅក្នុងគាមសីមាជាមួយគ្នា ។

សេទមោចនគាថា គរុកាបត្តិអាទិបញ្ហា

[៣៩៧] បទវីតិហារមត្តេន វាចាយ ភណិតេន ច
សព្វានិ គរុកានិ សប្បដិកម្មានិ
ចតុសដ្ឋី អាបត្តិយោ អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៩៨] និវត្ថោ អន្តរវាសកេន
ទិគុណំ សង្ឃាដឹ បារុតោ
សព្វានិ តានិ និស្សគ្គិយានិ ហោន្តិ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៣៩៩] ន ចាបិ ញត្តិ ន ច បន កម្មវាចា
ន ចេហិភិក្ខូតិ ជិនោ អវោច
សរណាគមនម្បិ ន តស្ស អត្ថិ
ឧបសម្បទា ចស្ស អកុប្បា
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

សេទមោចនគាថា ប្រស្នាសួរអំពីគរុកាបត្តិជាដើម

[៣៩៧] ភិក្ខុត្រូវគរុកាបត្តិទាំងអស់ ៦៤ ជាអាបត្តិដែលខ្លួនកែបាន ក្នុងខណៈជាមួយគ្នា ដោយគ្រាន់តែឈានជំហានទៅនិងពោលដោយវាចា[១] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃបានគិតមកហើយ ។

[៣៩៨] ភិក្ខុស្លៀកស្បង់ គ្រងសង្ឃាដីមានជាន់ពីរ តែចីវរទាំងអស់នោះ ជានិស្សគ្គិយៈ[២] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៣៩៩] ញត្តិ (របស់បុគ្គលនោះ) ក៏មិនមាន ទាំងកម្មវាចាសោតក៏មិនមាន សូម្បីព្រះជិនស្រី ក៏មិនបានត្រាស់ហៅថា ឯហិភិក្ខុទេ ម្យ៉ាងទៀត សរណគមន៍ របស់បុគ្គលនោះក៏មិនមាន (ចុះហេតុអ្វីបានជា) ឧបសម្បទា របស់បុគ្គលនោះមិនកម្រើក[៣] (គឺបានឧបសម្បទាពេញបរិបូណ៌) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា សំដៅយកភិក្ខុដែលទទួលពាក្យបណ្តាំរបស់បុរសទៅប្រាប់ដំណឹងដល់ពួកស្ត្រីចំនួន ៦៤ នាក់ ដើម្បីឲ្យបានជាប្រពន្ធរបស់បុរសនោះ បានជាត្រូវគរុកាបត្តិដល់ ៦៤ តាមចំនួនស្រីទាំងនោះ ។ ២ សំដៅយកចីវរដែលភិក្ខុប្រើភិក្ខុនីឲ្យលាង ។ ៣ សំដៅយកឧបសម្បទារបស់នាងមហាបជាបតិ ដែលគ្រាន់តែទទួលគរុធម៌ ៨ ប្រការ មិនបាច់តាំងញត្តិ និងសូត្រកម្មវាចា ក៏បានឡើងជាភិក្ខុនីភាវៈ (ហៅថាអដ្ឋគរុធម្មប្បដិគ្គហណឧបសម្បទា) ។

[៤០០] ឥត្ថី ហនេ ន មាតរំ
បុរិសញ្ច ន បិតរំ ហនេ
ហនេយ្យ អនរិយំ មន្ទោ
តេន ចានន្តរំ ផុសេ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤០១] ឥត្ថី ហនេ ច មាតរំ
បុរិសញ្ច បិតរំ ហនេ
មាតរំ បិតរំ ហន្ត្វា
ន តេនានន្តរំ ផុសេ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤០២] អចោទយិត្វា អសារយិត្វា
អសម្មុខីភូតស្ស ករេយ្យ កម្មំ
កតញ្ច កម្មំ សុកតំ ភវេយ្យ
ការកោ ច សង្ឃោ អនាបត្តិកោ សិយា
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤០០] បុគ្គលល្ងង់ សម្លាប់ស្ត្រីមិនមែនជាមាតា សម្លាប់បុរសមិនមែនជាបិតា សម្លាប់បុគ្គលមិនមែនជាព្រះអរិយៈ បុគ្គលនោះ ត្រូវអនន្តរិយកម្ម ព្រោះការសម្លាប់នោះ[១] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤០១] បុគ្គល សម្លាប់ស្ត្រីដែលជាមាតាពិត សម្លាប់បុរសដែលជាបិតាពិត លុះសម្លាប់មាតាបិតាហើយក៏មិនត្រូវអនន្តរិយកម្ម ព្រោះការសម្លាប់នោះ[២] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤០២] ភិក្ខុ មិនបានចោទ មិនបានរំលឹក ហើយធ្វើកម្មដល់បុគ្គលដែលមាននៅក្នុងទីកំបាំងមុខ កម្មដែលភិក្ខុធ្វើនោះឈ្មោះថា ធ្វើប្រពៃហើយ ទាំងការកសង្ឃក៏មិនត្រូវអាបត្តិ[៣] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា បុគ្គលនោះគឺជាមាតានិងបិតាពិត គ្រាន់តែមាតាក្លាយភេទជាបិតា បិតាក្លាយភេទជាមាតាវិញ សម្លាប់បុគ្គលមិនមែនជាព្រះអរិយៈនោះ គឺសម្លាប់មាតានិងបិតា ។ ២ សំដៅយកកូនជាមនុស្ស មាតានិងបិតាជាសត្វតិរច្ឆាន បើសម្លាប់មាតានិងបិតាជាសត្វតិរច្ឆានយ៉ាងនេះ មិនត្រូវអនន្តរិយកម្មទេ ។ ៣ សំដៅយក ទូតេន ឧបសម្បទា ដែលព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យនាងអឌ្ឍកាសីគណិកាព្រោះនាងនោះចង់មកបួសក្នុងសំណាក់ព្រះអង្គ តែមកមិនរួចព្រោះពួកបុរសចាំស្កាត់ពាក់កណ្ដាលផ្លូវ បានជាព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យឧបសម្បទាដោយទូតបាន ។

៤០៩

សេទមោចនគាថា សម្មុខីភូតស្ស កម្មករណាទិបញ្ហា

[៤០៣] ចោទយិត្វា សារយិត្វា
សម្មុខីភូតស្ស ការយេ កម្មំ
កតញ្ច កម្មំ អកតំ ភវេយ្យ
ការកោ ច សង្ឃោ សាបត្តិកោ សិយា
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤០៤] ឆិន្ទន្តស្ស អាបត្តិ ឆិន្ទន្តស្ស អនាបត្តិ
ឆាទេន្តស្ស អាបត្តិ ឆាទេន្តស្ស អនាបត្តិ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤០៥] សច្ចំ ភណន្តោ គរុកំ
មុសា ច លហុ ភាសតោ
មុសា ភណន្តោ គរុកំ
សច្ចញ្ច លហុ ភាសតោ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

សេទមោចនគាថា ប្រស្នាសួរអំពីការធ្វើកម្មដល់បុគ្គលដែលនៅចំពោះមុខជាដើម

[៤០៣] ភិក្ខុបានចោទ បានរំលឹក ហើយធ្វើកម្មដល់បុគ្គលដែលមាននៅក្នុងទីចំពោះមុខ ឯកម្មដែលភិក្ខុនោះធ្វើហើយ ឈ្មោះថា មិនបានធ្វើទៅវិញ ទាំងការកសង្ស័ក៏ត្រូវអាបត្តិ[១] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤០៤] ភិក្ខុកាត់ ត្រូវអាបត្តិក៏មាន[២] ភិក្ខុកាត់ មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន[៣] ភិក្ខុបិទបាំង ត្រូវអាបត្តិក៏មាន[៤] ភិក្ខុបិទបាំង មិនត្រូវអាបត្តិក៏មាន[៥] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤០៥] ភិក្ខុពោលពាក្យពិត ត្រូវគរុកាបត្តិក៏មាន[៦] ពោលពាក្យកុហក ត្រូវលហុកាបត្តិក៏មាន[៧] ពោលពាក្យកុហក ត្រូវគរុកាបត្តិក៏មាន[៨] ពោលពាក្យពិត ត្រូវលហុកាបត្តិក៏មាន[៩] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា សំដៅយកភិក្ខុឲ្យឧបសម្បទា ដល់អភព្វបុគ្គលមានបណ្ឌកជាដើម ។ ២ កាត់វត្ថុមានដើមឈើជាដើម ។ ៣ កាត់ក្រចកឬកាត់សក់ ។ ៤ បិទបាំងអាបត្តិទុក ។ ៥ បិទបាំងទីលំនៅមានផ្ទះជាដើម ។ ៦ ភិក្ខុពោលពាក្យចំពោះទ្វារមគ្គជាដើមរបស់ស្រី ។ ៧ ពោលសម្បជានមុសាវាទ ។ ៨ ពោលប្រាប់ឧត្តរិមនុស្សធម្ម ។ ៩ ប្រាប់ឧត្តរិមនុស្សធម្ម ដែលមានក្នុងសន្តានពិត ដល់អនុបសម្បន្ន ។

[៤០៦] អជិជ្ជិតំ រជនាយ វត្ថំ
កប្បកតំបិ សន្តំ
បរិភុញ្ជន្តស្ស អាបត្តិ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។
[៤០៧] អត្ថង្គតេ សុរិយេ ភិក្ខុ មំសានិ ខាទតិ
ន ឧម្មត្តកោ ន ច បន ខិត្តចិត្តោ
ន ចាបិ សោ វេទនដ្ដោ ភវេយ្យ
ន ចស្ស ហោតិ អាបត្តិ
សោ ច ធម្មោ សុគតេន ទេសិតោ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។
[៤០៨] ន រត្តចិត្តោ ន ច បន ថេយ្យចិត្តោ
ន ចាបិ សោ បរំ មរណាយ ចេតយិ
សលាកំ ទេន្តស្ស ហោតិ ឆេជ្ជំ
បដិគ្គណ្ហន្តស្ស ថុល្លច្ចយំ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៨០៦] ចីវរភិក្ខុបានអធិដ្ឋាន បានជ្រលក់ដោយគ្រឿងជ្រលក់ បានធ្វើពិន្ទុកប្បៈ ត្រឹមត្រូវហើយ តែភិក្ខុនោះប្រើប្រាស់ត្រូវអាបត្តិ(១) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៨០៧] កាលបើព្រះអាទិត្យអស្តង្គតហើយ ភិក្ខុឆាន់សាច់ភិក្ខុនោះ មិនមែនជាភិក្ខុឆ្កួត ទាំងមិនមែនជាភិក្ខុមានចិត្តរវើរវាយ ទាំងមិនមែនជាភិក្ខុមានវេទនាគ្របសង្កត់ តែភិក្ខុនោះមិនត្រូវអាបត្តិ(២) ទាំងធម៌នោះសោត ក៏ព្រះសុគតទ្រង់បានសំដែងហើយ ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៨០៨] ភិក្ខុនោះ មិនមានតម្រេក មិនមានថេយ្យចិត្ត ទាំងមិនបានគិតដើម្បីសម្លាប់អ្នកដទៃ កាលភិក្ខុនោះឲ្យស្លាករមែងដាច់ចាកភិក្ខុភាវៈ(៣) ភិក្ខុអ្នកទទួលស្លាក ត្រូវថុល្លច្ច័យ(៤) ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា ចីវរដែលជានិស្សគ្គិយ ភិក្ខុមិនលះបង់ជាវិនយកម្មសិនហើយប្រើប្រាស់ ។ ២ សំដៅយកពោមដ្ឋកភិក្ខុ គឺភិក្ខុជាអ្នកទំពាអៀង ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យទំពាអៀងបាន ព្រោះភិក្ខុនោះធ្លាប់យោនយកកំណើតជាគោ (មានក្នុងខុទ្ទកវត្ថុក្ខន្ធកៈទី ៥ ចុល្លវគ្គ) ។ ៣ សំដៅយកភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ កាលភិក្ខុនោះចែកស្លាកឲ្យពួកភិក្ខុដែលចូលដៃនឹងខ្លួនត្រូវអាបត្តិបារាជិក ។ ៤ ឯភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃនោះ ត្រូវថុល្លច្ច័យ ។

សេទមោចនគាថា អារញ្ញកាទិបញ្ហា

[៤០៩] ន ចាបិ អារញ្ញកំ សាសង្កសម្មតំ
ន ចាបិ សង្ឃេន សម្មតិ ជិន្នា
ន ចស្ស កាបិនំ អត្ថតំ តត្ថេវ ចីវរំ
និក្ខិបិត្វា គច្ឆេយ្យ អឌ្ឍយោជនំ
តស្សេវ អរុណំ ឧគ្គច្ឆន្តស្ស អនាបត្តិ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤១០] កាយិកានិ ន វាចសិកានិ
សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ
អបុព្វំ អចរិមំ[១] អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤១១] វាចសិកានិ ន កាយិកានិ
សព្វានិ នានាវត្ថុកានិ
អបុព្វំ អចរិមំ[២] អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

១-២ អបរិមន្តិបិ កត្ថចិ បោត្ថកេសុ ទិស្សតិ ។

សេទមោចនគាថា ប្រស្នាសួរអំពីសេនាសនៈនៅក្នុងព្រៃជាដើម

[៨០៩] *ទីនោះមិនមែនជាសេនាសនៈនៅក្នុងព្រៃ ដែលគេសន្មតថា ប្រកបដោយសេចក្តីរង្កៀសទេ ទាំងសង្ឃក៏មិនបានឲ្យសម្មត ទាំងភិក្ខុនោះ ក៏មិនបានក្រាលកឋិន (បើភិក្ខុនោះ) ទុកចីវរក្នុងទីនោះ ហើយទៅកាន់ទីមានប្រមាណកន្លះយោជន៍ លុះអរុណរះឡើង ភិក្ខុនោះ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ*[១] *ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។*

[៨១០] *ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទាំងពួង មានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នា ប្រកបដោយកាយ មិនប្រកបដោយវាចា ក្នុងខណៈជាមួយគ្នា មិនមុនមិនក្រោយ*[២] *ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។*

[៨១១] *ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិទាំងពួង មានវត្ថុផ្សេង ៗ គ្នា ប្រកបដោយវាចា មិនប្រកបដោយកាយ ក្នុងខណៈជាមួយគ្នា មិនមុន មិនក្រោយ*[៣] *ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។*

---

១ អដ្ឋកថា ថា បានជាមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះភិក្ខុនោះទៅនៅអាស្រ័យក្រោមម្លប់ឈើរបស់ត្រកូល ១ មានមែកធំហើយវែងចំនួន ១ យោជន៍ ឬ ២ យោជន៍ទោះបីភិក្ខុនោះទុកដាក់ចីវរក្រោមម្លប់ឈើនោះហើយដើរទៅចម្ងាយកន្លះយោជន៍ ហើយអរុណរះឡើងក៏មិនត្រូវអាបត្តិ ដ្បិតមិនផុតពីម្លប់នៅឡើយ ។ ២ សំដៅយកភិក្ខុដែលចាប់សក់ ឬម្រាមដៃជាដើម របស់ស្ត្រីច្រើននាក់ក្នុងវេលាជាមួយគ្នា ។ ៣ គឺភិក្ខុពោលពាក្យអាក្រក់ចំពោះទ្វារមគ្គជាដើមរបស់ស្ត្រីច្រើននាក់ក្នុងវេលាជាមួយគ្នា ។

[៤១២] តិស្សិត្ថិយោ មេថុនំ តំ ន សេវេ
តយោ បុរិសេ តយោ ច អនរិយបណ្ឌកេ
ន ចាចរេ មេថុនំ ព្យញ្ជនស្មឹ
ឆេជ្ជំ សិយា មេថុនធម្មប្បច្ចយា
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤១៣] មាតរំ ចីវរំ យាចេ
នោ ច សង្ឃស្ស បរិណាតំ
កេនស្ស ហោតិ អាបត្តិ
អនាបត្តិ ច ញាតកេ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤១៤] កុទ្ធោ អារាធកោ ហោតិ
កុទ្ធោ ហោតិ គរហិយោ
អថ កោ នាម សោ ធម្មោ
យេន កុទ្ធោ បសំសិយោ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤១២] ឧបសម្បន្ន មិនសេពមេថុននឹងស្រី ៣ ពួកនោះ នឹងបុរស ៣ ពួក មួយទៀត មិនសេពមេថុននឹងអនរិយជន គឺឧភតោព្យញ្ជនកៈ ៣ ពួក នឹងបណ្ឌក ៣ ពួក មួយទៀត មិនបានប្រព្រឹត្តមេថុនក្នុងព្យញ្ជនៈ គឺដោយអំណាចនៃអនុលោមបារាជិកសោះឡើយ តែឧបសម្បន្ននោះ ត្រូវឆេជ្ជវត្ថុ ព្រោះមេថុនធម្មជាបច្ច័យ[១] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃបានគិតមកហើយ ។

[៤១៣] ភិក្ខុសូមចីវរនឹងមាតា តែមិនមែនជាចីវរ ដែលមាតាបង្អោនទៅដើម្បីសង្ឃ ភិក្ខុនោះ ត្រូវអាបត្តិ ព្រោះហេតុអ្វី[២] មួយទៀត ភិក្ខុមិនត្រូវអាបត្តិ ព្រោះសូមចីវរនឹងពួកញាតិ ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤១៤] បុគ្គលក្រោធខឹងហើយ ត្រឡប់ទៅជាត្រេកអរវិញ[៣] បុគ្គលក្រោធខឹងហើយគួរនឹងតិះដៀល[៤] បុគ្គលក្រោធខឹងហើយគួរនឹងសរសើរ ដោយធម៌ណា ធម៌នោះ តើឈ្មោះដូចម្ដេច ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

---

១ អដ្ឋកថា ថា សំដៅយកអដ្ឋវត្ថុកបារាជិករបស់ភិក្ខុនី ។ ២ សំដៅយកភិក្ខុសូមសំពត់វស្សិកសាដកអំពីមាតាក្នុងបិដ្ឋិសម័យ គឺសម័យខាងខ្នងរដូវ រាប់តាំងអំពី ១ រោចខែកត្តិក រហូតដល់ ១៥ កើតខែជេស្ឋ ។ ៣ បានដល់ពួកតិរ្ថិយ៍ដែលកំពុងបំពេញវត្ត កាលបើឮគេសរសើរគុណពួកតិរ្ថិយ៍ ទុកជាខឹងហើយក៏ត្រឡប់ទៅជាត្រេកអរវិញ ។ ៤ កាលបើគេសរសើរគុណព្រះរតនត្រ័យ បើបុគ្គលណាខឹង បុគ្គលនោះឈ្មោះថា គួរនឹងតិះដៀល ។

សេទមោចនគាថា តុដ្ឋារាធកាទិបញ្ហា

[៤១៥] តុដ្ឋោ អារាធកោ ហោតិ
តុដ្ឋោ ហោតិ គរហិយោ
អថ កោ នាម សោ ធម្មោ
យេន តុដ្ឋោ គរហិយោ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤១៦] សង្ឃាទិសេសំ ថុល្លច្ចយំ
ចាចិត្តិយំ ចាដិទេសនីយំ
ទុក្កដំ អាបជ្ជេយ្យ ឯកតោ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤១៧] ឧភោ បរិបុណ្ណវីសតិវស្សា ឧភិន្នំ
ឯកុបជ្ឈាយោ ឯកាចរិយោ ឯកា កម្មវាចា

សេទមោចនគាថា ប្រស្នាសួរអំពីបុគ្គលត្រេកអរហើយត្រេកអរថែមទៀតជាដើម

[៤១៥] បុគ្គលដែលត្រេកអរ ហើយក៏ត្រេកអរថែមទៀត បុគ្គលដែលត្រេកអរហើយ តែគួរនឹងតិះដៀល បុគ្គលដែលត្រេកអរហើយ តែគួរនឹងតិះដៀល ដោយធម៌ណា ធម៌នោះតើឈ្មោះដូចម្ដេច ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤១៦] ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស (លាយដោយអាបត្តិ) ថុល្លច្ច័យ បាចិត្តិយៈ បាដិទេសនីយៈនិងទុក្កដ ក្នុងខណៈជាមួយគ្នា[១] ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤១៧] កុលបុត្រ ២ រូបមានឆ្នាំ ២០ គ្រប់គ្រាន់ហើយ ឯកុលបុត្រទាំង ២ រូបនោះ សឹងមានឧបជ្ឈាយ៍ជាមួយគ្នា អាចារ្យ ជាមួយគ្នា កម្មវាចា ជាមួយគ្នា តែកុលបុត្រមួយរូបជា

---

១ អដ្ឋកថា ថា ភិក្ខុនីមានតម្រេកទទួលបិណ្ឌបាតអំពីដៃបុរសដែលមានតម្រេកដែរ យកមកលាយគ្នានឹងសាច់មនុស្ស, ខ្ទឹម, បណីតភោជន និងសាច់ជាអកប្បិយៈដ៏សេស ហើយយកមកឆាន់ ត្រូវអាបត្តិទាំងនោះ គឺត្រូវថុល្លច្ច័យ ព្រោះឆាន់សាច់មនុស្ស ត្រូវបាចិត្តិយៈ ព្រោះឆាន់ខ្ទឹម ត្រូវបាដិទេសនីយៈ ព្រោះឆាន់បណីតភោជនមានទឹកដោះរាវជាដើម ត្រូវទុក្កដ ព្រោះឆាន់សាច់ជាអកប្បិយៈដ៏សេស បានជាត្រូវអាបត្តិទាំងនោះជាមួយគ្នា ព្រោះយករបស់ទាំងអស់នេះមកលាយចូលគ្នាហើយឆាន់ ។

ឯកោ ឧបសម្បន្នោ ឯកោ អនុបសម្បន្នោ

បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤១៨] អកប្បកតំ នបិ[១] រជនាយ រត្តំ

តេន និវត្ថោ យេន កាមំ វជេយ្យ

ន ចស្ស ហោតិ អាបត្តិ

សោ ច ធម្មោ សុគតេន ទេសិតោ

បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤១៩] ន ទេតិ នប្បដិគ្គណ្ហាតិ

បដិគ្គហោ តេន ន វិជ្ជតិ

អាបជ្ជតិ គរុកំ ន លហុកំ

១ ឱ. ម. នា ។

ឧបសម្បន្ន គឺបានឡើងជាភិក្ខុ មួយរូបទៀត ជាអនុបសម្បន្ន[១] គឺនៅជាសាមណេរ ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤១៨] សំពត់ដែលភិក្ខុ មិនបានធ្វើពិន្ទុកប្ប ទាំងមិនបានជ្រលក់ដោយគ្រឿងជ្រលក់ ភិក្ខុស្លៀកពាក់សំពត់នោះហើយដើរទៅដោយគួរតាមប្រាថ្នា ភិក្ខុនោះ មិនត្រូវអាបត្តិ[២] ទាំងធម៌នោះសោត ក៏ព្រះសុគតទ្រង់សំដែងហើយ ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤១៩] ឧបសម្បន្ន ១ មិនបានឲ្យ ឧបសម្បន្ន ១ មិនបានទទួល ព្រោះហេតុនោះ ការទទួលមិនមានទេ តែឧបសម្បន្ននោះ ត្រូវគរុកាបត្តិ[៣] មិនមែនជាលហុកាបត្តិ កាលដែល

---

១ អដ្ឋកថា ថា សាមណេរមានឫទ្ធិ ហោះទៅឯអាកាស ឬមុជជ្រែកទៅអង្គុយក្នុងផែនដីសូម្បីប៉ុនចុងចំរៀកសក់ក៏មិនឡើងឧបសម្បទាជាភិក្ខុឡើយ ម្យ៉ាងទៀត ចំណែកខាងសង្ឃបើបិតនៅឯអាកាសក៏កម្មនោះកម្រើកដែរ ។ ២ ភិក្ខុដែលចោរដណ្តើមយកចីវរ ទុកជាស្លៀកពាក់សំពត់យ៉ាងនោះ ក៏មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ៣ ភិក្ខុជាអ្នកបញ្ជូនក៏មិនឲ្យ ភិក្ខុនីដែលត្រូវគេបញ្ជូនក៏មិនបានទទួលអំពីដៃភិក្ខុនីដែលជាអ្នកបញ្ជូននោះ តែភិក្ខុនីជាអ្នកបញ្ជូនត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសក្នុងពេលដែលភិក្ខុនីត្រូវគេបញ្ជូនថាទទួលបិណ្ឌបាតអំពីដៃបុរសដែលមានសេចក្តីត្រេកអរ តាមពិតនោះគឺត្រូវក្នុងពេលដែលភិក្ខុនីត្រូវគេបញ្ជូនបរិភោគរួចជាស្រេច ។ មានពិស្តារក្នុងភិក្ខុនីវិភង្គ បច្ឆេកភាគទី ៥ ត្រង់សង្ឃាទិសេសសិក្ខាបទទី ៦ ទំព័រ ៦៤ អដ្ឋកថាក៏មានដូចគ្នា ។

សេទមោចនគាថា អទានាប្បដិគ្គហាទិបញ្ហា

តញ្ច បរិភោគប្បច្ចយា
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤២០] ន ទេតិ នប្បដិគ្គណ្ហាតិ
បដិគ្គហោ តេន ន វិជ្ជតិ
អាបជ្ជតិ លហុកំ ន គរុកំ
តញ្ច បរិភោគប្បច្ចយា
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

[៤២១] អាបជ្ជតិ គរុកំ សាវសេសំ
ឆាទេតិ អនាទរិយំ បដិច្ច
ន ភិក្ខុនី នោ ច ផុសេយ្យវជ្ជំ
បញ្ហា មេសា កុសលេហិ ចិន្តិតា ។

សេទមោចនគាថា និដ្ឋិតា ។

នឹងត្រូវអាបត្តិនោះ ក៏ត្រូវព្រោះការបរិភោគ ជាបច្ច័យ ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤២០] ឧបសម្បន្ន ១ មិនបានឲ្យ ឧបសម្បន្ន ១ មិនបានទទួល ព្រោះហេតុនោះ ការទទួលមិនមានទេ តែឧបសម្បន្ននោះ ត្រូវលហុកាបត្តិ[១] មិនមែនជាគរុកាបត្តិទេ កាលដែលត្រូវអាបត្តិនោះ ក៏ត្រូវព្រោះការបរិភោគជាបច្ច័យ ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

[៤២១] ឧបសម្បន្ន មិនមែនជាភិក្ខុនី ត្រូវគរុកាបត្តិ ជាសាវសេសាបត្តិ ហើយបិទបាំងទុក ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ[២] តែមិនត្រូវទោស ប្រស្នានេះ ពួកលោកអ្នកឈ្លាសវៃ បានគិតមកហើយ ។

ចប់ សេទមោចនគាថា ។

១ ត្រង់គាថាទី ២ នេះ គឺភិក្ខុនីនោះដដែល បានជាត្រូវលហុកាបត្តិ ព្រោះវត្ថុនោះជាទឹក និងឈើស្ទន់ ឯកិច្ចដែលត្រូវអាបត្តិនោះ មានវិធីដូចគ្នានឹងគាថាទី ១ ។ ២ សំដៅយកឧក្ខិត្តកភិក្ខុ គឺភិក្ខុដែលសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះភិក្ខុនោះមិនត្រូវមានវិនយកម្មជាមួយនឹងសង្ឃទេ ព្រោះហេតុនោះបានជាត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេស ហើយបិទបាំងទុកមិនត្រូវទោសព្រោះបិទបាំង ។

តស្សុទ្ទានំ

[៤២២] អសំវាសោ អវិស្សជ្ជិ
ឧស ច អឌុក្ខិត្តកោ
ឧបេតិ ជម្មំ ឧព្ភក្ខំ[១]
តតោ សញ្ញាចិកា ច ទ្វេ
ន កាយិកញ្ច តរុតំ
ន កាយិកំ សុជាសិតំ[២]
អជាលបណ្ឌោ សិក្ខា ច
ឧភោ ច ចតុរោ ជជា
ឥត្ថី តេលញ្ច ជិស្សត្តិ
ភិក្ខុ ច បឌវីតិយោ
ជិវត្ថោ ច ន ច ញត្តិ
ន មាតរំ បិតរំ ហនេ
អចោទយិត្វា ចោទយិត្វា

១ ឱ. ម. ឧព្ភក្ខកំ ។ ២ ន វាចសិកំ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃសេទមោចនគាថានោះដូច្នេះ

[៤២២] និយាយអំពីមិនមានសំវាស ១ គរុភណ្ឌ ៥ ដែលភិក្ខុលះមិនបាន ១ អវន្ទិយបុគ្គល ១០ ពួក ១ ភិក្ខុដែលសង្ឃមិនបានលើកវត្ត ១ បុគ្គលដែលចូលទៅសាកសួរធម៌ ១ អវៈយវៈត្រឹមដង៍កាំបិតទៅលើ ១ ភិក្ខុធ្វើកុដិដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកដោយខ្លួនឯង៍មាន ២ ប្រស្នា ១ ភិក្ខុនីប្រព្រឹត្តប្រយោគមិនប្រកបដោយកាយត្រូវគរុកាបត្តិ ១ ភិក្ខុមិនធ្វើបាបប្រកបដោយកាយ ដែលសង្ឃត្រូវឲ្យវិនាសដោយល្អ ១ ភិក្ខុមិនចរចា ១ សិក្ខាដែលព្រះអង្គទ្រង់សំដែង៍ ១ ភិក្ខុនីពីររូបបានឧបសម្បទាជាមួយគ្នា ១ ជនគឺភិក្ខុ ៤ រូប បបួលគ្នាទៅលួចគរុភណ្ឌ ១ ស្រីនៅក្នុង៍ ភិក្ខុនៅក្រៅ ១ ភិក្ខុទទួលប្រេង៍ជាដើម ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិនិស្សគ្គិយៈនិង៍បាចិត្តិយៈក្នុង៍ខណៈជាមួយ ១ ភិក្ខុ ២០ រូប មកប្រជុំគ្នា ១ ភិក្ខុត្រូវគរុកាបត្តិដោយគ្រាន់តែឈានជំហាន ១ ភិក្ខុស្លៀកស្បង់ជាដើម ១ ឧបសម្បទាមិនមានញត្តិជាដើម ១ បុគ្គលសម្លាប់មាតាបិតាតែមិនត្រូវអនន្តរិយកម្ម ១ ភិក្ខុមិនបានចោទ ១ ភិក្ខុបានចោទ ១

៤១៧

សេទមោចនគាថា ឧទ្ទានគាថា

ឆិន្នត្ថំ សច្ចមេវ ច
អជិជ្ជិតញ្ចតុត្ថកំតេ
ន វត្តំ ន ចារិញ្ញកំ
កាយិកា វាចសិកា ច[១]
តិស្សិត្តី ចាបិ មាតរំ
កុទ្ធោ អារាធកោ តុដ្ឋោ
សង្ឃាទិសេសកា[២] ឧភោ
អកប្បកតំ ន ទេតិ
ន ទេតាបជ្ជតេ[៣] គរុំ
សេទមោចនិកា គាថា
បញ្ញា វិញ្ញូវិភាវិតាតិ ។

១ ឱ. កាយិកវាចសីកា ។ ២ សង្ឃាទិសេសា ច ។ ម. សង្ឃាទិសេសា ច ។ ៣ ឱ. ម. ន ទេតាបជ្ជតិ ។

សេទមោចនគាថា ឧទ្ទានគាថា

ភិក្ខុកាត់ ១ ភិក្ខុពោលពាក្យពិត ១ ចីវរដែលភិក្ខុបានអធិដ្ឋានហើយ ១ ភិក្ខុឆាន់សាច់ក្នុងវេលាព្រះអាទិត្យអស្តង្គត ១ ភិក្ខុមិនមានចិត្តត្រេកអរ ១ ទីសេនាសនៈដែលមិនបានតាំងនៅក្នុងព្រៃ ១ ភិក្ខុត្រូវអាបត្តិមិនប្រកបដោយកាយ ប្រកបតែដោយវាចា ១ ស្រី ៣ ពួក ១ ភិក្ខុសូមចីវរនឹងមាតា ១ បុគ្គលក្រោធខឹងហើយត្រឡប់ជាត្រេកអរ ១ បុគ្គលត្រេកអរហើយក៏ត្រេកអរថែមទៀត ១ ឧបសម្បន្នត្រូវអាបត្តិសង្ឃាទិសេសជាដើម ១ កុលបុត្រ ២ រូប ១ សំពត់ដែលភិក្ខុមិនបានធ្វើពិន្ទុកប្បជាដើម ១ ឧបសម្បន្នមួយរូបមិនបានឲ្យ ១ ឧបសម្បន្នមួយរូបបានឲ្យ ១ ឧបសម្បន្នត្រូវគរុកាបត្តិ ១ ចប់សេទមោចនិកាគាថា ប្រស្នាដែលលោកអ្នកប្រាជ្ញ បានសំដែងឲ្យច្បាស់លាស់ហើយ ។

បញ្ចវគ្គោ

[៤២៣] ចត្តារិ កម្មានិ អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ ។ ឥមានិ ចត្តារិ កម្មានិ កតីហាកាវេហិ វិបជ្ជន្តិ ។ ឥមានិ ចត្តារិ កម្មានិ បញ្ចហាកាវេហិ វិបជ្ជន្តិ វត្ថុតោ វា ញត្តិតោ វា អនុស្សាវនតោ វា សីមតោ វា បរិសតោ វា ។

[៤២៤] កថំ វត្ថុតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។ សម្មុខា ករណីយំ កម្មំ អសម្មុខា ករោតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ បដិបុច្ឆា ករណីយំ កម្មំ អប្បដិបុច្ឆា ករោតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ បដិញ្ញាយ ករណីយំ កម្មំ អប្បដិញ្ញាយ ករោតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ សតិវិនយារហស្ស អមូឡ្ហវិនយំ ទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ អមូឡ្ហវិនយារហស្ស តស្សបាបិយសិកាកម្មំ ករោតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ តស្សបាបិយសិកាកម្មារហស្ស តជ្ជនីយកម្មំ ករោតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ តជ្ជនីយកម្មារហស្ស និយស្សកម្មំ ករោតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ និយស្សកម្មារហស្ស បព្វាជនីយកម្មំ ករោតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។

បញ្ចវគ្គ

[៤២៣] កម្ម ៤ យ៉ាង គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុតិយកម្ម ១ ញត្តិចតុត្ថកម្ម ១ ។ កម្មទាំង ៤ នេះ តែងវិបត្តិព្រោះអាការប៉ុន្មាន ។ កម្មទាំង ៤ នេះតែងវិបត្តិព្រោះអាការ ៥ គឺ វត្ថុ ១ ញត្តិ ១ អនុស្សាវនៈ ១ សីមា ១ បរិសទ្យ ១ ។

[៤២៤] កម្មវិបត្តិ ព្រោះវត្ថុដូចម្ដេច ។ កម្មដែលសង្ឃត្រូវធ្វើចំពោះមុខ បែរជាធ្វើកំបាំងមុខទៅវិញ កម្មនេះ ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ កម្មដែលសង្ឃត្រូវធ្វើដោយការសាកសួរ បែរជាធ្វើដោយការមិនសាកសួរវិញ កម្មនេះ ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ កម្មដែលសង្ឃត្រូវធ្វើតាមពាក្យប្ដេជ្ញា បែរជាធ្វើមិនតាមពាក្យប្ដេជ្ញាវិញ កម្មនេះ ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃឲ្យអមូឡ្ហវិន័យដល់ភិក្ខុគួរដល់សតិវិន័យ កម្មនេះ ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃធ្វើតស្សបាបិយសិកាកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់អមូឡ្ហវិន័យ កម្មនេះ ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃធ្វើតជ្ជនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់តស្សបាបិយសិកាកម្ម កម្មនេះ ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃធ្វើនិយស្សកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់តជ្ជនីយកម្ម កម្មនេះ ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃធ្វើបព្វាជនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់និយស្សកម្ម កម្មនេះ ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។

បព្វាជនីយកម្មារហស្ស បដិសារណីយកម្មំ ករោតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ បដិសារណីយកម្មារហស្ស ឧក្ខេ-បនីយកម្មំ ករោតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ ឧក្ខេបនីយ-កម្មារហស្ស បរិវាសំ ទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ បរិវា-សារហំ មូលាយ បដិកស្សតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ មូលាយ បដិកស្សនារហស្ស មានត្តំ ទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ មានត្តារហំ អព្ភេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ អព្ភានារហំ ឧបសម្បាទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ អនុ-បោសថេ ឧបោសថំ ករោតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ អបវារណាយ បវារេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ ឯវំ វត្ថុតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។

[៤២៥] កថំ ញត្តិតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។ បញ្ចហា-ការេហិ ញត្តិតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ វត្ថុំ ន បរាមសតិ សង្ឃំ ន បរាមសតិ បុគ្គលំ ន បរាមសតិ ញត្តឹ ន បរាមសតិ បច្ឆា វា ញត្តឹ ឋបេតិ ។ ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ ញត្តិតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។

សង្ឃធ្វើបដិសារណីយកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់បព្វាជនីយកម្ម កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃធ្វើឧក្ខេបនីយកម្ម ដល់ភិក្ខុគួរដល់បដិសារណីយកម្ម កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃឲ្យបរិវាស ដល់ភិក្ខុគួរដល់ឧក្ខេបនីយកម្ម កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្ម-កម្ម ។ សង្ឃទាញភិក្ខុគួរដល់បរិវាស មកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃឲ្យមានត្ត ដល់ភិក្ខុគួរដល់មូលាយប្បដិ-កស្សនៈ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃឲ្យអព្ភាន ដល់ភិក្ខុគួរដល់មានត្ត កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញ៉ាំងភិក្ខុគួរដល់អព្ភានឲ្យ ។ ឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ១ សង្ឃធ្វើឧបោសថ ក្នុងថ្ងៃមិនមែនជាថ្ងៃឧបោសថ កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃធ្វើបវារណា ក្នុងថ្ងៃមិនមែនជាថ្ងៃបវារណា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ កម្មវិបត្តិព្រោះវត្ថុយ៉ាងនេះឯង ។

[៤២៥] កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះញត្តិដូចម្ដេច ។ កម្មទាំង-ឡាយ វិបត្តិព្រោះញត្តិ ដោយអាការ ៥ គឺភិក្ខុមិនសូត្រចេញឈ្មោះវត្ថុគឺឧបសម្បទាបេក្ខៈ ១ មិនចេញឈ្មោះសង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គលគឺឧបជ្ឈាយ៍ ១ មិនតាំងញត្តិ ១ ឬតាំងញត្តិខាងក្រោយកម្មវាចា ១ ។ កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះញត្តិ ដោយអាការ ៥ នេះឯង ។

[៤២៦] កថំ អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។ បញ្ចហាការេហិ អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ វត្ថុំ ន បរាមសតិ សង្ឃំ ន បរាមសតិ បុគ្គលំ ន បរាមសតិ សាវនំ ហាបេតិ អកាលេ វា សាវេតិ ។ ឥមេហិ បញ្ច-ហាការេហិ អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។

[៤២៧] កថំ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។ ឯកា-ទសហាការេហិ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ អតិខុទ្ទកំ សីមំ សម្មន្នតិ អតិមហតឹ សីមំ សម្មន្នតិ ខណ្ឌនិមិត្តំ សីមំ សម្មន្នតិ ឆាយានិមិត្តំ សីមំ សម្មន្នតិ អនិមិត្តំ សីមំ សម្មន្នតិ ពហិសីមេ ឋិតោ សីមំ សម្មន្នតិ នទិ-យា សីមំ សម្មន្នតិ សមុទ្ទេ សីមំ សម្មន្នតិ ជាតស្ស-រេ សីមំ សម្មន្នតិ សីមាយ សីមំ សម្ភិន្ទតិ សីមាយ សីមំ អជ្ឈោត្ថរតិ ។ ឥមេហិ ឯកាទសហាការេហិ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។

[៤២៨] កថំ បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។ ទ្វាទស-ហាការេហិ បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ចតុវគ្គករណេ

[៤២៦] កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះអនុស្សាវនៈដូចម្តេច ។ កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះអនុស្សាវនៈ ដោយអាការ ៥ គឺសូត្រមិនចេញឈ្មោះវត្ថុ ១ មិនចេញឈ្មោះសង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គល ១ ធ្វើអនុស្សាវនវិធីឲ្យខូច ១ សូត្រក្នុងកាលមិនគួរ ១ ។ កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះអនុស្សាវនៈ ដោយអាការ ៥ នេះឯង ។

[៤២៧] កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះសីមាដូចម្តេច ។ កម្មទាំង-ឡាយ វិបត្តិព្រោះសីមា ដោយអាការ ១១ គឺសន្មតសីមាតូចពេក ១ សន្មតសីមាធំពេក ១ សន្មតសីមាមាននិមិត្តមិនតគ្នា ១ សន្មតសីមាយកស្រមោលជានិមិត្ត ១ សន្មតសីមាមិនមានអ្វីជានិមិត្ត ១ ឈរខាងក្រៅសីមាសន្មតសីមា ១ សន្មតសីមាក្នុងស្ទឹង ១ សន្មតសីមាក្នុងសមុទ្រ ១ សន្មតសីមាក្នុងជាតស្រះ ១ ទម្លាយសីមាដោយសីមា ១ គ្របសីមាដោយសីមា ១ ។ កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះសីមាដោយអាការ ១១ នេះឯង ។

[៤២៨] កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះបរិសទ្យដូចម្តេច ។ កម្មទាំង-ឡាយ វិបត្តិព្រោះបរិសទ្យ ដោយអាការ ១២ គឺកម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយ

៤២១

កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ ចតុវគ្គករណោ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ ចតុវគ្គករណោ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ បញ្ចវគ្គករណោ កម្មេ ។ បេ ។ ទសវគ្គករណោ កម្មេ ។ បេ ។ វីសតិវគ្គករណោ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ វីសតិវគ្គករណោ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ វីសតិវគ្គករណោ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ

ចតុវគ្គ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏មិនបានមក ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ក៏មិនបាននាំមក ពួកភិក្ខុដែលមាននៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយចតុវគ្គ ភិក្ខុទាំងឡាយ មានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះបានមកហើយតែឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈមិនបាននាំមក ទាំងពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយចតុវគ្គ ភិក្ខុទាំងឡាយ មានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានមកហើយ ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏បាននាំមកហើយដែរ តែពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយបញ្ចវគ្គ ។ បេ ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយទសវគ្គ ។ បេ ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយវីសតិវគ្គ ពួកភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានមក ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏មិនបាននាំមក ទាំងពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយវីសតិ-វគ្គ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានមកហើយដែរ តែឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈមិនបាននាំមក ទាំងពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយវីសតិវគ្គ ភិក្ខុទាំងឡាយមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានមក

ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ ។ ឥមេហិ ទ្វាទសហាការេហិ បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។

[៤២៩] ចតុវគ្គករណេ កម្មេ ចត្តារោ ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មប្បត្តា អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហា យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មប្បត្តោ ឆបិ[១] ឆន្ទារហោ អបិច កម្មារហោ ។ បញ្ចវគ្គករណេ កម្មេ បញ្ច ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មប្បត្តា អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហា យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មប្បត្តោ ឆបិ ឆន្ទារហោ អបិច កម្មារហោ ។ ទសវគ្គករណេ កម្មេ ទស ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មប្បត្តា អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហា យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មប្បត្តា ឆបិ ឆន្ទារហោ អបិច កម្មារហោ ។ វីសតិវគ្គករណេ កម្មេ វីសតិ ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មប្បត្តា អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហា យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មប្បត្តោ ឆបិ ឆន្ទារហោ អបិច កម្មារហោ ។

---

១ ឱ. ម. នាបិ ។

ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ក៏បាននាំមកហើយដែរ តែពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏ឃាត់ហាម ១ ។ កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះបរិសទ្យដោយអាការ ១២ នេះឯង ។

[៤២៩] កម្ម សង្ឃធ្វើដោយចតុវគ្គ បានដល់ភិក្ខុ ៤ រូប ជាបកតត្តដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុជាបកតត្តដ៏សេស ជាអ្នកគួរដល់ឆន្ទៈដែរ បើសង្ឃធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនគួរដល់កម្ម ទាំងមិនគួរដល់ឆន្ទៈទេ តែជាអ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសង្ឃធ្វើនោះ) ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយបញ្ចវគ្គ បានដល់ភិក្ខុ ៥ រូប ជាបកតត្តដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុជាបកតត្តដ៏សេសជាអ្នកគួរដល់ឆន្ទៈ បើសង្ឃធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនគួរដល់កម្ម ទាំងជាអ្នកមិនគួរដល់ឆន្ទៈ តែជាអ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសង្ឃធ្វើនោះ) ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយទសវគ្គ បានដល់ភិក្ខុ ១០ រូប ជាបក-តត្តដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុជាបកតត្តដ៏សេសជាអ្នកគួរដល់ឆន្ទៈ បើសង្ឃធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុណាភិក្ខុនោះ ជាអ្នកមិនគួរដល់កម្មជាអ្នកមិនគួរដល់ឆន្ទៈ តែជាជាអ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសង្ឃធ្វើនោះ) ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយវីសតិវគ្គ បានដល់ភិក្ខុ ២០ រូបជាបកតត្ត ដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុជាបកតត្តដ៏សេសគួរដល់ឆន្ទៈ បើសង្ឃធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនគួរដល់កម្ម ទាំងជាអ្នកមិនគួរដល់ឆន្ទៈ តែជាជាអ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសង្ឃធ្វើនោះ) ។

បញ្ច វគ្គា ចត្តារិ កម្មានិ វត្ថុវិបត្តិ

[៤៣០] ចត្តារិ កម្មានិ អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ ។ ឥមានិ ចត្តារិ កម្មានិ កតីហាកាវេហិ វិបជ្ជន្តិ ។ ឥមានិ ចត្តារិ កម្មានិ បញ្ចហាកាវេហិ វិបជ្ជន្តិ វត្ថុតោ វា ញត្តិតោ វា អនុស្សាវនតោ វា សីមតោ វា បរិសតោ វា ។

[៤៣១] កថំ វត្ថុតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។ បណ្ឌកំ ឧបសម្បាទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ ថេយ្យសំវាសកំ ឧបសម្បាទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ តិត្ថិយបក្កន្តកំ ឧបសម្បាទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ តិរច្ឆានគតំ ឧបសម្បាទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ មាតុឃាតកំ ឧបសម្បាទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ បិតុឃាតកំ ឧបសម្បាទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ អរហន្តឃាតកំ ឧបសម្បាទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ ភិក្ខុនីទូសកំ ឧបសម្បាទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ សង្ឃភេទកំ ឧប-

បញ្ចវគ្គ កម្ម ៤ យ៉ាង និងវត្ថុវិបត្តិ

[៤៣០] កម្ម ៤ យ៉ាង គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិ-ទុតិយកម្ម ១ ញត្តិចតុត្ថកម្ម ១ ។ កម្មទាំង ៤ នោះ តែងវិបត្តិព្រោះអាការប៉ុន្មាន ។ កម្មទាំង ៤ នេះ តែងវិបត្តិព្រោះអាការ ៥ គឺ វត្ថុ ១ ញត្តិ ១ អនុស្សាវនៈ ១ សីមា ១ បរិសទ្យ ១ ។

[៤៣១] កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះវត្ថុដូចម្ដេច ។ (កម្មទាំងឡាយវិបត្តិព្រោះវត្ថុនោះ) គឺសង្ឃញុំាងបណ្ឌកឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញុំាងបុគ្គលជាថេយ្យសំវាស ឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញុំាងបុគ្គលដែលចូលពួកតិរ្ថិយ៍ឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញុំាងសត្វតិរច្ឆានឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញុំាងមាតុឃាតកបុគ្គល (អ្នកសម្លាប់មាតា) ឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញុំាងបិតុឃាតក-បុគ្គល (អ្នកសម្លាប់បិតា) ឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញុំាងអរហន្តឃាតកបុគ្គល (អ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្ត) ឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញុំាងភិក្ខុនីទូសកៈ (អ្នកប្រទូស្តភិក្ខុនី) ឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញុំាងសង្ឃភេទកបុគ្គល (អ្នកបំបែកសង្ឃ)

សម្បាទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ លោហិតុប្បាទកំ ឧបសម្បាទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ ឧភតោព្យញ្ជនកំ ឧបសម្បាទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ ឩនវីសតិវស្សំ បុគ្គលំ ឧបសម្បាទេតិ វត្ថុវិបន្នំ អធម្មកម្មំ ។ ឯវំ វត្ថុតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។

[៤៣២] កថំ ញត្តិតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។ បញ្ចហាការេហិ ញត្តិតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ វត្ថុំ ន បរាមសតិ សង្ឃំ ន បរាមសតិ បុគ្គលំ ន បរាមសតិ ញត្តឹ ន បរាមសតិ បច្ឆា វា ញត្តឹ ឋបេតិ ។ ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ ញត្តិតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។

[៤៣៣] កថំ អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។ បញ្ចហាការេហិ អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ វត្ថុំ ន បរាមសតិ សង្ឃំ ន បរាមសតិ បុគ្គលំ ន បរាមសតិ សាវនំ ហាបេតិ អកាលេ វា សាវេតិ ។ ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ អនុស្សាវនតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។

ឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញុំាង លោហិតុប្បាទកបុគ្គល (អ្នកធ្វើព្រះលោហិតព្រះពុទ្ធឲ្យពុរពងឡើង) ឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញុំាង ឧភតោព្យញ្ជនកបុគ្គលឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះ ចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ សង្ឃញុំាងបុគ្គលមានឆ្នាំថយពី ២០ ឲ្យទទួលឧបសម្បទា កម្មនេះចាត់ជាវត្ថុវិបត្តិ ជាអធម្មកម្ម ។ កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះវត្ថុយ៉ាងនេះឯង ។

[៤៣២] កម្មវិបត្តិ ព្រោះញត្តិដូចម្តេច ។ កម្មដែលវិបត្តិព្រោះញត្តិ ដោយអាការ ៥ គឺភិក្ខុសូត្រមិនបេញឈ្មោះវត្ថុ ១ មិនបេញឈ្មោះសង្ឃ ១ មិនបេញឈ្មោះបុគ្គល ១ មិនតាំងញត្តិ ១ ឬតាំងញត្តិក្រោយ (កម្មវាចា) ១ ។ កម្មវិបត្តិ ព្រោះញត្តិដោយអាការ ៥ នេះឯង ។

[៤៣៣] កម្មវិបត្តិ ព្រោះអនុស្សាវនៈដូចម្តេច ។ កម្មវិបត្តិ ព្រោះអនុស្សាវនៈដោយអាការ ៥ គឺភិក្ខុសូត្រមិនបេញឈ្មោះវត្ថុ ១ មិនបេញឈ្មោះសង្ឃ ១ មិនបេញឈ្មោះបុគ្គល ១ ធ្វើអនុស្សាវនវិធីឲ្យខូច ១ ឬសូត្រក្នុងកាលមិនគួរ ១ កម្មទាំងឡាយវិបត្តិព្រោះអនុស្សាវនៈ ដោយអាការ ៥ នេះឯង ។

[៤៣៤] កថំ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។ ឯកាទសហាការេហិ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ អតិខុទ្ទកំ សីមំ សម្មន្នតិ អតិមហតឹ សីមំ សម្មន្នតិ ខណ្ឌនិមិត្តំ សីមំ សម្មន្នតិ ឆាយានិមិត្តំ សីមំ សម្មន្នតិ អនិមិត្តំ សីមំ សម្មន្នតិ ពហិសីមេ ឋិតោ សីមំ សម្មន្នតិ នទិយា សីមំ សម្មន្នតិ សមុទ្ទេ សីមំ សម្មន្នតិ ជាតស្សរេ សីមំ សម្មន្នតិ សីមាយ សីមំ សម្ភិន្ទតិ សីមាយ សីមំ អជ្ឈោត្ថរតិ ។ ឥមេហិ ឯកាទសហាការេហិ សីមតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។

[៤៣៥] កថំ បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។ ទ្វាទសហាការេហិ បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។ ចតុវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ ចតុវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ ចតុវគ្គករណេ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អាគតា

បញ្ចវគ្គ សីមាវិបត្តិនិងបរិសវិបត្តិ

[៤៣៤] កម្មវិបត្តិ ព្រោះសីមាដូចម្តេច ។ កម្មវិបត្តិព្រោះសីមាដោយអាការ ១១ គឺសន្មតសីមាតូចពេក ១ សន្មតសីមាធំពេក ១ សន្មតសីមាមាននិមិត្តមិនតគ្នា ១ សន្មតសីមាយកស្រមោលជានិមិត្ត ១ សន្មតសីមាមិនមានអ្វីជានិមិត្ត ១ ឈរខាងក្រៅសីមាសន្មតសីមា ១ សន្មតសីមាក្នុងស្ទឹង ១ សន្មតសីមាក្នុងសមុទ្រ ១ សន្មតសីមាក្នុងជាតស្រះ ១ ទម្លាយសីមាដោយសីមា ១ គ្របសីមាដោយសីមា ១ ។ កម្មទាំងឡាយវិបត្តិព្រោះសីមាដោយអាការ ១១ នេះឯង ។

[៤៣៥] កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះបរិសទ្យដូចម្តេច ។ កម្មទាំង-ឡាយ វិបត្តិព្រោះបរិសទ្យដោយអាការ ១២ គឺកម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយចតុ-វគ្គ ភិក្ខុទាំងឡាយ មានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានមក ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏មិនបាននាំមក ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយចតុវគ្គ ភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះបានមកហើយ តែឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈមិនបាននាំមក ទាំងពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយចតុវគ្គ ភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះបានមកហើយ ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុ

ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូ-
តា បដិក្កោសន្តិ បព្វាវត្តករណោ កម្មេ ។ បេ ។
ឧសវត្តករណោ កម្មេ ។ បេ ។ វីសតិវត្តករណោ កម្មេ
យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ អនាគតា ហោន្តិ
ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អនាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា
បដិក្កោសន្តិ វីសតិវត្តករណោ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ
កម្មប្បត្តា តេ អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ
អនាហដោ ហោតិ សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ វីសតិ-
វត្តករណោ កម្មេ យាវតិកា ភិក្ខូ កម្មប្បត្តា តេ
អាគតា ហោន្តិ ឆន្ទារហានំ ឆន្ទោ អាហដោ ហោតិ
សម្មុខីភូតា បដិក្កោសន្តិ ។ ឥមេហិ ទ្វាទសហាការេហិ
បរិសតោ កម្មានិ វិបជ្ជន្តិ ។

[៤៣៦] អបលោកនកម្មំ កតិ ឋានានិ គច្ឆតិ
ញត្តិកម្មំ កតិ ឋានានិ គច្ឆតិ ញត្តិទុតិយកម្មំ កតិ
ឋានានិ គច្ឆតិ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ កតិ ឋានានិ គច្ឆតិ ។

ដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ក៏បាននាំមកហើយ តែពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយបញ្ចវគ្គ ។ បេ ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយទសវគ្គ ។ បេ ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយវីសតិវគ្គ ភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះមិនបានមក ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏មិនបាននាំមក ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយវីសតិវគ្គ ភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូប ដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានមកហើយ តែឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏មិនបាននាំមក ពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏ឃាត់ហាម ១ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយវីសតិវគ្គ ភិក្ខុមានចំនួនប៉ុន្មានរូបដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុទាំងនោះបានមកហើយ ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈក៏បាននាំមកហើយ តែពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងទីចំពោះមុខ ក៏ឃាត់ហាម ១ ។ កម្មទាំងឡាយ វិបត្តិព្រោះបរិសទ្យដោយអាការ ១២ នេះឯង ។

[៤៣៦] អបលោកនកម្ម ដល់នូវឋានៈប៉ុន្មាន ញត្តិកម្មដល់នូវឋានៈប៉ុន្មាន ញត្តិទុតិយកម្មដល់នូវឋានៈប៉ុន្មាន ញត្តិចតុត្ថកម្មដល់នូវឋានៈប៉ុន្មាន ។

អបលោកនកម្មំ បញ្ច ឋានានិ គច្ឆតិ ញត្តិកម្មំ នវ ឋានានិ គច្ឆតិ ញត្តិទុតិយកម្មំ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ ។

[៤៣៧] អបលោកនកម្មំ កតមានិ បញ្ច ឋានានិ គច្ឆតិ ។ ឱសារណំ និស្សារណំ ភណ្ឌុកម្មំ ព្រហ្មទណ្ឌំ កម្មលក្ខណញ្ញេវ បញ្ចមំ ។ អបលោកនកម្មំ ឥមានិ បញ្ច ឋានានិ គច្ឆតិ ។

[៤៣៨] ញត្តិកម្មំ កតមានិ នវ ឋានានិ គច្ឆតិ ។ ឱសារណំ និស្សារណំ ឧបោសថំ បវារណំ សម្មុតឹ ទានំ បដិគ្គហំ បច្ចុក្កឌ្ឍនំ កម្មលក្ខណញ្ញេវ នវមំ ។ ញត្តិកម្មំ ឥមានិ នវ ឋានានិ គច្ឆតិ ។

[៤៣៩] ញត្តិទុតិយកម្មំ កតមានិ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ ។ ឱសារណំ និស្សារណំ សម្មុតឹ ទានំ ឧទ្ធារណំ ទេសនំ កម្មលក្ខណញ្ញេវ សត្តមំ ។ ញត្តិទុតិយកម្មំ ឥមានិ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ ។

[៤៤០] ញត្តិចតុត្ថកម្មំ កតមានិ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ ។ ឱសារណំ និស្សារណំ សម្មុតឹ ទានំ និគ្គហំ

អបលោកនកម្មដល់នូវឋានៈ ៥ ញត្តិកម្មដល់នូវឋានៈ ៩ ញត្តិទុតិយកម្មដល់នូវឋានៈ ៧ ញត្តិចតុត្ថកម្មដល់នូវឋានៈ ៧ ។

[៤៣៧] អបលោកនកម្មដល់នូវឋានៈ ៥ ដូចម្តេច ។ ឋានៈ ៥ គឺ ឱសារណា ១ និស្សារណា ១ ភណ្ឌុកម្ម ១ ព្រហ្មទណ្ឌ ១ ជាគម្រប់ ៥ និងកម្មលក្ខណៈ ។ អបលោកនកម្មដល់នូវឋានៈ ៥ នេះឯង ។

[៤៣៨] ញត្តិកម្មដល់នូវឋានៈ ៩ ដូចម្តេច ។ ឋានៈ ៩ គឺ ឱសារណា ១ និស្សារណា ១ ឧបោសថ ១ បវារណា ១ សម្មតិ គឺសន្មតខ្លួនជាអ្នកសួរ ឆ្លើយ ឬសន្មតបុគ្គល សន្មតវត្ថុ ១ ការឲ្យបាត្រនិងចីវរជាដើម ១ ការទទួលអាបត្តិ ១ ការបង្ខិតថ្ងៃបវារណាទៅខាងមុខ ១ ជាគម្រប់ ៩ និងកម្មលក្ខណៈ ។ ញត្តិកម្មដល់នូវឋានៈទាំង ៩ នេះឯង ។

[៤៣៩] ញត្តិទុតិយកម្មដល់នូវឋានៈ ៧ ដូចម្តេច ។ ឋានៈ ៧ គឺ ឱសារណា ១ និស្សារណា ១ សម្មតិ ១ ការឲ្យបាត្រនិងចីវរជាដើម ១ ការដោះកឋិន ១ ការសំដែង គឺសូត្រសំដែងទីដីសង់កុដិ វិហារជាដើម ១ ជាគម្រប់ ៧ និងកម្មលក្ខណៈ ។ ញត្តិទុតិយកម្មដល់នូវឋានៈទាំង ៧ នេះឯង ។

[៤៤០] ញត្តិចតុត្ថកម្មដល់នូវឋានៈ ៧ ដូចម្តេច ។ ឋានៈ ៧ គឺឱសារណា ១ និស្សារណា ១ សម្មតិ ១ ការឲ្យបាត្រនិងចីវរជាដើម ១ និគ្គហៈ

សមនុភាសនំ កម្មលក្ខណញ្ញេវ សត្តមំ ។ ញត្តិចតុត្ថ-កម្មំ ឥមានិ សត្ត ឋានានិ គច្ឆតិ ។

[៤៤១] ចតុវគ្គករណេ កម្មេ ចត្តារោ ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មប្បត្តា អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហា យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មប្បត្តោ នបិ ឆន្ទារហោ អបិច កម្មារហោ ។ បញ្ចវគ្គករណេ កម្មេ ។ បេ ។ ទសវគ្គករណេ កម្មេ ។ បេ ។ វីសតិវគ្គករណេ កម្មេ វីសតិ ភិក្ខូ បកតត្តា កម្មប្បត្តា អវសេសា បកតត្តា ឆន្ទារហា យស្ស សង្ឃោ កម្មំ ករោតិ សោ នេវ កម្មប្បត្តោ នបិ ឆន្ទារហោ អបិច កម្មារហោ ។

កម្មវគ្គោ និដ្ឋិតោ បឋមោ ។

[៤៤២] ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ សង្ឃសុដ្ឋុតាយ សង្ឃផាសុតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន

គឺការសង្កត់សង្កិនដោយទាញមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ១ សមនុភាសនកម្ម ១ ជាគម្រប់ ៧ និងកម្មលក្ខណៈ ។ ញត្តិចតុត្ថកម្មដល់នូវឋានៈទាំង ៧ នេះឯង ។

[៤៤១] កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយចតុវគ្គ បានដល់ភិក្ខុ ៤ រូបជាបកតត្ត ដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុជាបកតត្តដ៏សេសគួរដល់ឆន្ទៈ បើសង្ឃធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនគួរដល់កម្ម ទាំងជាអ្នកមិនគួរដល់ឆន្ទៈ តែជាអ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសង្ឃធ្វើនោះ) ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយបញ្ចវគ្គ ។ បេ ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយទសវគ្គ ។ បេ ។ កម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយវីសតិវគ្គ បានដល់ភិក្ខុ ២០ រូបជាបកតត្ត ដែលគួរដល់កម្ម ភិក្ខុជាបកតត្តដ៏សេស ជាអ្នកគួរដល់ឆន្ទៈ បើសង្ឃធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុណា ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនគួរដល់កម្ម ទាំងជាអ្នកមិនគួរដល់ឆន្ទៈ តែជាជាអ្នកគួរដល់កម្ម (ដែលសង្ឃធ្វើនោះ) ។

ចប់ កម្មវគ្គជាបឋម ។

[៤៤២] ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាច

៤២៩

បញ្ច វគ្គា ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ

សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ វេរានំ សំវរាយ សម្បរាយិកានំ វេរានំ បដិឃាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ វជ្ជានំ សំវរាយ សម្បរាយិកានំ វជ្ជានំ បដិឃាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ

ប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បីសង្កត់សង្កិនពួកបុគ្គលដែលមិនមានអៀនខ្មាស ១ និងដើម្បីនៅសប្បាយ ដល់ពួកភិក្ខុអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺ បញ្ញត្តដើម្បីរារាំងអាសវៈទាំងឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមអាសវៈទាំងឡាយក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បីរារាំងនូវពៀរក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមនូវពៀរក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័កព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺ បញ្ញត្តដើម្បីរារាំងទោសក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមទោសក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ

ទិដ្ឋធម្មិកានំ ភយានំ សំវរាយ សម្បរាយិកានំ ភយានំ បដិឃាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សំវរាយ សម្បរាយិកានំ អកុ-សលានំ ធម្មានំ បដិឃាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ គិហីនំ អនុកម្បាយ ចាបិច្ឆានំ បក្ខុបច្ឆេទា-យ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ អប្បសន្នានំ បសាទាយ បសន្នានំ ភិយ្យោភាវាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ។ ទ្វេ អត្ថ-វសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ

គឺបញ្ញត្តដើម្បីរារាំងនូវភ័យក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមនូវភ័យ ក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បីរារាំងអកុសលធម៌ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមអកុសលធម៌ក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺដើម្បីអនុគ្រោះដល់ពួកគ្រហស្ថ ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិលបក្ខពួករបស់បុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ១ ដើម្បីញ៉ាំងជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ

សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិនយានុគ្គហាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តន្តិ ។

អត្ថវសវគ្គោ និដ្ឋិតោ ទុតិយោ ។

[៤៤៣] ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ បាតិមោក្ខំ បញ្ញត្តំ ។ បេ ។ បាតិមោក្ខុទ្ទេសោ បញ្ញត្តោ បាតិមោក្ខដ្ឋបនំ បញ្ញត្តំ បវារណា បញ្ញត្តា បវារណា-ឋបនំ បញ្ញត្តំ តជ្ជនីយកម្មំ បញ្ញត្តំ និយស្សកម្មំ បញ្ញ-ត្តំ បព្វាជនីយកម្មំ បញ្ញត្តំ បដិសារណីយកម្មំ បញ្ញត្តំ ឧក្ខេបនីយកម្មំ បញ្ញត្តំ បរិវាសទានំ បញ្ញត្តំ មូលាយ បដិកស្សនា បញ្ញត្តា មានត្តទានំ បញ្ញត្តំ អព្ភានំ បញ្ញត្តំ ឱសារណីយំ បញ្ញត្តំ និស្សារណីយំ បញ្ញត្តំ ឧបសម្បទា បញ្ញត្តា អបលោកនកម្មំ បញ្ញត្តំ ញត្តិកម្មំ បញ្ញត្តំ ញត្តិទុតិយកម្មំ បញ្ញត្តំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ បញ្ញត្តន្តិ ។

បញ្ញត្តវគ្គោ និដ្ឋិតោ តតិយោ ។

[៤៤៤] អប្បញ្ញត្តេ បញ្ញត្តំ បញ្ញត្តេ អនុប្បញ្ញត្តំ សម្មុខាវិនយោ បញ្ញត្តោ សតិវិនយោ បញ្ញត្តោ អមូឡ្ហវិ-

គឺបញ្ញត្តដើម្បីញុំាងព្រះសទ្ធម្មឲ្យឋិតថេរ ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។

ចប់ អត្ថវសវគ្គ ជាគម្រប់ ២ ។

[៤៤៣] ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តបាតិមោក្ខដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ ។ បេ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តបាតិមោក្ខុទ្ទេស បញ្ញត្តនូវការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ បញ្ញត្តបវារណា បញ្ញត្តនូវការបញ្ឈប់បវារណា បញ្ញត្តតជ្ជនីយកម្ម បញ្ញត្តនិយស្សកម្ម បញ្ញត្តបព្វាជនីយកម្ម បញ្ញត្តបដិសារណីយកម្ម បញ្ញត្តឧក្ខេបនីយកម្ម បញ្ញត្តការឲ្យបរិវាស បញ្ញត្តមូលាយប្បដិកស្សនៈ គឺការទាញកិក្ខុមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ បញ្ញត្តការឲ្យមានត្ត បញ្ញត្តអព្ភាន បញ្ញត្តឱសារណីយកម្ម បញ្ញត្តនិស្សារណីយកម្ម បញ្ញត្តឧបសម្បទា បញ្ញត្តអបលោកនកម្ម បញ្ញត្តញត្តិកម្ម បញ្ញត្តញត្តិទុតិយកម្ម បញ្ញត្តញត្តិចតុត្ថកម្ម ។

ចប់ បញ្ញត្តវគ្គ ជាគម្រប់ ៣ ។

[៤៤៤] កាលសិក្ខាបទ ដែលអ្នកណាមួយ មិនទាន់បានបញ្ញត្តទុក ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទឡើង សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គបញ្ញត្តហើយ ទ្រង់បញ្ញត្តថែមទៀត ទ្រង់បញ្ញត្តសម្មុខាវិន័យ បញ្ញត្តសតិវិន័យ បញ្ញត្ត

នយោ បញ្ញត្តោ បដិញ្ញាតករណំ បញ្ញត្តំ យេភុយ្យសិកា បញ្ញត្តា តស្ស ចាបិយសិកា បញ្ញត្តា តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ សង្ឃសុដ្ឋុតាយ សង្ឃផាសុតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ទុម្មង្កូនំ បុគ្គលានំ និគ្គហាយ បេសលានំ ភិក្ខូនំ ផាសុវិហារាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ

អមូឡ្ហវិន័យ បញ្ញត្តបដិញ្ញាតករណៈ បញ្ញត្តយេភុយ្យសិកា បញ្ញត្តតស្ស-បាបិយសិកា បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈ (ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ) គឺដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺ បញ្ញត្តដើម្បីសង្កត់សង្កិនពួកបុគ្គល ដែលមិនមានខ្មាស ១ ដើម្បីនៅសប្បាយដល់ពួកភិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បីរាំងអាសវៈទាំង-ឡាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមអាសវៈទាំងឡាយក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បី

៤៣៣

បញ្ច វគ្គា ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ

ទិដ្ឋធម្មិកានំ វេរានំ សំវរាយ សម្បរាយិកានំ វេរានំ បដិឃាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ទិដ្ឋធម្មិកានំ វជ្ជានំ សំវរាយ សម្បរាយិកានំ វជ្ជានំ បដិឃាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ទិដ្ឋធម្មិកានំ ភយានំ សំវរាយ សម្បរាយិកានំ ភយានំ បដិឃាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ទិដ្ឋធម្មិកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សំវរាយ សម្បរាយិកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ បដិឃាតាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ គិហីនំ អនុកម្បាយ

វាវាំងពៀរក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមពៀរក្នុងបរលោក ១ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បីវាវាំងទោសក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមទោសក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បីវាវាំងភ័យក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមភ័យក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បីវាវាំងអកុសលធម៌ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីឃាត់ហាមអកុសលធម៌ក្នុងបរលោក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បីអនុគ្រោះដល់ពួកគ្រហស្ថ ១

ចាបិច្ឆានំ បក្ខុបច្ឆេទាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ អប្បសន្នានំ បសាទាយ បសន្នានំ ភិយ្យោ-ភាវាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សា-វកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ ។ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោ សទ្ធម្ម-ដ្ឋិតិយា វិនយានុគ្គហាយ ។ ឥមេ ទ្វេ អត្ថវសេ បដិច្ច តថាគតេន សាវកានំ តិណវត្ថារកោ បញ្ញត្តោតិ ។

បញ្ញត្តិវគ្គោ និដ្ឋិតោ ចតុត្ថោ ។

[៤៤៩] នវ សង្គហា វត្ថុសង្គហោ វិបត្តិសង្គហោ អាបត្តិសង្គហោ និទានសង្គហោ បុគ្គលសង្គហោ ខន្ធ-សង្គហោ សមុដ្ឋានសង្គហោ អធិករណសង្គហោ ស-មថសង្គហោ ។

ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិលនូវបក្ខពួកនៃបុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈ ដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគតទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យ អំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ១ ដើម្បីញុំាងពួកជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណ-វត្ថារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ គឺបញ្ញត្តដើម្បីញុំាងព្រះសទ្ធម្មឲ្យឋិតថេរ ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ១ ។ ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈដល់ពួកសាវ័ក ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការនេះឯង ។

ចប់ បញ្ញត្តវគ្គ ជាគម្រប់ ៤ ។

[៤៤៥] សង្គហៈទាំងឡាយ ៩ គឺវត្ថុសង្គហៈ ១ វិបត្តិសង្គហៈ ១ អាបត្តិសង្គហៈ ១ និទានសង្គហៈ ១ បុគ្គលសង្គហៈ ១ ខន្ធសង្គហៈ ១ ស-មុដ្ឋានសង្គហៈ ១ អធិករណសង្គហៈ ១ សមថសង្គហៈ ១ ។

[៤៤៦] អធិករណោ សមុប្បន្នេ សចេ ឧភោ អត្ថប្បច្ចត្ថិកា[១] អាគច្ឆន្តិ ឧភិន្នម្បិ វត្ថុំ[២] អារោចាបេតព្វំ ឧភិន្នម្បិ វត្ថុំ អារោចាបេត្វា ឧភិន្នម្បិ បដិញ្ញាសោតព្វា ឧភិន្នម្បិ បដិញ្ញំ សុត្វា ឧភោបិ វត្តព្វា អម្ហាកំ ឥមស្មឹ អធិករណោ វូបសមិតេ[៣] ឧភោបិ តុដ្ឋា ភវិស្សថាតិ សចេ អាហំសុ ឧភោបិ តុដ្ឋា ភវិស្សាមាតិ សង្ឃេន តំ អធិករណំ បដិច្ឆិតព្វំ ។ សចេ អលជ្ជុស្សន្នា ហោតិ បរិសា ឧព្វាហិកាយ វូបសមេតព្វំ ។ សចេ ពាលុស្សន្នា ហោតិ បរិសា វិនយធរោ បរិយេសិតព្វោ ។ យេន ធម្មេន យេន វិនយេន យេន សត្ថុសាសនេន តំ អធិករណំ វូបសមតិ តថា តំ អធិករណំ វូបសមេតព្វំ ។

[៤៤៧] វត្ថុំ[៤] ជានិតព្វំ គោត្តំ ជានិតព្វំ នាមំ ជានិតព្វំ អាបត្តិ ជានិតព្វា ។ មេថុនធម្មោតិ វត្ថុញ្ចេវ[៥] គោត្តញ្ច ។ បារាជិកន្តិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ អទិន្នាទានន្តិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ បារាជិកន្តិ នាមញ្ចេវ

១ ឱ. ម. អត្ថប្បច្ចត្ថិកា ។ ២ ឱ. ម. វត្ថុ ។ ៣ ម. វូបសមេបិ ៤ ឱ. ម. វត្ថុ ។ ៥ ឱ. ម. វត្ថុ ចេវ ។

បញ្ចមវគ្គ ត្រូវឲ្យប្រាប់រឿងរ៉ាវ ត្រូវដឹងវត្ថុជាដើម

[៤៤៦] កាលបើអធិករណ៍កើតឡើងហើយ បើភិក្ខុទាំងពីររូប ដែលជាសត្រូវនឹងគ្នាមកដល់ សង្ឃត្រូវឲ្យលោកទាំងពីររូប (នោះ) ប្រាប់រឿងរ៉ាវ លុះឲ្យលោកទាំងពីររូបប្រាប់រឿងរ៉ាវហើយ សង្ឃត្រូវស្តាប់ពាក្យប្តេជ្ញារបស់ភិក្ខុទាំងពីរ (នោះ) លុះស្តាប់ពាក្យប្តេជ្ញារបស់ពួកភិក្ខុទាំងពីររូប (នោះ) ហើយ សង្ឃត្រូវប្រាប់លោកទាំងពីររូប (នោះ) ថា កាលបើអធិករណ៍នេះ យើងបានរម្ងាប់រួចហើយ លោកទាំងពីររូបនឹងត្រេកអរ (ឬទេ) បើភិក្ខុទាំងពីររូបពោលថា យើងទាំងពីររូបនឹងទទួលត្រេកអរ សង្ឃត្រូវទទួលអធិករណ៍នោះចុះ ។ បើបរិសទ្យជាពួកក្រាស់ដោយអលជ្ជី សង្ឃត្រូវរម្ងាប់អធិករណ៍នោះ ដោយឧព្វាហិកា គឺត្រូវអបលោកហើយសឹមសន្មត ឬសន្មតដោយទុតិយកម្មវាចា ។ បើបរិសទ្យជាពួកក្រាស់ដោយលជ្ជី សង្ឃត្រូវស្វែងរកវិន័យធរ ។ អធិករណ៍នោះ តែងរម្ងាប់ដោយធម៌ណា ដោយវិន័យណា ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាណា សង្ឃត្រូវរម្ងាប់អធិករណ៍នោះ តាមទំនងនោះចុះ ។

[៤៤៧] ភិក្ខុត្រូវស្គាល់វត្ថុ ត្រូវស្គាល់គោត្រ ត្រូវស្គាល់នាម ត្រូវស្គាល់អាបត្តិ ។ ត្រង់ពាក្យថា មេថុនធម្ម បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា បារាជិក បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា អទិន្នាទាន បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា បារាជិក បានដល់នាម

អាបត្តិ ច ។ មនុស្សវិគ្គហោតិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ ចារាជិកន្តិ ជាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ ឧត្តរិមនុស្សធម្មោតិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ ចារាជិកន្តិ ជាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ សុក្កវិស្សដ្ឋីតិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ សង្ឃាទិសេសោតិ ជាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ កាយសំសគ្គោតិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ សង្ឃាទិសេសោតិ ជាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ ទុដ្ឋុល្លវាចាតិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ សង្ឃាទិសេសោតិ ជាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ អត្តកាមន្តិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ សង្ឃាទិសេសោតិ ជាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ សញ្ចរិត្តន្តិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ សង្ឃាទិសេសោតិ ជាមញ្ចេវ អា-បត្តិ ច ។ សញ្ញាចិកាយ កុដឹ ការាបេន្តិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ សង្ឃាទិសេសោតិ ជាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ មហល្លកំ វិហារំ ការាបេន្តិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ សង្ឃា-ទិសេសោតិ ជាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ ភិក្ខុំ អមូលកេន ចារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។

ផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា មនុស្សវិគ្គហៈ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា បារាជិក បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ឧត្តរិមនុស្សធម្ម បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា បារាជិក បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សុក្កវិស្សដ្ឋិ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា កាយសំសគ្គៈ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ទុដ្ឋុល្លវាចៈ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា អត្តកាមៈ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សញ្ចរិត្តៈ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុធ្វើកុដិដោយការសូមគ្រឿងឧបករណ៍គេមកដោយខ្លួនឯង បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុឲ្យគេធ្វើកុដិធំ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុចោទភិក្ខុផងគ្នាដោយអាបត្តិបារាជិកមិនមានមូល បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។

៤៣៧

បញ្ច វគ្គា នាមញ្ចេវ អាបត្តិ បាតិអាទីនិ

សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ ភិក្ខុំ អញ្ញ-
ភាគិយស្ស អធិករណស្ស កញ្ចិ ទេសំ លេសមត្តំ
ឧបាទាយ បារាជិកេន ធម្មេន អនុទ្ធំសេន្តិ វត្ថុញ្ចេវ
គោត្តញ្ច ។ សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។
សង្ឃភេទកស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនា-
យ នប្បដិនិស្សជ្ជន្តិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ សង្ឃាទិសេ-
សោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ ភេទកានុវត្តកានំ ភិក្ខូ-
នំ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ នប្បដិនិស្សជ្ជន្តិ
វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ
ច ។ ទុព្វចស្ស ភិក្ខុនោ យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ
នប្បដិនិស្សជ្ជន្តិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ សង្ឃាទិសេសោ-
តិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច ។ កុលទូសកស្ស ភិក្ខុនោ
យាវតតិយំ សមនុភាសនាយ នប្បដិនិស្សជ្ជន្តិ វត្ថុញ្ចេវ
គោត្តញ្ច ។ សង្ឃាទិសេសោតិ នាមញ្ចេវ អាបត្តិ ច

ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេសបានដល់ នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុអាស្រ័យនូវគ្រឿងអាងបន្តិចបន្តួចនៃអធិករណ៍ ជាចំណែកដទៃ ឲ្យជាលេសហើយចោទភិក្ខុផងគ្នា ដោយអាបត្តិបារាជិក បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុបំបែកសង្ឃ សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនវិធីជាគម្រប់ ៣ ដង ហើយនៅតែមិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះ)ចេញ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ពួកភិក្ខុជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃ សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនវិធីជាគម្រប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះ) ចេញ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុដែលគេប្រដៅបានដោយក្រ សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនវិធីជាគម្រប់ ៣ ដងហើយ នៅតែមិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះ) ចេញ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុអ្នកទ្រុស្តត្រកូល សង្ឃបានសូត្រសមនុភាសនវិធីជាគម្រប់ ៣ ដង ហើយនៅតែមិនលះបង់ (ទិដ្ឋិអាក្រក់នោះ) ចេញ បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា សង្ឃាទិសេស បានដល់នាមផង អាបត្តិផង

។ បេ ។ អជានន្តិយំ បដិច្ច ឧដកោ ឧច្ចារំ វា បស្សាវំ វា ខេឡំ វា ករណាន្តិ វត្ថុញ្ចេវ គោត្តញ្ច ។ ទុក្កដន្តិ ជាមញ្ចេវ អាបត្តិ ចាតិ ។

នវសង្គហវគ្គោ និដ្ឋិតោ បញ្ចមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

[៤៤៨] អបលោកនំ ញត្តិ ច[១]
ទុតិយំ ចតុត្ថេន ច
វត្ថុ ញត្តិ អនុស្សាវនំ
សីមាបរិសមេវ ច
សម្មុខា បដិបុច្ឆា ច
បដិញ្ញា វិនយារហោ
វត្ថុសង្ឃបុគ្គលញ្ច
ញត្តឹ បច្ឆា ញត្តឹ បបេ

១ ឱ. អបលោកនញ្ញត្តិ ច ។

។ បេ ។ ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្ដីមិនអើពើ បន្ទោបង់ឧច្ចារៈក្ដី បស្សាវៈក្ដី ស្ដោះទឹកមាត់ក្ដី ក្នុងទឹក បានដល់វត្ថុផង គោត្រផង ។ ត្រង់ពាក្យថា ទុក្កដ បានដល់នាមផង អាបត្តិផង ។

ចប់ នវសង្គហវគ្គ ជាគម្រប់ ៥ ។

ឧទ្ទាន គឺបញ្ជីរឿងនៃបញ្ចវគ្គនោះដូច្នេះ

[២២៨] (និយាយពីកម្ម ៤ យ៉ាង) គឺ អបលោកនកម្ម ១ ញត្តិកម្ម ១ ញត្តិទុតិយកម្ម ១ ញត្តិចតុត្ថកម្ម ១ (និងវិបត្តិ ៥ យ៉ាង) គឺវត្ថុវិបត្តិ ១ ញត្តិវិបត្តិ ១ អនុស្សាវនវិបត្តិ ១ សីមាវិបត្តិ ១ បរិសវិបត្តិ ១ (ឯវត្ថុវិបត្តិនោះ) គឺសង្ឃត្រូវធ្វើកម្មក្នុងទីចំពោះមុខ បែរជាធ្វើក្នុងទីកំបាំងមុខវិញ សង្ឃគួរសាកសួរ បែរជាមិនសាកសួរវិញ សង្ឃគួរធ្វើកម្មតាមប្ដេជ្ញា បែរជាធ្វើមិនតាមពាក្យប្ដេជ្ញាវិញ សង្ឃធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុដែលគួរដល់សតិវិន័យ (ជាដើមញត្តិវិបត្តិនោះ) គឺសូត្រញត្តិមិនចេញឈ្មោះវត្ថុ ១ មិនចេញឈ្មោះសង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គល ១ មិនតាំងញត្តិ ១ ឬតាំងញត្តិក្រោយកម្មវាចា ១ (អនុស្សាវន-

៤៣៩

បញ្ច វគ្គា ឧទ្ទានគាថា

វត្ថុសង្ឃបុគ្គលញ្ច
សាវនំ ច អកាលិកំ(១)
អតិខុទ្ទា(២) មហន្តា ច
ខណ្ឌាច្ឆាយានិមិត្តកា
ពហិនទីសមុទ្ទេ ច
ជាតស្សរេ ច ភិន្ទតិ
អជ្ឈោត្ថរតិ សីមាយ
ចតុប្បញ្ចវគ្គិកា
ទស វីសតិវគ្គា ច
អនាហដា ច អាហដា
កម្មប្បត្តា ឆន្ទារហា
កម្មារហា ច បុគ្គលា
អបលោកនំ បញ្ចដ្ឋានំ
ញត្តិ ច នវ ឋានិកា
ញត្តិទុតិយំ សត្តដ្ឋានំ
ចតុត្ថា សត្ត ឋានិកា
សុទ្ធ ជាសុ(៣) ធុម្មញ្ញំ

១ ឱ. ម. សាវនំ អកាលេន ច ។ ២ ឱ. ម. អតិខុទ្ទកា ។ ៣ ឱ. ម. ផាសុ ច ។

វិបត្តិនោះ) គឺសូត្រមិនចេញឈ្មោះវត្ថុ ១ មិនចេញឈ្មោះសង្ឃ ១ មិនចេញឈ្មោះបុគ្គល ១ ធ្វើអនុស្សាវនវិធីឲ្យខូច ១ សូត្រក្នុងកាលមិនគួរ ១ (សីមាវិបត្តិនោះ) គឺសីមាតូចពេក ១ សីមាធំពេក ១ សីមាមាននិមិត្តមិនតគ្នា ១ យកស្រមោលជានិមិត្ត ១ សីមាមិនមានអ្វីជានិមិត្ត ១ ឈរខាងក្រៅសីមាសន្មត ១ សន្មតសីមាក្នុងស្ទឹង ១ សន្មតសីមាក្នុងសមុទ្រ ១ សន្មតសីមាក្នុងជាតស្រះ ១ ទម្លាយសីមា ដោយសីមា ១ គ្របសីមាដោយសីមា ១ (បរិសវិបត្តិនោះ) គឺកម្មដែលសង្ឃធ្វើដោយចតុវគ្គក្តី បញ្ចវគ្គក្តី ទសវគ្គក្តី វីសតិវគ្គក្តី ភិក្ខុទាំងឡាយជាអ្នកគួរដល់កម្មមិនបានមក ទាំងមិនបាននាំឆន្ទៈមក ១ ភិក្ខុទាំងឡាយជាអ្នកគួរដល់កម្មបានមកហើយ ទាំងឆន្ទៈរបស់ភិក្ខុដែលគួរដល់ឆន្ទៈ ក៏បាននាំមកហើយ តែថាជាបុគ្គលដែលគួរដល់កម្ម ១ អបលោកនកម្មដល់នូវឋានៈ ៥ ញត្តិកម្មដល់នូវឋានៈ ៩ ញត្តិទុតិយកម្មដល់នូវឋានៈ ៧ ញត្តិចតុត្ថកម្មដល់នូវឋានៈ ៧ ទ្រង់បញ្ញត្តដើម្បីសេចក្តីល្អដល់សង្ឃ ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ ដើម្បីសង្កត់សង្កិនបុគ្គលដែលឥតខ្មាស

បេសលា ចាបិ អាសវា
វេរវជ្ជភយញ្ចេវ
អកុសលញ្ច គីហិនំ(១)
ចាបិច្ឆា អប្បសន្នានំ
បសន្នានម្មឋបនា
វិនយានុគ្គហា ចេវ
ចាតិមោក្ខុទ្ទេសេន ច
ចាតិមោក្ខញ្ច ឋបនា
បវារណាញ្ច ឋបនំ
តជ្ជនីយានិយស្សញ្ច
បព្វាជប្បដិសារណី(២)
ឧក្ខេបនបរិវាសំ
មូលំ មានត្តព្ភានកំ(៣)
ឱសារណំ និស្សារណំ
តថេវ ឧបសម្បទា
អបលោកនំ ញត្តិ ច(៤)

---

[១] ឱ. ម. អកុសលំ គីហីនញ្ច ។ [២] ឱ. ម. បព្វាជនីយប្បដិសារណី ។ [៣] ឱ. ម. មូលមានត្តអព្ភានំ ។ [៤] អបលោកនញ្ញត្តិ ច ។

ដើម្បីនៅសប្បាយ ដល់ពួកភិក្ខុអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ដើម្បីរារាំងនូវអាសវធម៌ ដើម្បីឃាត់ហាមនូវអាសវធម៌ ដើម្បីរារាំងពៀរ ទោស ភ័យ អកុសលធម៌ ដើម្បីអនុគ្រោះ ដល់ពួកគ្រហស្ថ ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិលនូវបក្ខពួកនៃបុគ្គល ដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ដើម្បីសេចក្តីជ្រះថ្លានៃពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ដើម្បីធ្វើជនដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឲ្យរឹងរឹតតែជ្រះថ្លាឡើង ដើម្បីធ្វើព្រះសទ្ធម្មឲ្យឋិតថេរ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ទ្រង់បញ្ញត្តបាតិមោក្ខ បាតិមោក្ខុទ្ទេស ការបញ្ឈប់បាតិមោក្ខ បវារណា ការបញ្ឈប់នូវបវារណា តជ្ជនីយ-កម្ម និយស្សកម្ម បព្វាជនីយកម្ម បដិសារណីយកម្ម ឧក្ខេ-បនីយកម្ម ការឲ្យបរិវាស មូលាយប្បដិកស្សនៈ គឺការទាញភិក្ខុមកដាក់ក្នុងមូលាបត្តិ ការឲ្យមានត្ត អព្ភានកម្មឱសារណា-កម្ម និស្សារណាកម្ម ឧបសម្បទាកម្ម អបលោកនកម្ម ញត្តិកម្ម

បញ្ច វគ្គា ឧទ្ទានគាថា

ឧតិយញ្ច ចតុត្ថកំ
អប្បញ្ញត្តេឧប្បញ្ញត្តំ
សម្មុខាវិនយោ សតិ
អមូឡ្ហបដិយេកុយ្យ
ចាបិយតិណវត្ថារកំ
វត្ថុំ[១] វិបត្តិ អាបត្តិ
និទានំ បុគ្គលេន ច
ខន្ធា ចេវ សមុដ្ឋានា
អធិករណមេវ ច
សមថា សង្គហា ចេវ
នាមា អាបត្តិកា[២] តថាតិ ។

បរិវារោ និដ្ឋិតោ ។

---

១ ឱ. ម. វត្ថុ ។ ២ នាមអាបត្តិកា ។

ញត្តិទុតិយកម្ម ញត្តិចតុត្ថកម្ម កាលសិក្ខាបទដែលអ្នកណាមួយ មិនទាន់បញ្ញត្តទុក ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ញត្តឡើង សិក្ខាបទដែលព្រះអង្គបញ្ញត្តហើយ ទ្រង់បញ្ញត្តថែមទៀត ទ្រង់បញ្ញត្តសម្មុខាវិន័យ សតិវិន័យ អមូឡ្ហវិន័យ បដិញ្ញាតករណៈ យេភុយ្យសិកា តស្សបាបិយសិកា តិណវត្ថារកៈ សង្គហៈ ៩ យ៉ាង គឺវត្ថុសង្គហៈ វិបត្តិសង្គហៈ អាបត្តិសង្គហៈ និទានសង្គហៈ បុគ្គលសង្គហៈ ខន្ធសង្គហៈ សមុដ្ឋានសង្គហៈ អធិករណសង្គហៈ សមថសង្គហៈ (ម្យ៉ាងទៀត) ភិក្ខុត្រូវស្គាល់នាម ១ ត្រូវស្គាល់អាបត្តិ ១ ។

ចប់ បរិវារៈតែប៉ុណ្ណោះ ។

បរិយោសានគាថា

[៤៤៩] បុញ្ញាចរិយមគ្គញ្ច
បុច្ឆិត្វា វ តហឹ តហឹ
ទីបណាមោ មហាបញ្ញោ
សុតធរោ វិចក្ខណោ
ឥមំ វិត្ថារសង្ខេបំ
សជ្ឈាមគ្គេន មជ្ឈិមេ
ចិន្តយិត្វា លិខា បេសិ
សិស្សកានំ សុខាវហំ ។
បរិហារន្តិ យំ វុត្តំ
សព្វំ វុត្តំ សលក្ខណំ
អត្ថំ អត្ថេន សទ្ធម្មេ
ធម្មំ ធម្មេន បញ្ញត្តេ
សាសនំ បរិហារេសិ
ធម្មទីបំវ សាគរោ ។
បរិហារំ អជានន្តោ
កុតោ ធម្មវិនិច្ឆយំ ។

បរិយោសានគាថា

[៤៤៩] មហាអ្នកប្រាជ្ញមាននាមថា ទីបៈ ជាអ្នកទ្រទ្រង់សុតៈ គឺព្រះត្រៃបិដក មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងពិចារណា បានសាកសួរផ្លូវនៃអាចារ្យជាន់ដើម ក្នុងបាលីបទេសនោះ ៗ ហើយគិតឲ្យចារឹកសេចក្ដីពិស្ដារនិងសង្ខេបនេះ ដែលជាហេតុនាំមកឲ្យបានសេចក្ដីស្រួលងាយ ដល់ពួកសិស្សានុសិស្សទុកក្នុងមជ្ឈិម-បទេសតាមផ្លូវស្វាធ្យាយ ។ វត្ថុណាដែលបានពោលថា បរិវារៈដូច្នេះ វត្ថុទាំងអស់នោះ ប្រកបដោយលក្ខណៈ កាលបើព្រះសទ្ធម្មដែលព្រះពុទ្ធ បញ្ញត្តនូវអត្ថដ៏សមគួរ តាមអត្ថហើយទ្រង់បញ្ញត្តនូវធម៌ដ៏សមគួរ តាមធម៌ហើយ តែងចោមរោមអមសាសនា ដូចសាគរដែលព័ទ្ធជុំវិញជម្ពូទ្វីប ។ កាលបើកុល-បុត្រ មិនចេះបរិវារៈហើយ នឹងចេះវិនិច្ឆ័យធម៌អាចដូចម្ដេចកើត ។

៤៤៣

បរិយោសានគាថា បញ្ចូបមា

វិបត្តិ វត្ថុ បញ្ញត្តិ
អនុប្បញ្ញត្តិ ចុត្តលោ
ឯកតោ ឧភតោ ចេវ
លោកបណ្ណត្តិវជ្ជតោ
យស្ស ជាយតិ វិមតិ
បរិវារេ ធិជ្ជតិ
ចក្កវត្តិ មហាសេនេ
មិគមជ្ឈេវ កេសរី
រវិ រំសិបរិកិណ្ណោ
ចន្ទោ តារគណោ យថា
ព្រហ្មា ព្រហ្មបរិសាយ
គណមជ្ឈេវ ជាយកោ ។
ឯវំ សទ្ធម្មវិនយោ
បរិវារេ សោភតីតិ ។

បរិយោសានគាថា សេចក្ដីឧបមា ៥ យ៉ាង

សេចក្ដីសង្ស័យអំពីវិបត្តិក្ដី វត្ថុក្ដី បញ្ញត្តិក្ដី អនុប្បញ្ញត្តិក្ដី បុគ្គលក្ដី ឯកតោបញ្ញត្តិក្ដី ឧភតោបញ្ញត្តិក្ដី លោកវជ្ជៈក្ដី បណ្ណត្តិវជ្ជៈក្ដី កើតឡើងដល់កុលបុត្រណា កុលបុត្រនោះនឹងកាត់សេចក្ដីសង្ស័យបានដោយបរិវារៈ ស្ដេចចក្រតែងល្អរុងរឿងក្នុងកណ្ដាលទីប្រជុំមហាសេនា កេសររាជសីហ៍ល្អរុងរឿងក្នុងកណ្ដាលហ្វូងម្រឹគ ព្រះអាទិត្យមានរស្មីភ្លឺច្បាស់ (ល្អរុងរឿងលើអាកាស) ព្រះចន្ទល្អរុងរឿងក្នុងកណ្ដាលពពួកផ្កាយ ព្រហ្ម ជានាយក តែងល្អរុងរឿងក្នុងកណ្ដាលពួកនៃព្រហ្ម ជាបរិសទ្យ យ៉ាងណាមិញ ព្រះសទ្ធម្មនិងព្រះវិន័យក៏ល្អរុងរឿង ដោយបរិវារៈយ៉ាងនោះដែរ ។

សន្លឹកចង្អុលប្រាប់មាតិកា

ខន្ធកបុច្ឆា

លេខទំព័រ

បុច្ឆាវិស្សជ្ជនា	អំពីឧបសម្បទាខន្ធកៈជាដើម..	១
	អំពីចីវរសញ្ញត្តៈជាដើម..	៣
	អំពីសេនាសនក្ខន្ធកៈជាដើម..	៥
	ឧទ្ទានគាថា..	៧

ឯកុត្តរិកៈ

ឯកកៈ (ពួកមួយៗ ត្រូវស្គាល់ធម៌ដែលធ្វើឲ្យត្រូវអាបត្តិជាដើម)................................		៩
	ឧទ្ទានគាថា..	១១
ទុកៈ (ពួកពីរៗ)	អាបត្តិដែលប្រកបនឹងគ្រឿងបរិក្ខារជាដើម..............................	១៣
	អាបត្តិបារាជិកទាំងពីរចំណែកជាដើម......................................	១៥
	ការហាមឃាត់មានពីរយ៉ាងជាដើម..	១៧
	ការមិនអើពើមានពីរយ៉ាងជាដើម	១៩
	បុគ្គលពីរពួកជាដើម	២១
	ឧទ្ទានគាថា..	២៣
តិកៈ (ពួកបីៗ)	វត្ថុជាគ្រឿងចោទមាន ៣ យ៉ាងជាដើម....................................	២៧
	ការបិទបាំងមាន ៣ យ៉ាងជាដើម	២៩
	ការធ្វើកម្មមានតជ្ជនីយកម្មជាដើម..	៣១
	ការធ្វើកម្មមានឧក្ខេបនីយកម្មជាដើម......................................	៣៣
	កិច្ចមានការឲ្យឧបសម្បទាជាដើម..	៣៥
	មានភិក្ខុមិនមានខ្នាសជាដើម..	៣៧
	មូលនៃកុសល ៣ ជាដើម	៣៩

សង្ខឹកាចង្អុលប្រាប់មាតិកា

ឯកុត្តរិកៈ

លេខទំព័រ

ឧទ្ទានគាថា.. ៤១
ចតុក្កៈ (ពួកបួនៗ) ការត្រូវនិងការចេញចាកអាបត្តិជាដើម.................................. ៤៣
បរិវាស៤ ជាដើម.. ៤៧
សេចក្តីផ្សេងគ្នាដោយវត្ថុជាដើម... ៤៩
ការត្រូវអាបត្តិតែក្នុងកាលមិនត្រូវក្នុងវិកាលជាដើម.................. ៥១
ការមិនលុះអគតិទាំង ៤ ជាដើម... ៥៣
ឧទ្ទានគាថា... ៥៥
បញ្ចកៈ (ពួកប្រាំៗ) អាបត្តិមាន ៥ យ៉ាងជាដើម.. ៥៧
សំពត់បំសុកូល ៥ យ៉ាងជាដើម... ៥៩
អង្គ ៥ របស់វិន័យធរ ៦១
អង្គ ៥ របស់ភិក្ខុមិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យនិងគួរនៅដោយ
ឥតនិស្ស័យ.. ៦៧
អង្គ ៥ របស់ភិក្ខុនីដែលឥតនិស្ស័យនិងមិនត្រូវនៅដោយឥតនិស្ស័យ ៦៩
អានិសង្ស ៥ ប្រការនិងទោស ៥ ប្រការ.................................. ៧១
អានិសង្ស ៥ ប្រការ របស់ភិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ......................... ៧៣
ឧទ្ទានគាថា.. ៧៥
ឆក្កៈ (ពួកប្រាំមួយៗ) អង្គ ៦ របស់ឧបជ្ឈាយ៍... ៧៧
ឧទ្ទានគាថា.. ៨១
សត្តកៈ (ពួកប្រាំពីរៗ) អង្គ ៧ របស់ភិក្ខុជាវិន័យធរ.. ៨៣
អស្សទ្ធម្ម ៧ និងព្រះសទ្ធម្ម ៧ .... ៨៩
អដ្ឋកៈ (ពួកប្រាំបីៗ) អានិសង្ស ៨ ប្រការជាដើម.. ៩១

សង្ខឹកាចង្អុលប្រាប់មាតិកា

ឯកុត្តរិកៈ

លេខទំព័រ

នវកៈ (ពួកប្រាំបួនៗ) អាឃាតវត្ថុទាំង ៩ ជាដើម.. ៩៣

ទសកៈ (ពួកដប់ ៗ) វត្ថុជាទីកើតគំនុំទាំង ១០ ជាដើម... ៩៥

អង្គ ១០ របស់វិន័យធរ.. ៩៧

អង្គ ១០ ជាដើមរបស់ភិក្ខុដែលសង្ឃគួរសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្ម ៩៩

ឧទ្ទានគាថា ១០១

ឯកាទសកៈ (ពួកដប់មួយ ៗ) បុគ្គល ១១ ជាដើម.. ១០៣

ឧទ្ទានគាថា ១០៥

បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាអំពីឧបោសថកម្មជាដើម

កម្មមានឧបោសថកម្មជាដើម ១០៧

ការសន្មតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនីជាដើម ១០៩

បករណៈសំដែងអំពីអំណាចប្រយោជន៍

មហាវគ្គ អំណាចនៃប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង.. ១១១

ឧទ្ទានគាថា.. ១១៧

គាថាសង្គណិកៈ

បញ្ញាព្យាករណ៍.. ១១៩

ការទ្រង់ព្យាករណ៍អាបត្តិមានអាបត្តិជាយាវតតិយកាជាដើម...... ១២៥

ការទ្រង់ព្យាករណ៍បុគ្គល ១១ រូបជាដើម................................. ១២៧

ការទ្រង់ព្យាករណ៍សិក្ខាបទ ២២០... ១២៩

ការទ្រង់ព្យាករណ៍សិក្ខាបទដែលជាអសាធារណៈ.................... ១៣១

សេចក្តីឧបមានៃបារាជិក ៨ ជាដើម.. ១៣៣

សង្ខិកចង្អុលប្រាប់មាតិកា

គាថាសង្គណិកៈ

លេខទំព័រ

អាបត្តិមានអាបត្តិសង្ឃាទិសេសជាដើម ១៣៥

អាបត្តិបាជិទេសនីយៈ ជាគារយ្ហ ១៣៧

សេក្ខិយសិក្ខាបទ ១៣៩

អធិករណភេទ

ការបាននូវការសើរើ ១០ យ៉ាងជាដើម ១៤៣

អធិករណៈមានកិច្ចាធិករណៈជាដើម ១៤៥

អាបត្តិនិងអនាបត្តិនៃវិវាទាធិករណៈ ១៤៧

ការត្រូវអាបត្តិព្រោះអធិករណៈ ជាបច្ច័យ ១៤៩

ការត្រូវអាបត្តិព្រោះបច្ច័យនៃអធិករណៈ ១៥០

សេចក្តីអធិប្បាយនៃអធិករណៈមានវិវាទាធិករណៈជាដើម ១៥៥

សេចក្តីអធិប្បាយនៃអធិករណៈមានអាបត្តាធិករណៈជាដើម ១៥៧

សំដែងអំពីពាក្យថា សតិវិន័យមានក្នុងទីណាដូច្នេះជាដើម ១៥៩

សំដែងអំពីហេតុនៃសមថៈទាំង ៧ ជាដើម ១៦១

សំដែងអំពីអត្ថផ្សេង ៗ នៃសមថៈទាំង ៧ ជាដើម ១៦៥

អនុវាទាធិករណៈ ១៦៧

កិច្ចាធិករណៈ ១៦៩

គាថាសង្គណិកៈ ជាតំណមក

បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាអំពីអលជ្ជីបុគ្គលជាដើម ១៧៣

បុច្ឆាវិស្សជ្ជនាអំពីអ្នកចោទត្រូវតាមធម៌ជាដើម ១៧៥

សង្ខិកចង្អុលប្រាប់មាតិកា

ចោទនាកណ្ឌ

លេខទំព័រ

ការសាកសួរ របស់ភិក្ខុជាវិន័យធរ..........១៧៩
សេចក្តីប្រតិបត្តិ របស់ភិក្ខុជាវិន័យធរ.......... ១៨១
សេចក្តីប្រតិបត្តិរបស់អ្នកចោទនិងអ្នកជាប់ចោទជាដើម.......... ១៨៣
ការដុតខ្លួនឯងរបស់អ្នកជាប់ចោទ.......... ១៨៥
ឧទ្ទានគាថា.......... ១៨៩

ចូឡសង្គ្រាម

សេចក្តីប្រតិបត្តិ របស់ភិក្ខុជាវិន័យធរ.......... ១៩១
សេចក្តីប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍មិនឲ្យក្តៅក្រហាយចិត្តជាដើម.......... ១៩៥
ភិក្ខុដែលបណ្ឌិតគប្បីរាប់រក.......... ១៩៧

មហាសង្គ្រាម

ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់និទានជាដើម.......... ២០១
ពាក្យថា ត្រូវស្គាល់កម្មដែលគួរធ្វើនិងមិនគួរធ្វើជាដើម.......... ២០៣
ការសំដែងនូវធម៌ថា មិនមែនធម៌ជាដើម.......... ២០៥
ភិក្ខុជាវិន័យធរមិនត្រូវលំអៀងដោយទោសាគតិ.......... ២០៧
ភិក្ខុជាវិន័យធរមិនត្រូវលំអៀងដោយភយាគតិ.......... ២០៩
សេចក្តីមិនលំអៀងដោយឆន្ទាគតិ.......... ២១១
ការមិនលំអៀងដោយភយាគតិជាដើម.......... ២១៣
ទីដែលគួរជ្រះថ្លាជាដើម.......... ២១៥
សំដែងអំពីពាក្យថា មិនត្រូវពោលនូវហេតុដែលមិនទាន់មកដល់ជាដើម.......... ២១៧
សេចក្តីប្រតិបត្តិ របស់ភិក្ខុជាវិន័យធរ.......... ២១៩
ការចែកពាក្យមានពាក្យថា អ្នកបានឃើញដូចម្តេចជាដើម.......... ២២៣
ពាក្យថា លោកបានឃើញក្នុងទីណានិងឧទ្ទានគាថា.......... ២២៥

សន្លឹកចង្អុលប្រាប់មាតិកា

កឋិនភេទ

លេខទំព័រ

កម្មមានការធ្វើនិមិត្តជាដើម ២២៩
ធម៌ ១៥ ប្រការមានមាតិកា ៨ ជាដើម ២៣១
បច្ច័យមានអនន្តរប្បច្ច័យជាដើម ២៣៣
កិច្ចមានបុព្វករណៈជាដើមមានបយោគជាដើមចមជាដើម.. ២៣៥
កិច្ចមានបុព្វករណៈជាដើម លោកសង្គ្រោះដោយធម៌ ៧ យ៉ាង.. ២៣៧
ការក្រាលកឋិនរបស់បុគ្គល ៣ ពួក.. ២៣៩
ការចែកពាក្យមានពាក្យថា ភិក្ខុគប្បីស្គាល់កឋិនជាដើម ២៤១
វិធីក្រាលកឋិន.. ២៤៣
បញ្ហាព្យាករណ៍អំពីបលិពោធក្នុងមាតិកាទាំង ៨ .... ២៤៥
ការដោះកឋិន និងឧទ្ទានគាថា.. ២៥១

ឧបាលិបញ្ចកៈ

សំដែងអំពីពាក្យថា ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យឧបសម្បទាជាដើម.. ២៥៥
អង្គ ៥ របស់ភិក្ខុដែលសង្ឃត្រូវធ្វើកម្ម.. ២៥៩
ឧទ្ទានគាថា.. ២៦១
ធម៌ ៥ ប្រការ របស់ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់សង្គ្រាម ២៦៣
អង្គ ៥ របស់ភិក្ខុដែលនិយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ.. ២៦៥
ឧទ្ទានគាថា និងអង្គ ៥ មានមិនស្គាល់អាបត្តិជាដើម.. ២៦៩
អង្គ ៥ មាននិយាយសង្កត់សង្កិនគេជាដើម.. ២៧១
អង្គ ៥ មានស្គាល់កម្មជាដើម.. ២៧៣
អង្គ ៥ មានលំអៀងដោយឆន្ទាគតិជាដើម.. ២៧៥
អង្គ ៥ មានមិនចេះធម៌ជាដើម ២៧៧

សង្ខេបរឿងក្នុងព្រះត្រៃបិដក — ឧបាលិបញ្ចកៈ

សង្កឹកាចង្អុលប្រាប់មាតិកា

ឧបាលិបញ្ចកៈ

លេខទំព័រ

ការប្រាប់សេចក្តីយល់ឃើញដែលប្រកបដោយធម៌និងមិនប្រកបដោយធម៌ ២៧៩
ការទទួលប្រគេនប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនិងអនតិរិត្តភោជន ៥ យ៉ាង ២៨១
បដិញ្ញាតករណៈដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាង ២៨៣
ភិក្ខុមិនគួរសាកច្ឆាវិន័យជាមួយនឹងភិក្ខុ.. ២៨៥
សុទ្ធិមាន ៥ យ៉ាង ២៨៧
ភិក្ខុអ្នកចោទត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ យ៉ាងទុកក្នុងខ្លួន... ២៨៩
ភិក្ខុអ្នកចោទត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវធម៌ ៥ យ៉ាងក្នុងខ្លួន ២៩៣
ភិក្ខុត្រូវកាន់យកអត្តាទានដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ .... ២៩៥
ភិក្ខុដែលមានឧបការៈច្រើនដល់ពួកភិក្ខុដែលកើតអធិករណ៍.. ២៩៩
អង្គ៥ របស់ភិក្ខុដែលមិនគួរសាកសួរនិងគួរសាកសួរ ៣០១
ភិក្ខុអ្នកកាន់អារញ្ញកធុតង្គមាន ៥ ពួកជាដើម ៣០៥
មុសាវាទមាន ៥ យ៉ាងជាដើម... ៣០៧
សង្ឃមិនត្រូវឲ្យការសាកសួរដល់ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ .... ៣០៩
ពៀរមាន ៥ យ៉ាង កិរិយាវៀរមាន ៥ យ៉ាង ៣១១
ឧទ្ទានគាថា ភិក្ខុនីសង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុ... ៣១៣
សង្ឃត្រូវធ្វើកម្មដល់ភិក្ខុនីដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ .... ៣១៥
ភិក្ខុមិនត្រូវឃាត់ឱវាទដល់ភិក្ខុនីទាំងឡាយ ៣១៧
ភិក្ខុមិនត្រូវសាកច្ឆាជាមួយនឹងភិក្ខុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ .... ៣១៩
ឧទ្ទានគាថា សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្ម ៣២១
ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ សង្ឃមិនត្រូវសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្ម.................................... ៣២៣
សង្ឃគប្បីសន្មតដោយឧព្វាហិកាកម្មក៏មាន មិនគប្បីសន្មតក៏មាន................................ ៣២៥
ភាវៈនៃភិក្ខុជាពាលនិងជាបណ្ឌិត... ៣២៧
ភិក្ខុអាចរម្ងាប់អធិករណ៍បានក៏មាន មិនអាចក៏មាន.. ៣៣១

សង្ខេបមាតិកា

ឧបាលិបញ្ចកៈ

លេខទំព័រ

ការប្រេះឆានៃសង្ឃនិងការបែកធ្លាយនៃសង្ឃ ៣៣៧
ឧទ្ទានគាថា និងភិក្ខុបំបែកសង្ឃតែងទៅកើតក្នុងអបាយ ៣៣៩
ភិក្ខុអ្នកបំបែកសង្ឃតែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទៅកើតក្នុងនរក ៣៤១
ឧទ្ទានគាថា ៣៤៩
ការដោះស្រាយវិន័យមិនប្រកបដោយធម៌មាន ៥ យ៉ាង ៣៥១
អង្គ ៥ របស់ភិក្ខុមានភិក្ខុជាភត្តុទ្ទេសកៈជាដើម ៣៥៣
អានិសង្សនៃការក្រាលកឋិននិងទោសរបស់ភិក្ខុភ្លេចស្មារតី ៣៥៥
បុគ្គល ៥ ពួកដទៃទៀតដែលមិនគួរសំពះ ៣៥៧
ឧទ្ទានគាថា ៣៥៩

សមុដ្ឋាន

សង្ឃាទិសេស ១៣ ..... ៣៦៣
សង្ឃាទិសេស ១៣ និងសេក្ខិយៈ ៣៦៧
អនិយតៈ ២ និងនិស្សគ្គិយបាចិត្តិយៈ ៣០ ..... ៣៦៩
សេក្ខិយៈ ៧៥ និងឧទ្ទានគាថា ៣៧១

ទុតិយគាថាសង្គណិកៈ

បុច្ឆាវិស្សជ្ជនា អំពី មូលនៃវិន័យជាដើម ៣៧៣
គរុកាបត្តិជាដើម ៣៧៥
បុគ្គល ៣ ពួកជាដើម ៣៧៧
អាបត្តិបាចិត្តិយៈ ៣៧៩

សង្ខឹកចង្អុលប្រាប់មាតិកា

ទុតិយគាថាសង្គណិកៈ

លេខទំព័រ

បុច្ឆាវិស្សជ្ជនា អំពី យាវតតិយាបត្តិជាដើម	៣៨៣
មុសាវាទជាដើម	៣៨៥
អាឃាតវត្ថុជាដើម	៣៨៧
ទោសរបស់កម្មជាដើម	៣៨៩
កងនៃអាបត្តិជាដើម	៣៩១
ធម៌ទាំង ៨ ជាដើម	៣៩៣
កម្ម	៣៩៥
អនិយតៈជាដើម	៣៩៧
សេក្ខិយៈ	៣៩៩

សេទមោចនគាថា

ប្រស្នាសួរ អំពី ភិក្ខុដែលមិនសាធារណៈដោយសិក្ខាជាដើម	៤០១
ការត្រូវគរុកាបត្តិជាដើម	៤០៣
ការលួចគរុភណ្ឌជាដើម	៤០៥
គរុកាបត្តិជាដើម	៤០៧
ការធ្វើកម្មដល់បុគ្គលដែលនៅចំពោះមុខជាដើម	៤០៩
សេនាសនៈនៅក្នុងព្រៃជាដើម	៤១១
បុគ្គលត្រេកអរហើយត្រេកអរថែមទៀតជាដើម	៤១៣
ការមិនបានឲ្យនិងមិនបានទទួលជាដើម	៤១៥
ឧទ្ទានគាថា	៤១៧

សង្ខឹកាចង្អុលប្រាប់មាតិកា

បញ្ចវគ្គ

លេខទំព័រ

វត្ថុវិបត្តិ និងញត្តិវិបត្តិ ៩១៩

បរិសវិបត្តិ........ ៩២១

កម្ម ៤ យ៉ាង និងវត្ថុវិបត្តិ ៩២៣

សីមាវិបត្តិ និងបរិសវិបត្តិ ៩២៥

កម្មទាំងឡាយមានអបលោកនកម្មជាដើម........ ៩២៧

ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ........ ៩២៩

ទ្រង់បញ្ញត្តបាតិមោក្ខ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ ៩៣១

ទ្រង់បញ្ញត្តតិណវត្ថារកៈ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ២ ប្រការ........ ៩៣៣

ត្រូវឲ្យប្រាប់រឿងរ៉ាវ ត្រូវដឹងវត្ថុជាដើម ៩៣៥

នាមផង អាបត្តិផងជាដើម ៩៣៧

ឧទ្ទានគាថា........ ៩៣៩

បរិយោសានគាថា

សេចក្តីឧបមា ៥ យ៉ាង ៩៤៣